

**ΜΕΛΕΤΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ, ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗΣ & ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ
ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΥ
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ & ΑΕΙΦΟΡΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ & ΘΡΑΚΗΣ**

Α' ΦΑΣΗ - ΣΤΑΔΙΟ Α1

**ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ
ΤΟΥ ΘΕΣΜΟΘΕΤΗΜΕΝΟΥ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ**

ΤΕΥΧΟΣ 2

- A.1.1.α: Καταγραφή στοιχείων που προέκυψαν μετά τη θεσμοθέτηση του ισχύοντος Περιφερειακού Πλαισίου**
- A.1.1.α.6: Λοιπά στοιχεία - αναπτυξιακά μεγέθη και στοιχεία χωροταξικής οργάνωσης

ΑΘΗΝΑ, ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2012

ΘΥΜΙΟΣ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΑΕΜ
σχεδιασμός και διαχείριση του χώρου

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ**

Α ΦΑΣΗ - ΣΤΑΔΙΟ Α1 **ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΘΕΣΜΟΘΕΤΗΜΕΝΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ** **ΠΛΑΙΣΙΟΥ - ΑΘΗΝΑ, ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2012**

ΣΥΜΠΡΑΤΤΟΝΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ

ΘΥΜΙΟΣ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΑΕΜ
ΔΙΚΤΥΟ - ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ ΑΕ
ΕΥΡΩΤΕΚ ΑΝΩΝΥΜΗ ΜΕΛΕΤΗΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ

ΟΜΑΔΑ ΜΕΛΕΤΗΣ

ΘΥΜΙΟΣ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΣ	χωροτάκτης - αρχιτέκτων πολεοδόμος υπεύθυνος μελέτης
ΚΩΝ/ΝΟΣ ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ	πολεοδόμος - χωροτάκτης αναπληρωτής υπεύθυνος μελέτης
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΔΟΥΜΑΣ	αρχιτέκτων - πολεοδόμος
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ	χημικός μηχανικός
ΘΥΜΙΟΣ ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ	χωροτάκτης - αρχιτέκτων
ΕΙΡΗΝΗ ΤΣΑΚΙΡΟΠΟΥΛΟΥ	αρχιτέκτων - πολεοδόμος
ΓΙΩΡΓΟΣ ΔΗΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ	μηχανικός χωροταξίας πολεοδομίας και περιφερειακής ανάπτυξης
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΝΤΟΜΑΡΚΟΣ	μηχανικός χωροταξίας πολεοδομίας και περιφερειακής ανάπτυξης
ΚΩΣΤΑΣ ΤΣΙΟΚΑΝΟΣ	περιβαλλοντολόγος
ΖΩΗ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΠΟΥΛΟΥ	μηχανικός χωροταξίας πολεοδομίας και περιφερειακής ανάπτυξης
ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΦΟΥΤΡΗ	μηχανικός χωροταξίας πολεοδομίας και περιφερειακής ανάπτυξης
ΧΡΗΣΤΟΣ ΤΡΙΓΚΩΝΗΣ	μηχανικός χωροταξίας πολεοδομίας και περιφερειακής ανάπτυξης
ΕΙΡΗΝΗ ΔΟΥΜΑ	αρχιτέκτων μηχανικός
ΑΡΤΕΜΙΣ ΜΑΡΓΑΡΙΤΙΔΟΥ	μηχανικός χωροταξίας πολεοδομίας και περιφερειακής ανάπτυξης
<u>ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ</u>	
ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΣ ΠΑΣΧΑΛΙΔΗΣ	πολιτικός μηχανικός - συγκοινωνιολόγος - χωροτάκτης
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΡΩΣΣΑΚΗΣ	οικονομολόγος
ΣΤΑΜΑΤΑΣ ΑΣΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΥ	νομικός
ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΑΤΡΙΚΙΟΣ	αρχιτέκτων επίκουρος καθηγητής πολεοδομίας - χωροταξίας
ΚΩΣΤΑΣ ΒΑΚΑΛΟΠΟΥΛΟΣ	μηχανικός χωροταξίας πολεοδομίας και περιφερειακής ανάπτυξης
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ	αρχαιολόγος
<u>ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ</u>	
ΒΑΣΙΛΗΣ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ	μηχανικός χωροταξίας πολεοδομίας και περιφερειακής ανάπτυξης, υπεύθυνος GIS
ΛΟΥΚΑΣ ΤΡΙΑΝΤΗΣ	αρχιτέκτων - πολεοδόμος
ΑΘΗΝΑ ΔΡΙΤΣΑ	αρχιτέκτων - πολεοδόμος
<u>ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΜΕΛΕΤΗΣ</u>	
<u>Δ/ση Χωροταξίας / ΥΠΕΚΑ</u>	
ΑΝΕΣΤΗΣ ΓΟΥΡΓΙΩΤΗΣ	χωροτάκτης - πολεοδόμος
ΦΩΤΕΙΝΗ ΣΤΕΦΑΝΗ	αγρονόμος τοπογράφος μηχανικός

ΕΔΡΑ ΣΥΜΠΡΑΤΤΟΝΤΩΝ **ΓΡΑΦΕΙΩΝ**

Βουκουρεστίου 23, 10671 – Αθήνα
τηλ.: +30 210 3600711, fax: +30 210 3629338, e-mail: info@tpa.gr

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Α' ΦΑΣΗ

A.1.1.a. 6. Λοιπά στοιχεία - Αναπτυξιακά μεγέθη και στοιχεία χωροταξικής

οργάνωσης 1

A.1.1.a. 6-1. Χωροταξική ένταξη της Περιφέρειας.....	2
A.1.1.a. 6-2. Φυσικο-γεωγραφικά χαρακτηριστικά	17
A.1.1.a. 6-3. Διοικητική οργάνωση	31
A.1.1.a. 6-4. Πληθυσμιακή εξέλιξη και κοινωνικοοικονομικά χαρακτηριστικά	37
A.1.1.a. 6-5. Παραγωγικές δραστηριότητες.....	86
A.1.1.a. 6-6. Οικιστικό δίκτυο.....	132
A.1.1.a. 6-7. Φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον.....	143
A.1.1.a. 6-8. Μεταφορική υποδομή.....	173
A.1.1.a. 6-9. Λοιπή τεχνική υποδομή.....	202
A.1.1.a. 6-10. Θεσμοθετημένες χρήσεις γης – κάλυψη εδάφους.....	227

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ 232

Παράρτημα I: Προγραμματιζόμενα έργα με αντικείμενο τη διαχείριση υδάτινων πόρων στην ΠΑΜΘ.....	233
Παράρτημα II: Στοιχεία αναδασωτέων εκτάσεων ΠΕ (2007-2011).....	234
Παράρτημα III: Εγκατεστημένες μονάδες στις ΒΙΠΕ της ΠΑΜΘ, και το υφιστάμενο καθεστώς λειτουργίας τους.....	238
Παράρτημα IV: Τουριστικές μονάδες που λειτούργησαν πρώτη φορά ή σταμάτησαν τη λειτουργία τους το χρονικό διάστημα 2000-2010	244
Παράρτημα V: Κατανομή κοινωνικών υποδομών στην ΠΑΜΘ.....	248
Παράρτημα VI: Αρχαιολογικοί Χώροι ΠΑΜΘ	252
Παράρτημα VII: Πολιτιστικά δρώμενα στην ΠΑΜΘ	285
Παράρτημα VIII: Έργα ολοκλήρωσης κάθετων αξόνων Εγνατίας Οδού	289

ΠΙΝΑΚΑΣ ΧΑΡΤΩΝ

A/A	ΤΙΤΛΟΣ	σελ.
Χάρτης Α.1	Διαγραμματική απεικόνιση της θέσης της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης στον ευρύτερο ευρωπαϊκό χώρο	11
Χάρτης Α.2	Διαγραμματική απεικόνιση της θέσης της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης στον ελληνικό χώρο	16
Χάρτης Α.1.1.α.6.3	Διοικητική Οργάνωση	34
Χάρτης Α.3.1	Μεταβολή πληθυσμού ανά Καλλικράτειο Δήμο (1991-2001)	40
Χάρτης Α.3.2	Μεταβολή πληθυσμού ανά Καλλικράτειο Δήμο (2001-2011)	41
Χάρτης Α.5.1	Ενδοπεριφερειακές Ανισότητες (1991)	57
Χάρτης Α.5.2	Ενδοπεριφερειακές Ανισότητες (2001)	58
Χάρτης Α.5.3	Ενδοπεριφερειακές Ανισότητες (2009)	59
Χάρτης Α.4.1	Απασχόληση ανά Τομέα και Καλλικράτειο Δήμο (1991)	73
Χάρτης Α.4.2	Απασχόληση ανά Τομέα και Καλλικράτειο Δήμο (2001)	74
Χάρτης Α.4.3	Τομεακή διάρθρωση της Απασχόλησης στην Περιφέρεια Διαχρονικά (1991-2001-2011)	75
Χάρτης Α.1.1.α.6.5	Νέες Τουριστικές Μονάδες Περιόδου 2000-2012	131
Χάρτης Α.1.1.α.6.9	ΑΠΕ - Υφιστάμενες Μονάδες και Προοπτικές	210

ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΧΗΜΑΤΩΝ

Σχήμα 1: Ολοκληρωτική απεγκατάσταση δραστηριοτήτων στην πιο κοντινή περιφέρεια όμορης χώρας.....	4
Σχήμα 2: Εδαφική σύνθεση Ελλάδας - Βουλγαρίας	7
Σχήμα 3: Αποτελέσματα του High Level Group για τη διεύρυνση των Διερωπαϊκών Δικτύων Μεταφορών	9
Σχήμα 4: Αναπτυξιακοί πόλοι και άξονες της Ελλάδας	14
Σχήμα 5: Ολοκλήρωση της Εγνατίας Οδού.....	15
Σχήμα 6: Κατανομή των ενεργών λατομείων μαρμάρων ανά μαρμαροφόρο περιοχή της Ελλάδας	20
Σχήμα 7: Χάρτης ορυκτών πρώτων υλών της Περιφέρειας ΑΜΘ	22
Σχήμα 8: Δημογραφική πυραμίδα ΠΕ Δράμας, 2001.....	43
Σχήμα 9: Δημογραφική πυραμίδα ΠΕ Έβρου, 2001.....	44
Σχήμα 10: Δημογραφική πυραμίδα ΠΕ Καβάλας, 2001	44
Σχήμα 11: Δημογραφική πυραμίδα ΠΕ Ξάνθης, 2001	45
Σχήμα 12: Δημογραφική πυραμίδα ΠΕ Ροδόπης, 2001	45
Σχήμα 13: Δομικοί δείκτες των ΠΕ της ΠΑΜΘ, 2001	46
Σχήμα 14: Ποσοστό πληθυσμού που διαμένει σε αστικές, αγροτικές και ημιαστικές περιοχές ανά ΠΕ το 2001	46
Σχήμα 15: Κατανομή πληθυσμού ανά καθεστώς ενοίκησης ανά ΠΕ το 2001.....	47
Σχήμα 16: Επίπεδο εκπαίδευσης οικονομικά ενεργού πληθυσμού της ΠΑΜΘ, 2001	47
Σχήμα 17: Περιοχές καταγωγής των μεταναστών της Περιφέρειας ΑΜΘ, 2001	48
Σχήμα 18: Κατά κεφαλή ΑΕΠ στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στην Ελλάδα, 2004-2011	52
Σχήμα 19: Συμμετοχή των ΠΕ στο ΑΕΠ της Περιφέρειας ΑΜΘ τα έτη 2001, 2005, 2009	55
Σχήμα 20: Συμμετοχή των ΠΕ στο συνολικό ΑΕΠ της Περιφέρειας ΑΜΘ ανά έτη και ανά παραγωγικό τομέα.....	55
Σχήμα 21: Συμμετοχή της απασχόλησης ανά παραγωγικό τομέα της ΠΑΜΘ σε σχέση με το σύνολο της χώρας την περίοδο ισχύος του Ν.3299/2004	61
Σχήμα 22: Ακαθάριστες επενδύσεις παγίου κεφαλαίου στην ΠΑΜΘ ανά παραγωγικό τομέα (σε εκ.€), 2005-2009	61
Σχήμα 23: Κατανομή οικονομικά ενεργού πληθυσμού της χώρας στις Περιφέρειες, 2001	63
Σχήμα 24: Εξέλιξη του οικονομικά ενεργού πληθυσμού ανά ΠΕ, 2007-2009.....	65
Σχήμα 25: Εξέλιξη του συνολικού αριθμού ανέργων στην Περιφέρεια ΑΜΘ, 2003-2011	77
Σχήμα 26: Εξέλιξη του αριθμού ανέργων ανά ΠΕ, 2006-2009	78
Σχήμα 27: Ποσοστό ατόμων ανά τύπο θέρμανσης ανά ΠΕ, 2001	79
Σχήμα 28: Επιφάνεια κατοικίας ανά άτομο ανά ΠΕ, 2001.....	80

Σχήμα 29: Κύρια ασχολία ατόμων ανά ΠΕ, 2001.....	80
Σχήμα 30: Εξέλιξη του μουσουλμανικού πληθυσμού στη Θράκη, 1928-1991.....	84
Σχήμα 31: Σύνολο καλλιεργειών και αγρανάπαυσης ΠΕ Δράμας	91
Σχήμα 32: Σύνολο καλλιεργειών και αγρανάπαυσης ΠΕ Καβάλας.....	91
Σχήμα 33: Σύνολο καλλιεργειών και αγρανάπαυσης ΠΕ Ξάνθης.....	92
Σχήμα 34: Σύνολο καλλιεργειών και αγρανάπαυσης ΠΕ Ροδόπης.....	92
Σχήμα 35: Σύνολο καλλιεργειών και αγρανάπαυσης ΠΕ Έβρου.....	93
Σχήμα 36: Διακύμανση Οικοδομικής Δραστηριότητας-Σύνολο Χώρας.....	115
Σχήμα 37: Διακύμανση Οικοδομικής Δραστηριότητας-Περιφέρεια ΑΜΘ	116
Σχήμα 38: Διακύμανση Οικοδομικής Δραστηριότητας-Περιφερειακές Ενότητες ΑΜΘ	116
Σχήμα 39: ΣΕΑ και Σταθμοί διοδίων στην ΠΑΜΘ	175
Σχήμα 40: ΧΣΑ στην Περιφέρεια ΑΜΘ	176
Σχήμα 41: Ποσοστιαία αύξηση των καθημερινών μετακινήσεων μεταξύ των ΠΕ διέλευσης του άξονα που διαθέτουν αστικά κέντρα και της Θεσσαλονίκης, 1993-2006.....	187
Σχήμα 42: Επιβατική κίνηση Εσωτερικού και Εξωτερικού Αερολιμένα Καβάλας.....	198
Σχήμα 43: Εμπορευματική κίνηση Εσωτερικού και Εξωτερικού Αερολιμένα Καβάλας.....	198
Σχήμα 44: Επιβατική κίνηση Εσωτερικού και Εξωτερικού Αερολιμένα Αλεξανδρούπολης.....	200
Σχήμα 45: Εμπορευματική κίνηση Εσωτερικού και Εξωτερικού Αερολιμένα Αλεξανδρούπολης.....	201
Σχήμα 46: Εξέλιξη της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας στην ΠΑΜΘ, 2003-2011.....	203
Σχήμα 47: Απεικόνιση του ΠΕΣΔΑ μετά την τελευταία τροποποίηση.....	222
Σχήμα 48: Απεικόνιση υποδομών διαχείρισης ΑΣΑ κατά την μεταβατική περίοδο	224
Σχήμα 49: Πορεία υλοποίησης υποέργων του Έργου: «Κατασκευή του τμήματος από το Αρδάνιο μέχρι την Μάνδρα του Νομού Έβρου του Κάθετου Άξονα της Εγνατίας Οδού Αρδάνιο-Ορμένιο»	290
Σχήμα 50: Πορεία υλοποίησης υποέργων του Έργου: «Κατασκευή του τμήματος από την Μάνδρα μέχρι τους Ψαθάδες ΠΕ Έβρου, του Κάθετου Άξονα της Εγνατίας Οδού Αρδάνιο-Ορμένιο»	292
Σχήμα 51: Πορεία υλοποίησης των υποέργων του Έργου: «Νέος Οδικός Άξονας από την Κομοτηνή μέχρι τα Ελληνοβουλγαρικά σύνορα, μέσω Νυμφαίας»	294

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 1: Διμερείς εμπορικές ανταλλαγές και εμπορικό ισοζύγιο Ελλάδας-Βουλγαρίας 2005- 2011. Αξία: εκ.€	4
Πίνακας 2: Διμερείς εμπορικές ανταλλαγές και εμπορικό ισοζύγιο Ελλάδας-Ρουμανίας 2002- 2006. Αξία: εκ.€	4
Πίνακας 3: Τουρισμός από τις χώρες της Βουλγαρίας και Ρουμανίας, 2001 - 2007	5
Πίνακας 4: Υφιστάμενη και μελλοντική δυναμικότητα σημείων εισόδου ΕΣΜΦΑ	12
Πίνακας 5: Βασικές συννεφασίες της Περιφέρειας	13
Πίνακας 6: Μέση μηνιαία θερμοκρασία 24ώρου (°C).....	19
Πίνακας 7: Μέση μηνιαία σχετική υγρασία [%].....	19
Πίνακας 8: Μέση ταχύτητα του ανέμου [m/s]	19
Πίνακας 9: Κλιματικά Στοιχεία των Δυσμενέστερων Μηνών Χειμώνα - Θέρους.....	19
Πίνακας 10: Λεκάνες απορροής στο ΥΔ Θράκης.....	23
Πίνακας 11: Κύριοι ποταμοί Περιφέρειας ΑΜΘ.....	24
Πίνακας 12: Λίμνες της Περιφέρειας ΑΜΘ	24
Πίνακας 13: Μεταβατικά ύδατα της Περιφέρειας ΑΜΘ.....	25
Πίνακας 14: Παράκτια ύδατα της Περιφέρειας ΑΜΘ	25
Πίνακας 15: Κύρια και δευτερεύοντα υπόγεια υδατικά συστήματα ΠΑΜΘ.....	26
Πίνακας 16: Αναδασωτές εκτάσεις λόγω πυρκαγιάς ή εκχέρσωσης	30
Πίνακας 17: Επιφάνειες που απαιτούν τεχνητή αναδάσωση ανά Υψηλότητα	30
Πίνακας 18: Πυρκαγιές (καείσα έκταση σε στρέμματα)	30
Πίνακας 19: Μεταβολή του πραγματικού πληθυσμού ανά ΠΕ, 1991-2001	37
Πίνακας 20: Μεταβολή του μόνιμου πληθυσμού ανά ΠΕ, 1991-2001-2011.....	37
Πίνακας 21: Μεταβολή του μόνιμου πληθυσμού ανά Καλλικράτειο Δήμο, 1991-2001-2011... ..	38

Πίνακας 22: Μεταβολή πραγματικού πληθυσμού των οικισμών άνω των 5.000 κατοίκων στην ΠΑΜΘ, 1991-2001	42
Πίνακας 23: Ποσοστό οικισμών της ΠΑΜΘ κατά ευρείες πληθυσμιακές κατηγορίες το 2001..	42
Πίνακας 24: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων μεταναστών μεταξύ των Περιφερειών, 1998-2003	49
Πίνακας 25: Ποσοστό απασχόλησης Ελλήνων και μεταναστών ανά Περιφέρεια, 1998-2003..	49
Πίνακας 26: Συμμετοχή της κάθε Περιφέρειας στο συνολικό ΑΕΠ της χώρας ανά τομέα, 2001, 2009	51
Πίνακας 27: Κατά κεφαλή ΑΕΠ, 2004-2011	52
Πίνακας 28: ΑΕΠ ανά τομέα στην ΠΑΜΘ (σε εκ.€).....	53
Πίνακας 29: Κατά κεφαλή ΑΕΠ ανά Περιφερειακή Ενότητα τα έτη 2001 και 2009	56
Πίνακας 30: Ακαθάριστες επενδύσεις παγίου κεφαλαίου στην ΠΑΜΘ ανά παραγωγικό τομέα και κλάδο δραστηριοτήτων (σε εκ.€), 2005-2009	62
Πίνακας 31: Οικονομικά ενεργός πληθυσμός ανά Καλλικράτειο Δήμο της ΠΑΜΘ, 2001	64
Πίνακας 32: Οικονομικά ενεργός πληθυσμός της ΠΑΜΘ και των ΠΕ, 2007-2011	65
Πίνακας 33: Εξέλιξη της κατανομής της απασχόλησης ανά παραγωγικό τομέα στις Περιφέρειες της χώρας, 1991-2001-2009	66
Πίνακας 34: Συμβολή της απασχόλησης των Περιφερειών στο σύνολο της χώρας, ανά παραγωγικό τομέα, 2001.....	67
Πίνακας 35: Μεταβολές απασχόλησης κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας στην ΠΑΜΘ, 2000-2008	70
Πίνακας 36: Σύνολο απασχολούμενων στο σύνολο της χώρας, Αύγουστος 2007 - 2012	70
Πίνακας 37: Σύνολο απασχολούμενων στην ΠΑΜΘ και τη χώρα, 2003-2011	71
Πίνακας 38: Εξέλιξη της κατανομής της απασχόλησης ανά παραγωγικό τομέα στις ΠΕ, 1991-2001	71
Πίνακας 39: Συμβολή της απασχόλησης των ΠΕ και των Καλλικράτειων Δήμων, ανά παραγωγικό τομέα, στην ΠΑΜΘ, 2001.....	72
Πίνακας 40: Ανεργία ανά Περιφέρεια, 2001	76
Πίνακας 41: Συνολικός αριθμός ανέργων στο σύνολο της χώρας, Αύγουστος 2007 - 2012....	76
Πίνακας 42: Ανεργία ανά ΠΕ και Καλλικράτειο Δήμο, 2001	78
Πίνακας 43: Ποσοστό φτώχειας Ελλάδας και Περιφερειών το 2003 (αστικός και αγροτικός πληθυσμός)	81
Πίνακας 44: Ποσοστό φτώχειας Ελλάδας και Περιφερειών το 2003 (αστικός και αγροτικός πληθυσμός)	83
Πίνακας 45: Σύγκριση ποσοστού φτώχειας μειονοτικών πληθυσμών με το σύνολο της χώρας, 2002	85
Πίνακας 46: Συμμετοχή των μειονοτικών ομάδων στο συνολικό ποσοστό φτώχειας, 2002 ...	85
Πίνακας 47: Χρήσεις γης 2000	87
Πίνακας 48: Εδαφική οργάνωση και χρήση γης (1991 – 2000).....	87
Πίνακας 49: Γεωργικές εκμεταλλεύσεις και αρδευθείσες καλλιέργειες 2007.....	88
Πίνακας 50: Ποσοστιαία κατανομή εκτάσεων 2007 κατά ΠΕ	88
Πίνακας 51: Γεωργική γη & Γεωργικοί ελκυστήρες 2005.....	89
Πίνακας 52: Εξέλιξη βασικών καλλιεργειών ΠΑΜΘ, 2000 & 2006.....	90
Πίνακας 53: Παραγωγή βασικών καλλιεργειών ΑΜΘ 2000 & 2006	93
Πίνακας 54: Αριθμός εκτρεφόμενων ζώων στην ΠΑΜΘ	94
Πίνακας 55: Παραγωγή κτηνοτροφικών προϊόντων στην ΠΑΜΘ.....	94
Πίνακας 56: Δάση, Δασικές εκτάσεις (θαμνότοποι) και βοσκότοποι το 2000	95
Πίνακας 57: Παραγωγή ξύλου 2000-2006	96
Πίνακας 58: Βοσκόμενες δασικές εκτάσεις στην ΠΑΜΘ.....	96
Πίνακας 59: 2006 Αλιεία εσωτερικών υδάτων.....	98
Πίνακας 60: 2006 Παράκτια θαλάσσια αλιεία με λέμβους ή μηχανοκίνητα σκάφη 19HP και κάτω	98
Πίνακας 61: Χορηγήσεις δανείων ΑΤΕ (εκ.€)	99
Πίνακας 62: Πίνακας βέβαιων αποθεμάτων κοιτασμάτων χρυσού στη Θράκη	107
Πίνακας 63: Στοιχεία δραστηριότητας λατομείων Βιομηχανικών Ορυκτών για το έτος 2010	110
Πίνακας 64: Στοιχεία δραστηριότητας λατομείων Μαρμάρου για το έτος 2010.....	110

Πίνακας 65: Στοιχεία δραστηριότητας λατομείων Αδρανών για το έτος 2010.....	111
Πίνακας 66: Κατάσταση οικοπέδων των ΒΙΠΕ και ΒΙΟΠΑ	115
Πίνακας 67: ΒΙΠΕ / ΒΙΟΠΑ ΠΑΜΘ - Υπάρχουσα κατάσταση.....	115
Πίνακας 68: ΒΙΠΕ / ΒΙΟΠΑ ΠΑΜΘ - Εγκατεστημένες μονάδες.....	115
Πίνακας 69: Ελληνικά Πανεπιστήμια και αριθμός φοιτητών 2009/10.....	120
Πίνακας 70: Ελληνικά Πανεπιστήμια και αριθμός διδακτικού προσωπικού 2009/10.....	121
Πίνακας 71: Ανώτατα Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα και αριθμός σπουδαστών 2009/10 ..	121
Πίνακας 72: Ανώτατα Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα και αριθμός διδακτικού προσωπικού 2009/10	121
Πίνακας 73: ΔΠΘ - Τμήματα και φοιτητές.....	123
Πίνακας 74: ΤΕΙ Καβάλας - Παράρτημα Δράμας	124
Πίνακας 75: Εξέλιξη της κίνησης των Τελωνείων	124
Πίνακας 76: Αφίξεις - Αποστολές ενδοκοινοτικού εμπορίου 2009	125
Πίνακας 77: Αριθμός και ποσοστιαία κατανομή ξενοδοχειακών κλινών 2001, 2010.....	127
Πίνακας 78: Ξενοδοχεία όλων των μορφών	128
Πίνακας 79: Βοηθητικά καταλύματα – Ενοικιαζόμενα δωμάτια, διαμερίσματα, αυτοεξυπηρετούμενα ανά ΠΕ.....	128
Πίνακας 80: Διάρθρωση τουριστικών καταλυμάτων και κατανομή κλινών 2011	128
Πίνακας 81: Κατανομή ξενοδοχειακών μονάδων ανά ΠΕ και κατηγορία	129
Πίνακας 82: Camping - Χώροι οργανωμένης κατασκήνωσης, ανά ΠΕ.....	129
Πίνακας 83: Κατανομή ποσοστών πληρότητας τουριστικών καταλυμάτων	130
Πίνακας 84: Περιοχές ΖΕΠ και ΕΖΔ της Περιφέρειας ΑΜΘ.....	144
Πίνακας 85: Καταφύγια Άγριας Ζωής στην ΠΑΜΘ	146
Πίνακας 86: Αντιμετώπιση ρύπανσης από αστικά λύματα στους οικισμούς Γ' προτεραιότητας	153
Πίνακας 87: Περιοχές Υδατοκαλλιεργητικών Δραστηριοτήτων στην ΠΑΜΘ.....	160
Πίνακας 88: Σπήλαια που παρουσιάζουν αρχαιολογικό ενδιαφέρον στην ΠΑΜΘ	170
Πίνακας 89: Κηρυγμένοι παραδοσιακοί οικισμοί στην ΠΑΜΘ	171
Πίνακας 90: Ανισόπεδοι κόμβοι της Εγνατίας Οδού εντός της ΠΑΜΘ συνδεδεμένες οδοί και μεγάλοι προορισμοί	177
Πίνακας 91: Τμήματα του Κάθετου Άξονα Αρδάνιο-Καστανιές- Ελληνοτουρκικά σύνορα- Ορμένιο-Ελληνοβουλγαρικά σύνορα και πορεία υλοποίησης των έργων	179
Πίνακας 92: Πίνακας αποστάσεων & χρονοαποστάσεων σημαντικών μεταφορικών κόμβων και των πλησιέστερων κόμβων της Εγνατίας Οδού ή Καθέτων Αξόνων, 2009	182
Πίνακας 93: Διαπεριφερειακές ετήσιες μέσες ημερήσιες μετακινήσεις, 1993 και 2006	183
Πίνακας 94: Ποσοστιαία μεταβολή των ετήσιων μέσων ημερήσιων διαπεριφερειακών μετακινήσεων ανά Περιφέρεια, 1993 - 2006.....	183
Πίνακας 95: Προσβασιμότητα πληθυσμού στην πόλη της Ξάνθης πριν και μετά την Εγνατία Οδό.....	183
Πίνακας 96: Προσβασιμότητα πληθυσμού στην πόλη της Αλεξανδρούπολης πριν και μετά την Εγνατία Οδό.....	184
Πίνακας 97: Ποσοστιαία μεταβολή των ετήσιων μέσων ημερήσιων ενδοπεριφερειακών μετακινήσεων ανά Περιφέρεια, 1993 - 2006.....	185
Πίνακας 98: Ποσοστιαία μεταβολή των ετήσιων μέσων ημερήσιων ενδοπεριφερειακών μετακινήσεων ανά Περιφερειακή Ενότητα της ΑΜΘ, 1993 - 2006.....	186
Πίνακας 99: Αφίξεις επιβατών στο Σ.Σ. Αλεξανδρούπολης, 2005-2010.....	191
Πίνακας 100: Αναχωρήσεις επιβατών από το ΣΣ Αλεξανδρούπολης, 2005-2010	191
Πίνακας 101: Υποέργα του έργου: «Κατασκευή Εμπορικού Λιμένα Καβάλας»	195
Πίνακας 102: Επιβατική και εμπορευματική κίνηση στον αερολιμένα Καβάλας, 1994-2011..	199
Πίνακας 103: Ιδιωτικοί σταθμοί παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας στην ΠΑΜΘ	202
Πίνακας 104: Κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας στην ΠΑΜΘ, 2003, 2008, 2011.....	203
Πίνακας 105: Υφιστάμενη και μελλοντική δυναμικότητα σημείων εισόδου ΕΣΜΦΑ.....	207
Πίνακας 106: Αδειοδοτημένα αιολικά πάρκα στην ΠΑΜΘ, 2001-2012	211
Πίνακας 107: Αδειοδοτημένα Φ/Β πάρκα στην ΠΑΜΘ, 2001-2012	212
Πίνακας 108: Θέσεις γεωθερμικών πεδίων στην ΠΑΜΘ, 2001-2012.....	213
Πίνακας 109: Αδειοδοτημένοι ΜΥΗΣ στην ΠΑΜΘ, 2001-2012	213
Πίνακας 110: Αδειοδοτημένοι ΣΗΘΥΑ στην ΠΑΜΘ, 2001-2012.....	214

Πίνακας 111: Περιοχές της ΠΑΜΘ που εξυπηρετούνται από Εγκαταστάσεις Επεξεργασίας Λυμάτων	217
Πίνακας 112: Ενταγμένα έργα ύδρευσης, ΕΣΠΑ 2007-2013	219
Πίνακας 113: Ενταγμένα έργα αποχέτευσης - επεξεργασίας λυμάτων, ΕΣΠΑ 2007-2013	219
Πίνακας 114: Ενταγμένα έργα ύδρευσης, Γ' ΚΠΣ 2000-2006	220
Πίνακας 115: Ενταγμένα έργα αποχέτευσης - επεξεργασίας λυμάτων, Γ' ΚΠΣ 2000-2006 ...	220
Πίνακας 116: Ενταγμένα έργα διαχείρισης απορριμμάτων, ΕΣΠΑ 2007-2013	223
Πίνακας 117: Ενταγμένα έργα διαχείρισης απορριμμάτων, Γ' ΚΠΣ 2000-2006	223
Πίνακας 118: Χωροθέτηση των υποδομών του ΠΕΣΔΑ ΑΜΘ	225
Πίνακας 119: Εξέλιξη της κατασκευής των έργων του ΠΕΣΔΑ ΑΜΘ	225
Πίνακας 120: Πίνακας Κατανομής εκτάσεων Περιφέρειας ΑΜΘ βάσει του χάρτη κάλυψης CORINE	228
Πίνακας 121: Κατανομή εκτάσεων ανα Περιφερειακή Ενότητα στην Περιφέρεια ΑΜΘ βάσει του χάρτη κάλυψης CORINE	230
Πίνακας 122: Υποέργα του Έργου: «Κατασκευή του τμήματος από το Αρδάνιο μέχρι την Μάνδρα ΠΕ Έβρου του Κάθετου Άξονα της Εγνατίας Οδού Αρδάνιο-Ορμένιο».	289
Πίνακας 123: Υποέργα του Έργου: «Κατασκευή του τμήματος από την Μάνδρα μέχρι τους Ψαθάδες ΠΕ Έβρου, του Κάθετου Άξονα της Εγνατίας Οδού Αρδάνιο-Ορμένιο»	291
Πίνακας 124: Υποέργα του Έργου: «Νέος Οδικός Άξονας από την Κομοτηνή μέχρι τα Ελληνοβουλγαρικά σύνορα, μέσω Νυμφαίας»	293

ΑΚΡΩΝΥΜΙΑ

Ελληνόγλωσσα	
ΑΔΜΗΕ	Ανεξάρτητος Διαχειριστής Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας
ΑΔΜΘ	Αποκεντρωμένη Διοίκηση Μακεδονίας-Θράκης
ΑΕΔΕΤΑ	Ακαθάριστη Εγχώρια Δαπάνη για Έρευνα και Τεχνολογική Ανάπτυξη
ΑΕ	Ανώνυμη Εταιρεία
ΑΕΙ	Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα
ΑΕΠ	Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν
ΑΕΠΟ	Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων
ΑΗΣ	Ατμοηλεκτρικός Σταθμός
ΑΚΣΙΑ	Αυτοδιοίκηση – Κοινωνική Συνοχή – Ισόρροπη Ανάπτυξη
ΑΜΘ	Ανατολική Μακεδονία και Θράκη
ΑΝ	Αναπτυξιακός Νόμος
ΑΠΕ	Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας
ΑΣΑ	Αστικά Στερεά Απόβλητα
ΒΕΠΕ	Βιομηχανική και Επιχειρηματική Περιοχή
ΒΙΟΠΑ	Βιοτεχνικό Πάρκο
ΒΙΠΑ	Βιομηχανικό Πάρκο
ΒΙΠΕ	Βιομηχανική Περιοχή
ΓΓΛΠ	Γενική Γραμματεία Λιμένων και Λιμενικής Πολιτικής
ΓΓΥΠ	Γεωργική Γη Υψηλής Παραγωγικότητας
ΓΜ	Γραμμή Μεταφοράς
ΓΟΚ	Γενικός Οικοδομικός Κανονισμός
ΓΠΣ	Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο
ΓΠΧΣΑΑ	Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης
ΔΑ	Δίκτυο Αποχέτευσης
ΔΕΒΖΟΣ	Διασυνοριακή Ελεύθερη Βιομηχανική Ζώνη Οικονομικών Συναλλαγών
ΔΕΔ-Μ	Διευρωπαϊκό Δίκτυο Μεταφορών
ΔΕΗ	Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού
ΔΕΚΚΕΕ	Διεθνές Εμπορευματοτικό Κέντρο και Κέντρο Επιχειρηματικότητας Έβρου
ΔΕΠ ΕΚΥ	Δημόσια Επιχείρηση Πετρελαίου Έρευνα και Εκμετάλλευση Υδατανθράκων
ΔΕΠΑ	Δημόσια Επιχείρηση Αερίου
ΔΕΣΕ	Διυπουργική Επιτροπή Στρατηγικών Επενδύσεων
ΔΕΣΜΗΕ	Διαχειριστής Ελληνικού Συστήματος Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας
ΔΕΣΦΑ	Διαχειριστής Εθνικού Συστήματος Φυσικού Αερίου
ΔΕΥΑ	Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευση Αποχέτευσης
ΔΙΑΑΜΑΘ	Ανώνυμη Αναπτυξιακή Εταιρεία Διαχείρισης Απορριμμάτων Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης
ΔΙΠΕΧΩ	Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας
ΔΠΘ	Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης
ΔσΠ	Διαλογή στην Πηγή
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση

ΕΕΛ	Εγκατάσταση Επεξεργασίας Λυμάτων
ΕΓΤΑΑ	Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης
ΕΓΤΠΕ-Π	Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων/ Τμ. Προσανατολισμού
ΕΓΥ	Ειδική Γραμματεία Υδάτων
ΕΕΑΑ	Ελληνική Εταιρεία Αξιοποίησης Ανακύκλωσης
ΕΕΣΔΕ	Ελληνικό Εθνικό Σχέδιο Δράσης κατά της Ερημοποίησης
ΕΖΔ	Ειδική Ζώνη Διατήρησης
ΕΛΛΑΔΑ	Ελληνική Αρχιτεκτονική Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης
ΕΚ	Ευρωπαϊκή Κοινότητα
ΕΚΟ	Ελληνικά Καύσιμα Ορυκτέλαια
ΕΚΤ	Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα
ΕΛΔΑ	Ελληνικά Διυλιστήρια Ασπρόπυργου
ΕΛΣΤΑΤ	Ελληνική Στατιστική Αρχή
ΕΟ	Εθνική Οδός
ΕΟΤ	Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού
ΕΟΧ	Ευρωπαϊκός Οικονομικός Χώρος
ΕΠ	Επιχειρησιακό Πάρκο
ΕΠ	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
ΕΠΑ	Εταιρεία Παροχής Αερίου
ΕΠΑ	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιείας
ΕΠΑΜΘ	Εθνικό Πάρκο Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης
ΕΠΑΝ	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητας
ΕΠΒΑ	Εταιρεία Πετρελαίων Βορείου Αιγαίου
ΕΠΕ	Επιχειρησιακό Πάρκο Εξυγίανσης
ΕΠΕΒΟ	Επιχειρησιακό Πάρκο Ενδιάμεσου Βαθμού Οργάνωσης
ΕΠΜ	Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων
ΕΠΟ	Έγκριση Περιβαλλοντικών Όρων
ΕΠΟΑΛΑΑ	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Οδικοί Άξονες Λιμάνια Αστική Ανάπτυξη
ΕΠΟΡ	Εθνικό Πάρκο Οροσειράς Ροδόπης
ΕΠΠΕΡ	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιβάλλον
ΕΠΠΕΡΑΑ	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη
ΕΠΧΣΑΑ	Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης
ΕΣΜΦΑ	Εθνικό Σύστημα Μεταφοράς Φυσικού Αερίου
ΕΣΟΑΒ	Ελληνικό Σχέδιο Οικονομικής Ανασυγκρότησης των Βαλκανίων
ΕΣΠΑ	Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς 2007-13
ΕΣΣΑΑ	Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Αγροτικής Ανάπτυξης
ΕΣΦΑ	Εθνικό Σύστημα Φυσικού Αερίου
ΕΣΧΑΔΑ	Ειδικό Σχέδιο Χωρικής Ανάπτυξης Δημοσίων Ακινήτων
ΕΤΑ	Έρευνα και Τεχνολογική Ανάπτυξη
ΕΤΕΑΝ	Εθνικό Ταμείο Επιχειρηματικότητας και Ανάπτυξης
ΕΤΕΠ	Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων
ΕΤΠΑ	Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης
ΕΥΔ	Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης
ΕΥΔΕ	Ειδική Υπηρεσία Δημοσίων Έργων
ΖΕΕ	Ζώνη Ελεύθερου Εμπορίου
ΖΕΠ	Ζώνη Ειδικής Προστασίας
ΖΟΕ	Ζώνη Οικιστικού Ελέγχου
ΘΗΣ	Θερμοηλεκτρικός Σταθμός
ΙΓΜΕ	Ινστιτούτο Γεωλογικών και Μεταλλευτικών Ερευνών
ΙΠ	Ισοδύναμος (εξυηρητούμενος) Πληθυσμός
ΚΑΑΛΔ	Κρατικός Αερολιμένας Αλεξανδρούπολης «Δημόκριτος»
ΚΑΖ	Καταφύγιο Άγριας Ζωής
ΚΑΚΒΑ	Κρατικός Αερολιμένας Καβάλας «Μ.Αλέξανδρος»
ΚΑΠ	Κοινή Αγροτική Πολιτική
ΚΓΠ	Κοινή Γεωργική Πολιτική
ΚΔΑΥ	Κέντρο Διαλογής Ανακυκλώσιμων Υλικών
ΚΕΠΕΠ	Κέντρο Ενημέρωσης Πειραματικής Εφαρμογής-Προώθησης βιολογικών καλλιεργειών και κτηνοτροφίας
ΚΠ	Κοινοτική Πρωτοβουλία
ΚΠΣ	Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης
ΚΥΑ	Κοινή Υπουργική Απόφαση
ΚΥΤ	Κέντρο Υψηλής Τάσης
ΛΕΑ	Λωρίδα Έκτακτης Ανάγκης
ΜΕΑ	Κεντρική Μονάδα Επεξεργασίας Απορριμμάτων
ΜΕΡΜ	Μέσος Ετήσιος Ρυθμός Μεταβολής
ΜΚΟ	Μη Κυβερνητική Οργάνωση
ΜΜΕ	Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης
ΜΜΜ	Μέσα Μαζικής Μεταφοράς
ΜΠΕ	Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων
ΜΠΠ	Μητρώο Προστατευόμενων Περιοχών
ΜΣΘ	Μέση Στάθμη Θάλασσας
ΜΥΗΣ	Μικρός Υδροηλεκτρικός Σταθμός

ΝΔ	Νομοθετικό Διάταγμα
ΟΕΔΑ	Ολοκληρωμένη Εγκατάσταση Διαχείρισης Απορριμμάτων
ΟΗΕ	Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών
ΟΛΚ	Οργανισμός Λιμένα Καβάλας
ΟΠΑΑΧ	Ολοκληρωμένα Προγράμματα Ανάπτυξης Αγροτικού Χώρου
ΟΠΒΑΟΡ	Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα Βιώσιμης Ανάπτυξης Οροσειράς Ροδόπης
ΟΠΣ	Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα
ΟΡΣΑ	Οργανισμός Ρυθμιστικού Σχεδίου Αθήνας
ΟΣΔΑ	Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης Απορριμμάτων
ΟΣΕ	Οργανισμός Σιδηροδρόμων Ελλάδας
ΟΤ	Οικοδομικό Τετράγωνο
ΟΤΑ	Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης
ΟΤΕ	Οργανισμός Τηλεπικοινωνιών Ελλάδας
ΠΑΑ	Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης
ΠΑΘΕ	Άξονας Πάτρας-Αθήνας-Θεσσαλονίκης-Ευζώνων
ΠΑΜ-ΠΣΕΑ	Παλλαϊκή Άμυνα-Πολιτική Σχεδίαση Εκτάκτου Ανάγκης
ΠΑΜΘ	Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης
ΠΑΠ	Περιοχή Αιολικής Προτεραιότητας
ΠΑΥ	Περιοχή Ανάπτυξης Υδατοκαλλιεργειών
πΓΔΜ	Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας
ΠΔ	Προεδρικό Διάταγμα
ΠΕ	Περιφερειακή Ενότητα
ΠΕΑ	Πιστοποιητικό Ενεργειακής Απόδοσης
ΠΕΠ	Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
ΠΕΡΠΟ	Περιοχή Ειδικά Ρυθμιζόμενης Πολεοδομίας
ΠΕΣΔΑ	Περιφερειακός Σχεδιασμός Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων
ΠΕΧΠ	Περιοχές Ειδικών Χωρικών Παρεμβάσεων
ΠΔΕ	Πρόγραμμα Δημόσιων Επενδύσεων
ΠΟΑΠΔ	Περιοχή Οργανωμένης Ανάπτυξης Παραγωγικών Δραστηριοτήτων
ΠΟΑΥ	Περιοχή Οργανωμένης Ανάπτυξης Υδατοκαλλιεργειών
ΠΟΤΑ	Περιοχή Ολοκληρωμένης Τουριστικής Ανάπτυξης
ΠΠΔ	Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις
ΠΠΕ	Προμελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων
ΠΠΕΑ	Προκαταρκτική Περιβαλλοντική Εκτίμηση και Αξιολόγηση
ΠΠΠΑ	Προκαταρκτικός Προσδιορισμός Περιβαλλοντικών Απαιτήσεων
ΠΠΧΣΑΑ	Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης
ΡΑΕ	Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας
ΣΑΤΑΜΕ	Σχέδιο Αντιμετώπισης Τεχνολογικών Ατυχημάτων Μεγάλης Έκτασης
ΣΑΥ-ΦΑΥ	Σχέδιο Ασφάλειας και Υγείας - Φάκελος Ασφάλειας και Υγείας
ΣΒΙΟ	Σταθμός Βιομάζας-Βιοαερίου
Σ/Γ	Σιδηροδρομική Γραμμή
ΣΔ	Συντελεστής Δόμησης
ΣΔΙΤ	Σύμπραξη Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα
ΣΕΑ	Σταθμός Εξυπηρέτησης Αυτοκινήτων
ΣΗΘΥΑ	Μονάδα Συμπαράγωγής Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης
ΣΜΑ	Σταθμός Μεταφόρτωσης Απορριμμάτων
ΣΜΠΕ	Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων
ΣΟΑΠ	Σχέδιο Ολοκληρωμένης Αστικής Παρέμβασης
ΣΣ	Σιδηροδρομικός Σταθμός
ΣτΕ	Συμβούλιο της Επικρατείας
ΣΧΑΠ	Σχέδιο Ανάπτυξης Περιοχών Παραθεριστικής Κατοικίας
ΣΧΟΟΑΠ	Σχέδιο Χωρικής και Οικιστικής Οργάνωσης Ανοικτής Πόλης
ΤΑΙΠΕΔ	Ταμείο Αξιοποίησης της Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου
ΤΕΕ	Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας
ΤΕΙ	Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα
ΤΙΦΚ	Τοπίο Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους
ΤΛ	Τεχνητή Λίμνη
ΤΠΕ	Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών
ΤΣ	Ταμείο Συνοχής
ΥΑ	Υπουργική Απόφαση
ΥΔ	Υδατικό Διαμέρισμα
Υ/Η	Υδροηλεκτρικός
ΥΠΑ	Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας
ΥΠΑΑΝ	Υπουργείο Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων
ΥΠΕΚΑ	Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής
ΥΠΕΧΩΔΕ	Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων
ΥΠΟΜΕΔΙ	Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων
ΥΦΑ	Υγροποιημένο Φυσικό Αέριο
ΧΑΔΑ	Χώρος Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Απορριμμάτων
ΧΕ	Χωρική Ενότητα
ΧΘ	Χιλιομετρική Θέση

ΧΣΑ	Χώρος Στάθμευσης και Αναψυχής
ΧΥΤΑ	Χώρος Υγειονομικής Ταφής Απορριμμάτων
ΧΥΤΥ	Χώρος Υγειονομικής Ταφής Υπολειμμάτων
Φ/Β	Φωτοβολταϊκά Συστήματα
ΦΕΚ	Φύλλο Εφημερίδας της Κυβέρνησης
ΦΠΑ	Φόρος Προστιθέμενης Αξίας

Ξενόγλωσσα

EMAS	Eco Management and Audit Scheme
ENTSO-E	European Network of Transmission System Operators
ESPON	European Spatial Planning Observatory Network
GIS	Γεωγραφικά Συστήματα Πληροφοριών
IGI	Italy Greece Interconnector
IUCN	International Union for Conservation of Nature
MCPFE	Υπουργική Διάσκεψη για την Προστασία των Δασών στην Ευρώπη
R&D	Έρευνα και (Τεχνολογική) Ανάπτυξη
UCTE	Union pour la Coordination du Transport de l' Electricité
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organisation
WTO	World Trade Organisation

A.1.1.α. 6. Λοιπά στοιχεία - Αναπτυξιακά μεγέθη και στοιχεία χωροταξικής οργάνωσης

Στο παρόν κεφάλαιο καταγράφονται τα νεώτερα της έγκρισης του Περιφερειακού Πλαισίου, αναπτυξιακά μεγέθη και δείκτες, καθώς επίσης και στοιχεία χωροταξικής οργάνωσης.

Προκειμένου να καταγραφεί η υφιστάμενη, μετά το 2003, κατάσταση, και να συμπληρωθούν-επικαιροποιηθούν τα στοιχεία, αναζητήθηκαν από φορείς σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο νέα δεδομένα. Η καταγραφή της υφιστάμενης κατάστασης πραγματοποιήθηκε στο σύνολο των στοιχείων που προέβλεπαν οι προδιαγραφές κατάρτισης των θεσμοθετημένων Περιφερειακών Πλαισίων (Δεκέμβριος '97) όπως ορίζεται στις προδιαγραφές εκπόνησης της παρούσας μελέτης (ΦΕΚ 45 ΑΑΠ/17.03.2011).

Κύριες πηγές για τη συλλογή των παραπάνω δεδομένων αποτέλεσαν η Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ – ΕΣΥΕ), μέσω των ηλεκτρονικών βάσεων δεδομένων που διαθέτει, καθώς και οι κεντρικές και περιφερειακές διευθύνσεις της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης και οι διευθύνσεις της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας - Θράκης.

Στοιχεία συλλέχθηκαν επίσης από ηλεκτρονικές διευθύνσεις τοπικών και εθνικών φορέων, επιμελητηρίων, επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην Περιφέρεια κλπ, καθώς και από ειδικές μελέτες που έχουν εκπονηθεί από δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς και αφορούν είτε σε περιφερειακό είτε σε εθνικό επίπεδο.

Ακόμη, στοιχεία και απόψεις σχετικές με τα αναπτυξιακά - χωρικά ζητήματα της Περιφέρειας σε σχέση με τις προβλέψεις του θεσμοθετημένου Περιφερειακού Πλαισίου αποκτήθηκαν μέσα από συζητήσεις με εκπροσώπους φορέων και οργάνων, στο πλαίσιο επισκέψεων που πραγματοποίησαν κλιμάκια της μελετητικής ομάδας στην Περιφέρεια. Μέσα από τις επισκέψεις αυτές, οι οποίες οργανώθηκαν με τη συνδρομή διευθύνσεων της Περιφέρειας ΑΜΘ, αποκτήθηκε άλλωστε και γνώση του πεδίου της έρευνας, των χαρακτηριστικών του φυσικού χώρου και των χρήσεων γης.

Παράλληλα, στο πλαίσιο της αναζήτησης επικαιροποιημένων δεδομένων, η μελετητική ομάδα απέστειλε αιτήματα σε μία σειρά από φορείς της Περιφέρειας ΑΜΘ, ένα ποσοστό από τους οποίους ανταποκρίθηκε και προσκόμισε εγκαίρως στοιχεία που διέθετε στο πλαίσιο ειδικών καταγραφών.

Παρόλα αυτά, ένα μεγάλο ποσοστό των φορέων στους οποίους απευθύνθηκε η μελετητική ομάδα επιφυλάχθηκε να αποστείλει στοιχεία στην πορεία του χρόνου. Τα στοιχεία αυτά θα ενσωματωθούν στο επόμενο στάδιο (Α2) της μελέτης, μαζί με παρατηρήσεις και επισημάνσεις που τυχόν θα προκύψουν κατά τη διαβούλευση της παρούσας φάσης.

A.1.1.a. 6-1. Χωροταξική ένταξη της Περιφέρειας

Κατά τη δεκαετία από την κατάρτιση και έγκριση του προηγούμενου ΠΠΧΣΑΑ έχουν προκύψει νέα δεδομένα, σε διεθνές, ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο, με εμφανείς επιπτώσεις και στο χώρο της ΑΜΘ. Αυτά τα νέα δεδομένα επηρεάζουν την χωροταξική ένταξη της Περιφέρειας στον Εθνικό και στον Ευρωπαϊκό χώρο, καθώς ουσιαστικά καθορίζουν το γενικό αναπτυξιακό πλαίσιο της Περιφέρειας, τις διεθνείς τις διασυνδέσεις και τις αναπτυξιακές της δυνατότητες. Αυτές οι αλλαγές άλλοτε έχουν άμεσο και άλλοτε έμμεσο αντίκτυπο στην Περιφέρεια.

Η διεθνής οικονομική και κοινωνικό-πολιτική κρίση

Η σοβαρή οικονομική κρίση που ξεκίνησε σε διεθνές επίπεδο το 2008 και διαρκεί μέχρι και σήμερα, έχει κάμψει σε παγκόσμιο επίπεδο τις αναπτυξιακές προοπτικές της οικονομίας πολλών χωρών. Ιδιαίτερα στην ΕΕ φαίνεται να επηρεάζει το ίδιο το μέλλον της Ευρωζώνης και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς η βαθιά οικονομική κρίση στις χώρες του Νότου της Ευρωζώνης (και όχι μόνο σε αυτές) φαίνεται να απειλεί το μέλλον του ενιαίου νομίσματος. Διατυπώνονται διορθωτικές προτάσεις που μπορούν να ενισχύσουν τη συνοχή της Ένωσης και να αντιμετωπίσουν αποτελεσματικά τα προκύψαντα προβλήματα. Δεν είναι όμως βέβαιο ότι οι αναγκαίες αποφάσεις θα παρθούν έγκαιρα, πριν επέλθει κατάρρευση. Μια τέτοια δυσμενής εξέλιξη θα είναι καταστροφική για την Ελλάδα και βεβαίως και για την Περιφέρεια ΑΜΘ.

Σε πιο άμεσο επίπεδο έχει αποσταθεροποιηθεί το αναπτυξιακό περιβάλλον, με ιδιαίτερη επίπτωση στις επενδύσεις, αλλά και μια γενικότερη συρρίκνωση της καταναλωτικής αγοράς σε όλα τα επίπεδα. Παράλληλα μια αναπτυξιακή διαδικασία και πολιτική που έχει ακολουθηθεί σε σειρά ετών φαίνεται να αλλάζει εκ βάθρων αφού αποδεικνύεται ατελέσφορη. Οι επικείμενες ριζικές εξελίξεις μέχρι το τέλος του 2012 θα καταδείξουν τη δυναμική της κρίσης και το μέλλον των εξαιρετικά δυσμενών επιπτώσεών της. Το όλο θέμα εξετάζεται πιο εκτενώς στο κεφάλαιο της σημερινής οικονομικής συγκυρίας [βλ. Α.1.1.β.2-4].

Η αύξηση της μετανάστευσης διεθνώς και ειδικώς προς τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Σε διεθνές επίπεδο οι διάφορες γεωπολιτικές αλλαγές, ενίοτε βίαιες και εξοντωτικές, αλλά και οι διάφορες μεγάλες καταστροφές που οφείλονται σε κλιματικά φαινόμενα, σε συνδυασμό με την αυξανόμενη δικτύωση των πόλεων και των τόπων σε παγκόσμια κλίμακα, προκαλούν σοβαρές μετακινήσεις ομάδων και πληθυσμών. Μεγάλο τμήμα αυτών των μετακινήσεων κατευθύνεται από χώρες της Ασίας και της Αφρικής προς τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίες μέσω της συνθήκης Σένγκεν έχουν προχωρήσει σε μια διαδικασία ολοκλήρωσης των συνόρων σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Η Ελλάδα βρίσκεται σε κομβικό σημείο όσον αφορά σε αυτές τις μετακινήσεις, όντας ουσιαστικά μια ακριτική χώρα της ΕΕ και αντιμετωπίζοντας σε πρώτο επίπεδο το φαινόμενο αυτό καθώς και τις προβληματικές του. Ιδιαίτερα η ΠΑΜΘ, αποτελεί περιφέρεια-πύλη της μετανάστευσης προς την ΕΕ, ιδιαίτερα στο σύνολο της περιοχής του Έβρου. Η ραγδαία αύξηση της μετανάστευσης,¹ ιδιαίτερα από την Τουρκία προς την

¹ Παρά την έλλειψη συγκεκριμένων στατιστικών στοιχείων, ο αριθμός τους εκτιμάται στα 1.5 εκ. περίπου σε εθνικό επίπεδο.

περιοχή του Έβρου, έχει δημιουργήσει πολλαπλά και οξύτατα προβλήματα (ανθρωπιστικά, απασχόλησης και επιβίωσης, παραβατικότητας κ.ά.) και έχει πιέσει υπερβολικά τις αντίστοιχες δημόσιες και κοινωνικές δομές. Ιδιαίτερα η Περιφέρεια ΑΜΘ, αντιμετωπίζει σοβαρότατες δυσκολίες, οι οποίες δεν φαίνεται να επιλύονται με τη σημερινή κυβερνητική πολιτική εγκλεισμού και τα αποκεντρωμένα κέντρα κράτησης παράνομων μεταναστών.

Η έλλειψη αποτελεσματικής εθνικής μεταναστευτικής πολιτικής και πολιτικών ένταξης, και η ευρωπαϊκή πολιτική (Δουβλίνο II) της παραμονής των μεταναστών στο κράτος που πρωτοεισήλθαν, καθώς και η άρνηση συνολικής αντιμετώπισης του ζητήματος, επιδεινώνουν διαχρονικά την κατάσταση, καθώς δεν διαφαίνονται ενδείξεις περιορισμού των μεταναστευτικών ρευμάτων.

Η ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΧΩΡΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Στο ευρωπαϊκό επίπεδο διακρίνονται αλλαγές όσον αφορά στην επέκταση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και στις πολιτικές που ακολουθεί.

Η διεύρυνση της ΕΕ και η ένταξη της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας

Η διεύρυνση της ΕΕ το 2004, συμπεριλάμβανε τις χώρες της βόρειο-ανατολικής Ευρώπης, αλλάζοντας σημαντικά την αναπτυξιακή βάση της. Η ένταξη κατά το 2007 της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας έχει ιδιαίτερη σημασία γιατί επιτρέπει στην Ελλάδα άμεση και χερσαία γεωγραφική επικοινωνία με τον υπόλοιπο Κοινοτικό χώρο, η οποία προβλέπεται να ενισχυθεί με την κατασκευή των σχεδιαζόμενων συγκοινωνιακών υποδομών. Ιδιαίτερα η Περιφέρεια ΑΜΘ, με μεγάλο συνοριακό μέτωπο με τη Βουλγαρία, μεταβάλλεται από απομονωμένη εδαφική ενότητα σε 'γέφυρα' πολλαπλής επικοινωνίας με τον Κοινοτικό χώρο και τη Μαύρη Θάλασσα. Η ολοκλήρωση των τεσσάρων κάθετων αξόνων της Εγνατίας Οδού είναι ένας από τους βασικούς αναπτυξιακούς στόχους της Περιφέρειας ΑΜΘ που κινείται προς αυτή την κατεύθυνση. Η διαδικασία αυτή αποτυπώνεται και στις προτεραιότητες των διευρωπαϊκών αξόνων που αναλύονται παρακάτω.

Βασικοί τομείς που έχουν επηρεαστεί από την ένταξη της Βουλγαρίας πρωτίστως, αλλά και της Ρουμανίας είναι:

1. Το εμπόριο και οι διασυνοριακές συναλλαγές:

Οι κύριες διακλαδικές και γεωγραφικές διασυνδέσεις (οικονομικές ροές) σε δι-απεριφερειακό και ενδοπεριφερειακό επίπεδο, και εξαγωγικές επιδόσεις, επηρεάζουν την Περιφέρεια, ιδιαίτερα μάλιστα τους παραγωγικούς τομείς.

Η τάση αυτή ενισχύεται με την ολοκλήρωση των μεταφορικών υποδομών. Παρόλα αυτά η διεθνής οικονομική κρίση του επηρέασε αρνητικά το διμερές εμπόριο και, ιδιαίτερα, τις ελληνικές επενδύσεις στην Βουλγαρία, οι οποίες σημείωσαν αισθητή υποχώρηση σε σχέση με τα επίπεδα των προηγούμενων τελευταίων ετών.

Πίνακας 1: Διμερείς εμπορικές ανταλλαγές και εμπορικό ισοζύγιο Ελλάδας-Βουλγαρίας 2005-2011. Αξία: εκ.€

	2005 εκ. €	2006 εκ. €	2007 εκ. €	2008 εκ. €	2009 εκ. €	2010 εκ. €	2011 εκ. €	Μεταβολή 2011/10 (%)
Όγκος Εμπορίου	1,406,0	1,836,0	1,971,1	2,478,0	1,858,2	2,028,7	2,395,4	18,06%
Εξαγωγές	817	1,052,4	1,109,9	1,237,0	984,4	1,059,2	1,239,1	16,95%
Εισαγωγές	589	776,6	861,2	1,241,0	873,8	969,5	1,156,3	19,27%
Εμπ. Ισοζύγιο	228	275,9	248,7	-4	110,6	89,7	82,8	-8,03%

Πηγή : Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδας (ΕΣΥΕ)

Πίνακας 2: Διμερείς εμπορικές ανταλλαγές και εμπορικό ισοζύγιο Ελλάδας-Ρουμανίας 2002-2006. Αξία: εκ.€

	2002	2003	2004	2005	2006	Μεταβολή 2005-2006 (%)
Εξαγωγές	297,64	306,48	383,40	408,86	595,82	+45,7%
Εισαγωγές	341,56	392,91	503,70	434,27	505,26	+16,3%
Όγκος	639,2	699,39	887,1	843,13	1.101,08	+30,6%
Εμπορικό Ισοζύγιο	-43,92	-86,43	-120,3	-25,41	+90,56	

Πηγή : Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδας (ΕΣΥΕ)

Σημείωση: Τα μεγέθη του ανωτέρω πίνακα αναφέρονται στην Ελλάδα, δηλ. αποτελούν "ελληνικές εξαγωγές προς τη Ρουμανία" και "ελληνικές εισαγωγές από τη Ρουμανία"

Σχήμα 1: Ολοκληρωτική απεγκατάσταση δραστηριοτήτων στην πιο κοντινή περιφέρεια όμορης χώρας

Πηγή: ΥΜΑΘ, «Στρατηγικό Σχέδιο Βορείου Ελλάδας 2007-2013», Α' Φάση, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

2. Ο πρωτογενής και ο δευτερογενής τομέας και η απασχόληση σε αυτούς

Ιδιαίτερη σημασία στη διάρθρωση της σχέση των τομέων μεταξύ τους φαίνεται να έχουν οι εισαγωγές πρώτων υλών και η επαναεξαγωγή τους ως επεξεργασμένα προϊόντα, κάτι που διαφαίνεται και από τους πίνακες προϊόντων εξαγωγών – εισαγωγών. Παράλληλα η ύπαρξη φτηνότερου εργατικού δυναμικού εντός ΕΕ και σε άμεση σχέση με την Περιφέρεια έχει αλλάξει και το προφίλ της απασχόλησης. Όσον αφορά τις τάσεις απεγκατάστασης τοπικών επιχειρήσεων από την Ελληνική πλευρά των συνόρων και μετεγκατάσταση τους στις γειτονικές χώρες, η αξιολόγηση των τάσεων μετατόπισης δραστηριοτήτων είναι πιο έντονη στην Ελληνική πλευρά αφορά όμως περισσότερο μερική μεταφορά και λιγότερο ολική μεταφορά δραστηριοτήτων. Επίσης το φαινόμενο αφορά κυρίως μεταφορά στην άλλη πλευρά των συνόρων και λιγότερο μεταφορά σε άλλες πιο μακρινές περιφέρειες.

3. Ο τουρισμός

Αν και σε επαφή με την Νότια/Κεντρική Περιφέρεια της Βουλγαρίας με χαμηλότερο ΑΕΠ κατά κεφαλήν, ο τουρισμός από τις χώρες της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας, μετά την διευκόλυνση των διασυνοριακών μετακινήσεων έχει αυξητικές τάσεις όπως φαίνεται και στον παρακάτω πίνακα. Η τάση αυτή έχει ως κύριο αποδέκτη τη Χαλκιδική αλλά σημαντικό μερίδιο φαίνεται ότι αφορά και στην Περιφέρεια.

Πίνακας 3: Τουρισμός από τις χώρες της Βουλγαρίας και Ρουμανίας, 2001 - 2007

	ΕΤΟΣ						
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Αφίξεις αλλοδαπών από Βουλγαρία (ΕΣΥΕ)	98.475	118.885	142.092	148.853	225.576	285.049	522.033
Αφίξεις αλλοδαπών από Ρουμανία (ΕΣΥΕ)	438.419	470.232	459.514	440.263	599.872	677.368	1.099.754
Αφίξεις στο ΣΣ Ορμένιου	-	-	68.534	94.744	116.651	127.174	295.880

Πηγή : Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδας (ΕΣΥΕ)

Στο πλαίσιο της ενίσχυσης της διαπεριφερειακής συνεργασίας, ως τμήμα της περιφερειακής διάστασης της πολιτικής συνοχής της ΕΕ δημιουργήθηκε το Πρόγραμμα «Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας Έλλάδα-Βουλγαρία 2007-2013». Ο στρατηγικός στόχος της προώθησης της διασυνοριακής περιοχής διασφαλίζοντας την περιφερειακή συνοχή και ενισχύοντας την ανταγωνιστικότητα, εξειδικεύεται στις εξής επιδιώξεις:

1. Ενίσχυση της ελκυστικότητας της περιοχής με την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής και τη βελτίωση των δομών προσβασιμότητας.
2. Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας με την προώθηση της επιχειρηματικότητας, την εγκαθίδρυση δικτύων συνεργασίας και τις επενδύσεις σε ανθρώπινους πόρους.

Είναι χαρακτηριστική της σημασίας αυτής της διασυνοριακής συνεργασίας η μελέτη του Ευρωπαϊκού Παρατηρητηρίου Χωροταξίας (ESPON) ULYSSES.² Σύμφωνα με το πρόγραμμα αυτό, οι διασυνοριακές περιοχές των δυο χωρών παρουσιάζουν κοινά χαρακτηριστικά σε σύγκριση με τα δεδομένα της ΕΕ27, μείωση και γήρανση του πληθυσμού, και χαμηλά ποσοστά γονιμότητας. Άλλα κοινά σημεία εντοπίζονται στη κατανομή της απασχόλησης ανά τομέα που εμφανίζεται ισομερής με τάσεις μείωσης στον πρωτογενή τομέα, και στη μεταποίηση, τάσεις αύξησης στις δημόσιες υπηρεσίες και τις κατασκευές (εμπόριο, τουρισμός μεταφορές) και εδραιώνοντας ως βασικό τομέα τις υπηρεσίες (εμπόριο, τουρισμός και μεταφορές). Ο χαρακτήρας των περιοχών διαφοροποιείται κυρίως στη διαφορά δυναμισμού ως προς τους δείκτες σύγκλισης με τους ευρωπαϊκούς δείκτες ανάπτυξης και ευημερίας, με την ελληνική περιφέρεια να υστερεί σημαντικά.

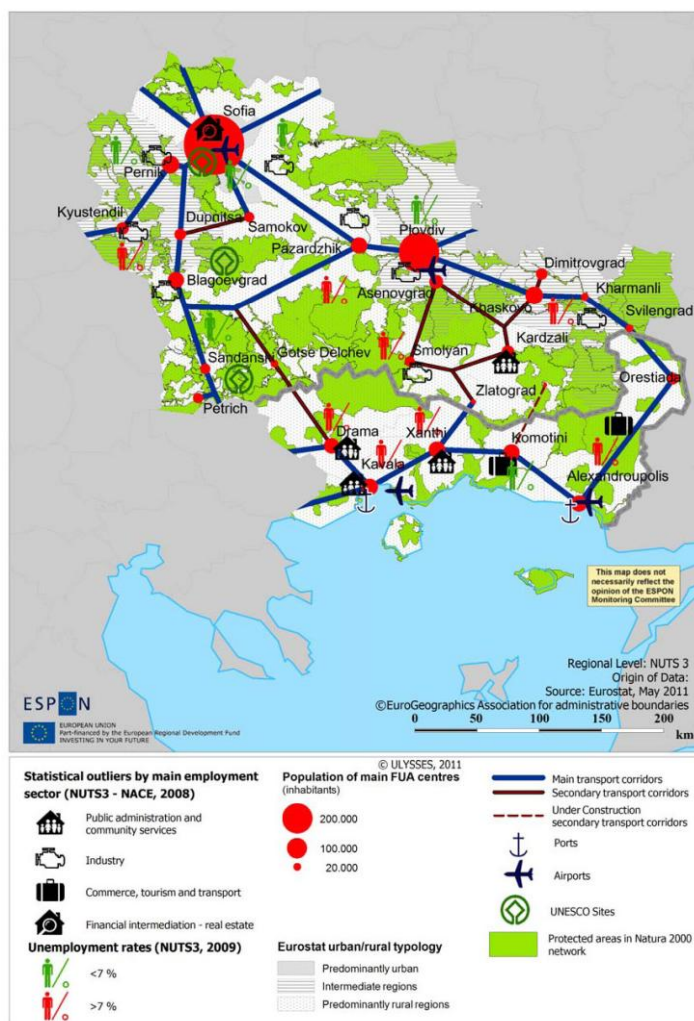
Η προσβασιμότητα και η διασύνδεση φαίνεται να έχουν βελτιωθεί τα τελευταία χρόνια, με ανάγκη περαιτέρω ενδυνάμωσής τους, καθώς οι περιοχές που διέρχονται οι άξονες μεταφορών, ιδιαίτερα αυτοί με διαχρονική παρουσία, επηρεάζονται θετικά, προσελκύοντας πληθυσμό και οικονομικές δραστηριότητες.

Ελληνικό Σχέδιο Οικονομικής Ανασυγκρότησης των Βαλκανίων (ΕΣΟΑΒ) 2002-2020

Το Ελληνικό Σχέδιο Οικονομικής Ανασυγκρότησης των Βαλκανίων-ΕΣΟΑΒ (*Hellenic Plan for the Economic Reconstruction of the Balkans-HiPERB*) αποτελεί προσπάθεια της Ελλάδος να ενσωματώσει μεμονωμένες πρωτοβουλίες αναπτυξιακής βοήθειας σε ένα ενιαίο σχέδιο και να προωθήσει, κατά τον τρόπο αυτό, μια ολοκληρωμένη αναπτυξιακή πολιτική στα Βαλκάνια. Έχει ως στόχο τον εκσυγχρονισμό των υποδομών, την προώθηση των παραγωγικών επενδύσεων, τη στήριξη των δημοκρατικών θεσμών και του κράτους δικαίου, την ενίσχυση του κοινωνικού κράτους, καθώς και την κατάρτιση του εργατικού και επιστημονικού δυναμικού των επωφελούμενων χωρών. Σημαντική, επίσης, επιδίωξη του αποτελεί και η υποστήριξη του ευρωπαϊκού προσανατολισμού των ληπτριών χωρών, με απώτερο στόχο την πολιτική, οικονομική και κοινωνική σταθερότητα της Νοτιοανατολικής Ευρώπης.

Σε αυτό το πλαίσιο, και με γνώμονα τη συνεισφορά τους στις Ευρωπαϊκές πολιτικές και στην ελληνική εξωτερική πολιτική, καθώς και τα ανταποδοτικά οφέλη, άμεσα ή έμμεσα, για την Ελλάδα, έχουν εγκριθεί 4 έργα για τη Βουλγαρία και 4 για τη Ρουμανία, εκ των οποίων 2 προγράμματα υποδομών υγείας, σε πόλεις με άμεση σχέση με την ΠΑΜΘ. Στην περίπτωση της Βουλγαρίας, έχει προχωρήσει η χρηματοδότηση για 2 από τα έργα, ενώ στην Ρουμανία επειδή η υλοποίησή τους δεν είχε ξεκινήσει, με γνώμονα τις δημοσιονομικές συγκυρίες, αλλά και την ιδιότητα της ως πλήρες μέλος της ΕΕ αποφασίσθηκε να μη συνεχίσει η χρηματοδότησή τους.

² Βλ. και: «ULYSSES, Using applied research results from ESPON as a yardstick for cross-border spatial development planning, Targeted Analysis 2013/2/10», διαθέσιμο στο: http://www.espon.eu/main/Menu_Projects/Menu_TargetedAnalyses/ulysses.html, [πρόσβαση 07.11.2012]

Σχήμα 2: Εδαφική σύνθεση Ελλάδας - Βουλγαρίας

Πηγή: πρόγραμμα ULYSSES της ESPON

Ένταξη της Τουρκίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Τον Δεκέμβριο του 2004 η Τουρκία έλαβε ημερομηνία για την έναρξη των ενταξιακών διαπραγματεύσεων. Ο ευρωπαϊκός προσανατολισμός της Τουρκίας, έστω κι αν οδηγήσει σε μια ειδική σχέση της με την ΕΕ, ενισχύει την προοπτική βελτίωσης των ελληνοτουρκικών σχέσεων, πράγμα που θα αναδείξει την ΠΑΜΘ σε περιοχή μείζονος σημασίας ως συνοριακή ζώνη. Τα οικονομικά και αναπτυξιακά μεγέθη της Τουρκίας είναι πολύ διαφορετικά από αυτά της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας, και η διαδικασία ένταξης της αποτελεί θέμα ευρωπαϊκών διαστάσεων.

Μεταβολές στις Ευρωπαϊκές πολιτικές για την εδαφική συνοχή

Η ΕΕ, στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, εφαρμόζει πολιτικές για την ανάπτυξη και την ενίσχυση της συνοχής μεταξύ των κρατών μελών αλλά και των περιφερειών. Η ανάλυση των πολιτικών αυτών γίνεται στο κεφάλαιο των ευρωπαϊκών πολιτικών (Α.1.1.α.2-1). Στο πλαίσιο αυτών των πολιτικών και των στρατηγικών τους κατευθύνσεων, κινήθηκαν και τα Κοινοτικά Προγράμματα Στήριξης, τα οποία αποτέλεσαν τον μηχανισμό εφαρμογής των κατευθύνσεων τους σε περιφερειακό επίπεδο. Η έμφαση που έχει δοθεί από την ΕΕ στην περιφερειακή διάσταση της πολιτικής συ-

νοχής έχει ενσωματωθεί και στο Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς 2007-2013 και ιδιαίτερα σε σχέση με:

- τη συμβολή των πόλεων στην ανάπτυξη και στην απασχόληση,
- τη υποστήριξη για την οικονομική διαφοροποίηση των αγροτικών περιοχών, των περιοχών αλιείας και των περιοχών με φυσικά πλεονεκτήματα, και
- τη διασυνοριακή, διαπεριφερειακή και διεθνική συνεργασία

Στην νέα προγραμματική περίοδο 2014-2020,³ που αντανάκλα και την στρατηγική «Ευρώπη 2020», βασική διαφοροποίηση έναντι της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου αποτελεί η πρόταση υιοθέτησης Κοινού Στρατηγικού Πλαισίου σε επίπεδο Ένωσης, που στοχεύει στον καλύτερο συντονισμό μεταξύ των Ταμείων, συμπεριλαμβανομένων των Ταμείων Γεωργικής Ανάπτυξης και Αλιείας, μέσω της επικέντρωσης στους έντεκα θεματικούς στόχους της Ε2020, πάνω στους οποίους θα βασιστούν οι Συμφωνίες Εταιρικής Σχέσης (δηλαδή τα νέα ΕΣΠΑ των ΚΜ) και τα επιχειρησιακά προγράμματα.

Ιδιαίτερα σημεία που αναμένεται να επηρεάσουν την Περιφέρεια είναι:

- *Υιοθέτηση Κοινού Στρατηγικού Πλαισίου σε επίπεδο Ένωσης, για όλα τα Ταμεία*, επιδιώκοντας συνέργειες και συμπληρωματικότητες για την επίτευξη των κοινών στόχων.
- *Η θεματική συγκέντρωση των κατηγοριών των περιφερειών*. Συγκεκριμένα θα γίνουν τρεις κατηγορίες περιφερειών: λιγότερο ανεπτυγμένες (κατά κεφαλήν ΑΕΠ < 75% του μέσου Ευρωπαϊκού), περιφέρειες σε μετάβαση (κατά κεφαλήν ΑΕΠ μεταξύ 75% και 90%) και περισσότερο ανεπτυγμένες (κατά κεφαλήν ΑΕΠ > 90%).
- *Υποχρεωτική ποσόστωση των πόρων του ΕΚΤ*: 25% για τις λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες, 40% για τις περιφέρειες σε μετάβαση, και 52% για τις περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες.
- *Η εισαγωγή προϋποθέσεων για τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των πόρων*: (α) μακρο-οικονομικές προϋποθέσεις ευθυγραμμισμένες με τα μέτρα του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης και (β) εκ των προτέρων προϋποθέσεις σε συνάρτηση με διαρθρωτικές αλλαγές και στόχους του ΕΠΜ.
- *Η ολοκληρωμένη χωρική προσέγγιση με την προώθηση της τοπικής ανάπτυξης με την πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων*: δυνατότητα διαμόρφωσης τοπικών προγραμμάτων ανάπτυξης με τη χρήση /συνδυασμό πόρων από τα διαρθρωτικά Ταμεία (ΕΤΠΑ, ΕΚΤ, ΤΣ, ΕΓΤΑΑ και Ταμείο Αλιείας), δημιουργία «πλατφόρμας αστικής ανάπτυξης», δυνατότητα διαμόρφωσης ολοκληρωμένων χωρικών επενδύσεων στη βάση αστικών και χωρικών στρατηγικών.

Αναμόρφωση της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ)

Ο πρωτογενής τομέας αποτελεί για την Περιφέρεια αρκετά σημαντικό πόρο, αναπτύσσεται στο σύνολο των Περιφερειακών Ενοτήτων και απασχολεί μεγάλο τμήμα του ανθρώπινου δυναμικού της (25%). Επίσης μεγάλο τμήμα της τοπικής μεταποίησης σχετίζεται με την παραγωγή του πρωτογενή τομέα. Ο γεωργικός τομέας εξακολουθεί να επηρεάζεται άμεσα από την Κοινή Αγροτική Πολιτική (ΚΑΠ) που καθορίζει και τις ευρωπαϊκές ενισχύσεις του ΕΓΤΑΑ. Η ανάλυση των πολιτικών αυτών γίνεται στο κεφάλαιο των ευρωπαϊκών πολιτικών (Α.1.1.α.2-1). Από το 2000 ως σήμερα η ΚΑΠ πέρασε από μια βασική αναμόρφωση το 2003 με την αποδέσμευση των επιδο-

³ «1^η Εγκύκλιος Σχεδιασμού και Κατάρτισης Αναπτυξιακού Προγραμματισμού Περιόδου 2014-2020»

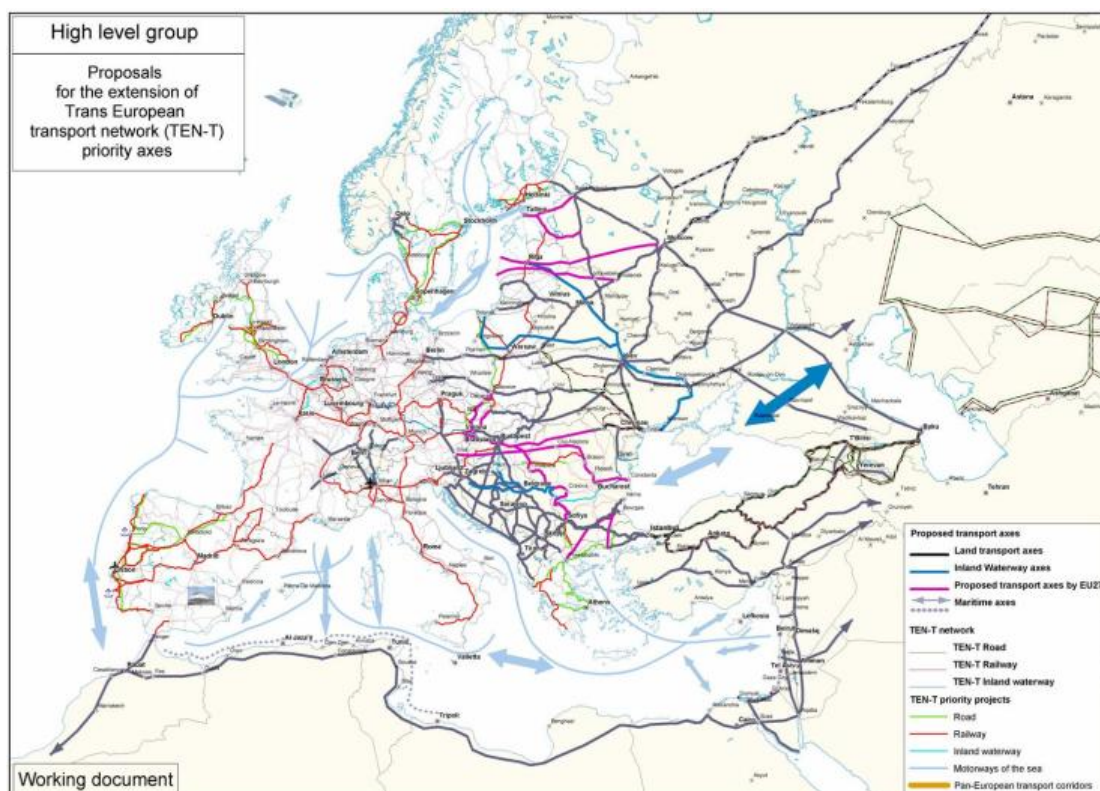
τήσεων από την παραγωγή, γνωστή και ως «αποσύνδεση», με άμεσα αποτελέσματα στον αγροτικό τομέα. Με την διεύρυνση της ΕΕ αποφασίστηκε να αναμορφωθεί ξανά η ΚΑΠ κατά το 2013, καθώς παρατηρήθηκαν μεγάλες ανισότητες μεταξύ παλαιών και νέων μελών. Δεν είναι ακόμα γνωστό το ακριβές περιεχόμενο των τροποποιήσεων που θα υλοποιηθούν, μετά την έγκριση από το Ευρωκοινοβούλιο και τα κράτη-μέλη, αλλά οι κατευθύνσεις που θα πάρει η νέα ΚΑΠ είναι βέβαιο ότι θα επηρεάσουν άμεσα την οικονομία της Περιφέρειας.

ΕΝΤΑΞΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΣΕ ΔΙΕΘΝΗ ΔΙΚΤΥΑ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

Διευρωπαϊκά και Πανευρωπαϊκά δίκτυα μεταφορών

Η σημασία των διασυνδέσεων με τη διευρυμένη ΕΕ και με τις υπόλοιπες χώρες εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την ανάπτυξη των διεθνών δικτύων μεταφορών, καθώς και τη μορφή που αυτά θα πάρουν. Οι εξελίξεις στα Διευρωπαϊκά Δίκτυα Μεταφορών όπως αποτυπώνονται και στο Σχέδιο Ανάπτυξης Μεταφορών 2007-2013 είναι αποφασιστικές για την οικονομική ανάπτυξη και τη δημιουργία απασχόλησης.⁴

Γενικά η τάση που παρατηρείται στα Διευρωπαϊκά και Πανευρωπαϊκά Δίκτυα Μεταφορών μετά και από την διεύρυνση της ΕΕ είναι η ολοκλήρωση της δικτύωσης προς τα ανατολικά, τη Μαύρη Θάλασσα και την Ασία, όπως φαίνεται και στην παρακάτω εικόνα που απεικονίζει τα αποτελέσματα του High Level Group για τη διεύρυνση των Διευρωπαϊκών Δικτύων Μεταφορών.

Σχήμα 3: Αποτελέσματα του High Level Group για τη διεύρυνση των Διευρωπαϊκών Δικτύων Μεταφορών

Πηγή: Εθνικό Σχέδιο Ανάπτυξης Μεταφορών Περιόδου 2007-2013

⁴ «Εθνικό Σχέδιο Ανάπτυξης Μεταφορών Περιόδου 2007-2013»

Ο κάθετος άξονας 80: Αρδάνιο-Ορμένιο-Ελληνοβουλγαρικά σύνορα, είναι άξονας στρατηγικής σημασίας, αποτελεί τμήμα του ΔΕΔ-Μ και απόληξη του Πανευρωπαϊκού Διαδρόμου ΙΧ (Ελσίνκι-Κιέβο-Βουκουρέστι- Ντιμίτρογκραντ-Αλεξανδρούπολη) στο ελληνικό έδαφος. Διασταυρώνεται σε βουλγαρικό έδαφος με τον Πανευρωπαϊκό Διάδρομο IV που διασχίζει τις Βαλκανικές χώρες και καταλήγει στην Κεντρική Ευρώπη.

Ο Διευρωπαϊκός άξονας IV Θεσσαλονίκη-Κωνσταντινούπολη μέχρι Βερολίνο είναι σήμερα αυτός με τη μεγαλύτερη σημασία όσον αφορά τη σύνδεση με την Βουλγαρία, καθώς ενώνει την πρωτεύουσά της Σόφια, με τη Ρουμανία και την υπόλοιπη Βόρεια Ευρώπη. Ο άξονας παραλαμβάνει και το μεγαλύτερο φορτίο όσον αφορά και στις μεταφορές και τις μετακινήσεις δεδομένου ότι αποτελεί και πρόσβαση των χωρών της Βαλκανικής προς τη Μεσόγειο, μέσω του λιμένος Θεσσαλονίκης. Παρόλα αυτά, η ολοκλήρωση της σύνδεσης Εγνατίας Οδού μέσω Νυμφαίας με τη Φιλιππούπολη (Plovdiv), ολοκληρώνοντας έτσι τον άξονα ΙΧ σε δυο σημεία της Περιφέρειας, αναμένεται να αλλάξει το ισοζύγιο των μετακινήσεων και των μεταφορών. Επίσης η ολοκλήρωση του άξονα ΙΧ μπορεί να δώσει και νέο ρόλο στο λιμάνι της Καβάλας εντάσσοντας το και αυτό στα διευρωπαϊκά δίκτυα μεταφορών.

Στο τομέα των θαλάσσιων μεταφορών, μέσα στα έργα προτεραιότητας περιλαμβάνεται και το έργο 21 «Θαλάσσιοι Λεωφόροι», όπου μεταξύ άλλων προωθείται η θαλάσσια λεωφόρος της Νοτιοανατολικής Ευρώπης, που αφορά τη σύνδεση του Ιονίου Πελάγους και της Αδριατικής Θάλασσας με την Ανατολική Μεσόγειο, ώστε να περιλαμβάνεται και η Κύπρος. Η στρατηγική αυτή, σε συνδυασμό με την ολοκλήρωση του άξονα ΙΧ, θα δώσει νέα πνοή στον λιμένα της Καβάλας, αλλά και σε αυτόν της Αλεξανδρούπολης μέχρι να ολοκληρωθεί η προβλεπόμενη σύνδεση του με τον άξονα ΙΧ.

Όσον αφορά στις αεροπορικές μεταφορές, διαπιστώνεται ότι στην περίπτωση της Περιφέρειας ΑΜΘ η εθνική πολιτική (όπως αυτή σχεδιάζεται και υλοποιείται από την ΥΠΑ) δεν εναρμονίζεται ικανοποιητικά με τους στρατηγικούς στόχους του εγκεκριμένου περιφερειακού (ΠΠΧΣΑΑ) και εθνικού (ΓΠΧΣΑΑ) χωροταξικού σχεδιασμού, με αποτέλεσμα τα δύο αεροδρόμια της Περιφέρειας ΑΜΘ να μην μπορούν να ανταποκριθούν στους επιθυμητούς χωροταξικούς στόχους. Η πολιτική της ΥΠΑ εντάσσει τα δύο αεροδρόμια στην κατηγορία των κύριων και περιφερειακών αεροδρομίων της χώρας (για τα οποία προβλέπονται, στο *Εθνικό Σχέδιο Ανάπτυξης Μεταφορών 2007-2013*, εργασίες λειτουργικής αναβάθμισης με στόχο την ενίσχυση της προσπελασιμότητας και της περιφερειακής ανάπτυξης παραμεθόριων περιοχών του εθνικού χώρου), ενώ ο χωροταξικός σχεδιασμός προβλέπει τη διεύρυνση του ρόλου των δύο αεροδρομίων, με στόχο την ανάδειξη της Αλεξανδρούπολης σε διεθνή πύλη της χώρας (ένταξη στα αεροδρόμια «Κοινοτικού ενδιαφέροντος» της ΕΕ) και της Καβάλας σε αερολιμένα «ευρύτερης περιφερειακής σημασίας.»

Σε αυτό το πλαίσιο, παρά την ολοκλήρωση την τελευταία δεκαετία των προβλεπόμενων από την ΥΠΑ απαραίτητων βελτιώσεων (κυρίως επέκταση ή/και αναβάθμιση των κτιρίων αεροσταθμών και των διαδρόμων προσαπογειώσεων), τα δύο αεροδρόμια καταγράφουν συστηματική μείωση τόσο στην επιβατική όσο και στην εμπορευματική τους κίνηση –σημειώνεται χαρακτηριστικά ότι η «διεθνής πύλη» της Αλεξανδρούπολης εξυπηρετεί σχεδόν αποκλειστικά επιβατική κίνηση εσωτερικού και καθόλου εμπορευματική κίνηση εξωτερικού. Η κατάρτιση και συστηματική προώθηση ενός ευρύτερου στρατηγικού σχεδιασμού, με την ενίσχυση των απαραίτητων δικτυώσεων και την ανάληψη μιας σειράς συμπληρωματικών δράσεων, αποτελεί σημαντική πρόκληση ώστε τα δύο αεροδρόμια της Περιφέρειας να αναλάβουν σταδιακά τον επιδιωκόμενο ρόλο τους στον εθνικό και ευρύτερο ευρωπαϊκό χώρο.

Χάρτης Α.1: Διαγραμματική απεικόνιση της θέσης της Περιφέρειας ΑΜΘ στον ευρύτερο ευρωπαϊκό χώρο

[σκόπιμα κενή σελίδα]

ΕΝΤΑΞΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΣΤΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΑ ΔΙΚΤΥΑ

Ο τομέας της ενέργειας είναι ένα από τα βασικά πλεονεκτήματα της ΠΑΜΘ τόσο στον τομέα της παραγωγής όσο και σε αυτόν των δικτύων, και η ανάπτυξη του αποτελεί στρατηγικό στόχο για την Περιφέρεια στο πλαίσιο της αξιοποίησης της γεωγραφικής της θέσης.

Ο αγωγός Μπουργκάς - Αλεξανδρούπολη

Επί σειρά ετών η έναρξη κατασκευής του πετρελαιοειδούς αγωγού Μπουργκάς - Αλεξανδρούπολης καθυστερεί, παρόλες τις εξαγγελίες. Τελευταία προσπάθεια προώθησης του έργου είναι η ένταξη του στον Ν.4001/2011 «Για τη λειτουργία Ενεργειακών Αγορών Ηλεκτρισμού και Φυσικού Αερίου, για Έρευνα, Παραγωγή και δίκτυα μεταφοράς Υδρογονανθράκων και άλλες ρυθμίσεις» (ΦΕΚ 179 Α'/22-8-2011). Για την κατασκευή του αγωγού υπογράφηκε η Τριμερής Διακρατική Συμφωνία που κυρώθηκε με τον Ν.3558/2007 (ΦΕΚ 101 Α'/2007). Το έργο της κατασκευής, εγκατάστασης και εκμετάλλευσης του αγωγού χαρακτηρίζεται έργο εθνικής σημασίας, δημόσιας ωφέλειας και γενικά δημόσιου συμφέροντος. Υπάρχουν όμως αμφιβολίες ως προς την υλοποίηση του καθώς φαίνεται να υπάρχουν διαφωνίες της Βουλγαρίας για τη σκοπιμότητα του έργου και τις δυσμενείς περιβαλλοντικές του επιπτώσεις.

Οι αγωγοί φυσικού αερίου

Το φυσικό αέριο εισάγεται στο Εθνικό Σύστημα Μεταφοράς Φυσικού Αερίου μέσω τριών σημείων εισόδου, ένα εκ των οποίων στους Κήπους Έβρου. Μάλιστα το συγκεκριμένο σημείο παρουσιάζει και τη μεγαλύτερη δυναμικότητα.

Πίνακας 4: Υφιστάμενη και μελλοντική δυναμικότητα σημείων εισόδου ΕΣΜΦΑ

Σημείο εισόδου	Προ αναβάθμισης	Μετά την αναβάθμιση
Σιδηρόκαστρο	$437 \times 10^3 \text{ Nm}^3/\text{h}$	$660 \times 10^3 \text{ Nm}^3/\text{h}$
Κήποι Έβρου	$856 \times 10^3 \text{ Nm}^3/\text{h}$	-
Αγία Τριάδα	$260 \times 10^3 \text{ Nm}^3/\text{h}$	$580 \times 10^3 \text{ Nm}^3/\text{h}$

Πηγή : Έκθεση της ΡΑΕ για την ασφάλεια εφοδιασμού της χώρας με φυσικό αέριο 2009

Ένας νέος υπεράκτιος σταθμός υγροποιημένου φυσικού αερίου (ΥΦΑ), νοτιοανατολικά της Αλεξανδρούπολης, που θα αποτελέσει το τέταρτο σημείο εισόδου για τη χώρα, είναι ακόμα σε διαδικασία αδειοδότησης. Όσον αφορά στις διακρατικές συνεργασίες, προβλέπεται η κατασκευή αγωγού φυσικού αερίου μεταξύ Ελλάδας και Βουλγαρίας, με σκοπό την τροφοδοσία της Βουλγαρίας και μέσω αυτής άλλων Βαλκανικών χωρών, με φυσικό αέριο που θα διέρχεται από την Ελλάδα, ενώ θα υπάρχει η δυνατότητα και αντιστροφής ροής.

Επίσης υπάρχει και η πρόβλεψη για ένα νέο διακρατικό αγωγό τον *Italy Greece Interconnector* (IGI). Ο αγωγός IGI αποτελεί προέκταση του ελληνοτουρκικού αγωγού, με σκοπό τη μεταφορά φυσικού αερίου στην Ιταλία. Ο σχεδιασμός του έργου περιλαμβάνει χερσαίο τμήμα, μήκους περίπου 600χλμ, από την Κομοτηνή έως τα παράλια της Θεσπρωτίας και υποθαλάσσιο τμήμα ως το Οτράντο της Ιταλίας, μήκους περίπου 200χλμ. (αγωγός «Ποσειδών»). Το χερσαίο τμήμα του αγωγού έχει ενταχθεί στο πρώτο πρόγραμμα ανάπτυξης του ΕΣΦΑ και θα κατασκευαστεί από τον ΔΕΣΦΑ ΑΕ.

ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ

Η Περιφέρεια ΑΜΘ δραστηριοποιείται ενεργά για την προώθηση και την αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της περιοχής. Παρακάτω παρουσιάζονται πρωτοβουλίες, ενέργειες και δράσεις της Περιφέρειας προς αυτή την κατεύθυνση:

Πίνακας 5: Βασικές συνεργασίες της Περιφέρειας

1	«Regional exchanges and policy making for protecting and valorizing biodiversity/REVERSE», Περιφερειακή ανταλλαγή και διαμόρφωση πολιτικών για την προστασία και ανάδειξη της βιοποικιλότητας, Πρόγραμμα Interreg IVC (ΠΑΜΘ ως εταίρος)
2	«Regional Strategies for Disaster Prevention / CIVPRO», Περιφερειακές πολιτικές για την πρόληψη καταστροφών, Πρόγραμμα Interreg IVC (ΠΑΜΘ ως εταίρος)
3	«Tracking Oil Spills and Coastal Awareness Network / TOSCA», Δίκτυο για τον εντοπισμό πετρελαιοκηλίδων και την πληροφόρηση των παράκτιων περιοχών, Πρόγραμμα MED (ΠΑΜΘ. ως εταίρος)
4	«Energy Efficiency in Low Income Housing in the Mediterranean / ELIH-MED», Ενεργειακή αναβάθμιση κοινωνικών κατοικιών στη Μεσόγειο, Πρόγραμμα MED (ΠΑΜΘ ως εταίρος)
5	«Practical Use of MONITORing in Natural Disaster Management / MONITOR II», Πρακτική χρήση παρακολούθησης στη διαχείριση εθνικών καταστροφών, Πρόγραμμα SEE (ΠΑΜΘ ως εταίρος)
6	«Cross border transport connections and communications - the basis for improving quality of life / CONNECTIONS», Παρεμβάσεις στις διασυνοριακές μεταφορικές συνδέσεις - η βάση για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής, Πρόγραμμα Ελλάδα-Βουλγαρία 2007-2013 (ΠΑΜΘ ως εταίρος)
7	«A way to gather: Construction of the road Zlatograd (Border-crossing point Zlatograd - Thermes - Xanthi) / ZLATEX», Κατασκευή δρόμου στη διασυνοριακή περιοχή Zlatograd - Θέρμες - Ξάνθη, Πρόγραμμα Ελλάδα-Βουλγαρία 2007-2013 (ΠΑΜΘ ως εταίρος)
8	«Through prevention to preserve the natural beauty of the Rhodope», Προστασία της φυσικής ομορφιάς της ορεινής Ροδόπης, Πρόγραμμα Ελλάδα-Βουλγαρία 2007-2013 (ΠΑΜΘ ως εταίρος)
9	«Προστασία και Ανόρθωση Υδατικών και Δασικών Πόρων του Ν.Ροδόπης», Χρηματοδοτικό Όργανο ΕΟΧ (ΠΑΜΘ ως εταίρος)
10	«Using applied research results from ESPON as a yardstick for cross-border spatial development planning», Χρησιμοποιώντας τα εφαρμοσμένα αποτελέσματα της έρευνας του ESPON ως μέτρο σύγκρισης για το σχεδιασμό της διασυνοριακής ανάπτυξης του χωροταξικού, Δίκτυο ESPON (ΠΑΜΘ. ως εταίρος)

Πηγή : Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης 2012-2014

Παράλληλα η ΠΑΜΘ δραστηριοποιείται ενεργά και κατέχει συντονιστικό ρόλο για την Ελλάδα στα κάτωθι Ευρωπαϊκά Δίκτυα Περιφερειακών Αρχών και Τοπικής Αυτοδιοίκησης:

- **ΑΕΒΡ** (Σύνδεσμος Συνοριακών Περιφερειών της Ευρώπης)
- **CPMR** (Ένωση παράκτιων περιφερειών της Ευρώπης) στην οποία η Περιφέρεια ΑΜΘ έχει συντονιστικό ρόλο για την Ελλάδα.
- **NEEBOR** (Δίκτυο Περιφερειών των Ανατολικών Εξωτερικών Συνόρων της ΕΕ - μετέχουν 63 Περιφέρειες από 12 κράτη μέλη της ΕΕ /Ελλάδα, Κύπρος, Εσθονία, Φινλανδία, Ουγγαρία, Λιθουανία, Λετονία, Πολωνία, Ρουμανία, Σλοβενία και Σλοβακία).

ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΣΤΟΝ ΕΘΝΙΚΟ ΧΩΡΟ

Σε εθνικό επίπεδο έχουν συντελεστεί αλλαγές που διαφοροποιούν σημαντικά το ρόλο της περιφέρειας και στον Εθνικό χώρο. Μεταξύ αυτών, κυριότερες είναι οι ακόλουθες:

- Ο χωροταξικός σχεδιασμός σε εθνικό επίπεδο και μέσω των ειδικών χωροταξικών πλαισίων.
- Ο ρόλος της Περιφέρειας στον εθνικό χώρο - η δημιουργία της Εγνατίας και η ανατροπή του παραδοσιακού άξονα Αθήνας - Θεσσαλονίκης (S με Πάτρα και Καβάλα).
- Το σχέδιο 'Καλλικράτης' και ο νέος ρόλος της αιρετής περιφέρειας.

Ο χωροταξικός σχεδιασμός σε εθνικό επίπεδο και μέσω των ειδικών χωροταξικών πλαισίων

Η κατάρτιση και θεσμοθέτηση σε εθνικό επίπεδο του Γενικού Χωροταξικού Πλαισίου αλλά και των Ειδικών Χωροταξικών Πλαισίων, επηρέασε και τη θέση και το ρόλο της Περιφέρειας στον εθνικό χώρο, αναγνωρίζοντας σε κάποιο βαθμό το ενεργειακό της δυναμικό και τη σημαντική γεωπολιτική της θέση και κατευθύνοντας επενδύσεις σε αυτήν. Σημαντική επίσης, διαφοροποίηση είναι η ανάδειξη του Βόρειου άξονα ανάπτυξης ως βασικού άξονα για την χωρική οργάνωση και ανάπτυξη της χώρας.

Χάρτης 5: Πύλες - Πόλοι και Άξονες Ανάπτυξης

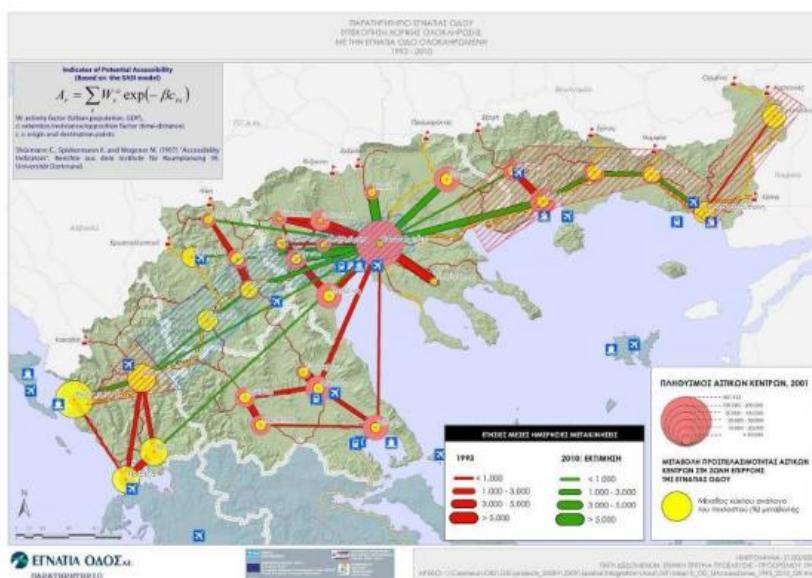
Σχήμα 4: Αναπτυξιακοί πόλοι και άξονες της Ελλάδας

Πηγή: Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΦΕΚ 128Α/ 03.07.2008)

Η ολοκλήρωση της Εγνατίας Οδού

Το σημαντικό αυτό οδικό έργο βελτιώνει ήδη ουσιαστικά την εσωτερική επικοινωνία της Περιφέρειας ΑΜΘ και τη διασύνδεσή της με τη Θεσσαλονίκη και τη Δυτική Ελλάδα, ενώ ενδυναμώνει την εδαφική της συνοχή. Ενισχύει με αυτό τον τρόπο την Περιφέρεια και τις αναπτυξιακές τις προοπτικές σε τρία επίπεδα:

1. Στο διεθνές επίπεδο διευκολύνει την επικοινωνία με την Τουρκία και με τη Βουλγαρία, αφού κατασκευαστούν και οι απαιτούμενες κάθετες συνδέσεις, δίνοντας νέες προοπτικές και στους λιμένες της Καβάλας και Αλεξανδρούπολης.
2. Στο εθνικό επίπεδο, έχει ουσιαστικά ανατρέψει τη παραδοσιακή αναπτυξιακή δομή του άξονα Πάτρα - Αθήνα - Θεσσαλονίκη - Καβάλα), δικτυώνοντας τις περισσότερες μεσαίες και μεγάλες πόλεις της Βόρειας Ελλάδας, καθώς και τις βασικές μεταφορικές υποδομές.
3. Στο ενδοπεριφερειακό επίπεδο, δικτυώνει γρήγορα και αποτελεσματικά τις μεγάλες πόλεις, πρώην έδρες νομών (πλην Δράμας), καθώς και τις μεταφορικές υποδομές (λιμάνια, αεροδρόμια). Η μείωση των χρονοαποστάσεων και η διευκόλυνση των μετακινήσεων και των μεταφορών έχει επιδράσει καταλυτικά στην οικιστική οργάνωση της Περιφέρειας, αλλά και στον τρόπο ανάπτυξης της. (βλ. και Α.1.1.α. 6-8).

Σχήμα 5: Ολοκλήρωση της Εγνατίας Οδού

Πηγή: ΕΓΝΑΤΙΑ ΑΕ, Παρατηρητήριο, 2009

Η διοικητική αναδιοργάνωση (Σχέδιο 'Καλλικράτης')

Η διοικητική αναδιοργάνωση που προβλέπει το Σχέδιο 'Καλλικράτης', άλλαξε τη δομή της διοίκησης και σε συνδυασμό με την Εγνατία Οδό, την οικιστική οργάνωση της Περιφέρειας, καθιερώνοντας το θεσμό της αιρετής περιφέρειας, αλλά και αλλάζοντας το μέγεθος αναφοράς των μονάδων της τοπικής αυτοδιοίκησης. Το πρότυπο της αναδιοργάνωσης οδήγησε σε μια συγκεντρωτική και αυτοδύναμη πρωτοβάθμια μονάδα τοπικής αυτοδιοίκησης, με επιπτώσεις σε διάφορους τομείς όπως η παροχή κοινωνικών εξυπηρετήσεων, η διοίκηση, η χωροταξική πολιτική κ.ά. Επίσης κατήργησε τους νομούς ως αιρετή δευτεροβάθμια μονάδα αυτοδιοίκησης και καθιέρωσε τις αιρετές περιφέρειες, δημιουργώντας μια πιο ισχυρή δευτεροβάθμια αυτοδιοίκηση στα πρότυπα διαφόρων χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Χάρτης Α.2: Διαγραμματική απεικόνιση της θέσης της Περιφέρειας ΑΜΘ στον ελληνικό χώρο

[σκόπιμα κενή σελίδα]

A.1.1.a. 6-2. Φυσικο-γεωγραφικά χαρακτηριστικά

ΦΥΣΙΚΟ-ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ & ΕΔΑΦΟΛΟΓΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

Γεωμορφολογία

Η Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης χαρακτηρίζεται από ένα σημαντικό μέτωπο ορεινών και ημιορεινών περιοχών στα βόρεια και δυτικά, που διαμορφώνεται από τον ορεινό όγκο της νότιας Ροδόπης, τα όρη της Λεκάνης και το Παγγαίο, και περιλαμβάνει τις εσωτερικές πεδιάδες και λεκάνες της Τενάγης Φιλίππων και της Λεκάνης της Δράμας. Στα νότια της περιφέρειας διαμορφώνεται ένα εκτεταμένο παραλιακό μέτωπο κατά μήκος του Θρακικού πελάγους, που χαρακτηρίζεται από μια ποικιλομορφία παραθαλάσσιων πεδινών περιοχών.

Η Περιφέρεια διατρέχεται από δύο σημαντικούς διακρατικούς ποταμούς, το Νέστο και τον Έβρο, οι οποίοι πηγάζουν στη Βουλγαρία και εκβάλλουν στο Θρακικό Πέλαγος. Σημαντικοί επίσης θεωρούνται και οι ποταμοί Αγγίτης (ο μεγαλύτερος από τους παραπόταμους του Στρυμόνα, που πηγάζει από το όρος Φαλακρό και τμήμα του βρίσκεται στην ΠΕ Δράμας), Άρδας και Ερυθροπόταμος (παραπόταμοι του ποταμού Έβρου). Στην παράκτια περιοχή μεταξύ των Δέλτα των ποταμών Νέστου και Έβρου σχηματίζονται λιμνοθάλασσες σημαντικές από πλευράς οικολογικού ενδιαφέροντος. Στην Περιφέρεια περιλαμβάνονται δύο νησιά, η Θάσος και η Σαμοθράκη.

Από πλευράς μορφολογίας η Περιφέρεια διακρίνεται:⁵

- στο δυτικό τμήμα της ΠΕ Δράμας αναπτύσσεται η οροσειρά του Όρβηλου - Βροντούς - Μενοικίου, στο εσωτερικό και μέχρι τον Νέστο δεσπόζει το όρος Φαλακρό, ενώ πέρα από τον Νέστο βρίσκεται ο ορεινός όγκος της Ροδόπης.
- στο έδαφος της ΠΕ Καβάλας εκτείνονται οι οροσειρές: Παγγαίο (1.956μ.), Σύμβολο (694μ.) και τα Όρη Λεκάνης (1.298μ.), ενώ στη Θάσο υπάρχει το όρος Υψάριο (1.127μ.). Στην ΠΕ Ξάνθης εκτείνονται οι απολήξεις του ορεινού όγκου της Ροδόπης. Ψηλότερη κορυφή είναι το Γυφτόκαστρο (1.827μ.) και ακολουθούν το Χαϊντού (1.525μ.), το Αχλάτ-Τσαλ (1.400μ.) και η Καμέρτζη (1.070μ.).
- τα σπουδαιότερα βουνά της Ροδόπης είναι: το Παπίκιο (1.483μ.), το Μεγάλο Λιβάδι (1.267μ.), τα όρη Σάпка (1.044μ.) και η Καλλιθέα (944μ.).
- στην ΠΕ Έβρου καταλήγουν οι υπώρειες του όγκου της Ανατολικής Ροδόπης που μαζί με τις κορυφές του ανατολικού τμήματος της ΠΕ Ροδόπης διαγράφουν ένα τόξο σχεδόν ως την παραλία. Οι σημαντικότερες κορυφές είναι: Σίλο (1.065μ.), Καλλιθέα (961μ.), και Κάψαλο (618μ.).

Γεωλογικά στοιχεία - Σεισμικότητα

Η περιοχή του Έβρου-Ροδόπης χαρακτηρίζεται από αδιαπέρατους σχηματισμούς (φλύσχης) και αποθέσεις μικρής διαπερατότητας. Επίσης, παρατηρούνται αδρόκοκκες έως λεπτόκοκκες αποθέσεις κροκαλών, χαλίκων, άμμου, κυρίως στις εσωτερικές περιοχές πεδιάδων και στις παράκτιες δελταϊκές περιοχές. Στην Ξάνθη κυριαρχούν επίσης οι αδιαπέρατοι σχηματισμοί ενώ εντοπίζονται καρστικοί σχηματισμοί υψηλής δια-

⁵ Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης ΕΠ της ΠΑΜΘ (2006), «Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του Επιχειρησιακού Προγράμματος Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης της προγραμματικής περιόδου 2007 - 2013», Αθήνα: ENVIROPLAN ΑΕ.

περατότητας σε συνδυασμό με αποθέσεις μικρής διαπερατότητας. Η περιοχή Καβάλας - Δράμας κυριαρχείται από ασβεστολιθικούς σχηματισμούς υψηλής διαπερατότητας ενώ εντοπίζονται αποθέσεις μικρής διαπερατότητας. Εδαφολογικά, η περιφέρεια χαρακτηρίζεται από ασύνδετες τριτογενείς αποθέσεις ενώ εντοπίζονται και ασβεστολιθικά και ολόκαινα αλούβια υλικά.

Σύμφωνα με τον νέο χάρτη σεισμικής επικινδυνότητας, η ΠΑΜΘ ανήκει στις Ζώνες I & II σεισμικής επικινδυνότητας. Στη Ζώνη II κατατάσσεται μόνο ο Δήμος Σαμοθράκης του Νομού Έβρου, ενώ το υπόλοιπο τμήμα της Περιφέρειας θεωρείται σεισμική περιοχή, εφόσον ανήκει στη Ζώνη I.

ΚΛΙΜΑΤΟΛΟΓΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ⁶

Η ΠΑΜΘ βρίσκεται στα μέσα γεωγραφικά πλάτη του βόρειου ημισφαιρίου σε περιοχή ανταγωνισμού αντίθετων αερίων μαζών. Ειδικότερα το χειμώνα η μετανάστευση της γενικής κυκλοφορίας της ατμόσφαιρας φέρνει στην περιοχή τον νότιο κλάδο των ανέμων δυτικής συνιστώσας, οι οποίοι είναι στενά συνδεδεμένοι με κυκλωνικές διελεύσεις και με εισβολές μετασχηματισθέντος πολικού αέρα. Στη ζώνη αυτή αναπτύσσεται κατά την ψυχρή περίοδο το κυμαινόμενο Μεσογειακό - Πολικό μέτωπο, κατά μήκος του οποίου ο θερμός τροπικός αέρας συναντάται με τον ψυχρό πολικό αέρα. Η παρουσία του Μεσογειακού - Πολικού μετώπου και οι συνδεδεμένες με αυτό υφέσεις, προκαλούν τις βροχοπτώσεις. Για τον λόγο αυτό, η ψυχρή περίοδος είναι η κατ' εξοχήν βροχερή περίοδος.

Κατά το καλοκαίρι, η περιοχή κυριαρχείται από τον αντικυκλώνα των Αζόρων, ενώ ταυτόχρονα υπάρχει και η εκτεταμένη σκάφη χαμηλών πιέσεων της Ασίας. Ο συνδυασμός αυτός συντελεί στην πνοή ανέμων Βόρειου τομέα (ετησίες), οι οποίοι τοπικά εξασθενούν από τη δράση της θαλάσσιας αύρας και προσδίδουν στο κλίμα ιδιαίτερο χαρακτήρα, γνωστό ως κλίμα των ετήσιων ανέμων. Η κυριαρχούσα διεύθυνση του ανέμου (κατά το πλείστον βόρειας συνιστώσας), οι κινήσεις των αερίων μαζών και το πολύπλοκο ανάγλυφο της περιοχής, καθορίζουν την οριζόντια κατανομή της βροχόπτωσης και της θερμοκρασίας του αέρα.

Η ενδοετήσια κατανομή της μέσης μηνιαίας θερμοκρασίας και της βροχόπτωσης δείχνει την κυριαρχία του Μεσογειακού τύπου κλίματος στην ΑΜΘ. Ειδικότερα το κλίμα της περιοχής χαρακτηρίζεται ως μεσογειακό κλίμα με ήπιους χειμώνες και ξηρό, θερμό καλοκαίρι.

Πάντως, οι διαφοροποιήσεις στο κλίμα από τις πεδινές παράκτιες εκτάσεις έως τα οροπέδια και τους οικισμούς στις πλαγιές των βουνών στην ΑΜΘ είναι αξιοσημείωτες. Η ηπιότητα των χειμώνων στην παράκτια ζώνη από την Καβάλα έως την Αλεξανδρούπολη δημιουργεί ζωνή αντίθεση με τις παρατεταμένες περιόδους χιονιού και τις χαμηλές θερμοκρασίες από το Νευροκόπι και τον Εχίνο έως το Ορμένιο και τους άλλους βόρειους οικισμούς της ΠΕ Έβρου (ΣΜΠΕ ΕΠ Μακεδονίας-Θράκης, 2007-2013).

Τα παραπάνω αποτυπώνονται με ενδεικτικά στοιχεία κλιματικών δεδομένων στους ακόλουθους πίνακες:⁷

⁶ ό.π.

⁷ ΥΠΟΜΕΔΙ-ΤΕΕ (2010), *Κλιματικά Δεδομένα Ελληνικών Περιοχών, Τεχνική Οδηγία Τεχνικού Επιμελητήριου Ελλάδας* (ΤΟΤΕΕ). Αθήνα.

Πίνακας 6: Μέση μηνιαία θερμοκρασία 24ώρου (°C)

Περιοχή/μήνας	ΙΑΝ	ΦΕΒ	ΜΑΡ	ΑΠΡ	ΜΑΙ	ΙΟΥΝ	ΙΟΥΛ	ΑΥΓ	ΣΕΠ	ΟΚΤ	ΝΟΕ	ΔΕΚ
Αλεξανδρούπολη	5,0	5,9	8,3	13,2	18,4	23,2	25,9	25,6	21,1	15,7	10,8	7,0
Δράμα	4,7	6,5	10,0	14,7	20,2	24,7	26,7	25,9	22,3	16,4	9,9	6,0
Κομοτηνή	4,8	6,2	8,6	13,1	18,4	23,0	25,5	25,0	20,6	15,2	10,8	7,0
Ξάνθη	5,6	6,8	9,6	14,3	19,8	24,1	26,6	26,0	22,4	16,5	11,0	6,9
Χρυσούπολη (Καβάλα)	5,5	6,2	8,7	13,7	18,6	23,4	25,9	25,3	21,0	15,6	10,4	6,6

Πίνακας 7: Μέση μηνιαία σχετική υγρασία [%]

Περιοχή/μήνας	ΙΑΝ	ΦΕΒ	ΜΑΡ	ΑΠΡ	ΜΑΙ	ΙΟΥΝ	ΙΟΥΛ	ΑΥΓ	ΣΕΠ	ΟΚΤ	ΝΟΕ	ΔΕΚ
Αλεξανδρούπολη	75,5	73,6	72,6	71,1	68,3	60,5	54,0	54,0	60,0	68,2	75,5	76,9
Δράμα	78,7	73,2	69,0	63,7	60,7	55,3	52,6	55,0	59,3	69,0	77,7	81,0
Κομοτηνή	72,5	71,7	70,2	69,8	67,1	58,3	52,4	51,3	58,9	67,9	75,1	75,6
Ξάνθη	73,2	73,7	73,4	73,5	70,1	65,6	61,6	62,7	66,4	70,7	75,3	74,3
Χρυσούπολη (Καβάλα)	74,4	72,4	72,3	72,0	67,3	62,8	57,5	59,0	65,0	69,7	75,3	75,0

Πίνακας 8: Μέση ταχύτητα του ανέμου [m/s]

Περιοχή/μήνας	ΙΑΝ	ΦΕΒ	ΜΑΡ	ΑΠΡ	ΜΑΙ	ΙΟΥΝ	ΙΟΥΛ	ΑΥΓ	ΣΕΠ	ΟΚΤ	ΝΟΕ	ΔΕΚ
Αλεξανδρούπολη	4,3	4,4	4,3	3,2	2,8	2,8	3,5	3,5	3,4	3,9	3,5	4,1
Δράμα	0,6	0,7	0,8	0,9	0,8	0,8	0,7	0,6	0,6	0,6	0,5	0,6
Κομοτηνή	3,2	3,2	3,3	2,8	2,6	2,7	3,2	3,4	3,2	3,2	2,5	2,8
Ξάνθη	1,4	1,3	1,0	0,8	0,9	1,0	1,0	0,9	0,9	1,4	1,3	1,4
Χρυσούπολη (Καβάλα)	2,4	2,7	2,8	2,6	2,6	2,2	1,9	2,0	1,9	2,1	2,1	2,3

Πίνακας 9: Κλιματικά Στοιχεία των Δυσμενέστερων Μηνών Χειμώνα - Θέρος

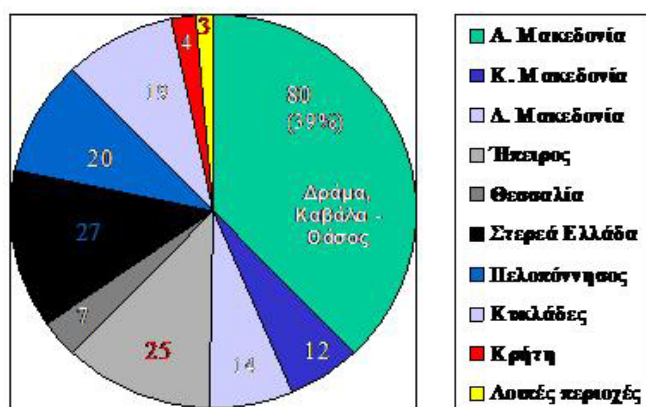
ΣΤΑΘΜΟΣ	ΣΥΝΣΥΝΤΕΤΑΓΜΕΝΕΣ	ΜΗΝΑΣ	ΘΕΡΜΟΚΡΑΣΙΕΣ				ΑΝΕΜΟΙ		ΗΛΙΟΦΑΝΕΙΑ		ΥΨΟΣ ΥΕΤΟΥ	ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ
			ΑΠΟΛΥΤΗ ΕΛΑΧΙΣΤΗ	ΜΕΣΗ ΕΛΑΧΙΣΤΗ	ΜΕΣΗ ΜΕΓΙΣΤΗ	ΑΠΟΛΥΤΗ ΜΕΓΙΣΤΗ	ΕΠΙΚΡΣΑ Δ/ΝΣΗ	ΜΕΣΗ ΕΝΤΑΣΗ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ	ΜΕΣΗ ΝΕΦΩΣΗ		
Αλεξ/ττολη	40" 51' 25° 56'	ΙΟΥΛ	9,0	17,7	30,3	39,8	ΒΑ	2,3	345,4	1,9	19,4	1951 -2001
		ΑΥΓ	6,5	17,6	30,5	39,8	ΒΑ	2,3	331,8	1,7	12,6	
		ΙΑΝ	-13,2	1,3	8,6	17,8	ΒΑ	2,5	105,9	5,1	59,8	
		ΦΕΒ	-14,0	1,8	9,8	22,4	ΒΑ	2,5	113,6	4,9	55,7	
Χρυσούπολη	40" 54' 24" 36'	ΙΟΥΛ	11,2	19,1	30,0	39,0	ΝΔ	1,4	339,8	2,0	14,3	1984 -2001
		ΑΥΓ	11,0	18,7	30,1	38,0	ΝΔ	1,4	331,9	1,7	13,9	
		ΙΑΝ	-8,0	1,6	9,6	22,0	ΒΑ	1,7	135,1	4,3	32,0	
		ΦΕΒ	-11,0	1,9	10,3	20,0	Α	1,8	139,2	4,2	45,8	

ΦΥΣΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ

Ορυκτός Πλούτος

Μάρμαρα και αδρανή υλικά

Στην Περιφέρεια ΑΜΘ εξορύσσεται περίπου το 80% του Ελληνικού μαρμάρου. Η μαρμαροφόρος περιοχή Δράμας-Καβάλας-Θάσου (με κύρια λατομικά κέντρα στις περιοχές Φαλακρού, Παγγαίου και Θάσου) είναι το σπουδαιότερο λατομικό κέντρο της χώρας με συνολική ετήσια παραγωγή που υπερβαίνει τα 185.000μ³. Το 80% των συνολικών εξαγωγών ελληνικού μαρμάρου προέρχεται από αυτή την περιοχή, με το «χιονόλευκο» δολομιτικό μάρμαρο της Θάσου, γνωστό από την αρχαιότητα, να κατέχει το μεγαλύτερο μερίδιο αυτών των εξαγωγών. Εδώ συγκεντρώνεται το σύνολο σχεδόν των λατομείων μαρμάρου της Περιφέρειας (80 ενεργά λατομεία), ενώ υπάρχουν πάνω από 25 σχιστήρια, που μαζί με τα λατομεία απασχολούν περισσότερα από 2.500 άτομα.⁸ Δύο λατομεία λειτουργούν και στην περιοχή της Ξάνθης (Κομνηνά) για την παραγωγή λευκού ασβεστιτικού μαρμάρου.

Σχήμα 6: Κατανομή των ενεργών λατομείων μαρμάρων ανά μαρμαροφόρο περιοχή της Ελλάδας

Πηγή: www.oryktosploutos.net.

Ωστόσο τα λειτουργούντα λατομεία έχουν περιοριστεί τα τελευταία έτη. Σε έκθεση του ΙΓΜΕ⁹ αναφέρεται χαρακτηριστικά ότι: «Στο τέλος του 2000, ο αριθμός των διανοιχθέντων λατομείων ξεπερνούσε τα 350, με 33 μεγάλες και πλήθος μικρών επιχειρήσεων που ασχολούνται με την εξόρυξη, επεξεργασία και εμπορία μαρμάρων. Σήμερα, όπως προκύπτει από στοιχεία που προέκυψαν στο πλαίσιο των εργασιών του Β' και Γ' ΚΠΣ, από τα 350 διανοιχθέντα λατομεία λειτουργούν μόνο 80, αφού στα περισσότερα το υπό εξόρυξη πέτρωμα είτε εξαντλήθηκε, είτε δεν έχει προϋποθέσεις οικονομικής εκμετάλλευσης. Στα 80 λειτουργούντα λατομεία εξορύσσονται συνολικά 225.000 m³ ογκομαρμάρων, παραγωγή που αντιπροσωπεύει το 80% της ετήσιας εγχώριας παραγωγής».

Οι κύριοι ποιοτικοί τύποι μαρμάρων που παράγονται στην Περιφέρεια είναι:

1. Λευκά - χιονόλευκα αδρόκοκκα δολομιτικά μάρμαρα Θάσου,
2. Λευκά - υπόλευκα λεπτόκοκκα δολομιτικά μάρμαρα Φαλακρού-Παγγαίου,
3. Ημίλευκα ασβεστιτικά μάρμαρα Θάσου-Λεκάνης,
4. Λευκά - φαιόλευκα ασβεστιτικά μάρμαρα Νέστου-Φαλακρού.

⁸ Βλ. <http://www.oryktosploutos.net>.

⁹ Βλ. ΙΓΜΕ (2010), «Οι ορυκτές πρώτες ύλες στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης», Αθήνα: ΙΓΜΕ-ΠΜΑΜΘ.

Η πραγματοποιούμενη έρευνα από το ΙΓΜΕ τα τελευταία χρόνια έδωσε τη δυνατότητα να εντοπιστούν νέες περιοχές ενδιαφέροντος και παράλληλα να εκτιμηθούν οι πιθανότητες επαναλειτουργίας ορισμένων εγκαταλειμμένων λατομείων, με νέες τεχνικές εξόρυξης (υπόγειες εκμεταλλεύσεις) ώστε να αποφεύγεται η άσκοπη λατόμευση με καταστροφικά αποτελέσματα στο περιβάλλον αλλά και σημαντική οικονομική επιβάρυνση στις επιχειρήσεις.

Εκτός από τα μάρμαρα σημαντική αξία τα τελευταία χρόνια απέκτησαν οι σχιστόλιθοι Ελευθερούπολης στο ΝΑ τμήμα του Παγγαίου Όρους. Τα αδρανή υλικά και πετρώματα για ειδικές χρήσεις επίσης αφθονούν στον χώρο της Περιφέρειας. Εκτός της ΠΕ Ξάνθης στις υπόλοιπες ΠΕ λειτουργεί ικανοποιητικός αριθμός λατομείων αδρανών υλικών, ενώ λατομεία για πετρώματα ειδικών χρήσεων (αντιολισθηρά) λειτουργούν περιοδικά σε διάφορες θέσεις της Περιφέρειας. Το αποθεματικό δυναμικό σε αδρανή υλικά και πετρώματα ειδικών χρήσεων είναι τεράστιο και επαρκεί για την κάλυψη όχι μόνον των αναγκών της Περιφέρειας αλλά και του ευρύτερου Ελλαδικού χώρου.

Μεταλλικά και βιομηχανικά ορυκτά¹⁰

Ο χώρος της Περιφέρειας ΑΜΘ παρουσιάζει μεγάλη ποικιλία μεταλλικών ορυκτών, πολλά από τα οποία υπέστησαν έντονη εκμετάλλευση ήδη από την αρχαιότητα για την εξόρυξη βασικών και πολυτίμων μετάλλων. Αξιόλογη είναι η παρουσία των βιομηχανικών ορυκτών (άστριοι, βολλαστονίτες, ζεόλιθοι, χαλαζίας) καθώς και των λιγνιτικών κοιτασμάτων που υπέστησαν εκμετάλλευση στο παρελθόν ή έχουν απλώς εντοπισθεί από το ΙΓΜΕ. Πρόσφατα έχουν εντοπισθεί από το ΙΓΜΕ αξιόλογα κοιτάσματα χρυσού επιθερμικού τύπου, στο Πέραμα και τις Σάπες στα όρια των ΠΕ Έβρου και Ροδόπης, καθώς και σημαντικές εμφανίσεις μετάλλων υψηλής τεχνολογίας (πλατινοειδή) και σπάνια μέταλλα στρατηγικής σημασίας. Ιδιαίτερη δε σημασία παρουσιάζει το κοιτάσμα ουρανίου της περιοχής Διποτάμων ΠΕ Δράμας, καθώς και τα εντοπισθέντα γεωθερμικά πεδία της Περιφέρειας που την καθιστούν προνομιούχα περιοχή εφ' όσον αξιοποιηθούν καταλλήλως. Είναι πάντως αξιοσημείωτο το γεγονός ότι παρ' όλο τον ορυκτό πλούτο που διαθέτει ο χώρος της ΑΜΘ, δεν υπάρχει αυτή τη στιγμή ούτε ένα ενεργό μεταλλείο, με πρόσφατο πρόγραμμα του ΙΓΜΕ να καταγράφει την ύπαρξη 41 αργούντων μεταλλείων στην Περιφέρεια.

Σύμφωνα με την ίδια έκθεση του ΙΓΜΕ, οι σημαντικότερες προοπτικές που παρουσιάζονται από νεότερες έρευνες που πραγματοποιήθηκαν, σε ό,τι αφορά τον ορυκτό πλούτο της περιφέρειας, περιλαμβάνουν τα εξής:

- Στο χώρο της Θράκης, τα επιθερμικά συστήματα έχουν μια σημαντική προοπτική και αποτελούν πρώτης προτεραιότητας συστήματα για συνέχιση της έρευνας χρυσού. Οι λιστβενίτες στην περιοχή της Κάτω Βυρσίνης αποτελούν νέο κοιτασματολογικό τύπο με άγνωστες προοπτικές.
- Τα όξινα μαγματικά πετρώματα στις περιοχές Μελίταινα, Κίρκη (Παγώνη Ράχη), Λεπτοκαρυά αποτελούν πρώτης προτεραιότητας περιοχές για πορφυρικό χαλκό, Μολυβδαίνιο και χρυσό.
- Στο οφιολιθικό σύμπλεγμα Σμιγάδας-Ραγάδας-Βυρσίνης υπάρχουν οι προϋποθέσεις για εντοπισμό πλατινοειδών και σπάνιων γαιών. Οι σπάνιες γαίες είναι πιθανόν να εντοπισθούν και σε άλλες περιοχές σε ζώνες διάβρωσης και εξαλλοίωσης, όπως επίσης και σε παράκτιες ζώνες (περιοχή Περάματος- Ακροπο-

¹⁰ ό.π.

τάμου) όπου υπάρχουν ενδιαφέρουσες εμφανίσεις «Μαύρων Άμμων» (Black Sands).

- Η έρευνα Pb, Zn δεν παρουσιάζει καμία μελλοντική προοπτική λόγω χαμηλών περιεκτικοτήτων και τιμών των μετάλλων.

Νεότερες έρευνες πραγματοποιήθηκαν και για τα εξής βιομηχανικά ορυκτά:

Άστριοι: Πηγματιτικές φλέβες και κοίτες υπάρχουν σε όλη σχεδόν την έκταση του γνευσιο-σχιστολιθικού της Ροδόπης σε μικρότερες ή μεγαλύτερες συγκεντρώσεις στο Παρανέστι Δράμας και την ΠΕ Έβρου.

Βολλαστονίτης: Ορυκτό που εμφανίζεται στα Κιμμέρια Ξάνθης και στο Πανόραμα ΠΕ Δράμας.

Γρανατίτης: Σημαντικό κοίτασμα γρανατών εντοπίζεται στα Κιμμέρια Ξάνθης.

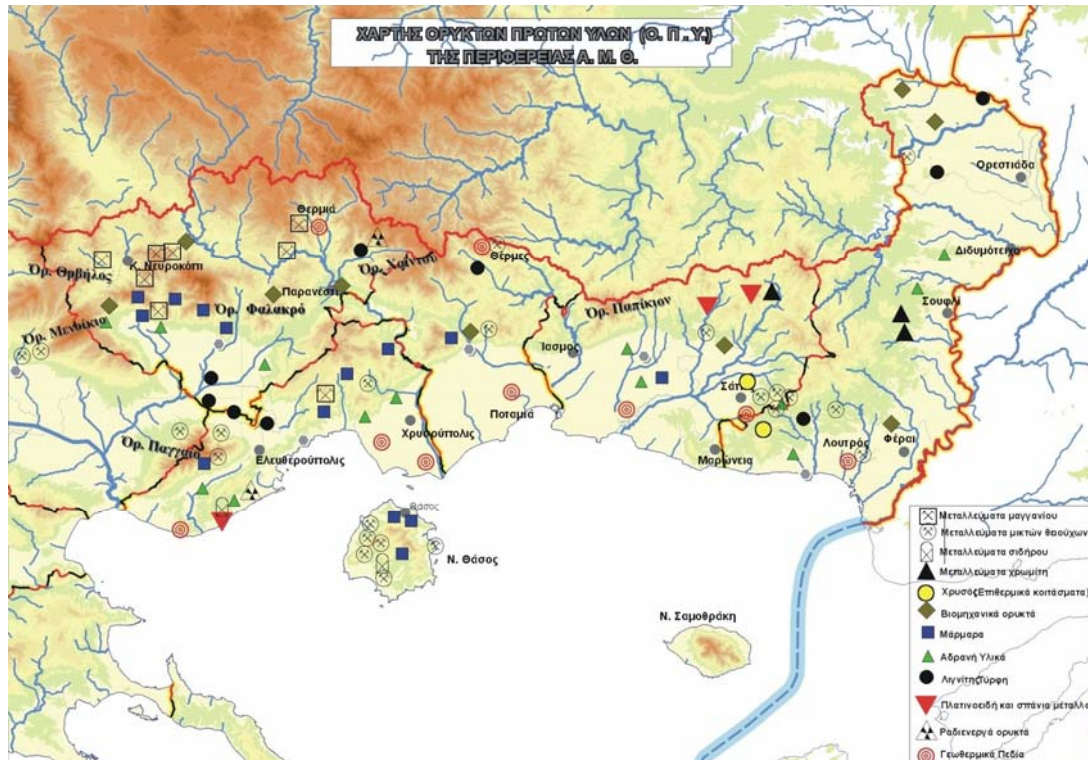
Γραφίτης: Εμφανίζεται στις περιοχές Πολυνέρι ΠΕ Δράμας και Διάσπαρτον Θερμών ΠΕ Ξάνθης.

Ζεόλιθοι: Εμφανίζονται σε αρκετές περιοχές των ΠΕ Ροδόπης και Έβρου (Σκάλωμα, Φέρες, Κίρκη, Δαρμένη, Ν. Σάντα, Πεντάλοφος, Περωτά, Μεταξάδες).

Χαλαζίας: Μέσα στο κρυσταλλικό υπόβαθρο της Ροδοπικής Μάζας εμφανίζονται αρκετές χαλαζιακές φλέβες. Μελετήθηκαν τρεις χαλαζιακές φλέβες από την περιοχή Ρούσα και Αισύμη της ΠΕ Έβρου.

Κυανίτης: Υπάρχουν αρκετές εμφανίσεις σε όλη την έκταση της Κατώτερης Μαρμαρο - αμφιβολιτικής Σειράς.

Ποζολάνες: Σε μερικές περιοχές των ΠΕ Ροδόπης και Έβρου, οι ηφαιστειακοί τόφφοι είναι κατάλληλοι για παραγωγή ποζολανικού τσιμέντου.

Σχήμα 7: Χάρτης ορυκτών πρώτων υλών της Περιφέρειας ΑΜΘ

Πηγή: ΙΓΜΕ (2010), Οι ορυκτές πρώτες ύλες στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης, Αθήνα: ΙΓΜΕ - ΠΜΑΜΘ.

Καολινιτικές - Σερικιτικές Άργιλοι: Στη διάρκεια εκτέλεσης εργασιών για την έρευνα του χρυσού στον Κώνο Σαπών εντοπίστηκαν εμφανίσεις καολίνη και σερικίτη - προϊόντα υδροθερμικής εξαλλοίωσης ηφαιστειακών πετρωμάτων.

Μπετονίτης: Ο μπετονίτης εμφανίζεται σε αρκετές περιοχές των ΠΕ Έβρου και Ροδόπης (Μέστη - Συκορράχη, Ρέμα Νικητών, Πεύκα, Κόμαρος).

Πυριτόλιθος: Στην περιοχή Δωρίσκου Φερών εμφανίζεται σημαντικός ορίζοντας πυριτόλιθου σε σχηματισμούς του Αν. Ολιγοκαίνου.

Καολίνης: Εντοπίζεται στην περιοχή Λευκόγεια Δράμας (Ρέμα Νικητών, Κόμαρος).

Χαλαζιοαστριούχα Υλικά: Εντοπίζεται στη λεκάνη Ορεστιάδας - Πενταλόφου, στις περιοχές Δίκαια, Πτελέα, Σπήλαιο, Καναδάς και Κροιάς της ΠΕ Έβρου.

Ημιπολύτιμοι Λίθοι: Σε αρκετές περιοχές (Κώνος, Συκορράχη, Πεύκα, Σουφλί, Δαδιά, Δωρικό κ.ά.) υπάρχουν εμφανίσεις χαλκηδονίου, οπαλλίου και αμέθυστου, είτε in situ είτε σε κροκάλες που αξίζει να ερευνηθούν και να αξιολογηθούν. Σαν ημιπολύτιμοι λίθοι μπορούν να αξιοποιηθούν και μικροτεμάχια απολιθωμένων δέντρων που βρίσκονται μέσα σε τόφρους στην περιοχή Λυκόφης. Ημιπολύτιμοι λίθοι είναι και οι κρύσταλλοι διοψίδιου στο σκαρν των Κιμμερίων Ξάνθης. Ξένοι συλλέκτες επισκέπτονται συχνά την περιοχή για συλλογή τους.

Υδατικοί Πόροι

Υδατικά Διαμερίσματα

Η Περιφέρεια ΑΜΘ περιλαμβάνεται σε δύο Υδατικά Διαμερίσματα (ΥΔ):

- Το ΥΔ Θράκης [GR12]
- Το ΥΔ Ανατολικής Μακεδονίας [GR11]

Το ΥΔ Θράκης έχει έκταση 11.243χλμ.², από τα οποία τα 564χλμ.² ανήκουν στα νησιά Θάσο και Σαμοθράκη. Σύμφωνα με τα Σχέδια Διαχείρισης των Υδατικών Διαμερισμάτων¹¹ η κατηγοριοποίηση των υδάτινων πόρων πραγματοποιείται σε πέντε (5) Λεκάνες Απορροής Ποταμών¹² για το ΥΔ Θράκης και μια (1) για το ΥΔ Ανατολικής Μακεδονίας. Το ΥΔ Θράκης αποτελείται από τις ακόλουθες πέντε λεκάνες απορροής:

Πίνακας 10: Λεκάνες απορροής στο ΥΔ Θράκης		
Κωδικός λεκάνης	Ονομασία λεκάνης	Έκταση (χλμ²)
GR07	ΝΕΣΤΟΥ	2.975,5
GR08	Ρ. ΞΑΝΘΗΣ - ΞΗΡΟΠΕΜΑΤΟΣ	1.663,6
GR09	Ρ. ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ - ΛΟΥΤΡΟΥ ΕΒΡΟΥ	1.958,4
GR10	ΕΒΡΟΥ	4.080,9
GR42	ΘΑΣΟΥ - ΣΑΜΟΘΡΑΚΗΣ	564,3
ΥΔ 12	ΣΥΝΟΛΟ ΥΔ 12	11.242,8

Πηγή: ΥΠΕΚΑ - ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΥΔΑΤΩΝ (2012)

Το ΥΔ Ανατολικής Μακεδονίας αποτελείται από τη λεκάνη απορροής του ποταμού Στρυμόνα (GR06), με έκταση 7.320χλμ.², ένα μέρος του οποίου περιλαμβάνεται στην Περιφέρεια ΑΜΘ.

¹¹ ΥΠΕΚΑ - Ειδική Γραμματεία Υδάτων (ΕΓΥ) (2012), «Κατάρτιση Σχεδίων Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής Ποταμών των Υδατικών Διαμερισμάτων Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, σύμφωνα με τις προδιαγραφές της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ, κατ' εφαρμογή του Ν. 3199/2003 και του ΠΔ 51/2007». Τεύχος Ι: Καταγραφή αρμόδιων αρχών για θέματα διαχείρισης και προστασίας των υδατικών πόρων και καθορισμός περιοχής άσκησης των αρμοδιοτήτων τους (σε διαβούλευση).

¹² Βάσει της υπ. αριθ. 706/16.7.2010 (ΦΕΚ Β'/1383/2.9.2010) Απόφασης της Εθνικής Επιτροπής Υδάτων

Ποταμοί

Οι κυριότεροι ποταμοί της Περιφέρειας ΑΜΘ είναι ο Νέστος και ο Έβρος. Οι ποταμοί αυτοί είναι διασυνοριακοί, τα νερά των οποίων η Ελλάδα μοιράζεται με τη Βουλγαρία και την Τουρκία. Περαιτέρω, η περιφέρεια περιλαμβάνει ένα σημαντικό δίκτυο ποταμών, τα φυσικά χαρακτηριστικά των οποίων φαίνονται στον ακόλουθο πίνακα.

Πίνακας 11: Κύριοι ποταμοί Περιφέρειας ΑΜΘ			
Κωδικός λεκάνης	Ονομασία ποταμού	Μήκος (χλμ.)	Έκταση Υπολεκάνης Απορροής (χλμ. ²)
ΥΔ Θράκης [GR12]			
GR07	ΝΕΣΤΟΣ	112,4	2.429
GR10	ΕΒΡΟΣ	208,2	2.030
GR10	ΑΡΔΑΣ	42,6	344
GR10	ΕΡΥΘΡΟΠΟΤΑΜΟΣ	170,9	971
GR09	ΛΙΣΣΟΣ (ΦΙΛΙΟΥΡΗΣ)	98,9	1.486
GR08	ΚΟΜΨΑΤΟΣ	82,6	596
GR08	ΚΟΣΥΝΘΟΣ	73,0	530
ΥΔ 12	ΣΥΝΟΛΟ ΥΔ 12	788,6	8.386
ΥΔ Ανατολικής Μακεδονίας [GR11]			
GR06	ΑΓΓΙΤΗΣ	32,7	2.234

Πηγή: ΥΠΕΚΑ-Ειδική Γραμματεία Υδάτων (2012)

Σημείωση:

1. Το αναφερόμενο μήκος για τους διασυνοριακούς ποταμούς (Νέστος, Έβρος, Άρδα και Ερυθροπόταμο) αντιστοιχεί στο επί ελληνικού εδάφους τμήμα των ποταμών.
2. Η έκταση της λεκάνης αναφέρεται στην έκταση της υπολεκάνης του καθ' εαυτό υδατορεύματος (τρίτου επιπέδου, ως ανωτέρω).

Λίμνες

Στην Περιφέρεια ΑΜΘ υπάρχει μόνο μία φυσική λίμνη, η λίμνη Ισμαρίδα (Μητρικού) του ΥΔ Θράκης. Οι υπόλοιπες λίμνες είναι ταμιευτήρες, συνολικά έξι τον αριθμό. Οι σημαντικότεροι ταμιευτήρες είναι αυτοί του Θησαυρού και της Πλατανόβρυσης του ποταμού Νέστου, οι οποίοι τροφοδοτούν αντίστοιχα υδροηλεκτρικά έργα της ΔΕΗ. Οι υπόλοιποι χρησιμοποιούνται για άρδευση (Γρατινής, Αδριανής, Λευκογείων), ψύξη του ΑΗΣ Κομοτηνής και ύδρευση της Αλεξανδρούπολης (Αισύμης).

Πίνακας 12: Λίμνες της Περιφέρειας ΑΜΘ			
Κωδικός λεκάνης	Ονομασία λίμνης	Έκταση (χλμ. ²)	Σχετιζόμενος ποταμός ή παραπόταμος
ΥΔ Θράκης [GR12]			
GR09	Λίμνη Ισμαρίδα (Μητρικού)	1,87	Βοζβόζης (Ρ. Κομοτηνής)
GR07	ΤΛ Πλατανόβρυσης	3,25	Νέστος
GR07	ΤΛ Θησαυρού	13,26	Νέστος
GR09	ΤΛ Γρατινής	1,43	Αμυγδαλόρεμα
GR09	ΤΛ Ν. Αδριανής	0,62	Λίσσος (Φιλίουρής)
GR10	ΤΛ Αισύμης	0,98	Χειμ. Λουτρού
ΥΔ 12	ΣΥΝΟΛΟ ΥΔ 12	21,4	
ΥΔ Ανατολικής Μακεδονίας [GR11]			
GR06	ΤΛ Λευκογείων	1,1	Μυλόρρευμα

Πηγή: ΥΠΕΚΑ - ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΥΔΑΤΩΝ (2012)

Μεταβατικά ύδατα

Στην ΠΑΜΘ και ειδικότερα στο ΥΔ Θράκης βρίσκονται σημαντικά μεταβατικά ύδατα (λιμνοθάλασσες, δέλτα ποταμών κλπ.), ορισμένα εκ των οποίων είναι υπερτοπικής εμβέλειας και προστατεύονται από διεθνείς συμβάσεις. Τα κυριότερα, που προστα-

τεύονται από τη σύμβαση Ramsar, είναι το Δέλτα του Έβρου και η Λιμνοθάλασσα Βιστωνίδα.

Πίνακας 13: Μεταβατικά ύδατα της Περιφέρειας ΑΜΘ

Κωδικός λεκάνης	Ονομασία	Είδος	Έκταση (χλμ. ²)
GR10	Εκβολές Έβρου	Δέλτα ποταμών	164,9
GR07	Εκβολές Νέστου	Δέλτα ποταμών	33,5
GR08	Λιμνοθάλασσες Ροδόπης - Πόρτο Λάγος	Λιμνοθάλασσες	72,5
GR07	Λιμνοθάλασσες Ευρύτερης περιοχής Κεραμωτής	Λιμνοθάλασσες	7,7
GR07	Λιμνοθάλασσα Κεραμωτής	Λιμνοθάλασσες	1,2
ΣΥΝΟΛΟ			279,8

Πηγή: ΥΠΕΚΑ-Ειδική Γραμματεία Υδάτων (2012)

Σημείωση: Περιλαμβάνονται μόνο στο ΥΔ Θράκης.

Παράκτια ύδατα¹³

Η Περιφέρεια περιλαμβάνει μεγάλη επιφάνεια παράκτιων υδάτων ως προς τη συνολική της περίμετρο. Τα παράκτια νερά της Περιφέρειας εκτείνονται από δυτικά προς τα ανατολικά, περίπου στο ίδιο γεωγραφικό πλάτος, ακολουθώντας την οριζόντια ανάπτυξη της ακτογραμμής. Περιλαμβάνουν επίσης τα παράκτια ύδατα των νήσων Θάσου και Σαμοθράκης.

Πίνακας 14: Παράκτια ύδατα της Περιφέρειας ΑΜΘ

Κωδικός λεκάνης	Ονομασία	Έκταση (χλμ. ²)	Περίμετρος (χλμ.)
ΥΔ Θράκης [GR12]			
GR08	Βιστωνικός Κόλπος	62,9	37,1
GR07	Ανατ. Κόλπος Καβάλας	69,5	37,3
GR42	Ανώνυμη νησίδα	11,6	12,5
GR42	Ακτές Σαμοθράκης	116,4	127,9
GR42	Ακτές Θάσου	197,3	222,9
GR07 08	Παραλία Αβδηρών	38,8	46,6
GR07	Βόρειες ακτές διαύλου Θάσου	48,7	53,1
GR10	Λιμάνι Αλεξανδρούπολης	5,1	11,4
GR10	Ακτές Έβρου	39,9	85,2
GR10	Ακτές Αλεξανδρούπολης	5,8	10,1
GR09 10	Ανατ. Ακτές Θρακικού πελάγους	87,7	99,9
GR08 09	Δυτ. Ακτές Θρακικού πελάγους	47,9	54,9
ΥΔ 12	ΣΥΝΟΛΟ ΥΔ 12	731,5	
ΥΔ Ανατολικής Μακεδονίας [GR11]			
GR06	Ακτές Συμβόλου	56,3	66,7
GR06	Δυτ. Κόλπος Καβάλας	182,5	72,4
GR06	Νέα Πέραμος	11,4	38,5
ΥΔ 11	ΣΥΝΟΛΟ ΥΔ 11	250,2	

Πηγή: ΥΠΕΚΑ-Ειδική Γραμματεία Υδάτων (2012)

Υπόγεια υδατικά συστήματα

Στο Υδατικό Διαμέρισμα της Θράκης (ΥΔ12) εντοπίζονται δεκαοκτώ (18) Υπόγεια Υδατικά Συστήματα από τα οποία τρία (3) ανήκουν στη λεκάνη απορροής ποταμού Νέστου (GR07), ένα (1) ανήκει στη λεκάνη απορροής Ξάνθης - Ξηροποτάμου (GR08), τέσσερα (4) στη λεκάνη απορροής Κομοτηνής - Έβρου (GR09), έξι (6) στη λεκάνη απορροής Αβάντου - Λουτρό Έβρου (GR10) και τέσσερα (4) στη λεκάνη απορροής

¹³ Παράκτια νερά ορίζονται εκείνα τα οποία βρίσκονται σε απόσταση ενός ναυτικού μιλίου από την ακτή.

Θάσου - Σαμοθράκης (GR42). Στο Υδατικό Διαμέρισμα της Ανατολικής Μακεδονίας (ΥΔ11) εντοπίζονται δεκαπέντε (15) Υπόγεια Υδατικά Συστήματα που ανήκουν συνολικά στην Υδρολογική Λεκάνη του Ποταμού Στρυμόνα (GR 06), η οποία αποτελεί και τη μοναδική λεκάνη απορροής ποταμού του Υδατικού Διαμερίσματος. Από αυτά, τα 9 περιλαμβάνονται στην ΠΑΜΘ (εξ ολοκλήρου ή κατά ένα μέρος).

Τα υπόγεια υδατικά συστήματα διαχωρίζονται με βάση τη δυναμικότητα και την εκμεταλλευσιμότητά τους σε δύο κατηγορίες: τα κύρια ή υψηλής δυναμικότητας υπόγεια υδατικά συστήματα και τα δευτερεύοντα ή τοπικής σημασίας - χαμηλής παραγωγικότητας υπόγεια υδατικά συστήματα:

Πίνακας 15: Κύρια και δευτερεύοντα υπόγεια υδατικά συστήματα ΠΑΜΘ		
Υπόγεια Υδατικά Συστήματα	Κύρια ΥΥΣ	Δευτερεύοντα ΥΥΣ
ΥΔ Θράκης [GR12]		
Λεκάνη απορροής ποταμού Νέστου (GR07)		
Σύστημα Δέλτα Νέστου GR1200060	+	
Σύστημα Ορέων Λεκάνης GR1200070	+	
Σύστημα Ποταμών - Σταυρούπολης GR120B090		+
Λεκάνη απορροής Ξάνθης - Ξηρορέματος (GR08)		
Σύστημα Ξάνθης Κομοτηνής GR1200050	+	
Λεκάνη απορροής ρ. Κομοτηνής - Λουτρού Έβρου (GR09)		
Σύστημα Φιλιουρή GR1200040	+	
Σύστημα Δροσινίου GR120B100		+
Σύστημα Μαρώνειας GR1200110		+
Σύστημα Ροδόπης GR1200120		+
Λεκάνη απορροής Έβρου (GR10)		
Σύστημα Ορεστιάδας GR12BT010	+	
Σύστημα Παραέβριας περιοχής - Δέλτα Έβρου GR120T020	+	
Σύστημα Μάκρης GR1200030	+	
Σύστημα Αλεξανδρούπολης GR1200130		+
Σύστημα Έβρου GR1200140		+
Σύστημα Σουφλίου - Διδυμότειχου GR12BT150		+
Λεκάνη απορροής Θάσου - Σαμοθράκης (GR42)		
Σύστημα Θάσου GR1200080	+	
Σύστημα Θάσου - Πρίνου GR1200160		+
Σύστημα Σαμοθράκης GR1200170		+
Σύστημα Σαμοθράκης - Ξηροποτάμου GR1200180		+
ΥΔ Ανατολικής Μακεδονίας [GR11]		
Λεκάνη απορροής ποταμού Στρυμόνα (GR06)		
Σύστημα Μενοικίου Φαλακρού GR110B030	+	
α. Υποσύστημα Μενοικίου GR110003α	+	
β. Υποσύστημα Φαλακρού GR110B03β	+	
Σύστημα Δράμας GR1100050	+	
Σύστημα Παγγαίου GR1100060	+	
Σύστημα Μαρμαρά GR1100070	+	
Σύστημα Βροντούς GR110B110		+
Σύστημα Νευροκοπίου GR1100120		+
Σύστημα Συμβόλου - Καβάλας GR110013		+
Σύστημα Ελευθερών - Νέας Περάμου GR1100140		+
Σύστημα Οφρυνίου GR1100150		+

Πηγή: ΥΠΕΚΑ - ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΥΔΑΤΩΝ (2012)

Σημείωση:

Το Υποσύστημα Μενοικίου, το Σύστημα Παγγαίου και το Σύστημα Βροντούς του ΥΔ11 περιλαμβάνονται κατά ένα μέρος στην ΠΑΜΘ.

Εξελίξεις σχετικά με τη διαχείριση των υδάτινων πόρων της Περιφέρειας

Νεότερα στοιχεία αλλά και κατευθύνσεις σχετικά με έργα που αναφέρονται στο ισχύον ΠΠΧΣΑΑ προέκυψαν εξαιτίας της εκπόνησης των Σχεδίων Διαχείρισης για τα Υδατικά Διαμερίσματα της Χώρας που υλοποιούνται από την Ειδική Γραμματεία Υδάτων του ΥΠΕΚΑ σύμφωνα με την Οδηγία - Πλαίσιο 2000/60/ΕΚ.¹⁴

Η Οδηγία συνιστά ένα νέο νομικό πλαίσιο για την ενίσχυση των διαδικασιών προστασίας και διατήρησης των υδατικών πόρων και των οικοσυστημάτων που υποστηρίζουν. Στόχος της Οδηγίας είναι η επίτευξη της καλής κατάστασης όλων των υδάτινων σωμάτων και επιπλέον η διατήρησή της στα σώματα εκείνα στα οποία η κατάσταση χαρακτηρίζεται ήδη ως καλή. Η Οδηγία θέτει μια επαναληπτική διαδικασία ανά εξαετία (2009-2015, 2015-2021 και 2021-2027) για τη βελτίωση των υδατικών συστημάτων. Τα Σχέδια Διαχείρισης καταγράφουν την υφιστάμενη κατάσταση των υδάτων, θέτουν τους στόχους για την κατάστασή τους στο τέλος του εξαετούς κύκλου και καθορίζουν το Πρόγραμμα Μέτρων για την επίτευξη των στόχων αυτών. Όλα τα Κράτη Μέλη της ΕΕ θα πρέπει να έχουν επιτύχει την καλή κατάσταση των νερών το αργότερο μέχρι το τέλος του 3ου εξαετούς κύκλου δηλαδή το αργότερο μέχρι το έτος 2027 (βλ. ΣΔ Υδατικού Διαμερίσματος 11, ΥΠΕΚΑ 2012).

Τα δύο Σχέδια Διαχείρισης που αφορούν τα δύο Υδατικά Διαμερίσματα της Περιφέρειας (ΥΔ Ανατολικής Μακεδονίας και ΥΔ Θράκης) υλοποιούνται στο πλαίσιο του έργου «Κατάρτιση Σχεδίων Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής Ποταμών των Υδατικών Διαμερισμάτων Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, σύμφωνα με τις προδιαγραφές της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ, κατ' εφαρμογή του Ν.3199/2003 και του ΠΔ 51/2007».

Στο ΥΔ 12 έχουν δρομολογηθεί δράσεις που αφορούν τον σχεδιασμό και την υλοποίηση μεγάλων έργων υποδομής στον τομέα των υδατικών πόρων, ορισμένες από τις οποίες περιλαμβάνονται στο ισχύον ΠΠΧΣΑΑ και λαμβάνονται υπόψη κατά την κατάρτιση του Σχεδίου Διαχείρισης.

Σχετικά με τη δράση του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Μελέτη για τη μεταφορά και διανομή νερού από τον ποταμό Νέστο στις πεδιάδες Ξάνθης και Κομοτηνής για την αποκατάσταση των υπόγειων υδροφορέων» και τα έργα και τις παρεμβάσεις που προβλέπονται εκεί, έχει εκπονηθεί σχέδιο διαχείρισης (επιπέδου λεκάνης απορροής και όχι ΥΔ) με τίτλο «Σχέδιο Διαχείρισης επιφανειακών και υπόγειων υδάτων της προστατευόμενης περιοχής του Δέλτα του Νέστου, του συμπλέγματος λιμνών Βιστωνίδας και Ισμαρίδας και της ευρύτερης περιοχής τους». Το ΣΤΕ ενέκρινε προσφυγή κοινωνικών φορέων κατά της απόφασης ΕΠΟ του έργου με το σκεπτικό, μεταξύ άλλων, ότι δεν έχει ακόμα εκδοθεί το Σχέδιο Διαχείρισης του ΥΔ 12.

Σύμφωνα με το υπό εκπόνηση Σχέδιο Διαχείρισης η περιοχή της πεδιάδας της Ξάνθης δύναται να αρδευτεί από τον ποταμό Νέστο, ενώ η ενίσχυση της άρδευσης της πεδιάδας της Κομοτηνής θα πρέπει να στηριχθεί στην ανάπτυξη ιδίων υδατικών πόρων της Ροδόπης, για την εξασφάλιση των αναγκαίων ποσοτήτων.

Το έργο της μεταφοράς νερού από τον ποταμό Νέστο προς την πεδιάδα της Ξάνθης αφορά την υποκατάσταση της άρδευσης σε μία περιοχή περίπου 300.000 στρεμμά-

¹⁴ Η Οδηγία Πλαίσιο για τα Νερά ή αλλιώς Οδηγία 2000/60/ΕΚ τέθηκε σε ισχύ στην Ευρωπαϊκή Ένωση το 2000 και ενσωματώθηκε στην ελληνική νομοθεσία με τον νόμο περί Προστασίας και Διαχείρισης των Υδάτων 3199/2003.

των με επιφανειακά νερά, στη θέση των αντλήσεων από τους υπόγειους υδροφορείς όπως γίνεται σήμερα, οι οποίες έχουν προκαλέσει προβλήματα υφαλμύρινσης στην περιοχή. Η μελέτη τμήματος του έργου αυτού (55.000 στρ.) έχει ολοκληρωθεί σε οριστικό στάδιο.

Η άλλη περιοχή του ΥΔ Θράκης στην οποία βρίσκονται σε εξέλιξη ή προγραμματίζονται σημαντικές παρεμβάσεις στον τομέα των επιφανειακών υδάτων, είναι η περιοχή που τροφοδοτεί την πεδιάδα Κομοτηνής (μια περιοχή έκτασης 250.000 στρ.).

Στην περιοχή βρίσκεται υπό κατασκευή το φράγμα Ιασίου, ενώ έχει ολοκληρωθεί η οριστική μελέτη του φράγματος Ιάσμου (ποταμός Κομφάτος), το μεγαλύτερο έργο υποδομής στην περιοχή, το οποίο βρίσκεται στη διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης. Παράλληλα έχουν μελετηθεί σε προκαταρκτικό στάδιο άλλα δύο φράγματα (Αράτου και Δειλινών) στη λεκάνη απορροής Λίσσου (Φιλιούρη). Τα έργα αυτά έχουν ως στόχο την ενίσχυση της άρδευσης στην πεδιάδα της Κομοτηνής με επιφανειακά νερά για να αποτραπεί η υποβάθμιση της υπόγειας υδροφορίας της περιοχής.

Αναλυτικά στοιχεία για τα προγραμματιζόμενα έργα με αντικείμενο τη διαχείριση υδάτινων πόρων στην ΠΑΜΘ παρατίθενται στο Παράρτημα Ι.

Σύμφωνα με τις κατευθύνσεις των Σχεδίων Διαχείρισης, «η υλοποίηση οιοδήποτε προγραμματιζόμενου έργου, μικρού ή μεγάλου, που δεν θα έχει ληφθεί ρητά υπόψη κατά την κατάρτιση των Σχεδίων Διαχείρισης των ΥΔ, θα είναι έωλη και θα αδυνατεί να προχωρήσει μέχρι το έργο να ληφθεί υπόψη κατά την προβλεπόμενη αναθεώρηση των Σχεδίων Διαχείρισης». Γενικά, τα έργα και οι δραστηριότητες που λαμβάνονται υπόψη κατά την κατάρτιση των Σχεδίων Διαχείρισης είναι εκείνα τα οποία έχουν ενταχθεί σε εγκεκριμένα προγράμματα χρηματοδότησης, και διαθέτουν την κατ' ελάχιστον αναγκαία ωριμότητα από πλευράς τεχνικής προετοιμασίας και διοικητικής αδειοδότησης.

ΕΚΘΕΣΗ ΣΕ ΦΥΣΙΚΟΥΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ

Σημαντική ζήτημα από πλευράς φυσικών κινδύνων στην περιφέρεια αποτελούν οι πλημύρες στον ποταμό Έβρο και τους παραποτάμους του κυρίως εξαιτίας του διασυνοριακού χαρακτήρα της υδρολογικής λεκάνης του ποταμού. Οι κυριότερες ενέργειες που πραγματοποιήθηκαν για το θέμα αυτό αφορούν την υπογραφή συμφωνιών μεταξύ των γειτονικών χωρών Βουλγαρίας και Τουρκίας.¹⁵

Συγκεκριμένα, η ελληνική κυβέρνηση μέσω του Υπουργείου Εξωτερικών διοργάνωσε επίσημη επίσκεψη του Έλληνα πρωθυπουργού στη Σόφια, στη Βουλγαρία στις 14-15 Απριλίου 2006. Αποτέλεσμα αυτής της επίσκεψης ήταν η επίσημη δήλωση που υπογράφηκε από τους Πρωθυπουργούς της Ελλάδας και της Βουλγαρίας στην οποία περιγράφεται ένα νέο πλαίσιο για τη διμερή συνεργασία όσον αφορά, μεταξύ άλλων, «τα μέτρα πολιτικής και τις δράσεις για την αποτροπή πλημμυρών στη λεκάνη απορροής του ποταμού Έβρου.» Επίσης, έχει αποφασιστεί ότι ως πρώτο βήμα / στόχος των κοινών προσπάθειών θα είναι η ανάπτυξη της παρακολούθησης και των συστημάτων έγκαιρης προειδοποίησης. Με την ίδια ευκαιρία και ημερομηνία υπογραφής της συμφωνίας και το άνοιγμα ενός νέου συνοριακού σημείου διέλευσης στον Κυπρίνο, (Άρδα, παραπόταμο του Έβρου).

¹⁵ Περιφέρεια ΑΜΘ. CivPro, *Regional Strategies for Disaster Prevention*. Περιφερειακή Έκθεση.

Η Ελλάδα και η Τουρκία υπέγραψαν διμερή συμφωνία / πρωτόκολλο στις 10/06/2006 σχετικά με τη διασυνοριακή συνεργασία για την ενίσχυση της αποτροπής πλημμυρών στην παρόχθια περιοχή του διασυνοριακού ποταμού Έβρου. Διαδοχικά μια κοινή ελληνική, τουρκική τεχνική επιτροπή συστάθηκε το Νοέμβριο του 2006, προκειμένου να εξετάσει και να προτείνει μέτρα άμβλυνσης των επιπτώσεων (τόσο «τεχνικών όσο και ήπιας μορφής») εντός της κοίτης του Έβρου αλλά και για την προστασία των παρόχθιων περιοχών από τις ανεξέλεγκτες πλημμύρες. Η ειδική τεχνική επιτροπή έχει συμφωνήσει ένα μνημόνιο για ένα πρόγραμμα ορισμένων τεχνικών μέτρων που αποσκοπούν στη διευκόλυνση /αύξηση της ροής του νερού (π.χ. εκκαθάριση / κοπή μεγάλων δέντρων, μεταβολές στις όχθες του ποταμού, κ.λπ.).

Επίσης πραγματοποιήθηκαν σημαντικά προγράμματα συνεργασίας για το θέμα της πρόληψης και αντιμετώπισης κινδύνων και συγκεκριμένα τα εξής:

- Ο κύριος στόχος του προγράμματος FLINKMAN είναι η ανάπτυξη ενός κατάλληλου πλαισίου μέσω της προετοιμασίας ενός σχεδίου διαχείρισης πλημμυρών ώστε να εξασφαλιστεί η συνεπής και αποτελεσματική σύνδεση σε κάθε στάδιο της αλυσίδας πρόληψης-ετοιμότητας-απόκρισης-αποκατάστασης πλημμυρών.
- Ο κύριος στόχος του MONITOR II είναι να βελτιωθεί η παροχή πληροφοριών για τη διαχείριση των καταστροφών. Αυτό βασίζεται στη βελτίωση της επικοινωνίας μεταξύ εμπειρογνομόνων κινδύνου, τοπικών παραγόντων και των υπηρεσιών πολιτικής προστασίας με επιτάχυνση της ροής των πληροφοριών.
- Το δίκτυο FLAPP είχε στόχο την ολοκληρωμένη διαχείριση της λεκάνης των ποταμών σε παραμεθόριες περιοχές. Η συγκεκριμένη πρωτοβουλία της Νομαρχίας Έβρου θεωρείται σημαντική για τη διασυνοριακή διαχείριση των πλημμυρών. Το δίκτυο ήταν χρηματοδοτούμενο από την ΕΕ και έχει θέμα την «Ευαισθητοποίηση στις πλημμύρες και Πολιτικές Πρόληψης παραμεθόριων περιοχών» (FLAPP) στο πλαίσιο της ΚΠ Interreg III.

Επίσης σε τεχνικό επίπεδο, ορισμένες παρεμβάσεις όσον αφορά την ενίσχυση της πρόληψης -όπως συστήματα παρακολούθησης- έχουν αναπτυχθεί τα τελευταία χρόνια. Ένα δίκτυο αυτόματων σταθμών παρακολούθησης τοποθετήθηκε για τη μέτρηση της στάθμης των υδάτων του ποταμού σε έξι διαφορετικά σημεία ευαίσθητα σε πλημμύρες και αποτελούν τμήμα ενός μεγαλύτερου συστήματος που αποτελείται από δεκαεννέα σταθμούς εγκατεστημένους και στη Βουλγαρία, έτσι ώστε να επιτρέπει τη μέτρηση ποσοτικών και ποιοτικών χαρακτηριστικών των υδάτων του ποταμού. Η συγκεκριμένη πρωτοβουλία είναι το αποτέλεσμα μιας συμφωνίας συνεργασίας μεταξύ των πρωθυπουργών της Ελληνικής και Βουλγαρικής κυβέρνησης το 2006 και χρηματοδοτήθηκε από το INTERREG III-A / PHARE-CBC.

Καταστάσεις εκτάκτου ανάγκης αντιμετωπίστηκαν επιτυχώς στο πλαίσιο διασυνοριακής συνεργασίας και υλοποίησης ενός Τοπικού Σχεδίου το Φεβρουάριο του 2010 στον Έβρο. Σύμφωνα με τα μέχρι σήμερα διαθέσιμα στοιχεία των δασαρχείων και Δ/σεων Δασών της περιφέρειας (βλ. Παράρτημα II) που αφορούν τις αναδασωτέες εκτάσεις -που δείχνουν το μέγεθος των καταστροφών που προκλήθηκαν από πυρκαγιές (και σε μικρότερο βαθμό από εκχερσώσεις)- προκύπτει ότι η μεγαλύτερη έκταση αναδασωτέων περιοχών με σημαντική διαφορά από τις υπόλοιπες Περιφερειακές Ενότητες, εντοπίζεται στην ΠΕ Έβρου (δασαρχείο Αλεξανδρούπολης):

Πίνακας 16: Αναδασωτέες εκτάσεις λόγω πυρκαγιάς ή εκχέρσωσης

ΔΑΣΑΡΧΕΙΑ	Εκτάσεις (στρ.)
ΔΡΑΜΑΣ	2.854,50
ΝΕΥΡΟΚΟΠΙΟΥ	27,00
ΞΑΝΘΗΣ	292.037,90
ΣΤΑΥΡΟΥΠΟΛΗΣ	113,80
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ	18.924.121,13
ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	11,00
Δ/ΝΣΗ ΔΑΣΩΝ ΡΟΔΟΠΗΣ	2.382,50
ΣΥΝΟΛΟ	19.221.547,83

Πηγή: Δασαρχεία – Δ/νσεις δασών ΠΑΜ-Θ, επεξεργασία στοιχείων

Σημείωση: Δεν περιλαμβάνεται το δασαρχείο Σουφλίου και τα δασαρχεία της ΠΕ Καβάλας

Από τα στοιχεία σχετικά με τις απαιτήσεις για τεχνητή αναδάσωση των περιοχών αυτών προκύπτει ότι επίσης στην ΠΕ Έβρου υπάρχουν οι περισσότερες απαιτήσεις:

Πίνακας 17: Επιφάνειες που απαιτούν τεχνητή αναδάσωση ανά Υπηρεσία

A/A	Υπηρεσία	Περιοχή	Έκταση (στρ)	Χρήζει τεχνητής αναδάσωσης	Υπαρξη Μελέτης αναδάσωσης
1	ΔΑΣΑΡΧΕΙΟ ΔΡΑΜΑΣ		0	ΟΧΙ	ΟΧΙ
2	ΔΑΣΑΡΧΕΙΟ Κ.ΝΕΥΡΟΚΟΠΙΟΥ		0	ΟΧΙ	ΟΧΙ
3	ΔΑΣΑΡΧΕΙΟ ΚΑΒΑΛΑΣ		0	ΟΧΙ	ΟΧΙ
4	ΔΑΣΑΡΧΕΙΟ ΘΑΣΟΥ				
5	ΔΑΣΑΡΧΕΙΟ ΞΑΝΘΗΣ	ΚΑΖΙΝΟ-ΠΕΡΙΑΣΤΙΚΟ	181	ΝΑΙ	ΝΑΙ
6	ΔΑΣΑΡΧΕΙΟ ΣΤΑΥΡΟΥΠΟΛΗΣ		0	ΟΧΙ	ΟΧΙ
7	Δ/ΝΣΗ ΔΑΣΩΝ ΡΟΔΟΠΗΣ	ΚΡΥΣΤΑΛΛΗ-ΔΙΧΑΛΑ	872	ΝΑΙ	ΝΑΙ
		ΚΡΥΣΤΑΛΛΗ-ΠΟΑ	1510	ΝΑΙ	ΝΑΙ
8	ΔΑΣΑΡΧΕΙΟ ΑΛΕΞ/ΠΟΛΗΣ	ΠΑΛΑΓΙΑ	2	ΝΑΙ	ΟΧΙ
		ΣΑΜΟΘΡΑΚΗ	39	ΝΑΙ	ΟΧΙ
		ΚΑΛΛΙΘΕΑ-Ν.ΧΙΛΗ	8	ΝΑΙ	ΟΧΙ
		ΛΟΥΤΡΑ-ΠΕΥΚΑ-ΝΙΨΑ	17.496	ΝΑΙ	ΟΧΙ
		ΜΕΣΗΜΒΡΙΑ	8	ΝΑΙ	ΟΧΙ
		ΛΕΥΚΙΜΗ-ΚΟΙΛΑ-ΔΡΥΜΟΣ	20.631	ΝΑΙ	ΟΧΙ
9	ΔΑΣΑΡΧΕΙΟ ΣΟΥΦΛΙΟΥ	ΛΕΥΚΙΜΗ-ΚΟΙΛΑ-ΔΡΥΜΟΣ	37.296	ΝΑΙ	ΟΧΙ
		ΛΕΥΚΙΜΗ-ΒΥΡΙΝΗ-ΚΙΤΡΙΝΟΠΕΤΡΑ	500	ΝΑΙ	ΝΑΙ
10	ΔΑΣΑΡΧΕΙΟ ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	-	0	ΟΧΙ	ΟΧΙ
		ΣΥΝΟΛΟ	78.543		

Ειδικά για τις πυρκαγιές που εκδηλώθηκαν στις περιοχές που εποπτεύονται από το δασαρχείο Καβάλας αλλά και την ιδιαίτερα ευαίσθητη περιοχή για εκδήλωση πυρκαγιών Νήσο Θάσο (δασαρχείο Θάσου) προκύπτει ότι το 2008 υπήρξαν οι μεγαλύτερες καταστροφές περιοχών όπως φαίνεται στον επόμενο πίνακα:

Πίνακας 18: Πυρκαγιές (καείσα έκταση σε στρέμματα)

Έτος	Δασαρχείο Καβάλας	Δασαρχείο Θάσου
2002	315,55	3,75
2003	429,81	0,35
2004	46,35	130,22
2005	53,43	8,06
2006	222,99	5,50
2007	328,95	1,83
2008	823,04	500,48
2009	187,50	10,97
2010	48,00	2,09
2011	148,45	2,40
ΣΥΝΟΛΟ	2.604,08	665,65

Πηγή : Δ/νση Δασών Καβάλας (Έγγραφο με α.π.: 21880/27-9-2012)

A.1.1.a. 6-3. Διοικητική οργάνωση

Σύμφωνα με το Ν.3852/2010, «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης» ΦΕΚ 87/Α/2010 και όσα αναφέρονται στο προοίμιο του «οι δήμοι και οι περιφέρειες συγκροτούν τον πρώτο και δεύτερο βαθμό τοπικής αυτοδιοίκησης και ως έκφραση της λαϊκής κυριαρχίας αποτελούν θεμελιώδη θεσμό του δημόσιου βίου των Ελλήνων, όπως αυτός κατοχυρώνεται από τις διατάξεις του άρθρου 102 του Συντάγματος και του Ευρωπαϊκού Χάρτη Τοπικής Αυτονομίας που κυρώθηκε με το Ν.1850/1989 (ΦΕΚ 144 Α').» Επίσης «οι Αποκεντρωμένες Διοικήσεις συγκροτούνται ως ενιαίες μονάδες για τις αποκεντρωμένες υπηρεσίες του κράτους και ασκούν γενική αποφασιστική αρμοδιότητα στις κρατικές υποθέσεις της περιφέρειάς τους, σύμφωνα με το άρθρο 101 του Συντάγματος.»

ΧΩΡΙΚΕΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΦΟΡΕΩΝ

Με βάση τα παραπάνω όσον αφορά στη Διοίκηση του Κράτους συστάθηκαν επτά Αποκεντρωμένες Διοικήσεις σε επίπεδο χώρας:

1. Αττικής,
2. Μακεδονίας-Θράκης (περιλαμβάνει τις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας και Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης),
3. Ηπείρου-Δυτικής Μακεδονίας (περιλαμβάνει τις Περιφέρειες Ηπείρου και Δυτικής Μακεδονίας)
4. Θεσσαλίας-Στερεάς Ελλάδας (περιλαμβάνει τις Περιφέρειες Θεσσαλίας και Στερεάς Ελλάδας),
5. Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου (περιλαμβάνει τις Περιφέρειες Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίων νήσων),
6. Αιγαίου (περιλαμβάνει τις Περιφέρειες Βορείου και Νοτίου Αιγαίου), και
7. Κρήτης.

Η Περιφέρεια ΑΜΘ, ανήκει στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση Μακεδονίας-Θράκης της οποίας προΐσταται ο Γενικός Γραμματέας, οριζόμενος από την Κεντρική Διοίκηση και εδρεύει στη Θεσσαλονίκη. Υπηρεσίες (Διευθύνσεις και Τμήματα) της Αποκεντρωμένης Διοίκησης στην ΠΑΜΘ, υπάρχουν στις έδρες των Περιφερειακών Ενοτήτων της ΠΑΜΘ και σε σημαντικά αστικά κέντρα της, σύμφωνα και με τη διάρθρωση που περιγράφεται στο ΠΔ142/ ΦΕΚ235/27.12.2010 «Οργανισμός της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας-Θράκης». Έτσι έχουμε:

- *Διεύθυνση Διοίκησης*, με Τμήμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης και νομικών προσώπων Κομοτηνής, υπάρχει στην Κομοτηνή με τοπική αρμοδιότητα στην ΠΑΜΘ. Αντίστοιχα Τμήματα Διοικητικού-Οικονομικού και Γραμματειακής Υποστήριξης και Παροχής Πληροφοριών έχουν οι έδρες των ΠΕ.
- *Διεύθυνση Αστικής Κατάστασης και Κοινωνικών Υποθέσεων ΑΜΘ* έχει έδρα την Κομοτηνή και συγκροτείται από τις ακόλουθες οργανικές μονάδες: Τμήμα Ιθαγένειας, Τμήμα Πολιτογράφησης, Τμήμα Κοινωνικών Υποθέσεων, Τμήμα Υγείας και Πρόνοιας και Τμήμα Γραμματείας, που εδρεύουν επίσης στην Κομοτηνή. Αντίστοιχη Διεύθυνση υπάρχει στην Αλεξανδρούπολη, στην Ξάνθη, στη Δράμα και στην Καβάλα με αντίστοιχο Τμήμα Αστικής Κατάστασης και Κοινωνικής Ένταξης και Τμήμα Κοινωνικών Υποθέσεων σε κάθε έδρα Περιφερειακής Ενότητας.

- *Διεύθυνση Αλλοδαπών και Μετανάστευσης ΑΜΘ*, με έδρα την Κομοτηνή και σύσταση ανά έδρα Περιφερειακής Ενότητας Τμήματος Αδειών Διαμονής.
- *Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού ΑΜΘ*, που εδρεύει στην Κομοτηνή, όπως και τα Τμήματα Περιβαλλοντικού και Χωρικού Σχεδιασμού και Πολεοδομικού Σχεδιασμού και Εφαρμογών.
- *Διεύθυνση Υδάτων ΑΜΘ*, που εδρεύει στην Καβάλα και συγκροτείται από τα Τμήματα Παρακολούθησης και Προστασίας των Υδατικών Πόρων, Ανάπτυξης και Διμερών Σχέσεων και Διοικητικής Υποστήριξης και Επικοινωνίας, που εδρεύουν και αυτά στην Καβάλα, ενώ το Τμήμα Υδάτων Έβρου έχει έδρα την Αλεξανδρούπολη.
- Από τη *Διεύθυνση Τεχνικού Ελέγχου* το Τμήμα Τεχνικής Υποστήριξης και Φυσικών Πόρων ΑΜΘ έχει έδρα την Καβάλα, ενώ το Τμήμα Ελέγχου Υλικών και Ποιότητας Δημοσίων Έργων ΑΜΘ έχει έδρα την Κομοτηνή. Στο Τμήμα αυτό υπάγεται το Γραφείο Ελέγχου Υλικών και Ποιότητας Δημοσίων Έργων Καβάλας, ως αποκεντρωμένη οργανική μονάδα και με τοπική αρμοδιότητα την ΠΕ Καβάλας.
- *Διεύθυνση Αναδασώσεων ΑΜΘ*, με έδρα την Κομοτηνή.
- Η *Διεύθυνση Δασών* διαρθρώνεται ανά ΠΕ και έχει έδρα την πρωτεύουσα της οικείας ΠΕ. Έτσι στην ΠΕ Ροδόπης η Διεύθυνση Δασών διαρθρώνεται από τα Τμήματα: Προγραμματισμού και Μελετών, Διοίκησης και Διαχείρισης Δασών, Εκτέλεσης Δασοτεχνικών Έργων, Δασικών Χαρτογραφήσεων και Διοικητικό-Λογιστικό. Στις ΠΕ Δράμας, Ξάνθης, Καβάλας και Έβρου η αντίστοιχη Διεύθυνση Δασών διαρθρώνεται από τα Τμήματα: Προγραμματισμού και Μελετών, Προστασίας και Διαχείρισης Δασών και Δασικών Χαρτογραφήσεων. Δασαρχεία-Δασονομεία υπάρχουν στο Κάτω Νευροκόπι, στη Δράμα, στη Θάσο, στη Σταυρούπολη, στην Αλεξανδρούπολη, στο Σουφλί και στο Διδυμότειχο, Ορεστιάδα, Σαμοθράκη, Εχίνου, Κουτσό και Ποτού.
- Η *Διεύθυνση Αγροτικών Υποθέσεων ΑΜΘ*, που έχει έδρα την Κομοτηνή.
- Το *Αυτοτελές Τμήμα Παλλαϊκής Άμυνας* - ΠΣΕΑ, που υπάγεται στο Γενικό Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης και εδράζεται στην Κομοτηνή.
- Επίσης *Αυτοτελή Τμήματα Διεύθυνσης Ελέγχου Συντήρησης Έργων*, με απευθείας υπαγωγή στο Γενικό Γραμματέα της ΑΔΜΘ, υπάρχουν στην Κομοτηνή και στην Ξάνθη.

Όσον αφορά τον *Οργανισμό της Περιφέρειας ΑΜΘ*, οι υπηρεσίες του διαρθρώνονται σύμφωνα με το ΠΔ 144/ΦΕΚ237Α/27.12.2012, σε κεντρικό και περιφερειακό επίπεδο. Οι Περιφερειακές Υπηρεσίες οργανώνονται στο πλαίσιο της οικείας Περιφερειακής Ενότητας και υπάγονται σε οργανική μονάδα της Κεντρικής Υπηρεσίας.

Με βάση τα παραπάνω έχουμε για την Περιφέρεια ΑΜΘ το εξής οργανόγραμμα:

- *Γραφείο Περιφερειάρχη*, που εδρεύει στην Κομοτηνή
- *Γραφεία Αντιπεριφερειάρχων*, στην έδρα κάθε Περιφερειακής Ενότητας (πλην Θάσου)
- *Γενική Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού, Περιβάλλοντος και Υποδομών*, με έδρα την Κομοτηνή και οργανικές μονάδες τη Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού, Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού, Τεχνικών Έργων με έδρα επίσης την Κομοτηνή, ενώ υπάρχουν Διευθύνσεις Τεχνικών Έργων ανά ΠΕ με έδρα την έδρα της κάθε ΠΕ. Σε κάθε Διεύθυνση αντιστοιχούν επιμέρους Τμήματα με εξειδικευμένες αρμοδιότητες συνήθως ανά ΠΕ,

όπως π.χ. στη Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού το Τμήμα Περιβάλλοντος και Υδροοικονομίας σε κάθε ΠΕ και έδρα την έδρα της οικείας ΠΕ.

- *Γενική Διεύθυνση Εσωτερικής Λειτουργίας*, που συγκροτείται από τις Διευθύνσεις: Διαφάνειας και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Εξυπηρέτησης του Πολίτη, Διεύθυνση Διοίκησης, Οικονομικού με έδρα την Κομοτηνή, τις Διευθύνσεις Διοικητικού-Οικονομικού στις ΠΕ Δράμας, Καβάλας – Θάσου,¹⁶ Ξάνθης και Έβρου, και έδρες στις έδρες των οικείων ΠΕ.
- *Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής*, που συγκροτείται από τις Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας, Κτηνιατρικής, Πολιτικής γης με έδρα την Κομοτηνή και τις Διευθύνσεις Οικονομίας και Κτηνιατρικής ανά ΠΕ Ροδόπης, Δράμας, Καβάλας - Θάσου, Ξάνθης και Έβρου με έδρες τις έδρες των οικείων ΠΕ.
- *Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης*, που συγκροτείται από τη Διεύθυνση Βιομηχανίας, Ενέργειας και Φυσικών Πόρων, τη Διεύθυνση Δια Βίου Μάθησης, Απασχόλησης, Εμπορίου και Τουρισμού με έδρα την Κομοτηνή και τις Διευθύνσεις Ανάπτυξης ανά Περιφερειακή Ενότητα Ροδόπης, Δράμας, Καβάλας - Θάσου, Ξάνθης και Έβρου με έδρες τις έδρες των οικείων ΠΕ.
- *Γενική Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών*, που συγκροτείται από τη Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών σε κάθε Περιφερειακή ενότητα και έδρα τις έδρες των οικείων ΠΕ. Επιπλέον Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών υπάρχει στην Ορεστιάδα με έδρα την Ορεστιάδα και τοπική αρμοδιότητα στο πρώην Επαρχείο Βορείου Έβρου.
- *Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας*, που συγκροτείται από τη Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας με έδρα την Κομοτηνή και τοπική αρμοδιότητα σε όλη την Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, τη Διεύθυνση Κοινωνικής Μέριμνας με έδρα την Κομοτηνή και τοπική αρμοδιότητα σε όλη την ΠΑΜΘ. Επίσης συγκροτούνται Διευθύνσεις Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας σε κάθε ΠΕ, με έδρα τις έδρες των οικείων ΠΕ.
- *Νομική Υπηρεσία*, με γραφεία στις Περιφερειακές Ενότητες Δράμας, Καβάλας, Ξάνθης και Έβρου.

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ

Με το Ν.3852/2010 επήλθε σημαντική μεταβολή στην διοίκηση Α' βαθμού σε ολόκληρη τη χώρα, με την ομαδοποίηση των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ του Νόμου 2539/97 (σχέδιο Καποδίστρια). Η Περιφέρεια ΑΜΘ περιλαμβάνει πέντε Νομούς που αντιστοιχούν στις πέντε Περιφερειακές Ενότητες και 22 Δήμους που προέκυψαν από τη συνένωση δήμων και κοινοτήτων του Σχεδίου Καποδίστρια (Χάρτης Α.1.1.α.6-3). Συμπληρωματικά στο νόμο αυτό, με το Ν.3870/2010 «για τις εκλογικές δαπάνες των συνδυασμών και των υποψηφίων», άρθρο 18, παράγραφος 10, εδάφιο (α), διευκρινίζεται ότι: «ειδικά ο δήμος Θάσου αποτελεί ξεχωριστή Περιφερειακή Ενότητα».

¹⁶ Για τις Υπηρεσίες που αναφέρονται σε επίπεδο ΠΕ, για την ΠΕ Καβάλας, με δεδομένο ότι και η Θάσος αποτελεί ΠΕ, υπάρχει η διατύπωση «με έδρα την Καβάλα και τοπική αρμοδιότητα στην Περιφερειακή Ενότητα Καβάλας και στην Περιφερειακή Ενότητα Θάσου»

Χάρτης Α.1.1.α.6-3: Διοικητική οργάνωση

[σκόπιμα κενή σελίδα]

Κατόπιν αυτών η γεωγραφική οργάνωση της Περιφέρειας σε επίπεδο Δημοτικών Αρχών έχει ως εξής:

Περιφερειακή Ενότητα Δράμας (Νομός Δράμας), με έδρα τη Δράμα, συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Δράμας, με έδρα τη Δράμα, αποτελούμενος από τους δήμους Δράμας και την κοινότητα Σιδηρονερίου, οι οποίοι καταργούνται,
2. Δήμος Προσοτσάνης, με έδρα την Προσοτσάνη, αποτελούμενος από τους δήμους α. Προσοτσάνης και β. Σιταγρών, οι οποίοι καταργούνται,
3. Δήμος Παρανεστίου, με έδρα το Παρανέστι, αποτελούμενος από τους δήμους α. Παρανεστίου και β. Νικηφόρου, οι οποίοι καταργούνται,
4. Δήμος Δοξάτου, με έδρα το Καλαμπάκι, αποτελούμενος από τους δήμους α. Δοξάτου και β. Καλαμπάκιου, οι οποίοι καταργούνται,
5. Δήμος Κάτω Νευροκοπίου, στον οποίο δεν επέρχεται μεταβολή.

Περιφερειακή Ενότητα Καβάλας (Νομός Καβάλας), με έδρα την Καβάλα, συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Καβάλας, με έδρα την Καβάλα, αποτελούμενος από τους δήμους α. Καβάλας και Φιλίππων, οι οποίοι καταργούνται,
2. Δήμος Νέστου, με έδρα τη Χρυσούπολη, αποτελούμενος από τους δήμους α. Χρυσούπολης, β. Κεραμωτής και γ. Ορεινού, οι οποίοι καταργούνται,
3. Δήμος Παγγαίου, με έδρα την Ελευθερούπολη, αποτελούμενος από τους δήμους α. Ελευθερούπολης, β. Πιερέων, γ. Παγγαίου, δ. Ελευθερών και ε. Ορφανού, οι οποίοι καταργούνται.

Περιφερειακή Ενότητα Θάσου, περιλαμβάνει το δήμο Θάσου με έδρα τη Θάσο, στον οποίο δεν επέρχεται μεταβολή.

Περιφερειακή Ενότητα Ξάνθης (Νομός Ξάνθης), με έδρα την Ξάνθη, συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Ξάνθης, με έδρα την Ξάνθη, αποτελούμενος από τους δήμους α. Ξάνθης και β. Σταυρούπολης, οι οποίοι καταργούνται,
2. Δήμος Μύκης, με έδρα τη Σμίνθη, αποτελούμενος από το δήμο Μύκης και τις κοινότητες α. Θερμών, β. Κοτύλης, γ. Σατρών, οι οποίες καταργούνται,
3. Δήμος Αβδήρων, με έδρα τη Γενισσέα και ιστορική έδρα τα Άβδηρα, αποτελούμενος από τους δήμους α. Αβδήρων, β. Βιστωνίδος και γ. Σελέρου, οι οποίοι καταργούνται,
4. Δήμος Τοπίου, στον οποίο δεν επέρχεται μεταβολή.

Περιφερειακή Ενότητα Ροδόπης (Νομός Ροδόπης), με έδρα την Κομοτηνή, συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Κομοτηνής, με έδρα την Κομοτηνή, αποτελούμενος από τους δήμους α. Αιγείρου, β. Κομοτηνής και γ. Νέου Σιδηροχωρίου, οι οποίοι καταργούνται,
2. Δήμος Ιάσμου, με έδρα τον Ίασμο, αποτελούμενος από τους δήμους α. Ιάσμου, β. Σώστου και την κοινότητα Αμαξάδων, οι οποίοι καταργούνται,
3. Δήμος Μαρωνείας-Σαπών, με έδρα τις Σάπες, αποτελούμενος από τους δήμους α. Μαρωνείας και β. Σαπών, οι οποίοι καταργούνται,
4. Δήμος Αρριανών, με έδρα τη Φιλλύρα, αποτελούμενος από τους δήμους α. Αρριανών, β. Φιλλύρας και τις κοινότητες α. Κέχρου, β. Οργάνης, οι οποίοι καταργούνται.

Περιφερειακή Ενότητα Έβρου (Νομός Έβρου) με έδρα την Αλεξανδρούπολη, συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Αλεξανδρούπολης, με έδρα την Αλεξανδρούπολη και ιστορική έδρα τη Βήρα, αποτελούμενος από τους δήμους α. Αλεξανδρούπολης, β. Τραϊανούπολης και γ. Φερών, οι οποίοι καταργούνται,
2. Δήμος Σουφλίου, με έδρα το Σουφλί, αποτελούμενος από τους δήμους α. Σουφλίου, β. Τυχερού και γ. Ορφέα, οι οποίοι καταργούνται,
3. Δήμος Διδυμοτείχου, με έδρα το Διδυμότειχο, αποτελούμενος από τους δήμους α. Διδυμοτείχου και β. Μεταξάδων, οι οποίοι καταργούνται,
4. Δήμος Ορεστιάδας, με έδρα την Ορεστιάδα, αποτελούμενος από τους δήμους α. Ορεστιάδας, β. Βύσσας, γ. Κυπρίνου και δ. Τριγώνου, οι οποίοι καταργούνται,
5. Δήμος Σαμοθράκης, με έδρα τη Σαμοθράκη, στον οποίο δεν επέρχεται μερabolή.

Σύμφωνα με τα προσωρινά στοιχεία της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας της Ελλάδας και την τελευταία απογραφή του 2011, η συνολική έκταση της Περιφέρειας είναι 14.157,7 στρ. και αντιστοιχεί στο 10,7% της συνολικής επιφάνειας της χώρας, και πληθυσμό 606.170 κατοίκους που αντιστοιχεί στο 5,62% του συνολικού πληθυσμού της Χώρας. Μεταξύ των 13 Περιφερειών της Χώρας είναι η 4^η σε έκταση και η 6^η σε πληθυσμό.

Με τη νέα διοικητική διαίρεση και τα διαμορφούμενα πληθυσμιακά μεγέθη, στην Περιφέρεια ΑΜΘ, έχουμε πέντε (5) νέους δήμους με πληθυσμιακό μέγεθος μεγαλύτερο των 55.000 κατοίκων έκαστος (που περιλαμβάνουν και τις έδρες των πέντε (5) Περιφερειακών ενοτήτων, πλην της Θάσου) που στο σύνολό τους (333.150 κάτοικοι) αθροίζουν σχεδόν, το 55% του πληθυσμού της Περιφέρειας. Επίσης έχουμε δύο (2) δήμους με πληθυσμό μικρότερο των 5000 κατοίκων, οκτώ (8) δήμους με πληθυσμό από 5.001-15.000, πέντε (5) δήμους από 15.001-30.000 και δύο (2) δήμους μεταξύ 30.001-40.000 κατοίκων.

Α.1.1.α. 6-4. Πληθυσμιακή εξέλιξη και κοινωνικοοικονομικά χαρακτηριστικά

ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ

Δημογραφικές εξελίξεις και τάσεις

Η Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης είχε πραγματικό πληθυσμό 611.067 κατοίκων το 2001, αποτελώντας το 5,57% του πληθυσμού της ελληνικής επικράτειας. Στη δεκαετία 1991-2001 ακολούθησε τις ανοδικές τάσεις του συνολικού πληθυσμού σε επίπεδο χώρας, με την ΠΕ Ξάνθης να καταγράφει τη σημαντικότερη αύξηση πληθυσμού (11,9%) και την ΠΕ Έβρου τη χαμηλότερη (3,9%), ενώ οι άλλες τρεις ΠΕ κινήθηκαν κοντά στον περιφερειακό μέσο όρο.

Πίνακας 19: Μεταβολή του πραγματικού πληθυσμού ανά ΠΕ, 1991-2001

	1991	2001	Μεταβολή 1991-2001
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	10.259.900	10.964.020	6,9%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΜΘ	570.496	611.067	7,1%
ΑΜΘ / ΧΩΡΑ	5,56%	5,57%	0,2%
ΠΕ ΕΒΡΟΥ	143.752	149.354	3,9%
ΠΕ ΡΟΔΟΠΗΣ	103.190	110.828	7,4%
ΠΕ ΞΑΝΘΗΣ	91.063	101.856	11,9%
ΠΕ ΚΑΒΑΛΑΣ & ΠΕ ΘΑΣΟΥ	135.937	145.054	6,7%
ΠΕ ΔΡΑΜΑΣ	96.554	103.975	7,7%
ΠΕ ΕΒΡΟΥ / ΑΜΘ	25,2%	24,4%	-3,0%
ΠΕ ΡΟΔΟΠΗΣ / ΑΜΘ	18,1%	18,1%	0,3%
ΠΕ ΞΑΝΘΗΣ / ΑΜΘ	16,0%	16,7%	4,4%
ΠΕ ΚΑΒΑΛΑΣ & ΠΕ ΘΑΣΟΥ / ΑΜΘ	23,8%	23,7%	-0,4%
ΠΕ ΔΡΑΜΑΣ / ΑΜΘ	16,9%	17,0%	0,5%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Ίδια Επεξεργασία

Σύμφωνα με τα μοναδικά διαθέσιμα στοιχεία πληθυσμού για το 2011 (τα οποία όμως αφορούν στο μόνιμο πληθυσμό), η Περιφέρεια ΑΜΘ διατήρησε στη δεκαετία 2001-2001 τον πληθυσμό της, τη στιγμή που σε εθνικό επίπεδο καταγράφηκε για πρώτη φορά μείωση πληθυσμού. Αξιοσημείωτη είναι η αύξηση 7,1% της ΠΕ Ξάνθης, ενώ, με εξαίρεση την ΠΕ Ροδόπης που αυξάνει οριακά τον πληθυσμό της, οι άλλες τρεις ΠΕ εμφανίζουν μείωση. Οι νεανικές πληθυσμιακές πυραμίδες 2001 των ΠΕ Ξάνθης και Ροδόπης (όπως σχολιάζεται στη συνέχεια της ενότητας και αποτυπώνεται στα Σχήματα που ακολουθούν) εν μέρει εξηγούν αυτή την εξέλιξη.

Πίνακας 20: Μεταβολή του μόνιμου πληθυσμού ανά ΠΕ, 1991-2001-2011

	1991	2001	2011	Μεταβολή 1991-2001	Μεταβολή 2001-2011
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	10.223.392	10.934.097	10.787.690	7,0%	-1,3%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΜΘ	570.197	607.162	606.170	6,5%	-0,2%
ΑΜΘ / ΧΩΡΑ	5,58%	5,55%	5,62%	-0,4%	1,2%
ΠΕ ΕΒΡΟΥ	144.464	149.283	147.530	3,3%	-1,2%
ΠΕ ΡΟΔΟΠΗΣ	104.073	111.237	111.610	6,9%	0,3%
ΠΕ ΞΑΝΘΗΣ	92.218	102.959	110.290	11,6%	7,1%
ΠΕ ΚΑΒΑΛΑΣ & ΠΕ ΘΑΣΟΥ	134.300	141.499	138.200	5,4%	-2,3%
ΠΕ ΔΡΑΜΑΣ	95.142	102.184	98.540	7,4%	-3,6%

Πίνακας 20: Μεταβολή του μόνιμου πληθυσμού ανά ΠΕ, 1991-2001-2011

	1991	2001	2011	Μεταβολή 1991-2001	Μεταβολή 2001-2011
ΠΕ ΕΒΡΟΥ / ΑΜΘ	25,3%	24,6%	24,3%	-3,0%	-1,0%
ΠΕ ΡΟΔΟΠΗΣ / ΑΜΘ	18,3%	18,3%	18,4%	0,4%	0,5%
ΠΕ ΞΑΝΘΗΣ / ΑΜΘ	16,2%	17,0%	18,2%	4,9%	7,3%
ΠΕ ΚΑΒΑΛΑΣ & ΠΕ ΘΑΣΟΥ / ΑΜΘ	23,6%	23,3%	22,8%	-1,1%	-2,2%
ΠΕ ΔΡΑΜΑΣ / ΑΜΘ	16,7%	16,8%	16,3%	0,9%	-3,4%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Ίδια Επεξεργασία

Σε επίπεδο Καλλικράτειων Δήμων, οι έδρες των ΠΕ της Θράκης επιβεβαιώνουν το δυναμισμό τους, διατηρώντας υψηλά ποσοστά πληθυσμιακής αύξησης το 2011, αν και με σαφώς μειούμενο ρυθμό σε σχέση με την προηγούμενη δεκαετία. Αντίθετα, μείωση καταγράφεται στον πολυπληθέστερο Δήμο της Περιφέρειας, την Καβάλα, ενώ ο Δήμος Δράμας εμφανίζει μικρή αύξηση.

Σαν γενική τάση, συνεχίζεται, με διαφορετική κατά τόπους ένταση, η μετακίνηση πληθυσμού από την ενδοχώρα και τις πιο απομακρυσμένες περιοχές προς τις αστικές και περιαστικές ζώνες των, διευρυμένων πλέον διοικητικά, εδρών των ΠΕ της ΑΜΘ. Οι σημαντικότερες μειώσεις το 2011 καταγράφονται στους ορεινούς Δήμους Παρανεστίου και Προσοτσάνης της ΠΕ Δράμας (ενώ η Προσοτσάνη κατέγραφε μια από τις μεγαλύτερες αυξήσεις τη δεκαετία 1991-2001), στους «εσωτερικούς» Δήμους Σουφλίου και Διδυμοτείχου της ΠΕ Έβρου (όπου εντάθηκε η πτωτική πορεία της προηγούμενης δεκαετίας), καθώς και στο Δήμο Μαρωνείας-Σαπών της ΠΕ Ροδόπης (που είχε παρουσιάσει αύξηση το 2001). Αξιοσημείωτη, για το 2011, είναι η σημαντική αύξηση πληθυσμού 8,8% στο Δήμο Νευροκοπίου μετά από πολλές δεκαετίες φθίνουσας πορείας, όπως και στη Σαμοθράκη, η οποία το 2001 είχε καταγράψει τη μεγαλύτερη μείωση μεταξύ των Δήμων της Περιφέρειας. Τέλος, αξίζει να σημειωθεί η πληθυσμιακή τάση στην ΠΕ Καβάλας, όπου το 2011 ενισχύονται ή μένουν στάσιμοι οι «περιφερειακοί» Δήμοι και χάνει πληθυσμό ο αστικός Δήμος της Καβάλας, σε αντίθεση με ό,τι συμβαίνει στις άλλες τέσσερις ΠΕ.

Πίνακας 21: Μεταβολή του μόνιμου πληθυσμού ανά Καλλικράτειο Δήμο, 1991-2001-2011

	1991	2001	2011	Μεταβολή 1991-2001	Μεταβολή 2001-2011
ΠΕ ΕΒΡΟΥ	144.464	149.283	147.530	3,3%	-1,2%
Δήμος Αλεξανδρούπολης	55.909	66.125	72.750	18,3%	10,0%
Δήμος Διδυμοτείχου	25.382	23.380	19.510	-7,9%	-16,6%
Δήμος Ορεστιάδας	41.014	39.375	37.530	-4,0%	-4,7%
Δήμος Σαμοθράκης	3.080	2.712	2.840	-11,9%	4,7%
Δήμος Σουφλίου	19.079	17.691	14.900	-7,3%	-15,8%
ΠΕ ΡΟΔΟΠΗΣ	104.073	111.237	111.610	6,9%	0,3%
Δήμος Κομοτηνής	54.975	61.501	66.580	11,9%	8,3%
Δήμος Αρριανών	18.150	18.239	16.570	0,5%	-9,2%
Δήμος Ιάσμου	14.991	14.834	13.750	-1,0%	-7,3%
Δήμος Μαρωνείας-Σαπών	15.977	16.626	14.710	4,1%	-11,5%
ΠΕ ΞΑΝΘΗΣ	92.218	102.959	110.290	11,6%	7,1%
Δήμος Ξάνθης	46.513	56.383	64.450	21,2%	14,3%
Δήμος Αβδήρων	17.087	18.262	18.830	6,9%	3,1%
Δήμος Μύκης	16.180	16.084	15.530	-0,6%	-3,4%
Δήμος Τοπείρου	12.436	12.223	11.480	-1,7%	-6,1%
ΠΕ ΚΑΒΑΛΑΣ & ΠΕ ΘΑΣΟΥ	134.300	141.499	138.200	5,4%	-2,3%

Πίνακας 21: Μεταβολή του μόνιμου πληθυσμού ανά Καλλικράτειο Δήμο, 1991-2001-2011

	1991	2001	2011	Μεταβολή 1991-2001	Μεταβολή 2001-2011
Δήμος Καβάλας	70.204	74.186	70.360	5,7%	-5,2%
Δήμος Νέστου	21.444	22.218	22.200	3,6%	-0,1%
Δήμος Παγγαίου	29.523	31.644	31.920	7,2%	0,9%
Δήμος Θάσου	13.308	13.448	13.720	1,1%	2,0%
ΠΕ ΔΡΑΜΑΣ	95.142	102.184	98.540	7,4%	-3,6%
Δήμος Δράμας	51.740	57.367	59.010	10,9%	2,9%
Δήμος Δοξάτου	16.396	16.883	14.580	3,0%	-13,6%
Δήμος Νευροκοπίου	7.809	7.289	7.930	-6,7%	8,8%
Δήμος Παρανεστίου	5.117	5.114	3.960	-0,1%	-22,6%
Δήμος Προσοτσάνης	14.113	15.531	13.060	10,0%	-15,9%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Ίδια Επεξεργασία

Χάρτης Α.3.1: Μεταβολή πληθυσμού ανά Καλλικράτειο Δήμο (1991-2001)

[σκόπιμα κενή σελίδα]

Χάρτης Α.3.2: Μεταβολή πληθυσμού ανά Καλλικράτειο Δήμο (2001-2011)

[σκόπιμα κενή σελίδα]

Το 2001, όπου υπάρχουν διαθέσιμα αναλυτικά στοιχεία σε επίπεδο οικισμών, η Περιφέρεια διέθετε 31 οικιστικά κέντρα με πληθυσμό άνω των 2.000 κατοίκων. Δέκα (10) οικισμοί είχαν πληθυσμό 2.000 - 5.000 κατοίκων, τρεις (3) είχαν 5.000 - 10.000 κατοίκους, ενώ πληθυσμό άνω των 10.000 κατοίκων είχαν μόνο οι πέντε (5) έδρες των ΠΕ και η Ορεστιάδα. Στην ΑΜΘ το 2001 καταγράφονται επίσης και 24 εγκαταλειμμένοι οικισμοί. Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζεται ο πραγματικός πληθυσμός 2001 και η μεταβολή 1991-2001 για τους οικισμούς άνω των 5.000 κατοίκων στην ΠΑΜΘ. Χαρακτηριστική είναι η σημαντική τάση αύξησης του πληθυσμού των εδρών των ΠΕ, με εξαίρεση την Καβάλα, παρατήρηση που συμβαδίζει με τις τάσεις σε επίπεδο ΠΕ για το ίδιο διάστημα.

Πίνακας 22: Μεταβολή πραγματικού πληθυσμού των οικισμών άνω των 5.000 κατοίκων στην ΠΑΜΘ, 1991-2001

ΠΕ	Οικισμοί	Πραγματικός πληθυσμός 2001	Μεταβολή πραγματικού πληθυσμού 2001-1991
ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	58.663	3,70%
ΕΒΡΟΥ	Αλεξανδρούπολη	48.885	28,97%
ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	45.111	20,52%
ΡΟΔΟΠΗΣ	Κομοτηνή	43.326	16,98%
ΔΡΑΜΑΣ	Δράμα	42.501	13,02%
ΕΒΡΟΥ	Ορεστιάδα	15.246	20,13%
ΕΒΡΟΥ	Διδυμότειχο	8.799	5,55%
ΚΑΒΑΛΑΣ	Χρυσούπολη	8.004	11,04%
ΕΒΡΟΥ	Φέρες	5.206	12,27%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Ίδια Επεξεργασία

Όσον αφορά στους μικρότερους οικισμούς, μεταξύ 2.000-5.000 (ημιαστικά κέντρα) και 500-2.000 κατοίκων, τα μεγαλύτερα ποσοστά καταγράφονται στις ΠΕ Καβάλας και Δράμας.

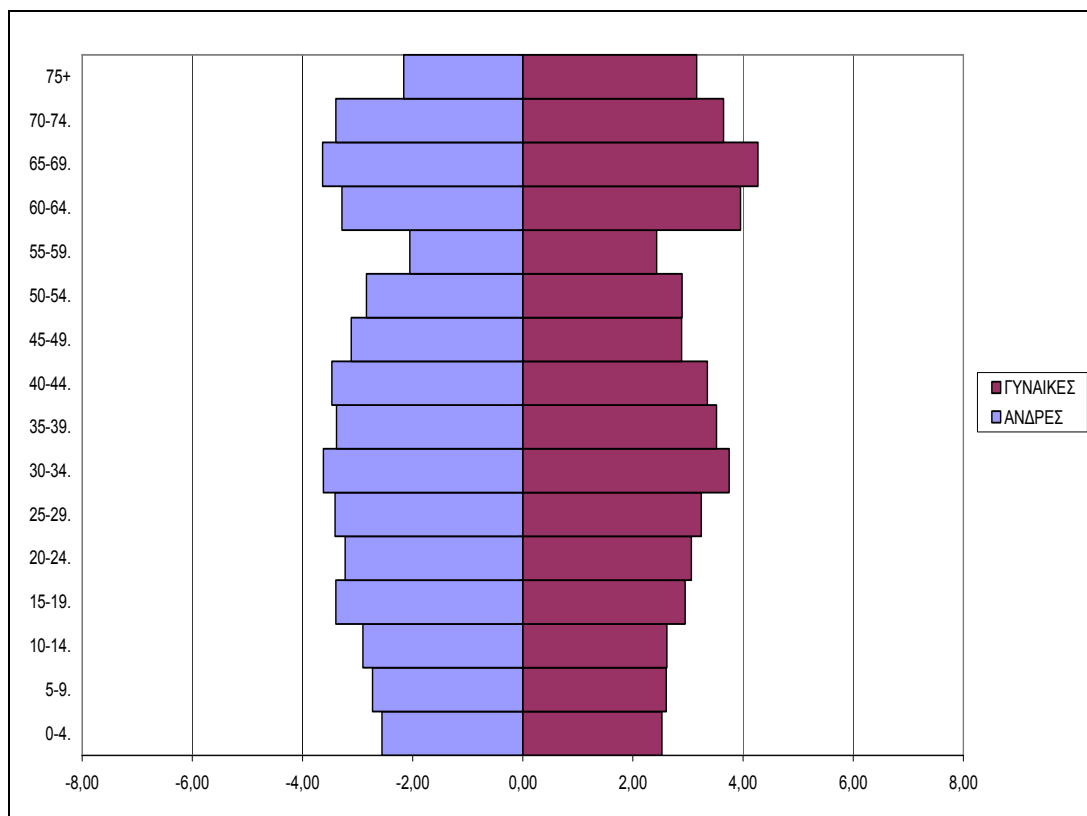
Πίνακας 23: Ποσοστό οικισμών της ΠΑΜΘ κατά ευρείες πληθυσμιακές κατηγορίες το 2001

ΠΕ	Ποσοστό οικισμών 500-2.000 κατοίκων	Ποσοστό οικισμών 2.000-5.000 κατοίκων
ΕΒΡΟΥ	26,0%	1,7%
ΡΟΔΟΠΗΣ	21,3%	1,1%
ΞΑΝΘΗΣ	18,9%	1,7%
ΚΑΒΑΛΑΣ & ΘΑΣΟΥ	33,6%	4,8%
ΔΡΑΜΑΣ	24,8%	6,6%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Ίδια Επεξεργασία

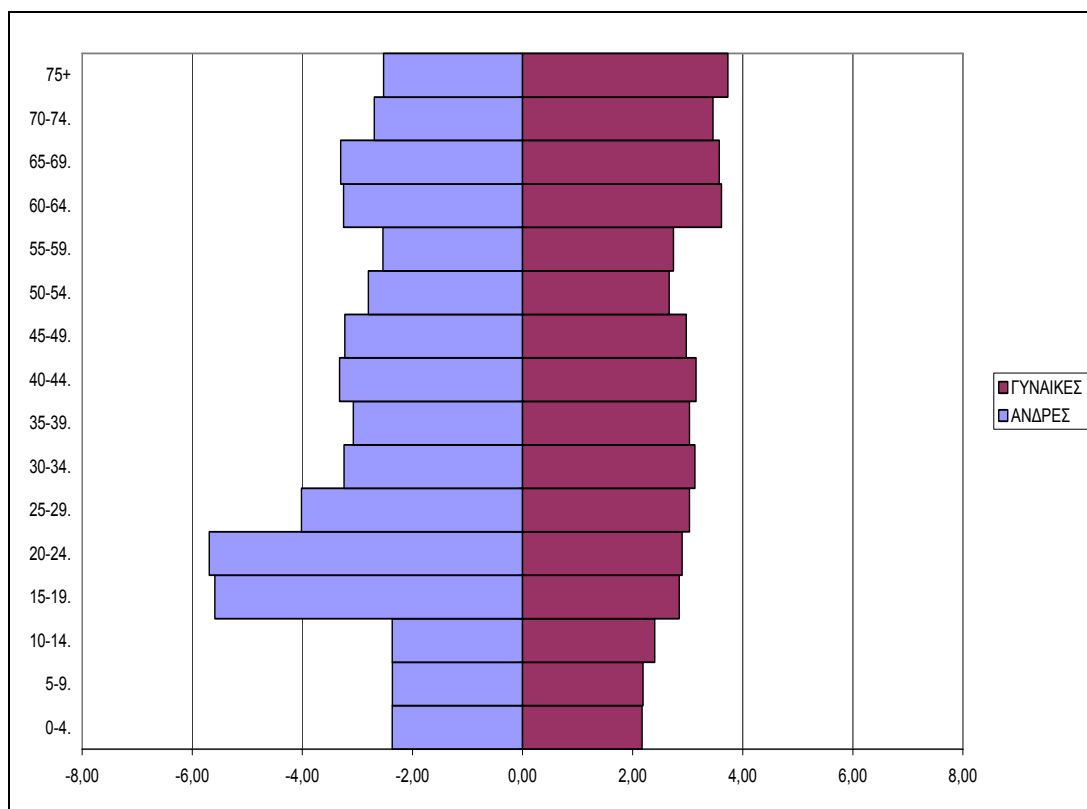
Οι πληθυσμιακές μεταβολές μεταξύ 1991-2001 στους οικισμούς 500-2.000 κατοίκων εμφανίζουν στις τέσσερις από τις πέντε ΠΕ τόσο αυξήσεις (συνήθως σε περιπτώσεις οικισμών που βρίσκονται κοντά σε κάποιο αστικό κέντρο) όσο και μειώσεις (συνήθως σε ορεινούς οικισμούς). Εξαίρεση αποτελεί ο Έβρος, όπου η συντριπτική πλειοψηφία των οικισμών αυτής της κατηγορίας φθίνει πληθυσμιακά. Στις δύο ΠΕ, Ξάνθης και Ροδόπης, που έχουν σημαντική παρουσία μουσουλμανικού πληθυσμού, οικισμοί με ισχυρή παρουσία μειονοτικού πληθυσμού παρουσιάζουν αύξηση, όπως είναι η Μύκη στην ΠΕ Ξάνθης και ο Ήφαιστος στην ΠΕ Ροδόπης. Στην ΑΜΘ το 2001 καταγράφονται επίσης 24 εγκαταλειμμένοι οικισμοί, με την πλειοψηφία τους να συγκεντρώνεται στις ΠΕ Ξάνθης και Έβρου.

Οι δημογραφικές πυραμίδες, με βάση τα στοιχεία του πραγματικού πληθυσμού των ΠΕ το 2001, όπως και οι δομικοί δείκτες του πληθυσμού (δείκτης γήρανσης, δείκτης εξάρτησης, δείκτης αντικατάστασης) δείχνουν ότι οι ΠΕ Ροδόπης και Ξάνθης, που χαρακτηρίζονται από εντονότερη παρουσία μουσουλμανικού πληθυσμού, παρουσιάζουν νεανική δομή. Αντίθετα, οι ΠΕ Έβρου, Καβάλας και Δράμας παρουσιάζουν τάσεις γήρανσης (Σχήματα 8 έως 12). Στην ΠΕ Έβρου, η έντονη παρουσία στρατιωτικών μονάδων εξηγεί το μεγάλο ποσοστό ανδρών ηλικίας 15-19 και 20-24 καθώς την τιμή που παρουσιάζει ο δείκτης αντικατάστασης, ο οποίος υπολογίστηκε με βάση τις ηλικίες 15-19 και 65-69. Όμως φαίνεται καθαρά στο δείκτη γήρανσης πως ο πληθυσμός γηράσκει (Σχήμα 13).

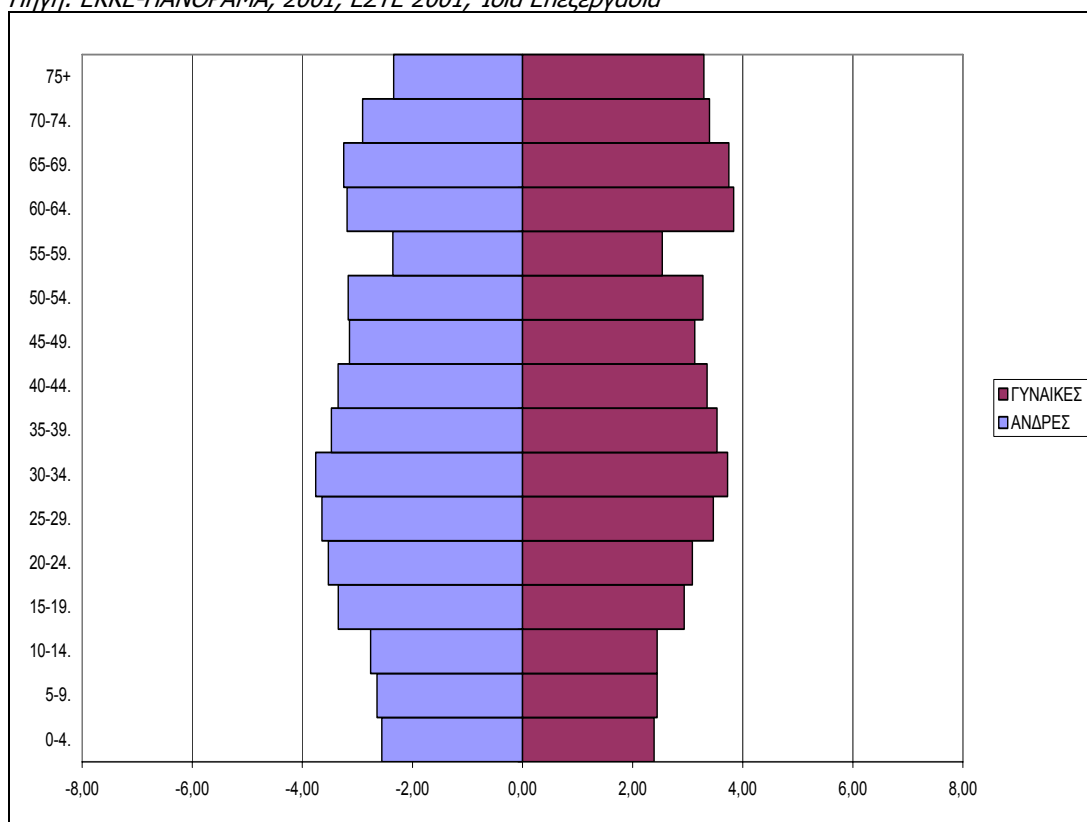
Σχήμα 8: Δημογραφική πυραμίδα ΠΕ Δράμας, 2001

Πηγή: ΕΚΚΕ-ΠΑΝΟΡΑΜΑ, 2001, ΕΣΥΕ 2001, Ίδια Επεξεργασία

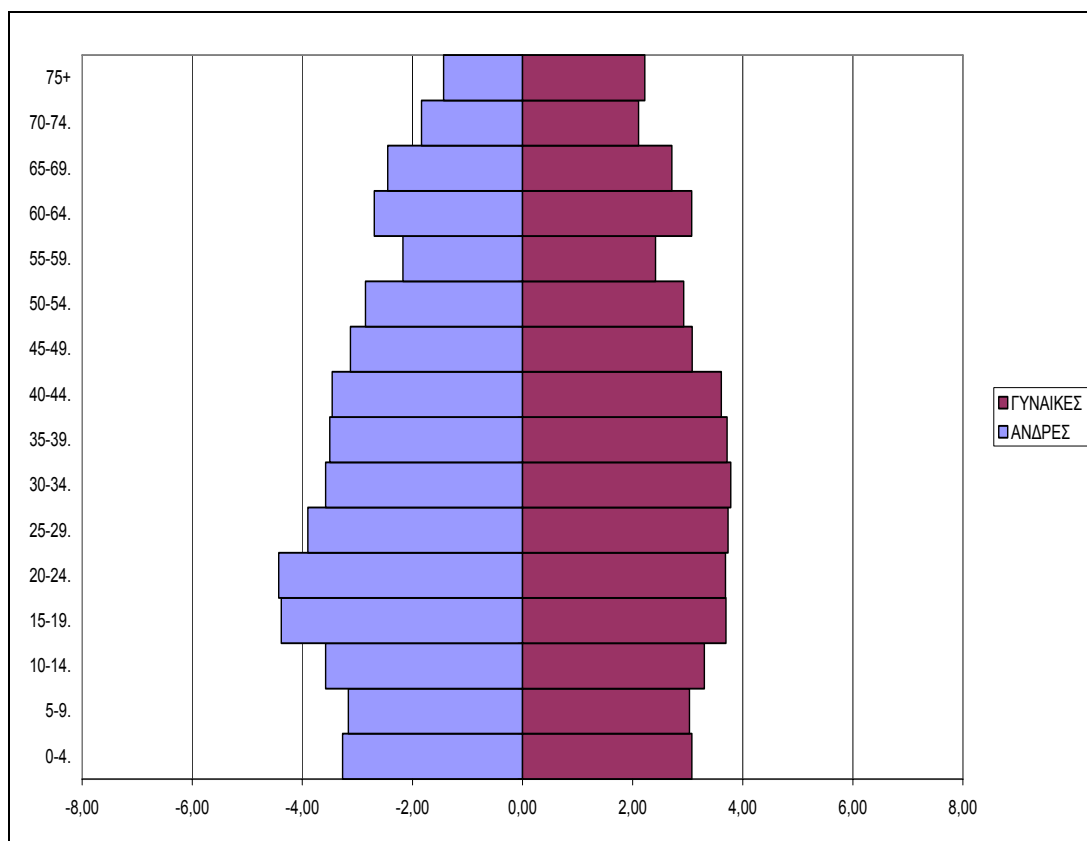
Σχήμα 9: Δημογραφική πυραμίδα ΠΕ Έβρου, 2001

Πηγή: ΕΚΚΕ-ΠΑΝΟΡΑΜΑ, 2001, ΕΣΥΕ 2001, Ίδια Επεξεργασία

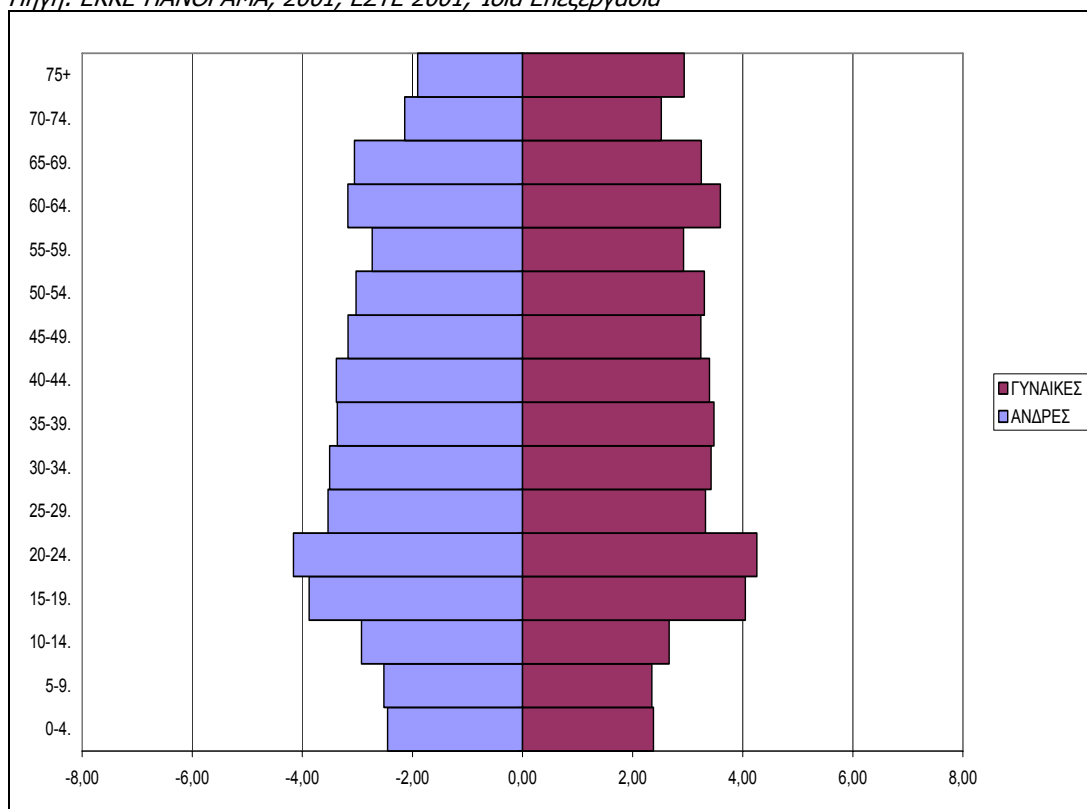
Σχήμα 10: Δημογραφική πυραμίδα ΠΕ Καβάλας, 2001

Πηγή: ΕΚΚΕ-ΠΑΝΟΡΑΜΑ, 2001, ΕΣΥΕ 2001, Ίδια Επεξεργασία

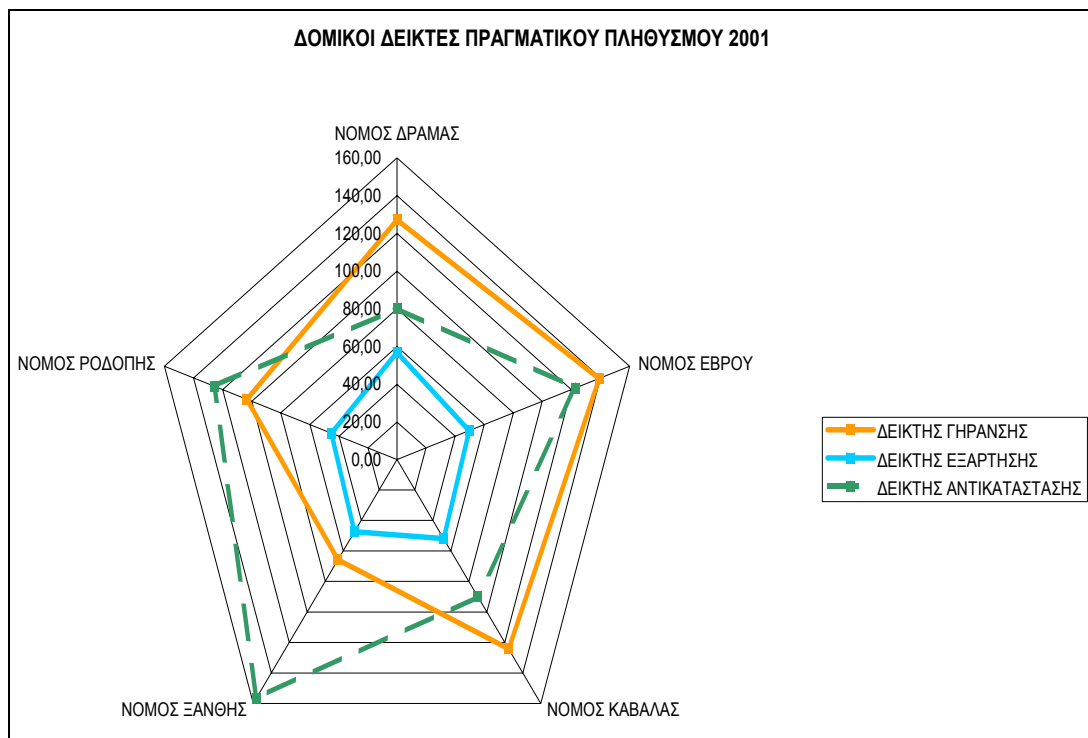
Σχήμα 11: Δημογραφική πυραμίδα ΠΕ Ξάνθης, 2001

Πηγή: ΕΚΚΕ-ΠΑΝΟΡΑΜΑ, 2001, ΕΣΥΕ 2001, Ίδια Επεξεργασία

Σχήμα 12: Δημογραφική πυραμίδα ΠΕ Ροδόνης, 2001

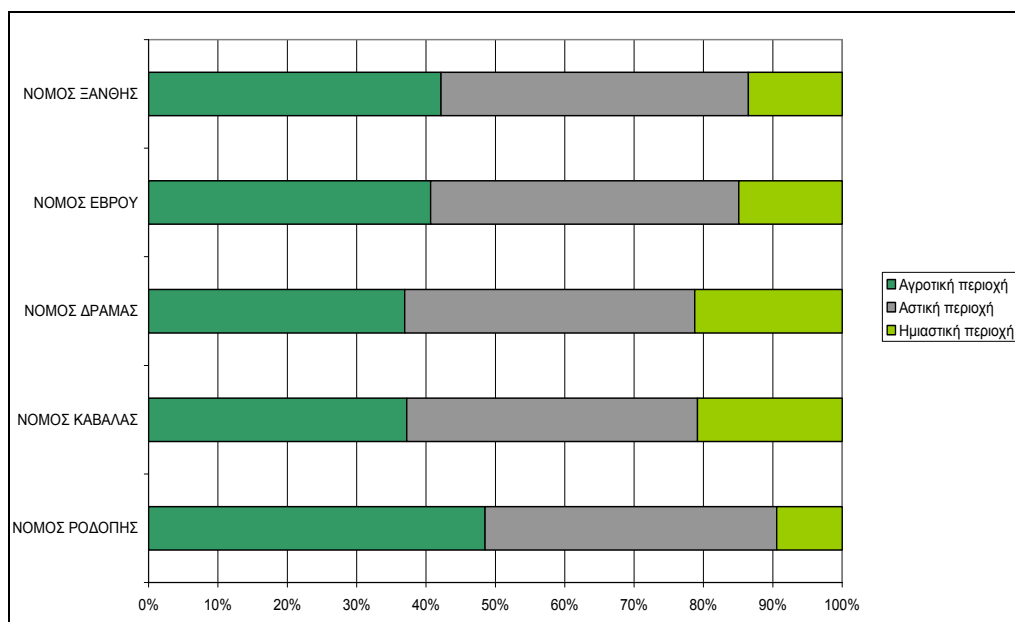
Πηγή: ΕΚΚΕ-ΠΑΝΟΡΑΜΑ, 2001, ΕΣΥΕ 2001, Ίδια Επεξεργασία

Σχήμα 13: Δομικοί δείκτες των ΠΕ της ΠΑΜΘ, 2001

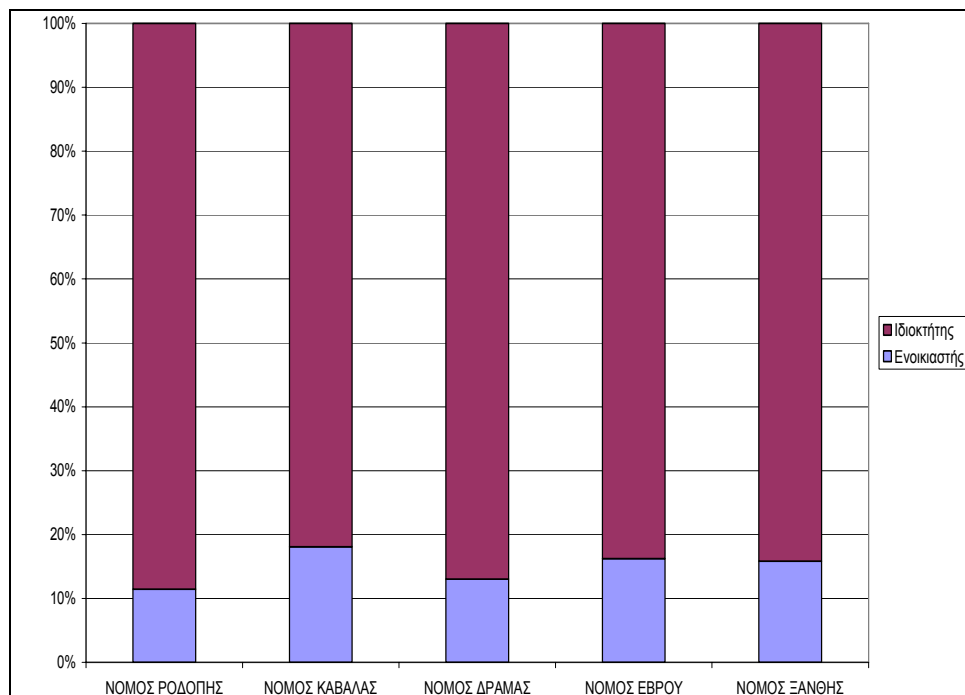
Πηγή: ΕΚΚΕ-ΠΑΝΟΡΑΜΑ, 2001, ΕΣΥΕ 2001, Ίδια Επεξεργασία

Όπως δείχνουν τα δύο ακόλουθα σχήματα, οι τρεις ΠΕ της Θράκης συγκεντρώνουν μεγαλύτερο ποσοστό πληθυσμού σε αγροτικές περιοχές, ιδιαίτερα η ΠΕ Ροδόπης, η οποία έχει και το μεγαλύτερο ποσοστό ιδιοκτητών κατοικίας. Αντίθετα, τα μεγαλύτερα ποσοστά ενοικίασης κατοικίας παρουσιάζουν οι ΠΕ Έβρου και Καβάλας, γεγονός που μπορεί να εξηγηθεί από τη σημαντική παρουσία στρατιωτικών στην πρώτη περίπτωση και τον υψηλότερο βαθμό αστικότητας στη δεύτερη.

Σχήμα 14: Ποσοστό πληθυσμού που διαμένει σε αστικές, αγροτικές και ημιαστικές περιοχές ανά ΠΕ το 2001

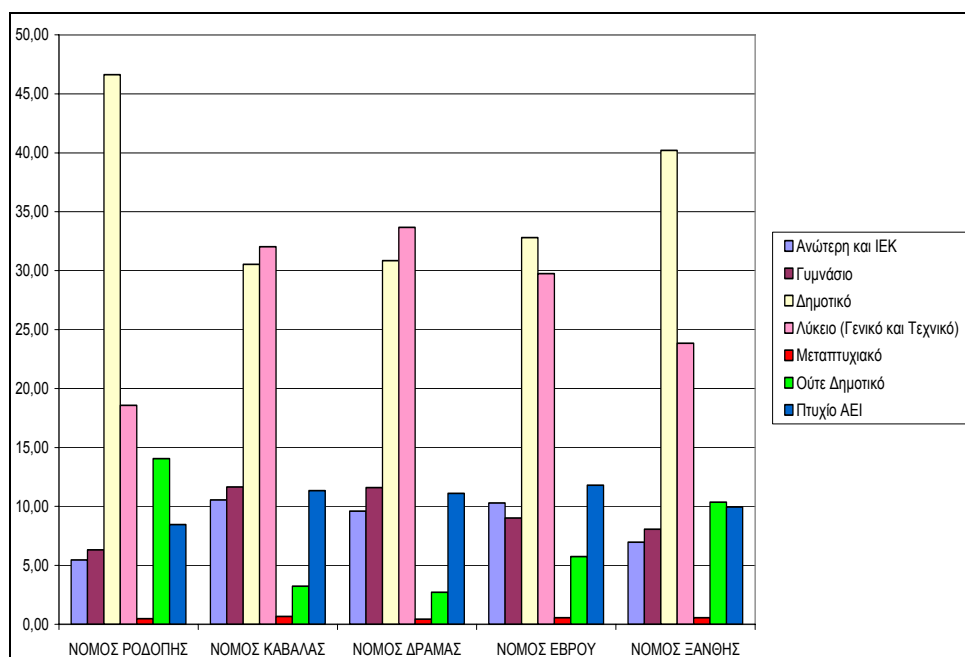
Πηγή: ΕΚΚΕ-ΠΑΝΟΡΑΜΑ, 2001, ΕΣΥΕ 2001, Ίδια Επεξεργασία

Σχήμα 15: Κατανομή πληθυσμού ανά καθεστώς ενοίκησης ανά ΠΕ το 2001

Πηγή: ΕΚΚΕ-ΠΑΝΟΡΑΜΑ, 2001, ΕΣΥΕ 2001, Ίδια Επεξεργασία

Όσον αφορά στο μορφωτικό επίπεδο του πληθυσμού το 2001, παρατηρείται ότι οι τρεις ΠΕ της Θράκης κατέχουν τα υψηλότερα ποσοστά αποφοίτων δημοτικού και αν-θρώπων που δεν έχουν τελειώσει δημοτικό, με κυρίως αυξημένα τα ποσοστά στη Ρο-δόπη και την Ξάνθη, όπως συνέβαινε και το 1991 (έτος αναφοράς της μελέτης του θεσμοθετημένου ΠΠΧΣΑΑ). Ενδιαφέρον στοιχείο σε σχέση με την προηγούμενη δε-καετία είναι η αύξηση του ποσοστού αποφοίτων ανώτερης και ανώτατης εκπαίδευσης στην ΠΕ Έβρου, που το 2001 ξεπερνά τις ΠΕ Καβάλας και Δράμας.

Σχήμα 16: Επίπεδο εκπαίδευσης οικονομικά ενεργού πληθυσμού της ΠΑΜΘ, 2001

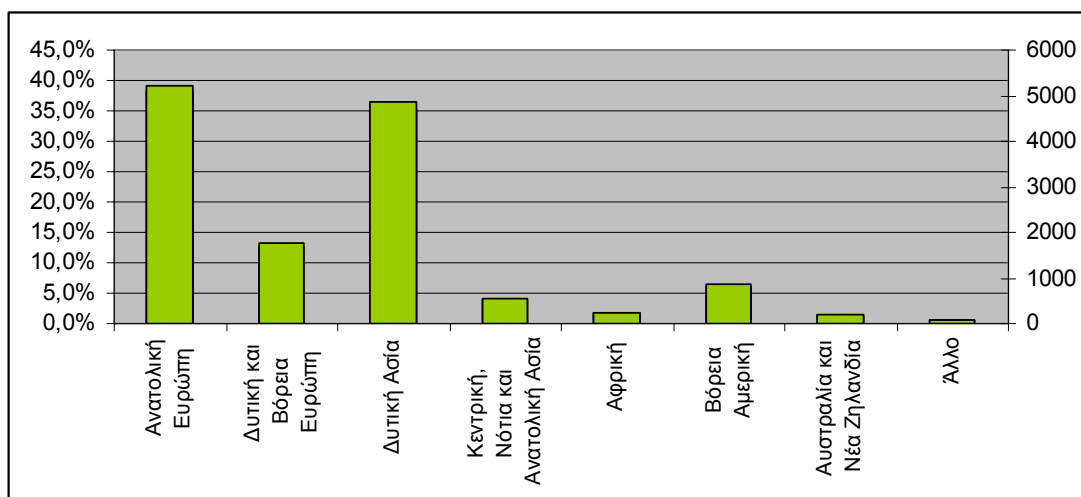
Πηγή: ΕΚΚΕ-ΠΑΝΟΡΑΜΑ, 2001, ΕΣΥΕ, 2001, Ίδια Επεξεργασία

Μετανάστευση

Η παρουσία μεταναστών στην Περιφέρεια ΑΜΘ είναι σχετικά χαμηλή. Σύμφωνα με τα στοιχεία της απογραφής του 2001, το ποσοστό μεταναστών στην Περιφέρεια ΑΜΘ ανέρχεται σε 2,24% του συνολικού πληθυσμού, με κάπως αυξημένο ποσοστό στην ΠΕ Καβάλας. Αναλυτικά, τα ποσοστά ανά ΠΕ είναι:

- ΠΕ Δράμας: 1,65%
- ΠΕ Έβρου: 1,97%
- ΠΕ Καβάλας: 3,72%
- ΠΕ Ξάνθης: 1,90%
- ΠΕ Ροδόπης: 1,54%

Όσον αφορά στις χώρες καταγωγής των μεταναστών, η συντριπτική πλειοψηφία, σχεδόν το 75% του συνόλου, προέρχεται από χώρες της Ανατολικής Ευρώπης (38,2%) και της Δυτικής Ασίας (35,4%), οι οποίοι στην πλειοψηφία τους αποτελούν οικονομικούς μετανάστες σε παραγωγικές ηλικίες. Σχετικά υψηλό ποσοστό (12,7%) παρουσιάζουν και όσοι προέρχονται από χώρες της Δυτικής και Βόρειας Ευρώπης, οι οποίοι πιθανότατα περιλαμβάνουν και άτομα μη παραγωγικών ηλικιών (συνταξιούχοι).

Σχήμα 17: Περιοχές καταγωγής των μεταναστών της Περιφέρειας ΑΜΘ, 2001

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, 2001, Ίδια επεξεργασία

Στον ακόλουθο πίνακα φαίνεται, από τα πιο πρόσφατα διαθέσιμα στοιχεία (2003), η εξέλιξη της ποσοστιαίας συμβολής των απασχολούμενων μεταναστών κάθε Περιφέρειας στο σύνολο του απασχολούμενου πληθυσμού μεταναστών. Πέρα από την αναμενόμενη –και μάλιστα ενισχυμένη στο διάστημα της εξεταζόμενης πενταετίας– κυριαρχία της Αττικής, παρατηρείται σημαντική μείωση στην Περιφέρεια ΑΜΘ, σε ποσοστό επί του συνόλου που ξεπερνά μόνο τις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας, Ηπείρου και Βορείου Αιγαίου το 2003.

Πίνακας 24: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων μεταναστών μεταξύ των Περιφερειών, 1998-2003

Περιφέρειες	1998	2003
Σύνολο χώρας	100,0%	100,0%
Ανατολική Μακεδονία και Θράκη	2,1%	1,2%
Κεντρική Μακεδονία	12,6%	7,5%
Δυτική Μακεδονία	0,8%	0,7%
Ήπειρος	0,9%	1,0%
Θεσσαλία	2,9%	2,3%
Ιόνια Νησιά	2,8%	1,5%
Δυτική Ελλάδα	3,7%	3,1%
Στερεά Ελλάδα και Εύβοια	1,2%	4,2%
Αττική	64,1%	67,6%
Πελοπόννησος	2,8%	4,7%
Βόρειο Αιγαίο	0,5%	0,9%
Νότιο Αιγαίο	0,7%	1,3%
Κρήτη	5,0%	3,9%

Πηγή: ΕΣΥΕ, Έρευνα Εργατικού Δυναμικού, 1998-2003, Β τρίμηνο

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει ο ακόλουθος πίνακας, που δείχνει το ποσοστό απασχόλησης Ελλήνων και μεταναστών ανά Περιφέρεια στην ίδια περίοδο, 1998-2003. Καταρχήν είναι εμφανής η τεράστια διαφορά μεταξύ Ελλήνων και μεταναστών, τόσο στο σύνολο της χώρας όσο και σε όλες τις Περιφέρειες, κάτι που είναι λογικό αν ληφθεί υπόψη ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των μεταναστών στη χώρα ανήκουν σε παραγωγικές ηλικίες και έχουν έρθει με κύριο σκοπό την εύρεση εργασίας. Το ποσοστό μάλιστα των μεταναστών που εργάζονται αυξάνεται εντυπωσιακά στην πενταετία, από 52,2% το 1998 σε 65,7% το 2003. Είναι όμως εξίσου ενδιαφέρον να επισημανθεί ότι η Περιφέρεια ΑΜΘ παρουσιάζει την ακριβώς αντίθετη πορεία, με το ποσοστό των απασχολούμενων μεταναστών επί του συνόλου να πέφτει από το 61,9% το 1998 στο 56,1% το 2003. Αυτή η παρατήρηση εξηγεί και το μειωμένο ποσοστό συμβολής της ΠΑΜΘ στο σύνολο της απασχόλησης μεταναστών στο σύνολο της χώρας, που σχολιάστηκε στον προηγούμενο πίνακα. Είναι δε χαρακτηριστικό ότι αυτή η πτωτική τάση εμφανίζεται μόνο σε άλλη μια Περιφέρεια, την Κεντρική Μακεδονία.

Πίνακας 25: Ποσοστό απασχόλησης Ελλήνων και μεταναστών ανά Περιφέρεια, 1998-2003

Περιφέρειες	1998		2003	
	Έλληνες	Μετανάστες	Έλληνες	Μετανάστες
Σύνολο χώρας	45,1%	52,2%	43,7%	65,7%
Ανατολική Μακεδονία και Θράκη	48,7%	61,9%	43,3%	56,1%
Κεντρική Μακεδονία	44,4%	64,8%	43,6%	58,8%
Δυτική Μακεδονία	43,5%	12,3%	39,7%	50,0%
Ήπειρος	40,0%	8,3%	42,3%	52,0%
Θεσσαλία	46,4%	57,7%	42,8%	58,2%
Ιόνια Νησιά	49,9%	56,7%	41,7%	66,7%
Δυτική Ελλάδα	44,4%	47,2%	41,4%	61,3%
Στερεά Ελλάδα και Εύβοια	42,2%	37,4%	42,4%	79,4%
Αττική	44,0%	63,6%	44,4%	67,2%
Πελοπόννησος	46,5%	38,5%	44,4%	62,1%
Βόρειο Αιγαίο	39,2%	4,0%	36,9%	75,9%
Νότιο Αιγαίο	48,5%	22,6%	45,7%	58,5%
Κρήτη	53,5%	66,8%	50,1%	69,1%

Πηγή: ΕΣΥΕ, Έρευνα Εργατικού Δυναμικού, 1998-2003, Β τρίμηνο

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑ

Εισαγωγικές παρατηρήσεις

Το οικονομικό περιβάλλον της χώρας -και κατ' αναλογία της ΠΑΜΘ - έχει διαφοροποιηθεί ριζικά σε σχέση με την εποχή που θεσμοθετήθηκε το ΠΠΧΣΑΑ. Μετά από μια πενταετία κατά την οποία οι εξελίξεις σε επίπεδο περιφέρειας και χώρας ακολούθησαν, τουλάχιστον ως προς τα βασικά μακρο-οικονομικά μεγέθη, μια σχετικά ομαλή πορεία χωρίς σοβαρές παρεκκλίσεις από τους αναπτυξιακούς στόχους που είχαν τεθεί το 2003, η χώρα εισήλθε σε μια πρωτόγνωρη περίοδο ύφεσης, τη μεγαλύτερη στη μεταπολεμική της ιστορία. Η ανάλυση που ακολουθεί παρακολουθεί διεξοδικά τις εξελίξεις στο οικονομικό και αναπτυξιακό πλαίσιο της Περιφέρειας, σε σχέση και με τις αντίστοιχες στο επίπεδο της χώρας, για τα έτη μεταξύ 2001 και 2009, έτος για το οποίο διατίθενται τα πληρέστερα πρόσφατα σχετικά στοιχεία. Είναι προφανές ότι από το 2009, όπου η χώρα βρίσκεται σε οικονομική κρίση, πολλοί δείκτες έχουν αλλάξει δραματικά και οι τάσεις που θα παρουσιαστούν παρακάτω, σήμερα είναι πολύ περισσότερες οξυμένες. Η σκιαγράφηση των επιπτώσεων της κρίσης στην αναπτυξιακή φυσιογνωμία και τις προοπτικές της Περιφέρειας ΑΜΘ γίνεται κυρίως με την αξιοποίηση των διαθέσιμων στοιχείων σε επίπεδο χώρας για τα έτη 2010 και 2011.

ΑΕΠ και επενδύσεις: εξελίξεις και τάσεις, συνολικό και ανά τομέα, σε επίπεδα Περιφέρειας και Καλλικράτειου Δήμου, διαπεριφερειακές συγκρίσεις, ενδοπεριφερειακές ανισότητες.

Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν και Προστιθέμενη Αξία ανά Τομέα (ΑΕΠ & ΑΠΑ)

Εξελίξεις σε επίπεδο περιφέρειας και χώρας

Η Περιφέρεια ΑΜΘ κατά τη διάρκεια της τελευταίας δεκαετίας (2001-2009) εμφάνισε οριακή μείωση της συμμετοχής της στο εθνικό ΑΕΠ, από 4,1% το 2001 σε 4,0% το 2009, διατηρώντας τη σχετικά χαμηλή της θέση μεταξύ των δεκατριών περιφερειών της χώρας (8^η θέση, πάνω από τις Περιφέρειες Βορείου Αιγαίου, Ιονίων Νήσων, Δυτικής Μακεδονίας, Ηπείρου και Νοτίου Αιγαίου - βλ. Πίνακα 26). Σε σχέση με το ρυθμό μεταβολής του ΑΕΠ, η Περιφέρεια ΑΜΘ ακολούθησε τις ανοδικές τάσεις του συνόλου της χώρας, παρουσιάζοντας μέσο ετήσιο ρυθμό μεταβολής (ΜΕΡΜ) μεταξύ των ετών 2001 και 2009 ίσο με 6%. Σε ό,τι αφορά την τομεακή διάρθρωση του ΑΕΠ της Περιφέρειας, καταγράφεται σημαντική πτώση στον πρωτογενή τομέα (-9% μεταξύ 2005 και 2009) και σχετική στροφή προς τον τριτογενή και τον δευτερογενή τομέα (αύξηση 6% και 5% αντίστοιχα, στο ίδιο διάστημα -βλ. Πίνακα 28). Και σε αυτή την περίπτωση, η Περιφέρεια ακολουθεί, με μικρές διαφορές, τις τάσεις σε εθνικό επίπεδο. Αναλυτικότερα:

- Ο πρωτογενής τομέας, αν και παρουσιάζει πτωτική πορεία, εξακολουθεί να εμφανίζει το μεγαλύτερο ποσοστό συμμετοχής της Περιφέρειας σε εθνικό επίπεδο, σε σχέση με τους άλλους τομείς. Η συμμετοχή της Περιφέρειας στο συνολικό ΑΕΠ του τομέα στη χώρα μειώνεται από 8,6% το 2001 σε 7,2% το 2009, με αποτέλεσμα το 2009 να πέφτει χαμηλότερα από το μέσο όρο συμμετοχής του ΑΕΠ του τομέα στο σύνολο (7,7%), ενώ το 2001 βρισκόταν υψηλότερα. Αντίστοιχα, η Περιφέρεια χάνει μια θέση στην κατάταξη με βάση τη συμμετοχή της στο συνολικό ΑΕΠ του πρωτογενή τομέα σε εθνικό επίπεδο, πέφτοντας από την 5^η θέση μεταξύ των δεκατριών περιφερειών της χώρας το 2001 στην 6^η θέση το 2009.

- Στον δευτερογενή τομέα παραγωγής, η ΑΜΘ κινείται σημαντικά χαμηλότερα του μέσου όρου της χώρας, παρουσιάζοντας πτώση ως προς τη συμμετοχή της στο συνολικό ΑΕΠ του τομέα σε εθνικό επίπεδο, από ποσοστό 5,0% το 2001 σε 4,6% το 2009. Η πτώση αυτή αποτυπώνεται και στην κατάταξή της σε σχέση με τις υπόλοιπες περιφέρειες, όπου από την 6^η θέση το 2001, βρίσκεται στην 8^η θέση το 2009.
- Αντίθετα είναι τα συμπεράσματα για τον τριτογενή τομέα, όπου η ΑΜΘ αυξάνει το σχετικό της μερίδιο σε επίπεδο χώρας, από 3,4% το 2001 σε 3,7% το 2009, με αποτέλεσμα να ανεβαίνει από την 8^η θέση μεταξύ των δεκατριών περιφερειών της χώρας το 2001 στην 6^η το 2009.

Στη διάρκεια της περιόδου 2001-2009, καταγράφεται σημαντική αύξηση του ΑΕΠ και στους τρεις παραγωγικούς τομείς στις μητροπολιτικές Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας. Αυτό φανερώνει ότι ο εθνικός στόχος για ισόρροπη ανάπτυξη της χώρας με σταδιακή ενίσχυση του ρόλου των περιφερειών στο εθνικό αναπτυξιακό πλαίσιο (όπως εκφράζεται συνολικά στο Γενικό Πλαίσιο και, ειδικότερα για την Περιφέρεια ΑΜΘ, στο ισχύον ΠΠΧΣΑΑ) δεν φαίνεται να επιτυγχάνεται. Αντίθετα, παρατηρούνται τάσεις περαιτέρω συγκέντρωσης του πληθυσμού και της παραγωγής στα μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας, Αθήνα και Θεσσαλονίκη.

Πίνακας 26: Συμμετοχή της κάθε Περιφέρειας στο συνολικό ΑΕΠ της χώρας ανά τομέα, 2001, 2009

	Πρωτογενής Τομέας		Δευτερογενής Τομέας		Τριτογενής Τομέας		Σύνολο	
	2001	2009	2001	2009	2001	2009	2001	2009
ΣΥΝΟΛΟ ΕΛΛΑΔΟΣ	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ & ΘΡΑΚΗ	8,6%	7,2%	5,0%	4,6%	3,4%	3,7%	4,1%	4,0%
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	20,0%	20,5%	17,2%	15,2%	13,0%	13,4%	14,4%	13,9%
ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	3,6%	3,6%	3,7%	6,2%	1,6%	1,4%	2,2%	2,4%
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	12,2%	14,2%	6,1%	6,0%	4,4%	4,4%	5,2%	5,0%
ΗΠΕΙΡΟΣ	4,9%	4,5%	2,3%	2,2%	2,2%	2,1%	2,4%	2,2%
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	1,8%	1,7%	1,3%	1,1%	1,9%	1,9%	1,8%	1,8%
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	10,7%	9,9%	12,5%	9,0%	2,9%	3,2%	5,5%	4,5%
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	11,6%	10,9%	4,9%	4,8%	3,8%	4,3%	4,5%	4,6%
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	9,6%	8,8%	7,2%	6,1%	3,5%	3,6%	4,7%	4,2%
ΑΤΤΙΚΗΣ	4,2%	5,3%	32,9%	37,1%	53,3%	52,0%	45,8%	47,7%
ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	2,7%	1,9%	1,0%	0,9%	1,4%	1,5%	1,4%	1,4%
ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	1,9%	2,4%	2,3%	2,2%	3,5%	3,6%	3,1%	3,3%
ΚΡΗΤΗ	8,3%	9,0%	3,5%	4,4%	5,2%	4,8%	5,1%	4,9%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, *ιδία επεξεργασία*

Το κατά κεφαλή ΑΕΠ της χώρας ακολούθησε σταθερά ανοδική πορεία μέχρι και το 2008, επαληθεύοντας τις προβλέψεις του ισχύοντος ΠΠΧΣΑΑ σχετικά με την αύξηση του κατά κεφαλή ΑΕΠ της χώρας ως προς τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.¹⁷ Φυσικά η αύξηση αυτή οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στη διεύρυνση της ΕΕ, με την έ-

¹⁷ Στο ΠΠΧΣΑΑ προβλεπόταν ότι το 2006 το κατά κεφαλή ΑΕΠ της χώρας θα αντιπροσώπευε το 81,2% του ΑΕΠ της ΕΕ. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Eurostat, το 2009 το κατά κεφαλή ΑΕΠ της Ελλάδας αντιπροσώπευε το 87,3% του ΑΕΠ της ΕΕ.

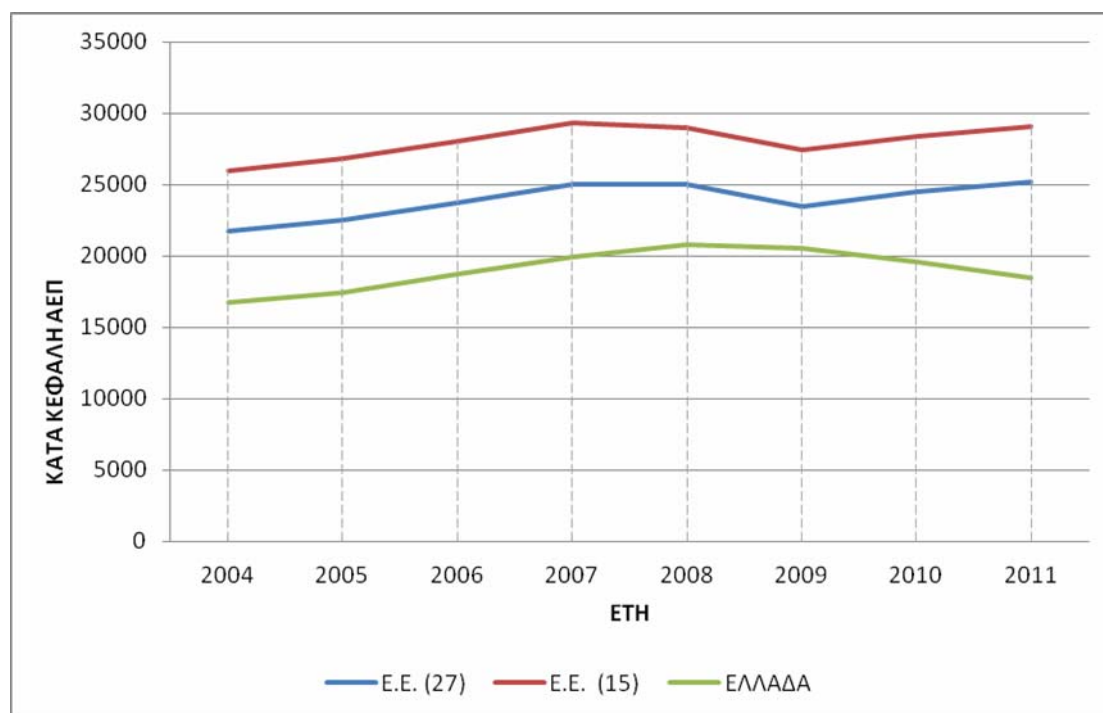
νταξη των ανατολικών χωρών που μείωσε τον ευρωπαϊκό μέσο όρο. Τα πράγματα όμως φαίνεται να ανατρέπονται μετά το 2009 λόγω της οικονομικής κρίσης στην Ελλάδα. Το κατά κεφαλή ΑΕΠ ακολουθεί πτωτική πορεία, φτάνοντας πέρυσι στις τιμές του 2006. Επιπλέον, οι προβλέψεις για τα επόμενα χρόνια είναι δυσοίωνες, με το ΑΕΠ της χώρας να συνεχίζει την καθοδική του πορεία. Σε αυτό το πλαίσιο, οι προβλέψεις του ΠΠΧΣΑΑ για επίτευξη της σύγκλισης του ελληνικού κατά κεφαλή ΑΕΠ με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο το 2013, δεν επαληθεύονται σε καμία περίπτωση.

Στον πίνακα και το σχήμα που ακολουθούν παρουσιάζεται η σύγκριση του κατά κεφαλή ΑΕΠ στην Ελλάδα, την ΕΕ-15 και την ΕΕ-27 από το 2004 έως το 2011.

Πίνακας 27: Κατά κεφαλή ΑΕΠ, 2004-2011

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
ΕΕ (27)	21.700	22.500	23.700	25.000	25.000	23.500	24.500	25.200
ΕΕ (15)	26.000	26.800	28.000	29.300	29.000	27.400	28.400	29.100
ΕΛΛΑΔΑ	16.700	17.400	18.700	19.900	20.800	20.500	19.600	18.500

Πηγή: Eurostat, *ιδία επεξεργασία*

Σχήμα 18: Κατά κεφαλή ΑΕΠ στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στην Ελλάδα, 2004-2011

Πηγή: Eurostat

Πέραν των δυσμενών εξελίξεων σε εθνικό επίπεδο, έχει ιδιαίτερη σημασία να τονιστεί ότι, πριν το ξέσπασμα της εθνικής κρίσης, το 2009, το κατά κεφαλή ΑΕΠ της Περιφέρειας ΑΜΘ ως ποσοστό του ΑΕΠ της χώρας είχε μειωθεί στο 74,4% σε σχέση με το 2001 (76,5%). Επομένως, δεν επιβεβαιώνεται ούτε σε αυτή την περίπτωση η πρόβλεψη του ΠΠΧΣΑΑ για σταδιακή σύγκλιση του περιφερειακού ΑΕΠ με τον εθνικό μέσο όρο (από 81,7% το 1998 σε 85,6% το 2006).

Πίνακας 28: ΑΕΠ ανά τομέα στην ΠΑΜΘ (σε εκ.€)

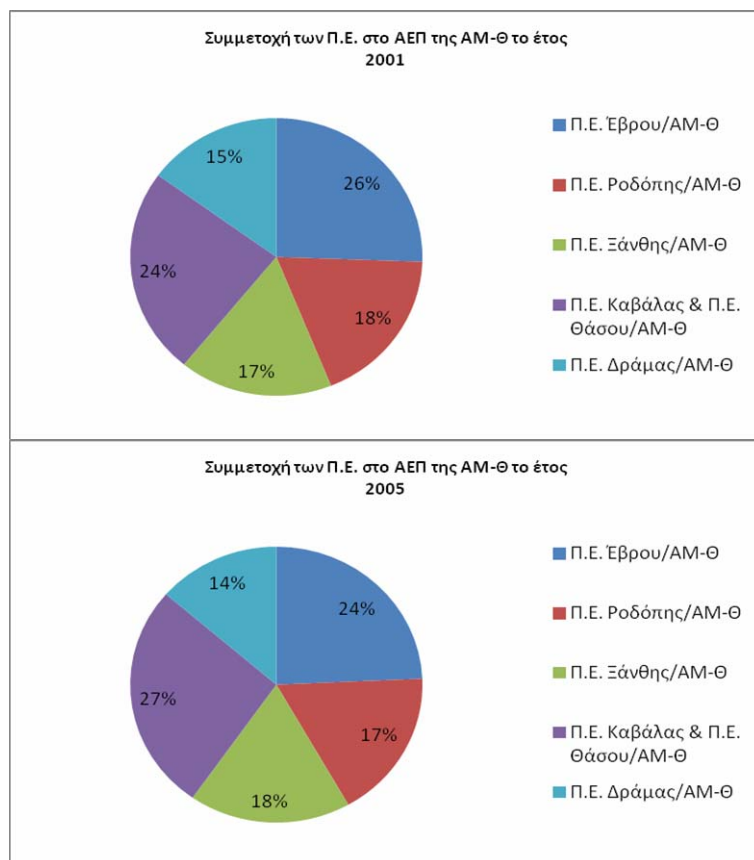
	2001				2005				2009				ΜΕΡΜ 01-09	ΜΕΡΜ 05-09			
	Σύνολο	Π	Δ	Τ	Σύνολο	Π	Δ	Τ	Σύνολο	Π	Δ	Τ	Σύνολο	Σύνολο	Π	Δ	Τ
Ελλάδα	128.969	8.260	27.587	93.122	172.594	8.428	34.007	130.159	206.610	6.370	39.647	160.592	6%	5%	-7%	4%	5%
ΠΑΜΘ	5.237	709	1.386	3.142	6.958	682	1.487	4.789	8.264	462	1.840	5.962	6%	4%	-9%	5%	6%
ΑΜΘ / Ελλάδα	4,1%	8,6%	5,0%	3,4%	4,0%	8,1%	4,4%	3,7%	4,0%	7,2%	4,6%	3,7%	0%	0%	-3%	2%	0%
ΠΕ Έβρου	1.338	191	314	834	1.691	182	271	1.238	2.046	105	277	1.664	5%	5%	- 13%	1%	8%
ΠΕ Ροδόπης	961	147	323	490	1.217	145	332	740	1.443	93	401	949	5%	4%	- 11%	5%	6%
ΠΕ Ξάνθης	891	131	311	450	1.247	106	344	797	1.503	75	424	1.004	7%	5%	-8%	5%	6%
ΠΕ Καβάλας & ΠΕ Θάσου	1.263	129	281	853	1.855	130	332	1.393	2.227	95	506	1.626	7%	5%	-8%	11%	4%
ΠΕ Δράμας	785	112	157	516	948	118	208	622	1.045	94	232	719	4%	2%	-5%	3%	4%
ΠΕ Έβρου / ΑΜΘ	25,6%	26,9%	22,6%	26,5%	24,3%	26,8%	18,2%	25,9%	24,8%	22,7%	15,1%	27,9%	0%	0%	-4%	-5%	2%
ΠΕ Ροδόπης / ΑΜΘ	18,3%	20,8%	23,3%	15,6%	17,5%	21,3%	22,3%	15,5%	17,5%	20,1%	21,8%	15,9%	-1%	0%	-1%	-1%	1%
ΠΕ Ξάνθης / ΑΜΘ	17,0%	18,4%	22,4%	14,3%	17,9%	15,6%	23,1%	16,6%	18,2%	16,2%	23,0%	16,8%	1%	0%	1%	0%	0%
ΠΕ Καβάλας & ΠΕ Θάσου / ΑΜΘ	24,1%	18,1%	20,3%	27,2%	26,7%	19,1%	22,3%	29,1%	26,9%	20,6%	27,5%	27,3%	1%	0%	2%	5%	-2%
ΠΕ Δράμας / ΑΜΘ	15,0%	15,8%	11,3%	16,4%	13,6%	17,3%	14,0%	13,0%	12,6%	20,4%	12,6%	12,1%	-2%	-2%	4%	-3%	-2%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ ίδια επεξεργασία

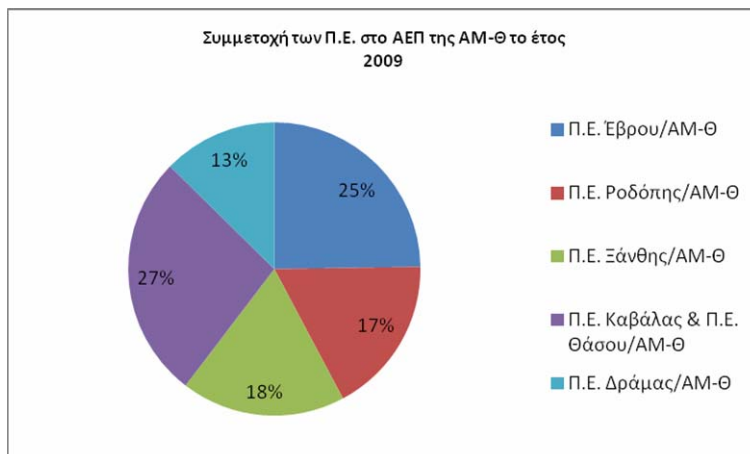
Εξελίξεις σε ενδοπεριφερειακό επίπεδο¹⁸

Η εξέλιξη του ΑΕΠ στο επίπεδο των Περιφερειακών Ενοτήτων παρακολουθεί σε γενικές γραμμές την πορεία σε επίπεδο Περιφέρειας το διάστημα 2001-2009. Η μεγαλύτερη αύξηση παρατηρείται στις ΠΕ Ξάνθης και Καβάλας (ΜΕΡΜ 7%), ενώ η μικρότερη στην ΠΕ Δράμας (4%). Σε όλες τις ΠΕ καταγράφεται στροφή προς τις δραστηριότητες του τριτογενή τομέα, με κορυφαία την ΠΕ Έβρου (μέση ετήσια αύξηση 8% στο διάστημα 2005-2009), όπου ταυτόχρονα παρατηρείται δραματική μείωση του ΑΕΠ του πρωτογενή τομέα (-13% την ίδια περίοδο), ακολουθούμενη από την ΠΕ Ροδόπης (με μέση ετήσια μείωση της τάξης του 11%). Στον δευτερογενή τομέα, αξιοσημείωτη (11%) είναι η αύξηση του ΑΕΠ στην ΠΕ Καβάλας (διπλάσια σε σχέση με εκείνη της Περιφέρειας), ενώ χαμηλότερη του περιφερειακού μέσου όρου αύξηση παρουσιάζουν οι ΠΕ Δράμας και Έβρου (βλ. Πίνακα 28).

Οι Περιφερειακές Ενότητες της ΑΜΘ συμμετέχουν άμεσα στη διαμόρφωση του συνολικού ΑΕΠ της Περιφέρειας, φαινόμενο που οξύνθηκε στο πέρασμα της δεκαετίας. Οι σημαντικότερες μεταβολές παρατηρούνται στις ΠΕ Καβάλας και Δράμας. Όπως φαίνεται στο ακόλουθο σχήμα, η πρώτη αύξησε σημαντικά τη συμμετοχή της στο συνολικό ΑΕΠ της Περιφέρειας, από 24% σε 27%, ενώ στη δεύτερη επήλθε μείωση από 15% σε 13%. Η αύξηση της συμμετοχής της ΠΕ Καβάλας στο συνολικό ΑΕΠ θα πρέπει να αποδοθεί κυρίως στην προαναφερθείσα σημαντική αύξηση στο δευτερογενή τομέα παραγωγής, αντίθετα η σχετική μείωση στην ΠΕ Δράμας θα πρέπει να αποδοθεί στη χαμηλή απόλυτη αύξηση του δευτερογενούς και τριτογενούς τομέα, σε συνδυασμό με τη μείωση στον πρωτογενή.

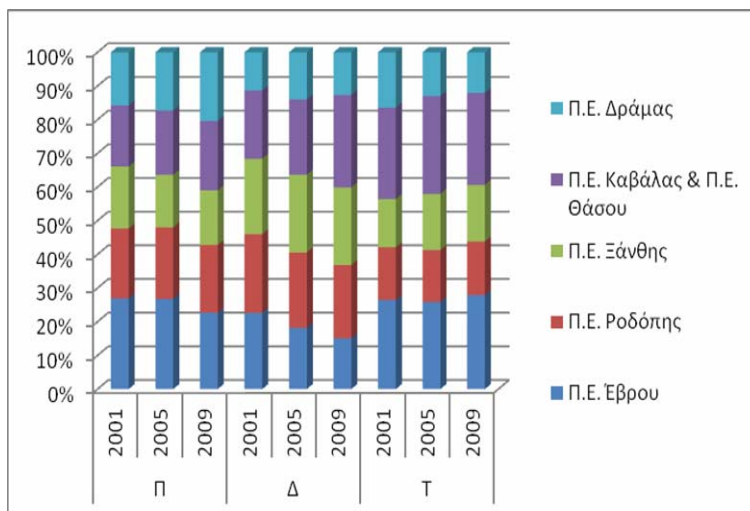
¹⁸ Όπως και στην προηγούμενη ενότητα, των πληθυσμιακών χαρακτηριστικών, τα στοιχεία των ΠΕ Καβάλας και Θάσου παρουσιάζονται ενιαία για όλα τα χρόνια, ώστε να υπάρχει συγκρισιμότητα.

Σχήμα 19: Συμμετοχή των ΠΕ στο ΑΕΠ της Περιφέρειας ΑΜΘ τα έτη 2001, 2005, 2009

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ *ιδία επεξεργασία*

Στο ακόλουθο Σχήμα παρατηρείται ότι στον πρωτογενή και δευτερογενή τομέα, το 2001, υπήρχε ισοκατανομή του ΑΕΠ στις πέντε Περιφερειακές Ενότητες. Στον τριτογενή τομέα φαίνεται να υπερισχύουν οι ΠΕ Καβάλας-Θάσου και ΠΕ Έβρου. Αυτή η τάση συνεχίζει μέχρι και το 2009. Παρατηρείται σημαντική μείωση του ΑΕΠ του πρωτογενή και, κυρίως, του δευτερογενή τομέα της ΠΕ Έβρου με ταυτόχρονη αύξηση του τριτογενή.

Σχήμα 20: Συμμετοχή των ΠΕ στο συνολικό ΑΕΠ της Περιφέρειας ΑΜΘ ανά έτη και ανά παραγωγικό τομέα

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ *ιδία επεξεργασία*

Αξιοσημείωτο είναι ότι η ΠΕ Δράμας είναι η μοναδική που παρουσιάζει αρνητικό πρόσημο στο ΜΕΡΜ του ΑΕΠ της ως ποσοστό του συνόλου της Περιφέρειας καθ'όλη τη διάρκεια της περιόδου 2001-2009, ενώ οι υπόλοιπες ΠΕ παραμένουν ουσιαστικά σταθερές σε αυτό το δείκτη. Στο θεσμοθετημένο ΠΠΧΣΑΑ επισημάνθηκε η ανάγκη για προώθηση και μη επιβράδυνση των αναπτυξιακών διεργασιών λόγω τυχόν υψηλού κόστους γης και χρόνου (κόστους) μεταφορών. Επίσης ο αυξανόμενος ανταγωνισμός λόγω της ένταξης και άλλων βαλκανικών χωρών στην ΕΕ απαιτεί γρήγορες διαδικασίες σύνδεσης και συνεργασίας της χώρας με τις χώρες αυτές, που απαιτούν τη συγκρότηση νέου παραγωγικού προτύπου για τη διευκόλυνση της κινητικότητας κεφα-

λαίου και ανθρώπινου δυναμικού (ΠΠΧΣΑΑ, 2003: 20471). Η ΠΕ Δράμας είναι η μοναδική η οποία παραμένει μακριά από τον αναπτυξιακό άξονα της Εγνατίας Οδού. Σε συνδυασμό με τη μη ολοκλήρωση του Κάθετου Άξονα «Δράμα-Κάτω Νευροκόπι- Εξοχή-Ελληνοβουλγαρικά σύνορα», που θα συμβάλει στην ουσιαστική και άμεση σύνδεση της ΠΕ με τις ελληνικές και βαλκανικές αγορές, η ΠΕ δεν είναι ανταγωνιστική και δεν προσελκύει την κίνηση κεφαλαίου και ανθρώπινου δυναμικού.

Το παραπάνω συμπέρασμα επιβεβαιώνεται και από την εξέταση του κατά κεφαλή ΑΕΠ στις Περιφερειακές Ενότητες της ΑΜΘ. Η ΠΕ Δράμας ήταν ήδη, το 2001, η μειονεκτικότερη ΠΕ (η μοναδική με κατά κεφαλή ΑΕΠ μικρότερο του μέσου όρου της Περιφέρειας ΑΜΘ), κατάσταση η οποία επιδεινώνεται σημαντικά το 2009, όπου το κατά κεφαλή ΑΕΠ της ΠΕ Δράμας πέφτει στο 76,8% του περιφερειακού (από 92,7% το 2001).

Στη διάρκεια της περιόδου 2001-2009, φαίνεται να ενισχύεται σημαντικά η ΠΕ Καβάλας (με το σχετικό δείκτη να εκτοξεύεται στο 117,1% από 104,9%) και οριακά η ΠΕ Ξάνθης. Σημαντική πτώση (κατά 4,2% και 6,7%, αντίστοιχα) εμφανίζουν οι ΠΕ Έβρου και Ροδόπης. Μάλιστα, στην περίπτωση της Ροδόπης, το κατά κεφαλή ΑΕΠ το 2009 είναι χαμηλότερο σε σχέση με αυτό του συνόλου της Περιφέρειας, ενώ το 2001 ήταν υψηλότερο.

Πίνακας 29: Κατά κεφαλή ΑΕΠ ανά Περιφερειακή Ενότητα τα έτη 2001 και 2009

	ΑΕΠ κατά κεφαλή		
	2001 (€ / %)	2009 (€ / %)	Μεταβολή 2001-2009
Ευρωπαϊκή Ένωση (27)	19.800	23.500	3.700
Ελλάδα	13.372	20.531	7.139
Ελλάδα / ΕΕ	67,5%	87,3%	193,0%
ΠΑΜΘ	10.223	15.272	5.049
ΑΜΘ / Ελλάδα	76,5%	74,4%	70,5%
ΠΕ Έβρου	10.765	15.437	4.672
ΠΕ Ροδόπης	10.435	14.565	4.130
ΠΕ Ξάνθης	10.452	15.677	5.225
ΠΕ Καβάλας & ΠΕ Θάσου	10.726	17.878	7.152
ΠΕ Δράμας	9.480	11.732	2.252
ΠΕ Έβρου / ΑΜΘ	105,3%	101,1%	92,5%
ΠΕ Ροδόπης / ΑΜΘ	102,1%	95,4%	81,8%
ΠΕ Ξάνθης / ΑΜΘ	102,2%	102,7%	103,5%
ΠΕ Καβάλας & ΠΕ Θάσου / ΑΜΘ	104,9%	117,1%	141,7%
ΠΕ Δράμας / ΑΜΘ	92,7%	76,8%	44,6%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ. & Eurostat, ιδία επεξεργασία

Χάρτης Α.5.1: Ενδοπεριφερειακές Ανισότητες (1991)

[σκόπιμα κενή σελίδα]

Χάρτης Α.5.2: Ενδοπεριφερειακές Ανισότητες (2001)

[σκόπιμα κενή σελίδα]

Χάρτης A.5.3: Ενδοπεριφερειακές Ανισότητες (2009)

[σκόπιμα κενή σελίδα]

Επενδύσεις

Οι επενδύσεις στην Περιφέρεια ΑΜΘ βασίστηκαν στα κίνητρα που καθορίστηκαν στους Αναπτυξιακούς Νόμους που εφαρμόστηκαν μετά το 1990. Συγκεκριμένα, μετά την έγκριση του ισχύοντος ΠΠΧΣΑΑ, εφαρμόστηκαν οι εξής Αναπτυξιακοί Νόμοι, οι οποίοι περιγράφονται αναλυτικά στο κεφάλαιο Α.1.1.α.2-1 των εθνικών πολιτικών (στην ενότητα «αναπτυξιακό και επενδυτικό περιβάλλον»):

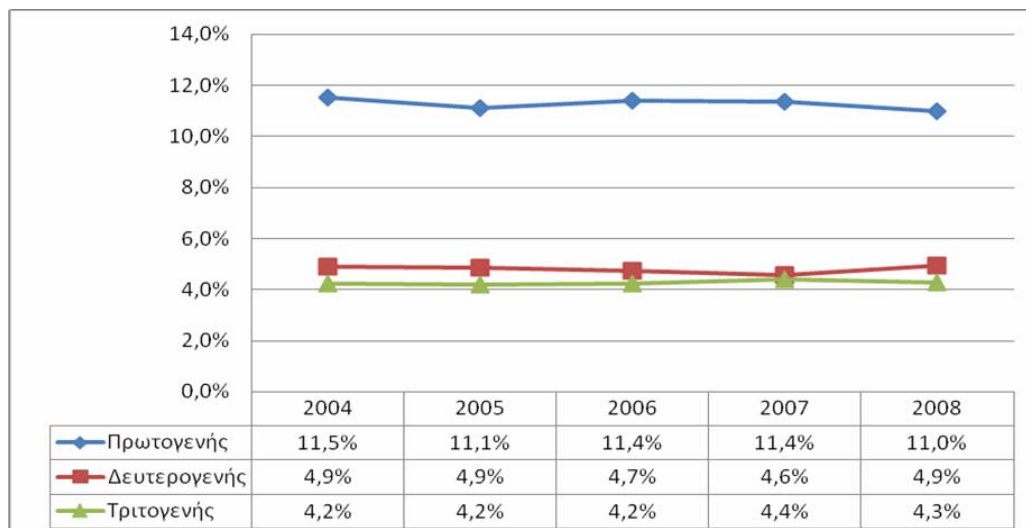
- Ν.2601/1998 (ΦΕΚ 81/Α/15.4.1998)
- Ν.3299/2004 (ΦΕΚ 261/Α/23.12.2004)
- Ν.3908/2011 (ΦΕΚ 8/Α/1.2.2011)

Με τον Ν.3299/2004 οι ΠΕ Έβρου, Ροδόπης, Ξάνθης, Θάσου και η παραμεθόριος ζώνη του ηπειρωτικού τμήματος της ΠΑΜΘ σε απόσταση 20χλμ. από τα σύνορα, εντάχθηκαν στην αναπτυξιακή ζώνη με τα περισσότερα κίνητρα (Ζώνη Δ), ενώ οι ΠΕ Καβάλας και Δράμας στην αμέσως επόμενη (Ζώνη Γ).

Ο τομέας του τουρισμού ήταν αυτός που επιδοτήθηκε περισσότερο σε όλες τις αναπτυξιακές ζώνες της Περιφέρειας κατά 40%. Στη Ζώνη Δ επίσης με 40% επιδοτήθηκαν επενδύσεις στον πρωτογενή τομέα και στις υπόλοιπες δραστηριότητες του τριτογενή. Μεγάλες επιχορηγήσεις δόθηκαν για το κόστος της δημιουργούμενης απασχόλησης, ειδικότερα στις ΠΕ της Θράκης για επενδύσεις στον πρωτογενή και τριτογενή τομέα παραγωγής (επιχορήγηση 48,1%) (βλ. και κεφάλαιο Α.1.1.α.2-1 των εθνικών πολιτικών).

Με το νέο αναπτυξιακό Ν.3908/2011 αυξήθηκε το ποσοστό των ενισχυόμενων δαπανών σε κτιριακές υποδομές, βοηθητικές εγκαταστάσεις και διαμόρφωση περιβάλλοντος χώρου από το 40% στο 60% και ειδικότερα για τις νέες μικρομεσαίες επιχειρήσεις το ποσοστό αυξήθηκε στο 70%. Κύριος στόχος ήταν η ενίσχυση της διαφάνειας και η προώθηση της δημοσίευσης όλων των πληροφοριών κάθε επένδυσης.

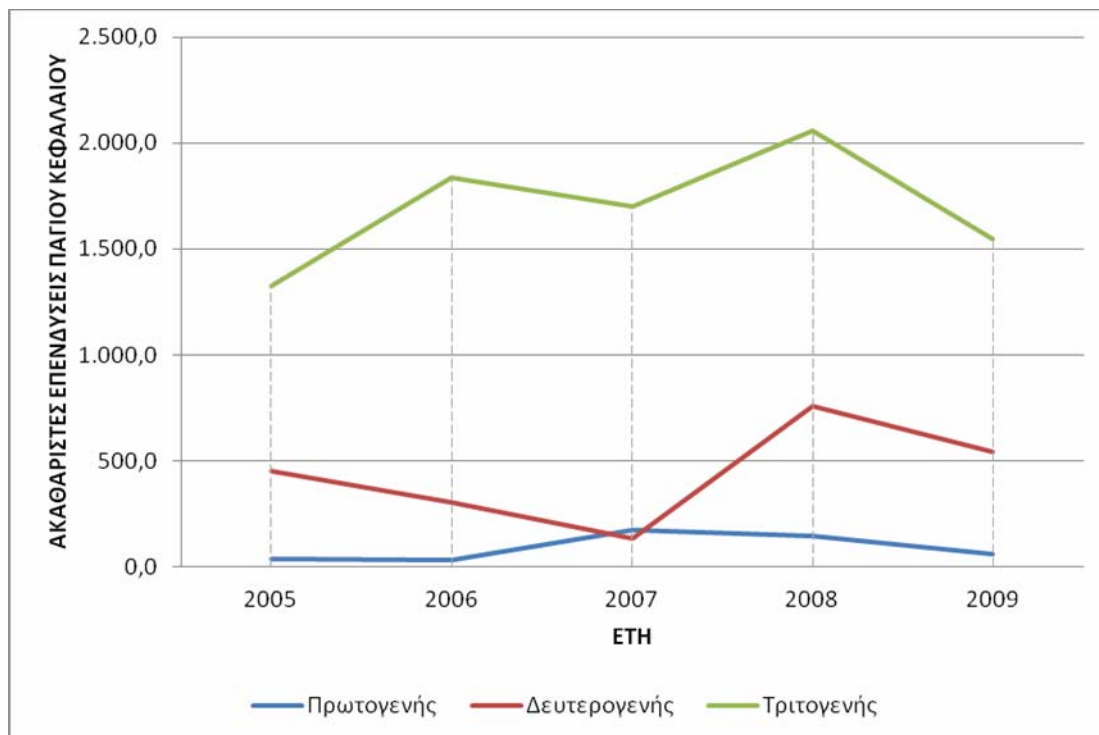
Αναφερόμενοι στην απασχόληση ανά παραγωγικό τομέα στην Περιφέρεια, από το 2004 που εγκρίθηκε ο Ν.3299 μέχρι το 2008 που υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία, φαίνεται ότι η συμμετοχή της απασχόλησης στην Περιφέρεια συγκριτικά με το σύνολο της χώρας, μειώθηκε στον πρωτογενή και παρέμεινε στάσιμη στον δευτερογενή και τον τριτογενή τομέα (βλ. ακόλουθο σχήμα). Φυσικά, από τα σχετικά στοιχεία δεν μπορεί να δοθεί μια ολοκληρωμένη εικόνα για τις επενδύσεις, ωστόσο η απασχόληση δείχνει κάποιες ενδιαφέρουσες τάσεις. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, τα κίνητρα του αναπτυξιακού νόμου του 2004 δεν φαίνεται να συνέβαλαν στην αύξηση της απασχόλησης στους περισσότερους ευνοούμενους από αυτόν τομείς.

Σχήμα 21: Συμμετοχή της απασχόλησης ανά παραγωγικό τομέα της ΠΑΜΘ σε σχέση με το σύνολο της χώρας την περίοδο ισχύος του Ν.3299/2004

Πηγή: Eurostat

Από τις ακαθάριστες επενδύσεις παγίου κεφαλαίου (δημόσιων και ιδιωτικών επενδύσεων) μεταξύ των ετών 2005-2009 στην ΠΑΜΘ διαπιστώνεται μικρή αύξηση σε όλους τους παραγωγικούς τομείς. Ο τριτογενής τομέας είναι αυτός που κυρίως επωφελήθηκε από επενδύσεις στην Περιφέρεια κατά τη διάρκεια αυτών των ετών, τα οποία εν γένει συμπίπτουν με την περίοδο εφαρμογής του αναπτυξιακού νόμου του 2004. Ακολουθεί με σημαντική διαφορά ο δευτερογενής τομέας, ενώ χαμηλότερα βρίσκεται ο πρωτογενής.

Σχήμα 22: Ακαθάριστες επενδύσεις παγίου κεφαλαίου στην ΠΑΜΘ ανά παραγωγικό τομέα (σε εκ.€), 2005-2009

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Στον πρωτογενή τομέα οι επενδύσεις μειώνονται συνεχώς μετά το 2007. Ο δευτερογενής καταγράφει σημαντική πτώση επενδύσεων μεταξύ 2005-2007, ενώ εκτινάσσεται το 2008. Στον τριτογενή τομέα καταγράφεται σημαντική αύξηση μεταξύ 2007-2008, λόγω της εντυπωσιακής ανόδου στον κλάδο των «Επαγγελματικών, επιστημονικών και τεχνικών δραστηριοτήτων, διοικητικών και υποστηρικτικών δραστηριοτήτων».

Σημαντική πτώση των επενδύσεων παρατηρείται σε όλους τους τομείς το 2009, έτος έναρξης της οικονομικής ύφεσης στη χώρα, με τη μεγαλύτερη ποσοστιαία μείωση να καταγράφεται στον πρωτογενή τομέα. Ορισμένοι κλάδοι διατηρούν τη θέση τους το 2009, άλλοι όμως καταγράφουν σημαντικές μειώσεις. Χαρακτηριστική είναι η πτώση στον κλάδο της «Διαχείρισης ακίνητης περιουσίας», η οποία μάλιστα ξεκινά με ένταση από το 2008.

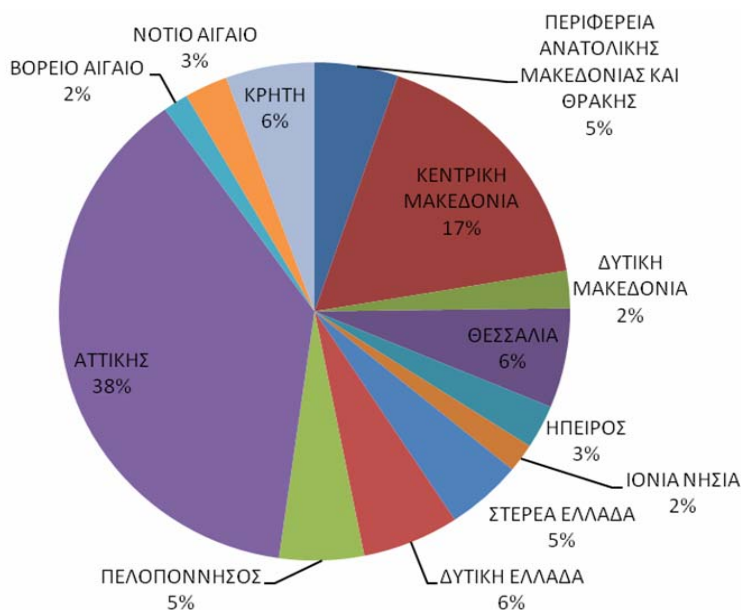
Πίνακας 30: Ακαθάριστες επενδύσεις παγίου κεφαλαίου στην ΠΑΜΘ ανά παραγωγικό τομέα και κλάδο δραστηριοτήτων (σε εκ.€), 2005-2009					
	2005	2006	2007	2008	2009
Πρωτογενής τομέας	35,6	32,4	175,5	142,7	59,8
Γεωργία, δασοκομία και αλιεία	35,6	32,4	175,5	142,7	59,8
Δευτερογενής τομέας	451,2	302,4	136,3	758,8	542,3
Ορυχεία, λατομεία, βιομηχανία, παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού, κλιματισμού και νερού, επεξεργασία λυμάτων, διαχείριση αποβλήτων και δραστηριότητες εξυγίανσης	437,7	295,3	116,2	735,6	519,5
Κατασκευές	13,6	7,2	20,1	23,3	22,8
Τριτογενής τομέας	1.328,0	1.837,9	1.698,4	2.060,2	1.547,4
Χονδρικό και λιανικό εμπόριο, επισκευή μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσυκλετών, μεταφορές και αποθήκευση, δραστηριότητες υπηρεσιών παροχής καταλύματος και υπηρεσιών εστίασης	108,6	108,0	123,5	137,4	123,2
Ενημέρωση και επικοινωνία	36,4	26,3	26,4	27,6	23,5
Χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες	7,4	10,3	12,0	13,3	13,9
Διαχείριση ακίνητης περιουσίας	988,7	1.345,2	1.299,4	854,2	670,1
Επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες, διοικητικές και υποστηρικτικές δραστηριότητες	37,8	33,6	55,3	52,1	44,2
Επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες, διοικητικές και υποστηρικτικές δραστηριότητες	109,0	278,3	149,0	943,0	640,1
Τέχνες, διασκέδαση, ψυχαγωγία, άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών, δραστηριότητες νοικοκυριών ως εργοδοτών, μη διαφοροποιημένες δραστηριότητες νοικοκυριών που αφορούν την παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών για ίδια χρήση, δραστηριότητες ετερόδικων οργανισμών και φορέων	40,1	36,1	32,8	32,5	32,4

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, *ιδία επεξεργασία*

Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός – Απασχόληση – Ανεργία

Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός

Στην Περιφέρεια ΑΜΘ ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός το 2001 αντιπροσωπεύει το 40,1% του συνολικού πληθυσμού της. Το ποσοστό αυτό διαφέρει ελάχιστα από το αντίστοιχο της χώρας που είναι 42,2%. Γενικότερα η ΑΜΘ συγκεντρώνει το 5,3% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού της χώρας. Εξαιρώντας τις Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας που συγκεντρώνουν μαζί το 55% του ενεργού πληθυσμού της χώρας, η Περιφέρεια ΑΜΘ βρίσκεται δεύτερη μαζί με την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, μετά τις Περιφέρειες Κρήτης και Δυτικής Ελλάδας, όσον αφορά το ποσοστό συμμετοχής του οικονομικά ενεργού πληθυσμού στη χώρα.

Σχήμα 23: Κατανομή οικονομικά ενεργού πληθυσμού της χώρας στις Περιφέρειες, 2001

Σε ενδοπεριφερειακό επίπεδο, τη μεγαλύτερη συμμετοχή οικονομικά ενεργού πληθυσμού στην περιφέρεια έχει η ΠΕ Καβάλας (μαζί με την ΠΕ Θάσου) (23,0%) και τη μικρότερη η ΠΕ Δράμας (15,9%).

Η ΠΕ με το μεγαλύτερο ποσοστό ενεργού πληθυσμού σε σχέση με το συνολικό πληθυσμό είναι η ΠΕ Ροδόπης (43,9%) που μάλιστα ξεπερνά και τον εθνικό μέσο όρο. Συγκεκριμένα μάλιστα, ο Δήμος Αρριανών παρουσιάζει το μεγαλύτερο ποσοστό οικονομικά ενεργού πληθυσμού ίσο με 56,5% σε όλη την Περιφέρεια. Ακολουθεί ο Δήμος Ιάσμου με ποσοστό 47,2% στην ίδια ΠΕ.

Το μικρότερο ποσοστό οικονομικά ενεργού πληθυσμού παρουσιάζει η ΠΕ Δράμας (38,0%), με το Δήμο Προσοτσάνης να έχει το χαμηλότερο ποσοστό στην Περιφέρεια μαζί με το Δήμο Διδυμοτείχου στην ΠΕ Έβρου (34,9%).

Πίνακας 31: Οικονομικά ενεργός πληθυσμός ανά Καλλικράτειο Δήμο της ΠΑΜΘ, 2001

	Μόνιμος Πληθυσμός	Οικονομικά Ενεργός	% Οικονομικά Ενε- ργού στο σύνολο
Ελλάδα	10.934.097	4.614.499	42,2%
Περιφέρεια ΑΜΘ	607.162	243.578	40,1%
ΑΜΘ/ Ελλάδα			5,3%
ΠΕ Έβρου	149.283	57.295	38,4%
Δήμος Ορεστιάδας	39.375	15.514	39,4%
Δήμος Διδυμοτείχου	23.380	8.165	34,9%
Δήμος Σουφλίου	17.691	6.306	35,6%
Δήμος Αλεξανδρούπολης	66.125	26.302	39,8%
Δήμος Σαμοθράκης	2.712	1.008	37,2%
ΠΕ Ροδόπης	111.237	48.815	43,9%
Δήμος Αρριανών	18.259	10.325	56,5%
Δήμος Μαρωνίας-Σαπών	16.626	7.035	42,3%
Δήμος Κομοτηνής	61.501	24.451	39,8%
Δήμος Ιάσμου	14.851	7.004	47,2%
ΠΕ Ξάνθης	102.959	42.576	41,4%
Δήμος Αβδήρων	18.262	7.491	41,0%
Δήμος Μύκης	16.091	6.602	41,0%
Δήμος Τοπείρου	12.223	5.582	45,7%
Δήμος Ξάνθης	56.383	22.901	40,6%
ΠΕ Καβάλας & ΠΕ Θάσου	141.499	56.073	39,6%
Δήμος Θάσου	13.451	4.884	36,3%
Δήμος Νέστου	22.218	9.153	41,2%
Δήμος Καβάλας	74.186	29.394	39,6%
Δήμος Παγγαίου	31.644	12.642	40,0%
ΠΕ Δράμας	102.184	38.819	38,0%
Δήμος Δοξάτου	16.883	6.440	38,1%
Δήμος Παρανεστίου	5.114	1.723	33,7%
Δήμος Δράμας	57.367	22.599	39,4%
Δήμος Προσοτσάνης	15.531	5.425	34,9%
Δήμος Νευροκοπίου	7.289	2.632	36,1%
ΠΕ Έβρου/ ΑΜΘ			23,5%
ΠΕ Ροδόπης/ ΑΜΘ			20,0%
ΠΕ Ξάνθης/ ΑΜΘ			17,5%
ΠΕ Καβάλας & ΠΕ Θάσου/ ΑΜΘ			23,0%
ΠΕ Δράμας/ ΑΜΘ			15,9%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, *ιδία επεξεργασία*

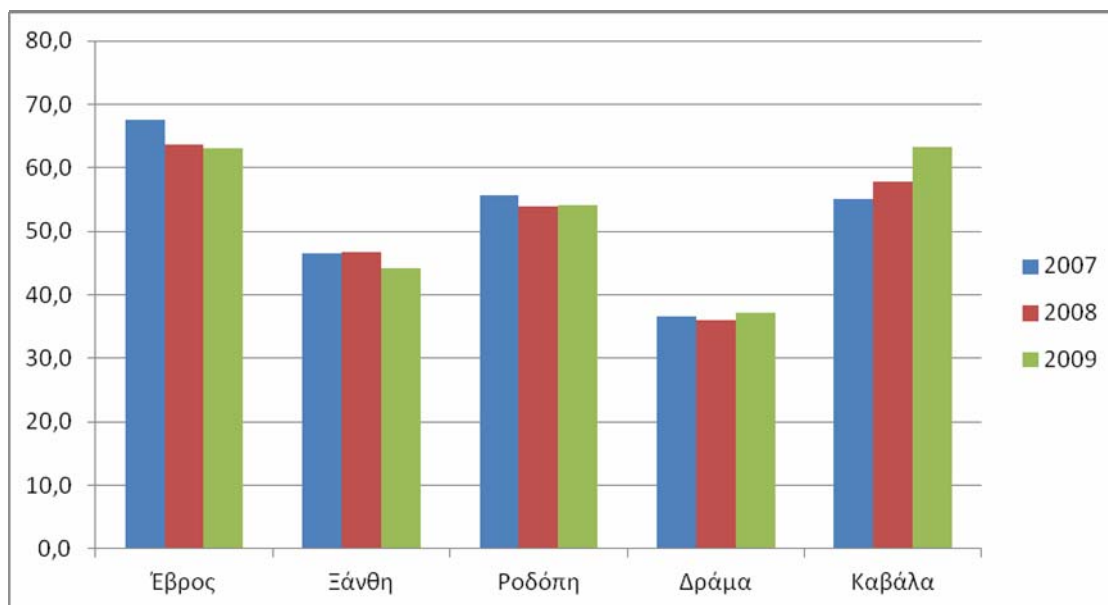
Σύμφωνα με στοιχεία της Eurostat, για τα έτη 2007-2011, ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός της χώρας ενώ παρουσίαζε μικρή ανοδική τάση παρουσίασε μείωση το 2011. Το ίδιο συνέβη και στην Περιφέρεια ΑΜΘ.

Πίνακας 32: Οικονομικά ενεργός πληθυσμός της ΠΑΜΘ και των ΠΕ, 2007-2011

	2007	2008	2009	2010	2011
Ελλάδα	4.916,7	4.937,3	4.979,8	5.017,3	4.967,6
Περιφέρεια ΑΜΘ	261,2	258,2	261,7	265,5	258,7
Έβρος	67,6	63,7	63,1	-	-
Ξάνθη	46,5	46,8	44,1	-	-
Ροδόπη	55,6	53,9	54,1	-	-
Δράμα	36,6	36,0	37,1	-	-
Καβάλα	55,0	57,8	63,3	-	-

Πηγή: Eurostat, Σημείωση: * Σε χιλιάδες

Σε επίπεδο Περιφερειακών Ενοτήτων, μεταξύ των ετών 2007-2009, καταγράφεται σημαντική μείωση στις ΠΕ Έβρου και Ξάνθης και μεγάλη αύξηση στην ΠΕ Καβάλας, όπως φαίνεται και στο ακόλουθο σχήμα. Η ΠΕ Ροδόπης παρουσιάζει μικρή κάμψη και η ΠΕ Δράμας οριακή αύξηση.

Σχήμα 24: Εξέλιξη του οικονομικά ενεργού πληθυσμού ανά ΠΕ, 2007-2009

Πηγή: Eurostat, Σημείωση: * Σε χιλιάδες

Απασχόληση

Η εξέλιξη της απασχόλησης στην Περιφέρεια ΑΜΘ κατά τη διάρκεια της τελευταίας εικοσαετίας παρακολούθησε τις τάσεις που επικράτησαν σε επίπεδο χώρας πριν το ξέσπασμα της οικονομικής κρίσης. Χαρακτηριστική εξέλιξη αυτής της περιόδου είναι η «τριογενοποίηση» της οικονομίας, με την αύξηση του ποσοστού των απασχολουμένων στον τριογενή τομέα, σε βάρος κυρίως του πρωτογενή και, σε μικρότερο βαθμό, του δευτερογενή τομέα. Ο ρυθμός αυτής της αύξησης ξεπέρασε τις προβλέψεις απασχόλησης του θεσμοθετημένου ΠΠΧΣΑΑ, καθώς ήδη το 2001 η απασχόληση στον τριογενή τομέα είχε ξεπεράσει την πρόβλεψη του ΠΠΧΣΑΑ για το 2006.¹⁹

¹⁹ Αν και το γεγονός αυτό πιθανά οφείλεται στο γεγονός ότι στο ΦΕΚ του ΠΠΧΣΑΑ χρησιμοποιήθηκαν τα διαθέσιμα στοιχεία απασχόλησης του 1991 από τη μελέτη του Πλαισίου, τα οποία δεν επικαιροποιήθηκαν με τα στοιχεία του 2001 στο διάστημα που μεσολάβησε μέχρι τη θεσμοθέτηση του ΦΕΚ, με αποτέλεσμα

Ακόμη και έτσι, η Περιφέρεια ΑΜΘ, τηρουμένων των αναλογιών κάθε περιόδου, μπορεί να εξακολουθεί να χαρακτηρίζεται ως «αγροτική», διατηρώντας τόσο το 2001 όσο και το 2009 τη δεύτερη θέση σε ποσοστό απασχολούμενων στον πρωτογενή τομέα, μετά την Περιφέρεια Πελοποννήσου. Σημειώνεται επίσης ότι η ποσοστιαία μείωση της απασχόλησης στον τομέα είναι χαμηλότερη της αντίστοιχης εθνικής, με αποτέλεσμα η ΑΜΘ το 2009 να εμφανίζει υπερδιπλάσιο ποσοστό σε σχέση με το σύνολο της χώρας.

Όσον αφορά στο δευτερογενή τομέα, η Περιφέρεια εμφανίζει σημαντική μείωση μεταξύ 2001-2009, ενώ την προηγούμενη περίοδο 1991-2001 η απασχόληση είχε παραμείνει σταθερή. Οι εξελίξεις, με την απασχόληση να πέφτει το 2009 στο 18,8%, κινούνται στην αντίθετη κατεύθυνση από τις προβλέψεις του ΠΠΧΣΑΑ, που διέβλεπε σταθερή αύξηση, σε 23% το 2006 και 25% το 2015. Η κάμψη της απασχόλησης, σε συνδυασμό με τη μείωση της συμμετοχής του δευτερογενούς τομέα της Περιφέρειας στο συνολικό ΑΕΠ σε επίπεδο χώρας στο ίδιο χρονικό διάστημα (βλ. προηγούμενη ενότητα «ΑΕΠ και επενδύσεις»), δείχνουν την έλλειψη δυναμισμού του τομέα κατά την τελευταία δεκαετία.

Στον τριτογενή τομέα, η αύξηση της απασχόλησης υπήρξε σταθερή την τελευταία εικοσαετία, με ελαφρώς μεγαλύτερο ρυθμό πριν το 2001, με αποτέλεσμα να ξεπεράσει, όπως προαναφέρθηκε, τις σχετικές προβλέψεις του ΠΠΧΣΑΑ, φτάνοντας στα επίπεδα του 55% το 2009. Εξακολουθεί πάντως να υπολείπεται των περισσότερων Περιφερειών της χώρας, διατηρώντας την τρίτη χαμηλότερη θέση, μετά την Πελοπόννησο και τη Δυτική Μακεδονία.

Πίνακας 33: Εξέλιξη της κατανομής της απασχόλησης ανά παραγωγικό τομέα στις Περιφέρειες της χώρας, 1991-2001-2009

	Πρωτογενής Τομέας			Δευτερογενής Τομέας			Τριτογενής Τομέας		
	1991	2001	2009	1991	2001	2009	1991	2001	2009
ΣΥΝΟΛΟ ΕΛΛΑΔΟΣ	19,9%	15,2%	11,8%	25,3%	23,0%	19,7%	54,8%	61,8%	68,4%
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ & ΘΡΑΚΗ	38,5%	30,5%	25,9%	22,0%	21,9%	18,8%	39,5%	47,6%	55,3%
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	22,0%	17,2%	12,1%	29,1%	25,2%	22,0%	48,9%	57,6%	66,0%
ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	25,4%	19,8%	16,8%	35,9%	30,5%	28,4%	38,7%	49,6%	54,8%
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	33,4%	28,8%	24,0%	22,6%	20,0%	18,8%	44,0%	51,1%	57,2%
ΗΠΕΙΡΟΣ	32,5%	23,3%	18,1%	21,8%	20,7%	20,8%	45,7%	56,0%	61,1%
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	29,0%	20,1%	16,4%	18,2%	18,3%	12,8%	52,8%	61,6%	70,7%
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	27,6%	25,2%	16,1%	29,2%	26,6%	25,7%	43,2%	48,2%	58,2%
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	35,8%	27,4%	22,2%	20,0%	19,0%	16,9%	44,2%	53,6%	60,9%
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	42,9%	35,8%	32,1%	17,9%	18,1%	15,9%	39,2%	46,1%	51,9%
ΑΤΤΙΚΗΣ	1,4%	1,4%	0,5%	27,6%	24,5%	20,1%	71,0%	74,1%	79,4%
ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	25,2%	23,3%	16,8%	21,6%	18,3%	15,2%	53,2%	58,4%	68,0%
ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	12,8%	9,2%	4,9%	25,6%	23,3%	18,6%	61,6%	67,5%	76,5%
ΚΡΗΤΗ	32,6%	24,6%	20,1%	17,5%	16,9%	15,3%	49,9%	58,4%	64,6%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ίδια επεξεργασία

οι παραδοχές στις οποίες στηρίχθηκαν οι προβλέψεις απασχόλησης του ΠΠΧΣΑΑ να αποκλίνουν από την πραγματική κατάσταση του 2001.

Σε ό,τι αφορά στη συμβολή κάθε Περιφέρειας στο σύνολο της απασχόλησης σε επίπεδο χώρας το 2001, η ΠΑΜΘ συνεισέφερε στην απασχόληση της χώρας κατά 5,3%, ποσοστό αρκετά χαμηλό σε σχέση με τις άλλες, συγκρίσιμες πληθυσμιακά, Περιφέρειες της ηπειρωτικής χώρας. Όπως εξάγεται λογικά και από τις προηγούμενες διαπιστώσεις, η Περιφέρεια ΑΜΘ παρουσιάζει αρκετά υψηλό ποσοστό συμμετοχής στην απασχόληση του πρωτογενούς τομέα, ενώ υστερεί στον δευτερογενή και τον τριτογενή τομέα.

Πίνακας 34: Συμβολή της απασχόλησης των Περιφερειών στο σύνολο της χώρας, ανά παραγωγικό τομέα, 2001

	Π	Δ	Τ	Σύνολο
ΣΥΝΟΛΟ ΕΛΛΑΔΟΣ	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ & ΘΡΑΚΗ	10,6%	5,1%	4,1%	5,3%
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	19,3%	18,7%	15,9%	17,1%
ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	3,1%	3,1%	1,9%	2,3%
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	12,6%	5,8%	5,5%	6,6%
ΗΠΕΙΡΟΣ	4,3%	2,5%	2,5%	2,8%
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	2,3%	1,4%	1,8%	1,8%
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	7,9%	5,5%	3,7%	4,8%
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	10,3%	4,7%	5,0%	5,7%
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	12,9%	4,3%	4,1%	5,5%
ΑΤΤΙΚΗΣ	3,5%	40,7%	45,8%	38,2%
ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	2,5%	1,3%	1,5%	1,6%
ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	1,6%	2,6%	2,8%	2,6%
ΚΡΗΤΗ	9,2%	4,2%	5,4%	5,7%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ. *ιδία επεξεργασία*

Η εξέταση της απασχόλησης σε επίπεδο κλάδων δίνει μια αναλυτικότερη εικόνα της τομεακής διάρθρωσης που παρουσιάστηκε παραπάνω (βλ. αναλυτικά στον Πίνακα 32 στη συνέχεια). Σύμφωνα με πρόσφατη έρευνα του ΙΝΕ-ΓΣΕΕ,²⁰ φαίνεται ότι την περίοδο 2000-2008 οι δέκα από τους δεκαπέντε μεγαλύτερους κλάδους της Περιφέρειας παρουσιάζουν αύξηση της απασχόλησης και οι υπόλοιποι πέντε μείωση. Τους υψηλότερους ρυθμούς αύξησης παρουσιάζει μια σειρά κλάδων του τριτογενούς τομέα, οι οποίοι καλύπτουν στο σύνολό τους σχεδόν όλο το φάσμα των υπηρεσιών. Οι συγκεκριμένοι κλάδοι ενισχύουν σημαντικά την ποσοστιαία συμμετοχή τους στο σύνολο της απασχόλησης της Περιφέρειας (κάτι που, όπως προαναφέρθηκε, ισχύει και για το σύνολο του τομέα), παρέχοντας ενδείξεις των διαδικασιών τριτογενοποίησης της περιφερειακής οικονομίας.

Τους υψηλότερους ρυθμούς αύξησης παρουσιάζουν οι «λοιποί κλάδοι του εμπορίου» (75,8%) και η «διαχείριση ακίνητης περιουσίας» (65,5%), αυξάνοντας τη συμμετοχή τους κατά 2,5% και 2,0% αντίστοιχα. Αυτοί οι κλάδοι δημιουργούν σημαντικό αριθμό νέων θέσεων εργασίας (5.794 ο πρώτος και 4.540 ο δεύτερος) και καλύπτουν τόσο τον χώρο παροχής υπηρεσιών κατανομής (λοιποί κλάδοι του εμπορίου) όσο και τον χώρο της παροχής υπηρεσιών προς παραγωγούς (κλάδοι διαχείρισης ακίνητης περιουσίας).

²⁰ Ινστιτούτο Εργασίας (ΙΝΕ) ΓΣΕΕ (2011, Μάρτιος), «Αναδιαρθρώσεις και κλαδική εξειδίκευση των περιφερειών στις απαρχές του 21ου αιώνα».

Υψηλούς ρυθμούς αύξησης της απασχόλησης εμφανίζουν και οι κλάδοι της «εκπαίδευσης» (42,4%), της «δημόσιας διοίκησης» (39,9%) και της «υγείας και κοινωνικής μέριμνας» (28,3%), αυξάνοντας σημαντικά τη συμμετοχή τους (κατά 2,1%, 3,3% και 1,0% αντίστοιχα). Οι τρεις κλάδοι, που συνδέονται σε μεγάλο βαθμό με την απασχόληση στον δημόσιο τομέα (με δεδομένη την περιορισμένη ανάπτυξη ιδιωτικών υπηρεσιών εκπαίδευσης και υγείας στην Περιφέρεια ΑΜΘ) καλύπτουν το 22,5% της συνολικής απασχόλησης, έχοντας συμβάλλει αποφασιστικά στη δημιουργία θέσεων εργασίας στην Περιφέρεια (4.732 στην εκπαίδευση, 7.543 στη δημόσια διοίκηση και 2.393 στην υγεία). Η ανάπτυξή τους στο διάστημα 2000-2008 συνδέεται σε μεγάλο βαθμό με τους ρυθμούς επέκτασης του κοινωνικού κράτους στην Περιφέρεια και οι υψηλοί ρυθμοί αύξησης της απασχόλησής τους οφείλονται τόσο στη γενικότερη τάση που επικρατούσε εκείνη την περίοδο στο σύνολο της χώρας, όσο και στην ευνοϊκή κλαδική διάρθρωση της Περιφέρειας και στην ύπαρξη των κατάλληλων τοπικού χαρακτήρα παραγόντων (υποδομές, δίκτυα κ.ά.), που λειτούργησαν θετικά.

Σημαντική αύξηση σημείωσαν επίσης οι «λοιποί κλάδοι των υπηρεσιών» (39,0%), συνεισφέροντας σε 1.500 θέσεις εργασίας στο διάστημα 2000-2008. Από το δευτερογενή τομέα, ο μόνος κλάδος που κατέγραψε σημαντική αύξηση είναι ο κλάδος «ηλεκτρισμού, ύδρευσης και φυσικού αερίου» (37,4%), συμβάλλοντας όμως σε μικρότερο βαθμό στη δημιουργία θέσεων εργασίας εξαιτίας του μικρού απόλυτου μεγέθους του (κάτι που ισχύει και για τους υπόλοιπους κλάδους των υπηρεσιών).

Χαμηλούς ρυθμούς αύξησης σημείωσαν οι κλάδοι «μεταφορών», «ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών οργανισμών (τράπεζες και λοιπές χρηματοπιστωτικού χαρακτήρα δραστηριότητες)» και «κατασκευών» (8,0%, 6,2% και 3,9% αντίστοιχα), συμβάλλοντας έτσι σε πολύ μικρότερο βαθμό στη δημιουργία θέσεων εργασίας. Ειδικά στην περίπτωση των κατασκευών, που συνιστά έναν από τους μεγαλύτερους σε μέγεθος απασχόλησης κλάδους της Περιφέρειας, ο ιδιαίτερα περιορισμένος ρυθμός αύξησης (3,9%) υποδηλώνει περισσότερο στασιμότητα, παρά μια τάση ανόδου. Λαμβάνοντας μάλιστα υπόψη τον υψηλό ρυθμό (29,9%) με τον οποίο ο κλάδος αναπτύσσεται στο σύνολο της χώρας στο ίδιο χρονικό διάστημα, γίνεται φανερή η αδυναμία του κλάδου να λειτουργήσει με τον απαιτούμενο δυναμισμό, γεγονός που οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στην αναιμική παρουσία τοπικού χαρακτήρα παραγόντων (όπως οι υποδομές και τα δίκτυα) που δεν συμβάλλουν στην περαιτέρω αύξηση της απασχόλησης του κλάδου.

Οι κλάδοι στους οποίους παρατηρείται μείωση της απασχόλησης είναι: η «γεωργία-κτηνοτροφία», η «μεταποίηση», τα «ορυχεία-λατομεία», τα «ξενοδοχεία-εστιατόρια» και το «λιανικό εμπόριο». Η σημαντικότερη μείωση καταγράφεται στον κλάδο της γεωργίας-κτηνοτροφίας, όπου την περίοδο 2000-2008 χάνονται 25.568 θέσεις εργασίας. Η ποσοστιαία μείωση ανέρχεται σε 30,9%, συνιστώντας έναν από τους υψηλότερους ρυθμούς μείωσης στο σύνολο των Περιφερειών της χώρας. Ένα μέρος της μείωσης αυτής οφείλεται στην οριστική αποχώρηση ενός αριθμού ατόμων από το εργατικό δυναμικό λόγω συνταξιοδότησης (βλ. τα υψηλά ποσοστά απασχολούμενων του κλάδου που εντοπίζονται το 2000 στις ηλικιακές κατηγορίες 55-64 και άνω των 65 ετών), το οποίο δεν υποκαταστάθηκε από νεοεισερχόμενους στην αγορά εργασίας, ενώ ένα άλλο μέρος συνδέεται με την αποχώρηση ατόμων από τον πρωτογενή και την αναζήτηση εργασίας σε άλλους τομείς, κυρίως στις υπηρεσίες, αλλά και στη μεταποίηση (μετατροπή των ατόμων από κατόχους γης σε βιομηχανικούς εργάτες ή συνθηθέστερα σε παραγωγούς υπηρεσιών, η οποία μπορεί να συνδέεται και με γεωγραφική κινητικότητα). Η μείωση της απασχόλησης στη γεωργία-κτηνοτροφία συνι-

στά αναμφίβολα τη σημαντικότερη διαφοροποίηση στην κλαδική διάρθρωση της απασχόλησης στην Περιφέρεια, με τη συμμετοχή του κλάδου στη συνολική απασχόληση να μειώνεται κατά 10,5%. Παρά ταύτα, παραμένει ο μεγαλύτερος, μακράν των υπολοίπων (ένας στους τέσσερις απασχολούμενους), έτσι ώστε, όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, η Περιφέρεια ΑΜΘ να μπορεί να χαρακτηρίζεται και σήμερα ως «αγροτική». Με δεδομένα πάντως τα διαρθρωτικά χαρακτηριστικά του πρωτογενούς τομέα στη χώρα, και τα οικονομικά στοιχεία που παρουσιάζονται στην προηγούμενη ενότητα, αυτή η μεγάλη συγκέντρωση της απασχόλησης συνδυάζεται με σχετικά περιορισμένη παραγωγικότητα και κατ' επέκταση με χαμηλές αποδόσεις της μέσης αγροτικής εκμετάλλευσης.

Η δεύτερη πηγή μείωσης της απασχόλησης προέρχεται από τη μεταποίηση, όπου καταγράφεται μείωση της απασχόλησης κατά 11,9%, περιορίζοντας τις θέσεις εργασίας κατά 3.521. Σημειώνεται ότι η τάση αυτή παγιώνεται μετά το 2005, καθώς τα προηγούμενα χρόνια παρουσίαζε διακυμάνσεις, με διαδοχικές αυξήσεις και μειώσεις της απασχόλησης²¹. Η εξέλιξη αυτή έχει ως αποτέλεσμα την πτώση της συμμετοχής της μεταποίησης στη συνολική απασχόληση της Περιφέρειας κατά 1,4% και σηματοδοτεί την ύπαρξη μιας απόλυτης βιομηχανικής οπισθοχώρησης. Βασικοί λόγοι της μείωσης αυτής θα πρέπει να θεωρηθούν τόσο η δυσμενής διάρθρωση των κλάδων της Περιφέρειας όσο και οι τοπικού χαρακτήρα παράγοντες, πέρα από τη γενικότερη τάση μείωσης της απασχόλησης στη μεταποίηση στη χώρα. Πέραν της συνολικής πτωτικής πορείας, επισημαίνεται ότι στο εσωτερικό της μεταποιητικής δραστηριότητας επικρατούν έντονες τάσεις αναδιάρθρωσης. Μεταξύ των πιο σημαντικών κλάδων της μεταποίησης, εκείνοι που αυξάνουν την απασχόλησή τους και ενισχύουν τη θέση τους στην Περιφέρεια είναι: η βιομηχανία τροφίμων, η κατασκευή προϊόντων από καουτσούκ και πλαστικές ύλες, η κατασκευή προϊόντων από μη μεταλλικά ορυκτά και η κατασκευή επίπλων. Στον αντίποδα, οι κλάδοι που μειώνουν την απασχόληση και τη συμμετοχή τους είναι: η παραγωγή προϊόντων καπνού, η κατασκευή ειδών ένδυσης (που συνιστούσε το δεύτερο σε μέγεθος κλάδο της μεταποίησης στην Περιφέρεια και συρρικνώνεται σε μεγάλο βαθμό), η βιομηχανία ξύλου, η παραγωγή χημικών ουσιών και η κατασκευή μεταλλικών προϊόντων. Πάντως, παρά τις έντονες αυτές ανακατατάξεις στο εσωτερικό της μεταποίησης, κανένας επιμέρους κλάδος της δεν παρουσιάζει τέτοιο μέγεθος ώστε να συγκεντρώνει το 3,0% της συνολικής απασχόλησης στην Περιφέρεια.

Ο κλάδος των ξενοδοχείων-εστιατορίων μεταξύ 2000-2008 εμφάνισε μείωση της απασχόλησης κατά 4,5%, οδηγώντας στην απώλεια 609 θέσεων εργασίας στην Περιφέρεια. Καθώς ο κλάδος αυτός βρίσκεται στον πυρήνα των δραστηριοτήτων του τουριστικού τομέα, η αδυναμία του να δημιουργήσει θέσεις εργασίας αναδεικνύει την έλλειψη δυναμισμού και την αναποτελεσματικότητα της έως τώρα ακολουθούμενης πολιτικής σε έναν τομέα στον οποίο η Περιφέρεια προσβλέπει για την τόνωση της συνολικής της αναπτυξιακής πορείας στο μέλλον, και ο οποίος ανέκαθεν συνιστούσε βασική πηγή δημιουργίας θέσεων εργασίας στην Ελλάδα (είναι χαρακτηριστικό ότι στο σύνολο της χώρας ο κλάδος ξενοδοχείων-εστιατορίων στο ίδιο χρονικό διάστημα παρουσιάζει αύξηση κατά 19,3%, οδηγώντας στη δημιουργία 52.697 νέων θέσεων εργασίας). Αυτή η αδυναμία του τουριστικού τομέα σε συνδυασμό με την περιορισμένη αύξηση του κλάδου των κατασκευών φαίνεται να στερούν από την Περιφέρεια τα δύο «παραδοσιακά εργαλεία ανάπτυξης» της ελληνικής οικονομίας.

²¹ Επισημαίνεται ότι αυτές οι ελαφρές διαφοροποιήσεις της απασχόλησης ενδέχεται, μέχρι ενός σημείου τουλάχιστον, να αντικατοπτρίζουν ζητήματα καταγραφής των μεγεθών και να μην ανταποκρίνονται πλήρως στην πραγματικότητα.

Μια άλλη πηγή μείωσης της απασχόλησης στην Περιφέρεια προέρχεται από το λιανικό εμπόριο. Πρόκειται για ενδιαφέρουσα περίπτωση, καθώς παρατηρείται μόνο στην Ανατολική Μακεδονία - Θράκη και δεν μπορεί εύκολα να ερμηνευθεί. Καθώς μάλιστα οι λοιποί κλάδοι του εμπορίου στην Περιφέρεια εμφανίζουν ιδιαίτερη δυναμική, αυξάνοντας την απασχόλησή τους κατά 75,8%, η μείωση του λιανικού εμπορίου φαίνεται να συνιστά περισσότερο πρόβλημα καταγραφής και στατιστικών δεδομένων, παρά πραγματικό γεγονός.

Πίνακας 35: Μεταβολές απασχόλησης κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας στην ΠΑΜΘ, 2000-2008

Κλάδοι	Σύνολο απασχόλησης και μεταβολή κατά κλάδο				Ποσοστιαία συμμετοχή κάθε κλάδου στο σύνολο		
	2000	2008	Απόλυτη	%	2000	2008	%
Πρωτογενής τομέας							
Γεωργία, κτηνοτροφία κ.ά.	82.689	57.121	-25.568	-30,9	34,7	24,2	-10,5
Δευτερογενής τομέας							
Ορυχεία και λατομεία	2.441	2.234	-207	-8,5	1,0	0,9	-0,1
Μεταποίηση	29.662	26.141	-3.521	-11,9	12,4	11,1	-1,4
Ηλεκτρισμός, ύδρευση, φυσικό αέριο	1.684	2.313	629	37,4	0,7	1,0	0,3
Κατασκευές	17.059	17.718	659	3,9	7,2	7,5	0,4
Τριτογενής τομέας							
Λιανικό εμπόριο	23.778	20.386	-3.392	-14,3	10,0	8,6	-1,3
Λοιποί κλάδοι εμπορίου	7.647	13.441	5.794	75,8	3,2	5,7	2,5
Ξενοδοχεία και εστιατόρια	13.578	12.969	-609	-4,5	5,7	5,5	-0,2
Μεταφορές, αποθήκευση και επικοινωνίες	7.580	8.189	609	8,0	3,2	3,5	0,3
Ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί	3.174	3.405	231	6,2	1,3	1,4	0,1
Διαχείριση ακίνητης περιουσίας	6.927	11.467	4.540	65,5	2,9	4,9	2,0
Δημόσια διοίκηση	18.900	26.443	7.543	39,9	7,9	11,2	3,3
Εκπαίδευση	11.151	15.882	4.732	42,4	4,7	6,7	2,1
Υγεία και κοινωνική μέριμνα	8.454	10.848	2.393	28,3	3,5	4,6	1,0
Λοιποί κλάδοι υπηρεσιών	3.855	5.357	1.502	39,0	1,6	2,3	0,7
Σύνολο	238.579	236.193	-2.385	-1,0			

Πηγή: INE, 2011, Ίδια επεξεργασία.

Σημείωση: Με κόκκινο σημειώνονται οι κλάδοι που σημειώνουν αρνητική μεταβολή.

Με τα πιο πρόσφατα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ (08/11/2012), το σύνολο των απασχολούμενων στη χώρα κατά τον Αύγουστο του 2012 εκτιμάται ότι ανήλθε σε 3.726.663 άτομα. Οι απασχολούμενοι μειώθηκαν κατά 327.658 άτομα σε σχέση με τον Αύγουστο του 2011 (μείωση 8,1%) και κατά 36.597 άτομα σε σχέση με τον Ιούλιο του 2012 (μείωση 1,0%).

Πίνακας 36: Σύνολο απασχολούμενων στο σύνολο της χώρας, Αύγουστος 2007 - 2012

ΕΤΟΣ	ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΙ	% ΔΙΑΦΟΡΑ ΑΠΟ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟ ΕΤΟΣ
2007	4.517.405	-
2008	4.562.311	1,0%
2009	4.526.033	-0,8%
2010	4.377.730	-3,3%
2011	4.054.322	-7,4%
2012	3.726.663	-8,1%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ίδια επεξεργασία

Διαπιστώνεται ότι μετά το 2009 η πτώση του απασχολούμενου πληθυσμού στη χώρα είναι δραματική, ιδίως στη διετία 2010-2011. Η απασχόληση στην Περιφέρεια ΑΜΘ μειώνεται συνεχώς από το 2008, μάλιστα με ρυθμούς ταχύτερους σε σχέση με την αντίστοιχη αύξηση που είχε παρουσιάσει την προηγούμενη πενταετία 2003-2008. Σε απόλυτους αριθμούς, η μείωση των απασχολούμενων από το 2008 μέχρι το 2011 ανέρχεται σε 28.000 άτομα. Ποσοστιαία, αντιστοιχεί σε 12,1%, υπερβαίνοντας το αντίστοιχο ποσοστό της χώρας, που ήταν 10,3% την ίδια περίοδο.

Πίνακας 37: Σύνολο απασχολούμενων στην ΠΑΜΘ και τη χώρα, 2003-2011

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Ελλάδα	4.274,5	4.313,2	4.368,9	4.452,3	4.509,8	4.559,4	4.508,7	4.388,6	4.090,7
Περιφέρεια ΑΜΘ	231,0	228,6	227,7	231,8	235,8	235,8	233,1	227,7	207,3

Πηγή: Eurostat, Σημείωση: * Σε χιλιάδες

Σε ενδοπεριφερειακό επίπεδο, τα στοιχεία μέχρι το 2001 δεν αποκλίνουν σημαντικά από τη γενική εικόνα στο σύνολο της Περιφέρειας. Στον πρωτογενή τομέα σημαντική πτώση καταγράφουν οι ΠΕ Έβρου και Ξάνθης, ενώ η ΠΕ Ροδόπης εξακολουθεί να έχει πολύ υψηλά ποσοστά απασχόλησης (51,3% το 2001), διαθέτοντας παράλληλα τα χαμηλότερα της Περιφέρειας, με μεγάλη μάλιστα διαφορά από τις άλλες ΠΕ, στους άλλους δύο τομείς. Στο δευτερογενή τομέα, όπου η κατάσταση είναι σταθερή στο σύνολο της ΑΜΘ, κερδίζουν σε απασχόληση οι ΠΕ Έβρου και Ξάνθης, σε αντίθεση με τις ΠΕ Καβάλας και Δράμας, οι οποίες παραδοσιακά εμφάνιζαν τα μεγαλύτερα ποσοστά, λόγω της βιομηχανικής και της εξορυκτικής δραστηριότητας που συγκεντρώνουν. Στον τριτογενή, χαμηλά ποσοστά συγκεντρώνει η ΠΕ Ξάνθης, που παρουσιάζει τη μεγαλύτερη ισοκατανομή στην απασχόληση μεταξύ των πέντε ΠΕ.

Πίνακας 38: Εξέλιξη της κατανομής της απασχόλησης ανά παραγωγικό τομέα στις ΠΕ, 1991-2001

	Πρωτογενής Τομέας		Δευτερογενής Τομέας		Τριτογενής Τομέας	
	1991	2001	1991	2001	1991	2001
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΜΘ	38,5%	30,5%	22,0%	21,9%	39,5%	47,6%
ΠΕ ΕΒΡΟΥ	40,4%	28,3%	15,6%	17,4%	44,0%	54,3%
ΠΕ ΔΡΑΜΑΣ	23,7%	20,8%	33,7%	25,8%	42,6%	53,5%
ΠΕ ΚΑΒΑΛΑΣ & ΠΕ ΘΑΣΟΥ	24,8%	20,3%	28,5%	25,1%	46,7%	54,6%
ΠΕ ΞΑΝΘΗΣ	42,3%	30,1%	23,9%	28,3%	33,9%	41,6%
ΠΕ ΡΟΔΟΠΗΣ	59,7%	51,3%	11,7%	15,9%	28,6%	32,8%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ. ιδία επεξεργασία

Όσον αφορά στη συμβολή των ΠΕ στο σύνολο της απασχόλησης της Περιφέρειας, το μεγαλύτερο ποσοστό συμμετοχής το 2001 έχει η ΠΕ Έβρου (24,7%) και το μικρότερο η ΠΕ Δράμας (14,4%).

Σε επίπεδο Καλλικράτειων Δήμων, τη μεγαλύτερη συμμετοχή στην απασχόληση της Περιφέρειας παρουσιάζουν οι Δήμοι των μεγάλων αστικών κέντρων, με πρώτο το Δήμο Καβάλας με ποσοστό 12,0% και μετά τους Δήμους Αλεξανδρούπολης και Κομοτηνής με 11,4% και 10,1% αντίστοιχα. Τη μικρότερη συμμετοχή παρουσιάζουν οι Δήμοι Σαμοθράκης, Παρανεστίου και Νευροκοπίου με ποσοστά 0,4%, 0,7% και 1,0% αντίστοιχα.

Αναφορικά με τους επιμέρους τομείς, τη μεγαλύτερη συμμετοχή στον πρωτογενή τομέα της Περιφέρειας παρουσιάζει η ΠΕ Ροδόπης (35,1%) και τη μικρότερη η ΠΕ Δράμας (9,8%). Σε επίπεδο Δήμων, τη μεγαλύτερη συμμετοχή παρουσιάζουν οι Δήμοι Αρριανών (14,7%), Ορεστιάδας (8,7%), Κομοτηνής (7,9%) και Ιάσμου (7,1%). Τη μικρότερη συμμετοχή έχουν οι Δήμοι Σαμοθράκης (0,7%), Παρανεοστίου (0,7%), Νευροκοπίου (1,7%) και Θάσου (1,9%).

Στο δευτερογενή τομέα, τα μεγαλύτερα ποσοστά απασχόλησης παρουσιάζουν τα πέντε μεγάλα αστικά κέντρα της περιφέρειας, με υψηλότερο ποσοστό αυτό του Δήμου Καβάλας (14,4%). Μικρή συμμετοχή στην απασχόληση του δευτερογενή τομέα παρουσιάζουν οι Δήμοι Σαμοθράκης (0,3%), Αρριανών (0,5%), Νευροκοπίου και Παρανεοστίου (0,7%).

Τα πέντε μεγάλα αστικά κέντρα έχουν τη μεγαλύτερη συμμετοχή και στον τριτογενή τομέα, με τους Δήμους Καβάλας και Αλεξανδρούπολης να συμμετέχουν σε ποσοστό 17,4% και 15,6% αντίστοιχα. Ποσοστά συμμετοχής κάτω του 1% παρουσιάζουν οι Δήμοι Σαμοθράκης, Αρριανών, Μύκης, Τοπίου, Παρανεοστίου και Νευροκοπίου.

Πίνακας 39: Συμβολή της απασχόλησης των ΠΕ και των Καλλικράτειων Δήμων, ανά παραγωγικό τομέα, στην ΠΑΜΘ, 2001

	Π	Δ	Τ	Σύνολο
Περιφέρεια ΑΜΘ	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
ΠΕ ΕΒΡΟΥ	23,0%	19,6%	28,2%	24,7%
Δήμος Ορεστιάδας	8,7%	4,3%	6,3%	6,6%
Δήμος Διδυμοτείχου	4,4%	2,2%	3,6%	3,5%
Δήμος Σουφλίου	4,1%	1,7%	2,3%	2,7%
Δήμος Αλεξανδρούπολης	5,1%	11,1%	15,6%	11,4%
Δήμος Σαμοθράκης	0,7%	0,3%	0,4%	0,4%
ΠΕ ΡΟΔΟΠΗΣ	35,1%	15,1%	14,3%	20,8%
Δήμος Αρριανών	14,7%	0,5%	0,4%	4,8%
Δήμος Μαρωνείας-Σαπών	5,6%	2,3%	1,4%	2,9%
Δήμος Κομοτηνής	7,6%	10,6%	11,5%	10,1%
Δήμος Ιάσμου	7,1%	1,7%	1,0%	3,0%
ΠΕ ΞΑΝΘΗΣ	16,7%	21,8%	14,7%	16,9%
Δήμος Αβδηρών	4,1%	4,0%	1,7%	2,9%
Δήμος Μύκης	6,0%	3,4%	0,5%	2,8%
Δήμος Τοπίου	4,6%	2,1%	0,9%	2,3%
Δήμος Ξάνθης	2,0%	12,3%	11,6%	8,8%
ΠΕ ΚΑΒΑΛΑΣ	15,5%	26,7%	26,6%	23,2%
Δήμος Νέστου	5,0%	4,3%	3,1%	3,9%
Δήμος Καβάλας	2,2%	14,0%	17,4%	12,0%
Δήμος Παγγαίου	6,9%	6,0%	4,1%	5,4%
Δήμος Θάσου	1,5%	2,3%	2,0%	1,9%
ΠΕ ΔΡΑΜΑΣ	9,8%	16,9%	16,2%	14,4%
Δήμος Δοξάτου	2,4%	2,9%	2,0%	2,3%
Δήμος Παρανεοστίου	1,0%	0,7%	0,5%	0,7%
Δήμος Δράμας	2,2%	10,4%	11,5%	8,4%
Δήμος Προσοτσάνης	2,6%	2,2%	1,5%	2,0%
Δήμος Νευροκοπίου	1,7%	0,7%	0,6%	1,0%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ. Ιδία επεξεργασία

Χάρτης Α.4.1: Απασχόληση ανά Τομέα και Καλλικράτειο Δήμο (1991)

[σκόπιμα κενή σελίδα]

Χάρτης Α.4.2: Απασχόληση ανά Τομέα και Καλλικράτειο Δήμο (2001)

[σκόπιμα κενή σελίδα]

Χάρτης Α.4.3: Τομεακή διάρθρωση της Απασχόλησης στην Περιφέρεια διαχρονικά (1991-2001-2011)

[σκόπιμα κενή σελίδα]

Ανεργία

Το 2001, το ποσοστό ανεργίας στην Περιφέρεια ΑΜΘ κυμαινόταν στο 11,7%, λίγο πιο πάνω από το μέσο όρο της χώρας (11,1%) και γενικότερα σε ικανοποιητικά επίπεδα σε σχέση με τις υπόλοιπες Περιφέρειες.

Πίνακας 40: Ανεργία ανά Περιφέρεια, 2001

	Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός		
	Σύνολο	Σύνολο Ανέργων	Ποσοστό Ανεργίας
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	4.614.499	512.410	11,1%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΜΘ	243.578	28.580	11,7%
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	788.516	92.451	11,7%
ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	112.232	18.251	16,3%
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	298.777	32.317	10,8%
ΗΠΕΙΡΟΣ	130.465	16.040	12,3%
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	85.326	12.681	14,9%
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	222.696	24.582	11,0%
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	281.946	43.115	15,3%
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	246.603	23.198	9,4%
ΑΤΤΙΚΗΣ	1.746.101	166.912	9,6%
ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	73.446	7.648	10,4%
ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	125.772	18.927	15,0%
ΚΡΗΤΗ	259.041	27.708	10,7%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ. *ιδία επεξεργασία*

Οι επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης στην απασχόληση τα τρία τελευταία χρόνια είναι εντονότερες. Σύμφωνα με στοιχεία της Eurostat για το 2011, η ανεργία στη χώρα ανήλθε στο 17,6%, ενώ η κατάσταση στην ΠΑΜΘ εμφανίζεται ακόμη δυσμενέστερη, με ποσοστό ανέργων 20,0%.

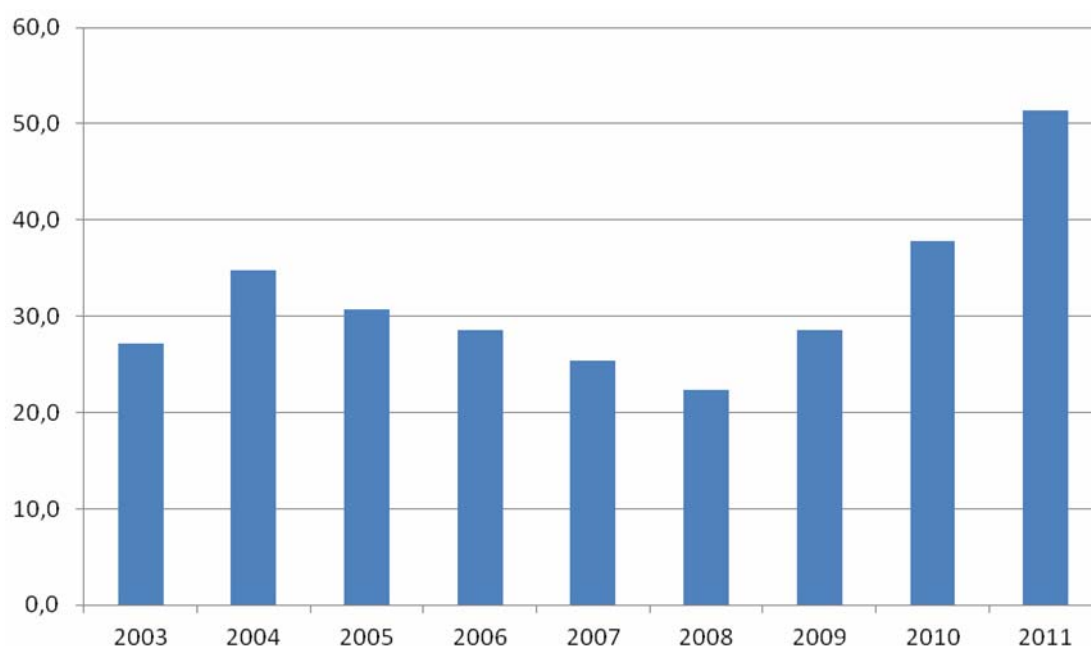
Η κατάσταση το 2012 συνεχίζει να επιδεινώνεται. Σύμφωνα με τα πρόσφατα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ (08/11/2012), το ποσοστό ανεργίας στη χώρα τον Αύγουστο του 2012 ανήλθε σε 25,4%, έναντι 18,4% τον Αύγουστο του 2011 και 24,8% τον Ιούλιο του 2012. Οι άνεργοι αυξήθηκαν κατά 351.666 άτομα σε σχέση με τον Αύγουστο του 2011 (αύξηση 38,4%) και κατά 23.442 άτομα σε σχέση με τον Ιούλιο του 2012 (αύξηση 1,9%).

Πίνακας 41: Συνολικός αριθμός ανέργων στο σύνολο της χώρας, Αύγουστος 2007 - 2012

ΕΤΟΣ	ΑΝΕΡΓΟΙ	% ΔΙΑΦΟΡΑ ΑΠΟ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟ ΕΤΟΣ
2007	401.081	-
2008	371.138	-7,5%
2009	478.221	28,9%
2010	644.862	34,8%
2011	915.929	42,0%
2012	1.267.595	38,4%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ. *ιδία επεξεργασία*

Σε αυτό το ασφυκτικό πλαίσιο, είναι απόλυτα λογικό ότι οι ποσοτικοί στόχοι του ΠΠΧΣΑΑ για μείωση της ανεργίας στην Περιφέρεια δεν επαληθεύονται σήμερα. Παρόλα αυτά, πρέπει να σημειωθεί ότι στα πρώτα χρόνια που ακολούθησαν τη θεσμοθέτηση του ΠΠΧΣΑΑ, η ανεργία στην Περιφέρεια παρουσίασε όντως σημαντική μείωση (με εξαίρεση το 2004), προσεγγίζοντας το 2008 το στόχο που είχε θέσει το ΠΠΧΣΑΑ για το 2006 (8,8%). Εντούτοις, με την έναρξη της οικονομικής κρίσης στη χώρα το 2009, η ανεργία στην Περιφέρεια άρχισε να αυξάνεται, όπως και στο σύνολο της χώρας, με αλματώδεις ρυθμούς, της τάξης του 30% ετησίως. Σαν αποτέλεσμα, το 2011 η ανεργία είχε σχεδόν διπλασιαστεί σε σχέση με το 2003, με τους ανέργους από περίπου 28,5 χιλιάδες να φτάνουν στα επίπεδα των 52,0 χιλιάδων. Περαιτέρω ανησυχία προκαλεί το γεγονός ότι ενώ την προηγούμενη εικοσαετία η ανεργία στην Περιφέρεια βρισκόταν κοντά στο ποσοστό της χώρας, το 2011 εμφανίζεται σημαντικά υψηλότερη, με ποσοστό 20,0% έναντι ποσοστού 17,6% στη χώρα.

Σχήμα 25: Εξέλιξη του συνολικού αριθμού ανέργων στην Περιφέρεια ΑΜΘ, 2003-2011

Πηγή: Eurostat, Σημείωση: * Σε χιλιάδες

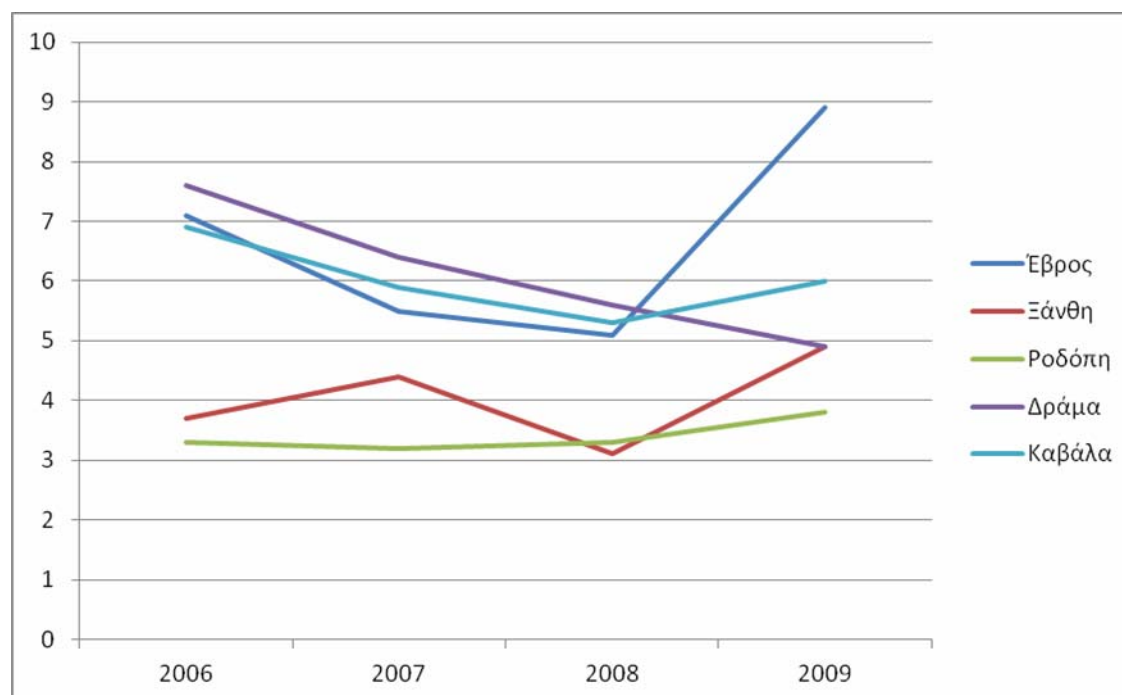
Σε ενδοπεριφερειακό επίπεδο, η ΠΕ με το μεγαλύτερο ποσοστό ανεργίας το 2001 ήταν η ΠΕ Δράμας, όπου το 18,1% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού ήταν άνεργοι, με τον Δήμο Δοξάτου να ξεπερνά το 19%. Το μικρότερο ποσοστό καταγράφηκε στην ΠΕ Έβρου με 8,7%, ενώ σε επίπεδο Δήμων, το μικρότερο ποσοστό παρουσίασε ο αγροτικός Δήμος Αρριανών της ΠΕ Ροδόπης, με 3,7%.

Για την περίοδο 2006-2009 τα στοιχεία της Eurostat δείχνουν μια αναστροφή της κατάστασης του 2001, καθώς η μεγαλύτερη αύξηση της ανεργίας παρατηρείται στην ΠΕ Έβρου (κυρίως μεταξύ 2008-2009), ενώ αντίθετα η ΠΕ Δράμας καταγράφει σταθερά μείωση. Τα διαθέσιμα στοιχεία 2010 και 2011 για το σύνολο της Περιφέρειας υποδηλώνουν ότι η ραγδαία αύξηση της ανεργίας επηρεάζει όλες τις ΠΕ, επομένως οι θετικές τάσεις προφανώς ανατρέπονται την τελευταία διετία.

Πίνακας 42: Ανεργία ανά ΠΕ και Καλλικράτειο Δήμο, 2001

	Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός		
	Σύνολο	Σύνολο Ανέργων	Ποσοστό Ανεργίας
ΠΕ ΕΒΡΟΥ	57.295	4.972	8,7%
Δήμος Ορεστιάδας	15.514	1.427	9,2%
Δήμος Διδυμοτείχου	8.165	740	9,1%
Δήμος Σουφλίου	6.306	534	8,5%
Δήμος Αλεξανδρούπολης	26.302	2.193	8,3%
Δήμος Σαμοθράκης	1.008	78	7,7%
ΠΕ ΡΟΔΟΠΗΣ	48.815	4.310	8,8%
Δήμος Αρριανών	10.325	378	3,7%
Δήμος Μαρωνείας-Σαπών	7.035	898	12,8%
Δήμος Κομοτηνής	24.451	2.414	9,9%
Δήμος Ιάσμου	7.004	620	8,9%
ΠΕ ΞΑΝΘΗΣ	42.576	5.669	13,3%
Δήμος Αβδήρων	7.491	1.045	14,0%
Δήμος Μύκης	6.602	614	9,3%
Δήμος Τοπίου	5.582	611	10,9%
Δήμος Ξάνθης	22.901	3.399	14,8%
ΠΕ ΚΑΒΑΛΑΣ & ΠΕ ΘΑΣΟΥ	56.073	6.607	11,8%
Δήμος Νέστου	9.153	741	8,1%
Δήμος Καβάλας	29.394	3.738	12,7%
Δήμος Παγγαίου	12.642	1.275	10,1%
Δήμος Θάσου	4.884	853	17,5%
ΠΕ ΔΡΑΜΑΣ	38.819	7.022	18,1%
Δήμος Δοξάτου	6.440	1.231	19,1%
Δήμος Παρανεοστίου	1.723	281	16,3%
Δήμος Δράμας	22.599	4.007	17,7%
Δήμος Προσοτσάνης	5.425	1.013	18,7%
Δήμος Νευροκοπίου	2.632	490	18,6%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ. ιδία επεξεργασία

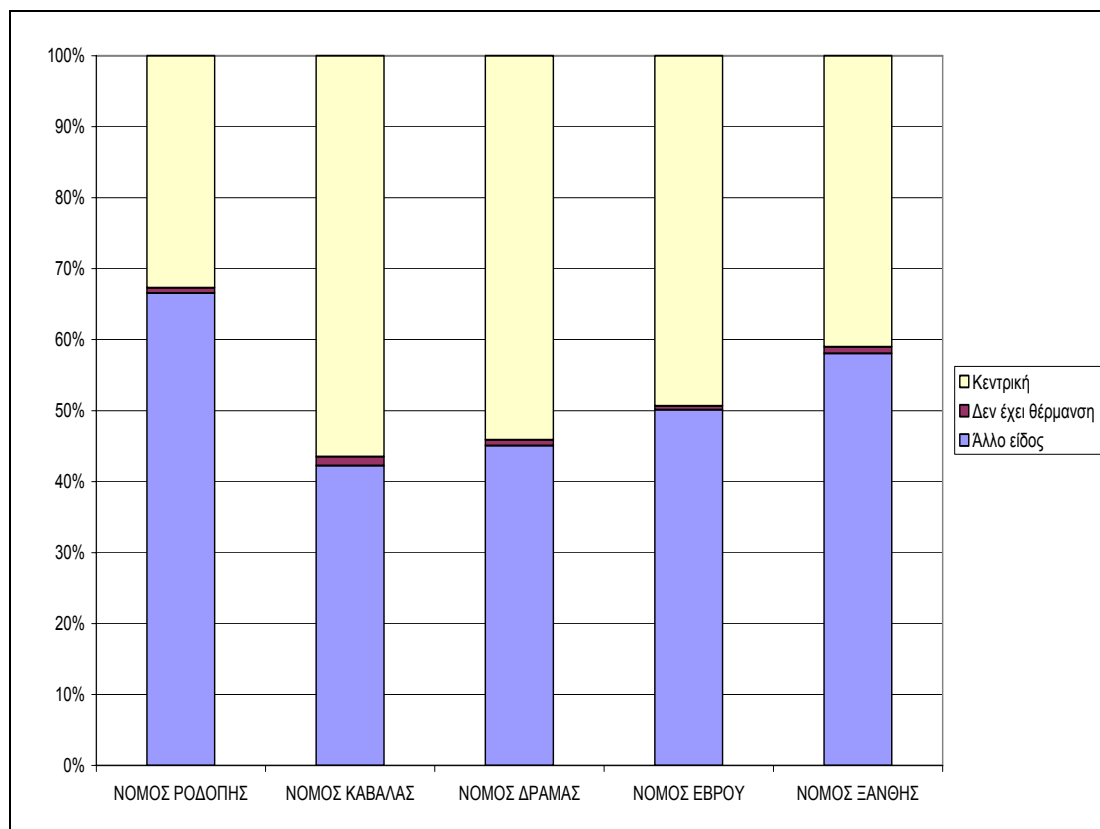
Σχήμα 26: Εξέλιξη του αριθμού ανέργων ανά ΠΕ, 2006-2009

Πηγή: Eurostat, Σημείωση: * Σε χιλιάδες

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ – ΒΙΟΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

Φτώχεια και κοινωνικός αποκλεισμός

Ένας τρόπος αποτύπωσης των κοινωνικών συνθηκών μιας περιοχής σε σχέση με το ζήτημα της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, είναι η διερεύνηση των συνθηκών στέγασης των ατόμων, όσον αφορά στον τύπο της θέρμανσης –και συγκεκριμένα ως προς την ύπαρξη κεντρικής θέρμανσης στην κατοικία ή όχι. Οι ιδιαίτερες καιρικές συνθήκες της Περιφέρειας καθιστούν εξάλλου αναγκαία την ύπαρξη κεντρικής θέρμανσης κατά τους χειμερινούς μήνες. Σύμφωνα με το ακόλουθο σχήμα, παρατηρείται ότι σε όλες τις ΠΕ της ΑΜΘ ένα ποσοστό ατόμων μεγαλύτερο (τουλάχιστον) από το 40% του πληθυσμού ανά ΠΕ δεν διαθέτει κεντρική θέρμανση. Η εικόνα είναι ιδιαίτερα απογοητευτική για την ΠΕ Ξάνθης και, περισσότερο, την ΠΕ Ροδόπης, κάτι που σχετίζεται και με την έντονη παρουσία μουσουλμανικού- μειονοτικού πληθυσμού.

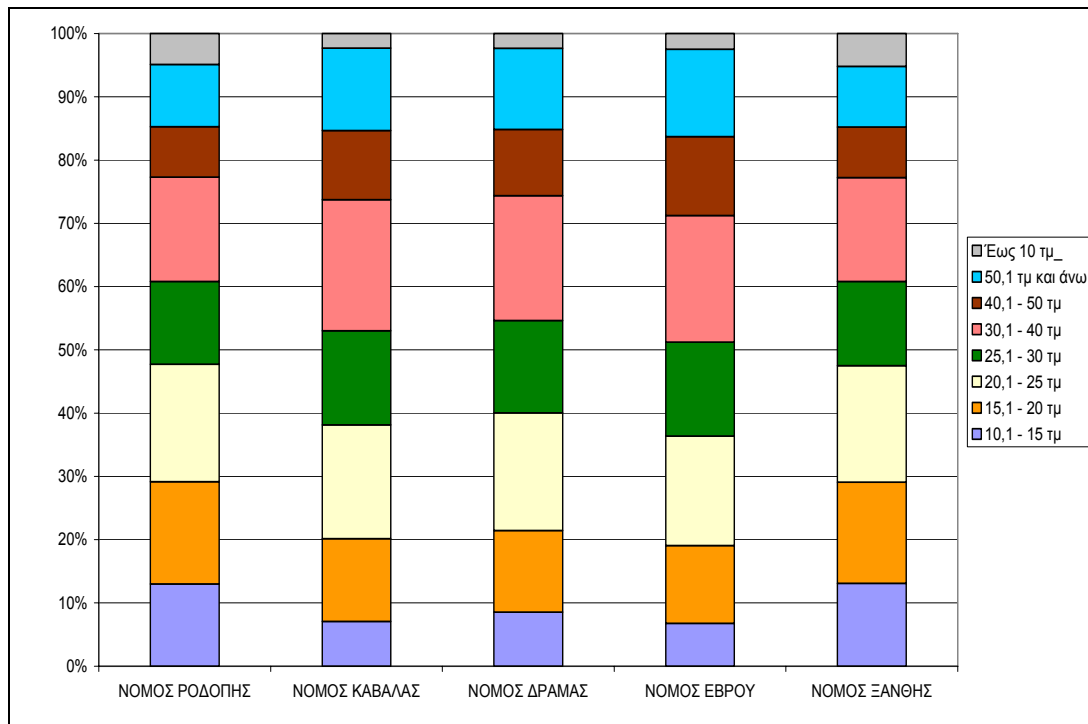
Σχήμα 27: Ποσοστό ατόμων ανά τύπο θέρμανσης ανά ΠΕ, 2001

Πηγή: ΕΚΚΕ-ΠΑΝΟΡΑΜΑ, 2001, ΕΣΥΕ 2001, Ίδια Επεξεργασία

Ο δείκτης της επιφάνειας κατοικίας ανά άτομο καταδεικνύει επίσης την ύπαρξη φτωχών συνθηκών στέγης, ιδιαίτερα στον αγροτικό χώρο. Και σε αυτή την περίπτωση οι ΠΕ Ροδόπης και Ξάνθης εμφανίζουν τα υψηλότερα ποσοστά σε ποσοστό ατόμων στα οποία αναλογούν έως και 15 τ.μ. κατοικίας.

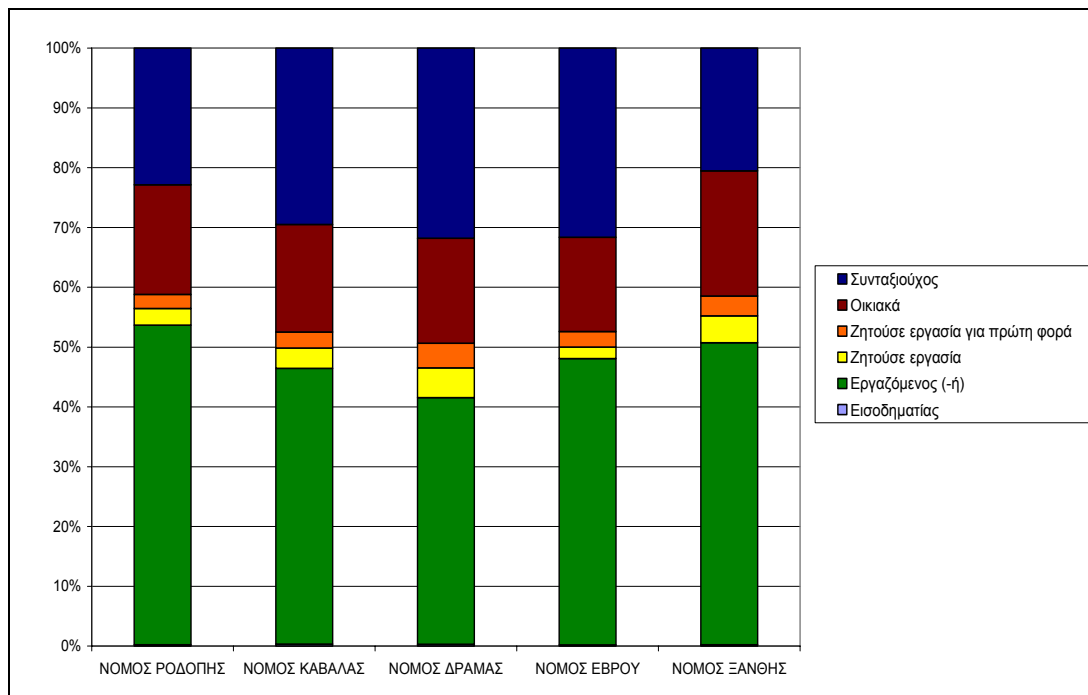
Τέλος, η κύρια ασχολία των ατόμων δείχνει τον τρόπο απόκτησης εισοδήματος. Από το ακόλουθο σχήμα φαίνεται καθαρά πως όλες οι ΠΕ της Περιφέρειας ΑΜΘ διαθέτουν αμελητέο ποσοστό εισοδηματιών. Η ΠΕ Δράμας έχει το χαμηλότερο ποσοστό εργαζομένων και το υψηλότερο ποσοστό συνταξιούχων, μαζί με την ΠΕ Έβρου. Οι ΠΕ Ξάν-

της και Ροδόπης διαθέτουν το υψηλότερο ποσοστό εργαζομένων, το χαμηλότερο ποσοστό συνταξιούχων και το υψηλότερο ποσοστό ατόμων στην οικιακή απασχόληση. Τα παραπάνω σχετίζονται τόσο με τη δημογραφική δομή των δύο ΠΕ, όσο και με τα ιδιαίτερα πολιτισμικά γνωρίσματα της μειονότητας όπου η γυναίκα απασχολείται στη φροντίδα του σπιτιού.

Σχήμα 28: Επιφάνεια κατοικίας ανά άτομο ανά ΠΕ, 2001

Πηγή: ΕΚΚΕ-ΠΑΝΟΡΑΜΑ, 2001, ΕΣΥΕ 2001, Ίδια Επεξεργασία

Σχήμα 29: Κύρια ασχολία ατόμων ανά ΠΕ, 2001

Πηγή: ΕΚΚΕ-ΠΑΝΟΡΑΜΑ, 2001, ΕΣΥΕ 2001, Ίδια Επεξεργασία

Σύμφωνα με την έρευνα EU-SILC (European Union Statistics on Income and Living Conditions) για τη φτώχεια στην Ελλάδα το 2003, η Περιφέρεια ΑΜΘ καταλαμβάνει τη δεύτερη θέση μετά την Ήπειρο σε ποσοστό φτώχειας των ατόμων με επίπεδο εκπαίδευσης το πολύ μέχρι γυμνάσιο (38,9%) και την πρώτη θέση σε ποσοστό φτώχειας των ατόμων με τριτοβάθμια εκπαίδευση (15,1%) (Kikilias E. & Gazon E., 2005:5).

Στον τομέα της κοινωνικής συνοχής, σύμφωνα με τα στοιχεία του 2003 για τους οικογενειακούς προϋπολογισμούς, η Περιφέρεια ΑΜΘ παρουσιάζει το μεγαλύτερο ποσοστό φτώχειας μετά την Περιφέρεια Ηπείρου. Ενδιαφέρον παρουσιάζει η ανθρωπογεωγραφική διάσταση της φτώχειας στο δίπολο πόλη / ύπαιθρος. Όπως φαίνεται καθαρά στον πίνακα που ακολουθεί, η φτώχεια έχει μεγαλύτερη «έκταση» στον αγροτικό χώρο της Περιφέρειας.

Πίνακας 43: Ποσοστό φτώχειας Ελλάδας και Περιφερειών το 2003 (αστικός και αγροτικός πληθυσμός)			
	Σύνολο	Αστικός πληθυσμός	Αγροτικός πληθυσμός
Ελλάδα	21,0%	16,3%	28,4%
Ανατολική Μακεδονία - Θράκη	32,2%	19,4%	50,1%
Αττική	12,2%	13,4%	10,5 %
Κρήτη	15,7%	11,0%	26,4 %
Κεντρική Μακεδονία	22,7%	16,8%	32,9 %
Βόρειο Αιγαίο	18,9%	8,2%	26,3 %
Νότιο Αιγαίο	25,7%	21,0%	41,3 %
Θεσσαλία	26,0%	19,9%	36,5 %
Ιόνια Νησιά	24,5%	8,90%	30,6 %
Πελοπόννησος	29,0%	24,7%	30,0 %
Δυτική Μακεδονία	23,9%	18,0%	29,9 %
Λοιπή Στερεά, Εύβοια	29,3%	22,9%	43,0 %
Δυτική Ελλάδα	30,3%	18,2%	47,7 %
Ήπειρος	36,2%	19,2%	57,8 %

Ενδιαφέρον επίσης παρουσιάζει για την ίδια περίοδο η έρευνα που αφορά τον κοινωνικό αποκλεισμό και την πολλαπλή μειονεξία σε περιφερειακό επίπεδο στην Ελλάδα. Η έρευνα αυτή διεξήχθη από το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών (ΕΚΚΕ) με δείγμα 9.139 νοικοκυριών από όλη την Ελλάδα, και για την επίτευξή της χρησιμοποιήθηκαν οι πέντε (5) διαστάσεις του κοινωνικού αποκλεισμού όπως ορίζονται από την EU-SILC. Οι διαστάσεις αυτές είναι οι εξής:

1. Βαθμός ικανοποίησης στοιχειωδών αναγκών.
 - Να μην έχει δυνατότητα να τρώει κάθε δεύτερη μέρα κρέας, κοτόπουλο, ψάρι ή λαχανικά (ίσης αξίας για χορτοφάγους).
 - Αδυναμία να πληρώνει μία εβδομάδα το χρόνο διακοπές.
 - Δυσκολίες να αντεπεξέλθει στην πληρωμή των λογαριασμών ηλεκτρικού ρεύματος, νερού, αερίου κλπ.
2. Επάρκεια εισοδήματος (ΕΙΣΟΔΗΜΑ): Εισόδημα, αγοραία φτώχεια.
3. Επίπεδο ποιότητας ζωής (ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ),
Συνθήκες - ποιότητα στέγασης κατοικίας (ΚΑΤΟΙΚΙΑ),

Ποιότητα περιβάλλοντος τόπου διαμονής (ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ).

- Ιδιοκτησία τηλεφώνου.
- Έγχρωμη τηλεόραση.
- Πλυντήριο ρούχων.
- Ι.Χ επιβατηγό ή Ι.Χ. φορτηγό αυτοκίνητο.

Ιδιοκτησία κατοικίας, αν υπάρχει στο σπίτι:

- Λουτρό ή ντους.
- Εσωτερική τουαλέτα.
- Ικανοποιητική θέρμανση.
- Υγρασία στην οροφή, στους τοίχους, στα πατώματα, στα θεμέλια ή υπάρχουν σάπιες κάσες στα παράθυρα ή σάπια πατώματα.
- Σκοτεινά δωμάτια.

Αριθμός ατόμων ανά δωμάτιο.

Αν υπάρχει:

- Θόρυβος από τους γείτονες ή από τον έξω χώρο.
- Περιβαλλοντικά προβλήματα από βιομηχανία ή κυκλοφορία αυτοκινήτων (μόλυνση, νέφος κλπ.).
- Βανδαλισμοί και εγκληματικότητα στην περιοχή.

4. Επίπεδο Εκπαίδευσης (ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ),

Κατάσταση Υγείας (ΥΓΕΙΑ),

Κάλυψη από τις υπηρεσίες Κοινωνικού Κράτους (ΑΣΦΑΛΙΣΗ)

Συμπληρωμένο επίπεδο εκπαίδευσης.

Υποκειμενική εκτίμηση κατάστασης υγείας.

Να μην έχει ασφάλιση για συνταξιοδότηση.

Να μην έχει ασφάλιση για ιατροφαρμακευτική περίθαλψη.

5. Δυνατότητα να υπάρχουν κοινωνικές σχέσεις - δίκτυα (ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ - ΔΙΚΤΥΑ), αναζήτηση εργασίας.

Συχνότητα και δυνατότητα συζήτησης με γείτονες.

Σε κοινωνική / οικονομική ανάγκη σας απευθυνθήκατε σε:

- Μέλος νοικοκυριού,
- Συγγενείς,
- Φίλους,
- Γείτονες κλπ.

Κατά κανόνα ανταποκρίθηκαν;

Σε οικονομική ή κοινωνική ανάγκη απευθυνθήκατε σε:

- Συγγενείς (μέλος ή εκτός νοικοκυριού).
- Φίλους - Γείτονες.
- Κοινωνική υπηρεσία (π.χ. εθελοντική μη κερδοσκοπική οργάνωση, κοινωνική υπηρεσία δήμου, υπηρεσία υγείας ή πρόνοιας, κοινωνικό λειτουργό κλπ.).

Κατά κανόνα, ανταποκρίθηκαν αυτοί στους οποίους απευθυνθήκατε;

Δραστηριότητα (αν είναι άνεργος ή άεργος).

Ο ακόλουθος πίνακας δείχνει τα αποτελέσματα της έρευνας. Στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης το 39,3% δεν βρίσκεται υπό τον κίνδυνο καμίας διάστασης κοινωνικού αποκλεισμού ενώ προκαλεί εντύπωση το γεγονός πως η Περιφέρεια κατέχει το μεγαλύτερο ποσοστό νοικοκυριών που κινδυνεύει από τρεις ή περισσότερες διαστάσεις του κοινωνικού αποκλεισμού (11,7%).

**Πίνακας 44: Ποσοστό φτώχειας Ελλάδας και Περιφερειών το 2003 (αστικός και α-
γροτικός πληθυσμός)**

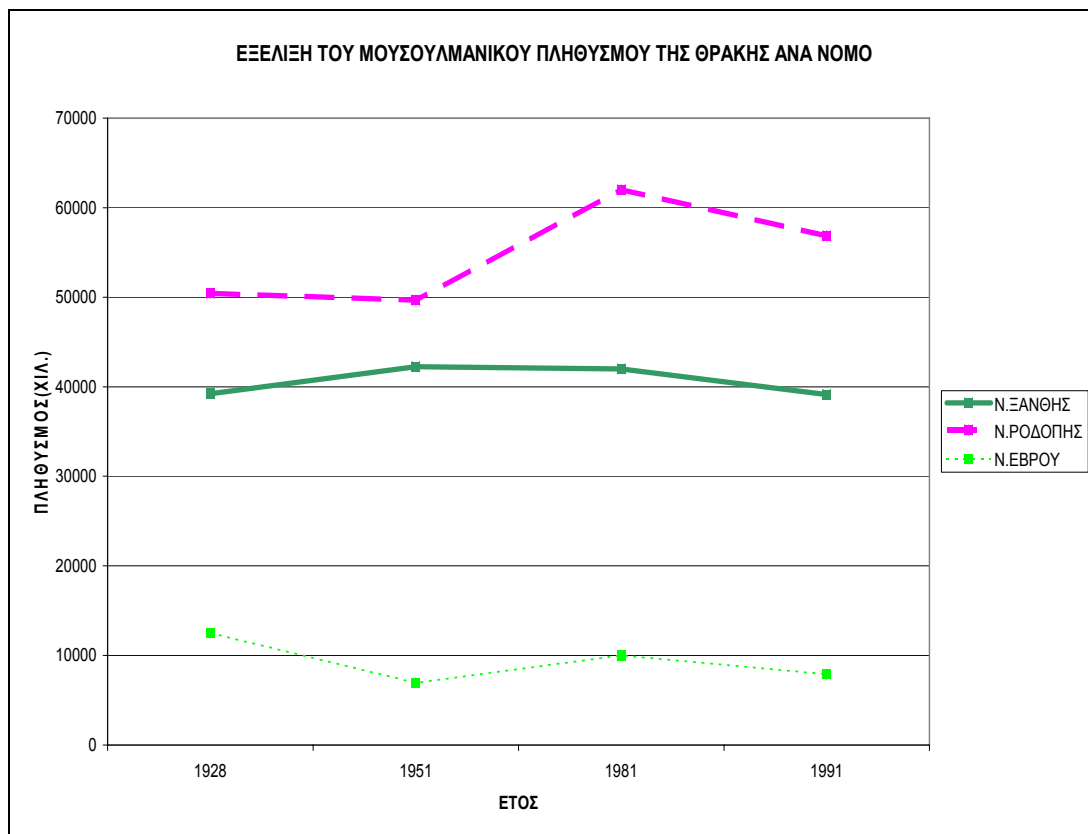
Περιφέρεια	Διαστάσεις κοινωνικού αποκλεισμού							
	Καμία διάσταση	Μία διάσταση	Δύο διαστάσεις	Τρεις διαστάσεις	Τέσσερις διαστάσεις	Πέντε διαστάσεις	Σύνολο	Σε τρεις ή πε- ρισσότερες
Σύνολο χώρας	45,20	31,20	16,60	6,10	0,90	0,00	100,00	7,00
Ανατολική Μακεδονία και Θράκη	39,30	27,30	21,80	9,60	1,80	0,30	100,00	11,70
Κεντρική Μακεδονία	42,20	32,10	19,50	5,40	0,80		100,00	6,20
Δυτική Μακεδονία	41,80	35,00	14,20	7,70	1,30		100,00	9,00
Θεσσαλία	45,50	31,10	17,50	4,40	1,50		100,00	5,90
Ήπειρος	42,00	32,20	17,60	7,00	1,20		100,00	8,20
Ιόνιοι Νήσοι	37,00	36,90	17,00	9,10	0,00		100,00	9,10
Δυτική Ελλάδα	44,50	30,30	19,30	4,90	0,80	0,20	100,00	5,90
Στερεά Ελλάδα	39,10	36,30	17,80	6,30	0,50		100,00	6,80
Πελοπόννησος	42,40	28,10	20,70	7,50	1,30		100,00	8,80
Αττική	50,00	30,70	13,40	5,50	0,50		100,10	6,00
Βόρειο Αιγαίο	41,50	33,00	15,50	7,60	2,40		100,00	10,00
Νότιο Αιγαίο	45,90	39,10	11,60	2,90	0,50		100,00	3,40
Κρήτη	45,40	27,10	17,50	8,90	1,20		100,10	10,10

Μουσουλμανική μειονότητα

Στη Θράκη σήμερα κατοικούν περίπου 107.000 μουσουλμάνοι. Η μουσουλμανική μειονότητα αποτελείται από τρεις πολιτισμικά διαφορετικές ομάδες:

- τους Τουρκογενείς (57.000),
- τους Πομάκους (32.000) και
- τους «Αθιγγάνους» (18.000).

Στο ακόλουθο σχήμα φαίνεται η διαχρονική εξέλιξη του μουσουλμανικού πληθυσμού της Θράκης από το 1928 μέχρι το 1991.

Σχήμα 30: Εξέλιξη του μουσουλμανικού πληθυσμού στη Θράκη, 1928-1991

Πηγή: Aarbakke V., 2000:31, *Ίδια επεξεργασία*.

Οι Τουρκογενείς αποτελούν περίπου το 50% του συνόλου της μειονότητας και ζουν τόσο στα αστικά κέντρα (Ξάνθη, Κομοτηνή, Αλεξανδρούπολη) όσο και στην ύπαιθρο. Συγκεκριμένα, στην αγροτική ζώνη των ΠΕ Ξάνθης και Ροδόπης συναντάει κανείς χωριά με αποκλειστικά τουρκογενή πληθυσμό. Οι τουρκογενείς αποτελούσαν παραδοσιακά την πλειοψηφία της μειονότητας στα αστικά κέντρα και το πιο μορφωμένο τμήμα της. Οι Πομάκοι, ζουν στα ορεινά σύνορα μεταξύ Ελλάδας-Βουλγαρίας στις τρεις ΠΕ της Θράκης. Οι Αθίγγανοι, ζουν σε υποβαθμισμένες γειτονιές στα περίχωρα του αστικού χώρου.

Η πλειοψηφία των μελών της μειονότητας εργάζονται ως αγρότες, τεχνίτες και εργάτες στον κατασκευαστικό τομέα, ενώ ένα μέρος απασχολείται στην παροχή υπηρεσιών (σερβιτόροι, καθαρίστριες, κλπ). Η φτώχεια στη μειονότητα είναι ένα σύνθετο πρόβλημα που συνδέεται με πολιτικούς, κοινωνικούς και οικονομικούς λόγους. Η υψηλή συμμετοχή των μειονοτικών στον αγροτικό τομέα, η προσήλωσή τους σε παραδοσιακές μορφές καλλιέργειας, η περιορισμένη συμμετοχή τους σε επιχειρηματικές

δραστηριότητες του πρωτογενή τομέα, των υπηρεσιών τεχνολογίας και του τουρισμού καθώς και η ανεπάρκεια έργων υποδομής είναι ορισμένοι λόγοι που συμβάλουν στη φτώχεια της μειονότητας.

Όπως φαίνεται από τον πίνακα 24, η κατάσταση για τους Τουρκογενείς και τους Πομάκους είναι εμφανώς καλύτερη από αυτήν των Αθίγγανων. Στους Πομάκους, μολονότι το ποσοστό των χαμηλών εισοδημάτων είναι υψηλό, καθώς προσεγγίζουμε καταστάσεις εντονότερης φτώχειας, μικραίνει σημαντικά. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι τα περισσότερα νοικοκυριά των Πομάκων κατοικούν στον αγροτικό χώρο και επιβιώνουν με αγροτικά εισοδήματα τα οποία φαίνεται να μην προσεγγίζουν ακραίες καταστάσεις φτώχειας που παρατηρούνται σε υποβαθμισμένες περιοχές του αστικού χώρου.

Αντίθετα, στους Τουρκογενείς όπου παρατηρούνται μεγαλύτερες εισοδηματικές ανισότητες, σε γενικές γραμμές η εισοδηματική τους κατάσταση είναι καλύτερη. Άλλωστε, η συγκεκριμένη κατηγορία παρουσιάζει ισχυρή αντιπροσώπευση στα υψηλότερα κοινωνικά στρώματα της μειονότητας, γεγονός που συνδέεται με την ύπαρξη μιας ολιγάριθμης οικονομικής ελίτ που αποτελείται από εμπόρους, βιοτέχνες και ασκούντες επιστημονικά επαγγέλματα, με υψηλότερη μόρφωση και συμμετοχή στην τοπική οικονομία στην Κομοτηνή και στην Ξάνθη (Μπαγιουρούκη. Γ., 2005: 183-194).

Σύμφωνα με το Ελληνικό Ίδρυμα Ευρωπαϊκής και Εξωτερικής Πολιτικής, έχει παρατηρηθεί πως «*οι περισσότεροι πόροι των τριών ΚΠΣ έχουν επενδυθεί στις νότιες περιοχές της Δ. Θράκης που κατοικούνται από χριστιανούς*», σε αντίθεση με τις βόρειες περιοχές των ΠΕ Ροδόπης και Ξάνθης που κατοικούνται από μουσουλμάνους. Συνεπώς, τα ΚΠΣ έχουν μια παράδοξη επίδραση: δημιουργούν ένα περαιτέρω χάσμα μεταξύ (α) αφενός, των μεγάλων δήμων και αστικών περιοχών που κατοικούνται τόσο από πλειονοτικούς όσο και από μειονοτικούς πληθυσμούς όπου και αναπτύσσονται, και (β) αφετέρου, των ορεινών κοινοτήτων που κατοικούνται από μειονοτικούς πληθυσμούς και παραμένουν απομονωμένες και περιθωριοποιημένες, αδυνατώντας να συμμετάσχουν στη συνολική διαδικασία ανάπτυξης της περιοχής.

Πίνακας 45: Σύγκριση ποσοστού φτώχειας μειονοτικών πληθυσμών με το σύνολο της χώρας, 2002

Ποσοστό φτώχειας μετά τις κοινωνικές μεταβιβάσεις για το 2002		
	Ποσοστά ατόμων κάτω από τη γραμμή στην Ελλάδα	Ποσοστά ατόμων κάτω από τη γραμμή στη Μειονότητα
40% της διαμέσου	6,0%	24,0%
50% της διαμέσου	11,2%	39,7%
60% της διαμέσου	17,3%	48,5%

Πίνακας 46: Συμμετοχή των μειονοτικών ομάδων στο συνολικό ποσοστό φτώχειας, 2002

	Τουρκογενείς	Πομάκοι	Αθίγγανοι
40% της διαμέσου	14,8%	14,7%	89,2%
50% της διαμέσου	31,4%	29,4%	96,4%
60% της διαμέσου	37,0%	50,0%	96,4%

A.1.1.a. 6-5. Παραγωγικές δραστηριότητες

ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ

Ο πρωτογενής τομέας στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης εξακολουθεί να αποτελεί σημαντικό παράγοντα στη διαμόρφωση του παραγωγικού προτύπου της Περιφέρειας.

Συγκεκριμένα, για το έτος 2008 οι απασχολούμενοι στον πρωτογενή τομέα (γεωργία-κτηνοτροφία) αποτελούσαν το 24,2%, του συνόλου (έναντι 34,7% το 2000) καθιστώντας τη γεωργία και την κτηνοτροφία τους κύριους κλάδους απασχόλησης στην Περιφέρεια. Για το έτος 2008, ακολουθούν μακράν οι κλάδος της δημόσιας διοίκησης (11,2%), της μεταποίησης (11,1%), του λιανικού εμπορίου (8,6%) κλπ. παρά τη σημαντική μείωση της απασχόλησης κατά 10,5 ποσοστιαίες μονάδες ή κατά 25.568 θέσεων εργασίας το διάστημα 2000-2008, ο κλάδος της γεωργίας-κτηνοτροφίας παραμένει ο μεγαλύτερος, μακράν των άλλων, κλάδος της περιφέρειας σε σχέση με την απασχόληση, έτσι ώστε η περιφέρεια να μπορεί να χαρακτηριστεί ως αγροτική. Σήμερα, ένας στους τέσσερις απασχολούμενους στην περιφέρεια εντοπίζεται στον πρωτογενή τομέα.

Η παραπάνω σχέση πάντως διαφοροποιείται σημαντικά αν αναφερθούμε στη διαμόρφωση του ΑΕΠ στην Περιφέρεια ΑΜΘ. Η συμμετοχή του πρωτογενούς τομέα στη διαμόρφωση του ΑΕΠ της Περιφέρειας για το έτος 2009 φτάνει το 5,6%, έναντι αντίστοιχου ποσοστού 3% για το σύνολο της χώρας, τη στιγμή που για το 2001 έφτανε το 13,5%, έναντι 6,4% για το σύνολο της χώρας και το 2005 έφτανε το 9,8%, έναντι 4,9% για το σύνολο της χώρας. Αυτή η δυσαρμονία στη σχέση απασχολούμενων / ΑΕΠ στον πρωτογενή τομέα, αναδεικνύει τα διαρθρωτικά χαρακτηριστικά του τομέα, τα οποία οδηγούν στην περιορισμένη παραγωγικότητα και κατ' επέκταση στις χαμηλές αποδόσεις της μέσης αγροτικής εκμετάλλευσης.

Η συμμετοχή του ΑΕΠ του πρωτογενούς τομέα στην Περιφέρεια στο αντίστοιχο για το σύνολο της χώρας κυμαίνεται στο 8,6% για το 2001, 8,1% για το 2005 και στο 7,2% για το 2009, τη στιγμή που το συνολικό ΑΕΠ της Περιφέρειας αποτελεί σταθερά περίπου το 4% αυτού της χώρας.

Τα παραπάνω στοιχεία δείχνουν ότι η ΠΑΜΘ εμφανίζει σταθερά μεγαλύτερη εξειδίκευση στον Πρωτογενή Τομέα (στο επίπεδο του ΑΕΠ) απ' ότι το σύνολο της χώρας, ακολουθώντας όμως το γενικό πρότυπο της σταδιακής μείωσης της συμμετοχής του πρωτογενούς τομέα στη διαμόρφωση του ΑΕΠ.

Η συμμετοχή του πρωτογενούς τομέα στη διαμόρφωση του ΑΕΠ διαφοροποιείται ανά Περιφερειακή Ενότητα και φτάνει στην ΠΕ Δράμας στο 9%, στην ΠΕ Καβάλας & Θάσου στο 4,25%, στην ΠΕ Ξάνθης στο 5%, στην ΠΕ Ροδόπης στο 6,45% και στην ΠΕ Έβρου στο 5,13%. Οι διαφοροποιήσεις αυτές σχετίζονται τόσο με τα γεωγραφικά χαρακτηριστικά των Περιφερειακών Ενοτήτων όσο και με το βαθμό ανάπτυξης των άλλων τομέων παραγωγής ανά ΠΕ.

Βασικός κλάδος παραγωγής είναι η Γεωργία και συμπληρωματικά η Κτηνοτροφία και τα Παραγωγικά Δάση. Ο κλάδος της Αλιείας, περιλαμβάνει τη θαλάσσια αλιεία που αποδυναμώνεται, την αλιεία εσωτερικών υδάτων σε μικρή κλίμακα και τις Υδατοκαλλιέργειες που αναπτύχθηκαν τα τελευταία χρόνια. Σημειώνεται επίσης και η Σηρο-

τροφή, ένας παραδοσιακός κλάδος εξειδίκευσης, ιδιαίτερα στο νομό Εβρου, όπου γίνονται προσπάθειες για την αναβίωσή του. Από άποψη γενικών χρήσεων γης ο αγροτικός τομέας (Αγροί, Δάση, Δασικές εκτάσεις και Βοσκότοποι) καλύπτει το 96,2% της συνολικής έκτασης της περιφέρειας.

Πίνακας 47: Χρήσεις γης 2000		
Χρήσεις γης	Εκτάσεις ΑΜΘ	
	χιλ.στρέμ.	%
1.Αγροί (Γεωργική γη)	5.332	37,60
2.Δάση	4.151	29,28
3.Δασικές Εκτάσεις (θαμνότοποι)	3.218	22,70
4.Βοσκότοποι	938	6,61
5. Λοιπές Εκτάσεις	540	3,81
Αθροισμα 1 έως 4	13.640	96,19
Σύνολο	14.180	100

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Το ποσοστό των καλλιεργούμενων εκτάσεων στην ΠΑΜΘ ήταν 29,4%, των βοσκοτόπων 32,7% και οι δασικές εκτάσεις έφθαναν το 31,3%. Το 2000 παρατηρούμε αύξηση των καλλιεργούμενων εκτάσεων κατά 8,2%. Οι σημαντικές μεταβολές που παρατηρούνται στην κατανομή μεταξύ των δασών (αύξηση κατά 17,8%) και των βοσκοτόπων, προφανώς οφείλονται σε διαφορές στη μεθοδολογία ταξινόμησης των εκτάσεων.

Τα στοιχεία που αφορούν την εδαφική οργάνωση και χρήση γης παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα.

Πίνακας 48: Εδαφική οργάνωση και χρήση γης (1991 – 2000)								
Εκτάσεις σε χιλιάδες στρέμματα – 1991								
1991	Αριθμός δήμων / κοινοτήτων	Σύνολο εκτάσεων	Καλλιεργούμενες εκτάσεις και αγραναπαύσεις	Βοσκότοποι	Δάση	Εκτάσεις καλυπτόμενες από νερά	Έκτασεις οικισμών (κτίρια, δρόμοι, κλπ)	Άλλες εκτάσεις
ΣΥΝΟΛΟ ΕΛΛΑΔΑΣ	5921	131.957,4	39.435,90	52.191,5	29.378,1	2.996,0	5.303,2	2.652,8
ΑΜΘ	304	14157,8	4169,3	4628,1	4431,4	319,2	415,5	194,2
Ποσοστό (%) επί του συνόλου								
ΣΥΝΟΛΟ ΕΛΛΑΔΑΣ		100%	29,8%	39,6%	22,3%	2,3%	4,0%	2,0%
ΑΜΘ		100%	29,4%	32,7%	31,3%	2,3%	2,9%	1,4%
Εκτάσεις σε χιλιάδες στρέμματα – 2000								
ΣΥΝΟΛΟ ΕΛΛΑΔΑΣ	1035	131.982,2	50.684,6	14.451,6	57.968,9	1.790,1	2.307,5	4.779,6
ΑΜΘ	55	14179,8	5332,27	938,33	6960,35	350,39	180,087	418,46
Ποσοστό (%) επί του συνόλου								
ΣΥΝΟΛΟ ΕΛΛΑΔΑΣ		100%	38,4%	10,9%	43,9%	1,4%	1,7%	3,6%
ΑΜΘ		100%	37,6%	6,6%	49,1%	2,5%	1,3%	3,0%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ 2000 - 2006

Γεωργία - Κτηνοτροφία

Γεωργική γη και βασικές καλλιέργειες

Η ανάλυση του βασικού κλάδου της Γεωργίας αναφέρεται στη χρονική περίοδο 1991-2007. Οι εκτάσεις που καταλαμβάνουν οι καλλιεργούμενες εκτάσεις παρουσιάζουν αυξομειώσεις από έτος σε έτος, οι οποίες εξηγούνται κυρίως λόγω αγρανάπαυσης. Το έτος 2007 οι καλλιεργούμενες εκτάσεις της ΠΑΜΘ ανήλθαν σε 4.043 χιλ.στρέμ. και σε ποσοστό 11,41% ως προς τη χώρα. Ο επόμενος πίνακας περιλαμβάνει γενικά συγκριτικά στοιχεία ως προς το σύνολο χώρας και την Περιφέρεια.

Πίνακας 49: Γεωργικές εκμεταλλεύσεις και αρδευθείσες καλλιέργειες 2007			
Περιοχή	Καλλιεργούμενες εκτάσεις	Αρδευθείσες εκτάσεις	
	χιλ.στρ.	χιλ.στρ.	%
ΧΩΡΑ	35.439	12.969	37%
ΑΜΘ/ΧΩΡΑ	11,41%	13,86%	
ΑΜΘ	4.043	1.798	44%
ΠΕ Δράμας	582	290	50%
ΠΕ Καβάλας	544	381	70%
ΠΕ Ξάνθης	398	267	67%
ΠΕ Ροδόπης	825	371	45%
ΠΕ Έβρου	1.694	489	29,5%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΤΗΣ ΕΜΜΑΔΟΣ

Με βάση τα στοιχεία του πίνακα παρατηρούνται τα εξής:

- Οι αρδευθείσες καλλιέργειες, οι οποίες δίνουν και το υψηλότερο γεωργικό εισόδημα, είναι σε ικανοποιητικά ποσοστά, καλύπτοντας το 44% των καλλιεργούμενων εκτάσεων της Περιφέρειας, και καταλαμβάνουν το 13,86% των αρδευθεισών καλλιεργειών της Χώρας.
- Από τις 5 ΠΕ της ΠΑΜΘ, η ΠΕ Καβάλας έχει το υψηλότερο ποσοστό λόγω εκτεταμένων αρδευτικών δικτύων ενώ ακολουθεί η ΠΕ Ξάνθης λόγω αρδευτικών δικτύων αλλά κυρίως λόγω γεωτρήσεων.
- Το μικρότερο ποσοστό αρδευθεισών καλλιεργειών εμφανίζεται στο νομό Έβρου, τον πλουσιότερο σε υδατικούς πόρους (και αρδευτικά δίκτυα), γεγονός που θα πρέπει να οφείλεται κυρίως στην αρνητική εξέλιξη του πληθυσμού, εφόσον οι αρδευόμενες καλλιέργειες απαιτούν αυξημένη απασχόληση.

Τα συγκριτικά στοιχεία του παρακάτω πίνακα δίνουν μια συγκριτική εικόνα της κατανομής των εκτάσεων στο χώρο της Περιφέρειας.

Πίνακας 50: Ποσοστιαία κατανομή εκτάσεων 2007 κατά ΠΕ						
Εκταση	ΑΜΘ	ΠΕ Δράμας	ΠΕ Καβάλας	ΠΕ Ξάνθης	ΠΕ Ροδόπης	ΠΕ Έβρου
Καλλιεργούμενες εκτάσεις	100,00%	14,40%	13,46%	9,84%	20,41%	41,90%
Αρδ.καλ/γείες	100,00%	16,13%	21,19%	14,85%	20,63%	27,20%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΤΗΣ ΕΜΜΑΔΟΣ

Παρατηρούνται τα εξής:

- Περισσότερο γεωργικές είναι η ΠΕ Έβρου και Ροδόπης, με ποσοστά συμμετοχής στις καλλιεργούμενες εκτάσεις της περιφέρειας (41,90% και 20,41%). Αυτός ο συσχετισμός αντιστρέφεται στην ΠΕ Δράμας, όπου η συμμετοχή στις

καλλιεργούμενες εκτάσεις είναι πολύ μικρότερη (14,40%), Καβάλας (13,46%) και Ξάνθης (9,84%).

- Με βάση την κατανομή των καλλιεργούμενων εκτάσεων, οι εκτάσεις με τις αρδευθείσες καλλιέργειες είναι αναλογικά μεγαλύτερες στην ΠΕ Καβάλας (21,19%) και Ροδόπης (20,63%). Στις ΠΕ Δράμας και Ξάνθης τα ποσοστά είναι περίπου ίδια (16,13% και 14,85%). Παρατηρούμε όμως πως παρά το υψηλό ποσοστό της ΠΕ Έβρου, η οποία κατέχει το 41,90% των συνολικών καλλιεργούμενων εκτάσεων της Περιφέρειας, η συμμετοχή του στις αρδευθείσες καλλιέργειες είναι μόνον 27,20%.

Σχετικά με το βαθμό εκμηχάνισης της Γεωργίας, τα διαθέσιμα στοιχεία αναφέρονται στον αριθμό των γεωργικών ελκυστήρων, με τελευταίο έτος καταγραφής το 2005. Από τη συγκριτική αναλογία «στρέμ./γεωργ.ελκυστήρα του επόμενου πίνακα (στήλη 4) φαίνεται ότι η ΑΜΘ βρίσκεται υστερεί σημαντικά σε σχέση με το μέσο όρο χώρας ενώ, σε ενδοπεριφερειακό επίπεδο, το μεγαλύτερο βαθμό εκμηχάνισης τον συναντάμε στις ΠΕ Καβάλας και Ροδόπης. Η ΠΕ Έβρου παρουσιάζει το μικρότερο βαθμό εκμηχάνισης εντός της Περιφέρειας.

Πίνακας 51: Γεωργική γη & Γεωργικοί ελκυστήρες 2005			
	Έκταση εκμεταλλεύσεων	Γεωργικοί ελκυστήρες	Στρέμ. ανά Γεωργ.ελκ.
1	2	3	4= 2/3
ΧΩΡΑ	19.517.000	345.198	56,54
Α.ΜΘ	3.015.000	37.037	81,41
Π.Ε.Δράμας	395.000	4.471	88,35
Π.Ε.Καβάλας	352.000	6.230	56,50
Π.Ε.Ξάνθης	314.000	3.913	80,25
Π.Ε.Ροδόπης	632.000	10.838	58,31
Π.Ε.Έβρου	1.323.000	11.582	114,23

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Εδαφική κατανομή των βασικών καλλιεργειών

Σύμφωνα με την εξέλιξη των βασικών καλλιεργειών της Περιφέρειας ΑΜΘ, 2000 & 2006, η οποία παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα, οι βασικές καλλιέργειες της Περιφέρειας είναι όλες ετήσιες, με κύρια παραδοσιακή καλλιέργεια το σιτάρι (σκληρό και μαλακό) που κάλυπτε το 2000 το 26,9% της γεωργικής γης της Περιφέρειας και το 2006 το 30,45%. Σημαντικό ποσοστό καταλαμβάνει το 2006 η παραγωγή καπνού στο σύνολο της Χώρας με ποσοστό 44,7%.

Με βάση την ενδοπεριφερειακή κατανομή των εκτάσεων έτους 2006, οι 10 βασικές καλλιέργειες καλύπτουν ποσοστό 81,5% περίπου της συνολικής γεωργικής γης. Οι πέντε πρώτες καλλιέργειες είναι το σιτάρι (μαλακό και σκληρό), το βαμβάκι με μεγαλύτερη παρουσία στην ΠΕ Ροδόπης, το καλαμπόκι και ο ηλιανθος.

Πίνακας 52: Εξέλιξη βασικών καλλιεργειών ΠΑΜΘ, 2000 & 2006

Βασικές	Εκτάσεις 2000		Εκτάσεις 2006			Μεταβολή
καλλιεργείες	στρέμ	%ΧΩΡΑΣ	στρέμ.	%ΧΩΡΑΣ	%ΑΜΘ	00-06 %
1	2	3	4	5	6	7=4/2
Σύνολο καλλιεργειών Περιφέρεια ΑΜΘ	4.177.814	10,7	3.991.012	10,6	100	-4,5
1.Σιτάρι μαλακό	333.225	17,6	253.193	17,4	6,3	-24,0
2.Σιτάρι σκληρό	1.125.244	16,8	962.064	15,2	24,1	-14,5
3.Καλαμπόκι	634.964	29,3	615.418	26,4	15,4	-3,1
4.Κριθάρι	113.102	9,5	104.350	10,3	2,6	-7,7
5.Καπνός	114.578	18,7	104.446	44,7	2,6	-8,8
6.Βαμβάκι	700.076	17,0	614.202	16,4	15,4	-12,3
7.Ζαχαρότευτλα	151.694	31,6	101.084	30,9	2,5	-33,4
8.Τομάτα βιομ/κή	20.547	8,2	17.289	11,0	0,4	-15,9
9.Πατάτες	45.245	9,3	46.932	10,3	1,2	3,7
10.Ηλίανθος	166.751	72,0	83.434	92,1	2,1	-50,0
Αθροισμα 1-10	3.405.426		2.902.412		72,7	-14,8

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

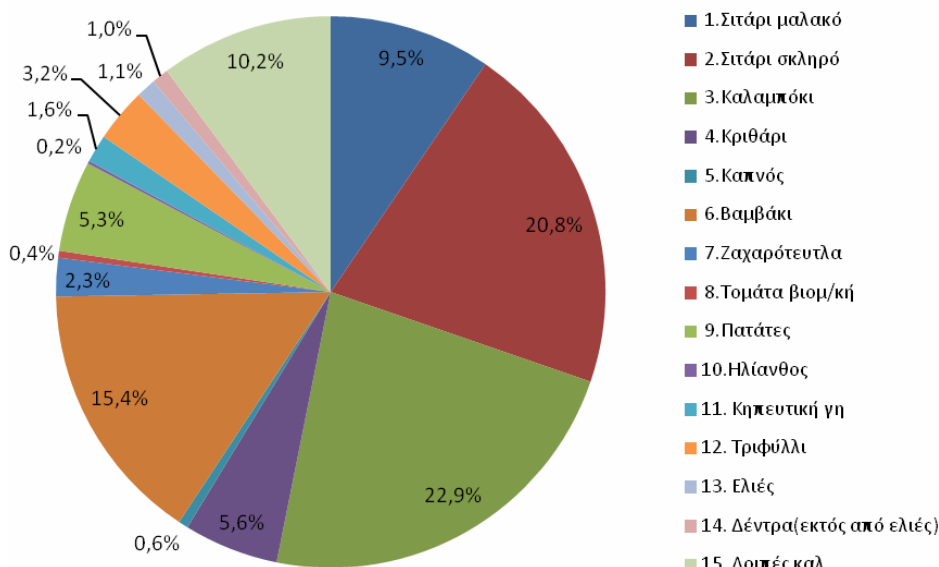
Οι σημαντικότερες μεταβολές που παρατηρήθηκαν μεταξύ 2000-2006 είναι οι εξής :

- Γενικά παρατηρείται μείωση των όλων σχεδόν των βασικών καλλιεργειών, γεγονός που οφείλεται σε αύξηση των εκτάσεων που περνούν σε φάση αγρανάπαυσης καθώς και σε μικρή μετακίνηση σε άλλες καλλιεργείες. Η τάση αυτή αντικατοπτρίζεται στη συνολική μείωση των εκτάσεων που καταλαμβάνουν οι βασικές καλλιεργείες κατά 14,8% μεταξύ των ετών 2000 και 2006.
- Αρκετά μεγάλη μείωση παρατηρείται στις εκτάσεις παραγωγής βαμβακιού (12,3%) και της τομάτας (15,9%).
- Αναλογικά μικρότερες μειώσεις παρατηρούμε στο καλαμπόκι (3,1%), στο κριθάρι (7,7%), στον καπνό (8,8%), ο οποίος κατέχει υψηλό ποσοστό στην χώρα με 44,7%, και στις πατάτες (3,7%).

Η σημαντικότερη μείωση παρατηρείται στην παραγωγή ηλίανθου (κατά 50%), παρά το γεγονός ότι συνεχίζει, το 2006, να καταλαμβάνει το ποσοστό 92,1% της αντίστοιχης καλλιεργείας στο σύνολο της χώρας, καθώς και του σιταριού (24% στο μαλακό σιτάρι και 14,5% στο σκληρό αντίστοιχα) και των ζαχαρότευτων (33,4%) με επίσης σημαντικό ποσοστό στην Χώρα με ποσοστό 30,9%.

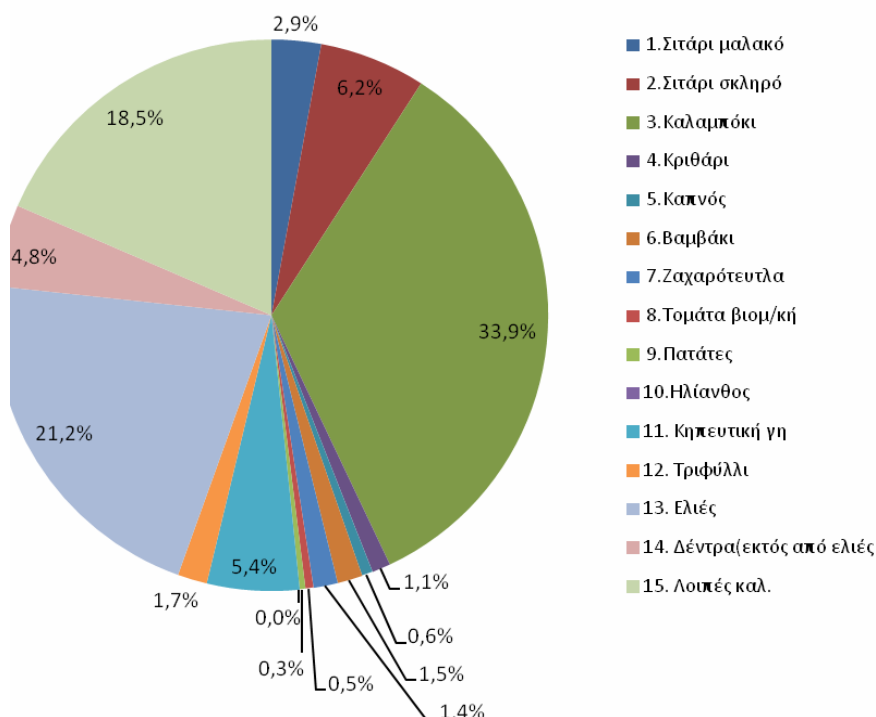
Στη συνέχεια διακρίνονται οι βασικές καλλιεργείες σε σχέση με τις εκτάσεις που καταλαμβάνουν ανά Περιφερειακή Ενότητα.

Στην ΠΕ Δράμας παρατηρούμε ότι οι κύριες καλλιέργειες είναι το καλαμπόκι (22,9%), το σιτάρι (30,3%), το βαμβάκι (15,4%) και ακολουθούν με μικρότερα ποσοστά οι υπόλοιπες καλλιέργειες.

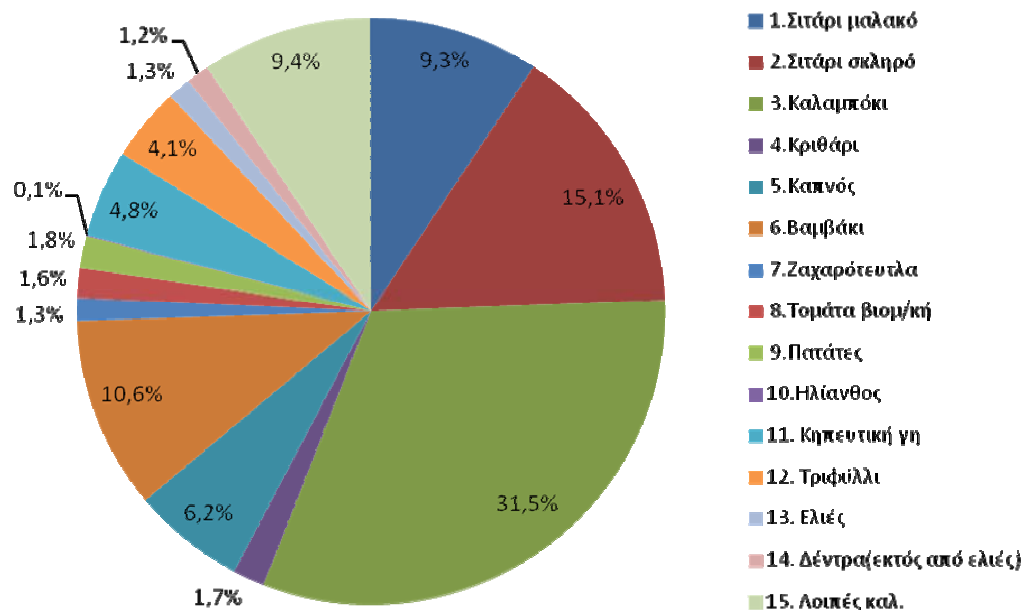
Σχήμα 31: Σύνολο καλλιεργειών και αγρανάπαυσης ΠΕ Δράμας

Στην ΠΕ Καβάλας παρατηρούμε ότι οι βασικές καλλιέργειες είναι το καλαμπόκι (33,9%) και οι ελιές (21,2%) και ακολουθούν με μικρότερα ποσοστά οι υπόλοιπες καλλιέργειες.

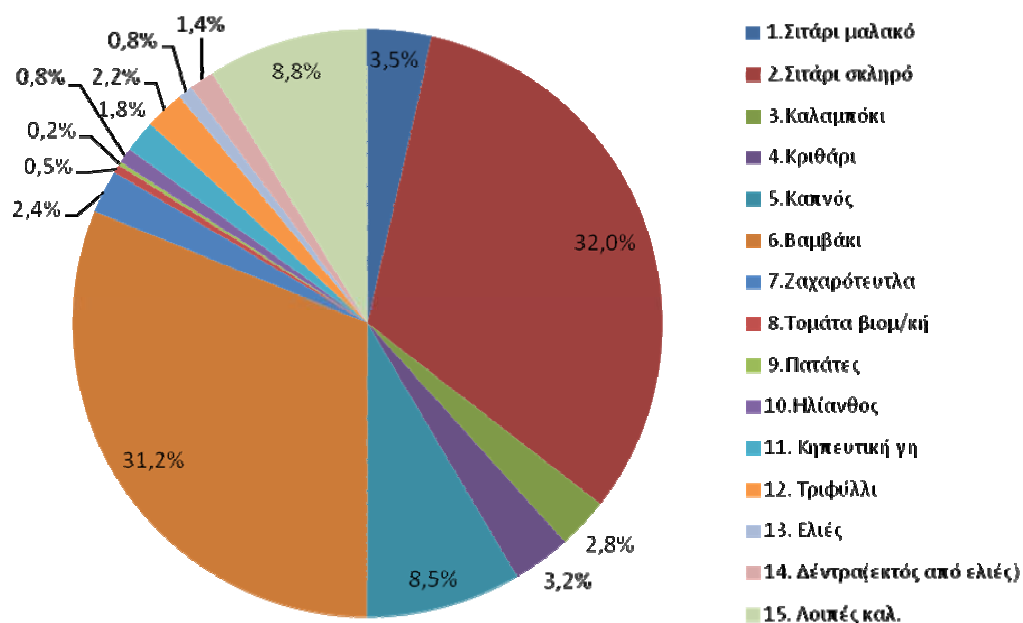
Σχήμα 32: Σύνολο καλλιεργειών και αγρανάπαυσης ΠΕ Καβάλας

Στην ΠΕ Ξάνθης βασική καλλιέργεια είναι εκείνη του καλαμποκιού με 31,5%, και του σιταριού με ποσοστό 34,4% και ακολουθούν με μικρότερα ποσοστά οι υπόλοιπες καλλιέργειες.

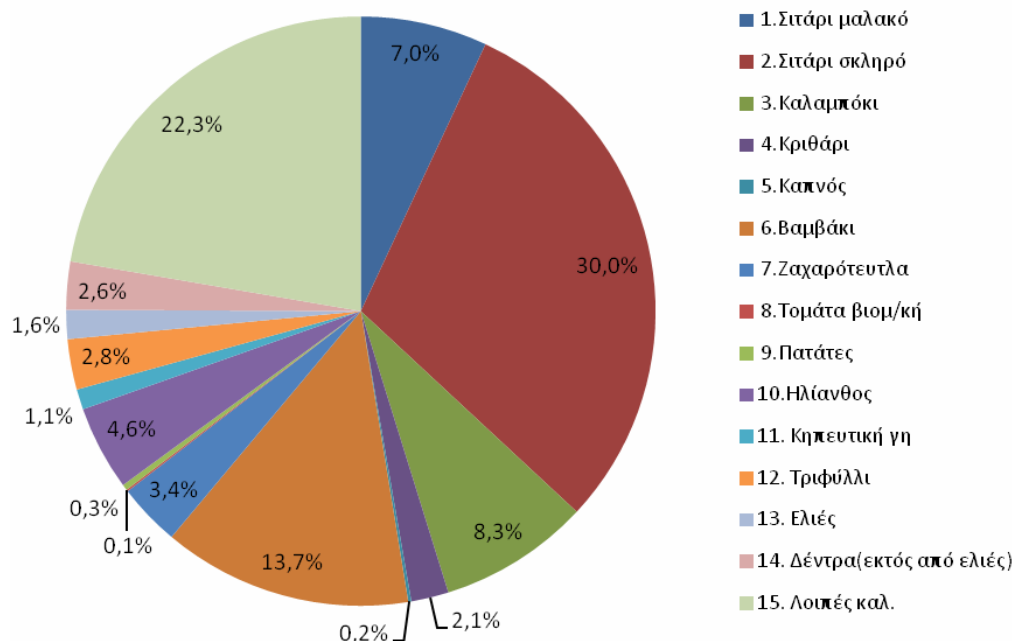
Σχήμα 33: Σύνολο καλλιεργειών και αγρανάπαυσης ΠΕ Ξάνθης

Στην ΠΕ Ροδόπης κυρίαρχα προϊόντα είναι το σιτάρι και το βαμβάκι, με ποσοστά 35,5% και 31,2% αντίστοιχα.

Σχήμα 34: Σύνολο καλλιεργειών και αγρανάπαυσης ΠΕ Ροδόπης

Στην ΠΕ Έβρου το σιτάρι με ποσοστό 37% και το βαμβάκι με 13,7% είναι τα κυρίαρχα προϊόντα.

Σχήμα 35: Σύνολο καλλιεργειών και αγρανάπαυσης ΠΕ Έβρου

Παραγωγή βασικών καλλιεργειών

Η παραγωγή των βασικών καλλιεργειών της περιφέρειας μεταξύ 2000 και 2006, δεν είναι πάντοτε ανάλογη της αντίστοιχης μεταβολής των εκτάσεων κατά καλλιέργεια, γεγονός που θα πρέπει να οφείλεται στην αύξηση της στρεμματικής απόδοσης. Στον επόμενο πίνακα φαίνεται η εξέλιξη της παραγωγής για 5 γεωργικά προϊόντα, τα οποία είναι βασικά για την περιφέρεια και τη χώρα και υπάρχουν συγκρίσιμα στοιχεία.

Πίνακας 53: Παραγωγή βασικών καλλιεργειών ΑΜΘ 2000 & 2006					
Βασικές καλλιέργειες	Παραγωγή 2000		Παραγωγή 2006		Μεταβολή 00-06 (%)
	τόνοι	% χώρας	τόνοι	% χώρας	
Καπνός	14.150	10,3	11.347	30,3	-19,8
Βαμβάκι	176.684	13,3	119.657	11,5	-32,3
Σίτος	474.001	20,7	256.302	14,4	-45,9
Πατάτες	111.128	11,0	108.802	12,1	-2,1
Τομάτα βιομ/κή	148.901	10,9	82.475	9,3	-44,6

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Από την παραπάνω εξέλιξη της παραγωγής 2000-2006 παρατηρούνται τα εξής:

- Η παραγωγή Καπνού μειώθηκε κατά 19,8%, ενώ παρατηρήθηκε μείωση των εκτάσεων κατά 8,8%.
- Η παραγωγή Βαμβακιού μειώθηκε σε απόλυτο μέγεθος σχεδόν 3 φορές και σε ποσοστό μεγαλύτερο (32,3%) από τη χρονικά αντίστοιχη μείωση της έκτασης που διατέθηκε (12,3%).

- Η παραγωγή σίτου μειώθηκε σε ποσοστό μεγαλύτερο (45,9%) από την αντίστοιχη μείωση της έκτασης που καλλιεργήθηκε (38,5%).
- Η συμμετοχή της Περιφέρειας στην εγχώρια παραγωγή τριπλασιάστηκε σχεδόν στον καπνό (από 10,3% σε 30,3%), μειώθηκε κατά 30% στο σιτάρι και παρουσίασε μικρές αυξομειώσεις στα υπόλοιπα προϊόντα.

Κτηνοτροφία

Η εικόνα της Κτηνοτροφίας παρουσιάζεται με βάση τον αριθμό των εκτρεφόμενων ζώων για τα έτη 2000 και 2006 και την παραγωγή κτηνοτροφικών προϊόντων για τα ίδια έτη, σε επίπεδο περιφέρειας.

Πίνακας 54: Αριθμός εκτρεφόμενων ζώων στην ΠΑΜΘ					
Κατηγορία Ζώων	2000		2006		Μεταβολή 00-06 (%)
	Κεφαλές	% χώρας	Κεφαλές	% χώρας	
Βοοειδή	84074	13,71	94965	15,10	12,95
Χοίροι	76706	7,95	79159	8,77	3,20
Πρόβατα	552294	6,14	559654	6,34	1,33
Αίγες	569753	10,10	507956	9,40	-10,85

Στην δετία 2000-2006 αυξήθηκε ο αριθμός των εκτρεφόμενων βοοειδών, χοίρων και προβάτων κατά 12,95%, 3,2% και 1,33% αντίστοιχα, ενώ μειώθηκε κατά 10,85% ο αριθμός των αιγών.

- Ο μεγαλύτερος αριθμός βοοειδών εκτρέφεται στις ΠΕ Ροδόπης Ξάνθης και Δράμας και έχει ποσοστό 15,10% σε επίπεδο χώρας,
- Η αιγοπροβατοτροφία εντοπίζεται κυρίως στις ΠΕ Ροδόπης, Έβρου, όπου εκτρέφονταν 292.554 και 114215.945 αιγοπρόβατα αντίστοιχα το 2006 με ποσοστό 15,74 στη χώρα,
- Η χοιροτροφία αντιπροσωπεύει το 8,77% της χοιροτροφίας της χώρας, ενώ ο μεγαλύτερος αριθμός εκτρεφόμενων χοίρων συγκεντρώνεται στην ΠΕ Ξάνθης.

Τα κυριότερα κτηνοτροφικά προϊόντα είναι το κρέας, το γάλα και το μαλακό τυρί.

Πίνακας 55: Παραγωγή κτηνοτροφικών προϊόντων στην ΠΑΜΘ				
Κτηνοτροφικά προϊόντα	2000		2006	
	τόνοι	% χώρας	τόνοι	% χώρας
Κρέας	33.742	7,24	32.931	7,18
Γάλα	165.682	8,23	168.966	8,18
Τυρί (μαλακό)	9.695	7,82	9.358	7,80
Τυρί (σκληρό)	250	0,68	231	0,61

Η παραγωγή κρέατος δεν παρουσίασε αξιόλογη μεταβολή την περίοδο 2000-2006 και αναλογεί στο 7,18% της εγχώριας παραγωγής κρέατος, ενώ η υψηλότερη παραγωγή κρέατος στην Περιφέρεια πραγματοποιήθηκε στην ΠΕ Δράμας. Κατά ίδια περίοδο, η παραγωγή γάλακτος και τυριού παρέμεινε περίπου η ίδια. Γενικά, παρατηρείται ότι η ΠΑΜΘ έχει συγκριτικό πλεονέκτημα στη γεωργία. Με βάση τα συνολικά μεγέθη χώρας, η συμμετοχή στην εγχώρια παραγωγή κτηνοτροφικών προϊόντων είναι πολύ μικρότερη από την αντίστοιχη των βασικών γεωργικών προϊόντων.

Παραγωγικά Δάση και Δασικές εκτάσεις

Τα Δάση της Περιφέρειας ΑΜΘ καλύπτουν ποσοστό 29,28% της συνολικής έκτασης και οι θαμνότοποι και βοσκότοποι, ποσοστά 22,7% και 6,62% αντίστοιχα. Συνολικά, αυτές οι χρήσεις γης που αφορούν τη Δασοπονία και τη Λιβαδοπονία ανέρχονται σε 8.308 χιλ.στρέμ. (58,59%). Στον επόμενο πίνακα φαίνεται η κατανομή των εκτάσεων ανά ΠΕ.

Πίνακας 56: Δάση, Δασικές εκτάσεις (θαμνότοποι) και βοσκότοποι το 2000					
Περιοχή	Σύνολο εκτάσεων		Κατανομή εκτάσεων, χιλ.στρέμ.		
	χιλ. στρέμ	%	Δάση	Θαμνότοποι	Βοσκότοποι
1	2 = 4 + 5 + 6	3	4	5	6
ΑΜΘ	8.308	100	4.151	3.218,4	938
ΠΕ Δράμας	2.682,3	32,3	1.537,1	831,6	313,6
ΠΕ Καβάλας	2.056,4	24,8	507,4	610,7	938,3
ΠΕ Ξάνθης	1.059,4	12,8	607,4	333,0	119,0
ΠΕ Ροδόπης	1.354,9	16,3	500,9	719,0	135,0
ΠΕ Εβρου	1.844,0	22,2	998,4	663,2	182,4

Παρατηρείται ότι η μεγαλύτερη έκταση Δασών (2.682,3χιλ.στρ, ποσοστό 32,3%) εντοπίζεται στο γεωγραφικό χώρο του νομού Δράμας, ο οποίος είναι και ο περισσότερος δασωμένος νομός της χώρας. Στις εκτάσεις βοσκότοπων προηγείται η ΠΕ Καβάλας.

Οι δασικές εκτάσεις της περιφέρειας παρουσιάζουν μεγάλη ποικιλία δενδρώδους και θαμνώδους βλάστησης. Από τις κορυφές των βουνών και μέχρι τα παράλια του ηπειρωτικού χώρου και των νησιών Θάσου και Σαμοθράκης εμφανίζονται έξι (6) δασικές φυτοκοινωνίες (υποζώνες) που περιγράφουν τη βλάστηση της περιοχής:

- Η υποζώνη των ψυχρόβιων κωνοφόρων (*Vaccinio-paceion*) περιλαμβάνει τα Δάση της Δασικής Πεύκης και της Ερυθρελάτης, ενώ εμφανίζεται και σαν πρόδρομο είδος και η Σημύδα. Τα Δάση Ερυθρελάτης εντοπίζονται στην περιοχή Καραντερέ ΠΕ Δράμας και αυτή η παρουσία είναι η μοναδική στον Ελλαδικό Χώρο.
- Τα δάση της Οξιάς (*Fagion moesiaca*) δεν εμφανίζονται σε μια συνεχή υποζώνη αλλά κατά νησίδες με Β, ΒΑ και ΒΔ εκθέσεις. Οι περιοχές αυτές καλύπτονται, είτε από αμιγή δάση οξιάς, είτε από μικτά δάση Οξιάς - Ελάτης και Οξιάς - Δασικής Πεύκης.
- Η υποζώνη (*Quercion confertae*) της παραμεσογειακής ζώνης βλάστησης καλύπτει τη μεγαλύτερη έκταση της περιφέρειας και αποτελείται κατά βάση από αμιγή δρυοδάση καθώς και από μικτά δάση δρυός με άλλα πλατύφυλλα είδη όπως Καστανιά, Φλαμουριά, Σφενδάμι κλπ.
- Νοτιότερα αναπτύσσεται η υποζώνη (*Ostrya carpinion*, όπου η υπάρχουσα βλάστηση οφείλεται κατά βάση σε ανθρωπογενείς επιδράσεις (βόσκηση, πυρκαγιές) με πιο αντιπροσωπευτικά είδη το πουνάρι, το γαύρο, το σχίνο, το φράξο, τον κότινο και τη σορβιά.
- Η υποζώνη (*Quercion ilicis*) της ευμεσογειακής ζώνης βλάστησης παρουσιάζεται σε ολόκληρη την παραλιακή περιοχή και κυρίαρχα δασοπονικά είδη είναι η τραχεία πεύκη καθώς και τα αείφυλλα είδη θάμνων (πουνάρι, σπάρτο, ρέικι, κουμαριά, φιλυρέα κλπ.)

- Τέλος η υποζώνη (Oleo-ceratonion) αναπτύσσεται στους πιο θερμούς σταθμούς, στα νησιά Θάσο και Σαμοθράκη, με αντιπροσωπευτικά είδη την τραχεία πεύκη και τον σχίνο.

Εκτός από τους τύπους αυτούς της βλάστησης σε ολόκληρη την έκταση της περιφέρειας η βλάστηση που περιγράφηκε αλλάζει εντελώς κατά μήκος των ρεμάτων και τα είδη που παρατηρούνται συνήθως είναι το Πλατάνι, το Σκλήθρο, η Καρυδιά, το Σφενδάμι και η Ιτιά.

Παραγωγικά δάση

Τα δασοπονικά είδη που συνθέτουν τα παραγωγικά δάση της περιφέρειας είναι η Ελάτη, η Τραχεία, η Μαύρη και η Δασική Πεύκη, η Οξιά, η Καστανιά, η Δρυς, ο Πλάτανος, η Ερυθρελάτη και η Σημύδα. Η παραγωγή ξύλου στην Περιφέρεια ΑΜΘ κυμαίνεται στο 61,6% περίπου της συνολικής εγχώριας παραγωγής.

Πίνακας 57: Παραγωγή ξύλου 2000-2006

Παραγωγή	Παραγωγή 2000			Παραγωγή 2006			Μεταβολή 00-06 %
	κ. μέτρα	τόνοι	% χώρας	κ. μέτρα	τόνοι	% χώρας	
Ξύλου Στρογγυλή ξυλεία	98046		28,9	118989,0		39,6	21,4
Καυσόξυλα από δάση		158.265	21,5		159.896	20,2	1,0
Καυσόξυλα από γεωργικές εκτάσεις		11.638	2,3		8.895	1,8	-23,6

Λαμβάνοντας υπόψη την κατανομή των δασοπονικών ειδών κατά κλάση συγκόμωσης και κατά κλάση όγκου διαπιστώνεται ότι υπάρχουν δυνατότητες σημαντικής αύξησης της παραγωγής ξύλου στην Περιφέρεια.

Αυτό οδηγεί στο συμπέρασμα ότι τα δάση της Περιφέρειας, παρόλο που παρουσιάζουν υψηλό ποσοστό κάλυψης (συγκόμωση), δεν είναι παραγωγικά σε ικανοποιητικό βαθμό, γεγονός που οφείλεται στην υποβάθμιση των παραγωγικών διαδικασιών διαχείρισης και ανάπτυξης του φυσικού περιβάλλοντος, τόσο από την έλλειψη οικονομικών πόρων όσο και από την κακή εφαρμογή του συστήματος διαχείρισης, που δυσλειτουργεί σοβαρά.

Επίσης, με την ανεπαρκή διαχείριση των δασικών πόρων, περιορίζονται συνεχώς και οι αναδασώσεις, ενώ είναι αναγκαίες για την δημιουργία νέων δασικών εκτάσεων, αλλά και για την αποκατάσταση όσων έχουν καταστραφεί από διάφορες αιτίες.

Βοσκότοποι-Βοσκόμενες δασικές εκτάσεις

Πίνακας 58: Βοσκόμενες δασικές εκτάσεις στην ΠΑΜΘ

Περιοχή	Σύνολο εκτάσεων		Κατανομή εκτάσεων, χιλ.στρέμ.		
	χιλ. στρέμ	%	Δάση	Θαμνότοποι	Βοσκότοποι
1	2 = 4 + 5 + 6	3	4	5	6
ΑΜΘ	8.308	100	4.151	3.218,4	938
ΠΕ Δράμας	2.682,3	32,3	1.537,1	831,6	313,6
ΠΕ Καβάλας	2.056,4	24,8	507,4	610,7	938,3
ΠΕ Ξάνθης	1.059,4	12,8	607,4	333,0	119,0
ΠΕ Ροδόπης	1.354,9	16,3	500,9	719,0	135,0
ΠΕ Εβρου	1.844,0	22,2	998,4	663,2	182,4

Στις βοσκόμενες δασικές εκτάσεις εντάσσονται οι δασικές εκτάσεις (θαμνότοποι) και οι βοσκότοποι. Η συνολική έκταση που καταλαμβάνουν ανέρχεται σε 4.156,4 χιλ.στρέμ, δηλ. το 29,31% της συνολικής έκτασης της Περιφέρειας. Οι βοσκόμενες δασικές εκτάσεις διακρίνονται σε:

- εγκαταλειμμένους αγρούς,
- ποολίβαδα,
- θαμνολίβαδα αειφύλλων,
- θαμνολίβαδα φυλλοβόλων και
- μερικώς δασοσκεπείς εκτάσεις.

Μεγάλο τμήμα των εκτάσεων αυτών βρίσκεται σε παραγωγικά εδάφη, πράγμα που υποδηλώνει δυνατότητες ποιοτικής βελτίωσης, αλλά δεν τηρούνται οι κανόνες διαχείρισης για τη σωστή εκμετάλλευση, με αποτέλεσμα να παρατηρείται υποβάθμισή τους. Ο κυριότερος λόγος υποβάθμισης είναι η υπερβόσκηση, φαινόμενο ιδιαίτερα έντονο γύρω από κατοικημένες περιοχές. Παράλληλα η ακαταλληλότητα του είδους των ζώων που χρησιμοποιούνται, η εποχή βόσκησης ή η ένταση της βόσκησης, διαφοροποιούν τη σύνθεση της βλάστησης των λιβαδικών εκτάσεων, με αποτέλεσμα να αυξάνονται τα ανεπιθύμητα είδη και να μειώνεται η παραγωγικότητά τους.

Στο ίδιο αποτέλεσμα υποβάθμισης καταλήγουν και οι εκτάσεις που υποβόσκονται. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελούν τα υποαλπικά ποολίβαδα στην περιοχή των συνόρων με τη Βουλγαρία στους νομούς Δράμας και Ξάνθης, όπου τα ζώα είναι ολιγάριθμα και βόσκουν μόνο τα πιο εύγευστα φυτά, με αποτέλεσμα τα σκληρά αγρωστώδη να κυριαρχούν. Επίσης στα θαμνολίβαδα που υποβόσκονται, οι θάμνοι μεγαλώνουν σε ύψος και με μεγάλη πυκνότητα, εκτοπίζοντας έτσι τα επιθυμητά λιβαδικά φυτά.

Για να βελτιωθούν οι βοσκόμενες αυτές εκτάσεις, πρέπει να γίνουν οι κατάλληλες επεμβάσεις, που ανάλογα με τις συνθήκες, συνίστανται στην εφαρμογή της κανονικής χρήσης τους, στην καταπολέμηση των ανεπιθύμητων ειδών, στην σπορά βελτιωμένων λιβαδικών ειδών καθώς και στις λιπάνσεις των εδαφών. Παράλληλα για να εξασφαλιστούν οι καλύτερες δυνατές συνθήκες διαβίωσης και διατροφής των βοσκόμενων ζώων, απαιτείται η βελτίωση των συνθηκών ύδρευσης (ποτίστρες) καθώς και του εξοπλισμού των λιβαδιών (κατασκευή δρόμων προσπέλασης, περιφράξεων κ.α).

Αρμόδιος φορέας για την διαχείριση των λιβαδιών, είναι η Δασική Υπηρεσία, η οποία για να ασκήσει το έργο της αποτελεσματικά, πρέπει να συνεργάζεται και να καθοδηγεί τους κτηνοτρόφους στις απαραίτητες ενέργειες, κατάσταση όμως, που δεν συμβαίνει συχνά, λόγω των δυσκολιών που παρουσιάζει.

Λοιποί κλάδοι

Στους λοιπούς κλάδους του πρωτογενή τομέα περιλαμβάνονται παραδοσιακές και νέες δραστηριότητες τοπικού χαρακτήρα, με οικονομικό ενδιαφέρον και δυνατότητες ανάπτυξης. Η παρούσα καταγραφή αναφέρεται σε τρεις ειδικούς κλάδους, Αλιεία, Υδατοκαλλιέργειες και Σηροτροφία. Ενας ακόμα αξιόλογος, αλλά φθίνων κλάδος είναι και η Μελισσοκομία.

Αλιεία

Τα παραδοσιακά κύρια κέντρα αλιείας είναι η Καβάλα και η Αλεξανδρούπολη, στα οποία εντάσσονται σήμερα και οι αλιευτικές δραστηριότητες των νησιών Θάσου και

Σαμοθράκης, αντίστοιχα. Αυτά τα κέντρα διαθέτουν λιμενικό χώρο για τα αλιευτικά σκάφη και Ιχθυόσκαλα για τη διακίνηση των αλιευμάτων. Τα επαγγελματικά αλιευτικά σκάφη είναι Μέσης και Παράκτιας Αλιείας και δραστηριοποιούνται μέσω Αλιευτικών Συνεταιρισμών ή Συλλόγων. Αλιευτικές δραστηριότητες υπάρχουν και στην περιοχή της Λίμνης Βιστονίδας (Λάγος και Φανάρι). Τα περισσότερα αλιευτικά καταφύγια εξυπηρετούν τουριστικούς σκοπούς και την ερασιτεχνική αλιεία, στο πλαίσιο του σύγχρονου τρόπου ζωής.

Πίνακας 59: 2006 Αλιεία εσωτερικών υδάτων

Γεωγραφικά Διαμερίσματα και ΠΕ	Αλιείες και εκτροφείς αλιευμάτων	Χρησιμοποιούμενα σκάφη ή λέμβοι	Μηχανοκίνητα επαγγελματικά σκάφη ή λέμβοι	Αλιευθείσα ποσότητα αλιευμάτων σε τόνους
ΣΥΝΟΛΟ ΕΛΛΑΔΑΣ	6107	2812	1342	24681
ΑΜΘ	728	310	168	609
ΠΕ ΔΡΑΜΑΣ	8	1	1	111
ΠΕ ΚΑΒΑΛΑΣ	46	5	5	60
ΠΕ ΕΒΡΟΥ	580	260	128	109
ΠΕ ΞΑΝΘΗΣ	59	33	23	310
ΠΕ ΡΟΔΟΠΗΣ	35	11	11	19

Πίνακας 60: 2006 Παράκτια θαλάσσια αλιεία με λέμβους ή μηχανοκίνητα σκάφη 19HP και κάτω

Γεωγραφικά Διαμερίσματα και ΠΕ	Αλιείες	Χρησιμοποιούμενες κωπήλατες λέμβοι	Αλιευθείσα ποσότητα αλιευμάτων σε τόνους	Μηχανοκίνητα αλιευτικά σκάφη 19hp και κάτω
ΣΥΝΟΛΟ ΕΛΛΑΔΑΣ	17553	13787	7467	12293
ΑΜΘ	735	555	492	452
ΠΕ ΔΡΑΜΑΣ	0	0	0	0
ΠΕ ΚΑΒΑΛΑΣ	515	380	361	177
ΠΕ ΕΒΡΟΥ	185	145	98	221
ΠΕ ΞΑΝΘΗΣ	35	30	33	15
ΠΕ ΡΟΔΟΠΗΣ	0	0	0	39

Όσον αφορά στη παράκτια αλιεία, το 2006 μεγαλύτερη δραστηριότητα υπήρχε στην Καβάλα και στον Έβρο (Αλεξανδρούπολη). Στην Καβάλα, το 2006 υπήρχαν 380 κωπήλατες λέμβοι και 177 μηχανοκίνητα αλιευτικά σκάφη 19hp και κάτω. Η αλιευθείσα ποσότητα στην ΠΕ Καβάλας ήταν 361 τόνοι. Αντίστοιχα στον Έβρο υπήρχαν 145 κωπήλατες λέμβοι και 221 μηχανοκίνητα αλιευτικά σκάφη 19hp και κάτω ενώ η αλιευθείσα ποσότητα ήταν 98 τόνοι. Η αλιευθείσα ποσότητα συνολικά στην Περιφέρεια ήταν 7.467 τόνοι.

Παράλληλα όσον αφορά την αλιεία εσωτερικών υδάτων κυρίως δραστηριότητα υπήρχε την ίδια περίοδο στον Έβρο όπου δραστηριοποιούνταν 388 σκάφη με περιορισμένη ποσότητα αλιευμάτων (109 τόνοι) ενώ στην Ξάνθη δραστηριοποιούνται 56 σκάφη με 310 τόνους αλιευμάτων. Η αλιευθείσα ποσότητα συνολικά στην Περιφέρεια ήταν 24.681 τόνοι.

Δάνεια Αγροτικής Τράπεζας

Πηγή πληροφόρησης είναι η Στατιστική Επετηρίδα της Ελλάδος, από την οποία προκύπτουν τα ακόλουθα στοιχεία για τη χρονική περίοδο 2009-2010 στο σύνολο χώρας, ΠΑΜΘ.

Πίνακας 61: Χορηγήσεις δανείων ΑΤΕ (εκ.€)					
2009	Καλλιεργητικά βραχυπρόθεσμα	Κεφάλαια κίνησης	Καταναλωτική πίστη	Στεγαστική πίστη	Λοιπά μεσοπρόθεσμα
Περιοχή					
Χώρα	480.530.325,75	6.192.044.581,72	533.709.865,67	993.694.240,58	1.599.880.638,93
ΑΜΘ	70.992.979,73	430.390.741,39	26.562.951,95	46.764.241,15	23.246.068,98
ΑΜΘ/Χώρα	14,8%	7,0%	5,0%	4,7%	1,5%
2010	Καλλιεργητικά βραχυπρόθεσμα	Κεφάλαια κίνησης	Καταναλωτική πίστη	Στεγαστική πίστη	Λοιπά μεσοπρόθεσμα
Περιοχή					
Χώρα	456.734.208,66	7.018.039.082,20	206.350.824,47	439.710.264,41	167.241.510,54
ΑΜΘ	57.449.176,71	311.556.769,64	11.361.691,76	20.055.009,88	10.948.550,68
ΑΜΘ/Χώρα	12,6%	4,4%	5,5%	4,6%	6,5%

Η διάρθρωση των δανείων έτους 2010 για την ΠΑΜΘ έχει ως εξής:

- Καλλιεργητικά δάνεια: 12,6% σε σχέση με την χώρα, με μικρή μείωση σε σχέση με το 2009,
- Κεφάλαια κίνησης: 4,4% σε σχέση με την χώρα, με μείωση 40% περίπου σε σχέση με το 2009,
- Καταναλωτική πίστη: 5,5% σε σχέση με την χώρα, παρουσίασε μικρή αύξηση σε σχέση με το 2009,
- Στεγαστική πίστη: 4,6% σε σχέση με την χώρα, παρέμεινε σχεδόν σταθερό σε σχέση με το 2009,
- Λοιπά μεσοπρόθεσμα: 6,5% σε σχέση με την χώρα, παρουσίασαν πολύ μεγάλη αύξηση σε σχέση με το 2009.

ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ

Σύμφωνα με τα οικονομικά μεγέθη του έτους 2008, ο δευτερογενής τομέας, συγκρινόμενος με τους άλλους δύο τομείς παραγωγής έρχεται τρίτος σε απασχόληση (20,5%) και δεύτερος στη διαμόρφωση του ΑΕΠ της περιφέρειας (22,26%).

Οι απασχολούμενοι στο δευτερογενή τομέα για το έτος 2008 (Κλάδοι: 10-14 Ορυχεία και λατομεία, 15-37 Μεταποίηση, 41-43 Ηλεκτρισμός, ύδρευση, φυσικό αέριο και 45. Κατασκευές) ήταν 48.406 άτομα και αποτελούσαν το 20,5% του συνόλου των απασχολούμενων στην Περιφέρεια (σε σχέση με το 21,3% – 50.846 απασχολούμενοι – το έτος 2000). Η κλαδική διάρθρωση στο εσωτερικό του τομέα στο επίπεδο της απασχόλησης δίνει πρώτο τον κλάδο της Μεταποίησης (11,1%), δεύτερο τον κλάδο των Κατασκευών (7,5%) και ακολουθούν με πολύ μικρά ποσοστά οι κλάδοι Ηλεκτρισμός, ύδρευση, φυσικό αέριο (1,0%) και Ορυχεία και Λατομεία (0,9%).

Ο δευτερογενής τομέας στο σύνολο της Περιφέρειας εμφανίζει μείωση της απασχόλησης κατά 2440 άτομα ή κατά 4,8% μεταξύ των ετών 2000-2008. Η μείωση αυτή

οφείλεται κατά κύριο λόγο στην αντίστοιχη μείωση της απασχόλησης στον κλάδο της Μεταποίησης κατά 3.521 άτομα (-11,9%) και στον κλάδο των Ορυχείων και Λατομείων κατά 207 άτομα (-8,5%). Αντίθετα έχουμε σημαντική αύξηση στον κλάδο Ηλεκτρισμός, ύδρευση, Φυσικό αέριο κατά 629 άτομα (+ 37,4%), ποσοστό όμως που μπορούμε να υποθέσουμε ότι εμπεριέχει και εργαζόμενους οι οποίοι στην ουσία απασχολούνται στην παροχή υπηρεσιών. Επίσης, μικρή σχετική αύξηση παρουσιάζει και ο κλάδος των κατασκευών (κατά 659 άτομα ή 3,9%). Η εμπειρική όμως γνώση των δεδομένων του κλάδου (όπως προκύπτει και από τα στατιστικά στοιχεία που αφορούν στην οικοδομική δραστηριότητα) δείχνουν ότι τα αμέσως επόμενα χρόνια η αύξηση αυτή εξανεμίζεται και ειδικά μετά το 2009 περνάμε σε αρνητικό πρόσημο.

Οι παραπάνω σχέσεις δεν διαφοροποιούνται σημαντικά όταν αναφερόμαστε στη διαμόρφωση του ΑΕΠ στην ΠΑΜΘ. Η συμμετοχή του δευτερογενούς τομέα στη διαμόρφωση του ΑΕΠ της Περιφέρειας για το έτος 2009 φτάνει το 22,26%, έναντι αντίστοιχου ποσοστού 19,19% για το σύνολο της χώρας, τη στιγμή που το 2001 έφτανε το 26,46%, (έναντι 21,39% για το σύνολο της χώρας) και το 2005 έφτανε το 21,37% (έναντι 19,7% για το σύνολο της χώρας. Παρατηρούμε λοιπόν διαχρονικά μία ευθεία αντιστοιχία μεταξύ ΑΕΠ και απασχόλησης στον δευτερογενή τομέα, στο επίπεδο της Περιφέρειας.

Η συμμετοχή του ΑΕΠ του δευτερογενούς τομέα στην Περιφέρεια στο αντίστοιχο για το σύνολο της Χώρας κυμαίνεται στο 5% για το 2001, 4,37% για το 2005 και στο 4,6% για το 2009, τη στιγμή που το συνολικό ΑΕΠ της Περιφέρειας αποτελεί σταθερά περίπου το 4% αυτού της χώρας.

Τα παραπάνω στοιχεία δείχνουν ότι τη ΠΑΜΘ εμφανίζει αντίστοιχο επίπεδο εξειδίκευσης στο Δευτερογενή Τομέα (στο επίπεδο του ΑΕΠ) με το σύνολο της χώρας.

Η συμμετοχή του δευτερογενούς τομέα στη διαμόρφωση του ΑΕΠ διαφοροποιείται ανά Περιφερειακή Ενότητα και φτάνει στην ΠΕ Δράμας στο 22,21%, στην ΠΕ Καβάλας & Θάσου στο 22,72%, στην ΠΕ Ξάνθης στο 28,21%, στην ΠΕ Ροδόπης στο 27,8% και στην ΠΕ Έβρου στο 13,5%. Οι διαφοροποιήσεις αυτές σχετίζονται κυρίως με τη δυναμική των ΒΙΠΕ (το 2008) αλλά και τις διάσπαρτες μονάδες σε περιοχές με εύκολη πρόσβαση σε μεγάλα αστικά κέντρα και σε εγγύτητα με σημαντικούς μεταφορικούς άξονες.

Η διάρθρωση του τομέα περιλαμβάνει τρεις βασικούς κλάδους, τις εκμεταλλεύσεις ορυκτού πλούτου, τη μεταποίηση και τις κατασκευές. Από τον πρώτο κλάδο ξεχωρίζουν σήμερα μόνον δύο κατηγορίες, οι εκμεταλλεύσεις Πετρελαίου στο νομό Καβάλας και τα Λατομεία Μαρμάρου στις Περιφερειακές Ενότητες Καβάλας και Δράμας. Αντίθετα, οι τρεις Περιφερειακές Ενότητες της Θράκης εμφανίζουν προβάδισμα στον κλάδο της μεταποίησης.

Πετρέλαια Θρακικού Πελάγους²²

Ιστορικό

Τα γνωστά και εκμεταλλεύσιμα κοιτάσματα πετρελαίου του Θρακικού πελάγους βρίσκονται στη θαλάσσια περιοχή του νομού Καβάλας, μεταξύ Θάσου και ηπειρωτικού χώρου. Το σύνολο των διαδικασιών που αφορούν την εκμετάλλευση των υδρογονανθράκων στην περιοχή γίνεται με ευθύνη της εταιρείας ΚΑΒΑΛΑ OIL ΑΕ, η οποία είναι μέχρι στιγμής και η μοναδική εταιρία εξόρυξης υδρογονανθράκων στην Ελλάδα.

Η ΚΑΒΑΛΑ OIL ΑΕ είναι η συνέχεια της Εταιρείας Πετρελαίων Βορείου Αιγαίου ΕΠΕ (ΕΠΒΑ), η οποία ξεκίνησε τις δραστηριότητες έρευνας και παραγωγής πετρελαίου στον Κόλπο της Καβάλας στο τέλος της δεκαετίας του '60. Μέχρι 1/5/98 υπήρχε η μητρική εταιρία με την επωνυμία ΔΕΠ Α.Ε, θυγατρικές της οποίας ήταν:

- η ΔΕΠ ΕΚΥ (Δημόσια Επιχειρήση Πετρελαίου/ Έρευνα και Εκμετάλλευση Υδρογονανθράκων).
- τα ΕΛΔΑ (Ελληνικά Διυλιστήρια Ασπροπύργου).
- η Ασπροφώς (Μελετητική Εταιρία).
- η ΕΚΟ (Ελληνικά Καύσιμα Ορυκτέλαια) που χειριζόταν την εμπορία.

Από 1/5/1998 η ΔΕΠ ΑΕ και οι θυγατρικές της συγχωνεύτηκαν σε μια εταιρία. Ο νέος ενιαίος φορέας είχε την επωνυμία ΕΛΠΕ (Ελληνικά Πετρέλαια) και χειριζόταν όλες τις δραστηριότητες που αφορούσαν το πετρέλαιο (έρευνα, εκμετάλλευση, εμπορία). Το 1999, μετά την οριστικά αποχώρηση της κοινοπραξίας των ξένων Εταιρειών (NAPC) γίνεται κύρωση της Σύμβασης 2779/99 μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της ΚΑΒΑΛΑ OIL ΑΕ που συγκροτείται από δύο εταίρους, την ΕΥΡΩΤΕΧΝΙΚΗ ΑΕ (67%) και το Συνεταιρισμό των Εργαζομένων (33%). Το 2003, το 86,11% των μετοχών της ΕΥΡΩΤΕΧΝΙΚΗΣ ΑΕ στην ΚΑΒΑΛΑ OIL ΑΕ (ποσοστό που αντιστοιχεί περίπου στο 57,7% του συνόλου της εταιρείας περιέρχεται στην Εταιρεία REGAL PETROLEUM plc.

Το χρονικό των σημαντικότερων στιγμών του πλαισίου της εκμετάλλευσης έχει ως εξής:

1969: Υπογραφή Σύμβασης Διανομής της Παραγωγής των Κοιτασμάτων ΠΡΙΝΟΥ με την οποία το Ελληνικό Δημόσιο παραχωρεί τις περιοχές Ανατολικής και Δυτικής Θάσου σε Κοινοπραξία ξένων εταιριών που θα αναλάμβαναν την έρευνα και εκμετάλλευση του ΠΡΙΝΟΥ. Το ελληνικό δημόσιο δεν συμμετείχε ενεργά στην έρευνα και εκμετάλλευση για αποφυγή ρίσκων και εξόδων έρευνας, αλλά είχε έσοδα από το μερικό μερίδιο (60-65 % επί των καθαρών κερδών των εταιριών εκμετάλλευσης) και τη φορολογία που επέβαλε στα κέρδη των εταιριών αυτών.

1970: Ψήφιση Νόμου 462/70, ο πρώτος που καθόρισε ότι η πολυεθνική εταιρία θα αναλάμβανε την έρευνα και εκμετάλλευση και το ελληνικό δημόσιο θα είχε κέρδη από μερικό μερίδιο και φορολογία.

1975: Ψήφιση Νόμου 98/75, ο οποίος θέσπισε τη δημιουργία μιας κοινοπραξίας ξένων εταιριών οι οποίες θα αναλάμβαναν την εκμετάλλευση των κοιτασμάτων που ανακάλυψε η Oceanic, με την ονομασία Κοινοπραξία "Α". Το ελληνικό δημόσιο και πάλι συμμετείχε με 0% στα κοιτάσματα ΠΡΙΝΟΥ και Νότιας ΚΑΒΑΛΑΣ.

²² Η περιγραφή που ακολουθεί βασίζεται κατά κύριο λόγο σε στοιχεία τα οποία αντλήθηκαν από τις ιστοσελίδες των εταιρειών ΚΑΒΑΛΑ OIL Α.Ε. (www.kavalaoil.gr/) και Energean Oil & Gas (www.energean.com/), καθώς και σε στοιχεία που δόθηκαν στη δημοσιότητα από το ΥΠΕΚΑ μέσω του τύπου, το Νοέμβριο 2012.

- 1976:** Με τροποποίηση του νομικού πλαισίου το ελληνικό δημόσιο συμμετέχει για πρώτη φορά (με την εταιρία ΔΕΠ-ΕΚΥ) στην εκμετάλλευση των κοιτασμάτων του Θρακικού Πελάγους. Το ποσοστό συμμετοχής του Ελληνικού Κράτους ήταν πολύ μικρό αρχικά (5%) και αντιστοιχούσε στα κοιτάσματα εκτός των περιοχών ΠΡΙΝΟΥ και Νότιας ΚΑΒΑΛΑΣ.
- 1981- 82:** Σταδιακή έναρξη λειτουργίας των εγκαταστάσεων παραγωγής πετρελαίου του «ΠΡΙΝΟΥ». Το κοιτάσμα του Πρίνου παράγει 25000 βαρέλια την ημέρα αργό πετρέλαιο σύμφωνα με το σχεδιασμό των εγκαταστάσεων
- 1985:** Η ΔΕΠ γίνεται ισότιμο μέλος της κοινοπραξίας (0% σε γνωστές περιοχές, 15% σε γειτονικές περιοχές που έχουν ήδη ερευνηθεί πλήρως γεωλογικά, 25% σε γειτονικές περιοχές που δεν έχουν ερευνηθεί πλήρως).
- 1987:** Ψήφιση του Νόμου 1701/87 με τον οποίο θεσπίζεται η Κοινοπραξία "Β" και οριστικοποιείται το ποσοστό συμμετοχής του Ελληνικού Δημοσίου στις διάφορες περιοχές εκμετάλλευσης (για τις περιοχές ΠΡΙΝΟΥ και Νότιας ΚΑΒΑΛΑΣ το ποσοστό της ελληνικής συμμετοχής παραμένει 0%).
- 1994:** Ανακαλύπτεται το κοιτάσμα «ΒΟΡΕΙΟΣ ΠΡΙΝΟΣ» με ερευνητική γεώτρηση 3 χιλιόμετρα βόρεια των εξεδρών του Πρίνου.
- 1996:** Γίνεται ανάπτυξη του κοιτάσματος του «ΒΟΡΕΙΟΥ ΠΡΙΝΟΥ» με μια οριζόντια γεώτρηση από την εξέδρα «ΑΛΦΑ». Αρχίζει η παραγωγή που καλύπτει το 20% περίπου της συνολικής παραγωγής αργού πετρελαίου
- 1998:** Διακόπτεται η παραγωγή πετρελαίου και αερίου λόγω της σταδιακής μείωσης της ροής και των τιμών πετρελαίου που καθιστούν οικονομικά ασύμφορη τη λειτουργία
- 1999 Μάιος:** Αποχωρεί οριστικά η Κοινοπραξία των ξένων Εταιριών (NAPC) και οι εγκαταστάσεις, βάσει της αρχικής συμφωνίας περιέρχονται στην κυριότητα του Ελληνικού Δημοσίου, το οποίο αναθέτει τη φύλαξη και συντήρηση των εγκαταστάσεων στην τεχνική Εταιρεία ΕΥΡΩΤΕΧΝΙΚΗ Α.Ε.
- 1999 Νοέμβριος:** Κύρωση της Σύμβασης 2779/99 μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της ΚΑΒΑΛΑ OIL Α.Ε. που συγκροτείται από δύο εταίρους, την ΕΥΡΩΤΕΧΝΙΚΗ Α.Ε. (67%) και το Συνεταιρισμό των Εργαζομένων (33%). Επαναλειτουργούν οι εγκαταστάσεις με την ΚΑΒΑΛΑ OIL Α.Ε. Λόγω του μικρότερου αριθμού των εργαζομένων και της ανόδου των τιμών του πετρελαίου η λειτουργία των εγκαταστάσεων είναι πλέον συμφέρουσα.
- 2001:** Ανακαλύπτεται το κοιτάσμα όξινου πετρελαίου του «ΕΨΙΛΟΝ» με ερευνητική γεώτρηση 4 χιλιόμετρα δυτικά του Πρίνου.
- 2003:** Το 86,11% των μετοχών της ΕΥΡΩΤΕΧΝΙΚΗΣ Α.Ε. στην ΚΑΒΑΛΑ OIL ΑΕ περιέρχεται στην Εταιρεία REGAL PETROLEUM plc. η οποία δεσμεύεται να προχωρήσει στην υλοποίηση μεγάλου επενδυτικού και αναπτυξιακού προγράμματος στην περιοχή εκμετάλλευσης.
- 2004:** Ερευνητική γεώτρηση στην περιοχή της Καλλιράχης δίνει αρχικά ενθαρρυντικά αποτελέσματα, στη συνέχεια όμως το κοιτάσμα αποδεικνύεται ότι δεν είναι εμπορικά εκμεταλλεύσιμο.
- 2005:** Η Διοίκηση της Εταιρείας περιέρχεται σε αυτοδιαχείριση των εργαζομένων.
- 2007:** Από το 2007, η Energean (Ευστάθιος Τοπούζογλου) ελέγχει το 66,6% των κοινών και το 95% των προνομιούχων μετοχών της Καβάλα Όιλ και έχει θέσει σε εφαρμογή επενδυτικό πρόγραμμα για την ανάπτυξη της εκμετάλλευσης στο κοιτάσμα «Ε» και την αύξηση της παραγωγής στα κοιτάσματα Βόρειος Πρίνος και Πρίνος.

2012: Με τροποποιητική σύμβαση μεταξύ του Δημοσίου και της κοινοπραξίας εκμετάλλευσης (Καβάλα Oil και Ενεργειακή Αιγαίου) που υπέγραψε ο υπουργός Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής κ. Ε. Λιβιεράτος και η οποία προβλέπεται να κυρωθεί με νόμο, αυξάνεται στα 25 χρόνια η διάρκεια εκμετάλλευσης των κοιτασμάτων υδρογονανθράκων στον Πρίνο.

Σημερινή κατάσταση - Προοπτικές

Ο κύκλος εργασιών του ομίλου Energean ανήλθε σε 60,85 εκατ.€, έναντι 41,8 εκατ. το 2010, καταγράφοντας αύξηση 45,5%. Την ίδια περίοδο, οι επενδύσεις σε γεωτρητικές εργασίες ανήλθαν σε 29 εκατ.€. Τα κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων (EBITDA) σε ό,τι αφορά τη μητρική διαμορφώθηκαν στα 24,5 εκατ.€ έναντι 14,9 εκατ.€ το 2010 (αύξηση 65%), ενώ σε επίπεδο ομίλου ανήλθαν στα 16,2 εκατ.€, έναντι 6,3 εκατ.€.

Παρά τις αρνητικές συγκυρίες, η εταιρεία -για πρώτη φορά από την έναρξη των επενδύσεων στα κοιτάσματα της περιοχής εκμετάλλευσης του Πρίνου- κατέγραψε κέρδη προ φόρων 4,4 εκατ.€, γυρίζοντας σε θετικό πρόσημο και θέτοντας τα θεμέλια για συνέχιση της αναπτυξιακής της πορείας. Σε επίπεδο καθαρού αποτελέσματος, ο όμιλος κατάφερε να μειώσει τις ζημιές, οι οποίες διαμορφώθηκαν σε 4,6 εκατ. από 23,4 εκατ.€. Η εταιρεία τονίζει ότι η προσπάθεια για περαιτέρω ανακοπή των ζημιών επηρεάστηκε έντονα από την αύξηση του κόστους ενέργειας κατά 15% , καθώς αυτό ανήλθε σε 10,1εκατ.€. έναντι 8,7 εκατ.€ το 2010.

Η σημερινή ημερήσια παραγωγή από το παλιό κοιτάσμα του Πρίνου φτάνει τα 2.000 βαρέλια, ενώ για τη διατήρησή της απαιτούνται συνεχώς νέες παρεμβάσεις στις γεωτρήσεις, παρότι μέχρι στιγμής έχουν επενδυθεί πάνω από 100 εκατ. δολάρια σε παραγωγικές γεωτρήσεις και σε τεχνικές βελτιώσεις. Με αυτά τα δεδομένα, η επέκταση της εκμετάλλευσης στο κοιτάσμα «Ε» θεωρείται προϋπόθεση για τη συνέχιση των εργασιών άντλησης πετρελαίου στον Κόλπο της Καβάλας. Με τις σημερινές τιμές πετρελαίου, θεωρείται ότι παραγωγή 5.000 βαρελίων την ημέρα θα δώσει ζωή αρκετών χρόνων στην εκμετάλλευση και στην εξασφάλιση των θέσεων εργασίας. Σύμφωνα με τα στοιχεία του υπουργείου, τα αποθέματα υδρογονανθράκων που είναι άμεσα εκμεταλλεύσιμα εκτιμώνται σε 19 εκατ. βαρέλια.

Με τη νέα σύμβαση (2012), η διάρκεια της εκμετάλλευσης εναρμονίζεται με τα προβλεπόμενα στη νομοθεσία για τις έρευνες υδρογονανθράκων καθώς με το προηγούμενο καθεστώς η σύμβαση του Πρίνου ανανεώνεται ανά πενταετία. Με άλλες διατάξεις της σύμβασης:

- Τα έσοδα του Δημοσίου από την εκμετάλλευση των κοιτασμάτων (royalties) θα υπολογίζονται με προοδευτικό συντελεστή επί των ετήσιων ακαθάριστων εσόδων της Κοινοπραξίας, πριν την έκπτωση οποιασδήποτε δαπάνης. Έτσι τα έσοδα του Δημοσίου δεν θα εξαρτώνται πλέον από την κερδοφορία ή τις δαπάνες του αναδόχου. Τα έσοδα ξεκινούν από 3 % για μέση ημερήσια παραγωγή από 2.500 έως 5.000 βαρέλια, 6 % από 5.000 έως 10.000 βαρέλια και 10 % από 10.000 βαρέλια.
- Ο συντελεστής φορολογίας εναρμονίζεται επίσης με τα προβλεπόμενα στη νομοθεσία για τις έρευνες και καθορίζεται σε 20 %, με επιπλέον 5 % φόρο για τη στήριξη των τοπικών κοινωνιών.
- Μεταβιβάζονται στον φορέα του Δημοσίου για τις έρευνες (ΕΔΕΥ) όλες οι αρμοδιότητες διαιτησίας που κατείχαν τα Ελληνικά Πετρέλαια για τη σύμβαση, καθώς η πλειοψηφία των ΕΛΠΕ ανήκει ήδη στον ιδιωτικό τομέα.

Στα οφέλη από την τροποποίηση της σύμβασης περιλαμβάνονται ακόμη, σύμφωνα με το ΥΠΕΚΑ, η διατήρηση των 300 θέσεων εργασίας στην Καβάλα Oil, η άρση εμποδίων για τη διενέργεια περαιτέρω επενδύσεων σε νέους ερευνητικούς στόχους στην περιοχή που έχει παραχωρηθεί για έρευνα, κ.α.

Εγκαταστάσεις

Οι κύριες εγκαταστάσεις της ΚΑΒΑΛΑ OIL ΑΕ περιλαμβάνουν:

- Το σύμπλεγμα των θαλάσσιων εξεδρών του Πρίνου (δύο εξέδρες παραγωγής «ΑΛΦΑ» και «ΒΗΤΑ», μία εξέδρα επεξεργασίας «ΔΕΛΤΑ», ένα πυρσό και γέφυρες σύνδεσης και επικοινωνίας των εξεδρών).
- Τη θαλάσσια εξέδρα παραγωγής φυσικού αερίου από το κοιτάσμα της Νότιας Καβάλας «ΚΑΠΠΑ».
- Τους αγωγούς μεταφοράς αργού πετρελαίου και φυσικού αερίου.
- Τις χερσαίες εγκαταστάσεις επεξεργασίας και αποθήκευσης στη Νέα Καρβάλη, το εργοστάσιο «ΣΙΓΜΑ».
- Το σταθμό και το αγκυροβόλιο φόρτωσης σταθεροποιημένου αργού πετρελαίου.

Οι θαλάσσιες εγκαταστάσεις του Πρίνου (εξέδρες παραγωγής αργού πετρελαίου) βρίσκονται περίπου 8 χιλιόμετρα δυτικά της ακτής Πρίνου της νήσου Θάσου και 18 χιλιόμετρα νότια της πόλης της Καβάλας. Το κοιτάσμα του Πρίνου καλύπτει μία έκταση τεσσάρων τετραγωνικών χιλιομέτρων περίπου.

Οι θαλάσσιες εγκαταστάσεις της Νότιας Καβάλας (εξέδρα παραγωγής γλυκού φυσικού αερίου) βρίσκονται 12 χιλιόμετρα νοτιοδυτικά των εγκαταστάσεων του Πρίνου. Το βάθος της θάλασσας όπου βρίσκονται οι εξέδρες είναι περίπου 30 και 51 μέτρα στην περιοχή του Πρίνου και της Νότιας Καβάλας αντίστοιχα. Η θαλάσσια περιοχή του Πρίνου δεν χαρακτηρίζεται ως ενεργά σεισμική περιοχή αν και βρίσκεται 100 μόλις χλμ. βόρεια του «ρήγματος του Αιγαίου». Παρ' αυτά όλες οι εγκαταστάσεις έχουν ειδική αντισεισμική κατασκευή, σύμφωνα με τις «προδιαγραφές της Καλιφόρνιας». Οι θαλάσσιες εγκαταστάσεις έχουν κατασκευαστεί να αντέχουν και σε καταιγίδα από εκείνες που συμβαίνουν κάθε 100 χρόνια και που το ύψος του κύματος μπορεί να φθάσει τα 10 μέτρα.

Οι χερσαίες εγκαταστάσεις (εργοστάσιο Σίγμα) βρίσκονται 3 χιλιόμετρα ανατολικά του οικισμού της Νέας Καρβάλης δίπλα στην ακτή, νότια της εθνικής οδού Καβάλας – Ξάνθης, 14 χιλιόμετρα ανατολικά της πόλης της Καβάλας και 18 χιλιόμετρα βόρεια των εξεδρών του Πρίνου, δίπλα στην ακτή. Η έκταση που καλύπτουν οι χερσαίες εγκαταστάσεις είναι περίπου 200 στρέμματα. Περιλαμβάνουν εγκαταστάσεις για την τελική επεξεργασία του όξινου αργού πετρελαίου και του όξινου φυσικού αερίου από τις θαλάσσιες εγκαταστάσεις σε σταθεροποιημένο αργό πετρέλαιο, φυσικό αέριο, υγροποιημένο φυσικό αέριο (NGL) και στοιχειακό θειάφι. Οι κύριες μονάδες επεξεργασίας είναι:

- Αφύγνωση και αφαλάτωση του όξινου αργού πετρελαίου (20 barg και 80oC).
- Διαχωρισμός του όξινου αργού πετρελαίου σε χαμηλή πίεση (8 barg και 75oC).
- Σταθεροποίηση του αργού πετρελαίου (βραστήρας στους 160oC και 2,5 barg).
- Αποθήκευση του σταθεροποιημένου αργού πετρελαίου σε τρεις δεξαμενές πλωτής οροφής συνολικής χωρητικότητας 500.000 βαρελιών, φόρτωση πε-

ριοδικά σε δεξαμενόπλοιο μέσω υποθαλάσσιου αγωγού 24" και αγκυροβολίου και σταθμού φόρτωσης σε απόσταση 3 χιλιομέτρων και βάθος θάλασσας 20 μέτρων.

- Επεξεργασία του όξινου αερίου (πύργος επαφής αερίου με DGA στα 7 barg και 80oC)
- Ανάκτηση υγροποιημένου φυσικού αερίου (NGL) με αφύγρανση του φυσικού αερίου και των υγρών υδρογονανθράκων, σταδιακή ψύξη του αερίου στους -25oC και σταθεροποίηση των υγρών με αποαιθανιωτή.
- Μονάδα παραγωγής θείου και εγκαταστάσεις αποθήκευσης υγρού θείου. Συγκεκριμένα υπάρχουν δύο δίδυμες μονάδες Claus με 96% μετατροπή του υδρόθειου σε θειάφι, τρεις αντιδραστήρες τύπου Sulfreeen που ανεβάζουν την συνολική μετατροπή του υδρόθειου σε θειάφι στο 99,2%, δύο υπόγειες δεξαμενές αποθήκευσης και απαέρωσης υγρού θείου, μία δεξαμενή αποθήκευσης υγρού θείου, εξοπλισμό φόρτωσης υγρού θείου και μία μονάδα κοκκοποίησης θείου.
- Συμπίεση του παραγόμενου γλυκού φυσικού αερίου και ανακυκλοφορία προς τις εξέδρες του Πρίνου για τις ανάγκες του gas lift μέσω του υποθαλάσσιου αγωγού 5,3".

Μεταλλεία-Ορυχεία-Λατομεία ²³

Όπως ορθά αναφέρεται στο θεσμοθετημένο Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης, η Περιφέρεια ΑΜΘ είναι η πλουσιότερη ελληνική περιοχή σε ορυκτό πλούτο, αλλά με περιορισμένο βαθμό εκμετάλλευσης των μεταλλευτικών και βιομηχανικών ορυκτών, ακόμα και των κοιτασμάτων, για τα οποία υπάρχουν μελέτες αξιοποίησης ή θετικές ενδείξεις, ύστερα από συστηματικές έρευνες κυρίως του ΙΓΜΕ. Ο χώρος της ΠΑΜΘ παρουσιάζει μεγάλη ποικιλία μεταλλικών ορυκτών, πολλά από τα οποία υπέστησαν έντονη εκμετάλλευση ήδη από την αρχαιότητα για την εξόρυξη βασικών και πολυτίμων μετάλλων.

Πρόσφατα έχουν εντοπισθεί από το ΙΓΜΕ αξιόλογα κοιτάσματα χρυσού επιθερμικού τύπου καθώς και σημαντικές εμφανίσεις μετάλλων υψηλής τεχνολογίας (πλατινοειδή) καθώς και σπάνια μέταλλα στρατηγικής σημασίας. Είναι γνωστό επίσης ότι περίπου το 80% του Ελληνικού μαρμάρου εξορύσσεται στην περιοχή ΑΜΘ με έναν μεγάλο αριθμό ενεργών λατομείων. Αξιόλογη επίσης είναι η παρουσία των Βιομηχανικών Ορυκτών (άστριοι, βολλαστονίτες, ζεόλιθοι, χαλαζίας) καθώς και των Λιγνιτικών κοιτασμάτων που υπέστησαν εκμετάλλευση στο παρελθόν ή έχουν απλώς εντοπισθεί από το ΙΓΜΕ. Ιδιαίτερη σημασία παρουσιάζει το κοίτασμα ουρανίου της περιοχής Διποτάμων ΠΕ Δραμας για την μελλοντική ενεργειακή πολιτική της χώρας, καθώς και τα εντοπισθέντα Γεωθερμικά πεδία της Περιφέρειας που την καθιστούν προνομιούχα περιοχή εφ' όσον αξιοποιηθούν καταλλήλως.

Στα πλαίσια προγράμματος του Γ' ΚΠΣ του ΙΓΜΕ καταγράφηκαν στην ΠΑΜΘ 41 αργούντα Μεταλλεία. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι παρ' όλο τον ορυκτό πλούτο που διαθέτει ο χώρος της ΑΜΘ, δεν υπάρχει αυτή τη στιγμή ούτε ένα ενεργό Μεταλλείο.

²³ Η περιγραφή που ακολουθεί βασίζεται κατά κύριο λόγο στην έκθεση του ΙΓΜΕ: «Οι ορυκτές πρώτες ύλες στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης», η οποία συντάχθηκε από τους Δρ. Γ. Κοσιάκη, Ελ. Δημάδη, Κων. Μιχαήλ, Ν. Επιτρόπου και Δ. Βουγιούκα, Γεωλόγους ΙΓΜΕ – ΠΑΜΑΘ, καθώς και σε συμπληρωματικά στοιχεία της ΠΑΜΘ.

Ειδικότερα, στην έκθεση γίνεται αναφορά σε:

Μεταλλεύματα Μαγγανίου

Ο χώρος ανάπτυξης των Μαγγανιούχων κοιτασμάτων της Ροδόπης εντοπίζεται στην ΠΕ Δράμας με επίκεντρο το κοιτάσμα του 25ο χλμ. Δράμας Νευροκοπίου. Τα δορυφορικά κοιτάσματα αναπτύσσονται σ' όλη την έκταση του Νομού. Ιστορικά, την κύρια εκμετάλλευση των κοιτασμάτων την είχε η εταιρεία "Βωξίτες Ελευσίνας" του Σκαλιστήρη. Με την είσοδο στην αγορά νέων τεχνολογιών (Αλκαλικές Μπαταρίες) έγινε ασύμφορη η εκμετάλλευση των κοιτασμάτων πυρολουσιτικού Μαγγανίου και έτσι, σε συνδυασμό με την εξάντληση των πλούσιων κοιτασμάτων η εξορυκτική δραστηριότητα σταμάτησε το 2000.

Εκτός των Μαγγανιούχων κοιτασμάτων του ΠΕ Δράμας στην περιοχή ΠΕ Καβάλας εντοπίζονται σιδηρομαγγανιούχες οξειδωμένες μεταλλοφορίες με υψηλή περιεκτικότητα σε βασικά και πολύτιμα μέταλλα. Η περιοχή υπέστη έντονη εκμετάλλευση στην αρχαιότητα και στις αρχές του 20ο αιώνα. Η εταιρεία Μποδοσάκη διενήργησε εντατικό γεωτρητικό πρόγραμμα στην περιοχή Γκιόλια για την έρευνα των σιδηρομαγγανιούχων κοιτασμάτων με υψηλή περιεκτικότητα σε χρυσό. Παρ' όλο που το αποθεματικό δυναμικό είναι ικανοποιητικό παρουσιάζονται δισεπίλυτα προβλήματα όσον αφορά την ανάκτηση του χρυσού, λόγω του περιεχόμενου αρσενιοπυρίτη που επιπλέον δημιουργεί περιβαλλοντικές ανησυχίες.

Μεταλλεύματα Μικτών Θειούχων και Χαλκού

Ν.Θάσος ΠΕ Καβάλας

Είναι γνωστά τα καρστικά κοιτάσματα Pb-Zn της Ν. Θάσου που υπέστησαν έντονη εκμετάλλευση από τους αρχαίους - ήδη από τον 5ο π.Χ. αιώνα - για την ανάκτηση του μολύβδου και του αργύρου. Στα νεώτερα χρόνια η εκμετάλλευση των καλαμινούχων κοιτασμάτων της Θάσου έλαβε χώρα από το 1905 έως το 1931. Το 1979, μέσω ερευνητικού προγράμματος του ΙΓΜΕ εντοπίσθηκε για πρώτη φορά μικτή θειούχος μεταλλοφορία Pb - Zn σε βάθος 300 μ. στην θέση «Μαρλού».

Θέρμες Ν. Ξάνθης

Η περιοχή των Θερμών Ξάνθης αποτελεί την προς νότο συνέχεια της μεγάλης μεταλλογενετικής επαρχίας του Madan στην Βουλγαρία. Πρόκειται για Μετασωματικές και Φλεβικού τύπου θειούχες μεταλλοφορίες Pb - Zn που αναπτύσσονται στα ανθρακικά κυρίως πετρώματα της περιοχής. Το ΙΓΜΕ διενήργησε κοιτασματολογικές έρευνες στις δεκαετίες του '70 και '80. Τα προγνωστικά αποθέματα φλεβικού τύπου κατηγορίας P2 είναι της τάξης των 5.1 εκ. τόνων με μέση περιεκτικότητα 6,88% Pb+Zn και 28.13 ppm Ag, ενώ τα προγνωστικά αποθέματα του μετασωματικού τύπου κατηγορίας P3 ανέρχονται σε 1,5 - 3,0 εκ. τόνους με 10% Pb+Zn και 40 ppm Ag. Η έρευνα στην περιοχή δεν έχει ολοκληρωθεί.

Κοίτασμα Χαλκού Κιμμερίων Ξάνθης

Τη δεκαετία του '70 η Μεταλλευτική Εταιρεία Ελλάδος ΑΕ του Μποδοσάκη σε συνεργασία με την Γαλλική εταιρεία SOGEREM διενήργησε κοιτασματολογικές - μεταλλευτικές έρευνες στην περιοχή των Κιμμερίων με στόχο την διερεύνηση του κοιτάσματος σκαρνούχου μεταλλοφορίας χαλκού και Βολφραμίου. Σύμφωνα με την οικονομοτεχνική προμελέτη "Gisement de Xanthi, Pre-etude de faisabilité" 1980, που συνέταξε η SOGEREM τα απολήψιμα αποθέματα του κοιτάσματος αντιπροσωπεύουν 2.000.000 tn με 1,98% Cu στην οριακή περιεκτικότητα (cut off grade) 0,8% Cu και - 1.700.000 tn με 1,15% Cu στην οριακή περιεκτικότητα (cut off grade) 1% Cu.

Αγιος Φίλιππος (ΔΜ Κίρκης) και ΟΠ 3.

Το 1988 έγινε εκτίμηση των αποθεμάτων του μεταλλείου του Αγ. Φιλίππου και της γειτονικής Ο.Π. 3 από το ΙΓΜΕ. Το σύνολο των αποθεμάτων διαφόρων κατηγοριών είναι της τάξης των 1.200.000 τόνων. Τα αποθέματα του Αγίου Φιλίππου πάνω από το υψόμετρο +333 υπήρξαν αντικείμενο επιφανειακής εκμετάλλευσης κατά την περίοδο 1989-1992 από την εταιρεία «ΕΠΕ Μεταλλεία Έβρου».

Αισύμη

Η έρευνα στην περιοχή διεξήχθη από το ΙΓΜΕ από το 1976 μέχρι το 1983. Το μέταλλευμα της περιοχής είναι πολύ φτωχό με ποιότητα 4,5% Pb+Zn και μικρή περιεκτικότητα Ag.

Μεταλλείο Τρεις Βρύσες

Ιδιωτικό μεταλλείο. Φλεβική μεταλλοφορία με ορατό μήκος 100 μέτρα και πάχος 10 μέτρα. (Μιχαήλ Κ., κ.α. 1985). Στο παρελθόν από τους μεταλλειοκτήτες έγινε εξαγωγή μεταλλεύματος 200 τόνων στη Βουλγαρία με μέση περιεκτικότητα σε Zn (5,25%), Pb (3,18%) Ag (76,5 gr/t).

Εκτός των προαναφερθέντων, αξιόλογα κοιτάσματα Αντιμονίου εντοπίζονται στην περιοχή Καλλυντηρίου της ΠΕ Ροδόπης που απετέλεσαν αντικείμενο εκμετάλλευσης κατά το παρελθόν. Η περιοχή τελεί υπό καθεστώς ΟΠ. Σημαντική επίσης είναι η παρουσία μεταλλοφοριών χρωμίτη στο υπερβασικό σώμα Δαδιάς Σουφλίου.

Πολύτιμα Μέταλλα (Χρυσός-Au, Αργυρός-Ag)

Όπως είναι γνωστό, το 1988 το ΙΓΜΕ εντόπισε για πρώτη φορά στον Ελλαδικό χώρο, στη περιοχή της Θράκης, ευνοϊκά γεωλογικά περιβάλλοντα - επιθερμικά συστήματα με τα οποία συνδέονται κοιτάσματα χρυσού. Στη συνέχεια, κατά το διάστημα 1988-1991 εντόπισε για πρώτη φορά αξιόλογο κοιτάσμα επιθερμικού χρυσού (Αγιος Δημήτριος) στην περιοχή Κώνου (περιοχή Σάπων) της ΠΕ Ροδόπης. Το 1993 η περιοχή, ύστερα από Δημόσιο Πλειοδοτικό Διαγωνισμό, εκμισθώθηκε στην Αγγλική Εταιρεία Greenwich Resources P/C. Η μισθώτρια εταιρεία διεξήγαγε έρευνα από το 1993 μέχρι το 1998 και εντόπισε ένα νέο κοιτάσμα στη θέση Οχιά. Σε συνέχεια των θετικών αποτελεσμάτων αναπτύχθηκε σημαντική δραστηριότητα από εταιρείες στην ευρύτερη περιοχή της Θράκης, με αποτέλεσμα τον εντοπισμό δύο αξιόλογων κοιτασμάτων στην περιοχή Πετρωτών (κοιτάσμα Λόφου Περάματος και κοιτάσμα νότιο Πέραμα).

Περιοχές με επιθερμικά συστήματα χρυσού με βέβαια αποθέματα

Το ΙΓΜΕ στα πλαίσια του Β' και Γ' ΚΠΣ συνέχισε την έρευνα χρυσού με αποτέλεσμα τον εντοπισμό και άλλων κοιτασμάτων. Με βάση στοιχεία των εταιρειών που έχουν δημοσιοποιηθεί στις περιβαλλοντικές μελέτες που υποβλήθηκαν, τα βέβαια (ανακτήσιμα) αποθέματα των κοιτασμάτων περιγράφονται στον παρακάτω πίνακα:

Πίνακας 62: Πίνακας βέβαιων αποθεμάτων κοιτασμάτων χρυσού στη Θράκη						
	(τόνοι καθαρού μετάλλου)			(μέση περιεκτικότητα μεταλλεύματος)		
	Au	Ag	Cu	Au (g/t)	Ag (g/t)	Cu %
Αγ. Δημήτριος - Οχιά (περιοχή Κώνου, Σάπες)	24	12	3928	15,65	8,5	0,274
Λόφος Περάματος	38,08	47,57	-	3,78	8,5	-
Νότιο Πέραμα	5,1	40,7	-	2,4	26,1	-

Πηγή: Έκθεση ΙΓΜΕ: «Οι ορυκτές πρώτες ύλες στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης».

Περιοχές με επιθερμικά συστήματα χρυσού όπου χρειάζεται περαιτέρω έρευνα

Στα πλαίσια των ΚΠΣ το ΙΓΜΕ διαπίστωσε επιθερμικά συστήματα χρυσού στις παρακάτω περιοχές όπου χρειάζεται περαιτέρω έρευνα:

- Περιοχή Πεύκων
- Περιοχή Πασά λόφου (Νότιο τμήμα περιοχής Πεύκων)
- Περιοχή Δημόσιου Μεταλλείου Κίρκης (Ανατολικό τμήμα περιοχής Κώνου, Σαπών).

Η περιοχή Πεύκων είναι γνωστή από το παρελθόν, όπου ιστορικά στοιχεία (1961) αναφέρουν ότι εξορύχτηκαν 1.800 τόνοι μεταλλεύματος με μέση περιεκτικότητα 3% Cu και Au μέχρι 9 g/t. Νεότερη μελέτη (1994) η οποία έγινε από το ΙΓΜΕ έδειξε ότι το μέταλλευμα της περιοχής των Πεύκων είναι επιθερμικού τύπου όμοιο με αυτό της περιοχής Κώνου, Σαπών.

Χρυσός σε νέους κοιτασματολογικούς τύπους

Χρυσός εντοπίστηκε επίσης σε λιστβενίτες στην περιοχή της Κάτω Βυρσίνης και σε εξαλλοιωμένα όξινα μαγματικά πετρώματα στις περιοχές Μελίταινα, Κίρκη μαζί με Cu και Mo.

Πλατινοειδή (PGE) και Σπάνιες γαίες

Πλατινοειδή (PGE)

Στο χώρο της Ροδόπης υπάρχουν αρκετά βασικά - υπερβασικά σώματα (οφιολιθικά συμπλέγματα), περιβάλλοντα ευνοϊκά για εντοπισμό πλατινοειδών. Στο οφιολιθικό σύμπλεγμα Σμιγάδας - Ραγάδας - Βυρσίνης με βάση στοιχεία Α. Ηλιάδη εντοπίστηκαν πλατινοειδή (ενώσεις Ιριδίου), που συνοδεύονται από σπάνιες γαίες (Γαδολίδιο, Δυσπρόσιο). Λαμβάνοντας υπ' όψιν το ευνοϊκό γεωλογικό περιβάλλον θα πρέπει επίσης να αναζητηθούν συγκεντρώσεις Λευκοχρύσου (Pt) και Παλλαδίου (Pd) χαρακτηριστικές για στρωμένα οφιολιθικά συμπλέγματα.

Σπάνιες γαίες

Οι σπάνιες γαίες όπως είναι γνωστό τελευταία έχουν μεγάλη εφαρμογή σε νέες τεχνολογίες. Στο χώρο της Ροδόπης, ορισμένες ποιοτικές και ημιποσοτικές αναλύσεις που έγιναν σε περιορισμένο αριθμό δειγμάτων στο εξωτερικό έδωσαν ενδιαφέρουσες τιμές σε Σέριο (Ce) Πρασεοδύμιο (Pr), Νεοδύμιο (Nd), Γαδολίνιο (Gd), Δυσπρόσιο (Dy) και Υττέρβιο (Yb). Εξαλλοιωμένα βασικά και όξινα πετρώματα καθώς επίσης βαρέα ορυκτά πληρούν επίσης τις γεωλογικές προϋποθέσεις για αναζήτηση σπάνιων γαιών στο χώρο της Ανατολικής Ροδόπης.

Βιομηχανικά Ορυκτά

Ο χώρος της ΑΜΘ εμπεριέχει σημαντικό πλούτο σε Βιομηχανικά Ορυκτά, ο οποίος έχει ερευνηθεί στο μεγαλύτερο του φάσμα από το ΙΓΜΕ:

Άστριοι: Οι άστριοι της περιοχής Παρανεστίου Δράμας είναι Na-ούχοι και εκμεταλλεύονται από την Μεβιόρ Α.Ε. Οι άστριοι του Νομού Έβρου είναι στην πλειονότητά τους K-ούχοι και όλες οι εμφανίσεις Κορύβου, Μαυροκκλησίου και Μεταξάδων είναι είτε ΑΜΕ είτε ΟΠ.

Βολλαστονίτης: Κοίτασμα εμφανίζεται στα Κιμμέρια Ξάνθης. Η μέση περιεκτικότητα σε βολλαστονίτη είναι 58% και τα διαπιστωμένα αποθέματα φθάνουν τους 500 000 τόνους. Κοίτασμα βολλαστονίτη υπάρχει και στο Πανόραμα της Π.Ε. Δράμας στο ενδο- και εξο-σκαρν μαρμάρων με γρανίτη. Η μέση περιεκτικότητα στο ορυκτό είναι 50% και τα διαπιστωμένα αποθέματα φθάνουν τους 700 000 τόνους.

Γρανατίτης: Σημαντικό κοίτασμα γρανατών στο σκαρν των Κιμμερίων Ξάνθης με αποθέματα της τάξης του ενός εκατομμυρίου τόνους.

Γραφίτης: Εμφανίζεται α) στο Πολυνέρι της ΠΕ Δράμας, μέσα σε γρανατούχους γραφτικούς σχιστόλιθους. Μέση περιεκτικότητα: 3%. Με τα σημερινά δεδομένα δεν παρουσιάζουν οικονομικό ενδιαφέρον. β) Διάσπαρτον Θερμών ΠΕ Ξάνθης. Ο γραφίτης εμφανίζεται με μορφή φυλλαρίων σε οριζόντες γνευσίων και μαρμάρων. Μέση περιεκτικότητα: 6%. Διαπιστωμένα αποθέματα: 300 000 τόνοι.

Ζεόλιθοι: Τα πιο σημαντικά ΒΟ και εμφανίζονται σε αρκετές περιοχές των Π.Ε. Ροδόπης και Έβρου: Σκάλωμα, Φέρρες, Κίρκη, Δαρμένη, Ν. Σάντα, Πεντάλοφος, Περωτά.

Χαλαζίας: Μέσα στο κρυσταλλικό υπόβαθρο της Ροδοπικής Μάζας εμφανίζονται αρκετές χαλαζιακές φλέβες, οι πιο πολλές σε απαγορευμένες περιοχές. Στα πλαίσια του BRIT EURLAM μελετήθηκαν τρεις χαλαζιακές φλέβες από την περιοχή Ρούσα και Αισύμη ΠΕ Έβρου. Παρά την πολύ καλή ποιότητα τα αποθέματα είναι μικρά και το κόστος μεταφοράς μεγάλο που σημαίνει ασύμφορη εκμετάλλευση.

Κυανίτης: Υπάρχουν αρκετές εμφανίσεις σε όλη την έκταση της Κατώτερης Μαρμαρο-αμφιβολιτικής Σειράς. Από το ΙΓΜΕ μελετήθηκε εμφάνιση κυανίτη στο Τρίκορφο Θάσου.

Ποζολάνες: Έρευνες του ΙΓΜΕ και ιδιωτών αποφαίνονται ότι σε μερικές περιοχές των ΠΕ Ροδόπης και Έβρου, οι ηφαιστειακοί τόφφοι είναι κατάλληλοι για παραγωγή ποζολανικού τσιμέντου.

Καολινιτικές - Σερικιτικές Αργίλλοι: Στη διάρκεια εκτέλεσης εργασιών για την έρευνα του χρυσού στον Κώνο Σαππών εντοπίστηκαν εμφανίσεις καολίνη και σερίκιτη – προϊόντα υδροθερμικής εξαλλοίωσης ηφαιστειακών πετρωμάτων.

Μπεντονίτης: Ο μπεντονίτης εμφανίζεται σε αρκετές περιοχές ΠΕ Έβρου και Ροδόπης. Μέστη – Συκορράχη: εμφανίσεις πολύ καλής ποιότητας. Ρέμα Νικητών: εμφάνιση μπεντονίτη πολύ καλής ποιότητας., Κοσιάρης-Μιχαήλ. Πεύκα: εμφάνιση μπεντονίτη καλής ποιότητας. Κόμαρος: Μπεντονιτική εμφάνιση.

Πυριτόλιθος: Στην περιοχή Δωρίσκου Φερρών εμφανίζεται σημαντικός ορίζοντας πυριτόλιθου σε σχηματισμούς του Αν. Ολιγοκαίνου.

Καολίνης: Λευκόγεια Δράμας. Ο καολίνης προέρχεται από την εξαλλοίωση ορθογνευσίων κατά μήκος τεκτονικών γραμμών. Εκμεταλλεύεται από την εταιρία Λευκόγεια ΑΕ σε δυο ορυχεία και το υλικό διατίθεται στην Φίλκεραμ – Τζόνσον. Ρέμα Νικητών: εμφάνιση καολίνη καλής ποιότητας. Κόμαρος: καολινιτική εμφάνιση.

Χαλαζιοαστριούχα Υλικά: Στις Πλειο-πλειστοκαινικές αποθέσεις της λεκάνης Ορεστιάδας – Πενταλόφου εμφανίζονται εκτεταμένα χαλαζιοαστριούχα υλικά στις περιοχές Δίκαια, Πτελέα, Σπήλαιο, Καναδάς και Κροιάς του ΠΕ Έβρου. Οι άμμοι αυτές εκμεταλλεύονται από ιδιώτες για οικοδομικές χρήσεις.

Ημιπολύτιμοι Λίθοι: Σε αρκετές περιοχές (Κώνος, Συκορράχη, Πεύκα, Σουφλί, Δαδιά, Δωρικό κ.α.) υπάρχουν εμφανίσεις χαλκηδονίου, οπαλλίου, αμέθυστου είτε in situ είτε σε κροκάλες που αξίζει να ερευνηθούν και να αξιολογηθούν. Σαν ημιπολύτιμοι λίθοι μπορούν να αξιοποιηθούν και μικροτεμάχια απολιθωμένων δέντρων που βρίσκονται μέσα σε τόφφους στην περιοχή Λυκόφης. Ημιπολύτιμοι λίθοι είναι και οι κρύσταλλοι διοψίδιου στο σκαρν των Κιμμερίων Ξάνθης.

Στον πίνακα που ακολουθεί δίνονται τα συγκεντρωτικά στοιχεία δελτίων δραστηριότητας των λατομείων Βιομηχανικών Ορυκτών για το έτος 2010.

Πίνακας 63: Στοιχεία δραστηριότητας λατομείων Βιομηχανικών Ορυκτών για το έτος 2010

	ΠΟΣΟΤΗΤΕΣ	ΑΞΙΑ ΣΕ €
Γενικό Σύνολο Προσωπικού	18	
Σύνολο Επενδύσεων		1.729.784
Σύνολο Παραγωγής (τόννοι)	31.242	

Πηγή: Στοιχεία ΠΑΜΘ

Διακοσμητικά πετρώματα, αδρανή υλικά και πετρώματα για ειδικές χρήσεις

Μάρμαρα

Το σύνολο σχεδόν των λατομείων μαρμάρου βρίσκεται στους Νομούς Δράμας και Καβάλας, με κύρια λατομικά κέντρα στις περιοχές φαλακρού, Παγγαίου, Θάσου και ορέων λεκάνης. Δύο λατομεία λειτουργούν και στην περιοχή της Ξάνθης (Κομνηνά) για την παραγωγή λευκού ασβεστιτικού μαρμάρου. Στο τέλος του 2000, ο αριθμός των διανοιχθέντων λατομείων ξεπερνούσε τα 350, με 33 μεγάλες και πλήθος μικρών επιχειρήσεων που ασχολούνται με την εξόρυξη, επεξεργασία και εμπορία μαρμάρων.

Οι κύριοι ποιοτικοί τύποι μαρμάρων που παράγονται είναι:

- Λευκά - χιονόλευκα αδρόκοκκα δολομιτικά μάρμαρα Θάσου
- Λευκά - υπόλευκα λεπτόκοκκα δολομιτικά μάρμαρα Φαλακρού - Παγγαίου
- Ημίλευκα ασβεστιτικά μάρμαρα Θάσου - Λεκάνης
- Λευκά - φαιόλευκα ασβεστιτικά μάρμαρα Νέστου - Φαλακρού.

Στον πίνακα που ακολουθεί δίνονται τα συγκεντρωτικά στοιχεία δελτίων δραστηριότητας των λατομείων Μαρμάρου για το έτος 2010.

Πίνακας 64: Στοιχεία δραστηριότητας λατομείων Μαρμάρου για το έτος 2010

	ΠΟΣΟΤΗΤΕΣ	ΑΞΙΑ ΣΕ €
Γενικό Σύνολο Προσωπικού	1.189	
Σύνολο Επενδύσεων		5.848.390
Σύνολο Παραγωγής (κυβικά μέτρα)*	214.867	
Σύνολο Παραγωγής (τόννοι)	1.935.347	
Σύνολο Λατομείων	113	

Πηγή: Στοιχεία Περιφέρειας Α.Μ.Θ

* Σημειώνεται ότι τα λατομικά προϊόντα που δίνονται σε κ.μ. είναι διαφορετικά από τα προϊόντα που αναφέρονται σε Τόνους, δηλαδή τα μορφωμένα ογκομαρμάρων αποδίδονται σε κ.μ. ενώ όλα τα υπόλοιπα υλικά (λατύπες, ξοφάρια, μπάζα) δίνονται σε τόνους.

Σήμερα η περιοχή Δράμας-Καβάλας έχει εξελιχθεί σε ένα από τα κυριότερα Κέντρα Παραγωγής Μαρμάρου της χώρας. Η παραγόμενη ποσότητα ογκομαρμάρων στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης αντιπροσωπεύει περίπου το 80% της ετήσιας εγχώριας παραγωγής.

Μετά την εξόρυξη, γίνεται κοπή και πρώτη επεξεργασία του μαρμάρου, κατά κανόνα επί τόπου, λόγω όγκου και βάρους του υλικού. Το προϊόν προωθείται στην εγχώρια αγορά και σε χώρες του εξωτερικού (Γερμανία, Αραβικές χώρες ΗΠΑ κ.λ.π.). Τα υπερσύγχρονα μηχανικά μέσα που διαθέτουν σήμερα ορισμένες ιδιωτικές επιχειρήσεις τις κάνουν ανταγωνιστικές και ονομαστές στη διεθνή αγορά μια και τα μάρμαρα Δράμας-Καβάλας είναι καλής ποιότητας.

Σύμφωνα πάντως με την έκθεση του ΙΓΜΕ, παρά το γεγονός ότι τα τελευταία χρόνια έγιναν «άλματα», τόσο στον πρωτογενή τομέα, όσο και στη μεταποίηση, τα προβλή-

ματα, κυρίως στην εξόρυξη, εξακολουθούν να είναι μεγάλα και πολλές φορές αξεπέραστα, με αποτέλεσμα την εγκατάλειψη πολλών λατομείων, αφού το υπό εξόρυξη πέτρωμα είτε εξαντλήθηκε, είτε δεν έχει προϋποθέσεις οικονομικής εκμετάλλευσης. Τα ερευνητικά προγράμματα που εκπονήθηκαν τα τελευταία χρόνια από το ΙΓΜΕ έδειξαν ότι η γεωλογική έρευνα αποτελεί καταλυτικό παράγοντα για τον εντοπισμό και αξιολόγηση μαρμαροφόρων κοιτασμάτων. Η ακολουθούμενη μεθοδολογία με λεπτομερείς κοιτασματολογικές χαρτογραφήσεις, ορυκτολογικές μελέτες, χημικές αναλύσεις, τεκτονική ανάλυση και προσδιορισμό των φυσικομηχανικών ιδιοτήτων των μαρμάρων, έδωσε τη δυνατότητα να εντοπιστούν νέες περιοχές ενδιαφέροντος και παράλληλα να εκτιμηθούν οι πιθανότητες επαναλειτουργίας ορισμένων εγκαταλειμμένων λατομείων, με νέες τεχνικές εξόρυξης (υπόγειες εκμεταλλεύσεις) ώστε ν' αποφεύγεται η άσκοπη λατόμευση με καταστροφικά αποτελέσματα τόσο στα οικονομικά των επιχειρήσεων, όσο και στο περιβάλλον.

Εκτός από τα μάρμαρα σημαντική αξία τα τελευταία χρόνια απέκτησαν οι σχιστόλιθοι Ελευθερούπολης. Τα λατομεία σχιστολίθων αναπτύσσονται στο ΝΑ τμήμα του Παγγαίου Όρους. Η παραγωγή σχιστολιθικών πλακών από τα 12 λατομεία εξόρυξης που αναπτύσσονται σε μία έκταση 50Km² και παράγουν περισσότερα από 250.000m² πλακών. Στην περιοχή δραστηριοποιούνται 15 συνολικά σχιστήρια επεξεργασίας του εξορυσσόμενου υλικού.

Τα αδρανή υλικά και πετρώματα για ειδικές χρήσεις αφθονούν στον χώρο της Περιφέρειας. Εκτός της ΠΕ Ξάνθης στους υπόλοιπους Νομούς λειτουργεί ικανοποιητικός αριθμός λατομείων αδρανών υλικών, ενώ λατομεία για πετρώματα ειδικών χρήσεων (αντιολισθηρά) λειτουργούν περιοδικά σε διάφορες θέσεις της Περιφέρειας. Το αποθεματικό δυναμικό σε αδρανή υλικά και πετρώματα ειδικών χρήσεων είναι τεράστιο και επαρκεί για την κάλυψη όχι μόνον των αναγκών της Περιφέρειας αλλά και του ευρύτερου Ελλαδικού χώρου.

Στον πίνακα που ακολουθεί δίνονται τα συγκεντρωτικά στοιχεία δελτίων δραστηριότητας των λατομείων Αδρανών για το έτος 2010.

Πίνακας 65: Στοιχεία δραστηριότητας λατομείων Αδρανών για το έτος 2010		
	ΠΟΣΟΤΗΤΕΣ	ΑΞΙΑ ΣΕ €
Γενικό Σύνολο Προσωπικού	144	
Σύνολο Επενδύσεων		324241
Σύνολο Παραγωγής (τόννοι)	2.592.180	
Συνολο Λατομείων	13	

Πηγή: Στοιχεία ΠΑΜΘ

Μεταποίηση

Αναπτυξιακή πολιτική

Οπως αναφέρεται στο θεσμοθετημένο Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης ΑΜΘ, μετά τον τελευταίο πόλεμο, η πολιτική που εφαρμόστηκε στην Ελλάδα, για τη μείωση της ανεργίας και για την ανασυγκρότηση της βιομηχανίας που είχε καταστραφεί, έδωσε προτεραιότητα στην πολιτική της ταχύρυθμης οικονομικής ανάπτυξης, σε βάρος της χωροταξικά ισόρροπης κατανομής των νέων μεταποιητικών μονάδων. Στο πλαίσιο αυτής της πολιτικής, η βιομηχανία άρχισε να συγκεντρώνεται επιλεκτικά στα μεγάλα αστικά κέντρα και κυρίως στην πρωτεύουσα. Ετσι, παρά τη βελτίωση της παραγωγής και της παραγωγικότητας του αγροτικού τομέα, οι πληθυσμοί της υπαίθρου συνέχισαν να μεταναστεύουν μαζικά στις μεγάλες πόλεις και το εξωτερικό.

Το 1952, με τον Ν.2167/52 προβλέπονται για πρώτη φορά κίνητρα - φορολογικά, δασμολογικά και ευνοϊκά επιτόκια - για την εγκατάσταση βιομηχανιών στην επαρχία. Η καταπολέμηση των διαπεριφερειακών ανισοτήτων αναφέρεται για πρώτη φορά ως στόχος στο «Πενταετές Πρόγραμμα Οικονομικής Αναπτύξεως 1960-64. Ο ίδιος στόχος επαναλαμβάνεται και στα επόμενα προγράμματα μέχρι και το τελευταίο «Πενταετές Πρόγραμμα Οικονομικής και Κοινωνικής Ανάπτυξης 1983-87», το οποίο είχε ψηφιστεί και από την Ελληνική Βουλή.

Το 1976 αρχίζει η νεώτερη περίοδος της πολιτικής των κινήτρων για την ενίσχυση της μεταποίησης, μέσω ειδικών αναπτυξιακών νόμων που περιείχαν ισχυρά οικονομικά κίνητρα, και αποτέλεσαν το βασικό άξονα της πρόσφατης εθνικής περιφερειακής πολιτικής. Η εφαρμογή αυτής της πολιτικής άρχισε από τη Θράκη στα τέλη της 10ετίας του '70 (Ν.269/76 και 849/78) και στη συνέχεια επεκτάθηκε και σε άλλες προβληματικές περιοχές (Ν.1116/81). Τελικά, μέσω μίας σειράς αναπτυξιακών Νόμων, η πολιτική των κινήτρων επεκτάθηκε – μετά την ένταξη της Ελλάδος στην ΕΟΚ – στο σύνολο της χώρας με διαβαθμίσεις σε χωρικό και τομεακό επίπεδο (Ν.1262/82, Ν.1892/90 όπως τροποποιήθηκε με το Ν.2234/92, 2601/98, 3299/04 όπως τροποποιήθηκε με το Ν.3522/06 και ο νέος Επενδυτικός Νόμος 3908/11).

Γενικά, τα οικονομικά κίνητρα αυτών των νόμων αφορούσαν δωρεάν επιχορήγηση σε κυμαινόμενο ποσοστό του συνολικού κόστους της επένδυσης, επιδότηση επιτοκίου δανείων και φορολογικές ή άλλες απαλλαγές και είχαν εφαρμογή σε κάθε μορφή επένδυσης, νέες μονάδες, επέκταση ή εκσυγχρονισμό στις ήδη λειτουργούσες.

Από όλη τη σειρά των αναπτυξιακών νόμων, ευνοήθηκαν περισσότερο όσες επιχειρήσεις εγκαταστάθηκαν στους τρεις νομούς της Θράκης, όπου η δωρεάν επιχορήγηση στο συνολικό ύψος της επένδυσης (βασικό κίνητρο), ήταν πάντοτε η μέγιστη προβλεπόμενη. Για παράδειγμα, με το Ν.1892/90 ήταν 55% και έφθασε μέχρι το 62% για τις επιχειρήσεις που βρίσκονταν ή επέλεγαν ως χώρο εγκατάστασης τις Βιομηχανικές Περιοχές της ΕΤΒΑ, ενώ τα μέγιστα ποσοστά για τις ΒΙΠΕ Δράμας και Καβάλας ήταν 45% και 35% αντίστοιχα.

Με τον Ν.3299/2004, οι ΠΕ Έβρου, Ροδόπης, Ξάνθης, Θάσου και η παραμεθόριος ζώνη του ηπειρωτικού τμήματος της ΠΑΜΘ σε απόσταση 20 χλμ. από τα σύνορα, εντάχθηκαν στη αναπτυξιακή ζώνη με τα περισσότερα κίνητρα (Ζώνη Δ), και οι ΠΕ Καβάλας και Δράμας στην αμέσως επόμενη (Ζώνη Γ).

Σύμφωνα με την επίσημη Εισηγητική Έκθεση του νέου Επενδυτικού Νόμου 3908/11 (κατά την κατάθεσή του στη Βουλή) επισημαίνεται ότι «...Η θέσπιση ενός νέου καθεστώτος ενισχύσεων των ιδιωτικών επενδύσεων προβάλλει ως αναγκαιότητα, αν ληφθεί υπόψη ο γενικότερος προβληματισμός για τον βαθμό της συμβολής των προηγούμενων αναπτυξιακών νόμων (1262/1982, 1892/1990, 2601/1998 και 3299/2004) στην οικονομική ανάπτυξη και κυρίως στην περιφερειακή συνοχή της χώρας που αποτελούσε στόχο αλλά και λόγο για την θεσμοθέτηση του περιφερειακού χαρακτήρα των ενισχύσεων αυτών».

Παράλληλα επισημαίνεται ότι «...Αν η αναπτυξιακή διάσταση της πολιτικής επενδυτικών ενισχύσεων είναι αμφισβητήσιμη, η περιφερειακή διάσταση της θα πρέπει να θεωρείται ως αποτυχημένη. Στα 30 χρόνια λειτουργίας των αναπτυξιακών νόμων η Αττική αύξησε δραματικά το ειδικό βάρος της στην οικονομία και παράγει πλέον το 50% του ΑΕΠ της χώρας. Μαζί με τους δορυφόρους νομούς (Βοιωτία, Κορινθία) και τη Θεσσαλονίκη παράγει πάνω από το 60% του ΑΕΠ της χώρας. Στον αντίποδα, οι πλέον αδύνατες περιφέρειες της χώρας, όπως η Ανατολική Μακεδονία και Θράκη, η Ήπειρος και η Πελοπόννησος κατέγραψαν σημαντική μείωση της συμμετοχής τους στο ΑΕΠ της χώρας και υποχώρηση του επιπέδου ανάπτυξής τους...».

Τέλος, αναφέρεται ότι «...Η συσσωρευμένη εμπειρία δείχνει ότι ο ν. 3299/2004 κατά την πενταετή υλοποίησή του δεν συνέβαλε επαρκώς στον ρυθμό ανάπτυξης και στην ανταγωνιστικότητα της οικονομίας, στην προσέλκυση ξένων επενδύσεων, στην απασχόληση και στην οικονομική συνοχή».

Στο νέο Επενδυτικό Νόμο 3908/11, προβλέπονται τρεις κατηγορίες επενδυτικών σχεδίων. Στην πρώτη κατηγορία, εκείνων της Γενικής Επιχειρηματικότητας, προβλέπονται μόνο φορολογικές απαλλαγές, με προφανή στόχο να ενισχύονται βιώσιμα επενδυτικά σχέδια με τεκμηριωμένες προοπτικές κερδοφορίας. Στη δεύτερη κατηγορία, εκείνη της Τεχνολογικής Ανάπτυξης, οι επιχειρηματικές δραστηριότητες υποστηρίζονται με ενισχύσεις, τόσο κεφαλαιακών κινήτρων όσο και φορολογικών απαλλαγών. Στην τρίτη κατηγορία, εκείνη της Περιφερειακής Συνοχής, στηρίζονται επιχειρηματικές πρωτοβουλίες με κύριο σκοπό την άμβλυνση των περιφερειακών ανισοτήτων. Στην κατηγορία αυτή παρέχονται επίσης ενισχύσεις κεφαλαιακών ενισχύσεων και φορολογικών απαλλαγών. Παράλληλα με τις τρεις κατηγορίες των Γενικών Επενδυτικών Σχεδίων, λειτουργούν συμπληρωματικά και τέσσερις κατηγορίες Ειδικών Επενδυτικών Σχεδίων, που αφορούν τη νεανική επιχειρηματικότητα, τα Μεγάλα Επενδυτικά Σχέδια, τα Ολοκληρωμένα Πολυετή Επιχειρηματικά Σχέδια για τον τεχνολογικό και οργανωτικό εκσυγχρονισμό υφιστάμενων επιχειρηματικών μονάδων και τα Επενδυτικά Σχέδια Συνέργειας και Δικτύωσης για την προώθηση κοινών δράσεων και τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητάς τους.

Σύμφωνα με τις προβλέψεις του νέου Επενδυτικού Νόμου 3908/11, το σύνολο της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης, εντάσσεται στη Ζώνη Γ (άνωτερη) ως προς τα ποσοστά ενισχύσεων, οι οποίες αντιστοιχούν σε 40% για τις Μεγάλες Επιχειρήσεις, 45% για τις Μεσαίες Επιχειρήσεις και 50% για τις Μικρές και Πολύ Μικρές Επιχειρήσεις.

Βιομηχανικές περιοχές

Οι ΒΙΠΕ εισήχθησαν σαν θεσμός στην Ελλάδα το 1965 με τον Ν.4458/65 που απέβλεπε στην επίτευξη τριών συγκεκριμένων στόχων:

- την εκβιομηχάνιση της χώρας,
- την περιφερειακή ανάπτυξη και
- την αποκέντρωση

Ο Νόμος απέβλεπε στην δημιουργία πόλων ανάπτυξης για την βιομηχανία, μια προσπάθεια που θα ξεκινούσε με μεγάλες δαπάνες από την πλευρά του Δημοσίου, οι οποίες θα υπερκαλύπτονταν από τα πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα που αναμενόταν από ιδιωτικές επενδύσεις.

Το 1977, με τον Ν.742/77, πέρα από την φιλοσοφία των πόλων ανάπτυξης, το κέντρο βάρους της πολιτικής για τις ΒΙ.ΠΕ. μετατοπίζεται σε θέματα χωροταξικού σχεδιασμού και προστασίας του περιβάλλοντος. Μετά από πολλές νομοθετικές τροποποιήσεις του καθεστώτος των ΒΙΠΕ το ΠΔ 136/28.3.1986 δημιούργησε μία τουλάχιστον ΒΙΠΕ σε κάθε νομό της χώρας, καθώς και την δημιουργία ειδικών τύπων ΒΙΠΕ, με αποτέλεσμα αυτός ο θεσμός να περάσει στο στάδιο της «καθολικής διασποράς» με τους παρακάτω στόχους:

- έλεγχο της διασποράς βιομηχανικών εγκαταστάσεων στον αγροτικό χώρο
- σχεδιασμό ζωνών αποκλειστικής βιομηχανικής χρήσης και
- έμφαση στις περιβαλλοντικές παραμέτρους της βιομηχανικής χωροθέτησης

Στην Περιφέρεια ΑΜΘ υφίστανται πέντε (5) Βιομηχανικές Περιοχές και δύο (2) Βιοτεχνικά Πάρκα:

ΒΙΠΕ Δράμας, (ΦΕΚ 454Δ/1977). Αναπτύσσεται σε έκταση 2231 στρ. στην περιοχή του οικισμού «Σταυρός», βορειοδυτικά της πόλης της Δράμας, στον οδικό άξονα Δράμας – Νευροκοπίου.

ΒΙΠΕ Καβάλας, (ΦΕΚ 152Δ/1981, ΦΕΚ 1465Δ/2003). Αναπτύσσεται σε έκταση 2081 στρ., στην περιοχή του οικισμού «Ποντολίβαδο», βορειοανατολικά της πόλης της Καβάλας, επί της (παλαιάς) Εθνικής Οδού Καβάλας – Ξάνθης.

ΒΙΠΕ Ξάνθης, (ΦΕΚ 93Δ/1977, ΦΕΚ 147Δ/1998, ΦΕΚ 370Δ/2002, ΦΕΚ 1155Δ/2003). Αναπτύσσεται σε έκταση 1577 στρ., νοτιοδυτικά της πόλης της Ξάνθης, επί της (παλαιάς) Εθνικής Οδού Καβάλας – Ξάνθης.

ΒΙΠΕ Κομοτηνής, (ΦΕΚ 158Δ/1981, ΦΕΚ 81Δ/2002). Αναπτύσσεται σε έκταση 4336 στρ., νοτιοανατολικά της πόλης της Κομοτηνής, επί της (παλαιάς) Εθνικής Οδού Κομοτηνής – Αλεξανδρούπολης.

ΒΙΠΕ Αλεξανδρούπολης, (ΦΕΚ 731Δ/93, ΦΕΚ 958Δ/93, ΦΕΚ 401Δ/2006, Πολεοδομικό σχέδιο υπό τροποποίηση και επέκταση). Αναπτύσσεται σε έκταση 1996 στρ., στην περιοχή του οικισμού Άβαντας, βορειοανατολικά της πόλης της Αλεξανδρούπολης, κοντά στην (παλαιά) Εθνική Οδό Αλεξανδρούπολης – Κήπων.

ΒΙΟΠΑ Σάπων, (ΦΕΚ 84Δ/2002). Αναπτύσσεται σε έκταση 465 στρ., στην περιοχή του οικισμού Σάπες, νοτιοανατολικά της πόλης της Κομοτηνής, κοντά στην Εγνατία Οδό.

ΒΙΟΠΑ Ορεστιάδας, (ΦΕΚ 292Δ/2002). Αναπτύσσεται σε έκταση 435 στρ., στην περιοχή του οικισμού Πύργος, νοτιοδυτικά της πόλης της Ορεστιάδας, κοντά στην Εθνική Οδό Αλεξανδρούπολης – Ορμενίου.

Τα στοιχεία των οικοπέδων των υπόψη ΒΙΠΕ και ΒΙΟΠΑ έχουν ως εξής:

Πίνακας 66: Κατάσταση οικοπέδων των ΒΙΠΕ και ΒΙΟΠΑ

	Δράμας	Καβάλας	Ξάνθης	Κομοτηνής	Αλεξ/πολης	Ορεστιάδας	Σαπών
Πωληθέντα, στρέμ	1067,60	611,00	403,00	2411,00	1397,50	26,74	26,00
Προς πώληση, στρέμ	935,00	920,00	671,00	738,00	150,00	371,19	345,00

Πίνακας 67: ΒΙΠΕ / ΒΙΟΠΑ ΠΑΜΘ - Υπάρχουσα κατάσταση

Στοιχεία χώρου	ΒΙΠΕ Δράμας	ΒΙΠΕ Καβάλας	ΒΙΠΕ Ξάνθης	ΒΙΠΕ Κομοτηνής	ΒΙΠΕ Αλεξ/πολης	ΒΙΟΠΑ Ορεστιάδας	ΒΙΟΠΑ Σαπών
Συνολική έκταση, στρ.	2231,00	2081,00	1576,94	4335,82	1996,00	465,15	434,87
Κοινόχρ./κοινοφελή, στρ.	542,77	550,00	537,45	1186,60	394,50	67,22	62,95
Έκταση οικοπέδων, στρ.	1688,23	1531,00	1039,49	3149,22	1601,50	397,93	371,92

Πηγή: Στοιχεία Περιφέρειας ΑΜΘ

Σύμφωνα με τα Στοιχεία της Περιφέρειας, οι εγκατεστημένες μονάδες στις ΒΙΠΕ της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης σε συνάρτηση με το υφιστάμενο καθεστώς λειτουργίας τους έχει ως εξής:

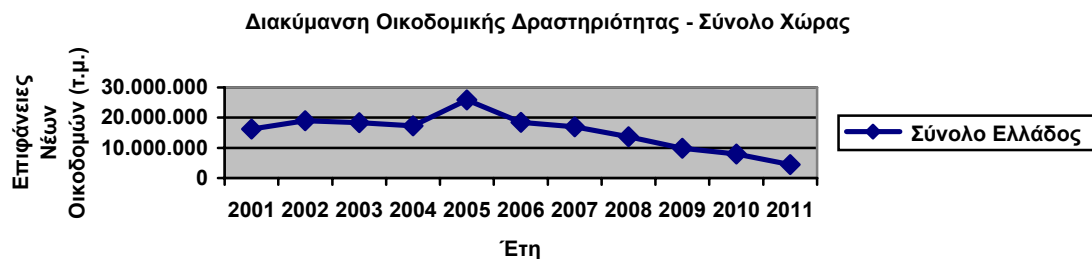
Πίνακας 68: ΒΙΠΕ / ΒΙΟΠΑ ΠΑΜΘ - Εγκατεστημένες μονάδες

Εγκατεστημένες Μονάδες	ΒΙΠΕ Δράμας	ΒΙΠΕ Καβάλας	ΒΙΠΕ Ξάνθης	ΒΙΠΕ Κομοτηνής	ΒΙΠΕ Αλεξ/πολης	ΒΙΟΠΑ Ορεστιάδας	ΒΙΟΠΑ Σαπών
Σύνολο	76	59	35	95	28	9	1
Κλειστές / Ανενεργές	12	12	11	41	20		

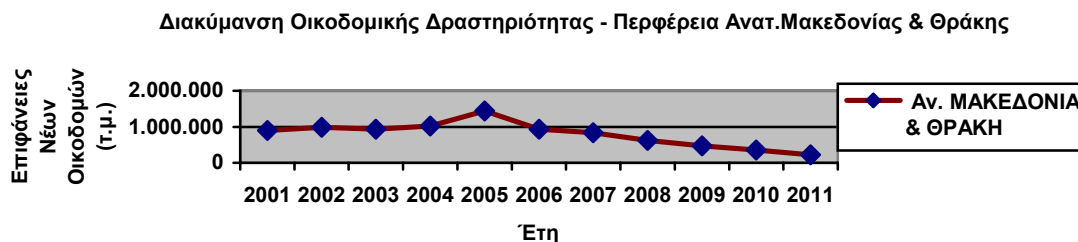
Αναλυτικά οι εγκατεστημένες μονάδες ΒΙΠΕ / ΒΙΟΠΑ παρουσιάζονται στο Παράρτημα ΙΙΙ.

Οικοδομική Δραστηριότητα

Η οικοδομική δραστηριότητα στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, κυρίως ως προς την κατασκευή νέων οικοδομών, αντιστοιχεί περίπου στο 5% - 6% της αντίστοιχης δραστηριότητας για το σύνολο της χώρας για όλη τη δεκαετία 2001-2011. Ταυτόχρονα, οι διαχρονικές διακυμάνσεις της δραστηριότητας την ίδια δεκαετία, στην Περιφέρεια να παρακολουθούν με εξαιρετική ακρίβεια το μοντέλο των διακυμάνσεων σε επίπεδο χώρας, όπως φαίνεται στα διαγράμματα που ακολουθούν.

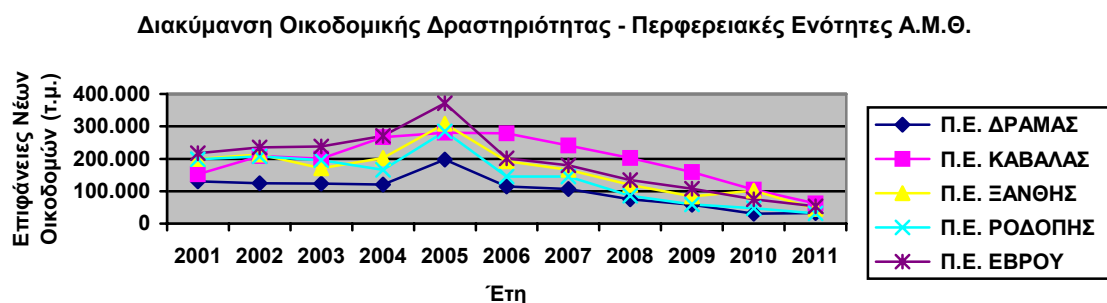

Σχήμα 36: Διακύμανση Οικοδομικής Δραστηριότητας-Σύνολο Χώρας

Σχήμα 37: Διακύμανση Οικοδομικής Δραστηριότητας-Περιφέρεια ΑΜΘ

Η οικοδομική δραστηριότητα, το διάστημα 2001-2004, ακολουθεί μία σταθερή πορεία με ελάχιστες διακυμάνσεις και παρουσιάζει κορύφωση το 2005. Η εξήγηση αυτής της ένδειξης σχετίζεται με την επιβολή του ΦΠΑ στην οικοδομή (Ν.3427/27.12.2005), γεγονός που ώθησε κυρίως τους κατασκευαστές στην εσπευσμένη κατάθεση δικαιολογητικών για την έκδοση αδειών. Ως συνέπεια της ασυνήθιστης αύξησης της δραστηριότητας τη χρονιά αυτή, έχουμε την ανάλογη πτώση την αμέσως επόμενη χρονιά. Η πτώση όμως αυτή δεν ανακόπτεται τα επόμενα χρόνια, καθώς η υπερπροσφορά οικοδομικού όγκου στην αγορά έρχεται να συνδεθεί σταδιακά και με τα φαινόμενα ύφεσης και γενικότερης κρίσης. Φθάνουμε έτσι το 2011, όπου οι οικοδομική δραστηριότητα πέφτει σε ιστορικά χαμηλά δεκαετίας.

Σχήμα 38: Διακύμανση Οικοδομικής Δραστηριότητας-Περιφερειακές Ενότητες ΑΜΘ

Η παραπάνω αφήγηση καλύπτει εν πολλοίς και τις διακυμάνσεις σε όλες τις επιμέρους Περιφερειακές Ενότητες, με εξαίρεση την ΠΕ της Καβάλας, όπου δεν εμφανίζεται η έξαρση του 2005, αλλά ακολουθείται μία σταθερή και ήρεμη αυξητική πορεία έως το 2006, οπότε και ξεκινά η πτώση. Επίσης ενδιαφέρον δημιουργεί η παρατήρηση ότι, για το διάστημα 2001-2005, η μεγαλύτερη δραστηριότητα εμφανίζεται στην ΠΕ Έβρου με την ΠΕ Καβάλας να περνά στην πρώτη θέση το επόμενο χρονικό διάστημα.

ΤΡΙΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ

Σύμφωνα με τα οικονομικά μεγέθη των ετών 2008 - 2009, ο τριτογενής τομέας, συγκρινόμενος με τους άλλους δύο τομείς παραγωγής έρχεται πρώτος, τόσο ως προς την απασχόληση (55,3%) όσο και ως προς τη διαμόρφωση του ΑΕΠ της Περιφέρειας (72,14%).

Οι απασχολούμενοι στον τριτογενή τομέα για το έτος 2008 ήταν 157.666 άτομα και αποτελούσαν το 55,3% του συνόλου των απασχολούμενων στην Περιφέρεια (σε σχέση με το 44% – 105.744 απασχολούμενοι – το έτος 2000). Η κλαδική διάρθρωση στο εσωτερικό του τομέα, στο επίπεδο της απασχόλησης, δίνει πρώτο τον κλάδο της Δημόσιας Διοίκησης (με 11,2% έναντι μόλις 8% το έτος 2000), δεύτερο τον κλάδο του Λιανικού Εμπορίου (8,63%), τρίτο τον κλάδο της Εκπαίδευσης (6,72%) και ακολουθούν οι κλάδοι Λοιποί κλάδοι εμπορίου, Ξενοδοχεία και εστιατόρια, Διαχείριση ακίνητης περιουσίας, Υγεία και κοινωνική μέριμνα, Μεταφορές, αποθήκευση και επικοινωνίες κ.ά. Με μία διαφορετική ανάγνωση, οι υπηρεσίες Δημόσιας Διοίκησης, Εκπαίδευσης, Υγείας και κοινωνικής μέριμνας (στις οποίες κύριος εργοδότης είναι το δημόσιο -με εξαίρεση τα ιδιωτικά σχολεία και τις ιδιωτικές υπηρεσίες υγείας) απασχολούν συνολικά 53.173 εργαζόμενους ή ποσοστό 22,5% (όσο περίπου όλος ο δευτερογενής τομέας) ενώ στο Εμπόριο (Λιανικό, Χονδρικό και λοιπό) απασχολούνται συνολικά 33.827 εργαζόμενοι (14,32%).

Ο τριτογενής τομέας στο σύνολο της Περιφέρειας εμφανίζει αύξηση της απασχόλησης κατά 51.922 άτομα ή κατά 49,1% μεταξύ των ετών 2000-2008. Η αύξηση αυτή οφείλεται κατά κύριο λόγο στην αντίστοιχη αύξηση της απασχόλησης στον κλάδο της Δημόσιας Διοίκησης κατά 7.543 εργαζόμενους (39,9%), της Διαχείριση ακίνητης περιουσίας κατά 4.540 εργαζόμενους (65,5%), της Εκπαίδευσης κατά 4.732 εργαζόμενους (42,4%) και στον κλάδο Υγεία και κοινωνική μέριμνα κατά 2.393 άτομα (28,3%). Σημαντική αύξηση εμφανίζεται και στους «Λοιπούς κλάδους Εμπορίου» (5.794 εργαζόμενοι ή 75,8%) ή οποία όμως συνοδεύεται από μείωση της απασχόλησης στο Λιανικό Εμπόριο (-3.392 εργαζόμενοι ή -14,3%), γεγονός που ενδέχεται να συνδέεται με διαφορετική μεθοδολογία υπολογισμού (κλαδικές ταξινομήσεις).

Οι παραπάνω σχέσεις εντείνονται όταν αναφερόμαστε στη διαμόρφωση του ΑΕΠ στην Περιφέρεια ΑΜΘ. Η συμμετοχή του τριτογενούς τομέα στη διαμόρφωση του ΑΕΠ της Περιφέρειας για το έτος 2009 φτάνει το 72,14%, έναντι αντίστοιχου ποσοστού 77,73% για το σύνολο της χώρας, τη στιγμή που το 2001 έφτανε το 60%, (έναντι 72,3% για το σύνολο της χώρας) και το 2005 έφτανε το 68,8% (έναντι 75,4% για το σύνολο της χώρας). Παρατηρούμε λοιπόν διαχρονικά στο επίπεδο του ΑΕΠ μία τάση αύξησης της εξειδίκευσης της Περιφέρειας στον τριτογενή τομέα, η οποία σταδιακά προσεγγίζει τα επίπεδα της χώρας.

Η συμμετοχή του ΑΕΠ του τριτογενούς τομέα στην Περιφέρεια στο αντίστοιχο για το σύνολο της Χώρας κυμαίνεται στο 3,37% για το 2001, 3,68% για το 2005 και στο 3,7% για το 2009, τη στιγμή που το συνολικό ΑΕΠ της Περιφέρειας αποτελεί σταθερά περίπου το 4% αυτού της Χώρας. Τα παραπάνω στοιχεία δείχνουν ότι τη Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης εμφανίζει αντίστοιχο επίπεδο εξειδίκευσης στον Τριτογενή Τομέα (στο επίπεδο του ΑΕΠ) με αυτό στο σύνολο της χώρας.

Η συμμετοχή του τριτογενούς τομέα στη διαμόρφωση του ΑΕΠ διαφοροποιείται ανά Περιφερειακή Ενότητα και φτάνει στην ΠΕ Δράμας στο 12,1% στην ΠΕ Καβάλας & Θάσου στο 27,3%, στην ΠΕ Ξάνθης στο 16,8%, στην ΠΕ Ροδόπης στο 15,9% και

στην ΠΕ Έβρου στο 27,9%. Οι διαφοροποιήσεις αυτές, που αναδεικνύουν ως πιο εξειδικευμένες τις ΠΕ Καβάλας-Θάσου και Έβρου, προφανώς σχετίζονται με την ένταση της τουριστικής δραστηριότητας στις συγκεκριμένες ΠΕ.

Η διάρθρωση του τριτογενή τομέα στην Περιφέρεια ΑΜΘ εξακολουθεί να χαρακτηρίζεται πολυκλαδική, αλλά με πολλές αδυναμίες σε όλους τους κλάδους. Επιγραμματικά, η υπάρχουσα κατάσταση θα μπορούσε να περιγραφεί ως εξής:

- *Λιανικό εμπόριο.* Η ένταση του Λιανικού Εμπορίου εντοπίζεται κυρίως στα μεγάλα αστικά κέντρα και ιδιαίτερα στις πόλεις που φιλοξενούν σχολές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και φοιτητικό πληθυσμό. Τα τελευταία χρόνια βιώνει κρίση ως αποτέλεσμα της γενικότερης οικονομικής κρίσης της χώρας και παρατηρούνται συνεχείς μετακινήσεις (σε αναζήτηση καλύτερων θέσεων ή χαμηλότερου ενοικίου) αλλά και οριστικό κλείσιμο επιχειρήσεων. Το λιανικό εμπόριο στα αστικά κέντρα πιέζεται επίσης από τα νέα μεγάλα πολυκαταστήματα που εγκαθίστανται στα όρια ή και εκτός αστικού ιστού.
- *Λοιποί κλάδοι εμπορίου.* Αναφέρεται στο χονδρεμπόριο και στο υπερτοπικό εμπόριο (εκθέσεις αυτοκινήτων, συνδυασμένο εμπόριο, εμπορικά κέντρα). Στατιστικά εμφανίζει σημαντική αύξηση στο επίπεδο της απασχόλησης για το διάστημα 2000 – 2008. Τα τελευταία χρόνια βιώνει και αυτό κρίση ως αποτέλεσμα της γενικότερης οικονομικής κρίσης της χώρας.
- *Εστίαση - Αναψυχή.* Ένα τμήμα του εντοπίζεται κυρίως στα αστικά κέντρα, κατ' αναλογία και για τις ίδιες αιτίες με το λιανικό εμπόριο, βιώνοντας τις ίδιες συνθήκες κρίσης. Ένα δεύτερο τμήμα του εμφανίζει συγκεντρώσεις σε παραλιακές -τουριστικές περιοχές των ΠΕ Καβάλας-Θάσου και Έβρου.
- *Ξενοδοχεία-Τουρισμός.* Η εμφανικά πιο τουριστική περιοχή στην Ανατολική Μακεδονία και Θράκη βρίσκεται αναμφίβολα στη Θάσο (η μεγαλύτερη πυκνότητα ξενοδοχείων και κάμπινγκ σε ολόκληρη την Περιφέρεια), σε βαθμό που θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως περιοχή τουριστικά κορεσμένη. Πολύ λιγότερες είναι οι τουριστικές μονάδες στη Σαμοθράκη. Στο ηπειρωτικό τμήμα, πυκνές συγκεντρώσεις ξενοδοχείων εντοπίζονται κατά κύριο λόγο σε ορισμένες περιοχές της ΠΕ Καβάλας (δυτικά της πόλης), στην παραλιακή ζώνη της ΠΕ Έβρου (Αλεξανδρούπολη) και με μικρότερη ένταση στη Ν. Καρβάλη, στην περιοχή «Φανάρι» και στη Μαρώνεια της ΠΕ Ροδόπης. Κατά δεύτερο λόγο, συγκεντρώσεις ξενοδοχείων εντοπίζονται εντός του αστικού ιστού των μεγάλων πόλεων και τροφοδοτούνται από τον αστικό τουρισμό (ιδιαίτερα στις περιόδους μεγάλων events) και από τον επαγγελματικό και συνεδριακό τουρισμό. Τα τελευταία χρόνια υπάρχει ένα κύμα εκσυγχρονισμού (μέσω και χρηματοδοτήσεων από το ΕΣΠΑ) που έχει αναβαθμίσει τις προσφερόμενες υπηρεσίες (και τις κατηγορίες). Τέλος, λίγες διάσπαρτες ξενοδοχειακές μονάδες εντοπίζονται σε επίκαιρες θέσεις σε όλη τη Περιφέρεια (ορεινές περιοχές, περιοχές φυσικού κάλους, αρχαιολογικοί χώροι κλπ.). Φαινόμενα κρίσης παρατηρούνται τα τελευταία χρόνια, ειδικά μετά τον περιορισμό των προγραμμάτων κοινωνικού τουρισμού και των σχολικών εκδρομών και αφορούν κυρίως στον αστικό τουρισμό.
- *Μεταφορές, αποθήκευση και επικοινωνίες.* Αναφέρεται σε μεταφορικές υπηρεσίες στερεού και υγρού φορτίου και σχετίζεται με τις μεταφορικές υποδομές (Λιμάνια Αλεξανδρούπολης – δευτερευόντως Καβάλας και Πόρτο Λάγους, Εγνατία οδός, Σιδηρόδρομος, Αεροδρόμια).
- *Ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί.* Αναφέρεται σε τράπεζες αλλά και σε ενδιάμεσες υπηρεσίες χρηματοπιστωτικών συναλλαγών. Οι τελευταίες πα-

ρουσίασαν τεράστια άνθηση στα αστικά κέντρα την περίοδο 2000-2005 και έχουν σχεδόν εξαφανιστεί τα τελευταία χρόνια.

- *Διαχείριση ακίνητης περιουσίας.* Αναφέρεται σε μεσητικά γραφεία και οικοδομικές επιχειρήσεις (διαφορετικός κλάδος από τις κατασκευές), που παρουσίαζαν σταθερή άνοδο τη δεκαετία 1995-2005. Σήμερα βιώνουν κρίση όπως και όλο το κύκλωμα της οικοδομικής δραστηριότητας.
- *Δημόσια διοίκηση.* Βασικός κλάδος της απασχόλησης στον Τριτογενή τομέα και συνολικά στην Περιφέρεια (όπως και στο σύνολο της χώρας). Την τελευταία δεκαετία παρατηρούνται συνεχείς ανακατατάξεις σε επίπεδο υπηρεσιών – λόγω της διοικητικής αναδιάρθρωσης της χώρας – καθώς και σε χωρικό επίπεδο – λόγω της αλλαγής των εδρών των ΟΤΑ. Τελευταία παρατηρούνται τάσεις μείωσης (μέσω συνενώσεων και καταργήσεων) των διαφόρων δημόσιων οργανισμών γεγονός που έχει δημιουργήσει εντάσεις στις τοπικές κοινωνίες.
- *Εκπαίδευση.* Αναφερόμαστε εδώ στο ρόλο της ως παραγωγική δραστηριότητα και όχι ως κοινωνικό εξοπλισμό. Αιχμή του κλαδου είναι η τριτοβάθμια εκπαίδευση. Η χωροθέτησή της στην Περιφέρεια αποτελεί στρατηγική επιλογή ήδη από τη δεκαετία του 1970 τόσο για εθνικούς, όσο και για οικονομικούς λόγους. Οι τελευταίοι σχετίζονται κυρίως με την αύξηση της απασχόλησης καθώς και με τη διαδικασία μεταβίβασης πόρων από το κέντρο προς την περιφέρεια μέσω της καταναλωτικής δύναμης των φοιτητών που φιλοξενούνται στα αστικά κέντρα. Την τελευταία δεκαετία έχουμε αύξηση των τμημάτων καθώς και σχετική αύξηση των διαδράσεων ανάμεσα στα Ιδρύματα και τις τοπικές κοινωνίες μέσω κυρίως ερευνητικών προγραμμάτων, συνεδρίων κλπ. Πρόβλημα αποτελεί η διαφαινόμενη τάση συρρίκνωσης της χρηματοδότησης στο πλαίσιο της πολιτικής μείωσης των κρατικών δαπανών. Ζήτημα σε τοπικό επίπεδο έχει δημιουργήσει η κατάργηση κάποιων τμημάτων των σχολών Αστυνομίας (τελικά ανέστηλε τη λειτουργία της μόνο η σχολή της Ξάνθης ενώ παρέμειναν οι σχολές στην Κομοτηνή και το Διδυμότειχο).
- *Υγεία και κοινωνική μέριμνα.* Αφορά (και εδώ ως παραγωγική δραστηριότητα και όχι ως κοινωνικό εξοπλισμό) κυρίως τα δημόσια νοσοκομεία των αστικών κέντρων. Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται μείωση των κονδυλίων, με αποτέλεσμα να χρεεύουν θέσεις ιατρικού και νοσηλευτικού προσωπικού. Εξέχοντα ρόλο στο δίκτυο των υπηρεσιών υγείας έχει το πανεπιστημιακό νοσοκομείο της Αλεξανδρούπολης. Πέραν των νοσοκομείων υπάρχει μία σειρά αγροτικών και ιατρικών και υπηρεσιών κοινωνικής μέριμνας, τα οποία όμως υπολείπονται. Η ιδιωτική πρωτοβουλία περιορίζεται σε λίγες κλινικές (κυρίως μαιευτήρια), σε διαγνωστικά κέντρα και σε προσωπικές ιατρικές υπηρεσίες.

Δημόσιες Υπηρεσίες

Οι κύριοι φορείς δημόσιας διοίκησης στην Περιφέρεια ΑΜΘ είναι η Αποκεντρωμένη Διοίκηση και η Αιρετή Περιφέρεια Μακεδονίας-Θράκης.

Στην *Αποκεντρωμένη Διοίκηση Μακεδονίας-Θράκης* προϊστάται ο Γενικός Γραμματέας, οριζόμενος από την Κεντρική Διοίκηση και εδρεύει στη Θεσσαλονίκη. Υπηρεσίες (Διευθύνσεις και Τμήματα) της Αποκεντρωμένης Διοίκησης στην ΠΑΜΘ υπάρχουν στις έδρες των Περιφερειακών Ενοτήτων της ΠΑΜΘ. Ειδικά, στο πλαίσιο της Διεύθυνσης Δασών έχουν χωροθετηθεί Δασαρχεία-Δασονομεία στο Κάτω Νευροκόπι, στη Δράμα, στη Θάσο, στη Σταυρούπολη, στην Αλεξανδρούπολη, στο Σουφλί στο Διδυμότειχο, στην Ορεστιάδα, στη Σαμοθράκη, στον Εχίνο, στο Κουτσό και στο Ποτό.

Όσον αφορά τον *Οργανισμό της Περιφέρειας ΑΜΘ*, οι υπηρεσίες του διαρθρώνονται σε κεντρικό και περιφερειακό επίπεδο. Η έδρα της Περιφέρειας, με το Γραφείο Περιφερειάρχη βρίσκεται στην Κομοτηνή. Αντίστοιχα, τα Γραφεία Αντιπεριφερειάρχων, βρίσκονται στην έδρα κάθε Περιφερειακής Ενότητας (πλην Θάσου). Οι Περιφερειακές Υπηρεσίες υπάγονται σε οργανική μονάδα της Κεντρικής Υπηρεσίας και οργανώνονται στο πλαίσιο της Περιφερειακής Ενότητας με έδρες τις έδρες των οικείων ΠΕ.

Τριτοβάθμια Εκπαίδευση

Γενικά

Οι μονάδες της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και ιδιαίτερα τα Πανεπιστήμια (και τα ερευνητικά κέντρα) ανήκουν στις πιο σημαντικές αστικές λειτουργίες. Η συμβολή τους στην ανάπτυξη του τόπου εγκατάστασής τους είναι πολύπλευρη και συνεχής και πολύ περισσότερο όταν συνυπάρχουν με άλλες εξίσου σημαντικές διοικητικές ή άλλες υπηρεσίες και οικονομικές δραστηριότητες, οπότε διευκολύνεται η ενσωμάτωσή τους στις τοπικές κοινωνίες.

Στην Περιφέρεια ΑΜΘ λειτουργούν οι ακόλουθες μονάδες τριτοβάθμιας εκπαίδευσης:

- το Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης (ΔΠΘ) με έδρα της Πρυτανείας στην Κομοτηνή και 20 Τμήματα κατανεμημένα σε 3 πόλεις, Ξάνθη, Κομοτηνή και Αλεξανδρούπολη.
- το Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ιδρυμα Καβάλας και Παράρτημα ΤΕΙ Δράμας.
- οι Σχολές Αστυφυλάκων στην Ξάνθη, την Κομοτηνή και το Διδυμότειχο.

Το ΔΠΘ και το ΤΕΙ Καβάλας ιδρύθηκαν σχεδόν ταυτόχρονα, το 1973, χωρίς προγραμματισμό και λειτουργούν με πολλά προβλήματα, όπως συμβαίνει γενικότερα με όλα τα ανώτερα και ανώτατα εκπαιδευτικά Ιδρύματα της χώρας, παλιά και νέα.

Ο επόμενος πίνακας δίνει μια γενική εικόνα της κατάστασης στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα της χώρας, με κύρια χαρακτηριστικά την πληθωρικότητα των κεντρικών Πανεπιστημίων και την εξαιρετικά υποτονική λειτουργία των περιφερειακών.

Πίνακας 69: Ελληνικά Πανεπιστήμια και αριθμός φοιτητών 2009/10			
α/α	Πανεπιστήμιο	Φοιτητές 2009/10	
		Αριθμός	%
1	Αττικής	64.692	37,34
2	Αιγαίου	7.275	4,20
3	Θεσσαλίας	6.201	3,58
4	Μακεδονίας	41.774	24,11
5	Θράκης	12.578	7,26
6	Ιόνιο	2.005	1,16
7	Ιωαννίνων	11.114	6,41
8	Κρήτης	10893	6,29
9	Πελοποννήσου	16.297	9,41
10	Στερεάς Ελλάδας	427	0,25
Σύνολο χώρας		173.256	100,00

Πίνακας 70: Ελληνικά Πανεπιστήμια και αριθμός διδασκτικού προσωπικού 2009/10

α/α	Πανεπιστήμιο	Διδακτικό προσωπικό 2009/10	
		Αριθμός	%
1	Αττικής	4.611	34,58
2	Αιγαίου	481	3,61
3	Θεσσαλίας	804	6,03
4	Μακεδονίας	3.337	25,02
5	Θράκης	868	6,51
6	Ιόνιο	195	1,46
7	Ιωαννίνων	680	5,10
8	Κρήτης	952	7,14
9	Πελοποννήσου	1.348	10,11
10	Στερεάς Ελλάδας	60	0,45
Σύνολο χώρας		13.336	100,00

Πίνακας 71: Ανώτατα Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα και αριθμός σπουδαστών 2009/10

α/α	ΑΤΕΙ	Σπουδαστές 2009/10	
		Αριθμός	%
1	Αττικής	24.391	23,75
2	Μακεδονίας	24.168	23,53
3	Πελοποννήσου	11.849	11,54
4	Λαρίσης	9.093	8,85
5	Καβάλας	4.463	4,35
6	Ιονίων Νήσων	1.833	1,78
7	Ηπείρου	5.922	5,77
8	Κρήτης	8263	8,04
9	Χαλκίδος	5479	5,33
10	Μεσολογγίου	3.463	3,37
11	Λαμίας	3.789	3,69
Σύνολο χώρας		102.713	100,00

Πίνακας 72: Ανώτατα Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα και αριθμός διδασκτικού προσωπικού 2009/10

α/α	ΑΤΕΙ	Διδακτικό προσωπικό 2009/10	
		Αριθμός	%
1	Αττικής	2.376	22,51
2	Μακεδονίας	2.450	23,21
3	Πελοποννήσου	1.293	12,25
4	Λαρίσης	1.076	10,19
5	Καβάλας	550	5,21
6	Ιονίων Νήσων	197	1,87
7	Ηπείρου	673	6,38
8	Κρήτης	958	9,08
9	Χαλκίδος	294	2,79
10	Μεσολογγίου	304	2,88
11	Λαμίας	384	3,64
Σύνολο χώρας		10.555	100,00

Παρατηρείται ότι το 61,5% του φοιτητικού δυναμικού, το 47,28% των σπουδαστών και το 59,6% του διδακτικού προσωπικού των πανεπιστημίων και το 45,72% του διδακτικού προσωπικού των Ανώτατων Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων της χώρας το 2010, συγκεντρώνεται στα δύο μεγάλα αστικά κέντρα. Από τους αποφοίτους όλων των Πανεπιστημίων ελάχιστοι θα είναι αυτοί που θα μπορέσουν, εφόσον το επιθυμούν, να βρουν εργασία εκτός Αθηνών και Θεσσαλονίκης. Είναι γνωστό ότι, αυτά τα μεγάλα αστικά κέντρα μονοπωλούν σχεδόν το σύνολο της αγοράς εργασίας σε όλους τους τομείς και όχι μόνον για τους πτυχιούχους.

Η χωροθέτηση Πανεπιστημίων και Ανώτατων Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων στην ελληνική επικράτεια δεν υπήρξε ποτέ προγραμματισμένη. Οι υπάρχουσες μονάδες, κεντρικά και περιφερειακά, δημιουργήθηκαν σταδιακά, ανάλογα με τη ζήτηση για σπουδές και με κριτήρια χωροθέτησης κατ' αρχήν πολιτικά, αλλά επηρεασμένα σε μεγάλο βαθμό από την υποκειμενική άποψη των εκάστοτε διδασκόντων. Είναι γνωστό ότι οι τελευταίοι δεν επιθυμούν την απομάκρυνσή τους από Αθήνα ή Θεσσαλονίκη.

Όπως αναφέρεται στη μελέτη της Ακαδημίας Αθηνών (Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΘΡΑΚΗΣ, 1995) για τους διδάσκοντες στο ΔΠΘ, *«οι λόγοι έλξης στις μεγάλες πόλεις είναι πολύ πιο σημαντικοί από τους λόγους της απώθησης από την επαρχία»*. Στην προκειμένη περίπτωση, η σχέση έλξης-απώθησης δεν είναι φυσικό φαινόμενο, αλλά μια κατάσταση που εξαρτάται από ανθρώπινες παρεμβάσεις και μπορεί να μεταβληθεί. Επομένως, τα θέματα χωροθέτησης, διάρθρωσης και δυναμικότητας των Πανεπιστημίων δεν είναι αποκλειστική υπόθεση ενός Υπουργείου, αλλά ένα από τα θέματα της γενικότερης αναπτυξιακής και περιφερειακής πολιτικής.

Κατά το ακαδημαϊκό έτος 2009-2010, στην Μακεδονία, συγκεντρώνεται στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης μαζί με το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας ένα σύνολο φοιτητών της τάξεως των 39.156 ατόμων, στο ΑΤΕΙ Θεσσαλονίκης και ΑΤΕΙ Δ. Μακεδονίας ένα σύνολο σπουδαστών της τάξεως των 18.659 το οποίο προσαυξάνεται από μεγάλο αριθμό νέων που εκπαιδεύονται σε πλήθος σχολών επαγγελματικής κατάρτισης που διαθέτει η Θεσσαλονίκη.

Αυτό το πλήθος φοιτητών και σπουδαστών συγκρινόμενο με τον πληθυσμό του 2011 των ΠΕ της ΑΜΘ αποτελεί το 53% της ΠΕ Ροδόπης, το 53% της ΠΕ Δράμας, το 39,5% της ΠΕ Έβρου, το 41,5 της ΠΕ Καβάλας και το 52% της ΠΕ Ξάνθης και είναι μεγαλύτερο από τον πληθυσμό της Ξάνθης (52.473). Αυτή η σύγκριση είναι αποκαλυπτική για την πληθωρικότητα των Πανεπιστημίων της Θεσσαλονίκης και τις τεράστιες ανισότητες που υπάρχουν μεταξύ ΠΑΜΘ και «πόλης» Θεσσαλονίκης.

Το Α.Π.Θεσσαλονίκης διαθέτει έκταση 430 στρεμ. που δίνει μια μέση πυκνότητα 77,5 φοιτητών ανά στρέμμα, μεγάλη για τη σωστή λειτουργία του. Λόγω της στενότητας του χώρου προωθούνται υπόγειες κτιριακές εγκαταστάσεις με πολλαπλάσιο κόστος από μια κανονική ανωδομή. Επίσης, παρατηρείται ότι ακόμα και στην Αθήνα προστίθενται νέα πανεπιστημιακά κτίρια, ενώ στο Δ.Π.Θράκης τα τελευταία χρόνια παραδόθηκαν νέα κτήρια για την στέγαση των τμημάτων.

Η συζητούμενη αποκέντρωση του ΑΠΘ δεν είναι θέμα αξιοποίησης διαθέσιμων περιστατικών εκτάσεων, αλλά ουσιαστικής χωροταξικής ανασυγκρότησης, με σκοπό την ενίσχυση και πληρέστερη οργάνωση των περιφερειακών Πανεπιστημίων.

Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Διάρθρωση και δυναμικότητα

Σήμερα, 39 χρόνια μετά την ίδρυσή του (Ν.Δ.87/27.7.73), το ΔΠΘ διαθέτει συνολικά 20 Τμήματα, στις πρωτεύουσες των 3 νομών της Θράκης. Το έτος έναρξης των τμημάτων παρουσιάζεται στους επόμενους πίνακες.

Πίνακας 73: ΔΠΘ - Τμήματα και φοιτητές	
Τμήματα	Έτος έναρξης
ΔΠΘ στην Ξάνθη	
Πολιτικών μηχανικών	1974
Ηλεκτρολόγων μηχανικών	1975
Μηχαν. Περιβάλλοντος	1995
Αρχιτεκτόνων μηχανικών	1999
Μηχαν. Παραγωγής και Διοίκησης	2000
ΔΠΘ στην Κομοτηνή	
Νομική Σχολή	1974
ΤΕΦΑΑ	1983
Ιστορίας & Εθνολογίας	1991
Ελληνικής Φιλολογίας	1995
Κοινωνικής Διοίκησης	1996
Τμήμα Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων και Ανάπτυξης	1999
Τμήμα Γλωσσών, Φιλολογίας και Πολιτισμού Παρευξείνιων Χωρών	2000
Τμήμα Πολιτικών Επιστημών	2009
Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων	2009
ΔΠΘ στην Αλεξ/λη	
Ιατρική Σχολή	1984
Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης	1986
Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία	1987
Τμήμα Μοριακής Βιολογίας και Γενετικής	1999
ΔΠΘ στην Ορεστιάδα	
Τμήμα Αγροτικής Ανάπτυξης	1999
Τμήμα Δασολογίας και Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων	1999

Οι φοιτητές του ΔΠΘ αντιστοιχούν στο 37,74% περίπου των φοιτητών του Α.Π.Θεσσαλονίκης. Η αναλογία φοιτητών ανά Διδάσκοντα και ΕΔΠ (ειδικό διδακτικό προσωπικό) που είναι πολύ μικρή 14,49, ενώ στο ΑΠΘ είναι 11,85. Πολλοί εργαζόμενοι έχουν μόνιμη κατοικία σε άλλες πόλεις (Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Καβάλα).

ΤΕΙ Καβάλας και Παράρτημα ΤΕΙ Δράμας

Διάρθρωση και δυναμικότητα

Στο ΤΕΙ Καβάλας λειτουργούν δύο Σχολές, η Σχολή Τεχνολογίας και Εφαρμογών, με Τμήματα Μηχανολογίας, Ηλεκτρολογίας, Τεχνικών Πετρελαίου, Γενικό Τμήμα Θετικών Επιστημών και Τμήμα Βιομηχανικής Πληροφορικής και η Σχολή Διοίκησης και Οικονομίας με Τμήματα Λογιστικής, Διοίκησης Επιχειρήσεων και Διαχείρισης Πληροφοριών. Το ΤΕΙ - Παράρτημα Δράμας περιλαμβάνει τη Σχολή Τεχνολογίας Γεωπόνων, η οποία λειτουργεί σήμερα με το Τμήμα Δασοπονίας, Τμήμα Αρχιτεκτονικής Τοπίου και το Τμήμα Οινολογίας. Το παράρτημα στο Διδυμότειχο περιλαμβάνει το Τμήμα Νοσηλευτικής.

Πίνακας 74: ΤΕΙ Καβάλας - Παράρτημα Δράμας	
Τμήματα	Ετος έναρξης
Σχολή Τεχνολογικών Εφαρμογών στην Καβάλα	
Τμήμα Ηλεκτρολογίας	1976
Τμήμα Μηχανολογίας	1976
Τμήμα Τεχνολογίας Πετρελαίου & Φυσικού Αερίου	1976
Γενικό Τμήμα Θετικών Επιστημών	1983
Τμήμα Βιομηχανικής Πληροφορικής	1999
Σχολή Διοίκησης & Οικονομίας στην Καβάλα	
Τμήμα Λογιστικής	1985
Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων	1986
Τμήμα Διαχείρισης Πληροφοριών	2000
Σχολή Τεχνολογίας Γεωπονίας στη Δράμα	
Τμήμα Δασοπονίας & Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος	1985
Τμήμα Αρχιτεκτονικής Τοπίου	2003
Τμήμα Οινολογίας	2009
Παράρτημα Διδυμοτείχου	
Τμήμα Νοσηλευτικής	2007

Σχολές Αστυφυλάκων

Η πρώτη Σχολή Αστυφυλάκων άρχισε να λειτουργεί στην Ξάνθη. Ιδρύθηκε με το ΠΔ 321/94 και λειτούργησε για πρώτη φορά τον Ιανουάριο του 1996. Οι κτιριακές εγκαταστάσεις βρίσκονται σε οικοπέδο συνολικής έκτασης 16 στρεμμάτων, όπου δύνανται να εκπαιδευτούν έως 500 άτομα. Οι άλλες δύο Σχολές, στην Κομοτηνή και το Διδυμότειχο λειτούργησαν για πρώτη φορά φέτος (1997-98) με 335 και 190 σπουδαστές 1ου έτους αντίστοιχα.

Εμπόριο - Εξαγωγές

Εξαγωγές και Εισαγωγές

Τα διαθέσιμα στοιχεία για τις εξαγωγές και τις εισαγωγές προϊόντων παρουσιάζονται στον επόμενο πίνακα, για το σύνολο χώρας και για την περιφέρεια, με βάση την κίνηση των 5 Τελωνείων που λειτουργούν στο χώρο.

Πίνακας 75: Εξέλιξη της κίνησης των Τελωνείων					
Τελωνεία	2005	2006	2007	2008	2009
Εισαγωγές σε εκ.ευρώ					
ΧΩΡΑ	19.297	22.935	25.029	28.679	21.678
Α.Μ-Θ/ΧΩΡΑ	0,97%	0,77%	0,72%	0,80%	0,78%
ΑΜΘ	188	177	181	230	169
Δράμας	29	22	22	20	16
Καβάλας	76	63	64	121	79
Λάγους Ν.Ξάνθης	0	0	0	0	0
Κομοτηνής	38	44	52	45	46
Αλεξανδρούπολης	45	48	43	44	28
Εξαγωγές σε εκ.ευρώ					
ΧΩΡΑ	6.594	7.506	6.024	6.234	5.373
Α.Μ-Θ/ΧΩΡΑ	3,44%	2,97%	2,36%	2,65%	2,59%
ΑΜΘ	227	223	142	165	139
Δράμας	62	72	40	34	39
Καβάλας	62	64	53	83	39
Λάγους Ν.Ξάνθης	0	0	0	0	0
Κομοτηνής	74	61	35	35	49
Αλεξανδρούπολης	29	26	14	13	12

Το μεγαλύτερο μέρος σε ποσοστό 40,4%, της συνολικής αξίας εισαγωγών της περιφέρειας διακινείται μέσω του Τελωνείου στο Λιμάνι της Καβάλας. Ακολουθούν τα Τελωνεία Αλεξανδρούπολης (λιμάνι), Κομοτηνής και Δράμας. Όσον αφορά τις εξαγωγές το μεγαλύτερο μέρος σε ποσοστό 32,6%, της συνολικής αξίας εξαγωγών της περιφέρειας διακινείται μέσω του Τελωνείου στην Κομοτηνή. Ακολουθούν τα Τελωνεία Καβάλας, Δράμας και Αλεξανδρούπολης. Το Τελωνείο (λιμάνι) Λάγους Ξάνθης δεν εμφανίζει κίνηση τα τελευταία χρόνια.

Σημειώνεται ότι η κίνηση των 5 Τελωνείων δεν αντιπροσωπεύει το σύνολο των εξαγωγών και εισαγωγών από και προς την περιφέρεια, δεδομένου ότι χρησιμοποιούνται και άλλα Τελωνεία της χώρας, μέσω οδικών μεταφορών, για διάφορους λόγους, μεταξύ των οποίων ο ελλιπής εξοπλισμός των λιμανιών. Βασική παρατήρηση αποτελεί το γεγονός ότι, σε επίπεδο περιφέρειας οι Εξαγωγές προς τις χώρες εντός ή εκτός της ΕΕ υπερκαλύπτουν τις Εισαγωγές σε όλα τα έτη του παραπάνω πίνακα. Αυτή η υπεροχή των εξαγωγών έναντι των εισαγωγών δείχνει την ιδιαίτερη συμβολή της περιφέρειας στην ανάπτυξη της εθνικής οικονομίας και επιβεβαιώνεται από τα στατιστικά στοιχεία του επόμενου πίνακα, για το ενδοκοινοτικό εμπόριο.

Πίνακας 76: Αφίξεις - Αποστολές ενδοκοινοτικού εμπορίου 2009			
Περιοχή	Αφίξεις	Αποστολές	Απ/Αφ
	εκ.ευρώ	εκ.ευρώ	%
ΧΩΡΑ	28.126	9.313	33,1%
ΑΜΘ/ΧΩΡΑ	1,26%	3,35%	
ΑΜΘ	354	312	88,1%
ΠΕ Δράμας	37	31	83,8%
ΠΕ Καβάλας	120	108	90,0%
ΠΕ Ξάνθης	50	61	122,0%
ΠΕ Ροδόπης	49	68	138,8%
ΠΕ Έβρου	98	44	44,9%

Με βάση την παραπάνω εικόνα για το έτος 2009, παρατηρείται ότι, η αξία των προϊόντων που εξάγονται είναι περίπου ίδια με την αντίστοιχη των εισαγόμενων προϊόντων στο σύνολο της ΠΑΜΘ. Οι τιμές της τελευταίας στήλης (Αποστολές/Αφίξεις) δίνουν το προβάδισμα στις εξαγωγές στο νομό Ξάνθης και Ροδόπης και ακολουθούν οι ΠΕ Δράμας, Καβάλας και Έβρου.

Τουρισμός

Η λέξη «τουρισμός» προέρχεται από τη γαλλική λέξη «tourisme» και εκφράζει την ταξιδιωτική διάθεση των ανθρώπων, η οποία εκδηλώνεται με την περιήγηση από τόπο σε τόπο για αναψυχή, μορφωτικούς, θρησκευτικούς, επιστημονικούς ή άλλους λόγους.

Μετά την τεράστια αύξηση του ρεύματος των ταξιδιωτών διεθνώς κατά τις τελευταίες 10ετίες, ο τουρισμός μεταβλήθηκε σε σύνθετη βιομηχανική και εμπορική δραστηριότητα με αντικείμενο την παραγωγή και πώληση υπηρεσιών σε όλο και περισσότερους ταξιδιώτες, οι οποίοι διακινούνται με προκαθορισμένο πρόγραμμα. Ο όρος «κατευθυνόμενος μαζικός τουρισμός» αποδίδει το σύγχρονο περιεχόμενο της αρχικής έννοιας του τουρισμού.

Τουριστική πολιτική

Η Ελλάδα επέλεξε την «ανάπτυξη» του μαζικού τουρισμού με κύριο στόχο το γρήγορο και μεγάλο οικονομικό όφελος, αλλά με τρόπο που θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ευκαιριακός ή επιπόλαιος, βίαιος και αλυσιστελής, γιατί δεν έγινε η κατάλληλη προετοιμασία σε σχέση με τις ιδιαιτερότητες, την ποιότητα και τη μοναδικότητα των τουριστικών πόρων της χώρας, με αποτέλεσμα να βρίσκεται σήμερα σε σοβαρό οικονομικό αδιέξοδο. Το ελληνικό πρότυπο του μαζικού (αντί του ποιοτικού) τουρισμού περιλαμβάνει και την ανεξέλεγκτη (και μη παραγωγική) παραθεριστική κατοικία και έχει ως κύριο στόχο την κατάληψη κάθε παραλιακής περιοχής, ανεξάρτητα από καταλληλότητα για χρήση κατοικίας ή χωρητικότητα σε λουόμενους. Επίσης, συνοδεύεται από σειρά πρόχειρα σχεδιασμένων τεχνικών έργων, όπως είναι οι παραθαλάσσιοι δρόμοι και τα πυκνά λιμανάκια, που χαρακτηρίζονται ως αλιευτικά καταφύγια, με τα οποία ενισχύεται η αυθαίρετη δόμηση και καταστρέφεται το φυσικό περιβάλλον. Τα αποτελέσματα αυτής της επιλογής είναι ήδη ορατά και καθόλου ευχάριστα, τόσο σε σχέση με τον κύριο (ποσοτικό) στόχο, όσο και από άποψη δυσμενών επιπτώσεων στο φυσικό και κοινωνικό περιβάλλον, καταλήγοντας στην κατασπατάληση των τουριστικών πόρων.

Η τουριστική πολιτική για νέες μορφές τουρισμού, η οποία προβάλλεται τα τελευταία χρόνια, δεν έχει τεθεί ακόμα σε εφαρμογή, με μόνη ίσως εξαίρεση, τα καζίνο, μεταξύ των οποίων και το καζίνο της Ξάνθης, μια ατυχής επιλογή που επιδοτήθηκε και από το Ν.1892/90. Η Περιφέρεια ΑΜΘ ακολούθησε το μαζικό πρότυπο της υπόλοιπης χώρας, χωρίς συγκροτημένο πρόγραμμα και κυρίως χωρίς φαντασία, το απαραίτητο συστατικό για νέες και αειφόρες επιλογές. Διαθέτει, ήδη, τουριστικά κορεσμένες περιοχές, όπως είναι ο νομός Καβάλας και πολλές κακοποιημένες τουριστικές περιοχές. Η εφαρμογή της τουριστικής πολιτικής συνοδεύτηκε από ισχυρά οικονομικά και πολεοδομικά κίνητρα (αυξημένοι συντελεστές δόμησης), τα οποία λειτούργησαν με τρόπο περίπου ενιαίο και ισοπεδωτικό σε όλη την ελληνική επικράτεια, καθώς αγνοήθηκαν οι ιδιαιτερότητες και η ποικιλότητα της ελληνικής φύσης και ιστορίας κατά επιμέρους περιοχές, αλλά δε φαίνεται να απέδωσαν τα αναμενόμενα ποσοτικά αποτελέσματα σε όλους τους νομούς της Περιφέρειας ΑΜΘ.

Τα οικονομικά κίνητρα εφαρμόστηκαν μέσω δύο διαδοχικών νόμων, του Ν.1262/82 κατά την περίοδο 1982-91 και του Ν.1892/90 κατά την περίοδο 1990-97. Τα κριτήρια υπαγωγής τουριστικών μονάδων ήταν περισσότερο λογιστικά, λιγότερο οικονομικά και καθόλου ποιοτικά. Ο Ν.1892 ευνόησε κυρίως τη Μεταποίηση και λιγότερο τον Τουρισμό. Το ύψος των τουριστικών επενδύσεων στο σύνολο της χώρας μειώθηκε στο 50% έναντι του προηγούμενου νόμου, ενώ αυξήθηκε στο επίπεδο της περιφέρειας, η οποία συμμετέχει με 7,5% στο σύνολο των επενδύσεων και με 18% στο σύνολο των κλινών, εμφανίζοντας πιο ομαλή ενδοπεριφερειακή κατανομή. Το 1995, ο Ν.Καβάλας χαρακτηρίστηκε ως τουριστικά κορεσμένη περιοχή (Απόφαση 23076, ΦΕΚ 411/Β/12.5.1995) και η εφαρμογή του νόμου ίσχυσε μόνον για ανακαίνιση και εκσυγχρονισμό των υφισταμένων τουριστικών μονάδων. Με τον Ν. 3299/2004, οι ΠΕ Έβρου, Ροδόπης, Ξάνθης, Θάσου και η παραμεθόριος ζώνη του ηπειρωτικού τμήματος της ΠΑΜΘ σε απόσταση 20 χλμ. από τα σύνορα, εντάχθηκαν στη αναπτυξιακή ζώνη με τα περισσότερα κίνητρα (Ζώνη Δ), και οι ΠΕ Καβάλας και Δράμας στην αμέσως επόμενη (Ζώνη Γ).

Ο τομέας του τουρισμού ήταν αυτός που επιδοτήθηκε περισσότερο σε όλες τις αναπτυξιακές Ζώνες της Περιφέρειας κατά 40%. Στη Ζώνη Δ επίσης με 40% επιδοτήθηκαν επενδύσεις στον Πρωτογενή Τομέα και στις υπόλοιπες δραστηριότητες του Τρι-

τογενή. Μεγάλες επιχορηγήσεις δόθηκαν για το κόστος της δημιουργούμενης απασχόλησης, ειδικότερα στις ΠΕ της Θράκης για επενδύσεις στον Πρωτογενή και Τριτογενή τομέα παραγωγής (επιχορήγηση 48,1%) (βλ. και κεφάλαιο Αναπτυξιακού Νόμου).

Σύμφωνα με τον αναπτυξιακό Νόμο 3908/2011 από τις επιλέξιμες δαπάνες εξαιρούνται γενικά οι επενδύσεις που αφορούν την ίδρυση, την επέκταση και τον εκσυγχρονισμό ξενοδοχειακών μονάδων, την ανέγερση, την επέκταση και τον εκσυγχρονισμό αυτοεξυπηρετούμενων καταλυμάτων, ενοικιαζόμενων δωματίων και ενοικιαζόμενων επιπλωμένων διαμερισμάτων, ανεξάρτητα από την τάξη.

Παρ' όλα αυτά, στις επιλέξιμες δαπάνες περιλαμβάνονται επενδύσεις που αφορούν την ίδρυση, την επέκταση ή τον εκσυγχρονισμό ολοκληρωμένης μορφής ξενοδοχειακών μονάδων που ανήκουν ή αναβαθμίζονται σε κατηγορία τουλάχιστον τριών αστέρων, καθώς και οι επενδύσεις τουρισμού υγείας, οι επενδύσεις μετατροπής παραδοσιακών ή διατηρητέων κτισμάτων σε ξενοδοχειακές μονάδες τουλάχιστον τριών (3*) αστέρων, καθώς και οι επενδύσεις εκσυγχρονισμού ξενοδοχειακών μονάδων που λειτουργούν σε παραδοσιακά ή διατηρητέα κτίρια και ανήκουν ή αναβαθμίζονται σε κατηγορία τουλάχιστον τριών (3*) αστέρων. Επίσης περιλαμβάνονται ξενοδοχειακός εξοπλισμός, έπιπλα και σκεύη, ηλεκτρομηχανολογικός εξοπλισμός, ηλεκτρονικός εξοπλισμός (υπολογιστές, περιφερειακές συσκευές και το Λογισμικό), εξοπλισμός εξοικονόμησης ενέργειας και προστασίας του περιβάλλοντος ενώ αυξήθηκε το ποσοστό των ενισχυόμενων δαπανών σε κτιριακές υποδομές, βοηθητικές εγκαταστάσεις και διαμόρφωση περιβάλλοντος χώρου από το 40% στο 60%.

Τουριστικά καταλύματα και πληρότητα

Τα τουριστικά καταλύματα που καταγράφονται το 2010 περιλαμβάνουν ξενοδοχεία, ενοικιαζόμενα δωμάτια και οργανωμένες κατασκηνώσεις (Campings). Κατά την δεκαετία αυτή παρατηρούμε σημαντική αύξηση της δυναμικότητας σε κλίνες της τάξης του 34,65% στην Περιφέρεια (Χώρα 25,64%) αλλά και στο σύνολο των ΠΕ. Την πιο σημαντική μεταβολή, με ποσοστό 145,5% είχε η ΠΕ Δράμας και ακολουθεί η ΠΕ Ροδόπης με 56,3%, η ΠΕ Ξάνθης 41,7%, η ΠΕ Έβρου 39,78% και η ΠΕ Καβάλας με 25,9%. Στον παρακάτω πίνακα παρατηρούμε ότι η ΠΕ Καβάλας τόσο το 2001 όσο και το 2010 κατέχει το μεγαλύτερο ποσοστό στην Περιφέρεια, 66,73% και 62,42% αντίστοιχα, ενώ ακολουθεί η ΠΕ Έβρου με 17,67% το 2001 και 18,34% το 2010.

Πίνακας 77: Αριθμός και ποσοστιαία κατανομή ξενοδοχειακών κλινών 2001, 2010						
Περιφέρειες	Ξενοδοχειακές κλίνες		%ΧΩΡΑΣ		%Α.Μ-Θ	
	2001	2010	2001	2010	2001	2010
Σύνολο χώρας	607.614	763.407	100	100		
ΑΜΘ	15.704	21.146	2,58	2,77	100,00	100,00
Έβρος	2775	3.879			17,67	18,34
Ξάνθη	991	1.404			6,31	6,64
Ροδόπη	1028	1.607			6,55	7,60
Δράμα	430	1.056			2,74	4,99
Καβάλα	10480	13.200			66,73	62,42

Το σύνολο των καταλυμάτων της περιφέρειας αριθμεί 21.275 κλίνες, από τις οποίες το μέγιστο ποσοστό (62,74%) συγκεντρώνεται στις παραλίες του νομού Καβάλας και κυρίως της νήσου Θάσου. Δεύτερη έρχεται η ΠΕ Έβρου με ποσοστό 19% του συνολικού αριθμού κλινών.

Πίνακας 78: Ξενοδοχεία όλων των μορφών

Περιφερειακή Ενότητα	Αριθμός μονάδων	Αριθμός δωματίων	Αριθμός κλινών
Δράμας	20	510	1.024
Έβρου	69	2.102	4.045
Θάσου	208	5.014	10.162
Καβάλας	52	1.638	3.186
Ξάνθης	18	690	1.375
Ροδόπης	21	769	1.483
ΣΥΝΟΛΟ:	388	10.723	21.275

Τα βοηθητικά καταλύματα της περιφέρειας αριθμούν 899 κλίνες, από τις οποίες το μέγιστο ποσοστό (87,3%) συγκεντρώνεται στην Θάσο με 787 μονάδες (87,5%).

Πίνακας 79: Βοηθητικά καταλύματα – Ενοικιαζόμενα δωμάτια, διαμερίσματα, αυτοεξυπηρετούμενα ανά ΠΕ

Περιφερειακή Ενότητα	Αριθμός μονάδων	Αριθμός θέσεων	Αριθμός ατόμων
Δράμας	9	62	137
Έβρου	79	515	1.056
Θάσου	787	5.250	10.858
Καβάλας	8	61	130
Ξάνθης	5	29	56
Ροδόπης	11	97	208
ΣΥΝΟΛΟ:	899	6.014	12.445

Οι ξενοδοχειακές κλίνες, όπως παρατηρούμε, μοιράζονται μεταξύ Θάσου και αστικών κέντρων, τα οποία εξυπηρετούν τη γενικότερη κίνηση επισκεπτών σε όλη τη διάρκεια του έτους. Η λειτουργία του Πανεπιστημίου που προσελκύει επισκέπτες και η κινητικότητα που παρατηρείται τα τελευταία χρόνια, με συνέδρια και άλλες εκδηλώσεις, πολύ συχνά καθιστούν ανεπαρκές το υπάρχον ξενοδοχειακό δυναμικό. Ξενοδοχεία 5***** υπάρχουν 5 στην Καβάλα και Θάσο και 3 στον Έβρο και Σαμοθράκη και 2 στη Ξάνθη. Το μεγαλύτερο μέρος των ξενοδοχειακών κλινών (63,7%) είναι 2** και 3***.

Πίνακας 80: Διάρθρωση τουριστικών καταλυμάτων και κατανομή κλινών 2011

Είδος	Σύνολο κλινών		Κατανομή κλινών ανά ΠΕ				
	αριθμός	%	Δράμας	Καβάλας	Ξάνθης	Ροδόπης	Έβρου
1*	2.379	11,01	110	1732	66	22	449
2**	7.838	36,26	247	5.753	331	196	1.311
3***	5.924	27,41	352	2.938	660	744	1230
4****	3.536	16,36	365	2.108	125	645	293
5*****	1.939	8,97	0	933	244	0	762
ΣΥΝΟΛΟ	21.616	100,00	1074	13464	1426	1607	4045
Campings (άτομα)	7.020		-	5.106	411	540	963
Γενικό σύνολο	29.441		413	22.900	710	1.449	3.558

Πίνακας 81: Κατανομή ξενοδοχειακών μονάδων ανά ΠΕ και κατηγορία

ΠΕ		5*****	4***	3***	2**	1*	ΣΥΝΟΛΟ
ΔΡΑΜΑ	Μονάδες		3	10	4	4	21
	Δωμάτια		173	173	133	59	538
	Κλίνες		365	352	247	110	1074
ΚΑΒΑΛΑ & Ν. ΘΑΣΟΣ	Μονάδες	5	12	40	141	58	256
	Δωμάτια	441	957	1515	2904	883	6700
	Κλίνες	933	2108	2938	5753	1732	13464
ΕΒΡΟΣ & Ν. ΣΑΜΟΘΡΑΚΗ	Μονάδες	3	2	19	31	13	68
	Δωμάτια	376	142	647	707	235	2107
	Κλίνες	762	293	1230	1311	449	4045
ΡΟΔΟΠΗ	Μονάδες		6	12	3	1	22
	Δωμάτια		317	390	114	11	832
	Κλίνες		645	744	196	22	1607
ΞΑΝΘΗ	Μονάδες	2	2	9	4	2	19
	Δωμάτια	124	62	326	170	34	716
	Κλίνες	244	125	660	331	66	1426
ΣΥΝΟΛΟ	Μονάδες	10	25	90	183	78	386
	Δωμάτια	941	1651	3051	4028	1222	10893
	Κλίνες	1939	3536	5924	7838	2379	21616

Τα Campings είναι 18 συνολικά και κατανέμονται ως εξής:

Πίνακας 82: Camping - Χώροι οργανωμένης κατασκήνωσης, ανά ΠΕ

Περιφερειακή Ενότητα	Αριθμός μονάδων	Αριθμός θέσεων	Αριθμός ατόμων
Δράμας	-	-	-
Έβρου	2	321	1.284
Θάσου	6	687	2.748
Καβάλας	4	639	2.556
Ξάνθης	1	74	300
Ροδόπης	2	236	944
ΣΥΝΟΛΟ:	15	1.957	7.832

Το διάστημα 2000-2010 στην ΠΑΜΘ είχαμε την έναρξη λειτουργίας (για πρώτη φορά) 82 ξενοδοχειακών μονάδων ως εξής:

1	Ξενοδοχεία κλασικού τύπου	Πολυτελείας (Lux)
3	Ξενοδοχεία κλασικού τύπου	5*****
11	Ξενοδοχεία κλασικού τύπου	4*****
35	Ξενοδοχεία κλασικού τύπου	3***
26	Ξενοδοχεία κλασικού τύπου	2**
6	Ξενοδοχεία κλασικού τύπου	1**

Από τις 83 νέες μονάδες, ανά Περιφερειακή Ενότητα δημιουργήθηκαν:

10	στην ΠΕ Δράμας,
49	στην ΠΕ Καβάλας, από τις οποίες
42	στο νησί της Θάσου,
7	στην ΠΕ Ξάνθης,
5	στην ΠΕ Ροδόπης και,
12	στην ΠΕ Έβρου, από τις οποίες
3	στο νησί της Σαμοθράκης.

Το σύνολο των δωματίων που προστέθηκαν στην Περιφέρεια από τις παραπάνω επενδύσεις ανέρχονται σε 1980 και των κλινών σε 4147. Παρουσιάζονται αναλυτικά στο Παράρτημα IV, ενώ απεικονίζονται και στον Χάρτη Α.1.1.α.6.5 που ακολουθεί.

Παράλληλα όμως, το ίδιο διάστημα διέκοψαν τη λειτουργία τους 30 μονάδες από τις οποίες:

- 1 στην ΠΕ Δράμας, 25, στην ΠΕ Καβάλας (από τις οποίες 17 στο νησί της Θάσου) και
- 4 στην ΠΕ Έβρου (από τις οποίες 3 στο νησί της Σαμοθράκης). Το σύνολο των δωματίων που απώλεσε η Περιφέρεια ανέρχονται σε 478 και των κλινών σε 903 (βλ. αναλυτικά στο Παράρτημα IV).

Η πληρότητα στα τουριστικά καταλύματα το 2008 και 2009 δεν παρουσίασε μεταβολές. Το μεγαλύτερο ποσοστό σε διανυκτερεύσεις καλύπτεται από έλληνες τουρίστες (63,72%). Οι αλλοδαποί τουρίστες προέρχονται κυρίως από Αγγλία, Γερμανία και Αυστρία, ενώ τα τελευταία χρόνια παρατηρείται αυξανόμενη κίνηση τουριστών από τις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης.

Πίνακας 83: Κατανομή ποσοστών πληρότητας τουριστικών καταλυμάτων		
Τουρίστες	2008	2009
Ημεδαποί	63,72%	63,99%
Αλλοδαποί	36%	36,01%

Χάρτης Α.1.1.α.6.5: Νέες Τουριστικές Μονάδες Περιόδου 2000-2012

[σκόπιμα κενή σελίδα]

A.1.1.a. 6-6. Οικιστικό δίκτυο

ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΣΤΗ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΟΥ ΟΙΚΙΣΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ

Η θεσμοθετημένη με το ισχύον Περιφερειακό Πλαίσιο Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, διάρθρωση του οικιστικού δικτύου προβλέπει:

Κορμός του οικιστικού δικτύου της Περιφέρειας αποτελούν οι πρωτεύουσες των πρώην νομών, σήμερα Περιφερειακών Ενοτήτων (ΠΕ): Κομοτηνή οικιστικό κέντρο 1^{ου} επιπέδου, Δράμα, Καβάλα, Ξάνθη, Αλεξανδρούπολη οικιστικά κέντρα 2^{ου} επιπέδου και Ορεστιάδα δεύτερο κέντρο εντός της ΠΕ Έβρου.

Στο πλαίσιο αυτό προβλέπεται η Κομοτηνή να εξελιχθεί σε «*περιφερειακό πόλο εθνικής σημασίας με υπηρεσίες υψηλού επιπέδου*» (διοικητικό οικονομικό, ενεργειακό κέντρο), ενώ η Αλεξανδρούπολη να ενισχυθεί κυρίως με υποδομές (λιμάνι, πανεπιστημιακό νοσοκομείο), ώστε οι συμπληρωματικοί ρόλοι των δύο πόλεων να δημιουργήσουν «*πόλο που να μπορεί να λειτουργήσει ανταγωνιστικά και συμπληρωματικά με αυτόν της Θεσσαλονίκης*». Θα πρέπει να ελεγχθεί αν έχουν υπάρξει αλλαγές σε σχέση με την υφιστάμενη κατάσταση του 2000 προς αυτήν την κατεύθυνση.

Το ίδιο ισχύει και για τους ρόλους που έχουν επιλεγεί να παίξουν με το ισχύον Περιφερειακό οι πόλεις της Καβάλας, Δράμας και Ξάνθης σε σχέση με τον ορισμό τους ως κέντρα περιφερειακής ανάπτυξης με συμπληρωματικούς ρόλους. Θα πρέπει δηλαδή να διερευνηθεί αν η Καβάλα (έδρα της Περιφερειακής Ενότητας Καβάλας και κέντρο 2^{ου} επιπέδου) «*...διαθέτει προοπτικές περαιτέρω ανάπτυξης στους τομείς μεταφορών, εξαγωγών και σε νέες μορφές τουρισμού, αλλά και συνέχισης των δραστηριοτήτων ως βιομηχανικό κέντρο της χώρας*», αν η Δράμα και η Ξάνθη (έδρες αντίστοιχα των ΠΕ Δράμας και Ξάνθης και οικιστικά κέντρα 2^{ου} επιπέδου) «*...εκτός από τις δυνατότητες ανάπτυξης που προσφέρουν οι πλούσιοι φυσικοί πόροι των αντίστοιχων νομών (τώρα ΠΕ) αποκτούν και νέες προοπτικές λόγω συνοριακής θέσης ή εμπειρίας*».

Επίσης στο ισχύον Περιφερειακό Πλαίσιο, διακρίνονται δύο επιμέρους άξονες ανάπτυξης με αφετηρία την Κομοτηνή (έδρα της ΠΑΜΘ και με τη νέα διοικητική μεταρρύθμιση) και με βάση τις διευρυμένες έδρες των Περιφερειακών Ενοτήτων (Κομοτηνή - Ξάνθη - Καβάλα - Δράμα - Κάτω Νευροκόπι/Εξοχή και Κομοτηνή - Σάπες - Αλεξανδρούπολη - Διδυμότειχο - Ορεστιάδα - Δίκαια/Ορμένιο) και προτεινόμενες δράσεις με στόχο την δυναμική ανάπτυξη δύο ισοδύναμων αξόνων. Σε αυτή τη βάση θα πρέπει να καταγραφούν και αξιολογηθούν οι μεταβολές που έχουν επέλθει στο μεταξύ διάστημα στα οικιστικά κέντρα ανάλογα με το ρόλο του κάθε οικισμού στο θεσμοθετημένο σύστημα οργάνωσης του οικιστικού δικτύου.

Σε επίπεδο Περιφερειακών Ενοτήτων με τη νέα διοικητική μεταρρύθμιση δε φαίνεται να επέρχονται ουσιαστικές μεταβολές σε σχέση με την ισχύουσα ιεράρχηση οικιστικού δικτύου.

Στην Περιφερειακή Ενότητα Δράμας, η Δράμα παραμένει έδρα της ΠΕ και οικιστικό κέντρο 2^{ου} επιπέδου θα πρέπει να ελεγχθεί ο ρόλος της ως «*κέντρο διασυνοριακής συνεργασίας*», ενώ το Κάτω Νευροκόπι οικιστικό κέντρο 3^{ου} επιπέδου, παραμένει έδρα του Δήμου Νευροκοπίου, και θα πρέπει να ελεγχθεί η ενίσχυση του ρόλου του

στον άξονα ανάπτυξης ως «ενδιάμεσου σταθμού εμπορικής δραστηριότητας και δια-
συνοριακής συνεργασίας».

Στην Περιφερειακή Ενότητα Καβάλας, η Καβάλα οικιστικό κέντρο 2^{ου} επιπέδου παρα-
μένει έδρα της ΠΕ και θα πρέπει να ελεγχθεί ο ρόλος της ως «διαπεριφερειακό - δια-
συνοριακό κέντρο μεταφορών, εξαγωγών και τουρισμού».

Στην Περιφερειακή Ενότητα Ξάνθης, η Ξάνθη, οικιστικό κέντρο 2^{ου} επιπέδου, παρα-
μένει έδρα της ΠΕ και θα ελεγχθεί ο ρόλος της ως «περιφερειακό κέντρο υπηρεσιών
δευτερογενούς τομέα».

Στην Περιφερειακή Ενότητα Ροδόπης, η Κομοτηνή παραμένει οικιστικό κέντρο 1^{ου}
επιπέδου και έδρα της Περιφέρειας και θα πρέπει να ελεγχθεί ο ρόλος της ως «διοικη-
τικό - οικονομικό κέντρο αυτοδύναμης συνοριακής περιφέρειας». Οι Σάπες οικιστικό
κέντρο 3^{ου} επιπέδου παραμένουν έδρα του νέου Δήμου Μαρωνίας - Σαπών και θα
πρέπει να ελεγχθεί ο ρόλος τους ως «ημιαστικό κέντρο με ιδιαίτερη οικονομικο-
κοινωνική διάρθρωση».

Στην Περιφερειακή Ενότητα Έβρου, η Αλεξανδρούπολη οικιστικό κέντρο 2^{ου} επιπέδου
παραμένει έδρα της ΠΕ και θα ελεγχθεί ο ρόλος της ως «κόμβου διευρωπαϊκών δι-
κτύων και υπηρεσιών». Η Ορεστιάδα οικιστικό κέντρο 2^{ου} επιπέδου, παραμένει έδρα
Δήμου στο νέο Δήμο Ορεστιάδας. Θα πρέπει να ελεγχθεί ο ρόλος της ως «κέντρου
περιφερειακής ανάπτυξης με διασυνοριακό χαρακτήρα». Στην ίδια Περιφερειακή Ενό-
τητα, από τα θεσμοθετημένα οικιστικά κέντρα ενίσχυσης του άξονα ανάπτυξης, το
Διδυμότειχο, οικιστικό κέντρο 3^{ου} επιπέδου παραμένει έδρα του Δήμου Διδυμοτείχου
και θα ελεγχθεί ο ρόλος του ως «ιστορικής πόλης-πύλης, με δυνατότητες πολύπλευ-
ρης ανάπτυξης», ενώ τα Δίκαια (πρώην Δήμος Τριγώνου) οικιστικό κέντρο 3^{ου} επιπέ-
δου, ανήκουν πλέον στο νέο Δήμο Ορεστιάδος και θα πρέπει να ελεγχθεί ο ρόλος το-
υς ως «νέου αστικού κέντρου βορείου Έβρου - βορειότερης πύλης της χώρας». Επί-
σης τα Δίκαια θα πρέπει να αξιολογηθούν και ως προς «τα παρεχόμενα κίνητρα για
την αξιοποίηση του εκμεταλλεύσιμου ορυκτού πλούτου της περιοχής».

Από το ισχύον Περιφερειακό Πλαίσιο, σε επίπεδο Περιφερειακής Ενότητας όσων α-
φορά στην οικιστική οργάνωση προβλέπεται η περεταίρω διάκριση των οικισμών σε
δύο επιμέρους κατηγορίες:

- τα *Τοπικά Αναπτυξιακά Κέντρα*, που περιλαμβάνουν οικισμούς 3^{ου} επιπέδου
(πλην αυτών που αναφέρθηκαν παραπάνω στους βασικούς άξονες ανάπτυξης)
με δυνατότητες ενίσχυσης, και
- τους *Λοιπούς οικισμούς*, που περιλαμβάνουν οικισμούς 4^{ου} επιπέδου και 5^{ου} ε-
πιπέδου που οργανώνονται με βάση τα προαναφερθέντα κέντρα.

Έτσι λοιπόν έχουμε για την:

Περιφερειακή Ενότητα Δράμας

«*Τοπικά Αναπτυξιακά Κέντρα*» την Προσοτσάνη, που παραμένει έδρα του Δήμου
Προσοτσάνης και το Δοξάτο το οποίο στη νέα διοικητική μεταρρύθμιση στο νέο Δήμο
Δοξάτου δεν φαίνεται να παραλαμβάνει ειδικό ρόλο. Αντίθετα ο οικισμός Καλαμπάκι,
που μαζί με τον Άγιο Αθανάσιο στο ισχύον Περιφερειακό Πλαίσιο εντάσσονται στους
λοιπούς οικισμούς «*με ιδιαίτερο ενδιαφέρον*», αναβαθμίζεται και ορίζεται έδρα του
Νέου Δήμου Δοξάτου. Επίσης στους λοιπούς οικισμούς, σύμφωνα με το ισχύον Πλαί-
σιο, εντάσσονται ως «*κέντρα ανάπτυξης των ορεινών περιοχών*» οι οικισμοί Ποταμοί,
Σιδηρόνερο, Παρανέστι το οποίο παραμένει έδρα του νέου διευρυμένου Δήμου Πα-

ρανεστίου. Στους «*λοιπούς οικισμούς με ιδιαίτερο ρόλο*» σύμφωνα με το ισχύον Πλαίσιο περιλαμβάνονται: ο οικισμός Εξοχή - χερσαίος μεθοριακός σταθμός στα ελληνοβουλγαρικά σύνορα και οι πρώην έδρες δήμων όπως το Βαθύσπηλο (έδρα πρώην δήμου Δοξάτου), ο Φωτολίβος (έδρα πρώην δήμου Σιτάγρων) και ο Νικηφόρος (έδρα πρώην δήμου Νικηφόρου).

Γενικά για την οργάνωση του οικιστικού δικτύου στην Περιφερειακή Ενότητα Δράμας η νέα διοικητική μεταρρύθμιση δεν φαίνεται να επιφέρει ουσιαστικές αλλαγές στην ισχύουσα διάρθρωση του, πέραν αυτής στα όρια του διευρυμένου Δήμου Δοξάτου.

Περιφερειακή Ενότητα Καβάλας

«*Τοπικά Αναπτυξιακά Κέντρα*» ορίζονται η Χρυσούπολη που αποκτά διευρυμένο ρόλο στη νέα διοικητική μεταρρύθμιση ως έδρα του νέου δήμου Νέστου, η Ελευθερούπολη επίσης έδρα του νέου δήμου Παγγαίου, η Θάσος έδρα του δήμου Θάσου και οι Κρηνίδες έδρα του πρώην δήμου Φιλίππων, σημαντικό κέντρο στον διανομαρχιακό άξονα ανάπτυξης Καβάλας-Δράμας. Στους «*λοιπούς οικισμούς με ιδιαίτερο ρόλο*» περιλαμβάνονται: η Νέα Πέραμος (έδρα του πρώην δήμου Ελευθερών) και η Λεκάνη (έδρα του πρώην δήμου Ορεινού), όλοι οι Παραδοσιακοί οικισμοί της Περιφερειακής Ενότητας (24) και ως «*κέντρα υπηρεσιών θαλάσσιου τουρισμού*» οι οικισμοί: Λιμενάρια, Θεολόγος, Μαριές, Καλλιράχη, Πρίνος, Ραχώνη εντός των ορίων του Δήμου Θάσου και Κεραμωτή (έδρα του πρώην δήμου Κεραμωτής), Ελευθεραί, Κάρυανη, Ορφάνιο και Οφρύνιο εντός των ορίων του νέου Δήμου Παγγαίου, καθώς και ο οικισμός Γαληψός ως πρώην έδρα του δήμου Παγγαίου.

Στην Περιφερειακή Ενότητα Καβάλας η νέα διοικητική μεταρρύθμιση δεν φαίνεται να επιφέρει ουσιαστικές αλλαγές στην διάρθρωση του οικιστικού δικτύου στο ισχύον Πλαίσιο.

Περιφερειακή Ενότητα Ξάνθης

«*Τοπικό Αναπτυξιακό Κέντρο*» ορίζονται τα Άβδηρα πρώην έδρα του δήμου Αβδήρων και ιστορική έδρα του νέου διευρυμένου δήμου Αβδήρων. «*Λοιποί οικισμοί με ιδιαίτερο ρόλο*» ορίζονται η Γενησέα, που αναβαθμίζεται με τη νέα διοικητική μεταρρύθμιση σε έδρα του διευρυμένου δήμου Αβδήρων, το Σέλερο έδρα πρώην δήμου και οι οικισμοί Μυρωδάτο, Μάνδρα, Νέα Κεσσάνη και Λάγος ως «*κέντρα θαλάσσιου τουρισμού και οικοτουρισμού*» εντός των ορίων του Δήμου Αβδήρων, η Σταυρούπολη, έδρα του πρώην δήμου Σταυρούπολης και ο παραδοσιακός οικισμός Κάτω Καρυόφυτο στα διευρυμένα όρια του δήμου Ξάνθης, το Εύλαλο, που παραμένει έδρα του δήμου Τοπείρου και τα «*κέντρα θαλάσσιου τουρισμού και οικοτουρισμού*» Μάγγανα, Εράσιμο, Τοξότες και Γαλάνη εντός των ορίων του δήμου Τοπείρου, η Σμίνθη έδρα του διευρυμένου δήμου Μύκης, ο Εχίνος, ως «*κέντρο ανάπτυξης της ορεινής περιοχής*» και το Δημάριο, ως χερσαίος συνοριακός σταθμός εντός των ορίων του δήμου Μύκης.

Στην Περιφερειακή Ενότητα Ξάνθης η νέα διοικητική μεταρρύθμιση δεν φαίνεται να επιφέρει ουσιαστικές αλλαγές στη διάρθρωση του οικιστικού δικτύου στο ισχύον Περιφερειακό Πλαίσιο, εκτός αυτής στα όρια του διευρυμένου δήμου Αβδήρων.

Περιφερειακή Ενότητα Ροδόπης

«*Τοπικά Αναπτυξιακά Κέντρα*» ορίζονται ο Ίασμος που παραμένει έδρα του διευρυμένου δήμου Ιάσμου, ο Αίγειρος έδρα του πρώην δήμου Αιγείρου, η Ξυλαγανή έδρα του πρώην δήμου Μαρωνείας και η Μαρώνεια. Στους «*λοιπούς οικισμούς με ιδιαίτερο*

ρόλο» περιλαμβάνονται οι παραδοσιακοί οικισμοί Βάκος, Μαρώνεια, Μαυρομάτι και Μίσχος, ως *«κέντρα υπηρεσιών θαλάσσιου τουρισμού και οικοτουρισμού»* οι οικισμοί Φανάρι, Μέση, Πόρπη, Νέο Σιδηροχώρι εντός των ορίων του διευρυμένου δήμου Κομοτηνής, Προσκυνητές, Κρωβύλη και Ασκητές εντός των ορίων του νέου δήμου Μαρωνείας-Σαπών. Επίσης ορίζονται ως *«κέντρα ανάπτυξης ορεινών περιοχών»* οι οικισμοί Κέχρος και Οργάνη εντός των ορίων του νέου δήμου Αρριανών. Επιπλέον στους *«λοιπούς οικισμούς με ιδιαίτερο ρόλο»* περιλαμβάνονται και ο χερσαίος συνοριακός σταθμός Νυμφαία εντός του διευρυμένου ορίου του δήμου Κομοτηνής, οι οικισμοί Αρριανά και Φιλλύρα πρώην έδρες δήμων και εντός των ορίων του νέου δήμου Αρριανών, Αμαξάδες και Σώστης πρώην έδρες δήμων και εντός των ορίων του νέου δήμου Ιάσμου.

Στην Περιφερειακή Ενότητα Ροδόπης η νέα διοικητική μεταρρύθμιση δεν φαίνεται να επιφέρει ουσιαστικές αλλαγές στη διάρθρωση του οικιστικού δικτύου στο ισχύον Περιφερειακό Πλαίσιο

Περιφερειακή Ενότητα Έβρου

«Τοπικά Αναπτυξιακά Κέντρα» ορίζονται οι Φέρες έδρα του πρώην δήμου Φερών και ιστορική έδρα (με την παλαιά ονομασία της ως Βήρα) του διευρυμένου δήμου Αλεξανδρούπολης, το Σουφλί έδρα του διευρυμένου δήμου Σουφλίου σε συνεργασία με το Τυχρό έδρα του πρώην δήμου Τυχρού, οι Μεταξάδες έδρα του πρώην δήμου Μεταξάδων εντός του ορίου του νέου Δήμου Διδυμοτείχου και η Νέα Βύσσα έδρα του πρώην δήμου Νέας Βύσσης εντός του ορίου του νέου δήμου Ορεστιάδας. Ως *«λοιποί οικισμοί με ιδιαίτερο ρόλο»* ορίζονται οι παραδοσιακοί οικισμοί Παλιούρι σε συνεργασία με τις Μεταξάδες, στα όρια του διευρυμένου δήμου Διδυμοτείχου και η Σαμοθράκη, έδρα του δήμου Σαμοθράκης, οι οικισμοί Σαμοθράκης ως *«κέντρα ειδικού τουρισμού»*, η Δαδιά και το Μικρό Δέρειο ως *«κέντρα ανάπτυξης ορεινών περιοχών»* εντός των ορίων του διευρυμένου δήμου Σουφλίου, οι χερσαίοι μεθοριακοί σταθμοί Κήποι, Πύθιο, Καστανιές, Ορμένιο, και οι έδρες των πρώην δήμων: Κυπρίνος, Λάβαρα, Αρίστηνο.

Παρατηρείται μια ισοδύναμη κατανομή τοπικών αναπτυξιακών κέντρων και συνεργαζόμενων λοιπών οικισμών εντός των ορίων των διευρυμένων ορίων των νέων δήμων που προέκυψαν από τη νέα διοικητική μεταρρύθμιση. Συνεπώς στην ΠΕ Έβρου δεν φαίνεται να επέρχονται ουσιαστικές αλλαγές στη διάρθρωση του οικιστικού δικτύου.

ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΣΤΟΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟ

(έλεγχος του 3.3.2. Εξοπλισμός των αστικών κέντρων με διοικητική και κοινωνική υποδομή στον ισχύον Πλαίσιο από το ΦΕΚ)

Στόχος του ισχύοντος Περιφερειακού Πλαισίου είναι η αυτοδύναμη οργάνωση της Περιφέρειας, προϋπόθεση για τη δημιουργία βιώσιμων διοικητικών και αναπτυξιακών ενδοπεριφερειακών ενότητων. Θα εκτιμηθεί κατά πόσον η νέα διοικητική μεταρρύθμιση με την ταυτόχρονη εξέλιξη της διοικητικής και κοινωνικής υποδομής των αστικών κέντρων σύμφωνα με το ρόλο τους, ανταποκρίνεται στον στόχο αυτό.

Μεταβολές στην κοινωνική υποδομή

Στο ισχύον Περιφερειακό Πλαίσιο υπάρχει προγραμματικός στόχος για αύξηση του φοιτητικού δυναμικού για το έτος στόχο 2011, 30.000 φοιτητές. Δυναμικό που αφορά τόσο στις πανεπιστημιακές μονάδες των τριών πόλεων Ξάνθη, Κομοτηνή και Αλεξανδρούπολη (με παράρτημα στην Ορεστιάδα), όσο και στην ίδρυση σημαντικού αριθμού νέων Τμημάτων και ανάπτυξη Ερευνητικών Κέντρων και Ινστιτούτων. Παράλληλα με το ΔΠΘ, προτείνεται και η ανάπτυξη του ΤΕΙ Δράμας με νέους προσανατολισμούς, όπως και η δημιουργία ΤΕΙ Θράκης.

Η κατανομή των κοινωνικών υποδομών υγείας, β'θμιας εκπαίδευσης και πολιτισμού, σε σχέση με την κατάταξη των οικισμών (οικισμοί 1^{ου}, 2^{ου} και 3^{ου} επιπέδου) και τους ρόλους που αποδίδονται στους οικισμούς από το εγκεκριμένο ΠΠΧΣΑΑ (τοπικά αναπτυξιακά κέντρα, οικισμοί ιδιαίτερου ρόλου) κωδικοποιείται στον Πίνακα του Παραρτήματος V.

Υποδομές Υγείας και Β'θμια εκπαίδευση

Στη συνέχεια καταγράφονται οι κοινωνικές υποδομές της ΠΑΜΘ, όπως κατανέμονται χωρικά στις Περιφερειακές Ενότητες και τους Δήμους, και συγκεκριμένα:

- οι Υποδομές Υγείας: Νοσοκομεία, Κέντρα Υγείας, Περιφερειακά Ιατρεία, και
- η Β'θμια εκπαίδευση: Γενικά Λύκεια, Επαγγελματικά Λύκεια, Επαγγελματικές Σχολές, Ειδικά Εργαστήρια Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης και Γυμνάσια).

Για την καταγραφή χρησιμοποιήθηκαν στοιχεία που συλλέχθηκαν από:

- τη Διοίκηση Υγειονομικής Περιφέρειας ΑΜΘ, και
- την Περιφερειακή Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης ΑΜΘ.

Περιφερειακή Ενότητα Δράμας

Η Δράμα έδρα της Περιφερειακής Ενότητας και έδρα του διευρυμένου δήμου Δράμας, διαθέτει Γενικό Νοσοκομείο, επίσης έχει έξι (6) Γενικά Λύκεια, τέσσερα (4) Επαγγελματικά Λύκεια, μία (1) Επαγγελματική Σχολή, ένα (1) Ειδικό Εργαστήριο Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, ένα (1) ΙΕΚ και οκτώ (8) Γυμνάσια. Το Σιδηρόνερο ως οικισμός με ιδιαίτερο ρόλο από το ισχύον Πλαίσιο, για την ανάπτυξη των ορεινών περιοχών, στα όρια του νέου δήμου, διαθέτει Περιφερειακό Ιατρείο, ενώ δεν διαθέτει υποδομή εκπαίδευσης. Περιφερειακά ιατρεία διαθέτουν και οι οικισμοί Ξηροπόταμος [έχει ένα (1) Γυμνάσιο] και Καλλιφύτου που όμως, στο ισχύον Πλαίσιο δεν παραλαμβάνουν ιδιαίτερο ρόλο.

Το Κάτω Νευροκόπι παραμένει έδρα του Δήμου Κάτω Νευροκοπίου και κέντρο ενίσχυσης του άξονα ανάπτυξης στη διασυνοριακή συνεργασία, σύμφωνα με το ισχύον Πλαίσιο. Διαθέτει Κέντρο Υγείας. Διαθέτει ένα (1) Γενικό Λύκειο, ένα (1) Επαγγελματικό Λύκειο και ένα (1) Γυμνάσιο. Οι οικισμοί Παγονέρι, Ποταμοί και Περιθώριο [έχει ένα (1) Γυμνάσιο], που παραλαμβάνουν ιδιαίτερο ρόλο από το ισχύον Πλαίσιο διαθέτουν Περιφερειακά Ιατρεία. Επίσης Περιφερειακά Ιατρεία διαθέτουν και οι οικισμοί Βαθύτοπο, Λευκώγεια και Βόλαξ που στο ισχύον Πλαίσιο δεν παραλαμβάνουν ιδιαίτερο ρόλο.

Η Προσοτσάνη έδρα του διευρυμένου δήμου Προσοτσάνης και τοπικό αναπτυξιακό κέντρο της Περιφερειακής Ενότητας του ισχύοντος Πλαισίου, διαθέτει Κέντρο Υγείας

και ένα (1) Γενικό Λύκειο, ένα (1) Επαγγελματικό Λύκειο και ένα (1) Γυμνάσιο. Ο Φωτολίβος (έδρα πρώην δήμου) εντός των ορίων του Δήμου παραλαμβάνει ιδιαίτερο ρόλο από το ισχύον Πλαίσιο και διαθέτει Περιφερειακό Ιατρείο καθώς και ένα (1) Ιδιωτικό Γυμνάσιο. Επίσης Περιφερειακά Ιατρεία διαθέτουν οι οικισμοί Μικρόπολη, Πετρούσα, Καλλιθέα και Σιταγροί καθώς και από ένα (1) Γυμνάσιο, ενώ στο ισχύον Πλαίσιο δεν παραλαμβάνουν ιδιαίτερο ρόλο.

Το Δοξάτο δεύτερο τοπικό αναπτυξιακό κέντρο της Περιφερειακής ενότητας σύμφωνα με το ισχύον Πλαίσιο δεν παραλαμβάνει ειδικό ρόλο στη νέα διοικητική μεταρρύθμιση, διαθέτει Περιφερειακό Ιατρείο και ένα (1) Γενικό Λύκειο, ένα (1) Επαγγελματικό Λύκειο και ένα (1) Γυμνάσιο. Επίσης το Καλαμπάκι έδρα του διευρυμένου Δήμου Δοξάτου και οικισμός με ιδιαίτερο ρόλο, ως αγροτικό κέντρο σύμφωνα με το ισχύον Πλαίσιο, διαθέτει Περιφερειακό ιατρείο και ένα (1) Γενικό Λύκειο και ένα (1) Γυμνάσιο. Δεν διαθέτουν υποδομές υγείας οι οικισμοί Βαθύσπηλο και Άγιος Αθανάσιος [διαθέτει ένα (1) Γυμνάσιο] παρότι λαμβάνουν ιδιαίτερο ρόλο από το ισχύον Πλαίσιο. Αντίθετα Περιφερειακό Ιατρείο διαθέτει ο οικισμός Κύργια, [διαθέτει ένα (1) Γυμνάσιο], που δεν προβλέπεται να παραλάβει ιδιαίτερο ρόλο από το ισχύον Πλαίσιο.

Το Παρανέστιον με ιδιαίτερο ρόλο ως κέντρο ανάπτυξης ορεινής περιοχής στο διανομαρχιακό άξονα Ξάνθη-Κάτω Νευροκόπι, σύμφωνα με το ισχύον Πλαίσιο, και έδρα του διευρυμένου δήμου Παρανεστίου, διαθέτει Κέντρο Υγείας και ένα (1) Γυμνάσιο. Ο Νικηφόρος οικισμός με ιδιαίτερο ρόλο και έδρα πρώην δήμου, διαθέτει Περιφερειακό Ιατρείο και ένα (1) Γυμνάσιο. Στα όρια του δήμου, Περιφερειακά Ιατρεία διαθέτουν και οι οικισμοί Πλατανιάς και Αδριανή που στο ισχύον Πλαίσιο δεν παραλαμβάνουν ιδιαίτερο ρόλο.

Περιφερειακή Ενότητα Καβάλας

Η Καβάλα έδρα της Περιφερειακής Ενότητας και έδρα του διευρυμένου δήμου Καβάλας διαθέτει Γενικό Νοσοκομείο. Επίσης σε επίπεδο β' θμιας εκπαίδευσης διαθέτει εννέα (9) Γενικά Λύκεια, τρία (3) Επαγγελματικά Λύκεια, μία (1) Επαγγελματική Σχολή, ένα (1) ΙΕΚ και δέκα (10) Γυμνάσια. Εντός των ορίων του δήμου οι Κρηνίδες που από το ισχύον Πλαίσιο παραλαμβάνουν ρόλο αναπτυξιακού κέντρου, διαθέτουν Περιφερειακό Ιατρείο, ένα (1) Λύκειο και ένα (1) Γυμνάσιο, ενώ ο Ζυγός, παραδοσιακός οικισμός με ιδιαίτερο ρόλο διαθέτει Περιφερειακό Ιατρείο δεν έχει όμως υποδομή β' θμιας εκπαίδευσης. Δε διαθέτουν υποδομές υγείας οι λοιποί παραδοσιακοί οικισμοί στα όρια του δήμου που από το ισχύον Πλαίσιο παραλαμβάνουν ιδιαίτερο ρόλο. Ο παραδοσιακός οικισμός Κρυονέρι έχει ένα (1) Γυμνάσιο. Περιφερειακά ιατρεία διαθέτουν οι οικισμοί Αμυγδαλώνας [έχει ένα (1) Γυμνάσιο] και Φίλιπποι, ενώ ένα (1) Γυμνάσιο διαθέτει η Νέα Καρβάλη, οικισμοί που δεν αξιολογούνται ιδιαίτερα από το ισχύον Πλαίσιο.

Η Ελευθερούπολη με αναβαθμισμένο ρόλο ως έδρα του νέου δήμου Παγγαίου και αναπτυξιακό κέντρο του ισχύοντος Πλαισίου διαθέτει Κέντρο Υγείας και ένα (1) Γενικό Λύκειο, ένα (1) Επαγγελματικό Λύκειο και ένα (1) Γυμνάσιο. Περιφερειακά Ιατρεία διαθέτουν οι οικισμοί που από το ισχύον Πλαίσιο παραλαμβάνουν ιδιαίτερο ρόλο, όπως η Νέα Πέραμος [έχει ένα (1) Λύκειο και ένα (1) Γυμνάσιο] «κέντρο αστικού χαρακτήρα», οι Ελευθεραί, η Μουσθένη και το Παλαιοχώρι, που όμως δε διαθέτουν υποδομές Β' θμιας εκπαίδευσης. Περιφερειακό ιατρείο καθώς και ένα (1) Γενικό Λύκειο και ένα (1) Γυμνάσιο διαθέτει ο παραδοσιακός οικισμός Ποδοχώρι. Οι λοιποί οικισμοί με ιδιαίτερο ρόλο δε διαθέτουν υποδομές υγείας. Αντίθετα διαθέτουν Περιφερειακά ιατρεία οι οικισμοί Νικήσιανης [έχει ένα (1) Λύκειο και ένα (1) Γυμνάσιο], Κοκκινοχώ-

ρι, Αυλής και Μυρτοφύτου στα όρια του νέου Δήμου, που στο ισχύον Πλαίσιο δεν παραλαμβάνουν ιδιαίτερο ρόλο.

Η Χρυσούπολη έδρα του νέου Δήμου Νέστου και με ρόλο τοπικού αναπτυξιακού κέντρου της Περιφερειακής Ενότητας, διαθέτει Κέντρο υγείας και ένα (1) Γενικό Λύκειο, ένα (1) Επαγγελματικό Λύκειο και ένα (1) Γυμνάσιο. Μόνο το Μακρυχώρι από τους λοιπούς οικισμούς με ιδιαίτερο ρόλο από το ισχύον Πλαίσιο, στα όρια του νέου δήμου, διαθέτει Περιφερειακό Ιατρείο. Αντίθετα Περιφερειακά Ιατρεία διαθέτουν οι οικισμοί Παράδεισος, Πέρνη [έχει ένα (1) Γυμνάσιο], Χρυσοχώρι και Νέα Καρυά που στο ισχύον Πλαίσιο δεν παραλαμβάνουν ιδιαίτερο ρόλο.

Όσον αφορά τη Νήσο Θάσο, ο Πρίνος οικισμός με ιδιαίτερο ρόλο, ως κέντρο υπηρεσιών θαλασσιού τουρισμού από το ισχύον Πλαίσιο, διαθέτει Κέντρο Υγείας. Διαθέτουν Περιφερειακά Ιατρεία οι οικισμοί Παναγιά, Λιμενάρια [έχει ένα (1) Λύκειο και ένα (1) Γυμνάσιο], Θεολόγος, Λιμένας Θάσου [έχει ένα (1) Λύκειο και ένα (1) Γυμνάσιο] που από το ισχύον Πλαίσιο παραλαμβάνουν ιδιαίτερο ρόλο είτε ως «παραδοσιακοί οικισμοί» είτε ως «κέντρα υπηρεσιών θαλασσιού τουρισμού». Εντός των ορίων του Δήμου Θάσου υπάρχουν και λοιποί οικισμοί με ιδιαίτερο ρόλο από το ισχύον Πλαίσιο που όμως δε διαθέτουν υποδομές υγείας, ούτε β' θμιας εκπαίδευσης.

Περιφερειακή Ενότητα Ξάνθης

Η Ξάνθη έδρα της Περιφερειακής Ενότητας και έδρα του διευρυμένου Δήμου Ξάνθης διαθέτει Γενικό Νοσοκομείο. Επίσης σε επίπεδο β' θμιας εκπαίδευσης διαθέτει επτά (7) Γενικά Λύκεια, δύο (2) Επαγγελματικά Λύκεια, μία (1) Επαγγελματική Σχολή, ένα (1) Ειδικό Εργαστήριο Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, ένα (1) ΙΕΚ και δέκα (10) Γυμνάσια. Στα όρια του νέου Δήμου, από τους οικισμούς που προβλέπεται από το ισχύον Πλαίσιο να αναλάβουν ιδιαίτερο ρόλο η Σταυρούπολη διαθέτει Κέντρο υγείας και από ένα (1) Λύκειο και ένα (1) Γυμνάσιο, ενώ το Καρυόφυτον δεν διαθέτει υποδομή υγείας αλλά ούτε και β' θμιας εκπαίδευσης. Περιφερειακό Ιατρείο διαθέτουν οι οικισμοί Νεοχώρι και Κιμμερίων που στο ισχύον Πλαίσιο δεν παραλαμβάνουν ιδιαίτερο ρόλο.

Ο Εχίνος που στο ισχύον Πλαίσιο παραλαμβάνει ιδιαίτερο ρόλο ως «κέντρο ανάπτυξης ορεινών περιοχών» διαθέτει Κέντρο Υγείας και από ένα (1) Λύκειο και ένα (1) Γυμνάσιο, ενώ η Σμίνθη που στο Πλαίσιο δεν προβλέπεται να παραλάβει ιδιαίτερο ρόλο, με τη νέα διοικητική μεταρρύθμιση αναβαθμίζεται και ορίζεται έδρα του νέου Δήμου Μύκης, ενώ δε διαθέτει υποδομή υγείας, ούτε υποδομές β' θμιας εκπαίδευσης. Περιφερειακά ιατρεία διαθέτουν οι οικισμοί Θέρμων, Ωραιού, Κοτύλης, Μύκης, Κενταύρου και Σατρών, οι οποίοι στο ισχύον Πλαίσιο δεν προβλέπεται να αναλάβουν ιδιαίτερο ρόλο και δε διαθέτουν υποδομές β' θμιας εκπαίδευσης. Επίσης στον οικισμό Γλαύκη υπάρχει ένα (1) Λύκειο και ένα (1) Γυμνάσιο, καθώς και στον οικισμό Άνω Θέρμα υπάρχει ένα (1) Γυμνάσιο, ενώ δεν προβλέπεται να αναλάβουν ιδιαίτερο ρόλο.

Τα Άβδηρα που από το ισχύον Πλαίσιο προβλέπονται ως τοπικό αναπτυξιακό κέντρο της Περιφερειακής Ενότητας Ξάνθης διαθέτουν Περιφερειακό Ιατρείο και από ένα (1) Λύκειο και ένα (1) Γυμνάσιο. Περιφερειακά Ιατρεία στα όρια του νέου Δήμου Αβδηρών διαθέτουν η Γενησέα [έχει και ένα (1) Γυμνάσιο], που αποτελεί και έδρα του νέου δήμου, το Σέλερο (έδρα πρώην δήμου), ενώ δε διαθέτουν υποδομές υγείας οι οικισμοί Μάνδρα, Μυρωδάτο, Νέα Κεσσάνη και Λάγος που από το ισχύον Πλαίσιο προβλέπονταν να παραλάβουν ιδιαίτερο ρόλο. Αντίθετα Περιφερειακά Ιατρεία διαθέτουν οι οικισμοί Διομήδεια και Κουτσό που στο ισχύον Πλαίσιο δεν παραλαμβάνουν ιδιαίτερο ρόλο και δε διαθέτουν και υποδομές β' θμιας εκπαίδευσης. Ένα (1) Γυμνάσιο

υπάρχει στον οικισμό Πολύσιτο, που στο ισχύον Πλαίσιο δεν παραλαμβάνει ιδιαίτερο ρόλο.

Το Εύλαλο παραμένει έδρα του Δήμου Τοπείρου με ιδιαίτερο ρόλο από το ισχύον Πλαίσιο και διαθέτει Περιφερειακό Ιατρείο, ενώ δε διαθέτει υποδομές β' θμιας εκπαίδευσης. Από τους λοιπούς οικισμούς με ιδιαίτερο ρόλο, διαθέτουν Περιφερειακά ιατρεία, οι Τοξότες [έχει και ένα (1) Γυμνάσιο] και το Εράσμιο [έχει ένα (1) Λύκειο και ένα (1) Γυμνάσιο], ενώ δε διαθέτουν υποδομές υγείας αλλά ούτε και β' θμιας εκπαίδευσης η Γαλανή και τα Μάγγανα. Ένα (1) Γυμνάσιο υπάρχει στον οικισμό Όλβιο, που στο ισχύον Πλαίσιο δεν παραλαμβάνει ιδιαίτερο ρόλο.

Περιφερειακή Ενότητα Ροδόπης

Η Κομοτηνή έδρα της Περιφερειακής Ενότητας και έδρα του Δήμου Κομοτηνής, έχει Νοσοκομείο. Επίσης σε επίπεδο β' θμιας εκπαίδευσης διαθέτει πέντε (5) Γενικά Λύκεια, τρία (3) Επαγγελματικά Λύκεια, μία (1) Επαγγελματική Σχολή, ένα (1) Ειδικό Εργαστήριο Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, ένα (1) ΙΕΚ και επτά (7) Γυμνάσια. Εντός των ορίων του διευρυμένου Δήμου Κομοτηνής ο Αίγειρος που στο ισχύον ΠΠΧΣΑΑ παραλαμβάνει ρόλο «*τοπικού αναπτυξιακού κέντρου*», δε διαθέτει υποδομή υγείας ούτε υποδομές β' θμιας εκπαίδευσης. Επίσης από τους «*λοιπούς οικισμούς με ιδιαίτερο ρόλο*» κατά το ισχύον Πλαίσιο, μόνο το Νέο Σιδηροχώρι διαθέτει Περιφερειακό Ιατρείο και ένα (1) Γυμνάσιο. Αντίθετα Περιφερειακά Ιατρεία διαθέτουν οι οικισμοί Νέα Καλλίστη [έχει και ένα (1) Γυμνάσιο], Παραδημή, Θρυλόριο, Γρατίνη και Πανδρόσου, ο ρόλος των οποίων δεν έχει αξιολογηθεί ιδιαίτερα από το ισχύον Πλαίσιο.

Ο Ίασμος έδρα του διευρυμένου Δήμου Ιάσμου και με ρόλο «*τοπικού αναπτυξιακού κέντρου*», διαθέτει Κέντρο Υγείας και ένα (1) Γυμνάσιο. Εντός των ορίων του Δήμου από τους λοιπούς οικισμούς με ιδιαίτερο ρόλο κατά το ισχύον ΠΠΧΣΑΑ μόνο ο Σώστης διαθέτει υποδομή υγείας και συγκεκριμένα Περιφερειακό Ιατρείο. Περιφερειακά Ιατρεία διαθέτουν οι οικισμοί Πολυάνθου, Ασωμάτων και Αμβροσίας, ο ρόλος των οποίων δεν έχει αξιολογηθεί ιδιαίτερα από το ισχύον ΠΠΧΣΑΑ. Οι οικισμοί αυτοί δε διαθέτουν υποδομές β' θμιας εκπαίδευσης.

Η Φιλλύρα αναβαθμίζεται από τη νέα διοικητική μεταρρύθμιση σε έδρα του διευρυμένου Δήμου Αρριανών. Διαθέτει Περιφερειακό Ιατρείο, όπως και «*οι λοιποί οικισμοί με ιδιαίτερο ρόλο*» κατά το ισχύον Πλαίσιο στα όρια του δήμου, Αρριανών (πρώην έδρα Δήμου), Κέχρου και Οργάνης (κέντρα ανάπτυξης ορεινών περιοχών). Υποδομή β' θμιας εκπαίδευσης διαθέτει μόνο η Οργάνη και είναι ένα (1) Γυμνάσιο.

Οι Σάπες με ιδιαίτερο αναπτυξιακό ρόλο σύμφωνα με το ισχύον Πλαίσιο και λόγω θέσης στο μέσον του άξονα Κομοτηνή-Αλεξανδρούπολη, ορίζονται και έδρα του νέου Δήμου Μαρώνας-Σαπών. Διαθέτουν Κέντρο υγείας και από ένα (1) Λύκειο (Διαπολιτισμικό) και ένα (1) Γυμνάσιο (Διαπολιτισμικό). Στα όρια του νέου δήμου, η Ξυλαγανή ως «*τοπικό αναπτυξιακό κέντρο*» κατά το ισχύον Πλαίσιο διαθέτει Περιφερειακό ιατρείο καθώς η Μαρώνα ως «*παραδοσιακός οικισμός με ιδιαίτερο ρόλο*». Στην Ξυλαγανή υπάρχει και ένα (1) Λύκειο και ένα (1) Γυμνάσιο. Περιφερειακά ιατρεία διαθέτουν και η Νέα Σάντα, η Αρίσβη, το Πάμφορο, η Συκκοράχη και η Στρώμη, οικισμοί που στο ισχύον Πλαίσιο δεν παραλαμβάνουν ιδιαίτερο ρόλο.

Περιφερειακή Ενότητα Έβρου

Η Αλεξανδρούπολη έχει το Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο. Είναι και Βαλκανικό Κέντρο Υγείας όπως έχει προβλεφθεί από το ΠΠ στο πλαίσιο του ρόλου της ως «*κέντρου δι-*

ευρωπαϊκών δικτύων και υπηρεσιών». Διαθέτει πέντε (5) Γενικά Λύκεια, τρία (3) Επαγγελματικά Λύκεια, μία (1) Επαγγελματική Σχολή, ένα (1) Ειδικό Εργαστήριο Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, ένα (1) ΙΕΚ και έξι (6) Γυμνάσια.

Γενικό Νοσοκομείο διαθέτει και το Διδυμότειχο με ειδικό ρόλο από το ισχύον Πλαίσιο ως ιστορική πόλη-πύλη και έδρα του διευρυμένου δήμου Διδυμοτείου. Διαθέτει επίσης ένα (1) Γενικό Λύκειο, ένα (1) Επαγγελματικό Λύκειο και ένα (1) Γυμνάσιο. Οι Μεταξάδες, «*τοπικό αναπτυξιακό κέντρο*» σύμφωνα με το ισχύον Πλαίσιο, δεν διαθέτουν υποδομή υγείας, διαθέτει όμως ένα (1) Γυμνάσιο.

Κέντρο υγείας διαθέτει και το Σουφλί, έδρα του διευρυμένου δήμου Σουφλίου και υπάρχει ένα (1) Λύκειο και ένα (1) Γυμνάσιο. Περιφερειακά Ιατρεία έχουν οι Φέρες που διαθέτουν επίσης ένα (1) Λύκειο και ένα (1) Γυμνάσιο και το Τυχερό με επίσης ένα (1) Λύκειο και ένα (1) Γυμνάσιο.

Η Σαμοθράκη ως «*κέντρο ειδικού τουρισμού*» διαθέτει Κέντρο Υγείας, ενώ Περιφερειακό Ιατρείο διαθέτει η Καμαριώτισσα. Επιπλέον στη Σαμοθράκη υπάρχει ένα (1) Γενικό Λύκειο και ένα (1) Γυμνάσιο.

Η Ορεστιάδα έχει Κέντρο Υγείας. Στο Περιφερειακό Πλαίσιο ως «*κέντρο περιφερειακής ανάπτυξης με διασυνοριακό χαρακτήρα*» και έδρα του διευρυμένου Δήμου Ορεστιάδας, είχε προταθεί η δημιουργία νοσοκομείου που δεν έγινε. Η Ορεστιάδα έχει τρία (3) Γενικά Λύκεια, δύο (2) Επαγγελματικά Λύκεια, ένα (1) Ειδικό Εργαστήριο Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, ένα (1) ΙΕΚ και τέσσερα (4) Γυμνάσια. Τα Δίκαia ως «*νέο αστικό κέντρο βορείου Έβρου-βορειότερη πύλη της χώρας*» διαθέτουν Κέντρο Υγείας, έχουν ένα (1) Λύκειο και ένα (1) Γυμνάσιο. Η Νέα Βύσσα ως τοπικό αναπτυξιακό κέντρο, το Ορμένιο, οι Καστανές και ο Κυπρίνος ως οικισμοί με ιδιαίτερο ρόλο, διαθέτουν Περιφερειακά Ιατρεία. Η Νέα Βύσσα έχει ένα (1) Λύκειο και ένα (1) Γυμνάσιο ενώ ένα (1) Γυμνάσιο έχει και ο Κυπρίνος. Περιφερειακό Ιατρείο διαθέτει και το Μικρό Δέρειο όχι όμως και η Δαδιά που στο ισχύον Πλαίσιο έχουν χαρακτηριστεί ως κέντρα ανάπτυξης ορεινών περιοχών. Επίσης Περιφερειακά Ιατρεία διαθέτουν οι μεθοριακοί σταθμοί Πύθιο και Καστανιές, ενώ δε διαθέτουν οι Κήποι. Από τις έδρες των πρώην δήμων, οικισμοί με ιδιαίτερο ρόλο σύμφωνα με το ισχύον Πλαίσιο, τα Λάβαρα διαθέτουν Περιφερειακό Ιατρείο όχι όμως το Αρίστηνο. Στα Λάβαρα υπάρχει ένα (1) Γυμνάσιο.

Αντίθετα υπάρχουν Περιφερειακά Ιατρεία σε οικισμούς που στο ισχύον Πλαίσιο δεν φαίνεται να αναλαμβάνουν κάποιο ειδικό ρόλο όπως στους: Άνθειας (υπάρχει ένα (1) Γυμνάσιο), Αισύμης, Πέπλου [υπάρχει ένα (1) Γυμνάσιο], Μάκρης στα όρια του διευρυμένου δήμου Αλεξανδρούπολης, Λυκόφωτος, Προβατώνα, Μεγάλου Δερείου, Πρωτοκκλησίου στα όρια του διευρυμένου δήμου Σουφλίου, Πετρωτών, Σηγλαίου, Θουρίου, Καβύλης, Βάλτου, Ριζίων [υπάρχει ένα (1) Γυμνάσιο], Αμπελακίων και Ζώνης στα όρια του διευρυμένου Δήμου Ορεστιάδας και Μάνης, Ελαφοχωρίου, Πετράδων, Κυανής στα όρια του διευρυμένου δήμου Διδυμοτείου.

Υποδομές πολιτισμού

Όσον αφορά σε κοινωνικές υποδομές που συμβάλουν στην ενδυνάμωση του ρόλου που καλούνται να παίξουν τα αστικά κέντρα στο σύστημα διάρθρωσης του οικιστικού δικτύου έχουμε σημαντικές υποδομές πολιτισμού όπως:

Περιφερειακή Ενότητα Δράμας

Στη Δράμα, κέντρο περιφερειακής ανάπτυξης, συναντάμε δύο Μουσεία, το Αρχαιολογικό Μουσείο, με ευρήματα της πόλης της Δράμας και της ευρύτερης περιοχής, και το Εκκλησιαστικό Μουσείο. Στο Παρανέστι, ορεινό οικισμό με ιδιαίτερο ρόλο λειτουργεί Μουσείο Φυσικής Ιστορίας με στόχο την γνωριμία με το φυσικό περιβάλλον της Ροδόπης και της κοιλάδας του Νέστου.

Περιφερειακή Ενότητα Καβάλας

Στην Καβάλα, κέντρο και έδρα της περιφερειακής ενότητας Καβάλας, συναντάμε το Αρχαιολογικό Μουσείο Καβάλας, όπου στεγάζεται και ΙΗ' Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων, με εκθέματα από όλη την περιφερειακή ενότητα αλλά και την ευρύτερη περιοχή της Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης. Επίσης λειτουργεί το Μουσείο Καπνού του Δήμου Καβάλας, με παγκόσμια μοναδικότητα την πληροφορία για την εμπορική επεξεργασία των ανατολικών καπνών και το Δημοτικό Μουσείο Καβάλας. Αρχαιολογικό Μουσείο υπάρχει στους Φιλίππους με ευρήματα από τον προϊστορικό οικισμό Ντικιλί Τας, Ιστορικό και Λαογραφικό Μουσείο Στέγης Πολιτισμού στη Νέα Καρβάλη, Μουσείο Κέρινων Ομοιωμάτων στα Κήπια Ελευθερούπολης. Αρχαιολογικό Μουσείο υπάρχει στη Θάσο με αξιόλογα ευρήματα της πόλης.

Περιφερειακή Ενότητα Ξάνθης

Στην περιφερειακή ενότητα Ξάνθης, στην Ξάνθη έδρα της ΠΕ, υπάρχουν δύο Μουσεία, το Λαογραφικό Μουσείο και το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας, ενώ υπάρχει και Δημοτική Πινακοθήκη με μόνιμες συλλογές αλλά και περιοδικές εκθέσεις, αποτελώντας έναν σημαντικό πολιτιστικό παράγοντα στην πόλη. Επίσης Λαογραφικό Μουσείο υπάρχει και στη Σταυρούπολη με εκθέματα της καθημερινής ζωής του χωριού. Στα Άβδηρα, ιστορική έδρα του νέου δήμου Αβδηρών και αναπτυξιακό κέντρο, υπάρχει Λαογραφικό Μουσείο και Αρχαιολογικό.

Περιφερειακή Ενότητα Ροδόπης

Στην Κομοτηνή έδρα της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, συναντάμε, το Αρχαιολογικό Μουσείο με εκθέματα από διάφορες αρχαιολογικές θέσεις και αρχαίες πόλεις της Θράκης, το Λαογραφικό Μουσείο με πολύτιμες συλλογές αντικειμένων από την Κομοτηνή και την ευρύτερη περιοχή, το Μουσείο Παιδείας της Εταιρείας Παιδαγωγικών Επιστημών Κομοτηνής, το Εκκλησιαστικό Μουσείο (στο κτίσμα Ιμαρέτ), το Μουσείο Καλαθοπλεκτικής των Ρομά, με μοναδικότητα ευρωπαϊκού επιπέδου σε αντίστοιχο τεχνολογικό-εθνολογικό Μουσείο, καθώς και το Βυζαντινό Μουσείο-Στέγη Γραμμάτων και Τεχνών, με συλλογή σπάνιων εκδόσεων, χειρογράφων, κεραμικών κ.ά. Αξιοσημείωτη είναι επίσης η ύπαρξη του Μουσείου «Καραθεοδωρή», το μοναδικό στον κόσμο αφιερωμένο στο διακεκριμένο επιστήμονα του προηγούμενου αιώνα, με στόχο όπως τονίζεται από το Δήμο Κομοτηνής, να αποτελέσει πνευματικό και ερευνητικό κέντρο για τη Θράκη και την Ελλάδα γενικότερα.

Περιφερειακή Ενότητα Έβρου

Στην Περιφερειακή Ενότητα του Έβρου, στην Αλεξανδρούπολη, έδρα της ΠΕ και δεύτερο αναπτυξιακό κέντρο στο δίπολο Κομοτηνή-Αλεξανδρούπολη, υπάρχει το Εκκλησιαστικό Μουσείο της Μητρόπολης Αλεξανδρούπολης και Σαμοθράκης, ενώ αξιόλογη

είναι η Συλλογή Θράκης Αγγέλας Γιαννακίδου εθνολογικού περιεχομένου. Επίσης λειτουργεί Λαογραφικό Μουσείο του Συλλόγου Καππαδοκών και Ιστορικό Μουσείο του Συλλόγου Αρχαιοφίλων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς νομού Έβρου.

Στο Σουφλί υπάρχει το αξιόλογο Μουσείο του Ελληνικού Μεταξίου, ενώ στις Φερές το Λαογραφικό Μουσείο.

Στο Διδυμότειχο, αναπτυξιακό κέντρο σε συνεργασία με την Ορεστιάδα στο διασυνοριακό άξονα ανάπτυξης, συναντάμε Λαογραφικό Μουσείο με εκθέματα από την καθημερινή ζωή της περιοχής και Στρατιωτικό Μουσείο. Επίσης υπάρχει και Δημοτική Πινακοθήκη. Στην Ορεστιάδα λειτουργεί Ιστορικό και Λαογραφικό Μουσείο. Στη Χώρα Σαμοθράκης λειτουργεί Λαογραφικό Μουσείο, ενώ στον αρχαιολογικό χώρο της Παλαιόπολης βρίσκεται το Μουσείο με ευρήματα κυρίως της μεγάλης ανασκαφής του Ιερού των Μεγάλων Θεών. Αξιοσημείωτο και με διαστάσεις ιδιαίτερου χαρακτηριστικού γνωρίσματος αποτελούν τα ξωκλήσια της σαμοθρακικής υπαίθρου.

A.1.1.α. 6-7. Φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον

ΦΥΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Αξιόλογα και ευαίσθητα οικοσυστήματα

Ως προς τη θεσμοθέτηση αλλά και τη διαχείριση προστατευόμενων περιοχών προέκυψαν σημαντικές εξελίξεις από την εφαρμογή του ΠΠΧΣΑΑ μέχρι σήμερα. Οι σημαντικότερες από αυτές θεωρούνται οι εξής:

- θεσμοθέτηση τεσσάρων νέων Εθνικών Πάρκων στην περιοχή της περιφέρειας όπου ορίζονται ζώνες με συγκεκριμένους περιορισμούς σε ότι αφορά τις χρήσεις γης και τις δραστηριότητες,
- η συμπλήρωση του καταλόγου των περιοχών NATURA 2000 με νέες περιοχές και η ένταξη του καταλόγου των περιοχών στο δίκτυο προστατευόμενων περιοχών της ΕΕ,
- η λειτουργία των Φορέων Διαχείρισης της Περιφέρειας που ορίστηκαν σύμφωνα με το Ν.3044/02.

Επίσης σύμφωνα με το Ν.3937/11 (ΦΕΚ60Α/31.3.11) «Διατήρηση της βιοποικιλότητας και άλλες διατάξεις» ορίζεται το «Εθνικό σύστημα προστατευόμενων περιοχών» που αποτελείται από όλες τις περιοχές που υπάγονται σε μια ή περισσότερες από τις κατηγορίες του άρθρου 19 του Ν.1650/1986 (ΦΕΚ160 Α').

Σύμφωνα με το Άρθρο 5 (Αντικατάσταση του άρθρου 19 του Ν.1650/1986) του Ν.3937/2011, οι προστατευόμενες περιοχές διακρίνονται σε :

- Περιοχές απόλυτης προστασίας της φύσης (Strict nature reserves),
- Περιοχές προστασίας της φύσης (Nature reserves),
- Φυσικά πάρκα (Natural parks),
- Εθνικά πάρκα (National parks),
- Περιφερειακά πάρκα (Regional parks),
- Περιοχές προστασίας οικοτόπων και ειδών (Habitat/species management areas). Διακρίνονται σε ΕΖΔ, ΖΕΠ και Καταφύγια Άγριας Ζωής (ΚΑΖ).
 - ο Ειδικές Ζώνες Διατήρησης (Special Areas of Conservation)
 - ο Ζώνες Ειδικής Προστασίας (Special Protection Areas)
 - ο Καταφύγια Άγριας Ζωής (Wildlife refuges)
- Τοπία²⁴
 - ο Προστατευόμενα τοπία (Protected landscapes / seascapes)
 - ο Προστατευόμενοι φυσικοί σχηματισμοί (Protected natural formations)

Κατηγορίες όπως οι «Περιοχές απόλυτης προστασίας της φύσης» και οι «Περιοχές προστασίας της φύσης» αποτελούν ζώνες των θεσμοθετημένων Εθνικών Πάρκων για τις οποίες υφίστανται συγκεκριμένοι περιορισμοί.

Σε ότι αφορά τις περιοχές προστασίας οικοτόπων και ειδών διακρίνονται σε:

- Ειδικές Ζώνες Διατήρησης (Special Areas of Conservation)

²⁴ Τοπία που έχουν κηρυχθεί ως αισθητικά δάση, ως περιαστικά δάση, ως προστατευόμενα δάση και ως διατηρητέα μνημεία της φύσης, εντάσσονται στην αντίστοιχη κατηγορία. Για τα ήδη κηρυγμένα τοπία ιδιαίτερου φυσικού κάλλους, με απόφαση Υπουργού ΠΕΚΑ, ρυθμίζονται οι όροι ένταξής τους.

- Ζώνες Ειδικής Προστασίας (Special Protection Areas)
- Καταφύγια Άγριας Ζωής (Wildlife refuges)

Οι περιοχές αυτές είτε βρίσκονται εντός Εθνικών Πάρκων, οπότε ακολουθούν το χαρακτηρισμό των ζωνών προστασίας και τους περιορισμούς των Εθνικών Πάρκων, είτε βρίσκονται εκτός Εθνικών Πάρκων, οπότε ακολουθούν τους ελάχιστους περιορισμούς που θέτει ο Ν.3937/11. Οι Ειδικές Ζώνες Διατήρησης (ΕΖΔ) και οι Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) εντάσσονται στο δίκτυο NATURA 2000. Στην ΠΑΜΘ υπάρχουν 34 περιοχές ΖΕΠ και ΕΖΔ. Από αυτές, οι 16 είναι ΖΕΠ με συνολική έκταση 457.563,75Ha και οι 18 ΕΖΔ με συνολική έκταση 175.802,1Ha. Η μεγαλύτερη σε έκταση ΖΕΠ είναι η περιοχή «Κεντρική Ροδόπη και κοιλάδα Νέστου» (GR1140008), με 105.948,3Ha, ενώ η μεγαλύτερη ΕΖΔ είναι η περιοχή «Βουνά Έβρου» (GR1110005), με 42.372,5Ha. Σε πολλές από τις περιοχές αυτές υπάρχουν επιφάνειες με αλληλοεπικάλυψη.

Οι περιοχές ΖΕΠ και ΕΖΔ της ΠΑΜΘ παρουσιάζονται στον επόμενο πίνακα:

Πίνακας 84: Περιοχές ΖΕΠ και ΕΖΔ της Περιφέρειας ΑΜΘ				
α/α	Κωδικός	Κατηγορία	Ονομασία	Έκταση (ha)
ΠΕ ΕΒΡΟΥ				
1	GR1110002	ΖΕΠ	ΔΑΣΟΣ ΔΑΔΙΑΣ-ΣΟΥΦΛΙ	41111,58
2	GR1110003	ΕΖΔ	ΤΡΕΙΣ ΒΡΥΣΕΣ	9912,62
3	GR1110004	ΕΖΔ	ΦΕΓΓΑΡΙ ΣΑΜΟΘΡΑΚΗΣ, ΑΝΑΤΟΛΙΚΕΣ ΑΚΤΕΣ, ΒΡΑΧΟΝΗΣΙΔΑ ΖΟΥΡΑΦΑ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ	16437,741
4	GR1110005	ΕΖΔ	ΒΟΥΝΑ ΕΒΡΟΥ	42372,5
5	GR1110006	ΖΕΠ	ΔΕΛΤΑ ΕΒΡΟΥ	12557,92
6	GR1110007	ΕΖΔ	ΔΕΛΤΑ ΕΒΡΟΥ ΚΑΙ ΔΥΤΙΚΟΣ ΒΡΑΧΙΩΝΑΣ	9857,56
7	GR1110008	ΖΕΠ	ΠΑΡΑΠΟΤΑΜΙΟ ΔΑΣΟΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΒΡΟΥ ΚΑΙ ΑΡΔΑ	25931,73
8	GR1110009	ΖΕΠ	ΝΟΤΙΟ ΔΑΣΙΚΟ ΣΥΜΠΛΕΓΜΑ ΕΒΡΟΥ	29275,36
9	GR1110010	ΖΕΠ	ΟΡΕΙΝΟΣ ΕΒΡΟΣ – ΚΟΙΛΑΔΑ ΔΕΡΕΙΟΥ	48907,49
10	GR1110011	ΖΕΠ	ΚΟΙΛΑΔΑ ΕΡΥΘΡΟΠΟΤΑΜΟΥ: ΑΣΒΕΣΤΑΔΕΣ, ΚΟΥΦΟΒΟΥΝΟ, ΒΡΥΣΙΚΑ (*)	9587,12
11	GR1110012	ΖΕΠ	ΣΑΜΟΘΡΑΚΗ: ΟΡΟΣ ΦΕΓΓΑΡΙ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΖΩΝΗ (*)	21021,87
ΠΕ ΞΑΝΘΗΣ				
12	GR1120003	ΕΖΔ	ΟΡΟΣ ΧΑΪΝΤΟΥ-ΚΟΥΛΑ & ΓΥΡΩ ΚΟΥΦΕΣ	3491,99
13	GR1120004	ΖΕΠ	ΣΤΕΝΑ ΝΕΣΤΟΥ	8752,99
14	GR1120005	ΕΖΔ	ΑΙΣΘΗΤΙΚΟ ΔΑΣΟΣ ΝΕΣΤΟΥ	2335,86
ΠΕ ΡΟΔΟΠΗΣ				
15	GR1130006	ΕΖΔ	ΠΟΤΑΜΟΣ ΦΙΛΙΟΥΡΗΣ	2058,44
16	GR1130007	ΕΖΔ	ΠΟΤΑΜΟΣ ΚΟΜΨΑΤΟΣ (ΝΕΑ ΚΟΪΤΗ)	423,65
17	GR1130008	ΕΖΔ	ΜΑΡΩΝΕΙΑ-ΣΠΗΛΑΙΟ	1,31
18	GR1130009	ΕΖΔ	ΛΙΜΝΕΣ & ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΕΣ ΤΗΣ ΘΡΑΚΗΣ-ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΖΩΝΗ	29455,98
19	GR1130010	ΖΕΠ	ΛΙΜΝΕΣ ΒΙΣΤΟΝΙΣ, ΙΣΜΑΡΙΣ-ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΕΣ ΠΟΡΤΟ ΛΑΓΟΣ, ΑΛΥΚΗ ΠΤΕΛΕΑ, ΞΗΡΟΛΙΜΝΗ, ΚΑΡΑΤΖΑ	18217,14
20	GR1130011	ΖΕΠ	ΚΟΙΛΑΔΑ ΦΙΛΙΟΥΡΙ	37565,9
21	GR1130012	ΖΕΠ	ΚΟΙΛΑΔΑ ΚΟΜΨΑΤΟΥ	16600,86
ΠΕ ΔΡΑΜΑΣ				
22	GR1140001	ΕΖΔ	ΔΑΣΟΣ ΦΡΑΚΤΟΥ	1090,05
23	GR1140002	ΕΖΔ	ΡΟΔΟΠΗ (ΣΗΜΥΔΑ)	6715,45
24	GR1140003	ΕΖΔ	ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΛΑΤΙΑ, ΠΥΡΑΜΙΣ ΚΟΥΤΡΑ	7447,1
25	GR1140004	ΕΖΔ	ΚΟΥΦΕΣ ΟΡΟΥΣ ΦΑΛΑΚΡΟ	9845,62
26	GR1140008	ΖΕΠ	ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΡΟΔΟΠΗ ΚΑΙ ΚΟΙΛΑΔΑ ΝΕΣΤΟΥ (**)	105948,3
27	GR1140009	ΖΕΠ	ΟΡΟΣ ΦΑΛΑΚΡΟ (*)	25484,44
ΠΕ ΚΑΒΑΛΑΣ				

28	GR1150001	ΖΕΠ	ΔΕΛΤΑ ΝΕΣΤΟΥ ΚΑΙ ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΕΣ ΚΕΡΑΜΩΤΗΣ ΚΑΙ ΝΗΣΟΣ ΘΑΣΟΠΟΥΛΑ	14624,76
29	GR1150005	ΕΖΔ	ΚΟΡΥΦΕΣ ΟΡΟΥΣ ΠΑΓΓΑΙΟ	10345,47
30	GR1150008	ΕΖΔ	ΟΡΜΟΣ ΠΟΤΑΜΙΑΣ-ΑΚΡ. ΠΥΡΓΟΣ ΕΩΣ Ν. ΓΡΑΜΒΟΥΣΣΑ	357,89
31	GR1150009	ΕΖΔ	ΚΟΛΠΟΣ ΠΑΛΑΙΟΥ - ΟΡΜΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ	1168,27
32	GR1150010	ΕΖΔ	ΔΕΛΤΑ ΝΕΣΤΟΥ & ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΕΣ ΚΕΡΑΜΩΤΗΣ-ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΖΩΝΗ	22484,63
33	GR1150011	ΖΕΠ	ΟΡΟΣ ΠΑΓΓΑΙΟ ΚΑΙ ΝΟΤΙΕΣ ΥΠΩΡΕΙΕΣ ΤΟΥ (*)	24384
34	GR1150012	ΖΕΠ	ΘΑΣΟΣ (ΟΡΟΣ ΥΨΑΡΙΟ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΖΩΝΗ) ΚΑΙ ΝΗΣΙΔΕΣ ΚΟΙΝΥΡΑ, ΞΗΡΟΝΗΣΙ (*)	17592,29

(*) Προσθήκη περιοχών ΖΕΠ μετά την επικαιροποίησης βάσης δεδομένων του NATURA 2000 το 2010

(**) έχει διαγραφεί ο παλαιός κωδικός ΖΕΠ GR1140007 και έχει ενσωματωθεί στη νέα ΖΕΠ GR1140008.

Εκτός από τις προηγούμενες περιοχές υπάρχουν και ορισμένες που καταγράφονται στην ΠΕ Σερρών της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας και περιλαμβάνονται κατά ένα μέρος στην ΠΑΜΘ. Οι περιοχές αυτές είναι οι:

- Εκβολές Πόταμου Στρυμόνα (SCI-SPA, GR1260002) - τμήμα ανήκει στην ΠΕ Καβάλας,
- Κορυφές Όρους Μενοίκιον - Όρος Κούσκουρας - Ύψωμα (SCI, GR1260004) - τμήμα ανήκει στην ΠΕ Δράμας,
- Κορυφές Ορούς Όρβιλος (SCI, GR1260005) - τμήμα ανήκει στην ΠΕ Δράμας,
- Κοιλιάδα Τιμίου Προδρόμου - Μενοίκιον (SPA, GR1260009) - τμήμα ανήκει στην ΠΕ Δράμας.

Επίσης οι περιοχές «Κορυφές Ορούς Παγγαίο» (ΕΖΔ, GR1150005) και «Όρος Παγγαίο και Νότιες Υπωρείες του» (ΖΕΠ, GR1150011) ενώ ανήκουν στο Ν.Καβάλας περιλαμβάνονται κατά ένα μέρος και στην ΠΕ Σερρών.

Οι δράσεις διαχείρισης (π.χ περιβαλλοντική παρακολούθηση, καταγραφή οικοτόπων) που υλοποιούνται από τους αρμόδιους φορείς για τις περιοχές ΖΕΠ και ΕΖΔ συνήθως διαχωρίζονται ανάλογα με την ένταξή τους σε περιοχή θεσμοθετημένου Εθνικού Πάρκου που ελέγχεται από Φορέα Διαχείρισης ή αν βρίσκονται εκτός αυτού. Στην περίπτωση ΖΕΠ και ΕΖΔ εκτός Εθνικών Πάρκων η δράσεις συνήθως συντονίζονται από τις αρμόδιες υπηρεσίες του ΥΠΕΚΑ.

Η κατάσταση στις περιοχές αυτές ποικίλει ανάλογα με το μέγεθος των πιέσεων που ασκούνται από ανθρώπινες δραστηριότητες και την ένταξή τους σε προστατευτικό καθεστώς. Έτσι στις περιοχές που ανήκουν σε Εθνικά Πάρκα θεωρείται ότι υπάρχει μία υποτυπώδης φύλαξη και έλεγχος από τους Φορείς Διαχείρισης, ενώ για περιοχές που βρίσκονται εκτός δεν υπάρχει αποτελεσματική αντιμετώπιση από άλλους φορείς. Επίσης οι περιοχές που βρίσκονται στο παραλιακό μέτωπο κατά κανόνα δέχονται μεγαλύτερες πιέσεις από ανθρώπινες δραστηριότητες, τόσο από πλευράς ρύπανσης, όσο και όχλησης ή περιορισμού των βιοτόπων.

Εκτός από τις ΖΕΠ και ΕΖΔ στις περιοχές προστασίας οικοτόπων και ειδών εντάσσονται και τα Καταφύγια Άγριας Ζωής, τα οποία καταλαμβάνουν συνολική έκταση περίπου 1,5 εκ.στρ. και είναι τα εξής:

Πίνακας 85: Καταφύγια Άγριας Ζωής στην ΠΑΜΘ

ΠΕ Δράμας		
1	Παρθένο Δάσος Σίλλης(Παρανεστίου)	234/Β/87
2	Ποταμού Νέστου	624/Β/25/05/01
3	Πλατανιάς, Πτελέας (Πρινολόφου - Μαυροκορδάτου)	1213/Β/31-08-05 Τροποποίηση
4	Ξηροποτάμου - Πετρούσας	624/Β/25/05/01 Τροποποίηση
5	Χαριτωμένη, Καλή Βρύση	639/Β/28-05-01 Τροποποίηση
6	Νευροκόπι, Λειβαδακίου, Αχλαδιάς, Μικροκλεισούρας, Βώλακος, Γρανίτου Δήμου Κ. Νευροκοπίου	639/Β/28-05-01 Τροποποίηση
7	Αετοράχη Παρανεστίου	639/Β/28-05-01 Τροποποίηση. 1213/Β/31-08-05 Τροποποίηση
ΠΕ Εβρου		
8	Άγγελος (Κομάρων)	779Β/76
9	Πουλιά (Μικρού Δερείου-Σουφλίου)	343/29-6-87
10	Τσανάκτερε (Καρυοφύτων)	392/Β/89
11	Καλός Γυαλός (Πλάτης-Αρζου- Ριζών)	354/Β/90
12	Ζιώγα-Καλύβια (Δαδιάς-Σουφλίου)	305/Β/86
13	Δαδιά-Λυκόφως- Λευκίμμη	305/Β/87
14	Καλλιθέα - Τρεις Βρύσες Δήμων Αλεξανδρούπολης, Ορφέα, Σουφλίου	841/Β/03-07-01 Τροποποίηση
15	Κίρκη Δήμου Αλεξανδρούπολης	841/Β/03-07-01 Ίδρυση
16	Βότση Δήμων Διδυμοτείχου και Ορφέα	841/Β/03-07-01 Τροποποίηση
17	Δέλτα Έβρου Δήμων Τραϊανούπολης Φερρών	1069/Β/30-08-00 Αναστολή Τροποποίησης 841/Β/03-07-01 Τροποποίηση
18	Κατσαμπάς Δήμου Σαμοθράκης	841/Β/03-07-01 Τροποποίηση
19	Αλωνούδια Δήμου Σαμοθράκης	841/Β/03-07-01 Τροποποίηση
20	Πυλαίαι - Καβησσού - Φερρών Δήμου Φερρών	841/Β/03-07-01 Τροποποίηση
21	Νίψας - Δρυμού Δήμου Τραϊανούπολης	841/Β/03-07-01 Τροποποίηση. 1213/Β/31-08-05 Τροποποίηση
ΠΕ Καβάλας		
22	Στενά Νέστου- Αριστερή Όχθη ποταμού Νέστου	632/22-9-94
23	Άγιος Τιμόθεος- Κούπια	733/Β/76
24	Παγγαίο όρος Δήμων Παγγαίου - Ελευθερούπολης - Πιερέων - Ορφανού	625/Β/25-05-01 Τροποποίηση
25	Εκβολές Στρυμώνα Δήμος Ορφανού	672/Β/01-06-01 Ίδρυση
26	Λιμανέρια, Θεολόγου, Ποταμιά, Πρίνου, Μαριών Νήσου Θάσου	672/Β/01-06-01 Τροποποίηση
27	Καστενέ Νταγ Δήμου Ορεινού	625/Β/25-05-01 Τροποποίηση
28	Καλλιράχη-Μαριές	744/Β/76
ΠΕ Ξάνθης		
29	Φίλια-Σήμαντρα (Σελέρου)	561/Β/85
30	Ντομούζ Ορμάν (Αβδήρων)	458/Β/85
31	Στενά Νέστου	733/Β/76
32	Κοτζά Ορμάν Νέστου Δήμου Τοπείρου	908/Β/16-07-01 Τροποποίηση
33	Λίμνη Βιστονίδα - Λάγους Δήμου Αβδήρων	908/Β/16-07-01 Τροποποίηση
34	Δρυμού Δήμου Σταυρούπολης	909/Β/16-07-01 Τροποποίηση. 1011/Β/02-08-01 Τροποποίηση
35	Παναγιάς Καλάμους Ταξιάρχων Δήμου Ξάνθης	931/Β/19-07-01 Τροποποίηση

36	Γέρακα - Ωραίου και Δήμου Σταυρούπολης	909/B/16-07-01 Τροποποίηση. 1011/B/02-08-01 Κατάργηση(Μερική). 1012/B/02/08/01 Τροποποίηση
ΠΕ Ροδόπης		
37	Μαυρομάτιο-Λίμνη Μητρικού	354/B/97
38	Φανάρι-Πόρτο Λάγος	666/B/78
39	Αναδασώσεις Ισμάρου	607/B/78
40	Έλος Δήμου Αιγείρου	842/B/03-07-01 Ίδρυση
41	Πτελέα Δήμου Αιγείρου	842/B/03-07-01 Ίδρυση
42	Καρατζά Δήμου Αιγείρου	842/B/03-07-01 Ίδρυση
43	Αλυκή Δήμου Αιγείρου	842/B/03-07-01 Ίδρυση
44	Ξηρολίμνη Δήμου Αιγείρου	842/B/03-07-01 Ίδρυση
45	Αρριανών - Νέας Σάντας Δήμων Αρριανών - Σαπών	842/B/03-07-01 Τροποποίηση
46	Νυμφαία Δήμου Κομοτηνής	842/B/03-07-01 Τροποποίηση
47	Κοιμιάτου Δήμου Ιάσμου	842/B/03-07-01 Τροποποίηση
48	Πατέρμων - Άδας Δήμου Κομοτηνής	842/B/03-07-01 Ίδρυση
49	Κέχρου - Κερασσιάς Κοινότητας Κέχρου	842/B/03-07-01 Ίδρυση
50	Πόας - Διχάλας Δήμου Σώστη	842/B/03-07-01 Ίδρυση
51	Χατήσιο (Κοσμίου)	601/B/76

Πηγή: ΥΠΕΚΑ

Εθνικά Πάρκα Περιφέρειας ΑΜΘ

Εθνικό Πάρκο Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης (ΕΠΑΜΘ) ²⁵

Το Εθνικό Πάρκο Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης (ΕΠΑΜΘ) περιλαμβάνει χερσαία και υδάτινη περιοχή συνολικής έκτασης 726.775,03στρ. (με την περιφερειακή ζώνη), που εκτείνεται στην παράκτια ζώνη των ΠΕ Καβάλας, Ξάνθης και Ροδόπης σε σύνολο 6 Δήμων. Η ΚΥΑ του 2008 ουσιαστικά αντικαθιστά την προγενέστερη ΚΥΑ57/96 (ΦΕΚ 854/B/16.9.1996).

Εντός της έκτασης του Εθνικού Πάρκου καθορίστηκαν ζώνες προστασίας Α (Α1, Α2, Α3, Α4, Α5), Β (Β1, Β2, Β3, Β4, Β5) και Γ (Γ1, Γ2), με τους εξής χαρακτηρισμούς:

- Ζώνη Α1 (Ποταμός Νέστος - παραποτάμιες διαπλάσεις, Λίμνη Βιστωνίδα, παραλίμνια ζώνη, Λίμνη Ισμαρίδα - παραλίμνια ζώνη). Περιοχή προστασίας της φύσης.
- Ζώνη Α2 (Περιοχή λιμνοθαλασσών, ελωδών εκτάσεων μονίμων ή εποχιακών). Περιοχή προστασίας της φύσης.
- Ζώνη Α3 (Τμήματα και εκβολές λοιπών ποταμών και παραποτάμιων διαπλάσεων). Περιοχή προστασίας της φύσης.
- Ζώνη Α4 (Άλσος φωλιάσματος ορνιθοπανίδας περιοχής Πόρτο Λάγος). Περιοχή προστασίας της φύσης.
- Ζώνη Α5 (Θαλάσσια ζώνη). Περιοχή προστασίας της φύσης.
- Ζώνη Β1 (Η περιβάλλουσα την κοίτη του ποταμού Νέστου - Ζώνη Α1- έκταση). Περιοχή προστατευόμενων φυσικών σχηματισμών, προστατευόμενων τοπίων και στοιχείων τοπίου.
- Ζώνη Β2 (Τμήματα ποταμών και παραποτάμιων διαπλάσεων). Περιοχή προστατευόμενων φυσικών σχηματισμών σχηματισμών, προστατευόμενων τοπίων και στοιχείων τοπίου.

²⁵ Χαρακτηρισμός των υδροβιοτόπων Δέλτα Νέστου, Λίμνης Βιστωνίδας με λιμνοθαλάσσια και λιμνισαία χαρακτηριστικά, Λίμνης Ισμαρίδας και της ευρύτερης περιοχής τους ως Εθνικό Πάρκο με Περιφερειακή Ζώνη (ΦΕΚ 497/Δ/17.10.2008).

- Ζώνη B3 (Υπόλοιπη χερσαία έκταση). Περιοχή προστατευόμενων φυσικών σχηματισμών, προστατευόμενων τοπίων και στοιχείων τοπίου.
- Ζώνη B4 (Θαλάσσια έκταση). Περιοχή προστατευόμενων φυσικών σχηματισμών, προστατευόμενων τοπίων και στοιχείων τοπίου.
- Ζώνη B5 (περιοχή γηπέδων πρώην «Φωνή Αμερικής»). Περιοχή προστατευόμενων φυσικών σχηματισμών, προστατευόμενων τοπίων και στοιχείων τοπίου.
- Ζώνη Γ1 (Χερσαία και Θαλάσσια έκταση). Περιοχή οικοανάπτυξης.
- Ζώνη Γ2 (Χερσαία περιοχή). Περιοχή οικοανάπτυξης.

Εκτός της έκτασης του Εθνικού Πάρκου καθορίζεται Περιφερειακή Ζώνη - Ζώνη Δ1 (χερσαία περιοχή).

Περιλαμβάνονται τέσσερις (4) περιοχές του δικτύου Natura 2000:

- Δέλτα Νέστου και λιμνοθάλασσες Κεραμωτής - Ευρύτερη περιοχή και παράκτια ζώνη (GR1150010, ΕΖΔ), με έκταση 22484,63στρ.
- Δέλτα Νέστου και λιμνοθάλασσες Κεραμωτής και Νήσος Θασοπούλα (GR1150001, ΖΕΠ), με έκταση 14624,76στρ.
- Λίμνες Βιστωνίδα, Ισμαρίδα - Λιμνοθάλασσες Πόρτο Λάγος, Αλυκή Πτελέα, Ξηρολίμνη, Καρατζά (GR1130010, ΖΕΠ), με έκταση 18217,14στρ.
- Λίμνες και λιμνοθάλασσες της Θράκης - Ευρύτερη περιοχή και παράκτια ζώνη (GR1130009, ΕΖΔ), με έκταση 29455,98στρ.

Περιλαμβάνονται επίσης δύο (2) περιοχές Ραμσάρ:

- Λίμνη Βιστωνίδα, Πόρτο Λάγος, Λίμνη Ισμαρίδα και γειτονικές λιμνοθάλασσες έκτασης 243.960στρ.
- Δέλτα Νέστου και γειτονικές λιμνοθάλασσες έκτασης 219.300στρ.

Εθνικό Πάρκο Οροσειράς Ροδόπης (ΕΠΟΡ) ²⁶

Το 2009 χαρακτηρίστηκε ως Εθνικό Πάρκο η ευρύτερη περιοχή της οροσειράς της Ροδόπης που εκτείνεται σε 4 Δήμους και δύο ΠΕ (Δράμας και Ξάνθης). Εντός του Εθνικού Πάρκου καθορίστηκαν περιοχές απόλυτης προστασίας της φύσης, προστασίας της φύσης, περιοχές ειδικής διαχείρισης και αειροφορικής χρήσης και ανάπτυξης. Ειδικότερα καθορίστηκαν:

Περιοχές Απόλυτης Προστασίας της Φύσης

Οι παραπάνω περιοχές διακρίνονται στις ζώνες Α1, Α2, Α3, που περιλαμβάνουν τις εξής προστατευόμενες περιοχές:

- Ζώνη Α1: περιλαμβάνει το Παρθένο Δάσος Φρακτού,
- Ζώνη Α2: περιλαμβάνει το διατηρητέο μνημείο της φύσης, της Τσιχλας,
- Ζώνη Α3: περιλαμβάνει την περιοχή Γυφτοκάστρου – Κούλας.

Περιοχές Προστασίας της Φύσης

Οι παραπάνω περιοχές διακρίνονται στις ζώνες Β1, Β2, Β3, Β4, Β5, Β6 και Β7, που περιλαμβάνουν τις εξής προστατευόμενες περιοχές:

- Ζώνη Β1: περιλαμβάνει την περιοχή που περιβάλλει τη Ζώνη Α1,

²⁶ Χαρακτηρισμός χερσαίων και υδάτινων περιοχών της Οροσειράς Ροδόπης ως Εθνικό Πάρκο.(ΦΕΚ 445/Δ/ 2-10-2009)

- Ζώνη B2: περιλαμβάνει την περιοχή που περιβάλλει τις Ζώνες A2 και A3,
- Ζώνη B3: περιλαμβάνει την περιοχή Αετοράχης - Στραβορέματος,
- Ζώνη B4: περιλαμβάνει τον αβαθή επίπεδο τύρφωνα έκτασης 900τμ. που βρίσκεται στη θέση Καλύβια Κούτρα κοντά στο δασικό χωριό Ελατιάς,
- Ζώνη B5: περιλαμβάνει τον αβαθή επίπεδο τυρφώνα έκτασης 500 τμ. που βρίσκεται παραπλεύρως του δρόμου κοντά στο δασικό χωριό Ελατιάς.
- Ζώνη B6: περιλαμβάνει το παραποτάμιο δάσος σκλήθρου (*Alnus in cana*) έκτασης ενός εκταρίου που βρίσκεται στην τοποθεσία Ερείπια βαθυρέματος κατά μήκος του ομώνυμου ρέματος,
- Ζώνη B7: περιλαμβάνει την κοίτη του Στραβορέματος και τα εκατέρωθεν αυτής υπαλπικά - αλπικά λιβάδια βόρεια του δασικού χωριού Ελατιάς.

Περιοχές Ειδικής Διαχείρισης και Αειφορικής Χρήσης και Ανάπτυξης

Οι παραπάνω περιοχές διακρίνονται στις ζώνες Γ1, Γ2, Γ3, Γ4, Γ5 (ειδικής διαχείρισης) και Γ6 (αειφορικής χρήσης και ανάπτυξης), ως εξής:

- Ζώνη Γ1: περιλαμβάνει την περιοχή δασών Σημύδας Ποταμών - Σιδηρόνερου - Νέστου,
- Ζώνη Γ2: περιλαμβάνει τα δάση υψηλής παραγωγικότητας Ερυθρελάτης και Δασικής Πεύκης της ευρύτερης περιοχής Τσάκαλου - Βαθυρέματος.
- Ζώνη Γ3: περιλαμβάνει τις δασικές εκτάσεις του Όρους Φαλακρού .
- Ζώνη Γ4: περιλαμβάνει το τμήμα της κοίτης του ποταμού Νέστου από το φράγμα του Τεμένους μέχρι την Ελληνοβουλγαρική μεθόριο, την παρόχθια ζώνη πλάτους 500μ. εκατέρωθεν της κοίτης, καθώς και την περιοχή που κατακλύζεται από τα νερά της τεχνητής λίμνης Τεμένους,
- Ζώνη Γ5: περιλαμβάνει την ευρύτερη περιοχή Αρκουδορέματος Χαϊντού,
- Ζώνη Γ6: περιλαμβάνει όλες τις λοιπές εκτάσεις του Εθνικού Πάρκου.

Επιπλέον το Εθνικό Πάρκο διακρίνεται σε δύο χωρικές ενότητες. Η χωρική ενότητα I (κύρια έκταση του Εθνικού Πάρκου, Εθνικός Δρυμός), περιλαμβάνει τις ζώνες: A1, A2, A3, B1, B2, B3, B4, B5, B6, B7, Γ1, Γ2, Γ5 και το τμήμα των περιοχών Nature 2000: GR1140002 και GR1140003, που δεν περιλαμβάνονται στις προηγούμενες ζώνες καθώς και τμήμα της Γ6. Η χωρική ενότητα II (περιφερειακή έκταση του Εθνικού Πάρκου) περιλαμβάνει τις ζώνες: Γ3 και Γ4 και τμήμα της ζώνης Γ6. Η ζώνη Γ6 χωρικά διακρίνεται σε Γ6-Α, που εμπίπτει στη χωρική ενότητα I και τη Γ6-Β, που εμπίπτει στη χωρική ενότητα II μαζί με τις ζώνες Γ3 και Γ4.

Επιπλέον περιλαμβάνονται τέσσερεις (4) περιοχές του δικτύου Natura 2000:

- Δάσος Φρακτού (GR1140001 ΕΖΔ), με έκταση 1090,05στρ.
- Ροδόπη (Σημύδα) (GR1140002 ΕΖΔ), με έκταση 6715,45στρ.
- Περιοχή Ελατιά, Πύραμις Κούτρα (GR1140003 ΕΖΔ), με έκταση 7447,1στρ.
- Όρος Χαϊντού - Κούλα και γύρω κορφές (GR1120003 ΕΖΔ), με έκταση 3491,99στρ.

Εθνικό Υγροτοπικό Πάρκο Δέλτα Έβρου²⁷

Χαρακτηρίζεται ως Εθνικό Πάρκο με την ονομασία «Εθνικό Υγροτοπικό Πάρκο Δέλτα Έβρου» η χερσαία και η θαλάσσια περιοχή των υγροτόπων του Δέλτα στις εκβολές του ποταμού Έβρου και της ευρύτερης περιοχής του. Εντός του Εθνικού Πάρκου,

²⁷ Χαρακτηρισμός της χερσαίας και θαλάσσιας περιοχής των υγροτόπων του Δέλτα στις εκβολές του ποταμού Έβρου και της ευρύτερης περιοχής του ως Εθνικό Πάρκο, με την ονομασία Εθνικό Υγροτοπικό Πάρκο Δέλτα Έβρου. (ΦΕΚ 102/Δ/16-3-2007).

καθορίζονται στη χερσαία και θαλάσσια περιοχή ζώνες Α, Β, Γ, οι οποίες χαρακτηρίζονται ως περιοχή προστασίας της φύσης. Επίσης, εντός του Εθνικού Πάρκου καθορίζονται ζώνες Δ,Ε,Ζ,Η,Θ.

Περιλαμβάνονται δύο περιοχές (2) του δικτύου Natura 2000:

- Δέλτα Έβρου (GR1110006, ΖΕΠ), με έκταση 12557,92στρ.
- Δέλτα Έβρου και Δυτικός Βραχίωνας (GR1110007, ΕΖΔ), με έκταση 9857,56στρ.

Περιλαμβάνεται επίσης περιοχή Ραμσάρ με έκταση 92.670στρ.

Εθνικό Πάρκο Δάσους Δαδιάς-Λευκίμης-Σουφλίου²⁸

Το Εθνικό Πάρκο Δάσους Δαδιάς-Λευκίμης-Σουφλίου περιλαμβάνει περιοχή συνολικής έκτασης 428.000στρ., η οποία αποτελεί το δασικό σύμπλεγμα Δαδιάς-Λευκίμης-Σουφλίου της ΠΕ Έβρου. Εντός των ορίων του Εθνικού Πάρκου ορίζονται περιοχές Α και Β, ως εξής:

- Εντός της περιοχής Α, συνολικής έκτασης 78.000στρ. περίπου, η οποία χαρακτηρίζεται ως περιοχή προστασίας της φύσης ορίζονται Ζώνες Α1, Α2.
- Εντός της περιοχής Β, συνολικής έκτασης 350.000στρ. περίπου, ορίζονται Ζώνες Β1, Β2, Β2α, Β2β και Β3.

Περιλαμβάνονται δύο περιοχές του δικτύου Natura 2000:

- Δάσος Δαδιάς-Σουφλί (GR1110002, ΖΕΠ), με έκταση 41.111,58στρ.
- Βουνά Έβρου (GR1110005 ΕΖΔ), με έκταση 42.372,5στρ.

Φορείς Διαχείρισης Εθνικών Πάρκων

Σύμφωνα με το Ν.3044/02²⁹ για την ΠΑΜΘ ιδρύθηκαν τέσσερις (4) Φορείς Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών, που είναι αρμόδιοι για τα ισάριθμα Εθνικά Πάρκα της Περιφέρειας και είναι οι:

- Φορέας Διαχείρισης Δέλτα Νέστου Βιστωνίδας-Ισμαρίδας,
- Φορέας Διαχείρισης Οροσειράς Ροδόπης,
- Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δέλτα Έβρου,
- Φορέας Διαχείρισης του Εθνικού πάρκου Δάσους Δαδιά-Λευκίμη-Σουφλί.

Φορέας Διαχείρισης Δέλτα Νέστου Βιστωνίδας-Ισμαρίδας³⁰

Ο Φορέας Διαχείρισης περιλαμβάνει δύο κέντρα πληροφόρησης:

- Κέντρο Πληροφόρησης Λίμνης Βιστωνίδας. Βρίσκεται στην δυτική είσοδο του χωριού Πόρτο Λάγος και είναι στελεχωμένο με 8 εργαζόμενους,
- Κέντρο Πληροφόρησης Δέλτα Νέστου. Βρίσκεται στην Κεραμωτή ΠΕ Καβάλας και είναι στελεχωμένο με 5 εργαζόμενους.

Φορέας Διαχείρισης Οροσειράς Ροδόπης³¹

Εδρεύει στο Μεσοχώρι Παρανεστίου Δράμας.

²⁸ «Χαρακτηρισμός του δάσους Δαδιάς-Λευκίμης-Σουφλίου ως Εθνικό Πάρκο με την ονομασία «Εθνικό Πάρκο Δάσους Δαδιάς-Λευκίμης-Σουφλίου» και καθορισμός χρήσεων και όρων και περιορισμών δόμησης». (ΦΕΚ 911/Δ/13-10-2006).

²⁹ «Μεταφορά Συντελεστή Δόμησης και ρυθμίσεις άλλων θεμάτων αρμοδιότητας Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων (ΜΣΔ)» (ΦΕΚ-197/Α/27-8-02).

³⁰ Βλ. και <http://www.fd-nestosvistonis.gr/fd/>

³¹ Βλ. και <http://www.fdor.gr/>

*Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Δέλτα Έβρου*³²

Εδρεύει στο Κέντρο Πληροφόρησης Δέλτα Έβρου στην Τραϊανούπολη.

*Φορέας Διαχείρισης του Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς – Λευκίμης – Σουφλίου*³³

Ο Φορέας Διαχείρισης του Εθνικού πάρκου Δάσους Δαδιάς - Λευκίμης - Σουφλίου λειτουργεί από το 2003 αναλαμβάνοντας και τη λειτουργία του Κέντρου Πληροφόρησης με τρεις συνοδούς επισκεπτών.

Οι Φορείς Διαχείρισης των Εθνικών Πάρκων, όπως και οι περισσότερων Φορέων Διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών της χώρας, χρηματοδοτήθηκαν για τη λειτουργία τους από το *Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιβάλλον* (ΕΠΠΕΡ) του ΥΠΕΧΩΔΕ για την περίοδο 2000-2006 και από το *Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη* (ΕΠΠΕΡΑΑ) του ΥΠΕΚΑ για την περίοδο 2007-2013.

Ο Φορέας Διαχείρισης Δέλτα Νέστου Βιστωνίδας-Ισμαρίδας συμμετείχε στην Κοινοτική Πρωτοβουλία LEADER+ Ν.Ξάνθης, το χρηματοδοτικό μέσο ΕΟΧ και προγράμματα Life, ενώ πηγή χρηματοδότησης διάφορων δράσεων για όλους τους Φορείς αποτελεί το πρόγραμμα INTERREG Ελλάδα-Βουλγαρία και το Πράσινο Ταμείο.

Σύμφωνα με Σχέδιο Νόμου που αφορά την «κατάργηση και συγχώνευση νομικών προσώπων του δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα» προτείνεται και «Συγχώνευση και Κατάργηση Φορέων Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών» (Άρθρο 10). Για τους φορείς διαχείρισης της ΠΑΜΘ προτείνεται :

- Η συγχώνευση των Φορέων Διαχείρισης Δέλτα Έβρου και Δάσους Δαδιάς σε ένα Φορέα με την επωνυμία «Φορέας Διαχείρισης Δέλτα Έβρου & Δάσους Δαδιάς» και έδρα την Τραϊανούπολη της ΠΕ Έβρου,
- Η συγχώνευση των Φορέων Διαχείρισης Δέλτα Νέστου-Βιστωνίδας-Ισμαρίδας και Οροσειράς Ροδόπης σε ένα Φορέα με την επωνυμία «Φορέας Διαχείρισης Οικοσυστημάτων Ροδόπης-Νέστου-Βιστωνίδας-Ισμαρίδας» και έδρα το Πόρτο Λάγος της ΠΕ Ξάνθης.

Πηγές Ρύπανσης

Οι πηγές ρύπανσης της ΠΑΜΘ περιλαμβάνουν κυρίως ανθρωπογενείς δραστηριότητες οι οποίες ενδέχεται να προκαλέσουν επιβάρυνση σε υδάτινους αποδέκτες και το έδαφος. Το ζήτημα των επιπτώσεων στους υδάτινους αποδέκτες από τις διάφορες πηγές ρύπανσης αντιμετωπίζεται σήμερα από την εφαρμογή της Οδηγίας 2000/60 και την εναρμόνισή της στην ελληνική νομοθεσία. Η εφαρμογή της οδηγίας επιβάλλει την εκπόνηση Σχεδίων Διαχείρισης των Υδατικών διαμερισμάτων, όπου αντιμετωπίζεται και το ζήτημα της ρύπανσης ή οι κίνδυνοι που διατρέχουν οι υδάτινοι αποδέκτες.

Για την περιοχή μελέτης εκπονούνται τα Σχέδια Διαχείρισης των Υδατικών Διαμερισμάτων Ανατολικής Μακεδονίας (ΥΔ11) και Θράκης (ΥΔ12), τα οποία βρίσκονται σήμερα σε διαβούλευση και αποτυπώνουν την κατάσταση της ρύπανσης των υδάτινων αποδεκτών από ανθρώπινες δραστηριότητες. Στη συνέχεια παρατίθενται συνοπτικά τα συμπεράσματα που προκύπτουν σχετικά με τις σημαντικότερες πηγές ρύπανσης σύμφωνα με τα δύο Σχέδια Διαχείρισης.³⁴

³² Βλ. και <http://www.evros-delta.gr/>

³³ Βλ. και <http://www.dadia-np.gr/>

³⁴ ΥΠΕΚΑ - Ειδική Γραμματεία Υδάτων (ΕΓΥ) (2012), «Κατάρτιση Σχεδίων Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής Ποταμών των Υδατικών Διαμερισμάτων Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, σύμφωνα με τις

Αστικά Λύματα Εγκατάσταση Επεξεργασίας Λυμάτων

Τα αστικά λύματα αποτελούν μία σημαντική πηγή ρύπανσης η επεξεργασία των οποίων θεωρείται απαραίτητη ειδικά όταν σχετίζεται με ευαίσθητο αποδέκτη. Για την περιοχή της ΠΑΜΘ μέχρι σήμερα βάσει της ΥΑ 19661/1982/1999, έχουν οριστεί οι ακόλουθες ευαίσθητες περιοχές (αφορά και τη διάθεση λυμάτων στις περιοχές αυτές):

- Δέλτα Έβρου
- Λίμνη Βιστωνίδα
- Λίμνη Μητρικού
- Δυτικός Παραπόταμος (Παραπόταμος ποταμού Βοζβόζη)
- Ποταμός Έβρος
- Ποταμός Ευρυθροπόταμος (Παραπόταμος ποταμού Έβρου)
- Ποταμός Κομφάτος
- Ποταμός Κόσυνθος
- Ποταμός Αγγίτης (περιλαμβάνεται και στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας)

Με βάση τις απαιτήσεις της Οδηγίας 91/271/ΕΟΚ «για την επεξεργασία και διάθεση αστικών λυμάτων» και τον σχετικό Εθνικό Σχεδιασμό που αφορά την κατάταξη των οικισμών της χώρας σε τρεις προτεραιότητες³⁵ (Α, Β και Γ) προκύπτουν τα εξής για την αντιμετώπιση της ρύπανσης από αστικά λύματα στην ΠΑΜΘ:

- Οικισμοί Α' προτεραιότητας (ΙΠ>15.000). Έχουν ολοκληρωθεί τα έργα της ΕΕΛ στη Δράμα, (αποδέκτης λυμάτων εντός λεκάνης απορροής ευαίσθητης περιοχής). Επίσης στην Κομοτηνή, Ορεστιάδα, Διδυμότειχο (με ευαίσθητο αποδέκτη - γλυκά ύδατα).
- Οικισμοί Β' προτεραιότητας. Έχουν ολοκληρωθεί οι ΕΕΛ Καβάλας, (με αποδέκτη παράκτια ύδατα - κανονική περιοχή), καθώς και Ξάνθης, Αλεξανδρούπολης, Χρυσούπολης, Παναγιάς Ποταμιάς Θάσου (με κανονικό αποδέκτη - παράκτια ή γλυκά ύδατα).
- Οικισμοί Γ' προτεραιότητας. Όσον αφορά στους τριάντα (30) οικισμούς Γ' προτεραιότητας η κατάσταση και τα νέα έργα παρουσιάζονται στον ακόλουθο πίνακα:

Οι υπόλοιποι οικισμοί δεν διαθέτουν Εγκατάσταση Επεξεργασίας Λυμάτων (ενώ άλλοι ούτε αποχετευτικό δίκτυο) και θεωρούνται σημειακές πηγές ρύπανσης. Το ρυπαντικό φορτίο αυτών των πηγών ρύπανσης παρουσιάζεται αναλυτικά στα Σχέδια Διαχείρισης των δύο ΥΔ. Γενικά κατά σειρά μεγέθους ως προς το εισερχόμενο φορτίο πρόκειται για τις ΕΕΛ των μεγάλων πόλεων/ έδρες ΠΕ της Περιφέρειας, Καβάλα, Κομοτηνή, Ξάνθη, Αλεξανδρούπολη, Δράμα και ακολουθούν οι υπόλοιπες ΕΕΛ (Ορεστιάδας, Διδυμότειχου, Χρυσούπολης, Λιμένα Θάσου, Σουφλίου κλπ).

προδιαγραφές της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ, κατ' εφαρμογή του Ν.3199/2003 και του ΠΔ 51/2007. Ενδιάμεση Φάση 1, Τεύχος 2. Ανάλυση ανθρωπογενών πιέσεων και των επιπτώσεών τους στα επιφανειακά και υπόγεια υδατικά συστήματα» (σε διαβούλευση).

³⁵ Οι οικισμοί της χώρας κατατάσσονται σε τρεις Προτεραιότητες (Α, Β και Γ) ως εξής:

- την Προτεραιότητα Α, η οποία περιλαμβάνει όλους τους οικισμούς με ισοδύναμο πληθυσμού άνω των 10.000 κατοίκων και οι οποίοι αποχετεύουν τα λύματά τους σε «ευαίσθητους» αποδέκτες.
- την Προτεραιότητα Β, η οποία περιλαμβάνει όλους τους οικισμούς με ισοδύναμο πληθυσμού άνω των 15.000 κατοίκων και οι οποίοι αποχετεύουν τα λύματά τους σε «κανονικούς» αποδέκτες.
- την Προτεραιότητα Γ, η οποία περιλαμβάνει όλους τους οικισμούς με ισοδύναμο πληθυσμού άνω των 2.000 κατοίκων και μικρότερο από 10.000 (ευαίσθητοι αποδέκτες) ή 15.000 (κανονικοί αποδέκτες).

Πίνακας 86: Αντιμετώπιση ρύπανσης από αστικά λύματα στους οικισμούς Γ' προ- τεραιότητας					
ΟΙΚΙΣΜΟΣ	% ΔΑ	ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΕΕΛ		ΝΕΑ ΕΕΛ	Αποδέκτης
		ΟΝΟΜΑ	ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	ΟΝΟΜΑ	
ΠΕ ΔΡΑΜΑΣ					
ΑΓ .ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ	100%	ΔΟΞΑΤΟΥ	ΑΔΡΑΝΕΙ	ΔΟΞΑΤΟΥ	Χείμαρρος Δοξάτου*
ΚΑΛΑΜΠΑΚΙ	100%				
ΔΟΞΑΤΟ	100%	ΔΟΞΑΤΟΥ			
ΧΩΡΙΣΤΗ	100%			ΧΩΡΙΣΤΗΣ	Ρέμα*
ΚΑΤΩ ΝΕΥΡΟΚΟΠΙ	100%	Κ. ΝΕΥΡΟΚΟΠΙΟΥ	ΑΔΡΑΝΕΙ		Χείμαρρος Νευροκοπίου
ΠΡΟΣΟΤΣΑΝΗ	90%	ΠΡΟΣΟΤΣΑΝΗΣ	ΑΔΡΑΝΕΙ		Π. Ανγίτης (ευαίσθητη περιοχή)
ΠΕ ΚΑΒΑΛΑΣ					
ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΠΟΛΗ	100%	ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΠΟΛΗΣ	ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ		Τάφρος Τ3 *
ΝΕΑ ΠΕΡΑΜΟΣ	80%	ΝΕΑΣ ΠΕΡΑΜΟΥ	ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ	-	Έδαφος - Άρδευση
ΝΕΑ ΗΡΑΚΛΙΤΣΑ	100%				
ΠΑΛΙΟ ΤΣΙΦΛΙΚΙ	100%	ΠΑΛΑΙΟΥ	ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ		Κόλπος Καβάλας
ΚΡΗΝΙΔΕΣ	75%	ΦΙΛΙΠΠΩΝ	ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ	-	Τάφρος Δάτου*
ΝΙΚΗΣΙΑΝΗ	100%			ΝΙΚΗΣΙΑΝΗ	Τάφρος Τ5*
ΠΑΡΑΛΙΑ ΟΦΡΥΝΙΟΥ	0%			ΠΑΡ. ΟΦΡΥΝΙΟΥ	Θαλάσσια περιοχή
ΘΑΣΟΣ	100%	ΘΑΣΟΥ	ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ	-	Θαλάσσια περιοχή
ΛΙΜΕΝΑΡΙΑ	0%	-	-	ΠΟΤΟΥ	Υπεδαφια Διάθεση
ΠΟΤΟΣ	0%	-	-		
ΠΡΙΝΟΣ	0%	-	-	ΠΡΙΝΟΥ	Θαλάσσια Περιοχή
ΚΕΡΑΜΩΤΗ	0%	-	-	ΚΕΡΑΜΩΤΙΣΣ	Παλιόρεμα
ΓΡΑΒΟΥΝΑ	0%	-	-	Σύνδεση με ΕΕΛ Χρυ- σούπολης	Αποστραγγιστική Τάφρος Τ3
ΕΡΑΤΕΙΝΟ	0%	-	-		
ΧΡΥΣΟΧΩΡΙ	0%	-	-		
ΠΕ ΕΒΡΟΥ					
ΝΕΑ ΒΥΣΣΑ	0%	-		ΝΕΑ ΒΥΣΣΑΣ	Ρέμα**
ΚΑΒΥΛΗ	0%	-	-	ΚΑΒΥΛΗΣ	**
ΣΟΥΦΛΙ	40%	ΣΟΥΦΛΙΟΥ	ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ	-	Π. Έβρος (ευαίσθητη περιοχή)
ΤΥΧΕΡΟ	30%	-	-	ΤΥΧΕΡΟΥ	Έδαφος/ Άρδευση**
ΦΕΡΕΣ	25%	-	-	ΦΕΡΩΝ	Τσαί Ρέμα**
ΜΑΚΡΗ	0%	-	-	ΜΑΚΡΗ	Ρέμα
ΠΕ ΞΑΝΘΗΣ					
ΚΕΝΤΑΥΡΟΣ	100%	-	-		Π.Κόσυνθος (ευαίσθητη περιοχή)
ΕΧΙΝΟΣ	100%	-	-	ΕΧΙΝΟΥ	Π.Κομπωτός (ευαίσθητη περιοχή)
ΑΒΔΗΡΑ	40%	-	-	ΑΒΔΗΡΩΝ	Π.Λάσπιας
ΠΕ ΡΟΔΟΠΗΣ					
ΙΑΣΜΟΣ	0%	-	-	ΙΑΣΜΟΥ	οικεία λεκάνη υδροσυλλογής της ευαίσθητης περιοχής λίμνης Βιστωνίδας
ΣΑΠΑΙ	18%	-	-	ΣΑΠΠΩΝ	Σακουλόρεμα
ΦΑΝΑΡΙ	0%	-	-	ΦΑΝΑΡΙΟΥ	Λιμνοθ/σα Καρατζά (ευαίσθητη περιοχή)

Πηγή: ΥΠΕΚΑ (2012)

Σημειώσεις:

* οικεία λεκάνη υδροσυλλογής της ευαίσθητης περιοχής ποταμού Αγγίτη

** οικεία λεκάνη υδροσυλλογής της ευαίσθητης περιοχής ποταμού Έβρου

Στερεά Απορρίμματα

Ως πηγή ρύπανσης για το έδαφος και τους υδάτινους αποδέκτες θεωρούνται και τα αστικά στερεά απορρίμματα, που αποτελούν σημειακή ρύπανση. Το ζήτημα της διαχείρισης των απορριμμάτων αντιμετωπίζεται μέσω του Περιφερειακού Σχεδιασμού και αναφέρεται σε επόμενο κεφάλαιο. Σημαντικοί από πλευράς ρύπανσης θεωρούνται οι υφιστάμενοι ΧΥΤΑ και ΧΑΔΑ τις Περιφέρειες. Στην ΠΑΜΘ λειτουργούν οι ΧΥΤΑ Ξάνθης, Κομοτηνής, Καβάλας:

- Ο ΧΥΤΑ Καβάλας βρίσκεται στη θέση Εσκή Καπού, σε απόσταση 10χλμ. από την πόλη της Καβάλας και εξυπηρετεί το σύνολο των ΠΕ Καβάλας και Θάσου. Ο ΧΥΤΑ λειτουργεί από το 1994.
- Ο ΧΥΤΑ Ξάνθης βρίσκεται στο αγρόκτημα Πρασινάδας του Δήμου Τοπείρου, με πλησιέστερους οικισμούς σε αυτόν το Πετροχώρι και το Βανιάνο. Ο χώρος λειτουργεί από τον Ιανουάριο του 1995 και εξυπηρετεί την ΠΕ Ξάνθης. Το γήπεδο του ΧΥΤΑ έχει συνολική έκταση 200στρ. και δέχεται περίπου 45.000 τόνους απορριμμάτων το έτος.
- Ο ΧΥΤΑ Κομοτηνής βρίσκεται στη θέση «Σιδεράδες» Δήμου Κομοτηνής, σε απόσταση περίπου 15χλμ. από την πόλη της Κομοτηνής και λειτουργεί από τον Αύγουστο του 2002. Αποτελεί ιδιοκτησία του Δήμου Κομοτηνής. Το γήπεδο του ΧΥΤΑ έχει συνολική έκταση 116στρ.

Όσον αφορά στους ΧΑΔΑ εξακολουθούν να λειτουργούν οι ακόλουθοι έξι (6) στην ΠΑΜΘ:

- ΧΑΔΑ στη θέση «ΑΜΠΕΛΙΑ» του Δήμου Ορεστιάδας, που εξυπηρετεί τον Καλλικρατικό Δήμο Ορεστιάδος,
- ΧΑΔΑ στη θέση «ΜΕΓΑ ΡΕΜΑ» του Δήμου Σουφλίου, που εξυπηρετεί τον Καλλικρατικό Δήμο Σουφλίου,
- ΧΑΔΑ στη θέση «ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟ» του Δήμου Διδυμοτείχου, που εξυπηρετεί τον Καλλικρατικό Δήμο Διδυμοτείχου,
- ΧΑΔΑ στη θέση «ΜΑΥΡΟΤΟΠΟΣ (2)» στο ΔΔ Αλεξανδρούπολης του Δήμου Αλεξανδρούπολης, που εξυπηρετεί του Δήμους Αλεξανδρούπολης και Σαμοθράκης,
- ο ΧΑΔΑ στη θέση «ΚΟΥΡΟΥ ΤΣΑΙ» του Δήμου Προσοτσάνης, εξυπηρετεί τους Καλλικρατικούς Δήμους Προσοτσάνης και Κάτω Νευροκοπίου,
- ο ΧΑΔΑ στη θέση «12ο χλμ ΔΡΑΜΑΣ-ΣΙΔΗΡΟΝΕΡΟΥ» του Δήμου Δράμας, εξυπηρετεί τους Καλλικρατικούς Δήμους Δράμας, Παρανεστίου και Δοξάτου.

Βιομηχανία

Οι πηγές ρύπανσης που αφορούν βιομηχανικές δραστηριότητες και εξετάζονται στα Σχέδια Διαχείρισης των ΥΔ περιλαμβάνουν κυρίως:

- εγκαταστάσεις επεξεργασίας λυμάτων Βιομηχανικών Περιοχών (ΒΙΠΕ),
- βιομηχανίες και εγκαταστάσεις που εμπίπτουν στις απαιτήσεις της Οδηγίας IPPC,³⁶
- βιομηχανίες και εγκαταστάσεις που εμπίπτουν στις πρόνοιες Οδηγίας SEVESO,
- βιομηχανίες των τομέων του Άρθρου 13 της Οδηγίας 91/271/ΕΟΚ³⁷,

³⁶ Η Οδηγία 2008/1/ΕΚ21 (Οδηγία IPPC), αποτελεί κωδικοποίηση της Οδηγίας 96/61/ΕΚ) και έχει ως στόχο τον έλεγχο και την πρόληψη της ρύπανσης που προκαλούν ορισμένες «ρυπογόνες» δραστηριότητες με βάση την πρόγνωση και τη λήψη των αναγκαίων μέτρων, ώστε να επιτευχθεί ένας υψηλός βαθμός προστασίας του περιβάλλοντος. Στόχο της Οδηγίας IPPC αποτελεί η αποφυγή ή ελαχιστοποίηση των εκπομπών, στην ατμόσφαιρα, στο νερό και στο έδαφος, που προέρχονται από «μεγάλες» και γενικά ρυπογόνες βιομηχανικές εγκαταστάσεις, ώστε να επιτευχθεί υψηλό επίπεδο προστασίας του περιβάλλοντος. Η ολοκληρωμένη πρόληψη και έλεγχος της ρύπανσης αφορούν τις βιομηχανικές και γεωργικές δραστηριότητες, νέες ή ήδη υπάρχουσες, υψηλού δυναμικού ρύπανσης, όπως ορίζονται στο Παράρτημα Ι της Οδηγίας IPPC.

³⁷ Η Οδηγία 91/271/ΕΟΚ προνοεί και για την επεξεργασία και διάθεση των υγρών αποβλήτων συγκεκριμένων κλάδων της βιομηχανίας τροφίμων. Σύμφωνα με το Άρθρο 13, οι βιομηχανίες με παραγόμενο συνολικό οργανικό φορτίο ≥ 4.000 ΙΠ, θα πρέπει να επεξεργάζονται το φορτίο αυτό πριν την απόρριψή του στο υδάτινο περιβάλλον ώστε να πληρούνται όροι που έχουν θεσπιστεί στο πλαίσιο ειδικών αδειών από τις αρμόδιες αρχές.

- λοιπές ρυπογόνες εγκαταστάσεις που λόγω δυναμικότητάς τους δεν εμπίπτουν στις πρόνοιες των ανωτέρω οδηγιών.

Πολλές από τις βιομηχανικές δραστηριότητες στην ΠΑΜΘ που μπορεί να θεωρηθούν ρυπαίνουσες, χωροθετούνται σε Βιομηχανικές Περιοχές (ΒΙΠΕ) και Βιοτεχνικά Πάρκα (ΒΙΟΠΑ), που είναι τα εξής:

- ΒΙΠΕ Καβάλας, Ξάνθης, Κομοτηνής, Αλεξανδρούπολης, Δράμας,
- ΒΙΟΠΑ Ορεστιάδας, Σαπών, Προσοτσάνης

Στο σύνολο της περιφέρειας, ξεχωρίζουν ορισμένες εγκαταστάσεις, οι οποίες είτε λόγω της δυναμικότητάς τους είτε λόγω του αποδέκτη των επεξεργασμένων τους λυμάτων προκαλούν μεγαλύτερη ρυπαντική επιβάρυνση από τις υπόλοιπες.

Για το *Υδατικό Διαμέρισμα Θράκης*, η σημαντικότερη από αυτές είναι η βιομηχανία παραγωγής και αποθήκευσης πετρελαιοειδών (Καβάλα OIL AE), η οποία διαθέτει τα επεξεργασμένα βιομηχανικά της λύματα στον άμεσο θαλάσσιο χώρο της. Η εγκατάσταση βρίσκεται στον παραθαλάσσιο χώρο της Ν.Καρβάλης (Καβάλα) και η ρυπαντική συνεισφορά της σχεδόν καλύπτει το 35% του συνόλου του Υδατικού Διαμερίσματος Θράκης. Ακολουθούν με σημαντική διαφορά τρεις εγκαταστάσεις από τις οποίες οι δύο είναι πτηνοτροφεία και η τρίτη κτηνοτροφείο-σφαγείο:

- η πρώτη εγκατάσταση (Ζούρας Φαρμ AE) βρίσκεται στην Αμφιτρίτη (Αλεξανδρούπολη) διαθέτει τριτοβάθμια μονάδα επεξεργασίας, έτσι ώστε να μπορεί να διαθέτει τα υγρά αστικά και βιομηχανικά της απόβλητα υπεδαφίως,
- η δεύτερη (ΑΓΡΕΚ AE) βρίσκεται στην Ορεστιάδα, έχει θεωρηθεί ότι διαθέτει τουλάχιστον μονάδα δευτεροβάθμιας επεξεργασίας λυμάτων με δυνατότητα διάθεσης των επεξεργασμένων της λυμάτων προς άρδευση εντός του οικοπέδου της, και
- η τρίτη (Αφοί Κιουτσούκωστα-Κρέκα AE) στη Χρυσούπολη (Καβάλα) διαθέτει δευτεροβάθμια μονάδα επεξεργασίας με αποδέκτη των επεξεργασμένων της λυμάτων παρακείμενη αποστραγγιστική τάφρο και τελικό αποδέκτη το θαλάσσιο χώρο.

Οι εγκαταστάσεις αυτές υπάγονται στην Οδηγία IPPC. Τρεις ακόμα εγκαταστάσεις που υπάγονται στην Οδηγία IPPC και διαθέτουν τα επεξεργασμένα τους λύματα σε φυσικό αποδέκτη είναι:

- ο θερμοηλεκτρικός σταθμός της ΔΕΗ στη ΒΙΠΕ της Κομοτηνής με φυσικό αποδέκτη την αποστραγγιστική τάφρο Αμαράντων και τελικό αποδέκτη τον ποταμό Φιλιούρη,
- μία χαρτοποιία (Χαρτοποιία Θράκης AE) με φυσικό αποδέκτη το ρέμα Ασιρή,
- μια βιομηχανία ζάχαρης (Ελληνική Βιομηχανία Ζάχαρης AE) με φυσικό αποδέκτη το ρέμα Λασπία.

Επίσης η Βιομηχανία Γάλακτος Ξάνθης-Ροδόπη AE διαθέτει τα επεξεργασμένα της απόβλητα σε φυσικό αποδέκτη (ρέμα Γενησέα), με μικρή ρυπαντική συνεισφορά.

Στην περιοχή του ΥΔ Θράκης υπάρχουν επίσης δύο εγκαταστάσεις ΧΥΤΑ, οι οποίες υπάγονται στην Οδηγία IPPC, καθώς και η ΕΕΛ της ΒΙΠΕ Κομοτηνής. Η ρυπαντική επιβάρυνση αυτών των εγκαταστάσεων είναι σημαντικά μικρότερη συγκριτικά με την επιβάρυνση των βιομηχανικών μονάδων που προαναφέρθηκαν. Τα επεξεργασμένα λύματα της ΒΙΠΕ Κομοτηνής εκρέουν σε φυσικό αποδέκτη και συγκεκριμένα στο ποταμό Φιλιούρη.

Στο *Υδατικό Διαμέρισμα Ανατολικής Μακεδονίας* (τμήμα ΠΑΜΘ) ξεχωρίζει η βιομηχανία παραγωγής λιπασμάτων και χημικών (Ελληνικά Λιπάσματα ELFE ΑΕ), η οποία διαθέτει τα επεξεργασμένα βιομηχανικά της λύματα στον άμεσο θαλάσσιο χώρο της. Η εγκατάσταση βρίσκεται στον παραθαλάσσιο χώρο της Ν.Καρβάλης (Καβάλα) και η κύρια ρυπαντική της συνεισφορά οφείλεται στο άζωτο και τον φώσφορο. Με σημαντική διαφορά από τη βιομηχανία λιπασμάτων ακολουθούν:

- ένα πτηνοτροφείο-σφαγείο (Β. Γεωργιάδου & ΣΙΑ ΟΕ), το οποίο ανήκει στο Δήμο Προσοτσάνης (ΠΕ Δράμας) και διαθέτει τα επεξεργασμένα του λύματα κυρίως για άρδευση εντός του οικοπέδου αυτού,
- ένα αποσταγματοποιείο (Ένωση Ποτοποιών Καβάλας - «ΕΝΠΟΚΑ» ΑΕ), το οποίο βρίσκεται κοντά στην Καβάλα, και
- ένα οινοποιείο (Κτήμα Κώστα Λαζαρίδη ΑΕ), το οποίο βρίσκεται κοντά στην Αδριανή (Δράμα).

Και οι δύο ποτοποιίες διαθέτουν τα επεξεργασμένα τους λύματα προς άρδευση εντός του οικοπέδου.

Λατομεία

Σε σχέση με τα υφιστάμενα λατομεία γενικά δεν παρατηρούνται χωροθετήσεις που να δημιουργούν υδρομορφολογικές αλλοιώσεις στα επιφανειακά υδάτινα συστήματα. Υδρομορφολογικές αλλοιώσεις τοπικής κλίμακας εντοπίζονται στο ποτάμιο ΥΣ (Ξηρό-ρεμα) στην περιοχή του οικισμού Δύσβατο Καβάλας και στην περιοχή του οικισμού Νικηφόρου ΠΕ Δράμας (χείμαρρος Δοξάτου).

Από το σύνολο των λατομείων (από πλευράς έκτασης), εντοπίζεται μόνο ένα (1) λατομείο με άδεια εκμετάλλευσης, έκτασης μεγαλύτερης των 250στρ. (λατομείο κερατολίθου στο Δήμο Ορεστιάδος). Η μεγαλύτερη συγκέντρωση λατομείων μαρμάρου παρατηρείται στη Δημοτική Ενότητα Ορεινού του Δήμου Νέστου εντός της λεκάνης απορροής του Ξηρορέματος και στο Δήμο Θάσου.

Όσον αφορά στις αμμοληψίες, αυτές διενεργούνται σε μεγάλο αριθμό υδατορευμάτων του ΥΔ, είτε νόμιμα είτε παράνομα. Εκτεταμένες αμμοληψίες που έγιναν στο Χιονόρεμα (ή Δυτικός παραπόταμος Βοσβόζη), σε συνδυασμό με την ανεξέλεγκτη διάθεση μπαζών και άλλων απορριμμάτων είχαν ως αποτέλεσμα την υδρομορφολογική αλλοίωση του ποταμού και την πλήρη αλλοίωση του τοπίου.

Αναλυτικά στοιχεία για τις θέσεις των δραστηριοτήτων παρουσιάζονται στο κεφάλαιο Α.1.1.α.6-5.

Υδατοκαλλιέργειες

Οι υδατοκαλλιέργειες μπορεί να θεωρηθούν πηγή ρύπανσης, αν θεωρηθεί ότι οι επιπτώσεις τους στο περιβάλλον περιλαμβάνουν τους εξής επιβαρυντικούς παράγοντες:

- Προϊόντα μεταβολισμού των οργανισμών που εκτρέφονται,
- Υπολείμματα ιχθυοτροφών,
- Υπολείμματα αντιβιοτικών και απολυμαντικών μέσων,
- Διασπορά ασθενειών που αναπτύσσονται στις υδατοκαλλιέργειες,
- Ελάττωση του οξυγόνου,
- Απόληψη νερού.

Στο Υδατικό Διαμέρισμα Θράκης λειτουργούν οι περισσότερες υδατοκαλλιέργειες της ΠΑΜΘ (συνολικά 34 μονάδες υδατοκαλλιεργειών εντατικού και ημιεντατικού τύπου). Επίσης μία (1) λίμνη και δεκαεννιά (19) λιμνοθάλασσες είναι υπό εκμετάλλευση. Από

τις μονάδες εντατικού τύπου οι είκοσι δύο (22) βρίσκονται σε παράκτια ύδατα. Πέντε (5) μονάδες σε εσωτερικά ύδατα και τέσσερις (4) σε κανάλια. Οι μονάδες παράκτιων υδατοκαλλιέργειών καλύπτουν μία συνολική έκταση 530στρ. (500 περίπου στρέμματα οστρακοκαλλιέργειες και 30 στρέμματα ευρύαλα είδη), ενώ αυτές των εσωτερικών υδάτων 135στρ.

Οι εκμεταλλεύσιμες λίμνες και λιμνοθάλασσες καλύπτουν συνολική έκταση 80.000 στρ. Η σημαντικότερη εκμεταλλεύσιμη περιοχή είναι η λίμνη Βιστωνίδα με έκταση 45.000στρ. Σημαντικούς εκμεταλλεύσιμους ψαρότοπους αποτελούν και οι λιμνοθάλασσες Αγιάσματος, Ερατεινού, Βάσσοβας στην ευρύτερη περιοχή Κεραμωτής, καθώς και οι λιμνοθάλασσες της Ροδόπης (Πόρτο Λάγος, Ισμαρίδα κ.λπ.).

Επιπλέον στο Υδατικό Διαμέρισμα Ανατολικής Μακεδονίας λειτουργούν πέντε (5) μονάδες εντατικής εκμετάλλευσης εκ των οποίων οι τρεις (3) στις ακτές της ΠΕ Καβάλας και οι 2 στην ΠΕ Δράμας. Επιπλέον στην Καβάλα λειτουργούν πέντε (5) μονάδες μεταποίησης αλιευμάτων, από τις οποίες οι τέσσερις (4) αποτελούν εργαστήριο μεταποίησης (αλιπαστών, καπνιστών, κονσερβοποίησης) και η μία (1) είναι κέντρο καθαρισμού & αποστολής οστρακοειδών.

Τουρισμός

Οι επιπτώσεις του τουρισμού από πλευράς ρυπαντικών φορτίων θεωρούνται γενικά περιορισμένες στην ΠΑΜΘ (ορισμένες εγκαταστάσεις διαθέτουν δικές τους ΕΕΛ ενώ άλλες είναι συνδεδεμένες με υφιστάμενες ΕΕΛ οικισμών). Ωστόσο ένα σημαντικό ποσοστό των φορτίων αυτών αφορά το νησί της Θάσου που έχει ιδιαίτερα οικοσυστήματα και είναι πιθανό ότι σε τοπικό επίπεδο, η λειτουργία των τουριστικών μονάδων να αποτελεί μια αξιολογή ανθρωπογενή πίεση προς τα υδάτινα σώματα.

Γεωργία Κτηνοτροφία

Η γεωργία καθώς και μεγάλο μέρος των κτηνοτροφικών δραστηριοτήτων (ελεύθερη κτηνοτροφία) αποτελούν μη σημειακές πηγές ρύπανσης. Εντατικές καλλιέργειες εκτείνονται σε όλες τις πεδινές και λοφώδεις εκτάσεις των ΠΕ Έβρου, Ξάνθης και Ροδόπης, Δράμας, καθώς και στην περιοχή της Χρυσούπολης της ΠΕ Καβάλας. Οι εντονότερες αγροτοκτηνοτροφικές δραστηριότητες καταγράφονται στις περιοχές των Υπόγειων Υδατικών Συστημάτων Ορεστιάδας, Παρέβριας περιοχής-Δέλτα Έβρου, Φιλιούρη, Ξάνθης-Κομοτηνής και Δέλτα Νέστου. Καθώς και των Ελευθερών-Νέας Περάμου και Οφρυνίου.

Επίσης η λίμνη Βιστωνίδα παρουσιάζει αυξημένες συγκεντρώσεις φωσφόρου, (ως αποτέλεσμα πιθανόν της εντατικής γεωργικής εκμετάλλευσης της γύρω περιοχής), που την καθιστούν ιδιαίτερα ευαίσθητη ως προς τον ευτροφισμό. Υψηλή τρωτότητα στις ρυπαντικές διεργασίες παρουσιάζουν τα καρστικά συστήματα Μάκρης, Ορέων Λεκάνης και Ν.Θάσου, καθώς και το Υπόγειο Υδατικό Σύστημα Ορεστιάδας (αυξημένες συγκεντρώσεις EC, Cl και NO₃), λόγω αγροτικών δραστηριοτήτων.

Επίσης στο ΥΔ υπάρχουν διάσπαρτες κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις και κυρίως στις πεδιάδες Ξάνθης, Κομοτηνής, Ορεστιάδας, Έβρου καθώς και στην πεδιάδα της Δράμας.

Ζώνες και σημεία με έντονο πρόβλημα ρύπανσης (αποδέκτες)

Οι περισσότερες περιοχές που παρουσιάζουν ήδη κάποια προβλήματα ρύπανσης ή θα πρέπει να προστατευθούν, αντιμετωπίζονται συνολικά από τα Σχέδια Διαχείρισης των Υδατικών Διαμερισμάτων. Εκτός από τις περιοχές φυσικού ενδιαφέροντος (NATURA 2000, Εθνικά Πάρκα κλπ) υπάρχουν και περιοχές που «*χρησιμοποιούν ειδική προστασία βάσει ειδικών διατάξεων της κοινοτικής νομοθεσίας για την προστασία των επιφανειακών και υπόγειων υδάτων τους*» (Άρθρο 6 της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ).

Συνολικά προβλέπεται η δημιουργία μητρώου όλων των περιοχών που εκτείνεται στο εσωτερικό των Υδατικών Διαμερισμάτων και καλείται *Μητρώο Προστατευόμενων Περιοχών* (ΜΠΠ), το οποίο περιλαμβάνει:

- περιοχές που προορίζονται για την άντληση ύδατος για ανθρώπινη κατανάλωση, σύμφωνα με το άρθρο 7 της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ,
- περιοχές που προορίζονται για την προστασία υδρόβιων ειδών με οικονομική σημασία,
- υδατικά συστήματα που έχουν χαρακτηριστεί ως ύδατα αναψυχής, συμπεριλαμβανομένων περιοχών που έχουν χαρακτηριστεί ως ύδατα κολύμβησης, σύμφωνα με την Οδηγία 76/160/ΕΟΚ,
- περιοχές ευαίσθητες στην παρουσία θρεπτικών ουσιών, συμπεριλαμβανομένων των περιοχών που χαρακτηρίζονται ως ευπρόσβλητες ζώνες, σύμφωνα με την Οδηγία 91/676/ΕΟΚ και των περιοχών που χαρακτηρίζονται ως ευαίσθητες περιοχές, σύμφωνα με την Οδηγία 91/271/ΕΟΚ, και
- περιοχές που προορίζονται για την προστασία οικοτόπων ή ειδών όταν η διατήρηση ή βελτίωση της κατάστασης των υδάτων είναι σημαντική για την προστασία τους, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών τόπων του προγράμματος «NATURA 2000», που καθορίζονται δυνάμει των οδηγιών 92/43/ΕΟΚ3 και 79/409/ΕΟΚ.

Για κάθε μία από τις περιοχές αυτές σε ότι αφορά την ΠΑΜΘ επισημαίνονται τα εξής³⁸ στα Σχέδια Διαχείρισης του ΥΔ Ανατολικής Μακεδονίας και του ΥΔ Θράκης:

Περιοχές που προορίζονται για την άντληση ύδατος για ανθρώπινη κατανάλωση

Αφορά όλα τα υδατικά συστήματα που χρησιμοποιούνται για την υδροληψία με σκοπό την ανθρώπινη κατανάλωση και παρέχουν κατά μέσον όρο άνω των 10μ³ ημερησίως ή εξυπηρετούν περισσότερα από 50 άτομα καθώς και τα υδατικά συστήματα που προορίζονται για τέτοια χρήση μελλοντικά. Τα ύδατα που χρησιμοποιούνται στην ΠΑΜΘ για την άντληση πόσιμου ύδατος είναι κυρίως υπόγεια (πηγές ή γεωτρήσεις), ενώ για υδρευτικούς σκοπούς της Αλεξανδρούπολης χρησιμοποιείται και ο ταμιευτήρας Αισύμης. Ενδεικτικά μόνο για την περιοχή του ΥΔ12, έχουν καταγραφεί μέχρι στιγμής 407 σημεία υδροληψίας απ' όπου αντλείται νερό προοριζόμενο για ανθρώπινη κατανάλωση. Επειδή το σύνολο των υπόγειων Υδατικών Συστημάτων τόσο του ΥΔ11 όσο και το ΥΔ12 χρησιμοποιούνται ως πηγές άντλησης ύδατος που προορίζεται για ανθρώπινη κατανάλωση, προκύπτει ότι το σύνολο των υπόγειων Υδατικών Συστημάτων της Περιφέρειας εντάσσονται στο *Μητρώο Προστατευόμενων Περιοχών*.

³⁸ ΥΠΕΚΑ - Ειδική Γραμματεία Υδάτων (ΕΓΥ) (2012), «*Κατάρτιση Σχεδίων Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής Ποταμών των Υδατικών Διαμερισμάτων Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, σύμφωνα με τις προδιαγραφές της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ, κατ' εφαρμογή του Ν.3199/2003 και του ΠΔ 51/2007. Τεύχος 2: Επικαιροποίηση και Συμπλήρωση του Μητρώου Προστατευόμενων Περιοχών*» (σε διαβούλευση).

Περιοχές προστασίας υδρόβιων ειδών με οικονομική Σημασία

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται οι περιοχές που καθορίζονται βάσει της Οδηγίας 79/923/ΕΟΚ περί της απαιτούμενης ποιότητας των υδάτων για οστρακοειδή καθώς και της Οδηγίας 78/659/ΕΟΚ περί της ποιότητας των γλυκών υδάτων που έχουν ανάγκη προστασίας ή βελτιώσεως για τη διατήρηση της ζωής των ιχθύων.³⁹ Οι περιοχές αυτές περιλαμβάνουν παράκτια, υφάλμυρα και γλυκά (ρέοντα ή λιμνάζοντα) ύδατα, που πρέπει να υποδειχθούν ώστε στη συνέχεια να «προστατευθούν ή να βελτιωθούν για να καταστήσουν δυνατή τη ζωή και την ανάπτυξη των οστρακοειδών ή να βελτιωθούν για τη διατήρηση της ζωής των ιχθύων.»

Άμεση εφαρμογή των Οδηγιών 79/923/ΕΟΚ και 78/659/ΕΟΚ, στην Ελλάδα δεν έχει γίνει, με αποτέλεσμα οι μοναδικές κατευθύνσεις για τη χωροθέτηση σε εθνικό επίπεδο να δίδονται από το Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις υδατοκαλλιέργειες.⁴⁰ Βάσει αυτού καθορίστηκαν:

- για το ΥΔ12, τρεις (3) ΠΑΥ⁴¹ (2 κατηγορίας Β και 1 κατηγορίας Δ),
- για το τμήμα του ΥΔ11 που ανήκει στην ΠΑΜΘ, δύο (2) ΠΑΥ κατηγορίας Β.

Τα Υδατικά Συστήματα που αναφέρονται στον επόμενο πίνακα προτείνονται να συμπεριληφθούν στο ΜΠΠ. Επίσης προτείνονται ως προστατευόμενες περιοχές με βάση την οδηγία 78/659/ΕΟΚ:

- οι Λιμνοθάλασσες Ευρύτερης περιοχής Κεραμωτής, Ροδόπης-Πόρτο Λάγος,
- οι Εκβολές των ποταμών Νέστου, Έβρου,
- τμήματα των ποταμών Νέστου, Άρδα, Ερυθροπόταμου, Φιλιούρη, Κομφάτου, Ξηροπόταμου, Δεσπάτη, Κόσυνθου, Αγγίτη,
- τα ρέματα Βαθύ, Μυλόρευμα, Θερμό Λουτρό, Ροδοπηγή, Μεγάλο Ρέμα, Κρεμμυδόρρεμα, Ρεματιά.

Γενικά μεγάλη συγκέντρωση οστρακοκαλλιεργειών παρουσιάζεται στο Βιστωνικό όρμο - Φανάρι (ΠΕ Ροδόπης), στην Κεραμωτή και στο Αγίασμα – Βάσοβα (ΠΕ Ξάνθης). Στην ΠΕ Έβρου έχει οριστεί, με την υπ' αριθμ. Τ/215/20-3-2007 Νομαρχιακή Απόφαση, ζώνη αλιείας οστρακοειδών η οποία εκτείνεται από το Δέλτα Έβρου στα ανατολικά ως την περιοχή Παναγιά στα δυτικά.

³⁹ Ενσωματώθηκαν στην εθνική νομοθεσία με την ΚΥΑ 46399/1352/86, «Απαιτούμενη ποιότητα των επιφανειακών νερών που προορίζονται για: πόσιμα, κολύμβηση, διαβίωση ψαριών σε γλυκά νερά και καλλιέργεια και αλιεία οστρακοειδών, μέθοδοι μέτρησης, συχνότητα δειγματοληψίας και ανάλυση των επιφανειακών νερών που προορίζονται για πόσιμα», σε συμμόρφωση με τις οδηγίες του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων 75/440/ΕΟΚ, 76/160/ΕΟΚ, 78/659/ΕΟΚ, 79/293/ΕΟΚ και 79/869/ΕΟΚ" (ΦΕΚ 438/Β/3-7-86).

⁴⁰ ΚΥΑ 31722/4-11-2011, «Έγκριση του Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις υδατοκαλλιέργειες και της στρατηγικής μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων αυτού» (ΦΕΚ 2505/Β/2011)

⁴¹ Οι μονάδες θαλάσσιας υδατοκαλλιέργειας αναπτύσσονται σε επιλεγμένες ευρύτερες θαλάσσιες περιοχές, οι οποίες κρίνονται κατάλληλες για τη χωροθέτηση υδατοκαλλιεργητικών μονάδων (ΠΑΥ). Μέσα στις ΠΑΥ προσδιορίζονται ζώνες, είτε οργανωμένες με φορέα διαχείρισης (ΠΟΑΥ), είτε με μορφή άτυπων συγκεντρώσεων (ΠΑΣΜ). Η επακριβής επιθυμητή χωροθέτηση των ΠΟΑΥ πραγματοποιείται σε υποκείμενο επίπεδο σχεδιασμού (χωροταξικό, πολεοδομικό ή τομιακό). Χωροθέτηση νέων μονάδων γίνεται σε ΠΟΑΥ και ΠΑΣΜ. Μεμονωμένες χωροθετήσεις είναι δυνατές υπό όρους.

Πίνακας 87: Περιοχές Υδατοκαλλιεργητικών Δραστηριοτήτων στην ΠΑΜΘ

Περιοχή	ΠΕ	Κυρία Υδατοκαλλιεργητική Δραστηριότητα	Όνομα παράκτιου Υδατικού Συστήματος
ΥΔ 12 Θράκης			
Αγίασμα Κεραμωτή Εράσμιο	Καβαλάς - Ξάνθης	Ιχθυοκαλλιέργεια - Οστρακοκαλλιέργεια - Λοιποί Υδροβίοι Οργανισμοί	Δυτικός Κόλπος Καβάλας Ανατολικός Κόλπος Καβάλας Βόρειες Ακτές Διάυλου Θάσου Παραλία Αβδήρων Ακτές Θάσου
Μαρώνεια	Ροδόπης - Έβρου	Ιχθυοκαλλιέργεια - Οστρακοκαλλιέργεια - Λοιποί Υδροβίοι Οργανισμοί	Ανατολικές Ακτές Θρακικού Πελάγους
Βιστωνικός Κόλπος	Ξάνθης - Ροδόπης	Ιχθυοκαλλιέργεια - Οστρακοκαλλιέργεια - Λοιποί Υδροβίοι Οργανισμοί	Παραλία Αβδήρων Βιστωνικός Κόλπος Δυτικές Ακτές Θρακικού Πελάγους
ΥΔ 11 Ανατολικής Μακεδονίας			
Ηρακλειτσα Νέα Περαμος	Καβάλας	Ιχθυοκαλλιέργεια - Οστρακοκαλλιέργεια - Λοιποί Υδροβίοι Οργανισμοί	Ακτές Συμβόλου Νέα Πέραμος Δυτικός Κόλπος Καβάλας
Αγίασμα Κεραμωτή Εράσμιο	Καβάλας - Ξάνθης	Ιχθυοκαλλιέργεια - Οστρακοκαλλιέργεια - Λοιποί Υδροβίοι Οργανισμοί	Δυτικός Κόλπος Καβάλας Ανατολικός Κόλπος Καβάλας Βόρειες ακτές Διάυλου Θάσου Παραλία Αβδήρων Ακτές Θάσου

Πηγή: ΥΠΕΚΑ – Ειδική Γραμματεία Υδάτων (2012)

Υδατικά συστήματα που έχουν χαρακτηριστεί ως ύδατα αναψυχής, συμπεριλαμβανομένων περιοχών που έχουν χαρακτηριστεί ως ύδατα κολύμβησης, σύμφωνα με την Οδηγία 76/160/ΕΟΚ

Η κοινοτική νομοθεσία που διέπει τα νερά κολύμβησης είναι:

- η Οδηγία 76/160/ΕΟΚ «περί της ποιότητας των υδάτων κολυμβήσεως» (σε ισχύ μέχρι το 2014), και
- η Οδηγία 2006/7/ΕΚ «σχετικά με τη διαχείριση της ποιότητας των υδάτων κολύμβησης και την κατάργηση της οδηγίας 76/160/ΕΟΚ».
- Σε εφαρμογή των οδηγιών, στο ΥΔ12 έχουν καθοριστεί 63 ύδατα κολύμβησης σε παράκτια ΥΣ. Επιπλέον για το ΥΔ11 έχουν καθοριστεί 25 περιοχές που περιλαμβάνονται στην ΠΑΜΘ.

Περιοχές ευαίσθητες στην παρουσία θρεπτικών ουσιών, συμπεριλαμβανομένων των περιοχών που χαρακτηρίζονται ως ευπρόσβλητες ζώνες

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται οι περιοχές που χαρακτηρίζονται ως ευπρόσβλητες ζώνες,⁴² σύμφωνα με την Οδηγία 91/676/ΕΟΚ «για την προστασία των υδάτων από τη νιτρορρύπανση γεωργικής προέλευσης» και οι περιοχές που χαρακτηρίζονται ως ευαίσθητες περιοχές, σύμφωνα με την Οδηγία 91/271/ΕΟΚ «για την επεξεργασία των αστικών λυμάτων.»

⁴² Χαρακτηρίζονται ως Ευπρόσβλητες Ζώνες, όλες τις περιοχές ξηράς που βρίσκονται στο έδαφός τους, των οποίων τα ύδατα απορρέουν στα ύδατα που έχουν καθοριστεί ως νερά που υφίστανται ή ενδέχεται να υποστούν νιτρορρύπανση και οι οποίες περιοχές συμβάλλουν στη νιτρορρύπανση.

Στο ΥΔ12 δεν έχουν μέχρι σήμερα αναγνωριστεί ύδατα που υφίστανται νιτρορρύπανση γεωργικής προέλευσης και ευπρόσβλητες ζώνες. Ωστόσο σύμφωνα με το ΣΔ ΥΔ12 θεωρείται πιθανή η ένταξη των ακόλουθων 2 περιοχών στο ΥΔ12:

- το ανατολικό τμήμα της Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης (πεδιάδα της Αλεξανδρούπολης-Δέλτα Έβρου),
- το νότιο τμήμα της Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης (περιοχές των νομών Ροδόπης & Ξάνθης).

Στο ΥΔ11 έχει χαρακτηριστεί ως ευπρόσβλητη ζώνη η Λεκάνη Στρυμόνα. Σύμφωνα με την ΚΥΑ20419/2522/2001 ως ύδατα που υφίστανται ή ενδέχεται να υποστούν νιτρορρύπανση έχουν χαρακτηριστεί τα υπόγεια νερά της λεκάνης Στρυμόνα η οποία βρίσκεται εκτός περιοχής μελέτης. Ωστόσο εντοπίζονται ορισμένα υπόγεια υδατικά συστήματα που περιλαμβάνονται κατά ένα μικρό τμήμα στην ΠΑΜΘ και επηρεάζονται από την οριοθέτηση της ευπρόσβλητης ζώνης. Τα συστήματα αυτά είναι:

- Σύστημα Μενοικίου
- Σύστημα Αγγίτη
- Σύστημα Βροντούς

Το Υπόγειο Υδατικό Σύστημα Παγγαίου βρίσκεται εντός περιοχής μελέτης και επηρεάζεται κατά ένα μικρό μέρος από την ευπρόσβλητη ζώνη του Στρυμόνα.

Επίσης για τον καθορισμό «*Ευαίσθητων Περιοχών*» (επιφανειακά νερά στα οποία γίνεται άμεσα ή έμμεσα διάθεση αστικών λυμάτων) σύμφωνα με την Οδηγία 91/271/ΕΟΚ για την περιοχή της περιφέρειας έχουν οριστεί οι ακόλουθες περιοχές (βάσει της ΥΑ 19661/1982/1999):

- Δέλτα Έβρου
- Λίμνη Βιστωνίδα
- Λίμνη Μητρικού
- Δυτικός Παραπόταμος (Παραπόταμος ποταμού Βοζβόζη)
- Ποταμός Έβρος
- Ποταμός Ευρυθροπόταμος (Παραπόταμος ποταμού Έβρου)
- Ποταμός Κομφάτος
- Ποταμός Κόσυνθος
- Ποταμός Αγγίτης (περιλαμβάνεται και στην περ.Κεντρικής Μακεδονίας)

Περιοχές που προορίζονται για την προστασία οικοτόπων ή ειδών όταν η διατήρηση η βελτίωση της κατάστασης των υδάτων είναι σημαντική για την προστασία τους, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών τόπων του προγράμματος «NATURA 2000»

Στο Μητρώο Προστατευόμενων Περιοχών περιλαμβάνονται και οι περιοχές που «*προορίζονται για την προστασία οικοτόπων ή/ και ειδών, όταν η προστασία και η βελτίωση της κατάστασης του νερού είναι σημαντικός παράγοντας για την προστασία τους.*» Αφορά περιοχές που περιλαμβάνονται στο Δίκτυο Natura 2000 (που αναφέρθηκαν αναλυτικά στην αρχή του κεφαλαίου), με βάση την Οδηγία 92/43/ΕΟΚ (Οδηγία των Οικοτόπων) και την 79/409/ΕΟΚ9 (Οδηγία των Πτηνών). Στο ΜΠΠ περιλαμβάνονται 26 από τις 29 περιοχές NATURA 2000 του ΥΔ12 και 4 περιοχές του ΥΔ11.

Επιβαρημένα Υπόγεια Υδατικά Συστήματα ⁴³

Σύμφωνα με την υποχρέωση της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ, για χαρακτηρισμό όλων των υπόγειων υδατικών συστημάτων τα οποία έχουν θεωρηθεί ότι διατρέχουν κίνδυνο και δεν πληρούν συγκεκριμένους περιβαλλοντικούς στόχους προκύπτουν τα εξής για την ΠΑΜΘ:

ΥΔ Θράκης

Το κοκκώδες σύστημα Ορεστιάδας GR12BT010

Το σύστημα βρίσκεται σε πλήρη υδραυλική επικοινωνία με τους ποταμούς Άρδα και Έβρο. Αξιοποιείται για την κάλυψη υδρευτικών και αρδευτικών αναγκών και έχει υποστεί ποιοτική υποβάθμιση που οφείλεται σε ανθρωπογενείς πιέσεις. Παρουσιάζει αυξημένες συγκεντρώσεις Fe, Mn λόγω της σύστασης των μεταμορφωμένων πετρωμάτων του υποβάθρου και αυξημένες συγκεντρώσεις E.C., Cl και NO₃ λόγω αγροτικών δραστηριοτήτων. Παρουσιάζουν υψηλό κίνδυνο αλατότητας σε αρκετά σημεία του υδροφόρου.

Το υπόγειο υδατικό σύστημα Παραέβριας περιοχής-Δέλτα Έβρου GR120T020

Το υπόγειο υδατικό σύστημα Παραέβριας περιοχής-Δέλτα Έβρου ανήκει σε ένα πολύ ιδιαίτερο περιβαλλοντικά προστατευόμενο οικοσύστημα που είναι το Δέλτα Έβρου. Δεν χρησιμοποιείται για ύδρευση ενώ το φαινόμενο της υφαλμύρινσης εντοπίζεται σε απόσταση μεγαλύτερη των 5χλμ. από την ακτή και παραμένει ισχυρή στα βαθύτερα στρώματα τα οποία και τα καθιστά ακατάλληλα για κάθε χρήση στο μεγαλύτερο τμήμα του υπόγειου υδροφόρου.

Το υπόγειο υδατικό σύστημα Φιλιουρή GR1200040

Το υπόγειο υδατικό σύστημα Φιλιουρή, βρίσκεται σε υδραυλική επικοινωνία με τον ποταμό Φιλιούρη ο οποίος τροφοδοτεί τον φρεάτιο υδροφόρο ορίζοντα. αξιοποιείται για την κάλυψη υδρευτικών και αρδευτικών αναγκών ενώ έχει υποστεί ποιοτική υποβάθμιση που οφείλεται σε ανθρωπογενείς πιέσεις.

Στο νότιο τμήμα του συστήματος εντοπίζεται σημαντικός αριθμός γεωτρήσεων οι οποίες παρουσιάζουν αυξημένες τιμές αγωγιμότητας και υποδηλώνουν την υφαλμύριση του υπόγειου υδροφόρου ορίζοντα. Κατά τόπους τα υπόγεια νερά στο εσωτερικό του υπόγειου υδατικού συστήματος χαρακτηρίζονται ακατάλληλα ή σχεδόν ακατάλληλα για αρδευτική χρήση λόγω υψηλών συγκεντρώσεων ιόντων χλωρίου.

Το υπόγειο υδατικό σύστημα Ξάνθης-Κομοτηνής GR1200050

Το υπόγειο υδατικό σύστημα Ξάνθης-Κομοτηνής βρίσκεται σε πλήρη υδραυλική επικοινωνία με τους ποταμούς Κομψάτο και Κόσυνθο αλλά και με τους χειμάρρους Ασπροπόταμο και Βοσβόζη. Αξιοποιείται για την κάλυψη υδρευτικών και αρδευτικών αναγκών, έχει υποστεί ποιοτική υποβάθμιση που οφείλεται σε ισχυρές ανθρωπογενείς πιέσεις. Στο ανατολικό τμήμα του υπόγειου υδατικού συστήματος παρατηρείται έντονα το φαινόμενο της υφαλμύρινσης και της πτώσης της πιεζομετρικής στάθμης, λόγω έντονων ανθρωπογενών πιέσεων και υπεραντλήσεων. Ρύπανση του υπόγειου υδροφόρου λόγω έντονης ανθρωπογενούς δραστηριότητας εντοπίζεται και σε άλλα σημεία στο εσωτερικό τμήμα του συστήματος.

⁴³ ΥΠΕΚΑ - Ειδική Γραμματεία Υδάτων (ΕΓΥ) (2012). «Κατάρτιση Σχεδίων Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής Ποταμών των Υδατικών Διαμερισμάτων Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, σύμφωνα με τις προδιαγραφές της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ, κατ' εφαρμογή του Ν.3199/2003 και του ΠΔ 51/2007. Τεύχος 5: Χαρακτηρισμός και τυπολογία επιφανειακών υδατικών συστημάτων και αρχικός και περαιτέρω χαρακτηρισμός των υπόγειων υδατικών συστημάτων» (σε διαβούλευση).

Το υπόγειο υδατικό σύστημα Δέλτα Νέστου GR1200060

Το υπόγειο υδατικό σύστημα Δέλτα Νέστου βρίσκεται σε υδραυλική επικοινωνία με τον ποταμό Νέστο από τον οποίο δέχεται ισχυρή τροφοδοσία. Αξιοποιείται για την κάλυψη υδρευτικών και αρδευτικών αναγκών ενώ έχει υποστεί ποιοτική υποβάθμιση που οφείλεται σε έντονες ανθρωπογενείς πιέσεις. Τα νερά του φρεάτιου υδροφόρου ορίζοντα έχουν υποστεί υφαλμύριση, η οποία εντοπίζεται σε μέτωπο έως και 6χλμ. από την ακτή, χαρακτηρίζονται από μέτρια έως υψηλή αλατότητα και προοδευτικά ακατάλληλα για αρδευτική χρήση. Εκτός της ρύπανσης που υφίσταται από τη δειΐσδυση της θάλασσας, που προέρχεται από την υπεράντληση του φρεάτιου υδροφόρου ορίζοντα για την κάλυψη αρδευτικών αναγκών, εμφανίζει και ρύπανση λόγω της παρουσίας στο υπέδαφος γεωθερμικών ρευστών και παλιών εγκλωβισμένων υφάλμυρων νερών.

Το υπόγειο υδατικό σύστημα Αλεξανδρούπολης GR1200130

Το υπόγειο υδατικό σύστημα Αλεξανδρούπολης αξιοποιείται για την κάλυψη υδρευτικών και αρδευτικών αναγκών ενώ έχει υποστεί ποιοτική υποβάθμιση που οφείλεται σε ανθρωπογενείς πιέσεις. Στο παράκτιο τμήμα του υδατικού συστήματος εντοπίζεται η ύπαρξη ενός μετώπου υφαλμύρισης το οποίο έχει προχωρήσει αρκετά προς το εσωτερικό και σε ολόκληρο το εύρος της πεδινής ζώνης.

Για το ΥΔ Ανατολικής Μακεδονίας

Το υπόγειο υδατικό σύστημα Ελευθερών-Νέας Περάμου GR1100140

Το υπόγειο υδατικό σύστημα Ελευθερών-Νέας Περάμου που αξιοποιείται για την κάλυψη υδρευτικών και αρδευτικών αναγκών έχει υποστεί ποιοτική υποβάθμιση που οφείλεται σε ανθρωπογενείς πιέσεις. Στο παράκτιο τμήμα του οι υπεραντλήσεις έχουν προκαλέσει την υφαλμύριση των υπόγειων υδάτων.

Το υπόγειο υδατικό σύστημα Οφρυνίου GR1100150

Το υπόγειο υδατικό σύστημα Οφρυνίου αξιοποιείται για την κάλυψη υδρευτικών και αρδευτικών αναγκών. Στο παράκτιο τμήμα του τα υπόγεια νερά παρουσιάζουν αυξημένες τιμές αγωγιμότητας και χλωριόντων γεγονός που υποδηλώνει την ύπαρξη υφαλμύρισης.

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Η Ανατολική Μακεδονία και Θράκη έχει την τύχη να συνδυάζει μεγάλο αριθμό μνημείων με σημαντικό φυσικό πλούτο. Ο πλούσιος πολιτιστικός χαρακτήρας της περιοχής είναι αποτέλεσμα της διαχρονικής της πορείας και κατοίκησης εξαιτίας της στρατηγικής θέσης ως σταυροδρόμι χωρών και ηπείρων και της συνύπαρξης διαφορετικών πληθυσμών με διαφορετικές κουλτούρες, ήθη και έθιμα. Το συγκριτικό αυτό πλεονέκτημα θα μπορούσε να συμβάλει και στην οικονομική της ανάπτυξη δίνοντας νέα ώθηση στον τουρισμό μέσα από νέες αειφόρες και εναλλακτικές μορφές.

Για την συλλογή των στοιχείων που αφορούν την πολιτισμική κληρονομιά της περιφέρειας ΑΜΘ στάλθηκαν επιστολές στις εφορίες Αρχαιοτήτων ενώ πραγματοποιήθηκε βιβλιογραφική έρευνα αλλά και επιτόπια έρευνα. Ενδεικτικά αναφέρονται οι εφορίες Αρχαιοτήτων:

- ΙΗ ΕΠΚΑ
- ΙΘ ΕΠΚΑ
- ΛΑ ΕΠΚΑ
- 12 ΕΒΑ
- 15 ΕΒΑ
- Εφορεία Παλαιοανθρωπολογίας-Σπηλαιολογίας ΒΕ.

Κυριότεροι αρχαιολογικοί χώροι

Οι κυριότεροι αρχαιολογικοί χώροι στην περιφέρεια καθώς και τα έργα που αφορούν τον καθένα από αυτούς περιγράφονται σύντομα στην συνέχεια (βλ. αναλυτικά Παράρτημα VI).

Αρχαιολογικός χώρος Θάσου

Περιλαμβάνει την αρχαία πόλη Θάσου, την αγορά Θάσου και τις παλαιοχριστιανικές βασιλικές Αλυκής. Η περιοχή είναι επισκέψιμη από το 2010 και λειτουργεί μουσείο. Τα έργα «Αποκατάσταση και ανάδειξη του Αρχαίου Θεάτρου Θάσου» και «Μελέτη βελτίωσης διαδρομών στον Αρχαιολογικό χώρο Αλυκής Θάσου και συντήρησης και ανάδειξης του αρχαϊκού Ιερού των Διόσκουρων και των παλαιοχριστιανικών βασιλικών» έχουν ενταχθεί στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Μακεδονίας-Θράκης 2007-2013.

Αρχαιολογικός χώρος Φιλίππων

Βρίσκεται επάνω στην επαρχιακή οδό Καβάλας-Δράμας. Ο χώρος περιλαμβάνει τα τείχη και την ακρόπολη, το θέατρο, την αγορά, την "βασιλική Α" και "βασιλική Β" και ένα οκταγωνικό ναό. Το έργο «Επανακήρυξη - οριοθέτηση του αρχαιολογικού χώρου των Φιλίππων, τοπικών κοινοτήτων Κρηνίδων και Λυδίας, και του αρχαιολογικού χώρου στη θέση «Τούμπα», τοπικής κοινότητας Πολυστύλου και β) κήρυξη - οριοθέτηση νέων αρχαιολογικών χώρων στις θέσεις «Αμυγδαλιές», «Απιδιά» και πλησίον του οικισμού Δάτου ή Μικροχωρίου, τοπικής κοινότητας Πολυστύλου, καθώς και στους λόφους ΒΑ και ΝΑ της τοπικής κοινότητας Φιλίππων, Δήμου Καβάλας, Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης» ολοκληρώθηκε στις αρχές του 2012. Στα έργα του ΚΠΣ 2000-2006 είχε ενταχθεί και το έργο «Αρχαιολογικό μουσείο Φιλίππων: Κτιριακές βελτιώσεις και επανέκθεση».

Αρχαιολογικός χώρος Αβδήρων

Περιλαμβάνει το βόρειο και το νότιο περίβολο, την ακρόπολη της αρχαίας πόλης και τα νεκροταφεία της, που εκτείνονται κυρίως στα ΒΔ, Β και ΒΑ του λιμανιού. Λειτουργεί μουσείο από 2000. Το έργο «*Αρχαιολογικές εργασίες ανάπλασης και ανάδειξης αρχαιολογικών χώρων Ν. Ξάνθης - Αρχαιολογικός χώρος Αβδήρων*» είχε ενταχθεί στο ΚΠΣ 2000-2006. Το έργο «*Συντήρηση - Αποκατάσταση - Ανάδειξη του Αρχαιολογικού χώρου Αβδήρων*» έχει ενταχθεί στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Μακεδονίας-Θράκης 2007-2013.

Αρχαιολογικός χώρος Μαρώνειας

Βρίσκεται στις νοτιοδυτικές πλαγιές του όρους Ίσμαρος και περιλαμβάνει σημαντικά μνημεία με σπουδαιότερα το Αρχαίο Θέατρο, το Ιερό του Διονύσου, την οικία με ψηφιδωτό δάπεδο και τη Βασιλική της Βυζαντινής Μαρώνειας. Τα έργα «*Πολιτισμική Έγνατία: Προστασία-Ανάδειξη Αρχαίου Θεάτρου και Ρωμαϊκής Αγοράς Μαρώνειας*» και «*Αρχαιολογικές εργασίες ανάπλασης-ανάδειξης αρχαιολογικών χώρων Ν.Ροδόπης: Αρχαιολογικοί χώροι Μαρώνειας-Ίσμαρος*» είχαν ενταχθεί στο ΚΠΣ 2000-2006. Το έργο «*Εργασίες ανάδειξης-διαμόρφωσης Αρχαίου Θεάτρου και Έρευνας-Συντήρησης Ιερού Διονύσου στη Μαρώνεια*» έχει ενταχθεί στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Μακεδονίας-Θράκης 2007-2013.

Αρχαιολογικός χώρος της Μεσημβρίας-Ζώνης

Περιλαμβάνει την πόλη και το νεκροταφείο της με σημαντικότερο μνημείο τον Ναό του Απόλλωνα. Τα έργα «*Αρχαιολογικές εργασίες ανάπλασης και ανάδειξης αρχαιολογικών χώρων Ν. Έβρου: Αρχαιολογικός χώρος Μεσημβρίας*» και «*Έρευνα-προστασία και ανάδειξη ευρημάτων του ταφικού τύμβου την Μικρής Δοξιάρας-Ζώνης Νομού Έβρου*» έχουν ενταχθεί στο ΚΠΣ 2000-2006. Το έργο «*Επέκταση περιοχής ανάδειξης του Αρχαιολογικού χώρου Ζώνης και της ευρύτερης περιοχής*» έχει ενταχθεί στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Μακεδονίας-Θράκης 2007-2013.

Αρχαιολογικός χώρος Σαμοθράκης

Περιλαμβάνει την αρχαία πόλη της Σαμοθράκης, το Ιερό των Μεγάλων Θεών και τα τείχη ενώ υπάρχουν και οι πύργοι και οι οχυρώσεις της βυζαντινής εποχής. Λειτουργεί αρχαιολογικό μουσείο. Το έργο «*Αρχαιολογικές εργασίες ανάπλασης-ανάδειξης αρχαιολογικών χώρων Ν. Έβρου: Αρχαιολογικοί χώροι Σαμοθράκης*» έχει ενταχθεί στο ΚΠΣ 2000-2006. Τα έργα «*Στερέωση-Διαμόρφωση του κάστρου της χώρας της Σαμοθράκης*» και «*Συντήρηση και ανάδειξη του ανατολικού τμήματος του Ιερού των Μεγάλων Θεών*» έχουν ενταχθεί στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Μακεδονίας Θράκης 2007-2013.

Γενικά, οι αρχαιολογικοί χώροι δεν έχουν αναδειχθεί επαρκώς σύμφωνα και με τα έγγραφα που απέστειλαν στην ομάδα μελέτης οι εφορίες. Αρκετές είναι οι περιπτώσεις που έχουν παραμεληθεί και κύριος λόγος φαίνεται να είναι η χαμηλή χρηματοδότηση και η μείωση του μόνιμου εργατικού δυναμικού. Η πρόσβαση στους χώρους είναι μικρή και η επισκεψιμότητά τους μειώνεται. Σημαντικό στοιχείο είναι η έλλειψη θεματικής σύνδεσης μεταξύ διαφόρων μνημείων και η απουσία διαδρομών, παρά τις διάφορες προσπάθειες από τους φορείς. Σε αυτό το σημείο ίσως είναι σκόπιμο να αναφέρουμε την εργασία του Προϊσταμένου της ΙΘ΄ Εφορίας Κλασικών και Προϊστορικών Αρχαιοτήτων Δημήτρη Σκιλάρντι με θέμα «Προτάσεις Δημιουργίας Αξόνων Αρχαιολογικών Περιηγήσεων για την Τουριστική Ανάπτυξη της Θράκης», αν και μέχρι τώρα δεν έχει αξιοποιηθεί.

Στις θετικές προσπάθειες έχει παρατηρείται την τελευταία δεκαετία μια προσπάθεια ανάδειξης της Ξάνθης ως πολιτιστικό κέντρο της περιφέρειας. Η κήρυξη των καπναποθηκών και άλλων κτιρίων ως νεώτερα μνημεία και η αξιοποίηση των παλιών αρχοντιών των καπνέμπορων αλλά και η πραγματοποίηση πλήθους πολιτιστικών δρώμενων και εκδηλώσεων όπως οι γιορτές της παλιά πόλης και το καρναβάλι της, αλλά και η γενικότερη ανάπτυξη της παλιά πόλης και του κέντρου της Ξάνθης, αύξησαν την επισκεψιμότητά της όχι μόνο από κατοίκους εντός της περιφέρειας αλλά και από όλη την χώρα, τονίζοντας την οικονομία της. Στην ίδια κατεύθυνση είχε κινηθεί η Καβάλα την δεκαετία του 1990, όμως η τάση αυτή ατόνησε τα τελευταία χρόνια δίνοντας την ευκαιρία στην Ξάνθη να καλύψει αυτή την θέση.

Κηρύξεις ανά Περιφερειακή Ενότητα (Νομούς)

Στη συνέχεια αυτού του κεφαλαίου παρατίθεται ένας κατάλογος με τις κηρύξεις στη περιφέρεια ανά Περιφερειακή Ενότητα (πρώην Νομούς) από το 2000 και μετά, ενώ στο παράρτημα υπάρχει ένας συγκεντρωτικός κατάλογος αρχαιολογικών χώρων, παραδοσιακών οικισμών και πολιτιστικών δρώμενων ανά ΠΕ. Τα παραπάνω στοιχεία αποτελούν την βάση για την αξιολόγηση του πολιτιστικού πλούτου στο σύνολο της περιφέρειας ως προς την δυνατότητα αξιοποίησης και ένταξης σε νέες πρωτοβουλίες με στόχο την δημιουργία μια στρατηγικής, που θα ακολουθήσει σε επόμενη φάση.

Περιφερειακή Ενότητα Ροδόπης

Δύο (2) νέες κηρύξεις πραγματοποιήθηκαν από το 2000 έως σήμερα. Στη συνέχεια αναφέρονται τα ΦΕΚ των κηρύξεων και το περιεχόμενό τους:

- ΦΕΚ 1250/Β/13-10-2000, Χαρακτηρισμός ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου και έργου τέχνης του κτιρίου του παλαιού Κοινοτικού Καταστήματος, στον οικισμό Αγίασμα του Δήμου Σώστη ΠΕ Ροδόπης.
- ΦΕΚ 793/Β/27-6-2002, Χαρακτηρισμός ως ιστορικών διατηρητέων μνημείων και έργων τέχνης του κτιρίου της Παλαιάς Μεραρχίας και του διόροφου βοηθητικού κτιρίου, ιδιοκτησίας Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, επί της Λεωφόρου Ηρώων του Δήμου Κομοτηνής, με τον περιβάλλοντα χώρο τους στα όρια ιδιοκτησίας.

Περιφερειακή Ενότητα Δράμας

Δέκα (10) νέες κηρύξεις πραγματοποιήθηκαν από το 2000 έως σήμερα. Στη συνέχεια αναφέρονται τα ΦΕΚ των κηρύξεων και το περιεχόμενό τους:

- ΦΕΚ 900/Β/19-7-2000, Κήρυξη αρχαιολογικών χώρων περιοχής Πύργων, Δήμου Προσοτσάνης, ΠΕ Δράμας, με περιβάλλοντα χώρο προστασίας τους.
- ΦΕΚ 995/Β/9-8-2000, Χαρακτηρισμός ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου και έργου τέχνης του κτιρίου του πρώην Ξενοδοχείου ΣΑΝΤΡΑΛ στην οδό Βενιζέλου 72 στην Δράμα, με τον περιβάλλοντα χώρο του με όρια βορειοδυτικά και νοτιοανατολικά τις όμορες ιδιοκτησίες και ανατολικά το βυζαντινό τείχος
- ΦΕΚ 1025/Β/21-8-2000, Χαρακτηρισμός ως διατηρητέου μνημείου του κτιρίου ιδιοκτησίας Άγγελου Κέρα, στο Δημοτικό Διαμέρισμα Μοναστηρακίου, Δήμου Δράμας, μαζί με τον περιβάλλοντα χώρο του με στοιχεία ΓΔΕΖΗΘΙΚΛΓ και τον φούρνο και με το νότιο μονοπάτι του κτιρίου προς την πλατεία Ευζώνων.
- ΦΕΚ 1036/Β/23-8-2000, Χαρακτηρισμός ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου του κτιρίου των Εκπαιδευτηρίων Προσοτσάνης ΠΕ Δράμας.
- ΦΕΚ 793/Β/27-6-2002, Χαρακτηρισμός ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου του κτιρίου στη συμβολή των οδών Εθνικής Αμύνης και Αρχιμήδους στη Δράμα, ιδ. Κληρ. Βαμβακόπουλου.

- ΦΕΚ 532/Β/21-4-2005, Χαρακτηρισμός ως μνημείου της παλαιάς Καπναποθήκης «Χατζηκωνσταντίνου», επί της οδού Α. Παπαδάκη 15 στο Δήμο Προσοτσάνης Δράμας, φερόμενης ιδιοκτησίας του ομώνυμου Δήμου.
- ΦΕΚ 154/ΑΑΠ/22-4-2008, Χαρακτηρισμός ως μνημείου του κτιρίου του πρώην Γυμνασίου Αρρένων Δράμας (σήμερα 1ο Γυμνάσιο-Λύκειο Δράμας)
- ΦΕΚ 395/ΑΑΠ/9-9-2008, του Συγκροτήματος των κτιρίων που συγκροτούν το Ελληνικό Καπνολογικό Ινστιτούτο, στην πόλη της Δράμας (ΠΕ Δράμας), φερόμενης ιδιοκτησίας Ελληνικού Δημοσίου (Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων)
- ΦΕΚ 426/ΑΑΠ/15-10-2010, Χαρακτηρισμός του ΙΝ των Εισοδίων της Θεοτόκου στη Χωριστή Δράμας ως μνημείου.
- ΦΕΚ 542/ΑΑΠ/21-12-2010, Χαρακτηρισμός ως μνημείου του κελύφους της διώροφης κατοικίας, επί της οδού Αγ. Βαρβάρας στο ΟΤ 84, εντός του Ιστορικού τόπου της Δράμας, φερόμενης ιδιοκτησίας Αικατερίνης Καπετανίδου.

Περιφερειακή Ενότητα Έβρου

Έξι νέες κηρύξεις πραγματοποιήθηκαν από το 2000 έως σήμερα. Στη συνέχεια αναφέρονται τα ΦΕΚ των κηρύξεων και το περιεχόμενό τους:

- ΦΕΚ 1456/Β/26-10-2001, Συμπλήρωση - επέκταση και οριοθέτηση του αρχαιολογικού χώρου της περιοχής Μεσημβρίας - Ζώνης ΠΕ Έβρου.
- ΦΕΚ 492/Δ/14-6-2002, Καθορισμός Ζώνης Οικιστικού Ελέγχου, κατωτάτου όριου κατάτμησης και λοιπών όρων και περιορισμών δόμησης στην εκτός εγκεκριμένου ρυμοτομικού σχεδίου και εκτός ορίων οικισμών προϋφισταμένων του έτους 1923 περιοχή του δήμου Αλεξανδρουπόλης και της téως κοινότητας Μάκρης (ΠΕ Έβρου) και έγκριση σχεδίου ανάπτυξης περιοχών δεύτερης κατοικίας (ΣΧΑΠ) του ιδίου δήμου.
- ΦΕΚ 770/Β/20-6-2002, Μερική ανάκληση της ΥΑ/ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/1223/17340/7-8-1986 (ΦΕΚ 717/Β/23-10-1986) ως προς το κτίριο ιδιοκτησίας κληρονόμων Τιάκα, στην Πλατεία Ζάχου στο Σουφλί, και τροποποίηση του χαρακτηρισμού του κτιρίου αυτού.
- ΦΕΚ 1498/Β/10-10-2003, Ορισμός όρων άσκησης υποβρύχιων δραστηριοτήτων με αναπνευστικές συσκευές, βαθυσκάφη ή άλλα μέσα επισκόπησης του βυθού, κατ εφαρμογή του άρθρου 15, παρ.3, του Ν.3028/2002 Για την προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς.
- ΦΕΚ 86/Β/22-1-2004, Χαρακτηρισμός ως μνημείου, του κτιρίου με το πρόσκτισμά του, (φούρνος) και τον περιβάλλοντα χώρο του στα όρια της ιδιοκτησίας στον οικισμό Λευκίμη ΠΕ Έβρου, ιδιοκτησίας Γ. Ντόμπρα.
- ΦΕΚ 836/Β/21-3-2005, Χαρακτηρισμός ως μνημείου της αγροτικής κατοικίας με το πρόσκτισμα (φούρνο), που βρίσκεται στον οικισμό Βρυσικών Έβρου στο Δήμο Μεταξάδων, φερόμενης ιδιοκτησίας Χρήστου Γκροζούδη.

Περιφερειακή Ενότητα Θάσου

Τέσσερις νέες κηρύξεις πραγματοποιήθηκαν από το 2000 έως σήμερα. Στη συνέχεια αναφέρονται τα ΦΕΚ των κηρύξεων και το περιεχόμενό τους:

- ΦΕΚ 1057/Β/28-8-2000, Χαρακτηρισμός ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου και έργου τέχνης της οικίας ιδιοκτησίας Βενετίας Χρηστίδη, με τον εσωτερικό διάκοσμο και τον αύλειο χώρο, στον Θεολόγο Θάσου.

- ΦΕΚ 782/Β/25-6-2002, Χαρακτηρισμός ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου της κρήνης που βρίσκεται στον ορεινό οικισμό Σωτήρα (Πλατεία Πλατανά) στη νήσο Θάσο.
- ΦΕΚ 99/Β/23-1-2004, Χαρακτηρισμός των όψεων του κτιρίου με την επωνυμία «Κονάκι» στο Θεολόγο Θάσου, ιδιοκτησίας Δήμου Θάσου.
- ΦΕΚ 68/ΑΑΠ/23-10-2006, Χαρακτηρισμός ως ιστορικού τόπου του αργούντος μεταλλείου στην περιοχή «Βουβές» που βρίσκεται ανατολικά του οικισμού Λιμενάρια στη νήσο Θάσο.

Περιφερειακή Ενότητα Καβάλας

Δώδεκα νέες κηρύξεις πραγματοποιήθηκαν από το 2000 έως σήμερα. Στη συνέχεια αναφέρονται τα ΦΕΚ των κηρύξεων και το περιεχόμενό τους:

- ΦΕΚ 1465/Β/26-10-2001, Κήρυξη είκοσι πέντε (25) αρχαιολογικών χώρων του δήμου Ορφανού Καβάλας.
- ΦΕΚ 1464/Β/26-10-2001, Κήρυξη αρχαιολογικού χώρου Χαλκερού του δήμου Καβάλας στην ΠΕ Καβάλας.
- ΦΕΚ 1481/Β/31-10-2001, Κήρυξη αρχαιολογικών χώρων του δήμου Ελευθερών και του Δήμου Ελευθερουπόλεως στο νομό Καβάλας.
- ΦΕΚ 431/Β/8-4-2002, Διόρθωση σφαλμάτων στην ΥΠΠΟ/ΓΔΑ/ΑΡΧ/Α1/Φ43/23975/1501/ 17-10-2001 υπουργική απόφαση.
- ΦΕΚ 800/Β/28-6-2002, Ανάκληση της απόφασης χαρακτηρισμού ως έργου τέχνης του κτιρίου επί της οδού Ολυμπιάδος 4 στην Καβάλα.
- ΦΕΚ 1196/Β/16-9-2002, Χαρακτηρισμός του μουσουλμανικού τεμένους Χαλίλ Μπέη, με την επωνυμία «Παλιά Μουσική», καθώς και κτηρίου συνοδείας του, στη συνοικία «Παναγία» Καβάλας, ως ιστορικών διατηρητέων μνημείων.
- ΦΕΚ 1498/Β/10-10-2003, Ορισμός όρων άσκησης υποβρύχιων δραστηριοτήτων με αναπνευστικές συσκευές, βαθυσκάφη ή άλλα μέσα επισκόπησης του βυθού, κατ εφαρμογή του άρθρου 15, παρ.3, του Ν.3028/2002 Για την προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς.
- ΦΕΚ 1081/Β/8-8-2006, Χαρακτηρισμός ως μνημείου του κτιρίου με τον αύλειο χώρο του στην Μουσθένη Καβάλας φερομένης ιδιοκτησίας Χρύσας Κονδυλίδου, Μαρίας Φλώρου και Δημ. και Κων. Μπότση.
- ΦΕΚ 29/ΑΑΠ/3-10-2006, Χαρακτηρισμός ως μνημείου του κτιρίου όπου στεγάζεται το 5ο Γυμνάσιο Καβάλας, επί της οδού Πουλίδου 16, στη συνοικία Παναγία του Δήμου Καβάλας.
- ΦΕΚ 199/ΑΑΠ/28-5-2008, Χαρακτηρισμός ως μνημείου του κτιρίου του 1ου Δημοτικού Σχολείου επί της οδού Ελ. Βενιζέλου, στο ΔΔ Χρυσούπολης, (χωρίς τη νεώτερη προσθήκη στο πίσω μέρος του κτιρίου)
- ΦΕΚ 596/ΑΑΠ/31-12-2008, Χαρακτηρισμός ως διατηρητέων των κελυφών των κτιρίων επί των οδών 7ης Μεραρχίας 4, Αγ. Λαύρας 1 και στη γωνία των οδών 7ης Μεραρχίας 2 και Π.Π. Γερμανού 1, φερομένων ως ιδιοκτησίας των Αλκ.Σμπαρούνη, Αθ. Σμπαρούνη, Φεβρ. Μπαλάνου, Αικ.Παναγιωτάκου στην πόλη της Καβάλας και καθορισμός ειδικών όρων και περιορισμών δόμησης αυτών.
- ΦΕΚ 290/ΑΑΠ/19-6-2009, Προσωρινή οριοθέτηση αρχαιολογικού χώρου Ο.Τ.Γ988Α και Γ983 της περιοχής «Περιγιάλι» Δήμου Καβάλας, στο πλαίσιο Σχεδίου Πολεοδομικής Μελέτης Επέκτασης και Αναθεώρησης του εγκεκριμέ-

νου Ρυμοτομικού Σχεδίου της περιοχής «Περιγιάλι» Δήμου Καβάλας και επικύρωσης οριογραμμών ρεμάτων.

Περιφερειακή Ενότητα Ξάνθης

Δεκατρείς νέες κηρύξεις πραγματοποιήθηκαν από το 2000 έως σήμερα. Στη συνέχεια αναφέρονται τα ΦΕΚ των κηρύξεων και το περιεχόμενό τους:

- ΦΕΚ 1042/Β/23-8-2000, Χαρακτηρισμός ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου τμήματος του κτιρίου, γνωστού ως "Χάνι Αβέρωφ", στην Ξάνθη, με τον περιβάλλοντα χώρο του, όπως αυτός ορίζεται με τα στοιχεία Δ Ε Ζ Η Θ Ι Κ Λ Μ Δ στο συνημμένο τοπογραφικό διάγραμμα.
- ΦΕΚ 239/Δ/30-3-2001
- ΦΕΚ 611/Β/23-5-2001, Χαρακτηρισμός ως ιστορικών διατηρητέων μνημείων των κτιρίων των Καπναποθηκών στην Ξάνθη: α) στη συμβολή των οδών 12 Αποστόλων αρ. 14 και Ανδρούτσου, ιδιοκτησίας του Ελληνικού Αντικαρκινικού Ινστιτούτου, και β) στη συμβολή των οδών Κουγιουμτζόγλου και Σταθμού, ιδιοκτησίας του Δήμου Ξάνθης.
- ΦΕΚ 1353/Β/17-10-2001, Χαρακτηρισμός ως ιστορικών διατηρητέων μνημείων δύο εξοχικών κατοικιών με τον περιβάλλοντα χώρο σύμφωνα με το συνημμένο τοπογραφικό διάγραμμα κληρον. Ιωάννη Αγκόρτζα και κληρον. Βόγια στην περιοχή Πύργου, στο Δήμο Ξάνθης.
- ΦΕΚ 1351/Β/17-10-2001, Χαρακτηρισμός ως ιστορικών διατηρητέων μνημείων νερόμυλου ιδιοκτησίας του Δήμου Σταυρούπολης και αγροτικής κατοικίας ιδιοκτησίας Σπυριάδη με τον περιβάλλοντα χώρο τους στην περιοχή Πλατάνια του κάτω Καρυόφυτου του Δήμου Σταυρούπολης.
- ΦΕΚ 1350/Β/17-10-2001, Χαρακτηρισμός ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου της καπναποθήκης ιδιοκτησίας Ένωσης Αγροτικών Συνεταιρισμών Ξάνθης, στην οδό Μ. Καραολή αρ. 81, στην Ξάνθη.
- ΦΕΚ 1368/Β/18-10-2001, Χαρακτηρισμός ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου του Λιμεναρχείου Πόρτο Λάγος του Δήμου Αβδήρων με τον περιβάλλοντα χώρο, ιδιοκτ. Δημοσίου (Β. Κ. 14).
- ΥΑ ΥΜΑΘ/9554/28-12-2001, Συμπλήρωση-τροποποίηση της απόφασης 5385/24.11.1995 (Δ 1097) για το χαρακτηρισμό ως διατηρητέων πεντακοσίων ενενήντα τριών (593) κτιρίων που βρίσκονται στην πόλη της Ξάνθης.
- ΦΕΚ 141/Β/12-2-2002, Χαρακτηρισμός ως ιστορικών διατηρητέων μνημείων και ως αρχιτεκτονικού συνόλου των καπναποθηκών στις οδούς Σταθμού 14, Σαλαμίνας 1,3,5, και Γ. Κονδύλη στην Ξάνθη.
- ΦΕΚ 1775/Β/2-12-2004, Χαρακτηρισμός ως μνημείων των κτιρίων που βρίσκονται στη Γενισέα του Δήμου Βιστωνίδας και συγκεκριμένα:
 - ο της παλαιάς Καπναποθήκης στην οποία στεγάζονται τα Γραφεία της Ένωσης Γεωργικών Συνεταιρισμών Γενισέας,
 - ο της κατοικίας επί της οδού Αγίου Αθανασίου, φερόμενης ιδιοκτησίας Μυλωνοπούλου,
 - ο της κατοικίας επί της οδού Αγίου Αθανασίου, φερόμενης ιδιοκτησίας Δέσποινας Χιάλη,
 - ο του κτιρίου που στεγάζει τον Οργανισμό Τηλεπικοινωνιών Ελλάδος (ΟΤΕ),
 - ο του κτιρίου (Παλαιά «Ταβέρνα»), φερόμενης ιδιοκτησίας του Δήμου Βιστωνίδας,

- ο του κτιρίου επί της οδού Αγίου Αθανασίου, ιδιοκτησίας του Ελληνικού Δημοσίου (που στέγαζε παλαιότερα την Υποδιόικση Χωροφυλακής Γενισίας),
- ο του Συγκροτήματος δύο (2) Καπναποθηκών «Αφοι Σ. Κόντη», ιδιοκτησίας Δ. Βιστωνίδας.
- ΦΕΚ 347/ΑΑΠ/7-8-2008, Χαρακτηρισμός ως μνημείου του κτιρίου κατοικίας με την αποθήκη και τον περίβολο της αυλής, φερομένης ιδιοκτησίας Γαρυφαλιάς Μακρή, στο Δήμο Αβδήρων.
- ΦΕΚ 469/ΑΑΠ/23-9-2009, Έγκριση οριοθέτησης με σημεία και τοπογραφικές συντεταγμένες του κηρυγμένου αρχαιολογικού χώρου Αβδήρων.
- ΦΕΚ 503/ΑΑΠ/2-10-2009, Καθορισμός Ζώνης Α' Προστασίας του αρχαιολογικού χώρου Αβδήρων, Χρήσεις γης εντός αυτής.

Είναι σημαντικό ακόμα να αναφερθεί το πλήθος σπηλαίων που έχουν εντοπιστεί στο σύνολο της Περιφέρειας ΑΜΘ. Πρέπει να τονιστεί ότι τα μόνα σπήλαια που έχουν οριοθετηθεί βρίσκονται στην περιφερειακή ενότητα Καβάλας και ένα στην περιφερειακή ενότητα Έβρου ενώ για όλα είναι γνωστές οι θέσεις τους, σε πολλές περιπτώσεις και με τις ακριβείς συντεταγμένες. Στη συνέχεια θα ακολουθήσει ένας πίνακας με τα σπήλαια τα οποία παρουσιάζουν αρχαιολογικό ενδιαφέρον.

Πίνακας 88: Σπήλαια που παρουσιάζουν αρχαιολογικό ενδιαφέρον στην ΠΑΜΘ				
Ονομασία Σπηλαίου	ΠΕ	Θέση-Συντεταγμένες⁴⁴	Αρ. Απόφασης (ΦΕΚ)	Κατ.⁴⁵
Αγ.Μάρκου ή Πα- ναγίας Σπηλαιώτισ- σας	Δράμας	Δήμος Προσοτσάνης 499470/ 4562240		2
Γκιαούρ Ντερέ	Δράμας	Δήμος Προσοτσάνης 483661/ 4559222		2
Φωλιά του Δράκου	Δράμας	Δήμος Κάτω Νευροκοπίου 507472/ 4586290		2
Αγία Ελένη	Καβάλας	Δήμος Καβάλας-Πλησίον του χωριού Ζυγός 533028/ 4540549		2
Ανώνυμο 1	Καβάλας	Δήμος Νέστου-Περιοχή Κοινότητας Παραδεί- σου, στα ανάντη της δυτικής όχθης του ποτα- μού Νέστου 563979/ 4548719		2
Ανώνυμο 2	Καβάλας	Δήμος Νέστου-Περιοχή Κοινότητας Παραδεί- σου, στα ανάντη της δυτικής όχθης του ποτα- μού Νέστου 563979/ 4548719		2
Ανώνυμο	Καβάλας	Δήμος Θάσου Θέση «Τρύπες» Μαριών 551466/ 4502841		2
Κροκόδειλος (Τα- λασμάνι)	Ξάνθης	Δήμος Ξάνθης Περιοχή Σταυρούπολης 560320/ 4563443		2
Καλόγηρος	Ξάνθης	Δήμος Αβδήρων Βόρεια των χωριών Σούνιο- Σέλερο 91695/ 4553597		2
Φωλέα	Ροδόπης	Δήμος Ιάσμου 616956/ 4559150		2
Στρώμης 1	Ροδόπης	Δήμος Μαρώνειας-Σαπών Θέση Χαράδρα Ιν- Ντερέ 629794/ 4536890		2
Στρώμης 2	Ροδόπης	Δήμος Μαρώνειας-Σαπών Θέση Χαράδρα Ιν- Ντερέ 629831/ 4536822		2
Μεγάλη Βούβα	Έβρου	Δήμος Τυχερού Λευκίμμη 683984/ 4548209		2
ΙΝ Αγίων Θεοδώρων	Έβρου	Δήμος Αλεξανδρούπολης Άβαντας 656644/ 4532928		2
Κουφόβουνο	Έβρου	Δήμος Διδυμοτείχου 705095 / 4580538	ΥΑ ΥΠΠΕ/Α1/Φ19/17176/ 696/19-6-1979 – ΦΕΚ 731/Β/30-8-1979	1

⁴⁴ Όπου αναφέρονται συντεταγμένες, αυτές έχουν ληφθεί με GPS και δίνονται σε ΕΓΣΑ '87

⁴⁵ Κατηγορία 1: οριοθετημένος, Κατηγορία 2: μη οριοθετημένος

Παραδοσιακοί οικισμοί

Αναφορικά με τους παραδοσιακούς οικισμούς, σε ολόκληρη την Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης αριθμούνται τριάντα έξι (36) κηρυγμένοι και προστατευμένοι οικισμοί με τους περισσότερους να εντοπίζονται στην Περιφερειακή Ενότητα Καβάλας, όπως παρουσιάζονται αναλυτικά στον παρακάτω Πίνακα:

Πίνακας 89: Κηρυγμένοι παραδοσιακοί οικισμοί στην ΠΑΜΘ		
Επωνυμία	Δ.Διαμέρισμα	Δήμος
ΠΕ Δράμας		
Παγονέριον	Παγονερίου	Δ. Κάτω Νευροκοπίου
Περιθώριον	Περιθωρίου	Δ. Κάτω Νευροκοπίου
ΠΕ Έβρου		
Μεταξάδες	Μεταξάδων	Δ. Μεταξάδων
Σαμοθράκη	Σαμοθράκης	Δ. Σαμοθράκης
Παλιούριον	Παλιουρίου	Δ. Μεταξάδων
ΠΕ Καβάλας		
ΑΛΥΚΗ	Θεολόγου	Δ. Θάσου
ΘΕΟΛΟΓΟΣ	Θεολόγου	Δ. Θάσου
Παναγία (Αναστάσιον)	Παναγίας	Δ. Θάσου
Ποταμιά	Ποταμιάς	Δ. Θάσου
Πρίνος	Πρίνου	Δ. Θάσου
Ζυγός	Ζυγού	Δ. Φιλίππων
Κορυφαί	Κορυφών	Δ. Φιλίππων
Παλιά Καβάλα	Παλαιάς Καβάλας	Δ. Φιλίππων
Κεχροκάμπος	Κεχροκάμπου	Δ. Ορεινού
Κρουονέριον (Κάργα)	Κρουονερίου	Δ. Φιλίππων
Μακρυχώριον	Μακρυχωρίου	Δ. Ορεινού
Πλαταμών	Πλαταμώνος	Δ. Ορεινού
Δωμάτια (Σαμάκοβο)	Δωματίων	Δ. Πιερέων
Κήπια (Μποστάν-λη)	Κηπίων	Δ. Ελευθερούπολης
Μελισσοκομείον	Μελισσοκομείου	Δ. Πιερέων
Μεσορόπη	Μεσορόπης	Δ. Πιερέων
Μουσθένη	Μουσθένης	Δ. Πιερέων
Ποδοχώριον	Ποδοχωρίου	Δ. Ορφανού
Πυργοχώριον	Μελισσοκομείου	Δ. Πιερέων
Χρυσόκαστρο	Χρυσοκάστρου	Δ. Ελευθερούπολης
Σωτήρας	Σωτήρος	Δ. Θάσου
Κάστρο	Λιμεναρίων	Δ. Θάσου
Μαριαί	Μαριών	Δ. Θάσου
Παλαιοχώριον	Θεολόγου	Δ. Θάσου
Παλαιοχώριον	Παλαιοχωρίου	Δ. Παγγαίου
Στενωπός	Μακρυχωρίου	Δ. Ορεινού
ΠΕ Ξάνθης		
Κάτω Καρυόφυτο	Καρυοφύτου	Δ. Σταυρούπολης
	Ξάνθης	Δ. Ξάνθης
ΠΕ Ροδόπης		
Βάκος	Αμαράντων	Δ. Μαρωνείας

Πίνακας 89: Κηρυγμένοι παραδοσιακοί οικισμοί στην ΠΑΜΘ

Επωνυμία	Δ.Διαμέρισμα	Δήμος
Μαρωνεία	Μαρωνείας	Δ. Μαρωνείας
Μαυρομμάτιον	Νέου Σιδηροχωρίου	Δ. Νέου Σιδηροχωρίου
Μίσχος (Τσέμπελι)	Μίσχος της Κ. Σώστου	Δ. Σώστου

Πηγή: Κοινό ΦΕΚ Κήρυξης για όλους τους οικισμούς Δ- 594 α/13.11.1978

Παρά το γεγονός ότι η πιο πρόσφατη κήρυξη παραδοσιακού οικισμού πραγματοποιήθηκε το 1995, έργα σημειακών επεμβάσεων για την συντήρηση του οικοδομικού πλούτου, εντάχθηκαν στο πρόγραμμα Θησέας. Ενδεικτικά αναφέρονται:

- Σημειακές παρεμβάσεις, ανάδειξης αρχιτεκτονικών στοιχείων παραδοσιακών οικισμών Δήμου Μεταξάδων, Έβρου.
- Ανάδειξη παραδοσιακού οικισμού Κεχροκάμπου-Αποχέτευση Ομβρίων, Καβάλας.
- Αναπαλαίωση του Νεοκλασικού κτιρίου της οδού Εγνατίας στον παραδοσιακό οικισμό Ελευθερούπολης, Ξάνθης.
- Ανάδειξη Σοκακίων παραδοσιακού οικισμού Αβδήρων.

A.1.1.a. 6-8. Μεταφορική υποδομή

ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΚΑΙ ΟΔΙΚΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ

Όσον αφορά την διάρθρωση του οδικού δικτύου στην Περιφέρεια δεν υπάρχει καμία αλλαγή σε σχέση με όσα προβλέπονται στο εγκεκριμένο ΠΠΧΣΑΑ. Η Περιφέρεια ΑΜΘ περιλαμβάνει το ανατολικό τμήμα της Εγνατίας Οδού, τέσσερις Κάθετους Άξονες της Εγνατίας (ολοκληρωμένοι και μη), το Εθνικό οδικό δίκτυο (με κατάταξη σε πρωτεύον, δευτερεύον, τριτεύον) και τις θεσμοθετημένες κύριες Επαρχιακές οδούς, όπως αυτές ορίστηκαν με την Απόφαση Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ με αριθμό ΔΜΕΟ/ε/Ο/1308/1995.⁴⁶

Κύριο οδικό δίκτυο: Εγνατία Οδός και Κάθετοι Άξονες

Η Εγνατία Οδός (Αυτοκινητόδρομος 2 [Α2]) αποτελεί όντως το σημαντικότερο νέο οδικό έργο της χώρας με κόστος κατασκευής που ανέρχεται στα 7,2 δισ.€ με ΦΠΑ. Η Εγνατία Οδός κατασκευάστηκε πάνω στην Εθνική Οδό 2 (ΕΟ 2). Συνδέει τις τέσσερις (4) Περιφέρειες της Βορείου Ελλάδας, από την Περιφέρεια Ηπείρου μέχρι την Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης. Ξεκινάει από το λιμάνι της Ηγουμενίτσας, απ' όπου υπάρχει τακτική ακτοπλοϊκή σύνδεση με την Ιταλία και καταλήγει στους Κήπους του Έβρου στα Ελληνοτουρκικά σύνορα.

Προσφέρει τη βασική υποδομή για την ανάδυση ενός νέου αναπτυξιακού άξονα. Εξυπηρετεί άμεσα δέκα (10) Περιφερειακές Ενότητες (Θεσπρωτία - Ιωάννινα - Γρεβενά - Κοζάνη - Ημαθία - Θεσσαλονίκη - Καβάλα - Ξάνθη - Ροδόπη) και 11 πόλεις (Ηγουμενίτσα - Ιωάννινα - Μέτσοβο - Γρεβενά - Κοζάνη - Βέροια - Θεσσαλονίκη - Καβάλα - Ξάνθη - Κομοτηνή - Αλεξανδρούπολη) της Βόρειας Ελλάδας. Βρίσκεται σε γεωγραφική εγγύτητα με τέσσερα (4) λιμάνια (Ηγουμενίτσας, Θεσσαλονίκης, Καβάλας, Αλεξανδρούπολης) και έξι (6) αεροδρόμια (Ιωαννίνων, Καστοριάς, Κοζάνης, Θεσσαλονίκης, Καβάλας, Αλεξανδρούπολης).

Τη διαχείριση και συντήρηση του αυτοκινητοδρόμου έχει αναλάβει η Εγνατία Οδός ΑΕ, η οποία κατασκευάζει παράλληλα και πέντε (5) κάθετους οδικούς άξονες που συνδέουν την Εγνατία με τα βόρεια σύνορα της χώρας.

Ο αυτοκινητόδρομος έχει τετράιχνη διατομή πλάτους 24,5μ (ή 22μ στα ορεινά δυσχερή τμήματα) με δύο λωρίδες κυκλοφορίας και λωρίδα Έκτακτης Ανάγκης (ΛΕΑ) ανά κατεύθυνση και διαχωρισμό των δύο κλάδων με κεντρική νησίδα. Η μέγιστη επιτρεπόμενη ταχύτητα είναι τα 130χλμ./ώρα.

Ένταξη στα Διευρωπαϊκά Δίκτυα Μεταφορών (TEN)

Η Εγνατία Οδός είναι το ελληνικό κομμάτι του διευρωπαϊκού άξονα Ε90. Διασταυρώνεται με τις εθνικές οδούς (αυτοκινητόδρομοι ή οδοί ταχείας κυκλοφορίας) Α5/Ε55 (Ιόνια Οδός), Ε853 (Κακαβιά-Ιωάννινα), Ε92 (Ηγουμενίτσα-Βόλος), Α3/Α27/Ε65 (Κεντρική Οδός), Α29 (Κρυσταλλοπηγή-Σιάτιστα), Α1/Ε75 (Εύζωνοι-Αθήνα), Α25/Ε79 (Προμαχώνας-Θεσσαλονίκη), Α23 (Κομοτηνή-Νυμφαία), και Α21/Ε85 (Ορμένιο-Αρδάνιο). Συνδέεται επίσης με τους κάθετους οδικούς άξονες Καβάλα-Δράμα-Εξοχή και Ξάνθη-Εχίνος.

⁴⁶ βλ. και ενότητα «Το υπόλοιπο οδικό δίκτυο» στη συνέχεια του παρόντος κεφαλαίου.

Η Εγνατία Οδός προβλεπόταν ότι θα συνδεθεί με τρεις κύριους διαδρόμους του Πανευρωπαϊκού Δικτύου, τους άξονες IV, IX, και X. Από τα στοιχεία της Εγνατίας Οδού ΑΕ προκύπτει και ο Πανευρωπαϊκός Διάδρομος VIII (γνωστός και ως «Παραεγνατία»). Η σύνδεσή της Εγνατίας Οδού με τους Πανευρωπαϊκούς Διαδρόμους προς το παρόν γίνεται μέσω του Εθνικού και επαρχιακού δικτύου που οδηγεί στους μεθοριακούς σταθμούς. Κανένας από τους εννέα (9) κάθετους άξονες (με χαρακτηριστικά αυτοκινητοδρόμου) δεν έχει ολοκληρωθεί πλήρως. Δύο κάθετοι αυτοκινητοδρόμοι βρίσκονται προς ολοκλήρωση:

- Σιάτιστα-Ιεροπηγή-Κρυσταλλοπηγή (Σύνορα Ελλάδα-Αλβανία, Πανευρωπαϊκός Διάδρομος VIII),
- Θεσσαλονίκη-Σέρρες-Προμαχώνας (Σύνορα Ελλάδα-Βουλγαρία, Πανευρωπαϊκός Διάδρομος IV).

Υπάρχουν επίσης, μία (1) εθνική οδός κατασκευασμένη και τρεις (3) υπό κατασκευή που λειτουργούν ως «Κάθετοι Άξονες» χωρίς να έχουν τα προβλεπόμενα λειτουργικά χαρακτηριστικά της Εγνατίας Οδού και των Κάθετων Αξόνων της:⁴⁷

- Κλειδί-Πολύκαστρο-Εύζωνοι (Σύνορα Ελλάδα-πΓΔΜ, σύνδεση με Πανευρωπαϊκό Διάδρομο X, κατασκευασμένος),
- Φλώρινα-Νίκη (Σύνορα Ελλάδα-πΓΔΜ, σύνδεση με Πανευρωπαϊκό Διάδρομο X, υπό κατασκευή),
- Κομοτηνή-Νυμφαία (Σύνορα Ελλάδα-Βουλγαρία, σύνδεση με Πανευρωπαϊκό Διάδρομο IX, υπό κατασκευή),
- Αρδάνιο-Καστανιές-Ορμένιο (Σύνορα Ελλάδα-Τουρκία-Βουλγαρία, σύνδεση με Πανευρωπαϊκούς Διαδρόμους IX, VIII και IV).

Ένας (1) Κάθετος Άξονας βρίσκεται υπό μελέτη:⁴⁸

- Ξάνθη-Εχίνος (Σύνορα Ελλάδα-Βουλγαρία).

Τέλος, υφίστανται δύο ακόμη άξονες με χαρακτηριστικά τριτεύοντος εθνικού οδικού δικτύου:⁴⁹

- Ιωάννινα-Κακαβιά (Σύνορα Ελλάδα-Αλβανία)
- Δράμα-Κάτω Νευροκόπι-Εξοχή (Σύνορα Ελλάδα-Βουλγαρία)

Συνδυασμένες Μεταφορές

Αναφερόμενοι στο σύνολο της Εγνατίας Οδού, δεν έχουν πραγματοποιηθεί όλες οι προβλεπόμενες από το ΠΠΧΣΑΑ άμεσες συνδέσεις με πέντε λιμάνια και οκτώ αεροδρόμια. Σημαντικές ελλείψεις παρατηρούνται στη σύνδεση της Εγνατίας Οδού με το σιδηροδρομικό δίκτυο. Οι παρεμβάσεις για το σκοπό αυτό είναι αμελητέες.

Τεχνολογικός και Λειτουργικός Εξοπλισμός

Σε όλο το μήκος της Εγνατίας Οδού προβλέπονταν Χώροι Στάθμευσης και Αναψυχής (ΧΣΑ), καθώς και Σταθμοί Εξυπηρέτησης Αυτοκινήτων (ΣΕΑ). Υπάρχει μόνο ένας ολοκληρωμένος Σταθμός Εξυπηρέτησης Αυτοκινήτων, ο ΣΕΑ Πλατάνου (χ.θ 283+500)

⁴⁷ Τετράιχνη διατομή πλάτους 24,5μ (ή 22μ στα ορεινά δυσχερή τμήματα) με δύο λωρίδες κυκλοφορίας και λωρίδα Έκτακτης Ανάγκης (ΛΕΑ) ανά κατεύθυνση και διαχωρισμό των δύο κλάδων με κεντρική νησίδα, βλ. και Εγνατία Οδός ΑΕ (2007-2012), *Αρίθμηση ανισόπεδων κόμβων Εγνατίας Οδού*, διαθέσιμο στο www.egnatia.eu [πρόσβαση 28.09.11].

⁴⁸ ό.π.

⁴⁹ ό.π.

στη θέση του Α/Κ Κλειδίου και βρίσκεται σε λειτουργία από τον Ιούλιο του 2010. Οι ΣΕΑ που κατασκευάζονται και έχουν προγραμματιστεί να κατασκευαστούν είναι οι κάτωθι (βλ. και Παράρτημα VIII):⁵⁰

- ΧΣΑ Αμαξάδων χθ 536+000 (Αμφίπλευρο)
- ΧΣΑ Αμαράντων χθ 579+000 (Αμφίπλευρο)
- ΧΣΑ Δωρικού χθ 629+000 (Αμφίπλευρο)

Την ΠΑΜΘ αφορούν οι τέσσερις τελευταίοι ΧΣΑ (Μουσθένης έως Δωρικού).

Σχήμα 40: ΧΣΑ στην Περιφέρεια ΑΜΘ

Πηγή: ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ ΑΕ

Στο θεσμοθετημένο ΠΠΧΣΑΑ επίσης αναφερόταν ως απαραίτητη η εγκατάσταση οπτικών ινών σε όλο το μήκος της Εγνατίας Οδού ώστε να συμβάλει στην ανάδειξη της οδού σε αναπτυξιακό άξονα και σε διάδρομο, όχι μόνο μεταφορών, αλλά και πληροφορίας και υποδομών νέων τεχνολογιών. Υπάρχει ιδιωτικό δίκτυο οπτικών ινών από την Ηγουμενίτσα μέχρι τον Α/Κ Παναγιάς μήκους 120 χλμ και από τον Α/Κ Παναγιάς μέχρι τον Α/Κ Βενέτικου μήκους 30χλμ., το οποίο δεν αφορά την ΠΑΜΘ.⁵¹

Χρονικός Προγραμματισμός

Το έργο της κατασκευής της Εγνατίας Οδού πραγματοποιήθηκε σταδιακά λόγω των τεχνικών και διαδικαστικών κωλυμάτων. Η κατασκευή του έργου ξεκίνησε το 1994 και ολοκληρώθηκε τον Ιανουάριο 2009.

Εκτίμηση Επιπτώσεων και το «Παρατηρητήριο της Εγνατίας Οδού»

Μέσω του Παρατηρητηρίου της Εγνατίας Οδού γίνεται εκτίμηση των χωρικών επιδράσεων του συστήματος της Εγνατίας Οδού και των κάθετων αξόνων σε άμεση σχέση με την πορεία υλοποίησης του έργου, σε σχέση δηλαδή με το «πριν» και το «μετά». Κατ' αυτόν τον τρόπο στοιχειοθετούνται οι επιδράσεις στην κοινωνική και οικονομική συνοχή, τη χωροταξική οργάνωση, το σύστημα μεταφορών και το περιβάλλον του Βορειοελλαδικού χώρου.⁵²

⁵¹ ό.π.

⁵² ό.π.

Οι δείκτες που αναλύονται χωρίζονται σε τρεις κατηγορίες:⁵³

- Κοινωνικό-Οικονομικοί & Χωροταξικοί Δείκτες
- Περιβαλλοντικοί Δείκτες
- Δείκτες Οδικού Δικτύου (Κυκλοφοριακοί)

Το Παρατηρητήριο της Εγνατίας Οδού συλλέγει, επεξεργάζεται και δημοσιεύει τακτικά σημαντικές και επικαιροποιημένες πληροφορίες-δείκτες σχετικά με την αναπτυξιακή πορεία και τη χωρική οργάνωση των Περιφερειών διέλευσης του άξονα. Έτσι, πέρα από την παρακολούθηση της καθαυτού κυκλοφοριακής λειτουργίας του αυτοκινητόδρομου, αποτελεί ένα πολύτιμο κέντρο παροχής χωροταξικής πληροφορίας για όλη την ευρύτερη περιοχή, καλύπτοντας σε σημαντικό βαθμό το κενό που δημιουργεί η απουσία ενός εθνικού παρατηρητηρίου χωροταξίας.

Χωρική ολοκλήρωση. Η Εγνατία στην ΠΑΜΘ

Η Εγνατία Οδός στην ΠΑΜΘ εκτείνεται από τον ποταμό Στρυμόνα μέχρι τους Κήπους Έβρου, σε τμήμα συνολικού μήκους 246χλμ. Το σύνολο των έργων της Εγνατίας Οδού στην ΠΑΜΘ έχει ολοκληρωθεί και παραδοθεί σε κυκλοφορία.

Υλοποιημένοι κόμβοι του αυτοκινητόδρομου

Στο ανατολικό τμήμα της Εγνατίας Οδού, κατασκευάστηκαν δεκαέξι (16) ανισόπεδοι κόμβοι και τέσσερις (4) «Ημικόμβοι», όπως προβλέπονταν στο Περιφερειακό Πλαίσιο. Στην ΑΜΘ κατασκευάστηκε ο μεγαλύτερος αριθμός κόμβων συγκριτικά με τις υπόλοιπες τρεις (3) Περιφέρειες που διασχίζει η Εγνατία Οδός.

Πίνακας 90: Ανισόπεδοι κόμβοι της Εγνατίας Οδού εντός της ΠΑΜΘ και συνδεδεμένες οδοί και μεγάλοι προορισμοί

Αρ, Α/Κ	Όνομα Α/Κ	Συνδεδεμένες Οδοί Μεγάλοι Προορισμοί
28	Στρυμόνα	- Εθνική Οδός 59 Αμφίπολης-Μεσορράχης προς Σέρρες & Δράμα - Εθνική Οδός 2 Θεσ/νίκης – Καβάλας - Σέρρες, Δράμα
28Α	Γαληψού-Ορφανίου	- Εθνική Οδός 2 (τμήμα Στρυμώνας-Μουσθένη-Ελευθερούπολη-Αγ.Σύλλας) - Επαρχιακό οδικό δίκτυο
28Β*	Μουσθένης	- Εθνική Οδός 2 (τμήμα Στρυμώνας-Μουσθένη-Ελευθερούπολη-Αγ.Σύλλας) - Επαρχιακό οδικό δίκτυο
28Γ	Ελευθερούπολης	- Εθνική Οδός 2 (τμήμα Στρυμώνας-Μουσθένη-Ελευθερούπολη-Αγ.Σύλλας) - Επαρχιακό οδικό δίκτυο
29	Αγ. Ανδρέα	- Επαρχιακό οδικό δίκτυο - Τμήμα παραλιακής επαρχιακής οδού προς Καβάλα - Καβάλα
30*	Παλιού	- Τμήμα παραλιακής επαρχιακής Οδού προς Καβάλα - Επαρχιακό οδικό δίκτυο
31	Αγ. Σύλλα	- Εθνική Οδός 2 Θεσσαλονίκης-Καβάλας-Ξάνθης - Εθνική Οδός 12 Σερρών-Δράμας-Καβάλας - Καβάλα, Δράμα, Εξοχές (συνοριακός σταθμός προς Βουλγαρία), Σέρρες
32	Άσπρης Άμμου (Καβάλας)	- Εθνική Οδός 2 Θεσσαλονίκης-Καβάλας-Ξάνθης - Επαρχιακό οδικό δίκτυο - Καβάλα - λιμάνι
32Α	Πέρνης	Εθνική Οδός 2 Θεσσαλονίκης-Καβάλας-Ξάνθης

⁵³ ό.π.

(Ημι-κόμβος)		■ Επαρχιακό οδικό δίκτυο ■ Αεροδρόμιο Καβάλας
33	Χρυσούπολης	■ Εθνική Οδός 2 Θεσσαλονίκης-Καβάλας-Ξάνθης ■ Επαρχιακό οδικό δίκτυο ■ Χρυσούπολη, Αεροδρόμιο Καβάλας
34	Βανιάνου (Δυτ. Ξάνθης)	■ Εθνική Οδός 2 Θεσσαλονίκης-Καβάλας-Ξάνθης-Κομοτηνής ■ Επαρχιακό οδικό δίκτυο ■ Ξάνθη
35	Βαφαϊίκα (Αν. Ξάνθης)	■ Εθνική Οδός 2 Θεσσαλονίκης-Καβάλας-Ξάνθης-Πόρτο Λάγος-Κομοτηνής ■ Επαρχιακό οδικό δίκτυο ■ Ξάνθη
36	Ιάσμου	■ π. Εθνική Οδός Ξάνθης-Ιάσμου-Κομοτηνής
37	Δυτ. Κομοτηνής	■ Εθνική Οδός 2 Θεσσαλονίκης-Καβάλας-Ξάνθης-Κομοτηνής-Αλεξ/πολης ■ Επαρχιακό οδικό δίκτυο ■ Κομοτηνή
38	Ανατ. Κομοτηνής	■ Εθνική Οδός 2 Θεσσαλονίκης-Καβάλας-Ξάνθης-Κομοτηνής-Αλεξ/πολης ■ Επαρχιακό οδικό δίκτυο ■ Κομοτηνή
39	Μέστης	■ Επαρχιακό οδικό δίκτυο
40	Μάκρης	■ Εθνική Οδός 2 Θεσσαλονίκης-Καβάλας-Αλεξ/πολης
41	Αλεξανδρούπολης	■ Επαρχιακό οδικό δίκτυο ■ Αλεξανδρούπολη
42	ΒΙ.ΠΕ. Αλεξανδρούπολης	■ Επαρχιακό οδικό δίκτυο ■ ΒΙΠΕ, λιμάνι & αεροδρόμιο Αλεξανδρούπολης
43	Αρδανίου	■ Εθνική Οδός 2 Θεσσαλονίκης-Καβάλας-Αλεξ/πολης-Κήπων ■ Εθνική Οδός 51 (Κάθετος 'Αξονας) ■ Φέρρες, Σουφλί, Διδυμότειχο, Ορεστιάδα, Καστανιές (συνοριακός σταθμός προς Τουρκία) και Ορμένιο (συνοριακός σταθμός προς Βουλγαρία)
	Τέλος Εγνατίας Οδού	■ Συνοριακός Σταθμός Κήπων Έβρου (προς Τουρκία) ■ Εθνική Οδός 2 Θεσσαλονίκης-Καβάλας-Αλεξ/πολης-Κήπων

Πηγή: ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ ΑΕ, 2007-2012

Σημείωση: * Ο Α/Κ είναι υπό μελέτη/κατασκευή ή κάποιοι κλάδοι του κόμβου δεν λειτουργούν μέχρι την ολοκλήρωση των συνδέσεων.

Η συνολική δαπάνη για την ολοκλήρωση των 246χλμ. του αυτοκινητόδρομου από τον Ανισόπεδο Κόμβο (Α/Κ) Στρυμόνα έως τους Κήπους ανέρχεται σε 1.042 εκ.€ (χωρίς ΦΠΑ). Η χρηματοδότηση των έργων γίνεται από τα Επιχειρησιακά Προγράμματα του Β' και Γ' ΚΠΣ (ΕΤΠΑ) και από το Ταμείο Συνοχής ενώ για την κάλυψη της εθνικής συνδρομής έχουν εξασφαλισθεί δάνεια από την ΕΤΕΠ.

Κάθετοι άξονες: υφιστάμενη κατάσταση και προγραμματισμένα έργα

Οι κάθετοι άξονες συμπληρώνουν το έργο της Εγνατίας Οδού, καθώς εξασφαλίζουν τη σύνδεση της Περιφέρειας και συνεπώς και της χώρας με τις χώρες των Βαλκανίων και στη συνέχεια με τις χώρες της Ανατολικής και Κεντρικής Ευρώπης. Εντός της ΑΜΘ έχουν προγραμματιστεί τέσσερις (4) κάθετοι άξονες οι οποίοι δεν έχουν ολοκληρωθεί, όπως αναλύεται στη συνέχεια:⁵⁴

⁵⁴ Πέραν των τεσσάρων κάθετων αξόνων, στο θεσμοθετημένο ΠΠΧΣΑΑ αναφέρεται η, σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα, δηλαδή μέχρι το 2006, εξέταση της δυνατότητας ολοκλήρωσης του συστήματος Εγνατίας - κάθετων αξόνων με τον Β-ΒΑ άξονα Μέστης-Ορμενίου, πρόταση η οποία δεν έχει ακόμη προχωρήσει. Δεδομένης της συγκυρίας, καθώς και της ελλιπούς μέχρι και σήμερα πορείας ολοκλήρωσης του συστήματος των τεσσάρων κάθετων αξόνων, η συγκεκριμένη πρόταση θα πρέπει να θεωρηθεί ότι εξακολουθεί να εντάσσεται στις μεσο-μακροπρόθεσμες προοπτικές της Περιφέρειας.

1. *Κάθετος Άξονας 80: Αρδάνιο-Καστανιές-Ελληνοτουρκικά Σύνορα-Ορμένιο- Ελληνοβουλγαρικά Σύνορα (124χλμ.)*

Αποτελεί τμήμα του Διευρωπαϊκού Δικτύου Μεταφορών και απόληξη του Πανευρωπαϊκού Διαδρόμου IX (Ελσίνκι-Κιέβο-Βουκουρέστι-Ντιμίτρογκραντ- Αλεξανδρούπολη) στο ελληνικό έδαφος. Διασταυρώνεται σε βουλγαρικό έδαφος με τον Πανευρωπαϊκό Διάδρομο IV και VIII που διασχίζει τις Βαλκανικές χώρες και καταλήγει στην Κεντρική Ευρώπη.⁵⁵ Το έργο βρίσκεται υπό κατασκευή και το συνολικό κόστος του (μελέτη, απαλλοτριώσεις, κατασκευή κλπ) ανέρχεται περίπου σε 270 εκ.€ χωρίς ΦΠΑ, εκ των οποίων το 65% είναι η κοινοτική συνδρομή του ΕΤΠΑ. Το έργο εντάσσεται στο ΠΕΠ Μακεδονίας-Θράκης.⁵⁶

Πίνακας 91: Τμήματα του Κάθετου Άξονα Αρδάνιο-Καστανιές- Ελληνο-τουρκικά σύνορα-Ορμένιο-Ελληνοβουλγαρικά σύνορα και πορεία υλοποίησης των έργων

α/α	Ονομασία Τμήματος	Μήκος (χλμ)	Υφιστάμενη Κατάσταση/ Παρατηρήσεις
1	Αρδάνιο-Σουφλί / Σουφλί-Μάνδρα	26 / 7	Υπό κατασκευή
2	Παράκαμψη Σουφλίου	5	Σε κυκλοφορία
3	Μάνδρα-Ψαθάδες (Διδυμότειχο)	14	Υπό κατασκευή
4	Διδυμότειχο-Ελληνοβουλγαρικά Σύνορα	72	Σε κυκλοφορία
	ΣΥΝΟΛΟ	124	

Πηγή: ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ ΑΕ, 2007-2012

Όπως φαίνεται στον πίνακα παραπάνω, τα έργα μεταξύ του τμήματος Διδυμότειχο-Ελληνοβουλγαρικά σύνορα, καθώς και η παράκαμψη του Σουφλίου, έχουν ολοκληρωθεί και υπό κατασκευή βρίσκονται τα τμήματα α) Αρδάνιο - Σουφλί, Σουφλί-Μάνδρα και β) Μάνδρα-Ψαθάδες (βλ. αναλυτικά στο Παράρτημα VIII).

2. *Κομοτηνή-Νυμφαία-Ελληνοβουλγαρικά Σύνορα (23χλμ.)*

Ο άξονας αυτός αποτελεί τμήμα του Πανευρωπαϊκού Διαδρόμου IX και διασταυρώνεται στο βουλγαρικό έδαφος με τον Πανευρωπαϊκό διάδρομο IV. Η κατασκευή του άξονα αποφασίστηκε στο πλαίσιο διακρατικής συμφωνίας για την ανάπτυξη των οδικών συνδέσεων μεταξύ Ελλάδας-Βουλγαρίας⁵⁷. Το έργο δημοπρατήθηκε στις 15/12/2006 με προϋπολογισμό 85 εκ.€ (με ΦΠΑ) και η σύμβαση κατασκευής υπογράφηκε στις 20/07/2007. Η ολοκλήρωση του έργου προβλεπόταν να γίνει μέχρι το τέλος του 2012 αλλά παρατάθηκε μέχρι το τέλος του 2015.⁵⁸ Η χρηματοδότηση του έργου εξασφαλίστηκε τόσο από πόρους του Γ' ΚΠΣ μέσω του ΕΠ «Οδικοί Άξονες, Λιμάνια, Αστική Ανάπτυξη», όσο και από πόρους της 4ης Προγραμματικής Περιόδου μέσω του ΕΠ «Ενίσχυση Προσπελασιμότητας» του ΕΣΠΑ.

Το συνολικό μήκος των 23χλμ. της αρτηρίας είναι, περίπου 19χλμ. σε νέα χάραξη και 4χλμ. βελτίωση του υφιστάμενου άξονα. Από τα 23χλμ., έχουν σχεδόν υλοποιηθεί τα 14χλμ. στο βόρειο τμήμα του άξονα από τον κόμβο του Πάνδρουσσου έως τα Ελληνοβουλγαρικά σύνορα. Στο νότιο πεδινό τμήμα από το Πάνδρουσο έως την Κομοτηνή εγκρίθηκε τοπική παραλλαγή της χάραξης,

⁵⁵ ό.π.

⁵⁶ Βλ. και ΑΝΑΠΤΥΞΗ.gov.gr, 2012.

⁵⁷ Εγνατία Οδός ΑΕ, ό.π.

⁵⁸ ΑΝΑΠΤΥΞΗ.gov.gr, ό.π.

πρόκειται για ομαλή χάραξη χωρίς ιδιαίτερες τεχνικές δυσκολίες (βλ. αναλυτικά στο Παράρτημα VIII).

3. *Ξάνθη - Εχίνος - Ελληνοβουλγαρικά Σύνορα (49χλμ.)*

Ο άξονας αυτός θα συνδέσει την Εγνατία οδό με τη Φιλιππούπολη (Plovdiv) της Βουλγαρίας (δεν θεωρείται διευρωπαϊκός άξονας). Η βούληση υλοποίησης του άξονα αυτού, εκφράσθηκε μέσω της υπογραφής του Πρωτοκόλλου Διμερούς Συμφωνίας Ελλάδας και Βουλγαρίας, το 1998. Η Διακρατική Συμφωνία μεταξύ των δύο χωρών, καθόρισε για όλο τον άξονα, τόσο σε Ελληνικό όσο και Βουλγαρικό έδαφος, τα βασικά τεχνικά χαρακτηριστικά της οδού, όπως τυπική διατομή (πλάτους 7,5μ./10,5μ.) και ταχύτητα μελέτης 60χλμ/h. Εντός της Ελληνικής επικράτειας, το μήκος του άξονα ανέρχεται σε 49χλμ. περίπου, εκ των οποίων στα 40χλμ. (τμήμα Ξάνθη-Εχίνος-Δημάριο), ο υφιστάμενος δρόμος παρουσιάζει μειωμένα γεωμετρικά χαρακτηριστικά (ταχύτητα $V_e=30$ χλμ/h περίπου) και στα επόμενα 9χλμ. (τμήμα Δημάριο- Ελληνοβουλγαρικά Σύνορα), υπάρχει μόνο ένας δασικός χωματόδρομος.⁵⁹

Η ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ ΑΕ ορίστηκε το 2006 φορέας υλοποίησης για τον άξονα Ξάνθη-Εχίνος-Ελληνοβουλγαρικά Σύνορα. Με την ΚΥΑ Δ1/ο/3145/01-09-2010 εκχωρήθηκε και μεταβιβάστηκε σε αυτή η αρμοδιότητα για την μελέτη και κατασκευή, μεταξύ άλλων, και του υπ'οψιν έργου καθώς και την προώθηση του συνόλου των διαδικασιών ένταξης σε χρηματοδότηση, τη δημοπράτηση και ανάθεση καθώς και τη διοίκηση της κατασκευής του. Λόγω σημαντικών γεωλογικών-γεωτεχνικών προβλημάτων που διαπιστώθηκαν, εξετάστηκε και εγκρίθηκε μια δυτικότερη χάραξη, στην περιοχή του Δημαρίου (μήκους 9χλμ περίπου) η οποία προστίθεται μαζί με τη βελτίωση του υφιστάμενου δρόμου Μελίβοια-Δημάριο, μήκους 10χλμ., ώστε το τμήμα αυτό του Κάθετου Άξονα να αποκτήσει διατομή και ταχύτητα που προδιαγράφει η Διακρατική Συμφωνία.⁶⁰

Το έργο είναι συνολικού προϋπολογισμού 32 εκ.€, που εγκρίθηκε το Νοέμβριο 2011 για χρηματοδότηση από το πρόγραμμα εδαφικής συνεργασίας Ελλάδα-Βουλγαρία και περιλαμβάνει τη μελέτη του κάθετου άξονα Ξάνθη-Σμίνθη (11 χλμ), Σμίνθη-Εχίνος (11 χλμ), Εχίνος-Μελίβοια (8 χλμ) και Μελίβοια-Δημάριο-Ελληνοβουλγαρικά σύνορα (10χλμ) ως μέρος του κάθετου άξονα Εχίνου-Ρουντοζέμ/Σμόλιαν. Οι σχετικές προκηρύξεις μετά την ένταξη του έργου προχωρούν ικανοποιητικά από την Εγνατία ΑΕ καθώς ήδη είναι σε εξέλιξη οι διαγωνισμοί για τις γεωλογικές, τοπογραφικές μελέτες και αξιολογήσεις καθώς και μελέτες οδοποιίας για όλο το τμήμα καθώς και επιμέρους μελέτες για τη σήραγγα στο Τμήμα Σμίνθης-Εχίνου, γεωερευνητικές και μελέτες περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Βούληση της Κεντρικής Διοίκησης και της Αυτοδιοίκησης είναι το έργο της Κατασκευής του Κάθετου Άξονα, να ξεκινήσει ως ένα από τα τελευταία έργα του ΕΣΠΑ, μέσα στο 2013 ώστε να εξασφαλιστεί και η συνέχιση της χρηματοδότησης στη νέα προγραμματική περίοδο.

4. *Δράμα - Κάτω Νευροκόπι - Εξοχή - Ελληνοβουλγαρικά Σύνορα (51,3χλμ.)*

Ο κάθετος, προς την Εγνατία, άξονας Gotse Delchev-Εξοχή-Κάτω Νευροκόπι-Δράμα-Καβάλα θα συνδέει την Εγνατία Οδό με τον Πανευρωπαϊκό άξονα IV

⁵⁹ Εγνατία Οδός ΑΕ, ό.π.

⁶⁰ Εγνατία Οδός ΑΕ, ό.π.

σε βουλγαρικό έδαφος. Ο Άξονας δεν έχει ολοκληρωθεί. Για την ολοκλήρωσή του πρέπει να υλοποιηθούν τα δύο τμήματα της παράκαμψης Δράμας:⁶¹

- ο Η ολοκλήρωση της κατασκευής του τμήματος της παράκαμψης Δράμας από Επαρχιακή Οδό Δράμας-Κουδουνίων μέχρι την σύνδεση της οδού Δράμας-Νευροκοπίου με την εκτέλεση των εργασιών σήμανσης-ασφαλείας, ηλεκτροφωτισμού, φωτεινής σηματοδότησης και του αντιστοίχου ασφατικού τάπητα με μήκος 6χλμ. και διατομή οδού 11μ, το οποίο έχει κατασκευασθεί και λειτουργεί.
- ο Η πλήρης κατασκευή του τμήματος της παράκαμψης Δράμας από τον κόμβο με την Εθνική Οδό Δράμας-Καβάλας μέχρι την Επαρχιακή Οδό Δράμας-Κουδουνίων με μήκος 6,06χλμ. και διατομή οδού 11μ., το οποίο έχει κατασκευασθεί κατά το μεγαλύτερο τμήμα και απομένουν εργασίες κυρίως ασφαλικών.

Το έργο αναμένεται να ολοκληρωθεί στα μέσα του 2013.

Ο διπλός ρόλος της Εγνατίας και η σχέση με τη χωρική ανάπτυξη της Περιφέρειας

Η Εγνατία Οδός και οι Κάθετοι Άξονες της καλούνται να διαδραματίσουν ένα διπλό ρόλο ως άξονες διαπεριφερειακών και διακρατικών συνδέσεων-ροών και ως άξονες ενδοπεριφερειακών σύμφωνα με το θεσμοθετημένο ΠΠΧΣΑΑ:

➤ *Διαπεριφερειακή – Διακρατική χωρική διάσταση*

Αφορά τη θέση και το ρόλο της Περιφέρειας στον ευρύτερο Βαλκανικό και Κεντρο-ευρωπαϊκό αλλά και Παρευξείνιο χώρο. Η σύνδεση με τις χώρες αυτού του ευρύτερου γεωγραφικού χώρου και η πρόσβασή του στο ελληνικό σύστημα λιμένων θα επιτευχθεί πλήρως και άμεσα, μελλοντικά, με την ολοκλήρωση των Κάθετων Άξόνων της Εγνατίας οδού και τη δημιουργία ενός ολοκληρωμένου συστήματος συνδυασμένων μεταφορών. Προς το παρόν, λόγω καθυστέρησης της ολοκλήρωσης βασικών τεχνικών υποδομών που συγκροτούν το προβλεπόμενο από το θεσμοθετημένο ΠΠΧΣΑΑ σύστημα μεταφορικών υποδομών, δεν μπορεί να υπάρξει μια ορθή ανάλυση της διακρατικής χωρικής διάστασης του έργου. Παρόλα αυτά μπορεί να υπάρξει μια ανάλυση των χρονοαποστάσεων μεταξύ σημαντικών σημείων προέλευσης- προορισμού (κόμβων άλλων μεταφορικών μέσων και πυλών εισόδου της χώρας και της ΠΑΜΘ) και των πλησιέστερων κόμβων της Εγνατίας Οδού ή Καθέτων Άξόνων της ώστε να φανεί το επίπεδο προσπελασιμότητας διάφορων σημαντικών κόμβων μεταφορών στην ΠΑΜΘ.

Από τον παρακάτω πίνακα διαπιστώνεται ότι η μέση απόσταση βασικών μεταφορικών κόμβων από κόμβους της Εγνατίας Οδού ή του Κάθετου Άξονα Αρδάνιο-Ορμένιο είναι 8χλμ. και η μέσος χρόνος διαδρομής είναι 10min περίπου. Δεν υπολογίζεται ο ΣΣ Δράμας που παρουσιάζει μεγάλες αποκλίσεις λόγω της μη άμεσης σύνδεσής του με την Εγνατία Οδό. Παρόλα αυτά ακόμη και να συνυπολογιστεί, η μέση απόσταση είναι 10,5χλμ. και ο μέσος χρόνος διαδρομής 12,5min περίπου.

⁶¹ Περιφέρεια ΑΜΘ, (2006), *Δίκτυο κυκλοφορίας και μεταφορών*, διαθέσιμο στο: Περιφερειακή Ενότητα Δράμας: <http://www.drama.gr/nomos.php?do=info44>, [πρόσβαση 04.10.2012].

Πίνακας 92: Πίνακας αποστάσεων & χρονοαποστάσεων σημαντικών μεταφορικών κόμβων και των πλησιέστερων κόμβων της Εγνατίας Οδού ή Καθέτων Αξόνων, 2009

ΤΟΠΟΣ ΕΙΔΙΚΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ	ΠΡΟΕΛΕΥΣΗ ΟΧΗΜΑΤΩΝ	ΠΛΗΣΙΕΣΤΕΡΟΣ ΚΟΜΒΟΣ ΕΓΝΑΤΙΑΣ ΟΔΟΥ/ΚΑΘΕΤΟΥ ΑΞΟΝΑ	ΑΠΟΣΤΑΣΗ (χλμ)	ΧΡΟΝΟΣ ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ (min) (με μέση ταχύτητα περίπου 50χλμ/h)
Αεροδρόμιο Αλεξανδρούπολης	Δυτικά	Έξοδος προς Αεροδρόμιο Αλεξανδρούπολης	6,80	7,65
	Ανατολικά	Α/Κ ΒΙΠΕ Αλεξανδρούπολης	10,00	10,97
Αεροδρόμιο Καβάλας	Δυτικά	Α/Κ Πέρνης	8,20	8,42
	Ανατολικά	Α/Κ Χρυσούπολης	12,50	12,67
Λιμένας Αλεξανδρούπολης	Δυτικά	Α/Κ Αλεξανδρούπολης	4,25	8,75
	Ανατολικά	Α/Κ ΒΙΠΕ Αλεξανδρούπολης	13,30	17,18
	Ανατολικά	Α/Κ Μάκρης	11,30	14,33
Λιμένας Καβάλας	Δυτικά	Α/Κ Αγ. Σύλλα	4,70	9,29
	Ανατολικά	Α/Κ Λευκής Άμμου	6,69	9,38
Λιμάνι Κεραμωτής	Δυτικά	Α/Κ Πέρνης	18,75	19,79
	Ανατολικά	Α/Κ Χρυσούπολης	23,05	24,04
Λιμάνι Περάμου	Όλες τις κατευθύνσεις	Α/Κ Αγ. Ανδρέα	3,50	4,88
ΣΣ Αλεξανδρουπολης	Δυτικά	Α/Κ Αλεξανδρούπολης	4,45	9,48
	Ανατολικά	Α/Κ ΒΙΠΕ Αλεξανδρούπολης	13,10	16,47
	Ανατολικά	Α/Κ Μάκρης	11,50	14,92
ΣΣ Ορεστιάδας	Βόρεια	Βόρεια Είσοδος από Κάθετο Άξονα Αρδανίου-Ορμενίου	3,00	5,25
	Νότια	Νότια Είσοδος από Κάθετο Άξονα Αρδανίου-Ορμενίου	2,20	3,47
ΣΣ Διδυμοτείχου	Βόρεια	Βόρεια Είσοδος από Κάθετο Άξονα Αρδανίου-Ορμενίου	2,20	3,37
	Νότια	Νότια Είσοδος από Κάθετο Άξονα Αρδανίου-Ορμενίου	4,15	5,75
Μεθοριακός ΣΣ Δικαίων	Δυτικά	Δυτική Είσοδος από Κάθετο Άξονα Αρδανίου-Ορμενίου	1,40	2,45
Μεθοριακός ΣΣ Πυθίου	Όλες τις κατευθύνσεις	Α/Κ Ασημένιου του Κάθετου Άξονα Αρδανίου-Ορμενίου	10,00	12,20
ΣΣ Κομοτηνής	Ανατολικά	Ανατολικός Α/Κ Κομοτηνής	4,52	6,79
	Δυτικά	Δυτικός Α/Κ Κομοτηνής	3,98	5,98
ΣΣ Ξάνθης	Δυτικά	Α/Κ Δυτικός Ξάνθης (Βανιάνου)	9,04	11,01
	Ανατολικά	Α/Κ Α/Κ Ανατολικός Ξάνθης (Βαφαιίκων)	6,94	9,69
ΣΣ Δράμας	Νότια	Α/Κ Αγ. Σύλλα	32,33	35,81
	Ανατολικά	Α/Κ Στρυμόνα	51,51	48,92

Πηγή: ΕΓΝΑΤΙΑ ΑΕ, Παρατηρητήριο, 2009

Συνολικά για την Εγνατία Οδό, οι μετακινήσεις στις περιοχές που διασχίζει ο άξονας αυξήθηκαν από 45.000 το 1993 σε 98.000 το 2006, αύξηση ίση με 116%.⁶² Αξιοσημείωτο είναι ότι το 2006 η Εγνατία Οδός δεν είχε ολοκληρωθεί σε όλα τα τμήματά της. Αναφερόμενοι στις μετακινήσεις μεταξύ Περιφερειών, δηλαδή τις διαπεριφερειακές μετακινήσεις (λαμβάνοντας υπόψη τις Δημοτικές Ενότητες που διασχίζει ο άξονας της Εγνατίας, η αύξηση των μετακινήσεων μεταξύ 1993 και 2006 ήταν της τάξης του 160%. Το 1993, οι περισσότερες διαπεριφερειακές μετακινήσεις παρατηρούνταν μεταξύ ΑΜΘ και Κεντρικής Μακεδονίας οι οποίες αποτελούσαν το 55,6% του συνόλου των μέσων ετήσιων διαπεριφερειακών μετακινήσεων μεταξύ του συνόλου των περι-

⁶² Εγνατία Οδός ΑΕ, ό.π.

φερειών που διασχίζει η Εγνατία Οδός. Η τάση αυτή συνεχίζει να υπάρχει και το 2006, με ποσοστό μετακινήσεων επί του συνόλου 53,0%. Γενικότερα όμως, το 2006, όλες οι διαπεριφερειακές μετακινήσεις υπερδιπλασιάστηκαν όπως φαίνεται στον πίνακα παρακάτω.

Πίνακας 93: Διαπεριφερειακές ετήσιες μέσες ημερήσιες μετακινήσεις, 1993 και 2006

ΖΕΥΓΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ	Ως ποσοστό επί του συνόλου		Μεταβολή απόλυτου αριθμού μετακινήσεων 1993-2006
	1993	2006	
Κεντ. Μακεδονία – Αν. Μακεδονία-Θράκη	55,6%	53,0%	148,5%
Κεντ. Μακεδονία – Δυτ. Μακεδονία	39,9%	41,8%	176,7%
Κεντ. Μακεδονία - Ήπειρος	4,7%	4,3%	134,5%
Δυτ. Μακεδονία - Ήπειρος	0,4%	1,0%	544,4%
ΣΥΝΟΛΟ	100%	100%	160,5%

Πηγή: ΕΓΝΑΤΙΑ ΑΕ, Παρατηρητήριο, 2009

Όσον αφορά το σύνολο των διαπεριφερειακών μετακινήσεων προς την ΠΑΜΘ, παρατηρήθηκε αύξηση κατά 157,9% μεταξύ 1993 και 2006.

Πίνακας 94: Ποσοστιαία μεταβολή των ετήσιων μέσων ημερήσιων διαπεριφερειακών μετακινήσεων ανά Περιφέρεια, 1993 - 2006

Περιφέρεια Προορισμού	Μετακινήσεις μόνον από τις Δημοτικές Ενότητες των υπόλοιπων Περιφερειών (Διαπεριφερειακές)
Ήπειρος	150,8%
Δυτική Μακεδονία	172,7%
Κεντρική Μακεδονία	157,4%
Ανατολική Μακεδονία-Θράκη	157,9%
ΣΥΝΟΛΟ	160,5%

Πηγή: ΕΓΝΑΤΙΑ ΑΕ, Παρατηρητήριο, 2009

Η βελτίωση της προσβασιμότητας αποτελεί επίσης άμεση επίδραση του συστήματος Εγνατία Οδός-Κάθετοι Άξονες, που δυνητικά βελτιώνει τη διασύνδεση των πόλεων, καθώς και των πόλεων με την αγροτική τους ενδοχώρα, με επιδράσεις στην αναπτυξιακή δυναμική όλης της Ζώνης Επιρροής της Εγνατίας Οδού. Παρακάτω παρουσιάζεται ο ωφελούμενος πληθυσμός ανά ζώνη χρονοαπόστασης για τις πόλεις Ξάνθη και Αλεξανδρούπολη, με βάση τον πραγματικό πληθυσμό των οικισμών σύμφωνα με την απογραφή της ΕΛΣΤΑΤ το 2001.

Πίνακας 95: Προσβασιμότητα πληθυσμού στην πόλη της Ξάνθης πριν και μετά την Εγνατία Οδό

α/α	Λεπτά χρονοαπόστασης	Ωφελούμενος Πραγματικός πληθυσμός (2001) πριν την Εγνατία Οδό	Ωφελούμενος Πραγματικός πληθυσμός (2001) μετά την ολοκλήρωση της Εγνατίας Οδού	Ποσοστιαία Μεταβολή του Ωφελούμενου Πραγματικού πληθυσμού (2001)
1	0 - 30	122.774	206.849	68.5%
2	30 - 60	186.699	273.340	46.4%
3	60 - 90	154.871	133.630	-13.7%
4	90 - 120	196.436	1.264.679	543.8%
5	120 - 180	1.255.843	561.531	-55.3%
6	180 - 240	413.294	828.595	100.5%
7	240 - 300	409.762	523.783	27.8%
8	300 - 360	684.278	102.104	-85.1%
9	> 360	470.554	-	
	Σύνολα	3.894.511	3.894.511	

Πηγή: ΕΓΝΑΤΙΑ ΑΕ, Παρατηρητήριο, 2009

Με τη λειτουργία της Εγνατίας Οδού και των καθέτων αξόνων όλος ο πληθυσμός της Ζώνης IV⁶³, δηλαδή 3.894.511 κάτοικοι, έχει πρόσβαση στην Ξάνθη σε λιγότερο από 6 ώρες. Στην προ Εγνατίας κατάσταση 12% αυτού του πληθυσμού είχε πρόσβαση στην Ξάνθη σε περισσότερο από 6 ώρες. Σημαντικό τμήμα αυτού του πληθυσμού είχε πρόσβαση σε δύο με τρεις ώρες, ενώ υπήρχε πληθυσμός της Ζώνης IV στη δυτική Ήπειρο που ήταν απομακρυσμένος από την Ξάνθη κατά περισσότερο από 9 ώρες. Η πιο αξιοσημείωτη μεταβολή είναι η αύξηση του πληθυσμού που έχει πρόσβαση στην Ξάνθη σε χρόνο μεταξύ μιάμισης και δύο ωρών κατά 543%, λόγω της ένταξης πλέον σε αυτή τη ζώνη των πληθυσμών της ευρύτερης περιοχής της Θεσσαλονίκης. Έτσι, με την πλήρη λειτουργία της Εγνατίας Οδού και των καθέτων αξόνων, σε μιάμιση με δύο ώρες από την Ξάνθη έχουν πρόσβαση περισσότεροι από 1.260.000 κάτοικοι, ενώ πριν την λειτουργία τους αυτός ο πληθυσμός δεν ξεπερνούσε τους 200.000 κατοίκους.

Πίνακας 96: Προσβασιμότητα πληθυσμού στην πόλη της Αλεξανδρούπολης πριν και μετά την Εγνατία Οδό

α/α	Λεπτά χρονοαπόστασης	Ωφελούμενος Πραγματικός πληθυσμός (2001) πριν την Εγνατία Οδό	Ωφελούμενος Πραγ- ματικός πληθυσμός (2001) μετά την ο- λοκλήρωση της Ε- γνατίας Οδού	Ποσοστιαία Με- ταβολή του Ωφε- λούμενου Πραγ- ματικού πληθυ- σμού (2001)
1	0 - 30	71.893	87.394	21.6%
2	30 - 60	53.198	204.955	285.3%
3	60 - 90	124.324	172.828	39.0%
4	90 - 120	108.201	152.581	41.0%
5	120 - 180	248.897	1.283.989	415.9%
6	180 - 240	256.739	637.261	148.2%
7	240 - 300	1.083.620	907.196	-16.3%
8	300 - 360	507.936	402.773	-20.7%
9	> 360	1.439.703	45.534	-96.8%
	Σύνολα	3.894.511	3.894.511	

Πηγή: ΕΓΝΑΤΙΑ ΑΕ, Παρατηρητήριο, 2009

Με τη λειτουργία της Εγνατίας Οδού και των καθέτων αξόνων ο πληθυσμός της Ζώνης IV ο οποίος έχει πρόσβαση στην Αλεξανδρούπολη σε περισσότερο από 6 ώρες δεν ξεπερνά τους 45.000 κατοίκους και αντιστοιχεί μόλις στο 1% του συνολικού πληθυσμού της Ζώνης IV. Στην προ Εγνατίας κατάσταση 37% αυτού του πληθυσμού είχε πρόσβαση στην Αλεξανδρούπολη σε περισσότερο από 6 ώρες. Επίσης, σημαντικό τμήμα του πληθυσμού της Ζώνης IV είχε πρόσβαση στην Αλεξανδρούπολη σε 4 με 5 ώρες, ενώ υπήρχε πληθυσμός της Ζώνης IV που ήταν απομακρυσμένος από την Αλεξανδρούπολη περισσότερο από 11 ώρες.⁶⁴

Ο πληθυσμός που κατοικεί σε χρονοαπόσταση από την Αλεξανδρούπολη λιγότερο από 4 ώρες αυξήθηκε για όλες τις κατηγορίες των χρονοαποστάσεων. Η πιο αξιοσημείωτη είναι η αύξηση του πληθυσμού που έχει πρόσβαση στην Αλεξανδρούπολη σε χρόνο μεταξύ δύο και τριών ωρών, λόγω της προσέγγισης πλέον στην ευρύτερη περιοχή της Θεσσαλονίκης. Έτσι, με τη λειτουργία της Εγνατίας Οδού και των καθέτων αξόνων, σε δύο με τρεις ώρες από την Αλεξανδρούπολη έχουν πρόσβαση περισσότε-

⁶³ Η Ζώνη Επιρροής IV είναι η Ζώνη διέλευσης των Περιφερειών της Εγνατίας Οδού, δηλαδή οι Περιφέρειες Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, Κεντρικής Μακεδονίας, Δυτικής Μακεδονίας, Θεσσαλίας και Ηπείρου. Για τις Ζώνες Επιρροής της Εγνατίας Οδού βλ. και στο Παρατηρητήριο Εγνατία ΑΕ: http://observatory.egnatia.gr/02_indicators/02_5_impact_zones.htm, [πρόσβαση 02.10.2012]

⁶⁴ Εγνατία Οδός ΑΕ, ό.π.

ρο από 1,2 εκατομμύρια κάτοικοι, ενώ πριν την κατασκευή της αυτός ο πληθυσμός δεν ξεπερνούσε τους 250 χιλ. κατοίκους.

Επίσης, μεγάλη ποσοστιαία αύξηση εμφάνισε ο πληθυσμός σε χρονοαπόσταση μισής με μίας ώρας από την Αλεξανδρούπολη, στον οποίο με την λειτουργία της Εγνατίας Οδού περιλαμβάνονται πλέον και τα αστικά κέντρα της Ξάνθης και της Κομοτηνής. Η μεταβολή αυτή προκαλεί αύξηση των μετακινήσεων³ και δημιουργεί προϋποθέσεις βελτιωμένης δικτύωσης των πόλεων της Θράκης, οπότε και προοπτικές περισσότερο πολυκεντρικής χωρικής ανάπτυξης στην περιοχή (ΕΓΝΑΤΙΑ ΑΕ, Παρατηρητήριο, 2009), όπως αναλύεται στη συνέχεια του κειμένου.

➤ *Ενδοπεριφερειακή χωρική διάσταση*

Η ενδοπεριφερειακή χωρική διάσταση της Εγνατίας Οδού αφορά στις επιπτώσεις της λειτουργίας του άξονα σε σχέση με τη χωρική οργάνωση της Περιφέρειας ΑΜΘ. Λαμβάνοντας υπόψη ότι οι χρονοαποστάσεις των μετακινήσεων για τα πέντε κύρια αστικά κέντρα της Περιφέρειας κατέγραψαν δραματική μείωση την τελευταία 15ετία, θα μπορούσε καταρχήν να υποστηριχθεί ότι η Περιφέρεια -και γενικότερα η Βόρεια Ελλάδα- αποκτά συνοχή στο οικιστικό της δίκτυο. Φυσικά η έννοια της χωρικής συνοχής έχει πολύ μεγαλύτερη διάσταση που δεν μπορεί να αναλυθεί στο παρόν κεφάλαιο, εντούτοις η καταγραφή του βαθμού μεταβολής των ενδοπεριφερειακών μετακινήσεων (η οποία εκφράζει την εξέλιξη του βαθμού εσωτερικής κινητικότητας στην Περιφέρεια) μπορεί να συμβάλει στην καλύτερη αξιολόγηση των σημερινών -και των μελλοντικών- δυνατοτήτων συμπληρωματικής λειτουργίας των αστικών κέντρων, στην προοπτική της πολυκεντρικής χωρικής οργάνωσης της Περιφέρειας.

Από την εξέταση των στοιχείων του επόμενου πίνακα διαπιστώνεται ότι, μεταξύ των ετών 1993-2006, στην Περιφέρεια ΑΜΘ παρατηρήθηκε η μεγαλύτερη ποσοστιαία μεταβολή ενδοπεριφερειακών μετακινήσεων σε σχέση με τις υπόλοιπες Περιφέρειες που διασχίζει η Εγνατία Οδός. Σε απόλυτες τιμές, οι ενδοπεριφερειακές μετακινήσεις στην Περιφέρεια ΑΜΘ αυξήθηκαν από 15.000 το 1993 σε 38.000 το 2006, αριθμός που προσεγγίζει πλέον το αντίστοιχο μέγεθος της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας (40.000 το 2006, έναντι 22.000 το 1993).

Πίνακας 97: Ποσοστιαία μεταβολή των ετήσιων μέσων ημερήσιων ενδοπεριφερειακών μετακινήσεων ανά Περιφέρεια, 1993 - 2006

Περιφέρεια Προορισμού	Μετακινήσεις μόνον από τις Δημοτικές Ενότητες της ίδιας Περιφέρειας (Ενδοπεριφερειακές)
Ήπειρος	114,1%
Δυτική Μακεδονία	102,9%
Κεντρική Μακεδονία	78,2%
Ανατολική Μακεδονία-Θράκη	154,5%
ΣΥΝΟΛΟ	108,7%

Πηγή: ΕΓΝΑΤΙΑ ΑΕ, Παρατηρητήριο, 2009

Η επίδραση της Εγνατίας εκτιμάται ότι είναι πιο έντονη στην Περιφέρεια ΑΜΘ λόγω της γεωγραφίας και της γραμμικής μορφής της Περιφέρειας που επιτρέπει τη διέλευση της Οδού από τις τέσσερις εκ των πέντε Περιφερειακών Ενοτήτων, καθιστώντας ακόμη και τις συνοριακές περιοχές σε μικρή απόσταση από αυτή.

Ένα δεύτερο στοιχείο που μπορεί να εξηγήσει αυτή την αύξηση αφορά στο βαθμό ολοκλήρωσης του άξονα κατά τα εξεταζόμενα έτη. Οι μεγαλύτερες αυξήσεις (άνω του 160%) σε όλο το μήκος της Εγνατίας Οδού μεταξύ των ετών 1993-2006 παρατηρήθηκαν στον ανατολικό και δυτικό τομέα της Οδού και σε περιοχές όπου ο αυτο-

κινητόδρομος λειτουργούσε σχεδόν εξ ολοκλήρου το 2006. Με εξαίρεση το τμήμα Ηγουμενίτσα-Παραμυθιά, οι υπόλοιπες βρίσκονταν στην Περιφέρεια ΑΜΘ: Παγγαίο-Καβάλα, Καβάλα-Χρυσούπολη, Χρυσούπολη-Ξάνθη, Κομοτηνή-Αλεξανδρούπολη.⁶⁵

Όσον αφορά στην επίδραση της λειτουργίας της Εγνατίας Οδού στον αριθμό των ενδοπεριφερειακών μετακινήσεων κάθε Περιφερειακής Ενότητας, από τα στοιχεία του ακόλουθου πίνακα φαίνεται η σημαντικότερη –με μεγάλη διαφορά από τις άλλες τρεις ΠΕ διέλευσης της Οδού– αύξηση στις μετακινήσεις που αφορούν την ΠΕ Έβρου. Αυτή η παρατήρηση δείχνει την αυξημένη δυναμική που προσδίδει η ολοκλήρωση της Εγνατίας Οδού στην ΠΕ Έβρου, και ιδιαίτερα στον εθνικό αναπτυξιακό πόλο της Αλεξανδρούπολης. Με αυτή την έννοια, φαίνεται να δημιουργούνται σταδιακά οι προϋποθέσεις ουσιαστικής συν-λειτουργίας του διπόλου Κομοτηνής - Αλεξανδρούπολης⁶⁶, ενώ παράλληλα υποστηρίζεται και η δυνατότητα ανάπτυξης της πόλης της Αλεξανδρούπολης ως κόμβου συνδυασμένων –επιβατικών και εμπορευματικών– μεταφορών, φυσικά με την προϋπόθεση της ολοκλήρωσης / αναβάθμισης και των υπολοίπων απαραίτητων υποδομών.

Περαιτέρω, όπως είναι λογικό, σημαντική αύξηση παρουσιάζει και η άλλη «ακραία» ΠΕ της ΑΜΘ, η Καβάλα, ενώ οι κεντροβαρικές ΠΕ της Ξάνθης και –κυρίως– της Ροδόπης επηρεάστηκαν λιγότερο, δεδομένου ότι η μέση χρονοαπόστασή τους από τα υπόλοιπα σημεία της Περιφέρειας ήταν ανέκαθεν αρκετά χαμηλότερη.

Πίνακας 98: Ποσοστιαία μεταβολή των ετήσιων μέσων ημερήσιων ενδοπεριφερειακών μετακινήσεων ανά Περιφερειακή Ενότητα της ΑΜΘ, 1993 - 2006

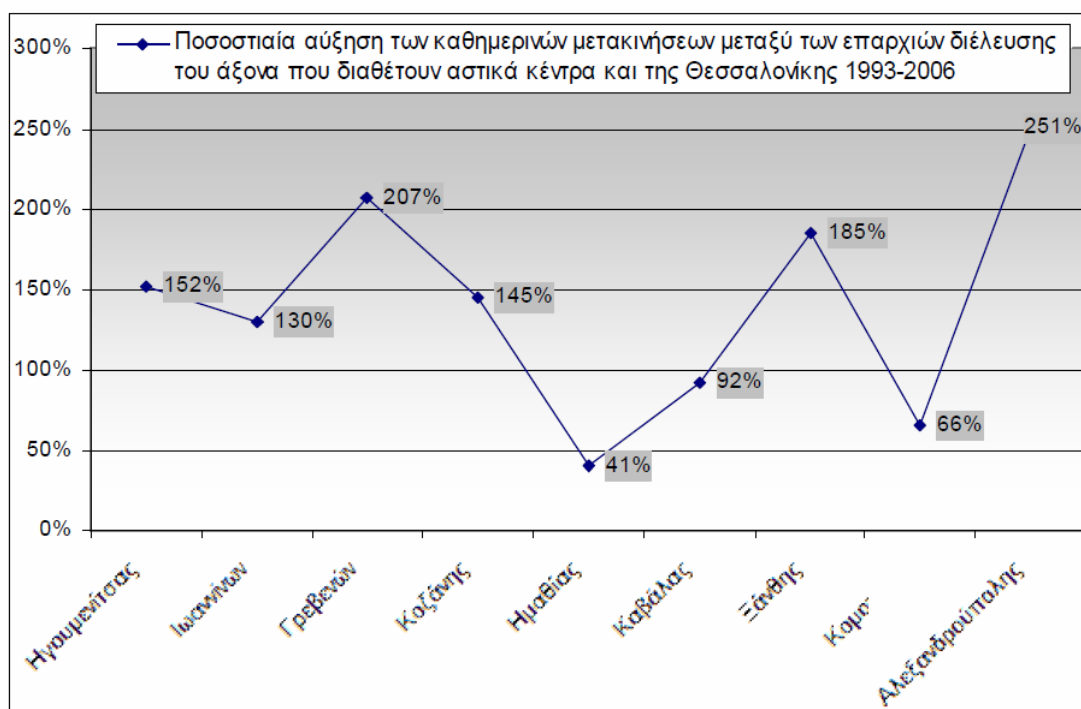
Περιφερειακή Ενότητα	Ποσοστιαία μεταβολή των μετακινήσεων 1993 - 2006
Καβάλας	167,0%
Ξάνθης	142,6%
Ροδόπης	106,5%
Έβρου	243,4%

Πηγή: ΕΓΝΑΤΙΑ ΑΕ, Παρατηρητήριο, 2009

Στο ακόλουθο Σχήμα απεικονίζεται η μεταβολή των μετακινήσεων μεταξύ 1993-2006 στα ζεύγη μεταξύ της Θεσσαλονίκης –βασικής διαπεριφερειακής σχέσης για την Περιφέρεια ΑΜΘ– και των Περιφερειακών Ενοτήτων που έχουν αστικά κέντρα επί της Εγνατίας Οδού. Παρατηρείται ότι η μεγαλύτερη ποσοστιαία αύξηση εμφανίζεται στις μετακινήσεις του ζεύγους Θεσσαλονίκης-Αλεξανδρούπολης (251%), ενώ τρίτο, μετά τα Γρεβενά της Δυτικής Μακεδονίας, ακολουθεί το ζεύγος Θεσσαλονίκης-Ξάνθης (185%). Και αυτή η παρατήρηση καταδεικνύει την αυξημένη δυναμική που προσέδωσε η Εγνατία Οδός στην Αλεξανδρούπολη, αν και το βασικότερο –και κατά βάση ανησυχητικό– συμπέρασμα σε αυτή την περίπτωση είναι η ένδειξη ότι ένα σημαντικό τμήμα των μετακινήσεων προς / από τη Θεσσαλονίκη στρέφεται πλέον από το σιδηρόδρομο στις οδικές μεταφορές, με δεδομένη τη ριζική αναβάθμιση του οδικού δικτύου σε αντιδιαστολή με τη μηδαμινή πρόοδο σε σχέση με τη βελτίωση της σιδηροδρομικής σύνδεσης Θεσσαλονίκης-Ξάνθης-Αλεξανδρούπολης, (όπως καταγράφεται στην επόμενη ενότητα για το «Σιδηροδρομικό δίκτυο»).

⁶⁵ Εγνατία Οδός ΑΕ, ό.π.

⁶⁶ Είναι προφανές ότι η σημαντική αύξηση των ενδοπεριφερειακών μετακινήσεων της ΠΕ Έβρου οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στις μετακινήσεις μεταξύ Κομοτηνής-Αλεξανδρούπολης (όπως αναφέρεται και αμέσως παραπάνω, το συγκεκριμένο οδικό τμήμα αποτελεί ένα από τα πέντε με τη μεγαλύτερη αύξηση μετακινήσεων σε όλο το μήκος της Εγνατίας Οδού).

Σχήμα 41: Ποσοστιαία αύξηση των καθημερινών μετακινήσεων μεταξύ των ΠΕ διεύθυνσης του άξονα που διαθέτουν αστικά κέντρα και της Θεσσαλονίκης, 1993-2006

Πηγή: ΕΓΝΑΤΙΑ ΑΕ, Παρατηρητήριο, 2009

Το υπόλοιπο οδικό δίκτυο (Εθνικό και Επαρχιακό)

Το Εθνικό Οδικό δίκτυο της Περιφέρειας ΑΜΘ ιεραρχείται σύμφωνα με την Απόφαση Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ με αριθμό ΔΜΕΟ/ε/Ο/1308/1995, σε πρωτεύον, δευτερεύον και τριτεύον. Με την ίδια Απόφαση ιεραρχείται και το Επαρχιακό Οδικό δίκτυο, το οποίο αναπτύσσεται μέσα στα όρια κάθε νομού και διακρίνεται σε πρωτεύον και δευτερεύον.

Στόχος του θεσμοθετημένου ΠΠΧΣΑΑ ήταν η ιεραρχημένη λειτουργική σύνδεση του Εθνικού και Επαρχιακού οδικού δικτύου με την Εγνατία Οδό και το σύστημα των τεσσάρων κάθετων αξόνων. Η Εγνατία αποτελεί τμήμα του πρωτεύοντος εθνικού οδικού δικτύου και «αντικατέστησε» την ΕΟ 2 (η τελευταία εξακολουθεί να χαρακτηρίζεται ως μέρος του πρωτεύοντος εθνικού οδικού δικτύου, εκτός από δύο μικρά της τμήματα). Η Εγνατία συνδέεται επίσης άμεσα με την άλλη οδό του πρωτεύοντος εθνικού οδικού δικτύου της περιφέρειας, την ΕΟ 51, η οποία συνιστά τον Κάθετο Άξονα 80 «Αρδάνιο-Καστανιές-Ελληνοτουρκικά Σύνορα-Ορμένιο-Ελληνοβουλγαρικά Σύνορα». Τέλος, η σύνδεση της Εγνατίας με το Δευτερεύον και το Τριτεύον Εθνικό Οδικό δίκτυο είναι άμεση, αφού τμήματα των οδικών αυτών δικτύων αποτελούν Κάθετους Άξονες της Εγνατίας ή οδούς που συνδέουν τους άξονες αυτούς και τα αστικά κέντρα των Περιφερειακών Ενοτήτων.

Αναλυτικά, το Εθνικό Οδικό δίκτυο της ΠΑΜΘ περιλαμβάνει τις εξής οδούς:

Πρωτεύον Εθνικό Οδικό δίκτυο:

- Εγνατία Οδός, τμήμα διευρωπαϊκού-διεθνούς δικτύου.
- ΕΟ 2: (Θεσσαλονίκη-Δερβένι)-Γέφυρα Στρυμόνα-Νέα Πέραμος-Καβάλα- Ξάνθη-Κομοτηνή-Μέστη-Μάκρη-Αλεξανδρούπολη-Γέφυρα Κήπων.
- ΕΟ 51: Αρδάνιο-Σουφλί-Διδυμότειχο-Ορεστιάδα (παράκαμψη οικισμών)- Καστανιές-Ελληνοτουρκικά σύνορα και Καστανιές-Ορμένιο-Ελληνοβουλγαρικά σύνορα (κάθετος άξονας της Εγνατίας Οδού).

Δευτερεύον Εθνικό Οδικό δίκτυο:

- Οι παράπλευρες οδοί των οδικών αξόνων του Πρωτεύοντος οδικού δικτύου.
- ΕΟ 53: Αλεξανδρούπολη-Ελληνοβουλγαρικά σύνορα.
- Τμήμα της ΕΟ 2: Παράκαμψη Κομοτηνής.
- ΕΟ 14: Δράμα (από ΕΟ 12)-Παρανέστι-Σταυρούπολη-Ξάνθη.
- ΕΟ 12: (Σέρρες-Ν.Ζίχνη)-Δράμα-Καβάλα (τμήμα κάθετου άξονα της Εγνατίας Οδού).
- ΕΟ 57: Δράμα-Κάτω Νευροκόπι-Ελληνοβουλγαρικά σύνορα (κάθετος άξονας της Εγνατίας Οδού).

Τριτεύον Εθνικό Οδικό δίκτυο

- Τμήμα της ΕΟ 2: Σάππες-Μάκρη.
- ΕΟ 55: Ξάνθη (από ΕΟ 14)-Εχίνος-Ελληνοβουλγαρικά σύνορα (κάθετος άξονας της Εγνατίας Οδού).
- ΕΟ 69: Λιμένας Θάσου-Λιμενάρια.

Το Πρωτεύον Επαρχιακό Οδικό δίκτυο στην ΠΑΜΘ περιλαμβάνει 32 οδούς, που αναφέρονται αναλυτικά παρακάτω. Στο δευτερεύον δίκτυο ανήκουν οι υπόλοιπες 49 οδοί που είχαν χαρακτηριστεί ως «Επαρχιακές» με παλαιότερες Υπουργικές Αποφάσεις ή Διατάγματα. Σημειώνεται ότι μέσω Γ' ΚΠΣ και ΕΣΠΑ έχουν πραγματοποιηθεί ορισμένες βελτιώσεις σε τμήματα του Επαρχιακού Οδικού δικτύου, χωρίς να υπάρχουν νέες χαράξεις οδών.

Πρωτεύον Επαρχιακό Οδικό δίκτυο κατά Περιφερειακή Ενότητα:

ΠΕ Δράμας: (1 σε σύνολο 14 επ. οδών)

- ΕπΟ 1: Δράμα-Κουδούνια προς Παγγαίο μέσω Μαυρολεύκης.

ΠΕ Καβάλας: (8 σε σύνολο 17 επ. οδών)

- ΕπΟ 1: Αμυγδαλών-Π.Καβάλα.
- ΕπΟ 6: Ν. Καρβάλη-Ερατεινό-Κεραμωτή-Αγιάσκα-Πηγές.
- ΕπΟ 7: Χρυσούπολη-Ζαρκαδιά.
- ΕπΟ 8: Χρυσούπολη-Χρυσόχωρι-Κεραμωτή.
- ΕπΠ 10: Καβάλα-Παληό-Ν.Ηρακλείτσα-Ν.Πέραμος-Ελαιοχώρι.
- ΕπΟ 11: Ελευθερούπολη-Γεωργιανή προς ΣΣ Αγγίστης (ΠΕ Σερρών).
- ΕπΟ 12: Ελευθερούπολη-Λιμάνι Ελευθερών.
- ΕπΟ 16: Νικήσιανη προς Καλαμπάκι και Δροίκα.

ΠΕ Ξάνθης: (5 σε σύνολο 11 επ. οδών)

- ΕπΟ Ξάνθη-Κιμμέρια προς Κομοτηνή δια Σουνίου.

- ΕπΟ 3: Ξάνθη-Διομήδεια-Ζηλωτή δια Μαγικού, Μελίσσης και Μαγγάνων.
- ΕπΟ 7: Τοξότες-Κομνηνά-Σταυρούπολη.
- ΕπΟ 8: Βαφείκα-Άβδηρα-Αρχαία Άβδηρα.
- ΕπΟ 9: Ν. Κεσσάνη-Μάνδρα-Άβδηρα-Μυρωδάτο-Δέκαρχο-Γέφυρα Νέστου.

ΠΕ Ροδόπης: (7 σε σύνολο 21 επ. οδών)

- ΕπΟ 1: Κομοτηνή-Ξυλαγανή-Παραλία Μαρώνειας δια Κιοσκίου και Μαρώνειας.
- ΕπΟ 2: Κομοτηνή-ΣΣ Βέννας-ΣΣ Μέστης δια Φύλακα, Βέννας και Κρωβύλης.
- ΕπΟ 14: Κομοτηνή-Ίασμος προς Ξάνθη δια Πολύναθου από 5ο χλμ. ΕΟ Κομοτηνής-Λάγους.
- ΕπΟ 18: Κομοτηνή-Παραδήμη-Παγούρια.
- ΕπΟ 19: Παγούρια-Πόρπη-Μέση-Λάγος.
- ΕπΟ 20: Λάγος-Φανάρι, από ΕπΟ 19.
- ΕπΟ 21: Μέση-Γλυφάδα-Αλυκές, από ΕπΟ 19.

ΠΕ Έβρου: (11 σε σύνολο 18 επ. οδών)

- ΕπΟ 1: Λουτρά Τραϊανούπολης-Πεσσάνη-Δαδιά-Γέφυρα Μαγγαζίου.
- ΕπΟ 4: Προβατώνας-Τυχερό-Λαγηνά-Λυκόφως.
- ΕπΟ 5: Σουφλί-Γιαννούλη-Σιδηρώ-Μεγ.Δέρειο.
- ΕπΟ 6: Μάνδρα-Πρωτοκλήσι-Κυριακή-Μικρό Δέρειο-Μεγ.Δέρειο.
- ΕπΟ 7: Διδυμότειχο-Κυανή-Μεταξάδες-Παλιά-Λάδη.
- ΕπΟ 8: Διδυμότειχο-Ελαφοχώρι-Λάδη-Ζώνη-Γέφυρα Κυπρίνου.
- ΕπΟ 9: Διδυμότειχο-Ισαάκειο-Πετράδες-Πύθιο-Ρήγιο-Σοφικό-Θούριο.
- ΕπΟ 10: Ορεστιάδα-Νεοχώρι-Βάλτος-Φυλάκιο-Κυπρίνος.
- ΕπΟ 11: Καστανιές-Ρίζα-Φυλάκιο.
- ΕπΟ 13: Κυπρίνος-Κόμαρα-Πεντάλοφος-Πετρωτά-Ορμένιο (διαστ. με ΕΟ 2).
- ΕπΟ (χωρίς αριθμό): Μάκρη-Δίκελλα-Αρχαία Μεσήμβρια (όρια ΠΕ Ροδόπης).

ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ

Η υπάρχουσα σιδηροδρομική γραμμή (Σ/Γ) συνδέει τη Θεσσαλονίκη με το Ορμένιο Έβρου και στη συνέχεια με τα Ελληνοβουλγαρικά σύνορα διερχόμενη από όλα τα αστικά κέντρα της Περιφέρειας ΑΜΘ, εκτός από την Καβάλα. Κατά την περίοδο 2001-2011 δεν εκτελέστηκαν από την ΕΡΓΟΣΕ έργα αναβάθμισης του σιδηροδρομικού δικτύου στην Περιφέρεια, πέρα από ελάχιστες βελτιώσεις-αναβαθμίσεις που έγιναν σε τμήματα της Σ/Γ, που αφορούν κυρίως σε τοπικές εργασίες αναβάθμισης της γραμμής Αλεξανδρούπολης-Ορμενίου (εργασίες για την αύξηση του επιτρεπόμενου βάρους κατά άξονα από 16 tn σε 20 tn από το ΣΣ Διδυμοτείχου μέχρι το ΣΣ Μαρασίων, έργο που εντάχθηκε στο Τομεακό ΕΠ «Ενίσχυση της Προσπελασιμότητας»⁶⁷). Το σύνολο των απαραίτητων έργων σύμφωνα με τον σχεδιασμό του θεσμοθετημένου ΠΠΧΣΑΑ βρίσκονται ακόμη σε στάδιο μελέτης (όπως περιγράφεται αναλυτικά παρακάτω), με αποτέλεσμα να μην έχει σημειωθεί καμία πρόοδος στην επίτευξη των (βραχυπρόθεσμων και μεσο-μακροπρόθεσμων) στόχων του ΠΠΧΣΑΑ:

- Βραχυπρόθεσμο επίπεδο (τοπικές βελτιώσεις):
 - ο Παραλλαγές της χάραξης της Σ/Γ για αύξηση της ταχύτητας σε 150 χλμ/ώρα σε εντοπισμένα τμήματα.
 - ο Κατασκευή 30 ανισόπεδων διαβάσεων.
 - ο Παραλλαγή εισόδου στον Σιδηροδρομικό Σταθμό (ΣΣ) Αλεξανδρούπολης για την εξυπηρέτηση του λιμανιού.

⁶⁷ ΑΝΑΠΤΥΞΗ.gov.gr, ό.π.

- Προγραμματιζόμενη / σχεδιαζόμενη (την περίοδο εκπόνησης του ΠΠΧΣΑΑ):
 - ο Σύνδεση του νέου εμπορευματικού λιμένα Καβάλας με την υφιστάμενη γραμμή στους Τοξότες Ξάνθης.
- Μακροχρόνιος σχεδιασμός:
 - ο Νέα Σ/Γ Θεσσαλονίκη-Αμφίπολη-Καβάλα.

Σήμερα, η χάραξη και τα γεωμετρικά χαρακτηριστικά της γραμμής στην ΠΑΜΘ επιτρέπουν ταχύτητες 90-100 χλμ/ώρα. και μόνο σε ορισμένα τμήματα 120 χλμ/ώρα.⁶⁸ Η υφιστάμενη κατάσταση έχει ως εξής:

- Η σύνδεση από τη Θεσσαλονίκη μέχρι τη Δράμα είναι σχετικά καλή.⁶⁹ Προβληματικά σημεία στην ΠΕ Δράμας θεωρούνται αυτά που περνούν από τα «στενά» του Νέστου όπου υπάρχουν αρκετές σήραγγες, γέφυρες, απότομες κλίσεις της γραμμής, μικρές ακτίνες καμπυλότητας και αρκετές ισόπεδες διαβάσεις. Συγκεκριμένα, τα σημεία αυτά είναι μεταξύ: Λευκοθέας-Φωτολίου, Νικηφόρου-Παρανεστίου, Νεοχωρίου-Τοξοτών.
- Στην ΠΕ Ξάνθης η γραμμή ακολουθεί την παλιά ΕΟ Ξάνθης-Κομοτηνής, μέσω Ιάσμου και γενικά δεν παρουσιάζει σημαντικά προβλήματα, εκτός του μεγάλου αριθμού ισόπεδων διαβάσεων.
- Στην ΠΕ Ροδόπης, μεγάλα προβλήματα παρουσιάζονται στο τμήμα Μέστης-Ποταμού όπου το δίκτυο παρουσιάζει έντονες κλίσεις και υπάρχουν αρκετές σήραγγες.
- Στην ΠΕ Έβρου η σιδηροδρομική γραμμή έχει μήκος 174 χλμ. και διακλαδώνεται στο Πύθιο, όπου συνεχίζει προς Τουρκία. Λόγω του πεδινού εδάφους της ΠΕ Έβρου δεν διαπιστώνονται προβλήματα κλίσεων. Εντούτοις, εξαιτίας της διέλευσης σε πολύ κοντινή απόσταση από το ποτάμι στο τμήμα βόρεια του Σουφλίου, η γραμμή πλημμυρίζει, με αποτέλεσμα τα τελευταία χρόνια ο ΟΣΕ να προβεί στη διακοπή της απευθείας σύνδεσης Θεσσαλονίκης-Ορμενίου, ώστε τυχόν προβλήματα στη γραμμή του Έβρου να μην επηρεάζουν την ομαλή λειτουργία του υπόλοιπου δικτύου.

Με δεδομένη την περιγραφείσα κατάσταση, αλλά και την ολοκλήρωση της Εγνατίας Οδού, δεν πρέπει να προξενεί εντύπωση το γεγονός της σημαντικής μείωσης της επιβατικής κίνησης του σιδηροδρόμου στην ΠΑΜΘ τα τελευταία χρόνια. Τα στοιχεία του ΟΣΕ για την πενταετία 2005-2010 είναι αποκαλυπτικά –αν όχι αποκαρδιωτικά– δείχνοντας μείωση των διακινούμενων επιβατών προς και από το ΣΣ Αλεξανδρούπολης κατά ένα τρίτο μέσα σε μια πενταετία. Μεταξύ των σημαντικών, από άποψη επιβατικού κοινού, προορισμών, παρατηρείται ότι μόνο οι μετακινήσεις προς και από την Αθήνα δεν έχουν επηρεαστεί αρνητικά –μάλιστα στις πρώτες (προς Αθήνα δηλαδή) παρατηρείται σημαντική άνοδος της τάξης του 30%. Το κομμάτι όμως που αφορά πρωτίστως την ΠΑΜΘ, δηλαδή η κύρια διαπεριφερειακή σύνδεση με τη Θεσσαλονίκη, έχει υποστεί τεράστια μείωση, που αγγίζει το 60% σε μια πενταετία. Σημαντική κάμψη, της τάξης του 30%, φαίνεται να καταγράφεται και στο εξίσου σημαντικό σκέλος των ενδοπεριφερειακών μετακινήσεων, όπως φαίνεται από τα στοιχεία των ακόλουθων πινάκων για τις «Άλλες πόλεις».⁷⁰

⁶⁸ Τα στοιχεία συλλέχθηκαν από τον ΟΣΕ και την ΕΡΓΟΣΕ ΑΕ για την παρούσα μελέτη.

⁶⁹ Από πλευράς υποδομής, καθώς παραμένει το πρόβλημα της μεγάλης απόστασης λόγω της διέλευσης της γραμμής από τα βόρεια της ΠΕ Σερρών.

⁷⁰ Ο ΟΣΕ δυστυχώς δεν διαθέτει στοιχεία επιβίβασης / αποβίβασης για άλλες πόλεις της ΠΑΜΘ πλην της Αλεξανδρούπολης, με βάση όμως τα υπόλοιπα στοιχεία των δύο πινάκων είναι λογικό να υποτεθεί ότι η συντριπτική πλειοψηφία των μετακινήσεων που καταχωρούνται στις «άλλες πόλεις» αφορούν περιοχές

Πίνακας 99: Αφίξεις επιβατών στο Σ.Σ. Αλεξανδρούπολης, 2005-2010

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	% 2005-2010
Σύνολο	92.606	91.537	97.822	81.469	73.675	61.918	-33,1%
Θεσσαλονίκη	24.257	24.891	25.005	19.085	14.530	9.730	-59,9%
Αθήνα	9.944	10.195	11.587	11.454	9.250	9.468	-4,8%
Λάρισα	3.057	3.030	2.868	2.476	2.085	1.971	-35,5%
Κατερίνη, Βόλος Λαμία, Χαλκίδα	1.425	1.481	1.450	1.212	1.055	942	-33,9%
Έδεσσα	48	70	59	37	15	17	-64,6%
Άλλη πόλη	53.875	51.870	56.853	47.205	46.740	39.790	-26,1%

Πηγή: ΟΣΕ, Ίδια επεξεργασία

Πίνακας 100: Αναχωρήσεις επιβατών από το ΣΣ Αλεξανδρούπολης, 2005-2010

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	% 2005-2010
Σύνολο	105.262	102.869	108.405	86.508	76.109	69.051	-34,4%
Θεσσαλονίκη	26.236	26.437	26.687	19.116	14.111	10.618	-59,5%
Αθήνα	10.204	9.620	11.299	11.134	9.601	13.290	30,2%
Λάρισα	3.129	2.805	2.650	2.159	1.998	1.947	-37,8%
Κατερίνη, Βόλος Λαμία, Χαλκίδα	1.320	1.416	1.373	1.119	858	795	-39,8%
Έδεσσα	41	64	49	38	14	20	-51,2%
Άλλη πόλη	64.332	62.527	66.347	52.942	49.527	42.381	-34,1%

Πηγή: ΟΣΕ, Ίδια επεξεργασία

Ο μεσο-μακροπρόθεσμος προγραμματισμός του ΟΣΕ για την Περιφέρεια ΑΜΘ, περιλαμβάνει τα βασικά έργα αναβάθμισης της σιδηροδρομικής υποδομής που ανταποκρίνονται στους στόχους του θεσμοθετημένου ΠΠΧΣΑΑ:

Έργα που αφορούν στη βελτίωση της υφιστάμενης Σιδηροδρομικής γραμμής Θεσσαλονίκη - Αλεξανδρούπολη - Ορμένιο

1. Παράκαμψη Αλεξανδρούπολης: Το έργο αφορά την αλλαγή της σιδηροδρομικής χάραξης στην ευρύτερη περιοχή της Αλεξανδρούπολης με παράκαμψη αυτής και τη σύνδεση με το νέο λιμένα Αλεξανδρούπολης. Αναμένεται να υλοποιηθεί σε δύο φάσεις:

- Σιδηροδρομική σύνδεση με τον Σταθμό Εμπορευματοκιβωτίων Λιμένα Αλεξανδρούπολης: Το έργο περιλαμβάνει την κατασκευή τερματικής σιδηροδρομικής γραμμής του Σταθμού Εμπορευματοκιβωτίων στον Λιμένα Αλεξανδρούπολης, η οποία θα συνδέει το σύμπλεγμα των γραμμών που αναπτύσσεται στο Λιμάνι με τον χώρο του Σταθμού των εμπορευματοκιβωτίων.

Η γραμμή αρχίζει περί την ΧΘ 7+700 (θέση Πλυντηρίου), συνεχίζει τέμνοντας ισόπεδα παράπλευρη οδό και πέριξ της ΧΘ 7+900 αναπτύσσεται με αλλαγές τροχιάς θήσανος γραμμών δημιουργώντας έναν τετραπλό διάδρομο μήκους περί τα 325 μ., ο οποίος τελειώνει περί τη ΧΘ 8+350.

Το συνολικό μήκος των γραμμών είναι περί τα 2χλμ. σε ανάπτυγμα μονής γραμμής. Συγκεκριμένα, πρόκειται για τετραπλό διάδρομο 325μ. καθώς και 400μ. μονή σιδηροδρομική γραμμή.

της ΠΑΜΘ (βλ. τη μηδαμινή επιβατική κίνηση προς / από Δυτική Μακεδονία και Πελοπόννησο και την πολύ περιορισμένη κίνηση προς / από τις μεγάλες πόλεις του κεντρικού κορμού του δικτύου).

Το εν λόγω έργο είναι ώριμο και πρόκειται να συγχρηματοδοτηθεί από το ΠΕΠ Μακεδονίας-Θράκης με Π/Υ 4εκ.€. Η διενέργεια διαγωνισμού προβλέπεται στα τέλη Μαρτίου 2013, η υπογραφή της σύμβασης στα τέλη Ιουλίου 2013 και η ολοκλήρωση του έργου ένα έτος αργότερα.

- *Σιδηροδρομική σύνδεση παράκαμψης Αλεξανδρούπολης:* Το έργο αφορά τη νέα σιδηροδρομική γραμμή που ξεκινά από την υφισταμένη σιδηροδρομική γραμμή Κομοτηνής-Αλεξανδρούπολης νοτιότερα του τεχνικού διασταύρωσής της με την Εγνατία Οδό και το πέρας της είναι η συναρμογή με την υφισταμένη γραμμή προς Έβρο. Η χάραξη της σιδηροδρομικής γραμμής είναι για μονή γραμμή, με ταχύτητα μελέτης 160χλμ./ώρα και έχει μήκος 8,6χλμ. Το έργο αποσκοπεί στην παράκαμψη του αστικού ιστού της πόλης της Αλεξανδρούπολης.

Για το εν λόγω έργο έχει εκπονηθεί το σύνολο των μελετών σε επίπεδο οριστικής μελέτης, ενώ όσον αφορά στα τεύχη δημοπράτησης αυτά θα συνταχθούν από την Υπηρεσία. Ως εκ τούτου έχει εξασφαλιστεί μελετητική ωρίμανση για το έργο, το οποίο πρόκειται να προταθεί για συγχρηματοδότηση στο πλαίσιο της 5ης Προγραμματικής Περιόδου.

2. *Σιδηροδρομική σύνδεση Μέστης-Αλεξανδρούπολης:* Το έργο αφορά την κατασκευή παραλλαγής της υφιστάμενης μονής σιδηροδρομικής γραμμής Θεσσαλονίκης-Αλεξανδρούπολης στο τμήμα από την ΧΘ 365+250 (περιοχή Μέστης) έως την ΧΘ 406+250 (περιοχή Ποταμού), μήκους περίπου 41χλμ. Το έργο αποσκοπεί στη βελτίωση της χάραξης για αύξηση ταχυτήτων. Για το εν λόγω έργο έχει εκπονηθεί η Α' φάση των μελετών, ενώ απομένει η Β' φάση μελετών για την οποία δεν έχει εξασφαλισθεί χρηματοδότηση.

Έργα που αφορούν τη νέα Σιδηροδρομική γραμμή Θεσσαλονίκη-Αμφίπολη/Ν.Ζίχνη-Καβάλα-Τοξότες (Αλεξανδρούπολη)

Η νέα αυτή γραμμή αποτελεί τμήμα του άξονα Ανατολής-Δύσης (σιδηροδρομική Εγνατία) που έχει συμπεριληφθεί προς ένταξη στο κύριο Σιδηροδρομικό δίκτυο (core network) των Διευρωπαϊκών Δικτύων Μεταφορών (ΔΕΔ-Μ) στο πλαίσιο της επικείμενης αναθεώρησης των ευρωπαϊκών προσανατολισμών των εν λόγω Δικτύων για την 5η Προγραμματική Περίοδο 2014-2020.

Ο εν λόγω άξονας υποδιαιρείται στα ακόλουθα δύο τμήματα:

1. *Τμήμα Καβάλα-Τοξότες Ξάνθης:* Το έργο αφορά την κατασκευή της νέας μονής γραμμής που θα ξεκινά από το Νέο Λιμένα Φίλιππος Β', θα διασχίζει το ανατολικό τμήμα του Νομού Καβάλας, παράλληλα με τον οδικό άξονα της Εγνατίας, και θα συνδεθεί με το υφιστάμενο σιδηροδρομικό δίκτυο πλησίον του οικισμού Τοξότες στο Νομό Ξάνθης. Η ταχύτητα μελέτης είναι 160χλμ./h. Το έργο χωρίζεται σε δύο διακριτά υποτμήματα: Το πρώτο υποτμήμα, Ν. Καβάλα - Γραβούνα (19χλμ.), ξεκινάει από τον Λιμένα Καβάλας και τελειώνει στην περιοχή της Γραβούνας όπου προβλέπεται η μελλοντική κατασκευή ενδιάμεσου Σταθμού. Το δεύτερο υποτμήμα, Γραβούνα-Τοξότες (20χλμ.), ξεκινά από τη Γραβούνα και καταλήγει στο σημείο όπου θα συνδεθεί το έργο με το υπάρχον Σιδηροδρομικό δίκτυο στην περιοχή Τοξοτών Ξάνθης.

Η Α' Φάση μελετών έχει εκπονηθεί, ενώ βρίσκεται σε εξέλιξη η εκπόνηση της Β' φάσης μελετών, με χρηματοδότηση από τα Διευρωπαϊκά Δίκτυα Μεταφορών (ΔΔΜ). Η υλοποίηση της Β' Φάσης γίνεται στο πλαίσιο δύο συμβάσεων οι οποίες βρίσκονται σε εξέλιξη και αναμένεται να ολοκληρωθούν μέσα στο Α' εξάμηνο του 2013.

Με την ολοκλήρωση της Β' φάσης θα έχουν εξασφαλιστεί περιβαλλοντικοί όροι για το σύνολο του έργου, ενώ θα υπάρχει μεγάλη μελετητική ωριμότητα κυρίως στο τμήμα από το σταθμό Γραβούνας μέχρι την σύνδεση με σιδηροδρομικό δίκτυο στην περιοχή Τοξοτών.

Τέλος απομένει η Γ' Φάση, με την οποία ολοκληρώνονται οι μελέτες του τμήματος, με την προϋπόθεση ότι θα εξασφαλισθεί η χρηματοδότησή της.

Το έργο πρόκειται να προταθεί για συγχρηματοδότηση στο πλαίσιο της 5^{ης} Προγραμματικής Περιόδου.

Επισημαίνεται ότι, υπάρχει συνεργασία με τους αρμοδίους του Οργανισμού Λιμένα Καβάλας για το συντονισμό των ενεργειών για την προώθηση του έργου, διερευνάται δε η δυνατότητα εξασφάλισης ιδιωτικών επενδύσεων.

2. Τμήμα Θεσσαλονίκη-Αμφίπολη/Ν. Ζίχνη-Καβάλα: Το έργο αφορά την κατασκευή της νέας σιδηροδρομικής γραμμής Θεσσαλονίκη-Αμφίπολη/Ν. Ζίχνη-Καβάλα. Για το εν λόγω έργο έχει εκπονηθεί αναγνωριστική μελέτη χάραξης, ενώ όσον αφορά την εκπόνηση των υπόλοιπων σταδίων των μελετών προγραμματίζεται η υποβολή πρότασης χρηματοδότησης τους στο πλαίσιο του Πολυετούς Προγράμματος 2014-2020 των ΔΕΔ-Μ.

ΛΙΜΑΝΙΑ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ

Στο ισχύον ΠΠΧΣΑΑ τα λιμάνια διακρίνονται σε 3 κατηγορίες:

- Μεγάλα εμπορευματικά λιμάνια εθνικής σημασίας: Αλεξανδρούπολη, Καβάλα.
- Μικρότερα λιμάνια και λιμενίσκοι.
- Λιμένες τουρισμού και αναψυχής.

Μεγάλα Εμπορευματικά Λιμάνια

Εμπορευματικό Λιμάνι Αλεξανδρούπολης

Στόχος του θεσμοθετημένου ΠΠΧΣΑΑ ήταν η σύνδεση οδικώς και σιδηροδρομικώς μέσω Ορμενίου με τα Διευρωπαϊκά Οδικά και Σιδηροδρομικά Δίκτυα προς Κεντρική και Δυτική Ευρώπη, ενώ θα λειτουργούσε εναλλακτικά με την αναγκαιότητα διάπλευσης του Βοσπόρου. Επίσης κρίθηκε αναγκαία η δημιουργία διεθνούς εμπορευματικού κέντρου και η σύνδεση του λιμένα με την Εγνατία Οδό.

Παρά τις χρηματοδοτήσεις που δόθηκαν μέσω διαφόρων προγραμμάτων της ΕΕ όπως των ΚΠΣ, INTEREG κλπ., το λιμάνι στερείται υποδομών, δεν υπάρχει άμεση σύνδεση με το σιδηροδρομικό δίκτυο, ούτε και την Εγνατία Οδό, όπως προβλέπονταν. Η ανάπτυξη του λιμένα επίσης βασιζόταν στην κατασκευή του αγωγού μεταφοράς πετρελαίου Μπουργκάς – Αλεξανδρούπολη που θα τόνωνε την κίνηση του λιμανιού. Οι εργασίες σταμάτησαν και δεν προβλέπεται καμία ενέργεια στο άμεσο μέλλον.

Προβλέπονταν ακόμη η δημιουργία Διεθνούς Εμπορευματικού Κέντρου και Κέντρου Επιχειρηματικότητας Έβρου (ΔΕΚΚΕΕ), με μορφή εμπορικής επιχείρησης που θα παρείχε υψηλού επιπέδου υπηρεσίες εμπορευματικού και εκθεσιακού κέντρου και θα κάλυπτε τις ανάγκες σύνδεσης της ευρύτερης διεθνούς αγοράς με την αγορά της ΕΕ, λειτουργώντας υπό καθεστώς Ζώνης Ελεύθερου Εμπορίου. Μέχρι στιγμής δεν έχει γίνει καμία ενέργεια για τη δημιουργία ΔΕΚΚΕΕ, ούτε προβλέπεται άμεσα η δημιουργία της.

Όσον αφορά τα έργα και τις μελέτες στο εμπορευματικό λιμάνι, σε εξέλιξη βρίσκονται τα εξής.⁷¹

- Έργο: Εκβάθυνση Λιμενολεκάνης & Εκσκαφή Διαύλου Λιμένα Αλεξανδρούπολης, προϋπολογισμού 23.1 εκ.€ (σύμβαση: 18.655.005,71), που χρηματοδοτείται από το ΠΕΠ Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης. Το έργο περιλαμβάνει:
 - ο Βυθοκορήσεις εκβάθυνσης ανατολικής λιμενολεκάνης (-12.00μ ΜΣΘ)
 - ο Βυθοκορήσεις διάνοιξης διαύλου προσέγγισης (-12.50μ ΜΣΘ)
 - ο Διαμόρφωση υφάλων-εξάλων επιχώσεων και εξάλων αποθέσεων από κατάλληλα υλικά βυθοκορημάτων
 - ο Προστασία πρανών διαύλου
- Μελέτη: Πολυχρηστικός Τερματικός Σταθμός και Λιμενίσκος Μικρών Σκαφών Λιμένα Αλεξανδρούπολης, προϋπολογισμού 873.990,00€, που χρηματοδοτείται από την ΕΥΔ/ΕΠ-ΟΑΛΑΑ. Η μελέτη περιλαμβάνει τα εξής:
 - ο Πολυχρηστικό Κρηπίδωμα
 - ο Λιμενίσκος Μικρών Σκαφών
 - ο Γεωτεχνικές Εργασίες & Έρευνες
 - ο Λοιπές απαιτούμενες μελέτες (Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, Οικονομοτεχνική Μελέτη, ΣΑΥ-ΦΑΥ, Τεύχη Δημοπράτησης).

Τα παραπάνω εκτελούνται στα πλαίσια του εγκεκριμένου Σχεδίου Χωροταξικής Οργάνωσης του λιμένα Αλεξανδρούπολης που αφορά την δημιουργία λιμενικής εγκατάστασης πολύ μεγαλύτερης εμβέλειας από την υφιστάμενη, η οποία προορίζεται και φιλοδοξεί να αναβαθμιστεί - από τοπικής σημασίας που είναι σήμερα - σε σημαντικό περιφερειακό λιμένα, ενταγμένο στα Διευρωπαϊκά Δίκτυα Μεταφορών, με πολυχρηστικό χαρακτήρα.

Τέλος, δηλώνονται από την ΠΑΜΘ προβλήματα προσχώσεων στο λιμάνι της Αλεξανδρούπολης, τα οποία όμως δεν επιβεβαιώθηκαν τεχνικά από άλλους φορείς όπως η Γενική Γραμματεία Λιμένων και Λιμενικής Πολιτικής (ΓΓΛΠ).

Εμπορευματικό Λιμάνι Καβάλας

Η κατασκευή του εμπορευματικού λιμένα «Φίλιππος Β΄» στη Νέα Καρβάλη Καβάλας ξεκίνησε τα τέλη του 2006 με στόχο να αναπτυχθεί σταδιακά σε διαμετακομιστικό λιμενικό κόμβο, συμπληρωματικό και ανταγωνιστικό της Θεσσαλονίκης. Επίσης, συστάθηκε Οργανισμός Λιμένα Καβάλας που είναι υπεύθυνος για τη διαχείριση των τεσσάρων λιμανιών στην ευρύτερη περιοχή της Καβάλας: του Κεντρικού Λιμένα Καβάλας (επιβατικό λιμάνι), του νέου εμπορευματικού λιμένα, του Λιμένα Ελευθερών και του Λιμένα Κεραμωτής.⁷²

Το έργο της κατασκευής του εμπορευματικού λιμένα της Καβάλας εντάχθηκε στο Τομεακό ΕΠ «Ενίσχυση της Προσπελασιμότητας» και αποτελείται από τρία (3) υποέργα όπως φαίνονται στον πίνακα παρακάτω:⁷³

⁷¹ Βλ. και www.ola-sa.gr

⁷² Βλ. και www.portkavala.gr

⁷³ ΑΝΑΠΤΥΞΗ.gov.gr, ό.π.

Πίνακας 101: Υποέργα του έργου: «Κατασκευή Εμπορικού Λιμένα Καβάλας»				
Αρ.	Τίτλος	Προϋπολογισμός	Έναρξη	Λήξη
1	Επέκταση κρηπιδωμάτων βορείου τμήματος δυτικού τομέα, Νέου Λιμένα Καβάλας.	5.650.000 €	02/11/2006	30/11/2011
2	Επέκταση προσήνεμου μώλου νέου λιμένα Καβάλας (αποσπασμένος κυματοθραύστης)	7.729.010 €	02/12/2011	02/05/2014
3	1η Συμπληρωματική σύμβαση εργασιών για την επέκταση κρηπιδωμάτων βορείου τμήματος δυτικού τομέα, Νέου Λιμένα Καβάλας.	3.600.000 €	25/09/2009	31/12/2014

Πηγή: ΑΝΑΠΤΥΞΗ.gov.gr, 2012

Όσον αφορά το Υποέργο 1, η εργολαβία διαλύθηκε στις 02-04-2012 ενώ είχε πραγματοποιηθεί το 13,5% περίπου επί των εργασιών της σύμβασης που χρηματοδοτούνται από το ΕΠ-ΕΠ ενώ το υπόλοιπο 86,5 % θα υλοποιηθεί μέσω νέας δημοπράτησης εντασσόμενο ως νέο Υποέργο στη Πράξη. Απαιτείται εκκαθάριση της διαλυθείσας σύμβασης, σύνταξη τευχών δημοπράτησης του ανεκτέλεστου αντικειμένου και τροποποίηση της Απόφασης Ένταξης.

Όσον αφορά το Υποέργο 2, το έργο έχει συμβασιοποιηθεί ήδη από τις 02-12-2012 και εκτελείται. Υπάρχει μεγάλη απόκλιση στην επίτευξη των ποσοτικών στόχων σε σχέση με την αρχικά προβλεπόμενη πρόοδο των εργασιών. Αυτό οφείλεται σε καθυστερήσεις στην έκδοση αδειοδοτήσεων από το Λιμεναρχείο, σε ακραία καιρικά φαινόμενα και σε καθυστερήσεις στην σύνταξη και έγκριση του 1ου ΑΠΕ. Τα θέματα των αδειοδοτήσεων και της έγκρισης του ΑΠΕ έχουν επιλυθεί. Συνολικά εκτιμάται ότι είναι δυνατή η ολοκλήρωση του συνόλου του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου της Πράξης εντός της Προγραμματικής Περιόδου.

Πέραν των παραπάνω δράσεων που έχουν υλοποιηθεί ή βρίσκονται σήμερα σε εξέλιξη, στο θεσμοθετημένο ΠΠΧΣΑΑ προβλέπονταν η ίδρυση Ζώνης Ελευθέρου Εμπορίου που δεν έχει πραγματοποιηθεί, καθώς και η σύνδεση του εμπορευματικού λιμένα με σιδηροδρομική γραμμή μέσω Τοξοτών Ξάνθης, έργο το οποίο προγραμματίζεται για τη νέα προγραμματική περίοδο (βλ. ενότητα: «Σιδηροδρομικό δίκτυο»).

Μικρότεροι λιμένες και λιμενίσκοι

Στην ΑΜΘ υπάρχει ένα αρκετά πυκνό δίκτυο μικρότερων λιμένων και λιμενίσκων. Στο δίκτυο αυτό περιλαμβάνονται συνολικά 20 λιμάνια και αλιευτικά καταφύγια, όπως αναφέρονταν και στο θεσμοθετημένο ΠΠΧΣΑΑ, χωρίς να έχει γίνει κάποια αλλαγή.

Σύμφωνα με το ΠΠΧΣΑΑ τα σημαντικότερα που εξυπηρετούν την αλιεία είναι: της Καβάλας, της Αλεξανδρούπολης και του Πόρτο Λάγους Ξάνθης. Επίσης σημαντικά θεωρούνται το λιμάνι της Κεραμωτής (πορθμείο Κεραμωτή-Θάσος) και τα κεντρικά λιμάνια των νησιών Θάσου και Καμαριώτισσας Σαμοθράκης. Τα λιμάνια του Πρίνου και των Λιμεναρίων της ΠΕ Θάσου, καθώς και της Νέας Περάμου της ΠΕ Καβάλας εξυπηρετούν κυρίως την τοπική επιβατική κίνηση. Το τελευταίο εξυπηρετεί επίσης τις μετακινήσεις εργαζομένων στις εγκαταστάσεις ανόρυξης πετρελαίου. Για τον λιμένα της Κεραμωτής, στόχος της ΟΛΚ ΑΕ είναι η Κεραμωτή να μετατραπεί σταδιακά σε ένα αποκλειστικά επιβατικό λιμένα και να μεταφερθεί η διακίνηση φορτίων στο «Φίλιππος Β'». Το λιμάνι των Ελευθερών εξυπηρετεί τη διακίνηση χύδην φορτίων, τον αλιευτικό στόλο, χρησιμοποιούμενο ως αλιευτικό καταφύγιο και τον τουρισμό, καθώς στο λιμάνι προσεγγίζουν ιδιωτικά σκάφη αναψυχής.

Λιμένες τουρισμού και αναψυχής

Για τους λιμένες τουρισμού και αναψυχής προβλεπόταν η σύνδεση με τους λιμένες της ΠΕ Χαλκιδικής, κυρίως με εκείνους της Ιερισσού, του Στρατωνίου και του Σταυρού που έχουν άμεση σύνδεση με την ΠΑΜΘ. Μακροπρόθεσμα προβλέπονταν και η σύνδεση μερικών λιμένων, κυρίως της Σαμοθράκης με τις τουρκικές ακτές. Δεν έχει προγραμματιστεί τίποτα από τα παραπάνω.

Οι λιμένες τουρισμού και αναψυχής αποτελούν ζώνες σε υφιστάμενα λιμάνια, λιμενίσκους και αλιευτικά καταφύγια. Δεν έχουν προγραμματιστεί συνδέσεις μεταξύ των λιμένων αυτών, ενώ ο λιμένας αμιγούς χρήσης αναψυχής (μαρίνα) στα Λιμενάρια Θάσου δυναμικότητας 70 σκαφών (έναντι 230 σκαφών που προβλέπονταν στο ΠΠΧΣΑΑ) εντάχθηκε στο τομεακό πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας στις 26/9/2011 και σύντομα αναμένεται να ξεκινήσει η κατασκευή του μετά από ανάθεση του έργου σε κατασκευαστική εταιρία με ανοιχτό διαγωνισμό στις 27/03/2012. Το έργο είναι συνολικού προϋπολογισμού 7,5 εκ.€ και προβλέπει εκβάθυνση του λιμανιού και άλλα συνοδευτικά έργα, που θα καταστήσουν το λιμάνι των Λιμεναρίων ι-διαίτερα λειτουργικό και κατάλληλο ως «Μαρίνα» υψηλών προδιαγραφών. Δικαιούχος του έργου, η κατασκευή του οποίου προβλέπεται ότι θα διαρκέσει τρία χρόνια, είναι ο Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού (ΕΟΤ). Επίσης αναμένεται να ενταχθεί στο πρόγραμμα και η κατασκευή πλωτής μαρίνας στο λιμένα Καβάλας για την εξυπηρέτηση της τουριστικής κίνησης.

Τέλος, δεν έχει γίνει καμία ενέργεια δημιουργίας αγκυροβολίων μικρών μεγεθών επένδυσης με συνεργασία με ιδιώτες με στόχο την επίτευξη μικρότερων διαδρομών και ενός πυκνότερου δικτύου εξυπηρετήσεων, όπως προβλεπόταν από το ισχύον ΠΠΧΣΑΑ.

ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ

Τα δύο αεροδρόμια της Περιφέρειας ΑΜΘ, ο Κρατικός Αερολιμένας «Μ. Αλέξανδρος» της Καβάλας (ΚΑΚΒΑ) και ο Κρατικός Αερολιμένας «Δημόκριτος» της Αλεξανδρούπολης (ΚΑΑΛΔ), είναι διεθνή. Χαρακτηρίζονται από το ισχύον ΠΠΧΣΑΑ ως Πύλες/Τροφοδότες της Εγνατίας Οδού, με στρατηγικό στόχο την ένταξη του αεροδρομίου της Καβάλας στα αεροδρόμια «Ευρύτερης Περιφερειακής Σημασίας», και της Αλεξανδρούπολης στα αεροδρόμια «Κοινοτικού Ενδιαφέροντος» (πύλη της χώρας και της ΕΕ). Και για τα δύο αναφέρεται ότι, σύμφωνα με τον προγραμματισμό της ΥΠΑ, απαιτούνται συμπληρωματικά έργα προκειμένου να μπορέσουν να ανταποκριθούν στους στρατηγικούς στόχους που έχουν τεθεί.

Κρατικός Αερολιμένας «Μ. Αλέξανδρος» Καβάλας (ΚΑΚΒΑ)

Ο αερολιμένας Καβάλας διαθέτει τις εξής εγκαταστάσεις (ΥΠΑ, 2012):

- Διάδρομο προσαπογειώσεως αεροσκαφών 05-23: 3.000Χ45 μ.
- Παράλληλο τροχόδρομο στον 05-23: 3.000 Χ45 μ.
- Δάπεδο στάθμευσης αεροσκαφών: 200Χ500= 100.000τ.μ. ήτοι 13 έως 15 θέσεις στάθμευσης (ανάλογα με τους τύπους των αεροσκαφών)
- Κτίριο αεροσταθμού: 6.800τ.μ. με χωρητικότητα 450 επιβατών σε ώρα αιχμής

Τα έργα ανάπτυξης του αεροδρομίου, που υλοποιήθηκαν τα τελευταία δέκα χρόνια συνολικού προϋπολογισμού 19,80 εκ.€ είναι τα εξής:⁷⁴

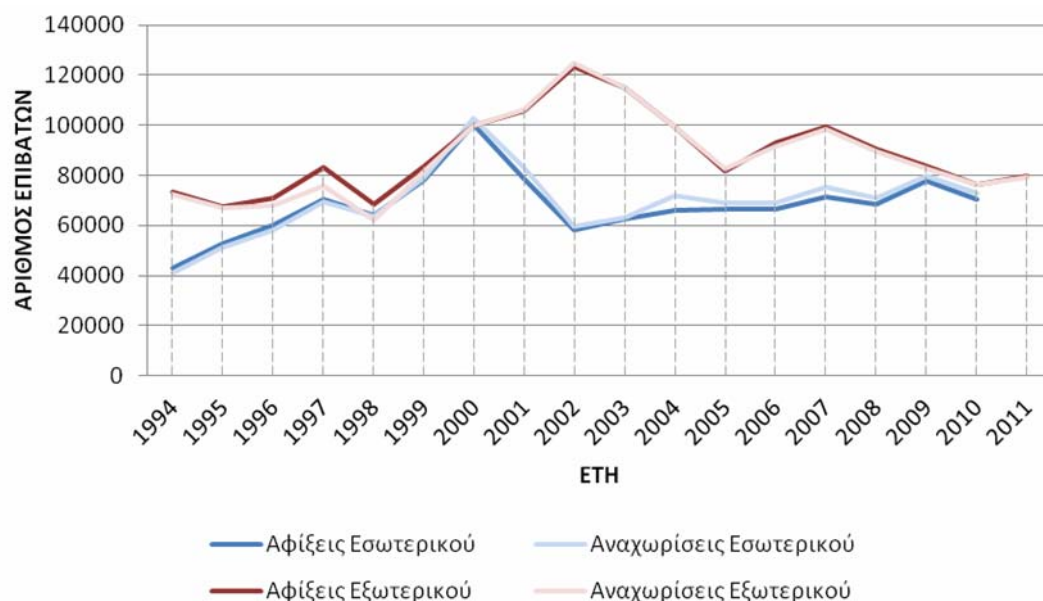
- Ο νέος αεροσταθμός και περιβάλλον χώρος που περατώθηκε το 1999, εξυπηρετεί την ώρα αιχμής 450 άτομα/ανά κατεύθυνση. Το εμβαδόν του κτιρίου είναι 6.800τ.μ. περίπου (ισόγειο και μεσόροφος) εκ των οποίων περίπου τα 6.000τ.μ. είναι ωφέλιμος χώρος. Επίσης κατασκευάστηκε και νέος πύργος ελέγχου.
- Η επέκταση του δαπέδου στάθμευσης αεροσκαφών κατά 57.000τ.μ., αύξησε τις θέσεις στάθμευσης από 5 σε 13 έως 15 (ανάλογα με τους τύπους των αεροσκαφών) περιελάμβανε δε και κατασκευή ενός συνδεδημένου τροχοδρόμου μήκους 100μ. περίπου (στο άκρον της επέκτασης) και των απαραίτητων τεχνικών έργων απορροής ομβρίων υδάτων.
- Η δεξαμενή νερού και το πεδίο ασκήσεων πυρασφαλείας, προϋπολογισμού 0,70 εκ.€.
- Η ΥΠΑ εκπόνησε σχέδιο ανάπτυξης του αεροδρομίου (Master Plan) με έτος στόχο το 2020, ώστε να αντιμετωπισθούν οι ανάγκες του αεροδρομίου κατά ένα τρόπο συνολικό και όχι αποσπασματικό. Σύμφωνα με την μελέτη αυτή για τον χρονικό ορίζοντα 2020 προβλέπεται διπλασιασμός της επιβατικής κίνησης εσωτερικού και εξωτερικού, και απαίτηση για αύξηση της χωρητικότητας του αεροσταθμού κατά 2.000τ.μ. περίπου.

Ένα έργο βρίσκεται σε εξέλιξη. Αυτό αφορά τη συντήρηση των πυλώνων φωτισμού προϋπολογισμού 150.000€. Τα προγραμματιζόμενα έργα αφορούν:

- Τη συντήρηση παράλληλου τροχοδρόμου αεροσκαφών, προϋπολογισμού 2,80 εκ.€. Το έργο περιλαμβάνει την βελτίωση αντοχής και συντήρηση διαδρόμου προσαπογειώσεων α/φών και βρίσκεται σε φάση δημοπράτησης από την Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας (ΥΠΑ).
- Εγκατάσταση φωτεινών πινακίδων σήμανσης πεδίου ελιγμών και εξυγίανση φωτοσήμανσης προϋπολογισμού 700 χιλ.€.
- Επίσης, είναι προγραμματισμένη η κατασκευή περίφραξης και περιμετρικού δρόμου και εκπονείται σχετική μελέτη από την ΥΠΑ. Επίσης έχουν προταθεί από τον Αερολιμένα σχετικές εργασίες αναδιαρρύθμισης του αεροσταθμού για την βελτίωση της λειτουργίας του. Οι προτάσεις είναι υπό εξέταση για να γίνει ανάλογη μελέτη.

Από το ακόλουθο σχήμα φαίνεται ότι η κίνηση επιβατών εσωτερικού και εξωτερικού στο αεροδρόμιο της Καβάλας το 2010-2011 μειώθηκε στα επίπεδα του 1999. Η κίνηση εξωτερικού παρουσιάζει διακυμάνσεις από το 2003 όταν θεσμοθετήθηκε το ΠΠΧΣΑΑ, όμως από το 2007 παρουσιάζει σταθερή μείωση (με σταθεροποίηση-ανάκαμψη το 2011), με αποτέλεσμα να έχει μειωθεί σχεδόν κατά το ήμισυ από το 2002. Διακυμάνσεις παρουσιάζει και η κίνηση εσωτερικού που πάντως παραμένει σχετικά σταθερή με αυξητικές τάσεις. Το 2010-2011 παρατηρείται σχετική ισοκατανομή της επιβατικής κίνησης εσωτερικού και εξωτερικού, ενώ την περίοδο θεσμοθέτησης του ΠΠΧΣΑΑ η κίνηση εξωτερικού ήταν σχεδόν διπλάσια από την κίνηση εσωτερικού.

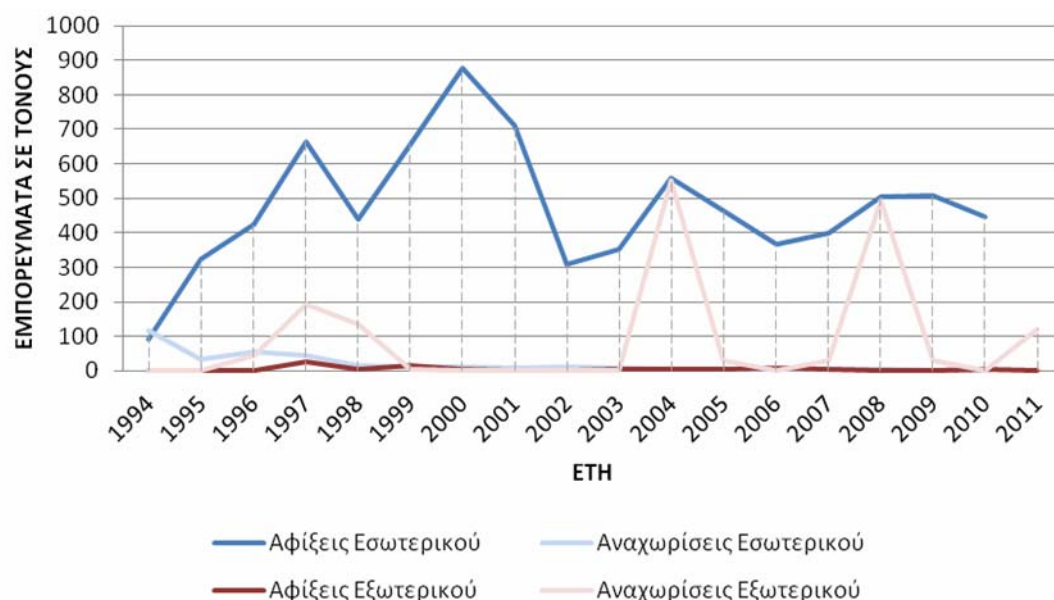
⁷⁴ Βλ. και www.hcaa.gr

Σχήμα 42: Επιβατική κίνηση Εσωτερικού και Εξωτερικού Αερολιμένα Καβάλας

Πηγή: ΥΠΑ, 2012, ίδια επεξεργασία

Όσον αφορά την εμπορευματική κίνηση, από τα στοιχεία του σχήματος και του πίνακα που ακολουθούν, παρατηρείται ότι ο αερολιμένας τείνει να χάνει τον εμπορευματικό του χαρακτήρα αφού τα τελευταία χρόνια υπάρχει μόνο σημαντική κίνηση άφιξης εμπορευμάτων εσωτερικού. Το 2011 καταγράφεται αύξηση στην κίνηση εμπορευμάτων προς το εξωτερικό, πάντως σε επίπεδα σημαντικά χαμηλότερα από εκείνα του 2008.

Σχήμα 43: Εμπορευματική κίνηση Εσωτερικού και Εξωτερικού Αερολιμένα Καβάλας

Πηγή: ΥΠΑ, 2012, ίδια επεξεργασία

Πίνακας 102: Επιβατική και εμπορευματική κίνηση στον αερολιμένα Καβάλας, 1994-2011

ΕΤΗ	Α/Φ		ΕΠΙΒΑΤΕΣ				ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ (tn)			
	ΑΦΙΞΕΙΣ + ΑΝΑΧΩΡ.		ΑΦΙΞΕΙΣ	ΑΝΑΧΩΡ.	ΑΦΙΞΕΙΣ	ΑΝΑΧΩΡ.	ΑΦΙΞΕΙΣ	ΑΝΑΧΩΡ.	ΑΦΙΞΕΙΣ	ΑΝΑΧΩΡ.
	ΕΣΩΤ.	ΕΞΩΤ.	ΕΣΩΤ.	ΕΣΩΤ.	ΕΞΩΤ.	ΕΞΩΤ.	ΕΣΩΤ.	ΕΣΩΤ.	ΕΞΩΤ.	ΕΞΩΤ.
1994	934	1.072	42.867	41.085	73.485	72.526	90	118	0	0
1995	1.249	1.001	52.951	51.434	67.552	67.089	323	32	1.7	0.4
1996	1.517	1.235	59.966	58.347	71.107	68.228	424	55	0	45
1997	1.603	1.480	70.441	69.414	83.060	75.649	665	43	27	193
1998	1.593	1.068	63.941	63.494	68.270	61.963	439	16	5	135
1999	1.927	1.399	78.306	79.077	83.575	81.859	657	13	14	3
2000	3.196	1.892	100.364	102.786	99.675	100.038	879	11	6	0
2001	3.059	1.551	78.970	83.327	105.771	106.409	710	10	1	1
2002	1.996	1.988	58.025	59.628	123.473	124.858	310	12	1	0
2003	2.132	1.879	62.829	63.261	115.122	115.218	351	7	3	0
2004	2.306	1.880	66.038	71.935	99.375	99.558	557	5	6	552
2005	2.307	1.291	66.623	69.114	81.938	82.502	463	4	6	30
2006	2.488	1.642	66.762	68.893	92.926	91.584	366	4	7	0
2007	2.270	1.926	71.463	75.343	99.285	98.484	399	3	6	29
2008	2.563	1.527	68.354	70.710	90.436	89.632	504	3	0	493
2009	3.721	1.363	77.576	79.914	83.767	82.907	508	1	0	29
2010	3.250	1.256	70.613	72.720	76.429	76.432	448	1	4	0
2011		1.374			79.651	79.385			0	121

Πηγή: ΥΠΑ, 2012

Κρατικός Αερολιμένας «Δημόκριτος» Αλεξανδρούπολης (ΚΑΑΛΔ)

Ο αερολιμένας Αλεξανδρούπολης διαθέτει τις εξής εγκαταστάσεις:⁷⁵

- Διάδρομο προσαπογειώσεως αεροσκαφών 07-25: 2.58214Χ45 μ. χωρητικότητας 3 πτήσεων ανά ώρα,
- Δάπεδο στάθμευσης αεροσκαφών: 240Χ110=26.400 τ.μ. (ήτοι 4 θέσεις στάθμευσης αεροσκαφών),
- Κτίριο αεροσταθμού: Ισόγειο:7.560τ.μ., Ημιόροφος:1.850τ.μ., Σύνολο:9.410τ.μ.

Κατά τα δέκα τελευταία έτη στο αεροδρόμιο υλοποιήθηκαν έργα ύψους 8,85 εκ.€, που αφορούν την συντήρηση του πεδίου ελιγμών και την κατασκευή εσωτερικού περιφερειακού δρόμου, την συντήρηση-βελτίωση του διαδρόμου προσαπογειώσεως αεροσκαφών, την περίφραξη του αεροσταθμού, την επέκταση του χώρου στάθμευσης αυτοκινήτων, την μόνωση-στεγανοποίηση δώματος και άλλες εργασίες συντήρησης. Επίσης έχουν ολοκληρωθεί δύο εργολαβίες, που αφορούν στην φωτισή-μανση του διαδρόμου. Η Α' φάση περατώθηκε το Μάιο 2001 με προϋπολογισμό σύμβασης 1,90 εκ.€ περίπου και η Β' φάση ολοκληρώθηκε τον Απρίλιο 2004 με προϋπολογισμό σύμβασης 0,80 εκ.€ περίπου.

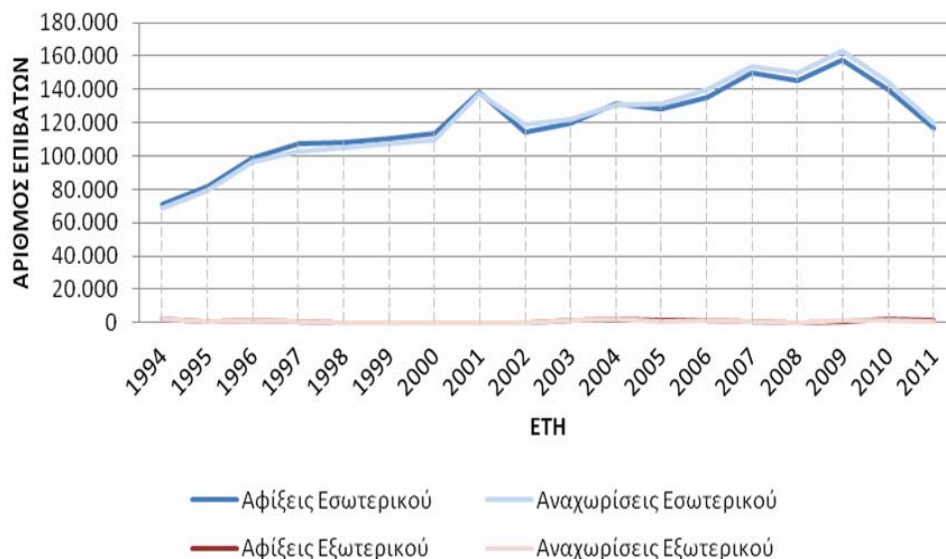
⁷⁵ ό.π.

Ολοκληρώθηκε επίσης το έργο «Επέκταση-αναδιarrύθμιση και βελτίωση του κτιρίου του αεροσταθμού, των γραφείων διοίκησης και λοιπών κτιριακών εγκαταστάσεων», προϋπολογισμού 35,66 εκ.€. Το έργο αυτό περιλαμβάνει τις παρακάτω εργασίες:

- κατασκευή νέου κτιρίου αεροσταθμού συνολικής επιφάνειας 7.560τ.μ. χωρητικότητας 700 επιβατών σε ώρα αιχμής ανά κατεύθυνση,
- αναδιarrύθμιση και βελτίωση του υπάρχοντος κτιρίου γραφείων Διοίκησης συνολικής επιφάνειας 770τ.μ.,
- αναδιarrύθμιση και βελτίωση του κτιρίου Μηχανοστασίου συνολικής επιφάνειας 780τ.μ.,
- επέκταση-αναδιarrύθμιση και βελτίωση του υπάρχοντος αμαξοστασίου συνολικής επιφάνειας 340τ.μ.,
- διαμόρφωση περιβάλλοντος χώρου με θέσεις στάθμευσης 185 ΙΧ και 14 πούλμαν.

Το έργο εκτελέστηκε με μέριμνα της ΕΥΔΕ Α/Δ Β.Ελλάδος. Εν εξελίξει βρίσκεται το έργο κατασκευής νέου ΠΕΑ, ενώ στο πρόγραμμα της Υπηρεσίας είναι να ενταχθεί στο ΕΣΠΑ η μελέτη «Αναβάθμιση συστήματος κεντρικού ελέγχου φωτισήμανσης» προϋπολογισμού 824,10 χιλ.€. Έχει γίνει ήδη η υποβολή της πρότασης.

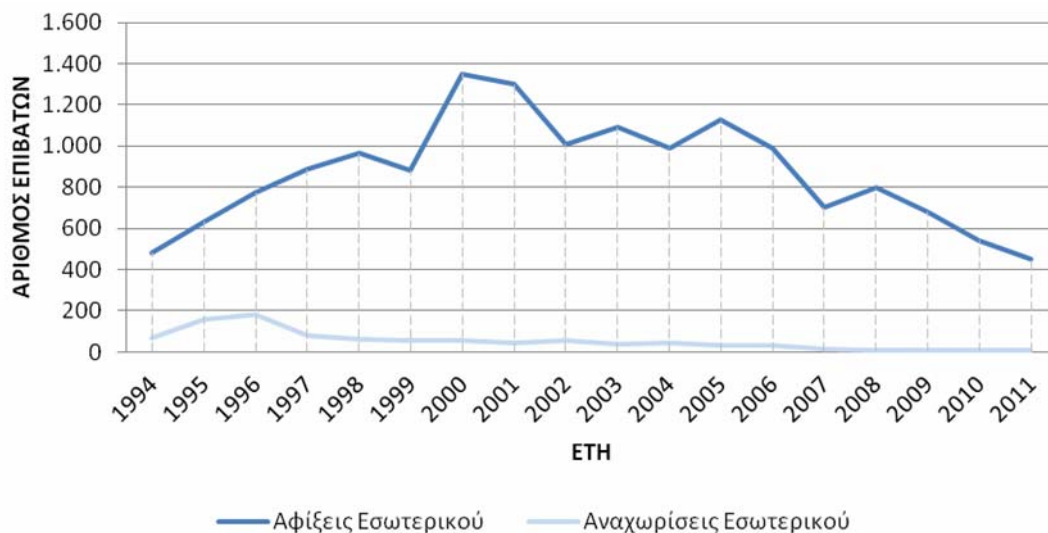
Από τα στοιχεία επιβατικής κίνησης του αερολιμένα Αλεξανδρούπολης μεταξύ 1994-2011 παρατηρείται ότι η κίνηση εξωτερικού είναι αμελητέα σε σχέση με αυτή του εσωτερικού, γεγονός που δεν δικαιώνει μέχρι σήμερα τις προσδοκίες του ΠΠΧΣΑΑ, αλλά και του ΓΠΧΣΑΑ, για λειτουργία του αεροδρομίου ως διεθνούς πύλης της χώρας. Όσον αφορά την επιβατική κίνηση εσωτερικού, ενώ μέχρι το 2009 εμφάνιζε σταθερά ανοδική πορεία, μεταξύ 2009 και 2011 η πτώση της είναι δραματική, φτάνοντας στα επίπεδα του 2002.

Σχήμα 44: Επιβατική κίνηση Εσωτερικού και Εξωτερικού Αερολιμένα Αλεξανδρούπολης

Πηγή: ΥΠΑ, 2012, *ιδία επεξεργασία*

Αναφορικά με την εμπορευματική κίνηση του αερολιμένα, δεν υπάρχει διακίνηση εμπορευμάτων από και προς το εξωτερικό, ενώ οι αφίξεις εμπορευμάτων εσωτερικού είναι σαφώς περισσότερες από τις αναχωρήσεις που είναι διαχρονικά ελάχιστες ετησίως. Οι αφίξεις εμπορευμάτων εσωτερικού καταγράφουν πάντως συνεχή πτώση από το 2005 με αποτέλεσμα να έχουν φτάσει σήμερα στα επίπεδα του 1994.

Σχήμα 45: Εμπορευματική κίνηση Εσωτερικού και Εξωτερικού Αερολιμένα Αλεξανδρούπολης

Πηγή: ΥΠΑ, 2012, *ιδία επεξεργασία*

Συμπερασματικά και για τους δύο αερολιμένες διαπιστώνεται μείωση της επιβατικής και εμπορευματικής κίνησης σε επίπεδα περίπου του 2000. Η επιβατική κίνηση των αερολιμένων συγκριτικά με την εμπορευματική είναι πολύ μεγαλύτερη. Το αεροδρόμιο της Καβάλας εμφανίζει 10πλάσια επιβατική κίνηση εξωτερικού σε σχέση με της Αλεξανδρούπολης, γεγονός που σχετίζεται με τη διαχρονική αξία της Θάσου ως μαζικού διεθνούς τουριστικού προορισμού, και δεν φαίνεται να σχετίζεται με τα έργα υποδομής.

Σύμφωνα με τον προγραμματισμό της ΥΠΑ, απαιτούνται συμπληρωματικά έργα και στα δύο αεροδρόμια ώστε να ανταποκριθούν στους στρατηγικούς στόχους που έχουν τεθεί για το καθένα. Εντούτοις δεν υπάρχουν συγκεκριμένες παρατηρήσεις και υποδείξεις για τη βελτίωση των υποδομών και την πραγματοποίηση έργων για την ανάδειξη των δύο αερολιμένων.

Κλείνοντας, επισημαίνεται ότι το ισχύον ΠΠΧΣΑΑ αναφέρει ως σημαντικό στοιχείο για την τουριστική ανάπτυξη της Σαμοθράκης, σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα, την ανάπτυξη αεροδρομίου που να μπορεί να δέχεται διεθνείς πτήσεις (charters), σύμφωνα με τις αρχές ανάπτυξης του τουρισμού στα μεσαίου μεγέθους νησιά του Αιγαίου. Δεν έχει προγραμματιστεί καμία σχετική μελέτη ή έργο.

Ελικοδρόμια

Στην Περιφέρεια ΑΜΘ υπάρχουν σήμερα δύο αδειοδοτημένα από την ΥΠΑ ελικοδρόμια: α) του Γενικού Νοσοκομείου Ξάνθης και β) του Γενικού Νοσοκομείου Αλεξανδρούπολης. Υπάρχουν ακόμη τρία ελικοδρόμια τα οποία δεν έχουν αδειοδοτηθεί, καθώς παρουσιάζουν πολλές ελλείψεις: α) ένα στο Νευροκόπι της ΠΕ Δράμας, β) ένα στη Σαμοθράκη και γ) ένα στα Δίκαia της ΠΕ Έβρου. Ενδιαφέρον ολοκλήρωσης έχει εκδηλωθεί για το ελικοδρόμιο της Σαμοθράκης ενώ για το ελικοδρόμιο στα Δίκαia μάλλον δεν υπάρχει ενδιαφέρον (ΥΠΑ, 2012).

A.1.1.α. 6-9. Λοιπή τεχνική υποδομή

ΕΝΕΡΓΕΙΑ

Με την ολοκλήρωση των προβλεπόμενων βασικών υποδομών, σύμφωνα με τις βασικές κατευθύνσεις του θεσμοθετημένου ΠΠΧΣΑΑ, η Περιφέρεια ΑΜΘ έχει εξελιχθεί σε νέο ενεργειακό κέντρο της χώρας, εκμεταλλευόμενη τους διατιθέμενους ενεργειακούς της πόρους. Η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας εντός των γεωγραφικών της ορίων την καθιστά αυτόνομη ενεργειακά, με την παρουσία σημαντικών εγκαταστάσεων συνολικής μέγιστης εγκατεστημένης ισχύος 2.200MW, που αντιπροσωπεύουν περίπου το 15% της εγκατεστημένης ισχύος πανελλαδικά σήμερα (12,8GW το 2010, σύμφωνα με τα στοιχεία της ΔΕΗ). Σε συμφωνία με τους στόχους του ΠΠΧΣΑΑ, η Περιφέρεια –σε αντίθεση με τα παραδοσιακά ενεργειακά κέντρα της χώρας– αξιοποιεί ποικίλους ενεργειακούς πόρους. Αφενός εκμεταλλεύεται το γεγονός της διέλευσης του βασικού αγωγού φυσικού αερίου από το έδαφός της, συνδεδεμένη με δίκτυα όμορων χωρών (σταθμός και αγωγοί φυσικού αερίου υψηλής και μέσης πίεσης), συνεισφέροντας με αυτό τον τρόπο τόσο στην παραγωγή όσο και στη μεταφορά ενέργειας. Αφετέρου, αναπτύσσει εγκαταστάσεις παραγωγής που αφορούν σε διάφορες μορφές Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (υδροηλεκτρική, αιολική και γεωθερμική ενέργεια).

Παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας

Οι κύριες εγκαταστάσεις παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας στην Περιφέρεια ΑΜΘ είναι η Μονάδα Συνδυασμένου Κύκλου της ΔΕΗ στην Κομοτηνή και τα υδροηλεκτρικά έργα του Νέστου. Η Μονάδα Συνδυασμένου Κύκλου φιλοξενείται εντός της ΒΙΠΕ Κομοτηνής και αποτελεί μονάδα ηλεκτροπαραγωγής με φυσικό αέριο σε συνδυασμό με το (συμπληρωματικό της έργο) φράγμα Γρατινής, εγκατεστημένης ισχύος 484,6MW (και καθαρής ισχύος 476,3MW). Το σύστημα φραγμάτων Θησαυρού, Πλατανόβρυσης, Τεμένους αποτελεί πέραν της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και βασικό πάροχο υδάτων για την άρδευση 1,3εκ. στρ. γεωργικής γης. Το φράγμα του Θησαυρού έχει εγκατεστημένη ισχύ 3 x 128 MW και της Πλατανόβρυσης 2 x 58 MW.

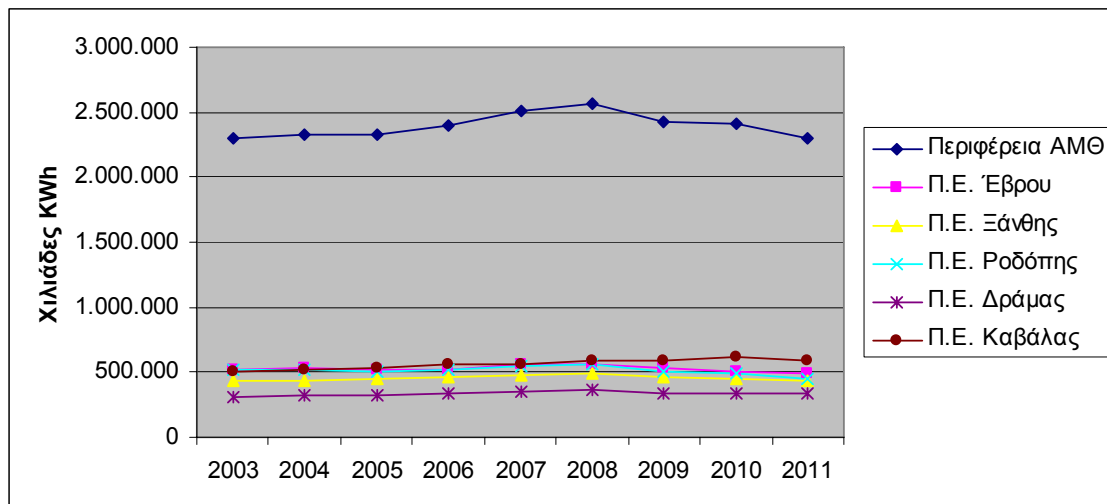
Επιπλέον, στην Περιφέρεια λειτουργούν και ιδιωτικοί σταθμοί παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας (θερμοηλεκτρικοί, συνδυασμένου κύκλου, κλπ.), πολλοί εκ των οποίων βρίσκονται εντός των μεγάλων βιομηχανικών μονάδων της περιοχής. Οι περισσότεροι ανήκουν στην κατηγορία των μικρών θερμοηλεκτρικών σταθμών πλην των δύο μεγάλων μονάδων του Έβρου (447 MW) και της Καβάλας (440 MW).

Πίνακας 103: Ιδιωτικοί σταθμοί παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας στην ΠΑΜΘ

ΠΕ	ΔΗΜΟΣ	ΟΙΚΙΣΜΟΣ	ΘΕΣΗ	ΙΣΧΥΣ MW
ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Ν.ΚΑΡΒΑΛΗ		440,00
	ΠΑΓΓΑΙΟΥ	ΚΑΡΥΑΝΗ	ΠΗΔΗΜΑ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ	0,32
ΘΑΣΟΥ	ΘΑΣΟΥ	ΠΟΤΑΜΙΑ	ΛΑΤΟΜΕΙΟ ΠΟΤΑΜΙΑΣ	0,51
ΞΑΝΘΗΣ	ΤΟΠΕΙΡΟΥ		ΑΓΡΟΚΤΗΜΑ ΤΥΜΠΑΝΟΥ	9,50
	ΤΟΠΕΙΡΟΥ	ΜΑΓΓΑΝΑ		9,90
ΕΒΡΟΥ	ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ		ΚΑΤΩ ΛΟΥΤΡΑ	447,00
	ΣΟΥΦΛΙΟΥ	ΠΡΟΒΑΤΩΝΑΣ		1,20

Κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας

Η κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας στην Περιφέρεια ΑΜΘ στα χρόνια μετά τη θεσμοθέτηση του ΠΠΧΣΑΑ παρουσίασε σημαντική αύξηση, όπως φαίνεται και στο ακόλουθο σχήμα. Από το 2008, έτος αιχμής της ζήτησης σε περιφερειακό –αλλά και εθνικό– επίπεδο, η κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας σημειώνει έντονη μείωση, ως αποτέλεσμα των επιπτώσεων της οικονομικής κρίσης, αλλά και της σημαντικής αύξησης της τιμής του ηλεκτρικού ρεύματος.

Σχήμα 46: Εξέλιξη της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας στην ΠΑΜΘ, 2003-2011

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Ίδια επεξεργασία

Η αύξηση της κατανάλωσης στην Περιφέρεια ΑΜΘ φτάνει στο 11,4% μεταξύ 2003-2008. Την επόμενη τριετία σημειώνει έντονη κάμψη, της τάξης του 10,4%, με αποτέλεσμα το 2011 να πέφτει ελαφρά κάτω από τα επίπεδα του 2003. Ανάλογη πορεία ακολουθεί η κατανάλωση σε επίπεδο χώρας, με τη διαφορά ότι η αύξηση και η επακόλουθη μείωση είχαν εντονότερο ρυθμό. Τη μεγαλύτερη αύξηση πριν το 2008 σημείωσε η ΠΕ Καβάλας, η οποία στην περίοδο της ύφεσης σημειώνει ελάχιστη μείωση. Αντίθετα, μεγάλη πτώση καταγράφεται στην ΠΕ Ροδόπης (13,6% μεταξύ 2003-2011).

Πίνακας 104: Κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας στην ΠΑΜΘ, 2003, 2008, 2011

	Κατανάλωση σε χιλιάδες KWh			Μεταβολή %		
	2003	2008	2011	2003-2008	2008-2011	2003-2011
Σύνολο χώρας	48.421.583	55.901.757	48.283.567	15,4%	-13,6%	-0,3%
ΠΑΜΘ	2.297.165	2.559.665	2.293.141	11,4%	-10,4%	-0,2%
ΠΕ Έβρου	522.394	558.176	493.457	6,8%	-11,6%	-5,5%
ΠΕ Ξάνθης	438.531	491.776	428.324	12,1%	-12,9%	-2,3%
ΠΕ Ροδόπης	518.944	556.054	448.274	7,2%	-19,4%	-13,6%
ΠΕ Δράμας	313.189	360.801	331.937	15,2%	-8,0%	6,0%
ΠΕ Καβάλας	504.107	592.858	591.149	17,6%	-0,3%	17,3%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Ίδια επεξεργασία

Δίκτυο μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας

Το δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας της Περιφέρειας εντάσσεται στο ευρύτερο Διασυνδεδεμένο Σύστημα Μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας του ηπειρωτικού τμήματος της

χώρας, κορμό του οποίου αποτελεί το δίκτυο 400kV. Από τον Οκτώβριο του 2004 το Ελληνικό Σύστημα λειτουργεί σύγχρονα και παράλληλα με το σύγχρονο διασυνδεδεμένο Σύστημα του ENTSO-E (European Network of Transmission System Operators for Electricity), που μέχρι τον Ιούνιο του 2008 συνιστούσε την τώως UCTE (Union pour la Coordination du Transport de l'Electricité). Η παράλληλη λειτουργία επιτυγχάνεται μέσω διασυνδετικών Γραμμών Μεταφοράς (ΓΜ) 400 και 150kV με τα Συστήματα της Αλβανίας, της ΠΓΔΜ και της Βουλγαρίας, ενώ επιπλέον συνδέεται ασύγχρονα (μέσω υποβρυχίου συνδέσμου συνεχούς ρεύματος) με την Ιταλία. Οι διασυνδέσεις αυτές συμβάλλουν σημαντικά στην αύξηση της ικανότητας διακίνησης ισχύος, αλλά και στην ασφάλεια του Ελληνικού Συστήματος. Επιπρόσθετα, η ανάπτυξη των διασυνδέσεων αποτελεί σημαντικό βήμα για την ανάπτυξη ενιαίας αγοράς στη ΝΑ Ευρώπη.

Οι συνδέσεις που αφορούν την ΠΑΜΘ είναι αυτές με τη Βουλγαρία και την Τουρκία. Η σύνδεση με το βουλγαρικό σύστημα γίνεται μέσω μίας ΓΜ 400kV (τύπου Β'Β'), μεταξύ του Κέντρου Υπερυψηλής Τάσης (ΚΥΤ) Θεσσαλονίκης και Blagoevgrad στη Βουλγαρία, ενώ για τη σύνδεση με την Τουρκία έχει ολοκληρωθεί από το 2008 η κατασκευή της ΓΜ 400 kV ΚΥΤ Φιλίππων-ΚΥΤ Ν.Σάντας-Babaeski (Τουρκία). Αυτή η ΓΜ είναι διπλού κυκλώματος (τύπου 2Β'Β') στο τμήμα ΚΥΤ Φιλίππων-Ν.Σάντα και μονού κυκλώματος (τύπου Β'Β'Β') στο τμήμα Ν.Σάντα-Babaeski. Επισημαίνεται ότι η διασύνδεση με την Τουρκία θα επιτευχθεί μετά την ολοκλήρωση των απαραίτητων τεχνικών βελτιώσεων στο Σύστημα της Τουρκίας, οι οποίες έχουν ζητηθεί από τον ENTSO-E. Τα τελευταία χρόνια πάντως έχει σημειωθεί σημαντική πρόοδος και η έναρξη δοκιμαστικής σύγχρονης και παράλληλης λειτουργίας του Συστήματος της Τουρκίας με το σύγχρονο Ευρωπαϊκό διασυνδεδεμένο Σύστημα αναμενόταν μέχρι το τέλος του 2010.

Το Σύστημα Μεταφοράς ανατολικά της Θεσσαλονίκης περιλαμβάνει κυρίως ΓΜ 150kV, καθώς και τρεις ΓΜ 400kV:

- Τη ΓΜ απλού κυκλώματος με τρίδυμο αγωγό (Β'Β'Β'/400kV) ΚΥΤ Θεσσαλονίκης - ΚΥΤ Φιλίππων,
- Τη ΓΜ διπλού κυκλώματος με δίδυμο αγωγό (Β'Β'Β'/400kV) ΚΥΤ Φιλίππων-ΚΥΤ Ν. Σάντας και
- Τη ΓΜ απλού κυκλώματος με τρίδυμο αγωγό (Β'Β'Β'/400kV) ΚΥΤ Ν. Σάντας-Σύνορα Τουρκίας.

Κομβικό σημείο στο Σύστημα ανατολικά των Φιλίππων είναι ο Υ/Σ Ιάσμου, μέσω του οποίου διακινείται όλη η ισχύς προς και από τα ανατολικά της Θράκης, όπου έχει εκδηλωθεί και μεγάλο ενδιαφέρον για ανάπτυξη ΑΠΕ.

Ήδη έχει υλοποιηθεί το μεγαλύτερο μέρος της επέκτασης του Συστήματος 400kV προς Ανατολική Μακεδονία και Θράκη, με το οποίο επιτυγχάνονται οι εξής στόχοι:

- Η διασύνδεση του Ελληνικού Συστήματος με το Τουρκικό,
- Η αύξηση της ικανότητας απομάστευσης παραγωγής (από αιολικά πάρκα ή/και συμβατικές μονάδες) στην περιοχή της Θράκης.

Τα επιμέρους έργα που απομένουν για την ολοκλήρωση των προγραμματισμένων έργων ανάπτυξης του Συστήματος 400kV προς την ΠΑΜΘ είναι:

- Η κατασκευή νέου ΚΥΤ Ν.Σάντας (κωδ. ΚΥΤ.Σ.3, ΚΥΤ.Α.2). Το έργο είναι στο στάδιο της κατασκευής. Από το 2008 έχουν κατασκευαστεί δύο πύλες ΓΜ 400kV για τη διασύνδεση με το Σύστημα της Τουρκίας.

- Η επέκταση του Συστήματος από τη Θεσσαλονίκη μέχρι το ΚΥΤ Ν. Σάντας:
 - ο Κατασκευή νέου ΚΥΤ Λαγκαδά (κωδ.ΚΥΤ.Σ.1) που είναι το σημείο εκκίνησης του βρόχου 400kV Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης.
 - ο Κατασκευή νέας ΓΜ 2B'B'/400kV ΚΥΤ Λαγκαδά-ΚΥΤ Φιλίππων (κωδ. ΓΜ400.Σ.6, ΑΝ.400.Σ.5).

Στο Σύστημα 400kV έχουν χορηγηθεί Προσφορές Σύνδεσης για τους αδειοδοτημένους Θερμοηλεκτρικούς Σταθμούς παραγωγής (ΘΗΣ). Σύμφωνα με αυτές, προβλέπεται σύνδεση του ΘΗΣ Καβάλας με το ΚΥΤ Φιλίππων μέσω νέας ΓΜ 2B'B'/400kV (κωδ. ΓΜ400.Π.6).

Όσον αφορά στο δίκτυο των 150kV, τα σημαντικότερα έργα ανάπτυξης του Συστήματος στην ΠΑΜΘ περιλαμβάνουν:

- *Αναβάθμιση του βρόχου 150kV στον Έβρο.* Η αναβάθμιση αυτή προβλέπεται να ολοκληρωθεί σε δύο στάδια ως εξής:
 - ο Αναβάθμιση της ΓΜ Αλεξανδρούπολη-Προβατώνας-Διδυμότειχο από E/150kV σε 2B/150kV (κωδ. ΓΜ150.Σ.53, ΑΝ150.Σ.25).
 - ο Αναβάθμιση της ΓΜ Διδυμότειχο - Ορεστιάδα από E/150kV σε 2B/150kV (κωδ. ΓΜ150.Σ.54, ΑΝ150.Σ.27).

Η υλοποίηση του έργου κρίνεται απαραίτητη για την εξασφάλιση ικανοποιητικών επιπέδων τάσεων υπό κανονικές (N) και έκτακτες συνθήκες λειτουργίας (N-1). Πιο συγκεκριμένα, λόγω της σημαντικής αύξησης των φορτίων των υφισταμένων Υ/Σ της περιοχής σε περιπτώσεις διαταραχών (N-1), παρατηρούνται προβλήματα χαμηλών τάσεων στην περιοχή του Έβρου (με κρισιμότερη διαταραχή την απώλεια του κύκλωματος Αλεξανδρούπολη-Προβατώνας).

- *Έργα ενίσχυσης για τη σύνδεση του ΚΥΤ Ν.Σάντας με το Σύστημα 150kV.* Για τη σύνδεση αυτή απαιτείται ένας ολοκληρωμένος σχεδιασμός, καθώς το ΚΥΤ θα αποτελέσει ένα σημαντικό σημείο υποδοχής της παραγόμενης ισχύος από αιολικά πάρκα που λειτουργούν ή αναμένεται να εγκατασταθούν στην ευρύτερη περιοχή. Στα πλαίσια του παραπάνω σχεδιασμού, προβλέπονται τα ακόλουθα έργα:
 - ο Αναβάθμιση της ΓΜ Ίασμος-Ορεστιάδα από B σε 2B/150 (κωδ. ΓΜ150.Σ.19). Σε πρώτη φάση, η αναβάθμιση θα υλοποιηθεί στο τμήμα από το σημείο σύνδεσης του ΚΥΤ Ν.Σάντας μέχρι το σημείο σύνδεσης του Υ/Σ Πατριάρχη. Οι διαδικασίες αδειοδοτήσεων και απαλλοτριώσεων έχουν δρομολογηθεί για το σύνολο του έργου.
 - ο Κατασκευή 2 νέων Γ.Μ. 150kV ΚΥΤ Ν.Σάντας-Σύστημα (κωδ. ΓΜ150.Σ.17, ΓΜ150.Σ.18). Οι διαδικασίες αδειοδοτήσεων και απαλλοτριώσεων έχουν δρομολογηθεί για το σύνολο του έργου. Σε πρώτη φάση θα υλοποιηθεί η πρώτη ΓΜ (για σύνδεση του ΚΥΤ με είσοδο-έξοδο στο υφιστάμενο κύκλωμα της ΓΜ Ίασμος-Ορεστιάδα) και θα συρματωθεί το ένα κύκλωμα της δεύτερης ΓΜ (για σύνδεση του ΚΥΤ με το δεύτερο κύκλωμα του τμήματος της ΓΜ Ίασμος-Ορεστιάδα που θα αναβαθμιστεί σε πρώτη φάση).
- *Αναδιάταξη κυκλωμάτων στην περιοχή Καβάλας.* Για την αύξηση της ικανότητας διακίνησης ισχύος από και προς την ΠΑΜΘ προβλέπεται η αναβάθμιση της ΓΜ Καβάλα-ΚΥΤ Φιλίππων από E/150 σε 2B/150 (κωδ. ΓΜ150.Σ.41, ΑΝ150.Σ.23). Με την ολοκλήρωση της αναβάθμισης, οι ΓΜ B/150 Καβάλα-ΚΥΤ Φιλίππων και Καβάλα-Ξάνθη θα αποσυνδεθούν από τον Υ/Σ Καβάλας και θα συνδεθούν μεταξύ τους στα ανοικτά άκρα, παρακάμπτοντας τον Υ/Σ Καβάλας. Το

έργο θα συμβάλει επίσης στην αύξηση της αξιοπιστίας τροφοδότησης της Βιομηχανίας Φωσφορικών Λιπασμάτων.

- *Σύνδεση Νέων Χρηστών.* Η εταιρεία Trans-Balkan Pipeline, που έχει αναλάβει τη διαχείριση του αγωγού πετρελαίου Μπουργκάς-Αλεξανδρούπολης, έχει προγραμματίσει την κατασκευή ενός νέου Υ/Σ στον Έβρο για την εξυπηρέτηση των αντλητικών εγκαταστάσεων της (κωδ. ΥΣ.Κ.1). Ο νέος αυτός Υ/Σ θα συνδεθεί με είσοδο-έξοδο στη ΓΜ 150kV Αλεξανδρούπολη-Διδυμότειχο μέσω νέας ΓΜ 2B/150kV (κωδ. ΓΜ150.Κ.8).

Τέλος, στα πλαίσια τοπικών ενισχύσεων του Συστήματος έχουν προγραμματισθεί έργα ενίσχυσης των υφιστάμενων Υ/Σ 150kV/20kV. Για την εξασφάλιση της δυνατότητας συντηρήσεων σε υφιστάμενους Υ/Σ χωρίς την απαίτηση ολικής αποσύνδεσής τους από το Σύστημα, κρίνεται επιβεβλημένη η προσθήκη τομής ζυγών 150kV. Αναφορικά με την ΠΑΜΘ, προγραμματίζεται η εγκατάσταση αποζευκτών τομής ζυγών 150kV στους Υ/Σ:

- Αλεξανδρούπολης (κωδ. ΑΝ150.Σ.6),
- Κομοτηνής (κωδ. ΑΝ150.Σ.7),
- Ξάνθης (κωδ. ΑΝ150.Σ.8).

Πέραν των παραπάνω, οι μεσο-μακροπρόθεσμοι στόχοι του Συστήματος Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας που αφορούν στην ΠΑΜΘ εστιάζονται σε δύο διακρατικές διασυνδέσεις:

Σχεδιασμός και κατασκευή δεύτερης διασύνδεσης Ελλάδας - Βουλγαρίας

Ήδη από το 2002 έχει μελετηθεί από κοινού με τη βουλγαρική πλευρά η κατασκευή νέας διασύνδεσης 400kV από το ΚΥΤ Φιλίππων προς τον Υ/Σ Maritsa (Βουλγαρία), στο πλαίσιο της οποίας μελετήθηκε η χάραξη για τη δεύτερη ΓΜ προς Βουλγαρία. Στο μεσοδιάστημα, η ελληνική πλευρά προχώρησε και υλοποίησε τη νέα ΓΜ ΚΥΤ Φιλίππων-Ν.Σάντα-Τουρκία. Στη χάραξη της νέας αυτής ΓΜ χρησιμοποιήθηκαν στοιχεία όδευσης της μελέτης χάραξης της ΓΜ ΚΥΤ Φιλίππων-Maritsa, με αποτέλεσμα το τμήμα ΚΥΤ Φιλίππων-Ν.Σάντα να κατασκευαστεί με 2 κυκλώματα, ώστε να μπορεί να αξιοποιηθεί τόσο για τη σύνδεση με την Τουρκία, όσο και για την προβλεπόμενη νέα ΓΜ με τη Βουλγαρία.

Τα τελευταία χρόνια εξετάσθηκε εκ νέου, από κοινού με τη βουλγαρική πλευρά, η υλοποίηση της υπόψη ΓΜ με αφετηρία το ΚΥΤ Ν.Σάντας και κατάληξη στη Maritsa. Επίσης, καθορίστηκε από κοινού το σημείο διέλευσης στα σύνορα (*border crossing*). Αναμένεται η οριστική συμφωνία της βουλγαρικής πλευράς για να ξεκινήσει η υλοποίηση της ΓΜ, η οποία είναι εύκολα υλοποιήσιμη από ελληνικής πλευράς, δεδομένου ότι το τμήμα εντός του ελληνικού εδάφους είναι σχετικά μικρό (της τάξεως των 30χλμ.).

Ολοκλήρωση της διασύνδεσης με την Τουρκία

Με κοινή απόφαση των δύο χωρών και κατόπιν σχετικού αιτήματος της Τουρκίας από το 2000, αποφασίστηκε η διασύνδεση του ελληνικού Συστήματος με το τουρκικό Σύστημα με νέα ΓΜ 400kV, μήκους περίπου 260χλμ., που συνδέει το ΚΥΤ Φιλίππων με το νέο ΚΥΤ Ν.Σάντας και στη συνέχεια με τον ΚΥΤ Babaeski (Τουρκία). Η κατασκευή της ΓΜ έχει ολοκληρωθεί. Το τμήμα της νέας ΓΜ επί του ελληνικού εδάφους έχει μήκος περίπου 200χλμ., εκ των οποίων τα πρώτα 160χλμ. (από το ΚΥΤ Φιλίππων έως το ΚΥΤ Ν.Σάντας) είναι διπλού κυκλώματος (τύπου 2B'B') και το υπόλοιπο απλού κυκλώματος με τρίδυμο αγωγό (τύπου B'B'B'). Το τμήμα μήκους 60χλμ. εντός του

τουρκικού εδάφους είναι επίσης απλού κυκλώματος με τρίδυμο αγωγό και έχει επίσης κατασκευαστεί.

Το εν λόγω έργο σχετίζεται άμεσα με τη σύνδεση του Ηλεκτρικού Συστήματος της Τουρκίας με το σύγχρονο διασυνδεδεμένο Σύστημα της Ηπειρωτικής Σύγχρονης Ζώνης (Continental Synchronous Zone) του ENTSO-E (στο οποίο, όπως προαναφέρθηκε, συμπεριλαμβάνεται και το Ηλεκτρικό Σύστημα της Ελλάδας). Κατόπιν σχετικού αιτήματος της Τουρκικής πλευράς, αρμόδια Ομάδα Εργασίας του ENTSO-E, στην οποία συμμετέχει και ο ΔΕΣΜΗΕ, εξετάζει το θέμα. Για τη σύνδεση του Συστήματος της Τουρκίας με το σύγχρονο διασυνδεδεμένο Σύστημα του ENTSO-E πραγματοποιήθηκαν εκτενείς τεχνικές μελέτες. Οι μελέτες αυτές κατέδειξαν τις απαραίτητες βελτιώσεις που απαιτούνται στο Τουρκικό Σύστημα, ώστε να πληρούνται οι προϋποθέσεις που τίθενται από το ENTSO-E, και αφορούν σε θέματα λειτουργίας και ρύθμισης συχνότητας. Οι απαραίτητες παρεμβάσεις προχωρούν και ήδη έχει σημειωθεί αρκετή πρόοδος. Όπως αναφέρεται και παραπάνω, η δοκιμαστική σύνδεση της Τουρκίας με το σύγχρονο διασυνδεδεμένο Σύστημα του ENTSO-E είχε σχεδιαστεί για το τέλος του 2010.

Δίκτυο φυσικού αερίου

Το φυσικό αέριο εισάγεται στο Εθνικό Σύστημα Μεταφοράς Φυσικού Αερίου (ΕΣΜΦΑ) μέσω τριών σημείων εισόδου, ένα εκ των οποίων βρίσκεται στους Κήπους Έβρου. Μάλιστα, το σημείο εισόδου των Κήπων παρουσιάζει και τη μεγαλύτερη δυναμικότητα, όπως φαίνεται στον ακόλουθο πίνακα. Ένας νέος υπεράκτιος σταθμός υδροποιημένου φυσικού αερίου (ΥΦΑ), νοτιοανατολικά της Αλεξανδρούπολης, που θα αποτελέσει το τέταρτο σημείο εισόδου στη χώρα, είναι ακόμα σε διαδικασία αδειοδότησης.

Πίνακας 105: Υφιστάμενη και μελλοντική δυναμικότητα σημείων εισόδου ΕΣΜΦΑ

Σημείο εισόδου	Προ αναβάθμισης	Μετά την αναβάθμιση
Σιδηρόκαστρο	$437 \times 10^3 \text{ Nm}^3/\text{h}$	$660 \times 10^3 \text{ Nm}^3/\text{h}$
Κήποι Έβρου	$856 \times 10^3 \text{ Nm}^3/\text{h}$	-
Αγία Τριάδα	$260 \times 10^3 \text{ Nm}^3/\text{h}$	$580 \times 10^3 \text{ Nm}^3/\text{h}$

Πηγή: Έκθεση της ΡΑΕ για την ασφάλεια εφοδιασμού της χώρας με φυσικό αέριο, 2009

Η Δημόσια Επιχείρηση Αερίου (ΔΕΠΑ) έχει κατασκευάσει, όπως προέβλεπε το ισχύον ΠΠΧΣΑΑ, το δίκτυο του κεντρικού αγωγού υψηλής πίεσης (70 bar), που διατρέχει την Περιφέρεια ΑΜΘ με διεύθυνση από ανατολάς προς δυσμάς, καθώς και το δίκτυο μέσης πίεσης (19 bar) για τη διανομή του φυσικού αερίου. Η ΔΕΠΑ έχει κατασκευάσει υποδομές δικτύων φυσικού αερίου κόστους 35 εκατ.€, τα οποία περιλαμβάνουν δίκτυα διανομής μήκους 148χλμ. (118χλμ. μέσης πίεσης και 30χλμ. χαμηλής πίεσης).

Όσον αφορά στις διακρατικές συνεργασίες, προβλέπεται η κατασκευή αγωγού φυσικού αερίου μεταξύ Ελλάδας και Βουλγαρίας, με σκοπό την τροφοδοσία της γειτονικής χώρας, και μέσω αυτής άλλων Βαλκανικών χωρών, με φυσικό αέριο που θα διέρχεται από την Ελλάδα, ενώ θα υπάρχει η δυνατότητα και αντίστροφης ροής. Το συνολικό μήκος του αγωγού θα είναι 182χλμ., εκ των οποίων μόλις τα 31,5 εντός του ελληνικού εδάφους (ΠΕ Κομοτηνής). Ο αγωγός θα έχει διάμετρο 80εκ. περίπου και αρχική δυναμικότητα 3 δισ. μ^3 ανά έτος (bcm/y), δυνάμενη να επεκταθεί έως τα 5 bcm/y .

Επίσης υπάρχει η πρόβλεψη για ένα νέο διακρατικό αγωγό, τον *Italy Greece Interconnector* (IGI). Ο αγωγός IGI αποτελεί προέκταση του ελληνοτουρκικού αγω-

γού, με σκοπό τη μεταφορά φυσικού αερίου στην Ιταλία. Ο σχεδιασμός του έργου περιλαμβάνει χερσαίο τμήμα μήκους περίπου 600χλμ. από την Κομοτηνή έως τα παράλια της Θεσπρωτίας και υποθαλάσσιο τμήμα μήκους περίπου 200χλμ. έως το Οτράντο της Ιταλίας (αγωγός «Ποσειδών»). Το χερσαίο τμήμα του αγωγού έχει ενταχθεί στο πρώτο πρόγραμμα ανάπτυξης του ΕΣΜΦΑ και θα κατασκευαστεί από τον ΔΕΣΦΑ ΑΕ.

Για τη διανομή του φυσικού αερίου στην ΠΑΜΘ προβλέπεται η σύσταση της Εταιρείας Παροχής Αερίου (ΕΠΑ) ΑΜΘ η οποία θα κατασκευάσει 590χλμ. δικτύου διανομής (14χλμ. μέσης πίεσης και 576χλμ. χαμηλής πίεσης). Οι προβλεπόμενες καταναλώσεις για το 2013 είχαν εκτιμηθεί σε 35 εκατ. Nm³, ενώ για το 2021 η εκτίμηση αγγίζει τα 111 εκατ. Nm³. Η σύσταση της ΕΠΑ θα γίνει από κοινού μεταξύ ΔΕΠΑ και στρατηγικού επενδυτή μετά από διεθνή διαγωνισμό, η πρώτη φάση του οποίου έχει ήδη προκηρυχθεί.

Πετρέλαιο

Επί σειρά ετών, η έναρξη κατασκευής του πετρελαϊκού αγωγού Μπουργκάς- Αλεξανδρούπολης καθυστερεί, παρ' όλες τις εξαγγελίες. Τελευταία προσπάθεια προώθησης του έργου είναι η ένταξή του στον Ν.4001/2011 «Για τη λειτουργία Ενεργειακών Αγορών Ηλεκτρισμού και Φυσικού Αερίου, για Έρευνα, Παραγωγή και δίκτυα μεταφοράς Υδρογονανθράκων και άλλες ρυθμίσεις» (ΦΕΚ 179 Α'/22-8-2011).

Για την κατασκευή του αγωγού υπογράφηκε η Τριμερής Διακρατική Συμφωνία που κυρώθηκε με τον Ν.3558/2007 (ΦΕΚ 101 Α'/2007). Το έργο της κατασκευής, εγκατάστασης και εκμετάλλευσης του αγωγού χαρακτηρίζεται έργο εθνικής σημασίας, δημόσιας ωφέλειας και γενικά δημόσιου συμφέροντος. Υπάρχουν όμως αμφιβολίες ως προς την υλοποίησή του καθώς φαίνεται να υπάρχουν διαφωνίες της Βουλγαρίας για τη σκοπιμότητα του έργου και τις δυσμενείς περιβαλλοντικές του επιπτώσεις.

Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας

Εξελίξεις την τελευταία δεκαετία

Η διείσδυση των ΑΠΕ στο ενεργειακό σύστημα αποτελεί υψηλή προτεραιότητα τόσο σε επίπεδο χώρας όσο και για την ΠΑΜΘ, γεγονός που αναγνωρίζεται και από το ισχύον ΠΠΧΣΑΑ. Η προσπάθεια ενίσχυσης του ενεργειακού συστήματος με στόχο τη μεταφορά της ισχύος ΑΠΕ προς τα κέντρα κατανάλωσης ξεκίνησε ήδη από τις αρχές της προηγούμενης δεκαετίας. Η προσπάθεια έχει ενταθεί τα τελευταία χρόνια εν όψει των δεσμευτικών εθνικών στόχων για αύξηση της συμμετοχής ΑΠΕ στο ισοζύγιο ηλεκτρικής ενέργειας της χώρας. Η ένταξη μεγάλης κλίμακας εναλλακτικών πηγών ενέργειας, ιδίως αιολικών πάρκων, στο Εθνικό Σύστημα, δημιουργεί βέβαια μια σειρά από τεχνικά προβλήματα που πρέπει να επιλυθούν, αλλά αναμένεται επίσης να έχει σημαντικές επιπτώσεις τόσο στη λειτουργία του ίδιου του Συστήματος όσο και στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και ιδίως στη βιωσιμότητα των νέων σταθμών παραγωγής συμβατικών καυσίμων (κυρίως στις μονάδες συνδυασμένου κύκλου με καύσιμο φυσικού αερίου) που θα ήθελαν να δραστηριοποιηθούν στη χώρα.

Κατά τη διάρκεια της τελευταίας δεκαετίας το ενεργειακό περιβάλλον της Περιφέρειας έχει παρουσιάσει αξιοσημείωτες αλλαγές ως προς την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, τόσο από τις παραδοσιακές πηγές και τις υποδομές φυσικού αερίου, όσο και από τη σημαντική εξάπλωση των ΑΠΕ, με κυριότερα τα αιολικά και φωτοβολταϊκά πάρκα. Το γεγονός αυτό αποτυπώνεται και στην επεξεργασία των στοιχείων των πε-

ριβαλλοντικών αδειοδοτήσεων των έργων κατηγορίας Α2 (βλ. κεφάλαιο Α.1.1.α.5 της παρούσας μελέτης), όπου σημαντικός αριθμός αποφάσεων αφορά δραστηριότητες αυτής της κατηγορίας. Παρόλη τη σταδιακή μείωση της ζήτησης για εγκατάσταση φωτοβολταϊκών που παρατηρείται τα τελευταία δύο χρόνια, η οποία συνδέεται άμεσα με την υφιστάμενη οικονομική συγκυρία και τις δυσλειτουργίες απορρόφησης περαιτέρω ποσοτήτων ενέργειας από το κεντρικό σύστημα της ΔΕΗ, αυτό το γεγονός δεν αντανakλά την πραγματικότητα της τελευταίας δεκαετίας, καθώς κατά το διάστημα αυτό πραγματοποιήθηκε σημαντικός αριθμός επενδύσεων σε φωτοβολταϊκά συστήματα και εγκαταστάσεις. Το ίδιο ισχύει και για τα αιολικά πάρκα, δεδομένου ότι η Θράκη ανήκει στις περιοχές της ηπειρωτικής χώρας όπου εντοπίζεται το υψηλότερο αιολικό δυναμικό, περιλαμβάνοντας και μια εκ των τριών ΠΑΠ του Ειδικού Πλαισίου ΑΠΕ (βλ. αναλυτικότερα στο κεφάλαιο Α.1.1.α.2.3).

Σε μικρότερο βαθμό πραγματοποιήθηκαν έργα για την αξιοποίηση γεωθερμικών πεδίων, μικρά υδροηλεκτρικά (ΜΥΗΣ), έργα συμπαραγωγής ηλεκτρισμού-θερμότητας υψηλής απόδοσης (ΣΗΘΥΑ) και έργα βιομάζας-βιοαερίου.

Σημειώνεται ιδιαίτερα ότι η γεωθερμική ενέργεια αποτελεί σημαντικό ενεργειακό πόρο της Περιφέρειας, το υπέδαφος της οποίας διαθέτει σημαντικά αποθέματα κυμαινόμενης ποιότητας, με τις εκτιμήσεις για τις ενεργειακές δυνατότητες των γεωθερμικών πεδίων της Περιφέρειας να ξεπερνούν τα 200MW.⁷⁶ Η παραγόμενη ενέργεια στα γεωθερμικά πεδία καταγράφεται ανάλογα με την κατανάλωση, συνεπώς η κατανάλωση διαφέρει ανά έτος ανάλογα με τον καιρό και τις ανάγκες του χρήστη. Ενδεικτικά, κατά μέσο όρο έχουμε παραγόμενη ενέργεια στο γεωθερμικό πεδίο Ν.Ερασίου- Μαγνάν 1100KWh και στο πεδίο Ν. Κεσσάνης 300KWh.

Παρά την περιορισμένη ως τώρα αξιοποίηση αυτής της σημαντικής ενεργειακής πηγής, τα τελευταία χρόνια καταβάλλεται σημαντική προσπάθεια έρευνας και αξιοποίησης. Στην προσπάθεια αυτή συμβάλλει τόσο το ΥΠΕΚΑ, με την πρόσφατη κατακύρωση διαγωνισμών για την εκμίσθωση του δικαιώματος έρευνας γεωθερμικού δυναμικού προϋπολογισμού 160εκ.€ στην ΠΑΜΘ (Σαμοθράκης, Νέστου, Δέλτα Έβρου, Ακροποτάμου Καβάλας), όσο και η Περιφέρεια, η οποία εξέδωσε πρόσκληση για την υλοποίηση δράσεων υποδομών σε βεβαιωμένα και αδειοδοτημένα γεωθερμικά πεδία (προϋπολογισμού σε πρώτη φάση 5εκ.€ με πόρους του ΕΣΠΑ της Περιφέρειας). Σε φάση αξιολόγησης και ένταξης βρίσκεται πρόταση εκμετάλλευσης του γεωθερμικού πεδίου Ερατεινού Δήμου Νέστου, προϋπολογισμού 10,5εκ.€.

Καταγραφή των αδειοδοτημένων σταθμών ΑΠΕ ανά κατηγορία

Στους ακόλουθους πίνακες καταγράφονται όλες οι άδειες παραγωγής, εγκατάστασης και λειτουργίας μονάδων ΑΠΕ για το διάστημα 2001-2012 (δηλαδή την περίοδο που μεσολάβησε από την εκπόνηση της μελέτης του ισχύοντος ΠΠΧΣΑΑ). Τα στοιχεία των αδειοδοτημένων μονάδων προέρχονται από το Τμήμα Φυσικών Πόρων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας-Θράκης, καθώς και από δεδομένα που λήφθηκαν από τη ΡΑΕ και τον ΑΔΜΗΕ.

⁷⁶ Τα όρια των γεωθερμικών πεδίων της Περιφέρειας ορίζονται με τα ΦΕΚ Β' /1012/2005 (αφορά όλα τα πεδία πλην αυτό του Ακροποτάμου), Β' /161/2008 και Β' /1058/2009 (αμφότερα για το πεδίο Ακροποτάμου).

Χάρτης Α.1.1.α.6.9: ΑΠΕ – Υφιστάμενες Μονάδες και Προοπτικές

[σκόπιμα κενή σελίδα]

Όσον αφορά στα *αιολικά πάρκα*, στην ΠΑΜΘ καταγράφονται 30 θέσεις συνολικής ισχύος 470,52MW, ο μεγαλύτερος αριθμός των οποίων συγκεντρώνεται στην ΠΕ Ροδόπης και ακολούθως στις ΠΕ Έβρου και Δράμας. Τα αιολικά πάρκα με άδεια λειτουργίας είναι 13, με συνολική ισχύ 240,22MW, και συγκεντρώνονται αποκλειστικά στις ΠΕ Έβρου και Ροδόπης (πλην μιας περίπτωσης στην ΠΕ Δράμας). Καμία θέση δεν καταγράφεται στην ΠΕ Καβάλας.

Πίνακας 106: Αδειοδοτημένα αιολικά πάρκα στην ΠΑΜΘ, 2001-2012

Α/Α	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ				ΑΔΕΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΙΣΧΥΣ MW	ΑΔΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ Σ ΙΣΧΥΣ MW
	ΠΕ	ΔΗΜΟΣ	ΟΙΚΙΣΜΟΣ	ΘΕΣΗ		
1	ΕΒΡΟΥ	ΑΛΕΞ/ΛΗΣ	ΤΡΑΪΑΝΟΥΠΟΛΗ	ΞΗΡΟΒΟΥΝΙ	6,30	
2		ΑΛΕΞ/ΛΗΣ		ΧΥΛΟΣ	11,70	
3		ΑΛΕΞ/ΛΗΣ		ΜΥΤΟΥΛΑ		34,20
4		ΑΛΕΞ/ΛΗΣ	ΜΑΚΡΗΣ	ΡΑΧΟΥΛΑ		3,00
5		ΑΛΕΞ/ΛΗΣ		ΣΩΡΟΣ		11,25
6		ΑΛΕΞ/ΛΗΣ		ΜΑΓΟΥΛΑ		22,95
7		ΣΟΥΦΛΙΟΥ		ΑΧΛΑΔΑ	6,00	
8		ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ		ΔΕΡΒΕΝΙ-ΣΛΙΒΑ	29,70	
9		ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ		ΚΟΡΥΦΟΥΛΑ	4,25	
10		ΣΑΜΟΘΡΑΚΗΣ		ΑΚΡΩΤΗΡΙ		0,22
11	ΡΟΔΟΠΗΣ	ΑΡΡΙΑΝΩΝ	ΚΕΧΡΟΥ	ΜΟΝΑΣΤΗΡΙ		10,80
12		ΑΡΡΙΑΝΩΝ	ΚΕΧΡΟΥ	ΜΟΝΑΣΤΗΡΙ		6,75
13		ΑΡΡΙΑΝΩΝ	ΚΕΧΡΟΥ	ΑΣΠΡΗ ΠΕΤΡΑ		19,50
14		ΑΡΡΙΑΝΩΝ	ΚΕΧΡΟΥ	ΘΑΛΕΙΑ		31,20
15		ΑΡΡΙΑΝΩΝ	ΚΕΧΡΟΥ	ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ		40,30
16		ΑΡΡΙΑΝΩΝ	ΚΕΧΡΟΥ	ΔΙΔΥΜΟΣ ΛΟΦΟΣ		26,00
17		ΑΡΡΙΑΝΩΝ	ΚΕΧΡΟΥ	ΓΕΡΑΚΙ		14,25
18		ΑΡΡΙΑΝΩΝ		ΤΕΡΨΙΧΩΡΗ	11,20	
19		ΑΡΡΙΑΝΩΝ		ΣΑΡΑΚΑΤΣΑΝΕΪΚΑ	4,20	
20		ΑΡΡΙΑΝΩΝ		ΣΙΔΕΡΟΒΟΥΝΙ	10,00	
21		ΑΡΡΙΑΝΩΝ		ΠΟΝΤΙΚΙΑ	9,00	
22	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΣΤΑΥΡΟΥΠΟΛΗ	ΜΙΚΡΟΒΟΥΝΙ	30,00	
23	ΔΡΑΜΑΣ	ΠΡΟΣΟΤΣΑΝΗΣ		ΑΓ.ΚΩΝΣ/ΝΟΣ	6,00	
24		ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ	ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ	ΜΕΓΑΛΟΒΟΥΝΙ		19,80
25		ΠΡΟΣΟΤΣΑΝΗΣ		ΤΡΑΠΕΖΙ	26,00	
26		Κ.ΝΕΥΡΟΚΟΠΙΟΥ	Κ.ΝΕΥΡΟΚΟΠΙ	ΡΟΓΚΑΚΟΣ	12,00	
27		ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ	ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ	ΣΥΝΟΡΑ	8,00	
28		ΠΡΟΣΟΤΣΑΝΗΣ	ΠΑΝΟΡΑΜΑ	ΑΓ.ΠΕΤΡΟΣ	5,95	
29		Κ.ΝΕΥΡΟΚΟΠΙΟΥ		ΤΡΕΙΣ ΟΞΥΕΣ	10,00	
30		ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ		ΟΡΟΙ ΛΕΚΑΝΗΣ	40,00	
ΣΥΝΟΛΟ					230,30	240,22

Όσον αφορά στα *φωτοβολταϊκά πάρκα*, στην ΠΑΜΘ καταγράφονται 55 θέσεις, με συνολική ισχύ 127,33MW, οι περισσότερες εκ των οποίων εντοπίζονται στην ΠΕ Ξάνθης και ακολούθως στις ΠΕ Δράμας και Ροδόπης. Τα Φ/Β πάρκα με άδεια λειτουργίας είναι 14, συνολικής ισχύος 27,30MW, και εντοπίζονται κυρίως στις ΠΕ Δράμας και Ξάνθης. Ελάχιστες θέσεις εντοπίζονται στην ΠΕ Καβάλας.

Πίνακας 107: Αδειοδοτημένα Φ/Β πάρκα στην ΠΑΜΘ, 2001-2012

Α/Α	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ				ΑΔΕΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ / ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΙΣΧΥΣ MW	ΑΔΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΙΣΧΥΣ MW
	ΠΕ	ΔΗΜΟΣ	ΟΙΚΙΣΜΟΣ	ΘΕΣΗ		
1	ΔΡΑΜΑΣ	ΠΡΟΣΟΤΣΑΝΗΣ		Αγρόκτημα Μικρόπολης - Αγροτεμάχιο 4291	0,30	
2		ΠΡΟΣΟΤΣΑΝΗΣ	ΠΕΤΡΟΥΣΑ			5,00
3		ΔΡΑΜΑΣ	ΣΙΤΑΓΡΩΝ	Αγροτεμάχιο 554 Δ.Δ. Φωτολίβους		1,50
4		ΔΡΑΜΑΣ		ΒΙΠΕ Δράμας		1,41
5		ΔΡΑΜΑΣ	ΞΗΡΟΠΟΤΑΜΟΣ		0,50	
6		ΔΡΑΜΑΣ		ΒΙΠΕ Δράμας		1,97
7		ΔΡΑΜΑΣ		ΒΙΠΕ Δράμας	1,31	
8		ΔΡΑΜΑΣ		ΒΙΠΕ Δράμας	5,00	
9		ΔΡΑΜΑΣ		ΒΙΠΕ Δράμας	5,00	
10		ΔΡΑΜΑΣ		Αγρόκτημα Ξηροποτάμου Ι	1,79	
11		ΔΡΑΜΑΣ		Αγρόκτημα Ξηροποτάμου ΙΙ	1,79	
12		ΔΡΑΜΑΣ		Αγρόκτημα Ξηροποτάμου ΙΙΙ	1,79	
13		ΔΡΑΜΑΣ		Αγρόκτημα Ξηροποτάμου ΙV	1,79	
14		ΔΡΑΜΑΣ		Αγρόκτημα Ξηροποτάμου V	1,79	
15		ΔΡΑΜΑΣ		ΒΙΠΕ Δράμας	1,99	
16	ΕΒΡΟΥ	ΑΛΕΞ/ΛΗΣ		ΒΙΠΕ ΑΛΕΞ/ΛΗΣ		3,79
17		ΑΛΕΞ/ΛΗΣ	ΚΗΠΟΙ-ΦΕΡΡΩΝ	Αγρόκτημα Κήπων	1,99	
18		ΑΛΕΞ/ΛΗΣ		ΒΙΠΕ ΑΛΕΞ/ΛΗΣ	5,00	
19		ΑΛΕΞ/ΛΗΣ		ΒΙΠΕ ΑΛΕΞ/ΛΗΣ	5,00	
20		ΑΛΕΞ/ΛΗΣ		ΒΙΠΕ ΑΛΕΞ/ΛΗΣ	2,99	
21		ΟΡΕΣΤΙΑΔΑΣ	ΣΠΗΛΑΙΟ		3,70	
22		ΟΡΕΣΤΙΑΔΑΣ	ΣΠΗΛΑΙΟ		0,70	
23		ΟΡΕΣΤΙΑΔΑΣ		ΒΙΟΠΑ ΔΕΒΖΟΣ		1,02
24	ΟΡΕΣΤΙΑΔΑΣ	ΠΥΡΓΟΣ	ΒΟΣΚΟΤΟΠΙΑ	1,13		
25	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΟΚΚΙΝΟΧΩΡΙ			2,00
26		ΝΕΣΤΟΥ	ΝΕΑ ΚΑΡΒΑΛΗ	ΒΙΠΕ ΚΑΒΑΛΑΣ	1,99	
27		ΝΕΣΤΟΥ	ΝΕΑ ΚΑΡΒΑΛΗ	ΒΙΠΕ ΚΑΒΑΛΑΣ	5,00	
28	ΞΑΝΘΗΣ	ΑΒΔΗΡΩΝ	ΠΕΖΟΥΛΑ			1,99
29		ΤΟΠΕΙΡΟΥ	ΒΑΝΙΑΝΟ	Α.Τ.110		1,99
30		ΑΒΔΗΡΩΝ	ΜΑΝΔΡΑ			1,91
31		ΤΟΠΕΙΡΟΥ	ΜΕΛΙΣΣΑ	«Αγροτεμάχιο 499,500,501 & 502» του Δ.Δ. Μαγικού		1,99
32		ΑΒΔΗΡΩΝ	ΜΑΓΙΚΟ			1,90
33		ΑΒΔΗΡΩΝ	ΠΟΛΥΣΙΤΟΣ		3,81	
34		ΑΒΔΗΡΩΝ	ΠΟΛΥΣΙΤΟΣ		1,63	
35		ΑΒΔΗΡΩΝ	ΣΟΥΝΙΟ		1,63	
36		ΤΟΠΕΙΡΟΣ	ΕΞΟΧΗ		1,02	
37		ΑΒΔΗΡΩΝ	ΓΚΙΩΝΑ		3,30	
38		ΑΒΔΗΡΩΝ	ΑΒΔΗΡΑ		2,35	
39		ΑΒΔΗΡΩΝ	ΑΒΔΗΡΑ	ΚΑΡΥΔΙΕΣ	3,30	
40		ΑΒΔΗΡΩΝ	ΠΕΖΟΥΛΑ		3,50	
41		ΑΒΔΗΡΩΝ	ΑΒΔΗΡΑ		3,00	
42		ΑΒΔΗΡΩΝ	ΑΒΔΗΡΑ	ΧΟΙΡΟΔΑΣΟΣ	4,00	
43		ΑΒΔΗΡΩΝ	ΠΕΖΟΥΛΑ		2,80	
44		ΑΒΔΗΡΩΝ	ΑΒΔΗΡΑ	ΒΕΛΩΝΗ	2,00	
45		ΤΟΠΕΙΡΟΥ	ΜΕΛΙΣΣΑ		2,00	
46		ΑΒΔΗΡΩΝ	ΣΥΔΙΝΗ		2,98	
47		ΑΒΔΗΡΩΝ	ΣΕΛΙΝΟ		1,92	
48		ΑΒΔΗΡΩΝ	ΓΕΝΙΣΕΑ		1,49	
49		ΡΟΔΟΠΗΣ	ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ	ΠΟΡΠΗ	αρ. 324 και 325 αγροτεμάχια του Δ.Δ. Πόρπης	1,08
50	ΑΡΡΙΑΝΩΝ		ΟΡΓΑΝΗ	«Φαράγγι» της Κοιν. Οργάνης	1,84	
51	ΑΡΡΙΑΝΩΝ			Μάνδρα της Κοιν.Οργάνης	1,84	
52	ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ		ΜΕΣΣΟΥΝΗ			0,45
53	ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ		ΠΑΡΑΔΗΜΗ-ΚΡΑΝΟΒΟΥΝΙ			0,38
54	ΙΑΣΜΟΣ		ΙΑΣΜΟΣ		2,72	
55	ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ		ΓΛΥΦΑΔΑ	ΚΟΥΤΑΛΑ	1,27	
ΣΥΝΟΛΟ					100,03	27,30

Σαφώς μικρότερος είναι ο αριθμός των θέσεων *γεωθερμικών πεδίων* (14), που κατα-
νέμονται ομοιόμορφα μεταξύ των ΠΕ (πλην της ΠΕ Δράμας).

Πίνακας 108: Θέσεις γεωθερμικών πεδίων στην ΠΑΜΘ, 2001-2012

Α/Α	Γ/Θ ΠΕΔΙΟ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ				ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
		ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	ΔΗΜΟΣ	ΟΙΚΙΣΜΟΣ	ΘΕΣΗ	
1	ΒΕΒΑΙΩΜΕΝΟ	ΕΒΡΟΥ	ΑΛΕΞ/ΛΗΣ	ΑΡΙΣΤΗΝΟ		
2	ΠΙΘΑΝΟ	ΕΒΡΟΥ	ΑΛΕΞ/ΛΗΣ	ΑΡΙΣΤΗΝΟ		
3	ΒΕΒΑΙΩΜΕΝΟ	ΡΟΔΟΠΗΣ	ΣΑΠΩΝ-ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ	ΣΑΠΩΝ		
4	ΒΕΒΑΙΩΜΕΝΟ	ΡΟΔΟΠΗΣ	ΣΑΠΩΝ-ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ	ΚΡΩΒΥΛΗΣ		
5	ΠΙΘΑΝΟ	ΡΟΔΟΠΗΣ	ΣΑΠΩΝ-ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ	ΣΑΠΩΝ		
6	ΒΕΒΑΙΩΜΕΝΟ	ΡΟΔΟΠΗΣ	ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ		ΛΙΜΝΗ ΜΗΤΡΙΚΟΥ	
7	ΠΙΘΑΝΟ	ΡΟΔΟΠΗΣ	ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ		ΛΙΜΝΗ ΜΗΤΡΙΚΟΥ	
8	ΒΕΒΑΙΩΜΕΝΟ	ΞΑΝΘΗΣ	ΑΒΔΗΡΩΝ	Ν.ΚΕΣΣΑΝΗΣ		Μισθωμένες δύο γεωτρήσεις, η μία ΔΕΝ λειτουργεί
9	ΠΙΘΑΝΟ	ΞΑΝΘΗΣ	ΑΒΔΗΡΩΝ	Ν.ΚΕΣΣΑΝΗΣ		
10	ΒΕΒΑΙΩΜΕΝΟ	ΞΑΝΘΗΣ	ΤΟΠΕΙΡΟΥ	Ν.ΕΡΑΣΜΙΟ-ΜΑΓΓΑΝΑ		Μισθωμένες δύο γεωτρήσεις και λειτουργούν
11	ΠΙΘΑΝΟ	ΞΑΝΘΗΣ	ΤΟΠΕΙΡΟΥ	Ν.ΕΡΑΣΜΙΟ-ΜΑΓΓΑΝΑ		
12	ΒΕΒΑΙΩΜΕΝΟ	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΝΕΣΤΟΥ	ΕΡΑΤΕΙΝΟ		Μισθωμένο όλο το γ/θ πεδίο, αλλά δεν γίνεται εκμετάλλευση
13	ΠΙΘΑΝΟ	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΝΕΣΤΟΥ	ΕΡΑΤΕΙΝΟ		
14	ΒΕΒΑΙΩΜΕΝΟ	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΠΑΓΓΑΙΟΥ	ΑΚΡΟΠΟΤΑΜΟΣ		

Οι 13 αδειοδοτημένοι *ΜΥΗΣ*, με συνολική ισχύ 30,49MW, εντοπίζονται στη συντριπτική τους πλειοψηφία στην ΠΕ Δράμας. Οι τέσσερις ΜΥΗΣ με άδεια λειτουργίας, συνολικής ισχύος 2,47MW, βρίσκονται δύο στην ΠΕ Δράμας και δύο στην ΠΕ Καβάλας.

Πίνακας 109: Αδειοδοτημένοι ΜΥΗΣ στην ΠΑΜΘ, 2001-2012

Α/Α	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ				ΑΔΕΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ / ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΙΣΧΥΣ MW	ΑΔΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΙΣΧΥΣ MW
	ΠΕ	ΔΗΜΟΣ	ΟΙΚΙΣΜΟΣ	ΘΕΣΗ		
1	ΔΡΑΜΑΣ	ΔΡΑΜΑΣ	ΣΙΔΗΡΟΝΕΡΟ	ΜΟΥΣΔΑ		1,25
2		ΠΡΟΣΟΤΣΑΝΗΣ		ΑΓΓΙΤΗΣ		0,78
3		ΔΡΑΜΑΣ	ΣΙΔΗΡΟΝΕΡΟ	ΠΕΤΡΟΡΕΜΑ	1,00	
4		ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ		ΑΡΚΟΥΔΟΡΕΜΑ	2,00	
5		ΔΡΑΜΑΣ	ΣΙΔΗΡΟΝΕΡΟ	ΜΟΣΔΕΛΗ	1,54	
6		ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ		ΔΙΑΒΟΛΟΡΕΜΑ	1,19	
7		ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ		ΦΑΡΑΣΙΝΟ	2,20	
8		ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ		ΡΕΜΑ ΟΞΥΟΣ	1,34	
9		ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ		ΤΕΜΕΝΟΣ	15,00	
10	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΝΕΣΤΟΥ		ΝΕΣΤΟΣ		0,94
11		ΝΕΣΤΟΥ		ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΣ		0,75
12	ΞΑΝΘΗΣ	ΜΥΚΗΣ		ΡΕΜΑ ΤΣΑΪ	1,30	
13		ΜΥΚΗΣ		ΡΕΜΑ ΤΣΑΪ	1,20	
ΣΥΝΟΛΟ					26,77	3,72

Στις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας εντάσσονται και οι σταθμοί Συμπαραγωγής ηλεκτρισμού και θερμότητας υψηλής απόδοσης (ΣΗΘΥΑ), μιας και εμπίπτουν στην κατηγορία των μονάδων του άρθρου 8 του Ν.3468/2006, όπως και οι σταθμοί βιομάζας-βιοαερίου (ΣΒΙΟ). Στην ΠΑΜΘ λειτουργούν εγκαταστάσεις μόνο της πρώτης κατηγορίας (ΣΗΘΥΑ), συνολικής ισχύος 27,15 MW.

Πίνακας 110: Αδειοδοτημένοι ΣΗΘΥΑ στην ΠΑΜΘ, 2001-2012

Α/Α	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ				ΑΔΕΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ / ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΙΣΧΥΣ MW	ΑΔΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ Σ ΙΣΧΥΣ MW
	ΠΕ	ΔΗΜΟΣ	ΕΙΔΟΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ	ΘΕΣΗ		
1	ΔΡΑΜΑΣ	ΔΡΑΜΑΣ	ΘΕΡΜΟΚΗΠΙΑ	ΒΟΤΡΥΣ		4,80
2	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΦΩΣΦ.ΛΙΠΑΣΜ.	Ν.ΚΑΡΒΑΛΗ		18,87
3		ΚΑΒΑΛΑΣ	ΦΩΣΦ.ΛΙΠΑΣΜ.	Ν.ΚΑΡΒΑΛΗ		2,35
4		ΝΕΣΤΟΥ	ΚΕΡΑΜΟΠΟΙΙΑ	ΧΡΥΣΟΥΠΟΛΗ		1,13
5		ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΝΑΛΑ ΟΙΛ	Ν.ΚΑΡΒΑΛΗ	17,67	
6	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΕΛΛ.ΒΙΟΜ.ΖΑΧ.	1 km ΞΑΝ.-ΚΑΒ.	8,00	
7	ΡΟΔΟΠΗΣ	ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ	ΔΟΜΙΚΑ ΠΡ.		1,06	
8	ΕΒΡΟΥ	ΟΡΕΣΤΙΑΔΑΣ	ΕΛΛ.ΒΙΟΜ.ΖΑΧ.	1 km ΟΡ.-ΑΛΕΞ.	10,00	
ΣΥΝΟΛΟ					36,73	27,15

Στο σύνολό της, η δυναμικότητα των σταθμών ηλεκτροπαραγωγής με χρήση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας κατατάσσει την ΠΑΜΘ δεύτερη σε δυναμικότητα των σταθμών ηλεκτροπαραγωγής με χρήση ΑΠΕ, στο σύνολο των 13 Περιφερειών της χώρας, με πρώτη την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας.

Συμπεράσματα

Σε γενικές γραμμές, στον τομέα της ενέργειας παρατηρείται συμβατότητα των σχετικών προβλέψεων και κατευθύνσεων του εγκεκριμένου ΠΠΧΣΑΑ με την υφιστάμενη κατάσταση όπως καταγράφεται σήμερα. Πράγματι, στο ζήτημα των σχετικών προβλέψεων που εισήγαγε το ΠΠΧΣΑΑ, οι αναφορές τόσο στις παραδοσιακές μορφές παραγωγής ενέργειας όσο και στις ανανεώσιμες πηγές δείχνουν να συμβαδίζουν με τη σημερινή πραγματικότητα. Τα μεγάλα έργα της ΔΕΗ που προαναφέρθηκαν, δηλαδή τα υδροηλεκτρικά έργα στον Νέστο (σύστημα φραγμάτων), που εκμεταλλεύονται το πλούσιο υδατικό δυναμικό και με συνολική εγκατεστημένη ισχύ 489 MW (16% της ολικής εγκατεστημένης ισχύος των υδροηλεκτρικών σταθμών της χώρας), καθώς και η μονάδα ηλεκτροπαραγωγής με φυσικό αέριο εντός της ΒΙΠΕ Κομοτηνής με εγκατεστημένη ισχύ 480 MW, τα οποία αναφέρονταν στο εγκεκριμένο ΠΠΧΣΑΑ ως προγραμματιζόμενα, λειτουργούν ήδη και καλύπτουν σημαντικό ποσοστό των αναγκών σε ηλεκτρική ενέργεια τόσο της Περιφέρειας όσο και της χώρας. Το ίδιο ισχύει και για τα έργα που αφορούν το φυσικό αέριο, η παρουσία του οποίου σε συνδυασμό με τους πολυποίκλους πόρους ήπιων ανανεώσιμων μορφών ενέργειας (υδροηλεκτρική και αιολική ενέργεια, γεωθερμία κ.ο.κ.) καθιστά όντως την παραγωγή ενέργειας στην ΠΑΜΘ περισσότερο φιλοπεριβαλλοντική σε σχέση με άλλες. Σε σημαντικό βαθμό υλοποιούνται σταδιακά και οι προβλέψεις που αφορούν τη γεωθερμία, με τον εντοπισμό αρκετών πεδίων κυμαινόμενης ποιότητας (βεβαιωμένων και πιθανών) στο πλούσιο σε ανάλογα αποθέματα υπέδαφος της Περιφέρειας. Τα σημαντικότερα πεδία φαίνονται στον παραπάνω πίνακα, ενώ υπάρχουν ενδείξεις και για περισσότερα (στις ΠΕ Ξάνθης και Δράμας), με τη συνολική δυνατότητα των πεδίων της Περιφέρειας να εκτιμάται σε περισσότερα από 200 MWh.

Ιδιαίτερα δυναμικές είναι και οι επενδύσεις σε εγκαταστάσεις παραγωγής αιολικής ενέργειας, εκμεταλλευόμενες το γεγονός ότι οι κλιματικές και γεωμορφολογικές συνθήκες σε πολλές περιοχές της Περιφέρειας ευνοούν την βιώσιμη λειτουργία αιολικών πάρκων, κάτι που προέβλεψε ορθά και το εγκεκριμένο ΠΠΧΣΑΑ. Σύμφωνα δε και με το Ειδικό Χωροταξικό Πλαίσιο για τις ΑΠΕ, στην ΠΑΜΘ αναγνωρίζονται Περιοχές Αιολικής Προτεραιότητας (ΠΑΠ), ήτοι περιοχές οι οποίες διαθέτουν συγκριτικά πλεονεκτήματα για την εγκατάσταση αιολικών σταθμών, ενώ ταυτόχρονα προσφέρονται από απόψεως επίτευξης των χωροταξικών στόχων. Στις περιοχές αυτές εκτιμάται η μέγιστη δυνατότητα χωροθέτησης αιολικών εγκαταστάσεων (φέρουσα ικανότητα), και για την ΠΑΠ 1 που εντοπίζεται κυρίως στους Δήμους Αλεξανδρούπολης, Αρριανών

και Σουφλίου, η φέρουσα ικανότητα εκτιμάται σε 538 τυπικές Ανεμογεννήτριες (Α/Γ), ενδεικτικά 1.076 MW.

Κύρια στις ΠΕ Ροδόπης και Έβρου, αλλά και στα ορεινά της Δράμας, οι διαχρονική αύξηση των αιτήσεων αδειοδότησης (αρμοδιότητας ΡΑΕ) για χωροθέτηση αιολικών πάρκων αποδεικνύει την τάση για την μεγαλύτερη δυνατή αξιοποίηση των αντίστοιχων δυνατοτήτων που παρέχουν τα χαρακτηριστικά της Περιφέρειας. Παρόλα αυτά η ανάπτυξη της συγκεκριμένης μορφής ενέργειας και οι χωροθετήσεις των ανάλογων έργων, χωρίς να παραγνωρίζεται η δεδομένη ωφέλεια από την αξιοποίησή της, θα πρέπει να αποκλείει την εμφάνιση συγκρούσεων με άλλες χρήσεις γης και ιδιαίτερα την επιβάρυνση του φυσικού περιβάλλοντος, ειδικότερα στις ευαίσθητες ζώνες προστασίας της φύσης ή αρχαιολογικών χώρων.

Ωστόσο, μένει να διερευνηθεί η συμβατότητα της πραγματικότητας με την πρόβλεψη για δυνατότητες εξαγωγής ενέργειας στις όμορες χώρες, ή αν κάτι τέτοιο δεν πραγματοποιήθηκε έως σήμερα (και επομένως να διερευνηθούν τα αίτια), καθώς στο συγκεκριμένο ΠΠΧΣΑΑ δίνεται έμφαση στο γεγονός ότι η πολλαπλότητα των πηγών σε συνδυασμό με την στρατηγική θέση της Περιφέρειας, στο νοτιοανατολιό τμήμα του Βαλκανικού χώρου, την καθιστά ανταγωνιστική σε θέματα ενεργειακής πολιτικής και κεντρικό πόλο ενός μελλοντικού διασυνοριακού δικτύου διανομής ενέργειας στην ευρύτερη περιοχή. Παρόλα αυτά οι ενδείξεις των τελευταίων ετών συνηγορούν στην παγίωση εισαγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από όμορες χώρες καθώς η εγχώρια ζήτηση δείχνει να ξεπερνά συχνά τις δυνατότητες παραγωγής των μονάδων της χώρας. Στο πλαίσιο αυτό θα πρέπει να αναζητηθούν οι παράγοντες που κρατούν σε χαμηλά ακόμη επίπεδα την εμφάνιση μικρών υδροηλεκτρικών έργων, καθώς δεν λείπουν οι προϋποθέσεις ανάπτυξης τους τουλάχιστον όσον αφορά στην γεωμορφολογική παράμετρο και τις σύγχρονες δυνατότητες διαχείρισης των υδατικών πόρων.

ΥΔΡΕΥΣΗ – ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗ – ΑΣΤΙΚΑ ΛΥΜΑΤΑ

Σύμφωνα με το ισχύον ΠΠΧΣΑΑ, κατά την περίοδο εκπόνησής του οι υποδομές ύδρευσης και αποχέτευσης παρουσίαζαν σημαντικές ελλείψεις ακόμη και στα μεγάλα αστικά κέντρα της Περιφέρειας και παρά την αξιοποίηση διαφόρων χρηματοδοτικών προγραμμάτων, ενώ εγκαταστάσεις επεξεργασίας αστικών λυμάτων (βιολογικοί καθαρισμοί), πέραν βέβαια εκείνων στα αστικά κέντρα, είχαν κατασκευαστεί και λειτουργούσαν μόνο σε 4 ΟΤΑ. Το δεδομένο αυτό σχετιζόταν άμεσα με τις αντίστοιχες ελλείψεις σε δίκτυα αποχέτευσης ως αλληλένδετη υποδομή. Οι αντίστοιχες Δημοτικές Επιχειρήσεις Ύδρευσης Αποχέτευσης (ΔΕΥΑ) ανέλαβαν την υλοποίηση και διαχείριση των έργων και σταδιακά δημιουργήθηκαν εγκαταστάσεις επεξεργασίας λυμάτων και σε περιοχές εκτός των αστικών κέντρων, ώστε να δώσουν λύση στο μεγάλο πρόβλημα των βοθρολυμάτων που επιβαρύνουν το περιβάλλον και την ποιότητα ζωής των κατοίκων. Το ζήτημα των δικτύων αποχέτευσης παραμένει ίσως το κρισιμότερο αυτής της κατηγορίας έργων υποδομής, αφού εμφανίζει τις μεγαλύτερες ελλείψεις. Η αναβάθμιση των αντίστοιχων υποδομών κρινόταν από τότε απαραίτητη ώστε να βελτιωθεί η ποιότητα ζωής του τοπικού πληθυσμού και να προστατευθεί το περιβάλλον από την ανεξέλεγκτη διάθεση των αστικών λυμάτων.

Στο αμέσως επόμενο διάστημα κάποια από τα τεχνικά έργα που υλοποιήθηκαν ή εντάχθηκαν σε προγράμματα χρηματοδότησης στην Περιφέρεια αφορούσαν υποδομές επεξεργασίας λυμάτων, αφού έγινε πλέον πεποίθηση ότι δεν ήταν δυνατό να συνεχιστεί η οποιαδήποτε ανεξέλεγκτη διάθεση αστικών λυμάτων σε υποδοχείς του φυσι-

κού περιβάλλοντος (ρέματα κλπ). Επιπλέον έγινε κατανοητή η αναγκαιότητα για την αναβάθμιση και την επέκταση ανάλογων υποδομών με στόχο την προστασία του περιβάλλοντος και της ποιότητας ζωής. Σήμερα οι Εγκαταστάσεις Επεξεργασίας Λυμάτων (ΕΕΛ) που λειτουργούν στην Περιφέρεια είναι: 1 στην ΠΕ Ξάνθης (Ξάνθη), 3 στην ΠΕ Έβρου (Αλεξανδρούπολη, Διδυμότειχο και Ορεστιάδα), 1 στην ΠΕ Δράμας (Δράμα), 6 στην ΠΕ Καβάλας (2 στη Θάσο: Λιμένας Θάσου και Σκάλας Παναγίας-Ποταμιάς, 2 στην Καβάλα: Άσπρη Άμμος και Παληό, 1 στην Χρυσούπολη και 1 στη Ν. Πέραμο) και 1 στην ΠΕ Ροδόπης (Κομοτηνή). Αναλυτικά, οι περιοχές που εξυπηρετούνται από ΕΕΛ στην Περιφέρεια (σε λειτουργία, ενταγμένοι σε χρηματοδότηση, υπό μελέτη, προγραμματιζόμενοι) παρουσιάζονται αναλυτικά στον παρακάτω Πίνακα:

Πίνακας 111: Περιοχές της ΠΑΜΘ που εξυπηρετούνται από Εγκαταστάσεις Επεξεργασίας Λυμάτων

ΕΕΛ (σε λειτουργία, ενταγμένο, υπό μελέτη)	Εξυπηρετούμενοι οικισμοί	Υφ. κάλυψη Αποχ. δικτύου	Ενταγμένα ή Προγραμματισμένα έργα	Χρηματοδότηση (αριθ. έργων)
ΠΕ ΕΒΡΟΥ				
Αλεξανδρούπολης (λειτουργεί)	τμήμα πόλης & περιαστικές περιοχ. (Απαλός, Παλαγία, Μαΐστρος, Ν. Χιλή)	70%		
	Υπόλοιπο πόλης		Αποχετευτικό δίκτυο	ΕΠΜΑΘ (1) / ΕΠΠΕΡΑΑ (2)
	Μάκρη			
Φερρών (ενταγμένο)	Φέρρες	25%	Ολοκλήρωση αποχετευτ. δικτύου & ΕΕΛ	ΕΠΠΕΡΑΑ (1)
Μάκρης (ενταγμένο)	Μάκρη		Αποχετευτικό δίκτυο & ΕΕΛ	ΕΠΠΕΡΑΑ (1)
Διδυμοτείχου (λειτουργεί)	Διδυμότειχο	95%		
Ορεστιάδας (λειτουργεί)	Ορεστιάδα	85%		
	Ν.Πύργος, Βάλτος, Θούριο, Χειμώνιο, Νεοχώρι, Χάνδρα και Μ. Δοξιάρα			
Νέας Βύσσας (υπό μελέτη)	Νέα Βύσσα		ΕΕΛ	Υπάρχει ΑΕΠΟ
Νεοχωρίου (υπό μελέτη)	Νεοχώρι		ΕΕΛ	υπό διαδικασία έκδοσης ΑΕΠΟ
Καβύλης (υπό μελέτη)	Καβύλη		Αποχετευτικό δίκτυο & ΕΕΛ	Υπό μελέτη («Θησέας»)
Στέρνας (υπό μελέτη)	Στέρνα		Αποχετευτικό δίκτυο & ΕΕΛ	Υπό μελέτη («Θησέας»)
Θέρμων Σαμοθρ. (προγραμμ.)	Θέρμα, Σαμοθράκη		ΕΕΛ	έγκρ. δημοπρ. (ΥΠΟΜΕΔΙ)
Καμαριώτισσας Σαμοθρ. (προγραμμ.)	Καμαριώτισσα		ΕΕΛ	
Λακκώματος Σαμοθρ. (προγραμμ.)	Λάκκωμα		ΕΕΛ	
Σουφλίου (λειτουργεί)	τμήμα οικισμού	40%	Ολοκλήρωση αποχετευτικού δικτύου	ΕΠΠΕΡΑΑ (1)
Τυχερού (ενταγμένο)	Τυχερό	30%	Αποχετευτικό δίκτυο & ΕΕΛ	ΕΠΠΕΡΑΑ (1)
ΠΕ ΡΟΔΩΝ				
Κομοτηνής (λειτουργεί)	πόλη Κομοτηνής	92%		
	Οικισμοί ευρύτερ. περιοχ.			
Φαναρίου (ενταγμένο)	Φανάρι, Αρωγή, Παραλία Μέσης		Αποχετευτικό δίκτυο Φαναρίου, Αρωγής & Παραλίας Μέσης, και ΕΕΛ Φαναρίου	ΕΠΠΕΡΑΑ (1)
Ιάσμου (προγραμμ.)	Ίασμος			
Σαπών (ενταγμένο)	Σάπες	Περιορ. ποσοστό	Ολοκλήρωση αποχετευτ. δικτύου & ΕΕΛ	ΕΠΠΕΡΑΑ (1)
ΠΕ ΞΑΝΘΗΣ				
Ξάνθης (λειτουργεί)	ΔΕ Ξάνθης	93%		
	Οικισμοί ευρύτερης περιοχής			
Αβδήρων (ενταγμένο)	Άβδηρα, Μυρωδάτο, Βελόνη	Περιορ. ποσοστό	Αποχετευτικό δίκτυο & ΕΕΛ	ΕΠΠΕΡΑΑ (1)
Κενταύρου (προγραμμ.)	Κένταυρος	100%	ΕΕΛ	
Εχίνου (υπό μελέτη)	Εχίνος	100%	ΕΕΛ	Υπάρχει ΑΕΠΟ
Μύκης (υπό μελέτη)	Μύκη		Αποχετευτικό δίκτυο & ΕΕΛ	Υπάρχει ΑΕΠΟ
ΠΕ ΘΑΣΟΥ				
Θάσου (Λιμένα) (λειτουργεί)	Πόλη Λιμένα	Πλην περιοχής επέκτ. σχεδίου	Επέκταση αποχετευτικού δικτύου	

	Άλλοι οικισμοί νησιού			
Παναγιός-Ποταμιάς (λειτουργεί)	Παναγιά, Σκάλα Παναγιός, Ποταμιά, Σκάλα Ποταμιάς	Μεγάλο ποσοστό	Επέκταση αποχετευτικού δικτύου	ΕΠΠΕΡΑΑ (1)
Πρίνου (ενταγμένο)	Πρίνος, Σκάλα Πρίνου, Δασάκι Πρίνου		Αποχετευτικό δίκτυο & ΕΕΛ	ΕΠΠΕΡΑΑ (1)
Ποτού-Λιμεναριών (ενταγμένο)	Ποτός, Λιμενάρια		Αποχετευτικό δίκτυο & ΕΕΛ	ΕΠΠΕΡΑΑ (1)
ΠΕ ΚΑΒΑΛΑΣ				
Καβάλας	Πόλη Καβάλας	100%	Τριτοβάθμια Επεξεργασία ΕΕΛ Καβάλας	ΕΠΜΑΘ / ΕΠΠΕΡΑΑ (1)
	Ν.Καρβάλη, Χαλκερό			
Φιλίππων (λειτουργεί)	Κρηνίδες	Σε μεγάλο ποσοστό	Ολοκλήρωση αποχετευτικού δικτύου	ΕΠΠΕΡΑΑ (1)
	Ζυγός, Ν.Ζυγός, Κοκκινόχωμα(98%), Λύδια (95%), Αμυγδαλε- ώνας(85%), Αμισιανά(75%), Κρυονέρι(40%), Φίλιπποι (50%)		Ολοκλήρωση αποχετευτικού δικτύου Φιλίπ- πων	ΕΠΜΑΘ (1)
Παλαιού Τσιφλικίου (λειτουργεί)	Παλαιό Τσιφίκι (Παλιά Καβάλα)	100%		
Νέας Περάμου (λειτουργεί)	Νέα Πέραμος	Πλην περιοχής επέκτ. σχεδίου	Επέκταση αποχετευτικού δικτύου	ΕΠΠΕΡΑΑ (1)
	Νέα Ηρακλείτσα	100%		
	Ελαιοχώρι		Αγωγός σύνδεσης ΕΕΛ ΝΠ με Ελαιοχώρι	ΕΠΜΑΘ (1)
	Άγιος Ανδρέας		Αποχετευτικό δίκτυο Αγ.Ανδρέα και αγωγός σύνδεσης με ΕΕΛ ΝΠ	ΕΠΜΑΘ (1)
	Ελευθερές		Αποχετευτικό δίκτυο Ελευθερών και αγωγός σύνδεσης με ΕΕΛ ΝΠ	ΕΠΜΑΘ (1)
Ελευθερούπολης (λειτουργεί)	Ελευθερούπολη	100%	Αναβάθμιση ΕΕΛ Ελευθερούπολης	ΕΠΠΕΡΑΑ (1)
	Χορτοκόπι, Ακροβούνι			
Νικήσιανης (ενταγμένο)	Νικήσιανη,Γεωργιανή, Αντιφιλιππους,Παλαιοχώρι		ΕΕΛ Νικήσιανης	ΕΠΠΕΡΑΑ (1)
Παραλίας Οφρυνίου (ενταγμένο)	Παραλία Οφρυνίου, Οφρυνίου, Κάρυανη	>70% σε Οφρύνιο & Κάρυανη	Αποχετευτικό δίκτυο Παραλίας Οφρυνίου & ΕΕΛ	ΕΠΠΕΡΑΑ (1)
Χρυσούπολης (λειτουργεί)	Χρυσούπολη	100%		
	Οικισμοί ευρύτερης περιοχής		Αγωγοί σύνδεσης από Χρυσοχώρι, Ερατεινό, Γραβούνα προς ΕΕΛ και εσωτ. αποχετ.δίκτυα	ΕΠΠΕΡΑΑ (1)
Κεραμωτής (ενταγμένο)	Κεραμωτή, Χαϊδευτό		Αποχετευτικό δίκτυο & ΕΕΛ	ΕΠΠΕΡΑΑ (1)
ΠΕ ΔΡΑΜΑΣ				
Δράμας (λειτουργεί)	Πόλη Δράμας	100%		
	Ξηροπόταμος, Μοναστηράκι, Καλλιφύτος, Πανόραμα	100%		
Χωριστής (ενταγμένο)	Χωριστή	100%	ΕΕΛ	ΕΠΠΕΡΑΑ (1)
Δοξάτου (δεν λειτουργεί λόγω μη ικανο- ποιητικού βαθμ. απόδοσης)	Δοξάτο, Αγ.Αθανάσιος (32%), Κύρια (15,88%), Αγορά (1,75%), Πηγάδια (2,56%), Βαθύσηπλο (2,21%) Βαθυχώρι (2,5%), Ευρύπεδο (1,69%), Άνω Κεφαλάρι (4,29%), Κάτω Κεφαλάρι (3,45%), Υψηλό (0,48%)			
	Σύνολο οικισμών Καλλικρατικού Δήμου Δοξάτου		Κατασκευή 7 εξ.αγωγών σύνδεσης οικισμών με την ΕΕΛ και αναβάθμιση υπάρχουσας ΕΕΛ	ΕΠΠΕΡΑΑ (1)
Κ. Νευροκοπίου (ανενεργή)	Κάτω Νευροκόπι	100%	Έργα αναβάθμισης υπάρχουσας ΕΕΛ	ΕΠΠΕΡΑΑ (1)
Προσοτσάνης (ανενεργή)	Προσοτσάνη	>90%		
	Πετρούσσα, ΒΙΠΕ Προσοτσάνης		Έργα αναβάθμισης υπάρχουσας ΕΕΛ	ΕΠΠΕΡΑΑ (1)

Στο διάστημα που μεσολάβησε από την έγκριση του θεσμοθετημένου ΠΠΧΣΑΑ έως και σήμερα, αρκετά από τα τεχνικά έργα που εντάχθηκαν σε διάφορα προγράμματα χρηματοδότησης (Γ' ΚΠΣ 2000-2006, ΕΣΠΑ 2007-2013, πρόγραμμα Θησέας κ.ο.κ.) και είχαν κυρίως ως επίπεδο αναφοράς τους πρωτοβάθμιους ΟΤΑ και περιοχές που στερούνταν αντίστοιχων υποδομών, αφορούσαν έργα υποδομών ύδρευσης, ΕΕΛ και δίκτυα αποχέτευσης. Η θεώρηση του συνόλου των έργων που κατασκευάστηκαν ή υλοποιούνται αυτή τη χρονική περίοδο στην Περιφέρεια δείχνει ότι για ένα σύνολο 301 τεχνικών έργων ανάλογης μορφής απορροφήθηκαν πόροι συνολικής αξίας 419.664.456€.

Πίνακας 112: Ενταγμένα έργα ύδρευσης, ΕΣΠΑ 2007-2013

ΠΕ	ΔΕΞΑΜΕΝΕΣ & ΆΛΛΑ ΤΕΧΝΙΚΑ ΕΡΓΑ		ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ή ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΔΙΚΤΥΩΝ ΥΔΡΕΥΣΗΣ		ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ & ΠΟΙΟΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΔΙΚΤΥΩΝ ΥΔΡΕΥΣΗΣ		ΆΛΛΑ ΕΡΓΑ & ΣΧΕΔΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΥΔΑΤΩΝ		ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΑ ΠΕ	
	ΕΡΓΑ	ΠΡΟΫΠ.	ΕΡΓΑ	ΠΡΟΫΠ.	ΕΡΓΑ	ΠΡΟΫΠ.	ΕΡΓΑ	ΠΡΟΫΠ.	ΕΡΓΑ	ΠΡΟΫΠ.
Δράμας			14	19.907.326	1	1.732.025			15	21.639.351
Έβρου	3	2.265.838	10	16.813.030	1	735.772			14	19.814.640
Θάσου			4	8.701.670					4	8.701.670
Καβάλας			12	17.058.352	1	1.108.735	3	2.858.381	16	21.025.468
Ξάνθης	1	713.705	7	4.844.382	1	892.324	1	203.607	10	6.654.018
Ροδόπης	1	417.804	13	22.221.665	1	620.948			15	23.260.417
ΣΥΝΟΛΟ	5	3.397.347	60	89.546.425	5	5.089.804	4	3.061.988	74	101.095.564
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα										
ΠΕΠ	4	2.979.543	55	84.445.203	5	5.089.804			64	92.514.550
Περιβάλ. Αειφόρος Ανάπτυξη	1	417.804	5	5.101.222					6	5.519.026
Ελλάδα-Βουλγαρία							4	3.061.988	4	3.061.988
ΣΥΝΟΛΟ	5	3.397.347	60	89.546.425	5	5.089.804	4	3.061.988	74	101.095.564

Πίνακας 113: Ενταγμένα έργα αποχέτευσης - επεξεργασίας λυμάτων, ΕΣΠΑ 2007-2013

ΠΕ	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ή ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΔΙΚΤΥΩΝ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ		ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ή ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΕΕΛ		ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ή ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΕΕΛ ΣΕ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟ ΜΕ ΔΙΚΤΥΑ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ		ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΑ ΠΕ	
	ΕΡΓΑ	ΠΡΟΫΠ.	ΕΡΓΑ	ΠΡΟΫΠ.	ΕΡΓΑ	ΠΡΟΫΠ.	ΕΡΓΑ	ΠΡΟΫΠ.
Δράμας			3	11.137.991	1	5.649.867	4	16.787.858
Έβρου	4	8.923.677			4	31.499.893	8	40.423.570
Θάσου	2	1.339.738			2	19.561.260	4	20.900.998
Καβάλας	7	15.820.505	3	8.232.380	3	19.863.589	13	43.916.474
Ξάνθης	2	2.260.000	3	6.450.730	2	5.732.655	7	14.443.385
Ροδόπης					3	26.168.670	3	26.168.670
ΣΥΝΟΛΟ	15	28.343.920	9	25.821.101	15	108.475.934	39	162.640.955
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα								
ΠΕΠ	6	11.772.231					6	11.772.231
Περιβάλ. Αειφόρος Ανάπτυξη	9	16.571.689	9	25.821.101	15	108.475.934	33	150.868.724
ΣΥΝΟΛΟ	15	28.343.920	9	25.821.101	15	108.475.934	39	162.640.955

Πίνακας 114: Ενταγμένα έργα ύδρευσης, Γ' ΚΠΣ 2000-2006

	ΔΕΞΑΜΕΝΕΣ & ΑΛΛΑ ΤΕΧΝΙΚΑ ΕΡΓΑ		ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ή ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΔΙΚΤΥΩΝ ΥΔΡ.		ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ & ΠΟΙΟΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΔΙΚΤΥΩΝ ΥΔΡΕΥΣΗΣ	
	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΓΩΝ	ΠΡΟΫΠ.	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΓΩΝ	ΠΡΟΫΠ.	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΓΩΝ	ΠΡΟΫΠ.
Δράμας	2	198.653	8	2.735.139		
Έβρου	3	1.525.802	24	13.522.991		
Θάσου						
Καβάλας			16	6.869.239		
Ξάνθης			9	4.218.584	1	333.267
Ροδόπης			6	3.331.030		
ΣΥΝΟΛΟ	5	1.724.455	63	30.676.983	1	333.267

Πίνακας 115: Ενταγμένα έργα αποχέτευσης - επεξεργασίας λυμάτων, Γ' ΚΠΣ 2000-2006

	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ή ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΔΙΚΤΥΩΝ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ		ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ή ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ Ε.Ε.Λ.		ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ή ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ Ε.Ε.Λ. ΣΕ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟ ΜΕ ΔΙΚΤΥΑ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ	
	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΓΩΝ	ΠΡΟΫΠ.	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΓΩΝ	ΠΡΟΫΠ.	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΓΩΝ	ΠΡΟΫΠ.
Δράμας	8	5.263.801				
Έβρου	13	7.272.810	1	3.422.050		
Θάσου			1	3.416.007		
Καβάλας	7	6.156.811	1	4.214.000	3	18.686.122
Ξάνθης	6	4.073.127				
Ροδόπης	3	1.160.394	1	4.345.049		
ΣΥΝΟΛΟ	37	23.926.943	4	15.397.106	3	18.686.122

Σήμερα, στην Περιφέρεια υλοποιούνται, με διάθεση σημαντικών πόρων από το ΕΠΠΕΡΑΑ, έργα:

- βελτίωσης των συνθηκών ύδρευσης (κυρίως στους τομείς της βελτίωσης ποιότητας και παροχής ποσότητας νερού) προϋπολογισμού 70 εκ.€ και
- επεξεργασίας λυμάτων (δίκτυα αποχέτευσης και ΕΕΛ) προϋπολογισμού 22 εκ.€.

Πάντως σε ό,τι αφορά τη ζήτηση πόσιμου νερού για ύδρευση, αυτή ικανοποιείται σε μεγάλο βαθμό από την υφιστάμενη υποδομή. Σε επίπεδο Περιφέρειας, το μεγαλύτερο τεχνικό έργο που σχετίζεται με τον τομέα της υδροδότησης είναι η τεχνητή λίμνη Αισύμης, ΒΔ της Αλεξανδρούπολης, η οποία και υδροδοτεί την πόλη.

Στον τομέα των υγρών αποβλήτων καταβάλλεται προσπάθεια για την κάλυψη των ελλείψεων που παρατηρούνται με την υλοποίηση αντίστοιχων έργων. Οι κυριότερες ελλείψεις καταγράφονται σε παράκτιες και ορεινές περιοχές της Περιφέρειας.

Διαχείριση στερεών αποβλήτων - Απορριμμάτων

Σύμφωνα με το ισχύον ΠΠΧΣΑΑ, κατά την περίοδο εκπόνησής του, ανάλογη κατάσταση επικρατούσε και στον εξαιρετικά κρίσιμο τομέα της διαχείρισης των στερεών απορριμμάτων, όπου η διαχείριση γινόταν με τους πλέον συμβατικούς τρόπους συλλογής και διάθεσης, με ευρεία χρήση του φαινομένου των Χώρων Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Απορριμμάτων (ΧΑΔΑ) και των χωματερών, ενώ όπως γίνεται αντιληπτό ήταν

δεδομένη η περιβαλλοντική επιβάρυνση από την περαιτέρω αυθαίρετη διάθεση μικρότερων ποσοτήτων απορριμμάτων και μπάζων σε διάφορα σημεία του φυσικού χώρου, όπως ρεματιές και απόμερες τοποθεσίες. Στη συνέχεια προέκυψαν εγκεκριμένα συστήματα ολοκληρωμένης διαχείρισης των απορριμμάτων, με μέτρα διαλογής, επεξεργασίας και διάθεσης, με την πρόβλεψη για δημιουργία όλων των απαραίτητων υποδομών και ικανού αριθμού Σταθμών Μεταφόρτωσης Απορριμμάτων (ΣΜΑ) σε επίπεδο αναφοράς τους τότε Νομούς. Επίσης έγινε πρόβλεψη για την κατασκευή κεντρικής μονάδας διάθεσης (Χώρος Υγειονομικής Ταφής Απορριμμάτων-ΧΥΤΑ) σε ευρύτερο χωρικό επίπεδο. Το τελικό σχέδιο για την Περιφέρεια εγκρίθηκε το 2009 με την υπ' αριθμ. 9424/9/3-9-2009 απόφαση και την ονομασία «Περιφερειακός Σχεδιασμός Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ) της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης». Αρμόδιος φορέας διαχείρισης είναι η Ανώνυμη Αναπτυξιακή Εταιρία Διαχείρισης Απορριμμάτων Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης (ΔΙΑΑΜΑΘ ΑΑΕ) που συστάθηκε το 2003.

Η χρονική αλληλουχία των ενεργειών που οδήγησαν στο εν λόγω εγκεκριμένο ΠΕΣΔΑ είναι η ακόλουθη:

- 2002: εγκρίθηκε το πρώτο σχέδιο διαχείρισης απορριμμάτων της Περιφέρειας
- 2006: πρώτη αναθεώρηση του ΠΕΣΔΑ (4292/14-11-2006 απόφαση ΓΓ Περιφέρειας)
- -2009: τροποποίηση του ΠΕΣΔΑ (9424/9/3-9-2009 απόφαση ΓΓ Περιφέρειας)

Ο εγκεκριμένος ΠΕΣΔΑ της ΠΑΜΘ, όπως αναθεωρήθηκε με την αποφ. 9424/9/2009, αντιμετωπίζει την Περιφέρεια ως μία ενιαία Διαχειριστική Ενότητα, και ειδικότερα προβλέπει για τη διαχείριση των Αστικών Στερεών Αποβλήτων (ΑΣΑ) τις ακόλουθες ενέργειες:

- Δημιουργία δικτύου μεταφόρτωσης απορριμμάτων με 15 Σταθμούς Μεταφόρτωσης Απορριμμάτων (ΣΜΑ).
- Δημιουργία δικτύου ανακύκλωσης με 6 Κέντρα Διαλογής Ανακυκλώσιμων Υλικών (ΚΔΑΥ).
- Προμήθεια κινητού μηχανολογικού εξοπλισμού.
- Κατασκευή και λειτουργία δύο (2) Ολοκληρωμένων Εγκαταστάσεων Διαχείρισης Απορριμμάτων (ΟΕΔΑ). Η κάθε μία ΟΕΔΑ περιλαμβάνει Μονάδα Επεξεργασίας Απορριμμάτων (ΜΕΑ) και Χώρο Υγειονομικής Ταφής Υπολειμμάτων (ΧΥΤΥ).
- Χώρο Υγειονομικής Ταφής Απορριμμάτων (ΧΥΤΑ) μικρού νησιού στη Σαμοθράκη.

Ωστόσο, επί του παρόντος η κύρια μέθοδος διαχείρισης των Αστικών Στερεών Αποβλήτων (ΑΣΑ) στην ΠΑΜΘ είναι η εδαφική διάθεση. Επίσης, υπάρχει ανεπτυγμένη ανακύκλωση των αποβλήτων συσκευασίας, μέσω του συστήματος του «μπλε κάδου» στον Ανατολικό Τομέα της Περιφέρειας (Κομοτηνή, Αλεξανδρούπολη, Σαμοθράκη) από το 2010 και ανάπτυξη των συστημάτων ανακύκλωσης ειδικών κατηγοριών αποβλήτων (μπαταρίες, συσσωρευτές, ελαστικά, απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού, οχήματα στο τέλος του κύκλου ζωής, απόβλητα λιπαντικών ελαίων) στο σύνολο της ΠΑΜΘ.

ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΤΩΣΗΣ - ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ - ΤΕΛΙΚΗΣ ΔΙΑΘΕΣΗΣ

Σχήμα 47: Απεικόνιση του ΠΕΣΔΑ μετά την τελευταία τροποποίηση

Σήμερα λειτουργούν στην ΠΑΜΘ τρεις ΧΥΤΑ, στην Καβάλα, την Ξάνθη και την Κομοτηνή, στους οποίους όμως υπάρχει ανάγκη εκτέλεσης τεχνικών έργων εφαρμογής σχεδίου διευθέτησης και επεκτάσεων καθώς εξαντλούνται τα όρια της αδειοδοτημένης λεκάνης. Ήδη στο ΧΥΤΑ Κομοτηνής είναι σε εξέλιξη διαγωνισμός για την κατασκευή της Β' φάσης. Όπως προαναφέρθηκε, από τον ΠΕΣΔΑ προβλέπεται να κατασκευαστούν και δύο (2) Ολοκληρωμένες Εγκαταστάσεις Διαχείρισης Απορριμμάτων (ΟΕΔΑ) με Μονάδα Επεξεργασίας Απορριμμάτων (ΜΕΑ) και Χώρο Υγειονομικής Ταφής Υπολειμμάτων (ΧΥΤΥ) ο καθένας τους, στις περιοχές Χρυσούπολης της ΠΕ Καβάλας και Αλεξανδρούπολης της ΠΕ Έβρου.

Επίσης έχουν κατασκευασθεί 13 σταθμοί μεταφόρτωσης απορριμμάτων (ΣΜΑ) και 5 Κέντρα διαλογής ανακυκλώσιμων υλικών (ΚΔΑΥ), ενώ έχει ολοκληρωθεί η προμήθεια του εξοπλισμού διακίνησης απορριμμάτων.

Σχετικά με τους Χώρους Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Απορριμμάτων (ΧΑΔΑ) αξίζει να σημειωθεί ότι έχει παύσει η λειτουργία της πλειοψηφίας των ΧΑΔΑ στην Περιφέρεια, μετά και τις σχετικές παρατηρήσεις από την Ευρωπαϊκή Ένωση που έθεσε χρονικά όρια για την παύση της λειτουργίας τέτοιων χώρων. Μέχρι την ολοκλήρωση του ΠΕΣΔΑ, στο μεσοδιάστημα παραμένει η λειτουργία του ελάχιστου αριθμού ΧΑΔΑ, μέχρι την εξασφάλιση εναλλακτικής λύσης. Οι ΧΑΔΑ, οι οποίοι παραμένουν σε λειτουργία είναι εκείνοι της Ορεστιάδας, του Σουφλίου, του Διδυμοτείχου, της Αλεξανδρούπολης, της Δράμας και της Προσοτσάνης. Οι ΧΑΔΑ που έχουν σταματήσει τη λειτουργία τους, είτε έχουν αποκατασταθεί ήδη, είτε έχουν ενταχθεί σε προγράμματα χρηματοδότησης για την αποκατάστασή τους (βλ. τους ακόλουθους πίνακες για τα ενταγμένα έργα στο ΠΕΠ 2000-2006 και το ΕΠΠΕΡΑΑ 2007-2013) και πρόκειται να αποκατασταθούν με ευθύνη των οικείων Δήμων.

Πίνακας 116: Ενταγμένα έργα διαχείρισης απορριμμάτων, ΕΣΠΑ 2007-2013

ΠΕ	ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΧΑΔΑ		ΕΡΓΑ ΧΥΤΑ		ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΑ ΠΕ	
	ΕΡΓΑ	ΠΡΟΫΠ.	ΕΡΓΑ	ΠΡΟΫΠ.	ΕΡΓΑ	ΠΡΟΫΠ.
Δράμας	6	4.957.367			6	4.957.367
Έβρου	7	7.448.511			7	7.448.511
Θάσου	1	470.000			1	470.000
Καβάλας	3	3.395.000	1	9.613.905	4	13.008.905
Ξάνθης					0	0
Ροδόπης			1	6.725.000	1	6.725.000
ΣΥΝΟΛΟ	17	16.270.878	2	16.338.905	19	32.609.783
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα						
ΠΕΠ			1	6.725.000	1	6.725.000
Περιβ - Αειφόρος Ανάπτυξη	17	16.270.878	1	9.613.905	18	25.884.783
ΣΥΝΟΛΟ	17	16.270.878	2	16.338.905	19	32.609.783

Πίνακας 117: Ενταγμένα έργα διαχείρισης απορριμμάτων, Γ' ΚΠΣ 2000-2006

ΠΕ	ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΧΑΔΑ	
	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΓΩΝ	ΠΡΟΫΠ.
Δράμας	6	1.760.895
Έβρου	14	7.070.813
Θάσου	2	3.926.327
Καβάλας	14	9.176.065
Ξάνθης	10	5.092.517
Ροδόπης	10	5.546.661
ΣΥΝΟΛΟ	56	32.573.278

Τα Κέντρα Διαλογής Ανακυκλώσιμων Υλικών (ΚΔΑΥ) προς το παρόν είναι αυτά της Ξάνθης, της Δράμας, της Κομοτηνής, της Αλεξανδρούπολης και του Διδυμοτείχου, αν και σε λειτουργία βρίσκεται μόνο αυτό της Αλεξανδρούπολης που έχει κατασκευασθεί και λειτουργεί από την Ελληνική Εταιρία Αξιοποίησης Ανακύκλωσης (ΕΕΑΑ) και αναλαμβάνει την ανακύκλωση απορριμμάτων συσκευασίας των Δήμων Κομοτηνής, Αλεξανδρούπολης και Σαμοθράκης. Γενικότερα, υπάρχει ανεπτυγμένο δίκτυο σε όλη την Περιφέρεια για την ολοκληρωμένη διαχείριση ειδικών απορριμμάτων (ηλεκτρικές συσκευές, οχήματα τέλους κύκλου ζωής, χρησιμοποιημένα λιπαντικά, ελαστικά κλπ).

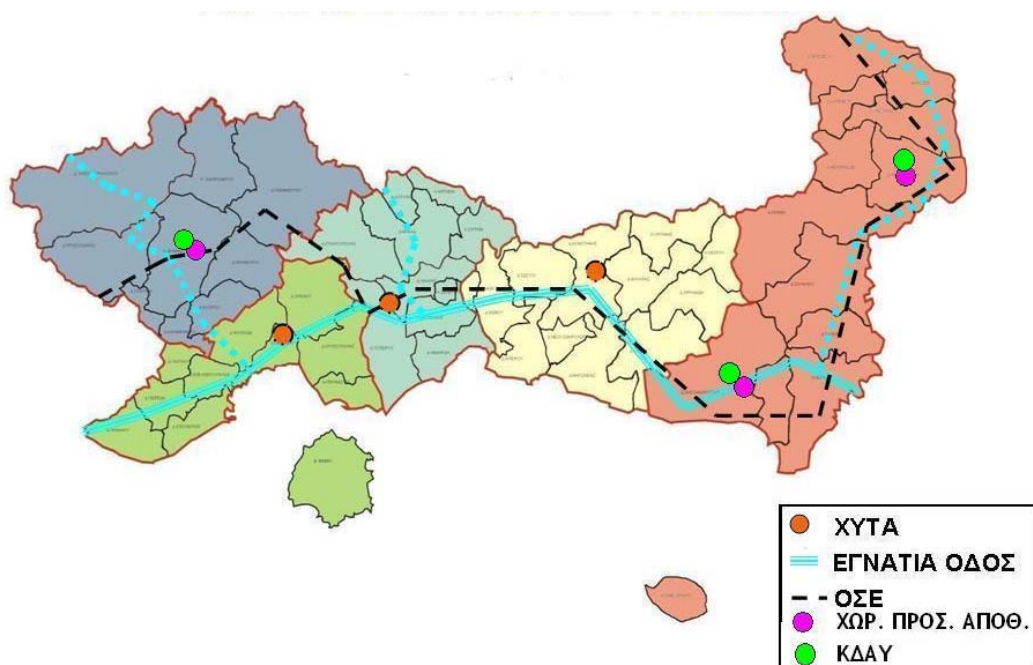
Σε κάθε περίπτωση, επειδή η ολοκλήρωση των υποδομών του ΠΕΣΔΑ δεν αναμένεται να ολοκληρωθεί νωρίτερα από 3 έτη, και η υποχρέωση της χώρας για την οριστική παύση λειτουργίας των ΧΑΔΑ έχει εκπνεύσει από τις 31/12/2008, έχει εκπονηθεί από τη ΔΙΑΑΜΑΘ ΑΑΕ και σε στενή συνεργασία με την Περιφέρεια, ένα προσωρινό Σχέδιο «Μεταβατικής Περιόδου», που διασφαλίζει τη σύννομη και οικονομικά βέλτιστη διαχείριση των απορριμμάτων στην Περιφέρεια μέχρι την έναρξη λειτουργίας των δύο ΟΕΔΑ. Για την εφαρμογή του Σχεδίου της Μεταβατικής Περιόδου, προβλέπεται να χρησιμοποιηθεί μέρος των υποδομών του ΠΕΣΔΑ ΑΜΘ που έχουν ολοκληρωθεί. Σε γενικές γραμμές αξιοποιούνται οι υποδομές των ΧΥΤΑ σε Καβάλα, Ξάνθη και Κομοτηνή και προβλέπεται η δημιουργία υποδομών διαχείρισης σε Δράμα, Αλεξανδρούπολη και Διδυμότειχο.

Ειδικότερα οι ΟΤΑ των Περιφερειακών Ενοτήτων Καβάλας, Ξάνθης και Ροδόπης θα εξυπηρετούνται από τους υφιστάμενους ΧΥΤΑ, όπου θα γίνουν έργα επέκτασης και προεπεξεργασίας των απορριμμάτων πριν την τελική διάθεση. Υπογραμμίζεται ότι οι υποδομές αυτές θα λειτουργούν σύμφωνα με τη νομοθεσία ως Χώροι Υγειονομικής

Ταφής Υπολειμμάτων (ΧΥΤΥ) αφού σχεδιάζεται στις επεκτάσεις αυτές να εφαρμόζεται προεπεξεργασία των απορριμμάτων με χαμηλού αρχικού και λειτουργικού κόστους διεργασίες (τεμαχισμός, αφαίρεση σιδηρούχων μετάλλων, διαχωρισμός κλασμάτων ώστε να δίδεται η δυνατότητα ανακύκλωσης του «ελαφρού» κλάσματος και η αερόβια επεξεργασία-κομποστοποίηση του «οργανικού» κλάσματος). Αποτέλεσμα των διεργασιών θα είναι τα υψηλότερα επίπεδα ανακύκλωσης, εκτροπή και επεξεργασία του βιοαποδομήσιμου «οργανικού» κλάσματος και συνεπώς η Ταφή δραστηκά μικρότερης ποσότητας περιβαλλοντικά «ανεργών» υπολειμμάτων όπως άλλωστε προβλέπεται από την ευρωπαϊκή και εθνική νομοθεσία.

Αντίστοιχα, οι ΟΤΑ των Περιφερειακών Ενοτήτων Δράμας και Έβρου επίσης προβλέπεται να εξυπηρετούνται από κατάλληλες υποδομές σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Συγκεκριμένα σχεδιάζεται η δημιουργία και λειτουργία τριών (3) Χώρων Προεπεξεργασίας ΑΣΑ - Δεματοποίησης και Προσωρινής Αποθήκευσης Υπολειμμάτων στη Δράμα, στην Αλεξανδρούπολη και στο Διδυμότειχο. Σημειώνεται ότι σχεδιάζεται στους χώρους αυτούς να υπάρχει προεπεξεργασία των απορριμμάτων με ανάλογες με τις προαναφερθείσες διεργασίες (τεμαχισμός, αφαίρεση σιδηρούχων μετάλλων, διαχωρισμός κλασμάτων κοκ). Μιας και στις θέσεις αυτές δεν υπάρχει αδειοδοτημένος χώρος για τη διάθεση του Υπολείμματος από την επεξεργασία των ΑΣΑ, σχεδιάζεται η εγκατάσταση συστημάτων συμπίεσης-δεματοποίησης και η προσωρινή αποθήκευση των δεματοποιημένων υπολειμμάτων.

Για την εφαρμογή του ανωτέρω σχεδίου της Μεταβατικής Περιόδου, απαιτείται επίσης η προμήθεια του κατάλληλου μηχανολογικού και κινητού εξοπλισμού (απορριματοφόρα ανακύκλωσης, κάδους ανακύκλωσης, σχίστες σάκων καθώς και συστήματα τεμαχισμού, διαχωρισμού, κομποστοποίησης και δεματοποίησης) με στόχο την κάλυψη των αναγκών του συνόλου των Δήμων της ΠΑΜΘ.

Σχήμα 48: Απεικόνιση υποδομών διαχείρισης ΑΣΑ κατά την μεταβατική περίοδο

Για τους ΧΥΤΑ Κομοτηνής και Ξάνθης υπάρχουν εγκεκριμένοι Περιβαλλοντικοί Όροι για την εφαρμογή του Συστήματος Προεπεξεργασίας των Αστικών Στερεών Αποβλήτων, ενώ για τον ΧΥΤΑ Καβάλας, έχουν υποβληθεί στην αρμόδια Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας οι απαιτούμενοι φάκελοι για την αδειοδότηση των δραστηριοτήτων. Για το Χώρο Προσωρινής Αποθήκευσης-Δεματοποίησης της Δράμας, έχει υποβληθεί στο ΥΠΕΚΑ ο φάκελος για την αδειοδότηση της δραστηριότητας. Για το Χώρο Προσωρινής Αποθήκευσης - Δεματοποίησης της Αλεξανδρούπολης, ισχύει η Έγκριση Περιβαλλοντικών Όρων της Ολοκληρωμένης Εγκατάστασης Διαχείρισης Αποβλήτων του Ανατολικού Τομέα (Αλεξανδρούπολη) της ΠΑΜΘ, ενώ η αδειοδότηση του Χώρου στο Διδυμότειχο είναι υπό εκπόνηση. Σε κάθε περίπτωση και πριν την ολοκλήρωση της προμήθειας του απαραίτητου εξοπλισμού θα πρέπει να έχουν εγκριθεί οι απαραίτητες άδειες.

Οι θέσεις των υποδομών που προβλέπονται στον ΠΕΣΔΑ (ΟΕΔΑ, ΣΜΑ, ΣΜΑ/ΚΔΑΥ) και η εξέλιξη της πορείας κατασκευής τους παρατίθενται αναλυτικά στους δύο ακόλουθους πίνακες:

Πίνακας 118: Χωροθέτηση των υποδομών του ΠΕΣΔΑ ΑΜΘ	
Έργο	Θέση χωροθέτησης
ΟΕΔΑ (ΜΕΑ/ΧΥΤΥ)	
Ανατολικού Τομέα ΠΑΜΘ	Περιοχή Μαυρότοπος, Αλεξανδρούπολη
Δυτικού Τομέα ΠΑΜΘ	Θέση Ξεροβούνι Δ. Χρυσούπολης
ΣΜΑ	
ΣΜΑ Κ. Νευροκοπίου	Αγρόκτημα Δασωτού Δράμας
ΣΜΑ Ελευθερούπολης	Αγρόκτημα Ελευθερούπολης
ΣΜΑ Χρυσούπολης	Αγρόκτημα Περιστερέων Νέστου
ΣΜΑ Θάσου	Θέση Λινιά, Δ.Δ. Πρίνου
ΣΜΑ Σαμοθράκης	Θέση Τούρκος, περιοχή Σκλαβούνα Ρέμα
ΣΜΑ Φερών	Αγρόκτημα Φερών
ΣΜΑ Ν. Βύσσας	Αγρόκτημα Καστανιών
ΣΜΑ Σαπών	Αγρόκτημα Σαπών
ΣΜΑ Καβάλας	Εκκρεμεί η χωροθέτηση εντός του Δήμου
ΣΜΑ Σουφλίου	Αγρόκτημα Κορναφωλιάς, περιοχή Μαγγάζι, Αν, ΕΟ Αλεξ/πολη- Σουφλίου
ΣΜΑ Μύκης	Εκκρεμεί η χωροθέτηση εντός του Δήμου
ΣΜΑ / ΚΔΑΥ	
ΣΜΑ / ΚΔΑΥ Διδυμοτείου	Περιοχή Θυρέας, 0,5χλμ από τον κόμβο Θυρέας
ΣΜΑ / ΚΔΑΥ Ξάνθης	Εντός του οικοπέδου του ΧΥΤΑ Ξάνθης
ΣΜΑ / ΚΔΑΥ Κομοτηνής	Παλαιά χωματερή Δ. Κομοτηνής, κτηματική περιοχή Κάλχα
ΣΜΑ / ΚΔΑΥ Δράμας	Αγρόκτημα Ταξιάρχη – Τιμόθεου αρ.369
ΚΔΑΥ Αλεξανδρούπολης	0,6χλμ δυτικά της επαρχιακής οδού Αλεξ/πολης -Αβάντα
ΚΔΑΥ Καβάλας	Μελετάται η χωροθέτησή του

Πίνακας 119: Εξέλιξη της κατασκευής των έργων του ΠΕΣΔΑ ΑΜΘ	
Έργο	Εξέλιξη κατασκευής
ΟΕΔΑ (ΜΕΑ/ΧΥΤΥ)	
Ανατολικού Τομέα ΠΑΜΘ	Έχει εκδοθεί η απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων από το ΥΠΕΚΑ. Προετοιμάζεται η ένταξη του έργου στον κατάλογο έργων ΣΔΙΤ της Ειδικής Γραμματείας ΣΔΙΤ.
Δυτικού Τομέα ΠΑΜΘ	Έχει εκδοθεί η απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών 6 όρων από το ΥΠΕΚΑ. Προετοιμάζεται η ένταξη του έργου στον κατάλογο έργων ΣΔΙΤ της Ειδικής Γραμματείας ΣΔΙΤ.
ΣΜΑ	
ΣΜΑ Κ. Νευροκοπίου	Ολοκληρώθηκε
ΣΜΑ Ελευθερούπολης	Ολοκληρώθηκε
ΣΜΑ Χρυσούπολης	Ολοκληρώθηκε

ΣΜΑ Θάσου	Ολοκληρώθηκε
ΣΜΑ Σαμοθράκης	Ολοκληρώθηκε
ΣΜΑ Φερών	Ολοκληρώθηκε
ΣΜΑ Ν. Βύσσας	Ολοκληρώθηκε
ΣΜΑ Σαπών	Ολοκληρώθηκε
ΣΜΑ Καβάλας	Δεν κατασκευάσθηκε, μελετάται η χωροθέτησή του
ΣΜΑ Σουφλίου	Κατασκευάζεται
ΣΜΑ Μύκης	Δεν κατασκευάσθηκε, μελετάται η χωροθέτησή του
ΣΜΑ / ΚΔΑΥ	
ΣΜΑ / ΚΔΑΥ Διδυμοτείχου	Ολοκληρώθηκε
ΣΜΑ / ΚΔΑΥ Ξάνθης	Ολοκληρώθηκε
ΣΜΑ / ΚΔΑΥ Κομοτηνής	Ολοκληρώθηκε
ΣΜΑ / ΚΔΑΥ Δράμας	Ολοκληρώθηκε
ΚΔΑΥ Αλεξανδρούπολης	Ολοκληρώθηκε
ΚΔΑΥ Καβάλας	Μελετάται η χωροθέτησή του

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι στην παρούσα φάση παρουσιάζονται καθυστερήσεις αναφορικά με τα έργα κατασκευής ΧΥΤ και τα έργα κατασκευής των ΜΕΑ.

A.1.1.a. 6-10. Θεσμοθετημένες χρήσεις γης – κάλυψη εδάφους

ΘΕΣΜΟΘΕΤΗΜΕΝΕΣ ΧΡΗΣΕΙΣ ΓΗΣ

Σε προηγούμενο κεφάλαιο (βλ. κεφ. Α.1.1.α.4 του τεύχους 1), περιγράφηκαν ορισμένα από τα χωροταξικά-πολεοδομικά εργαλεία θεσμοθέτησης χρήσεων γης, όπως είναι τα ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ και οι ΖΟΕ. Κάθε περιοχή με θεσμοθετημένο ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ του Ν.2508/97 μπορεί να θεωρηθεί ότι εντάσσεται στις περιοχές με θεσμοθετημένες χρήσεις γης, καθώς με τον Ν.2508 θεσμοθετούνται και οι εκτός των ορίων οικισμών περιοχές ενός ΟΤΑ (εξωαστική περιοχή). Αντίστοιχα, οι εντός ορίων οικισμών περιοχές που περιλαμβάνονται στα παλαιότερα ΓΠΣ του Ν.1337/83. Πέραν αυτών, στις θεσμοθετημένες χρήσεις γης περιλαμβάνεται ακόμη το περιεχόμενο των ρυθμίσεων, επιτρεπόμενων χρήσεων, όρων και περιορισμών-απαγορεύσεων για τις χρήσεις γης όπως ορίζονται με τις θεσμοθετημένες Κοινές Υπουργικές Αποφάσεις των Εθνικών Πάρκων (αναλυτικότερα, βλ. κεφ. Α.1.1.α.6-7), δηλαδή τα:

- ΦΕΚ 497Δ'/17-10-2008 («Χαρακτηρισμός των υδροβιοτόπων Δέλτα Νέστου, Λίμνης Βιστωνίδας με λιμνοθαλάσσια και λιμνιαία χαρακτηριστικά, Λίμνης Ισμαρίδας και της ευρύτερης περιοχής τους ως Εθνικό Πάρκο με Περιφερειακή Ζώνη»).
- ΦΕΚ 102Δ'/16-3-2007 («Χαρακτηρισμός της χερσαίας και θαλάσσιας περιοχής των υδροτόπων του Δέλτα στις εκβολές του ποταμού Έβρου και της ευρύτερης περιοχής του ως Εθνικό Πάρκο με την ονομασία Εθνικό Υδροτοπικό Πάρκο Δέλτα Έβρου»).
- ΦΕΚ 445Δ'/2-10-2009 («Χαρακτηρισμός χερσαίων και υδάτινων περιοχών της Οροσειράς Ροδόπης ως Εθνικό Πάρκο»).
- ΦΕΚ 911Δ'/13-10-2006 («Χαρακτηρισμός του δάσους Δαδιάς – Λευκίμμης – Σουφλίου ως Εθνικό Πάρκο με την ονομασία «Εθνικό Πάρκο Δάσους Δαδιάς – Λευκίμμης – Σουφλίου» και καθορισμός χρήσεων και όρων και περιορισμών δόμησης»).

Γενικότερα ως ζώνη με θεσμοθετημένες χρήσεις γης μπορεί να θεωρηθεί κάθε ζώνη για την οποία έχει θεσμοθετηθεί ένα συγκεκριμένο πλαίσιο επιτρεπόμενων χρήσεων και αντίστοιχων περιορισμών σχετικά με το περιεχόμενο των χρήσεων γης που θα μπορούν να χωροθετούνται εντός της ζώνης. Ως εκ τούτου, στην κατηγορία των θεσμοθετημένων χρήσεων γης μπορούν να ενταχθούν τα κηρυγμένα αισθητικά δάση, τοπία φυσικού κάλλους και μνημεία της Φύσης, ειδικές ζώνες όπως καταφύγια θηραμάτων και αναδασωτέες περιοχές, καθώς και το σύνολο των αρχαιολογικών χώρων, αφού και εντός αυτών των ζωνών καθορίζονται συγκεκριμένες ρυθμίσεις και απαγορεύσεις, αλλά και οι ρυθμίσεις που προβλέπουν οι αντίστοιχες αποφάσεις για τους παραδοσιακούς οικισμούς.

Ακόμη, ως τέτοιες μπορούν να θεωρηθούν οι οριοθετημένες μεταλλευτικές-λατομικές ζώνες (περιοχές με ειδική χρήση), οι θεσμοθετημένοι υποδοχείς του Δευτερογενή ή Τριτογενή τομέα (ΒΙΠΕ, ΒΙΠΑ, ΒΙΟΠΑ, Εμπορευματικοί σταθμοί κοκ), ακόμη και οι ζώνες των λιμένων Καβάλας και Αλεξανδρούπολης.

Η χωρική οργάνωση των ζωνών με θεσμοθετημένες χρήσεις γης εντός της Περιφέρειας παρουσιάζει μια συγκέντρωση αυτών στο πεδινό-παραλιακό τμήμα της, καθώς πλην ορισμένων ζωνών προστασίας σε δασικές ή ορεινές περιοχές, οι υπόλοιπες θεσμοθετημένες ζώνες χρήσεων αφορούν σε κατηγορίες χώρου που ανήκουν στο πεδι-

νό τμήμα. Πιο συγκεκριμένα, οι θεσμοθετημένοι υποδοχείς των παραγωγικών δραστηριοτήτων, δηλαδή οι θεσμοθετημένοι θύλακες ΒΙΠΕ-ΒΙΟΠΑ, εντοπίζονται όπως είναι φυσικό στην πεδινή ζώνη και ειδικότερα κατά μήκος των αξόνων σύνδεσης των κύριων αστικών κέντρων. Το ίδιο ισχύει και για όσες ανάλογες οργανωμένες ζώνες παραγωγικών δραστηριοτήτων προτείνονται στο πλαίσιο εκπόνησης των μελετών ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ της Περιφέρειας, αλλά και για τους κυριότερους αρχαιολογικούς χώρους. Αντίθετα οι θεσμοθετημένες ζώνες φυσικής προστασίας (ΚΑΖ, αισθητικά δάση, εθνικά πάρκα, περιοχές NATURA κοκ) εμφανίζουν μια χωρική διασπορά σε ολόκληρη την έκταση της Περιφέρειας.

ΚΑΛΥΨΗ ΕΔΑΦΟΥΣ

Για το σύνολο της Περιφέρειας ΑΜΘ και με βάση τον πίνακα κατανομής των εκτάσεων του χάρτη κάλυψης CORINE, παρατηρείται μια σημαντική αύξηση των «Τεχνητών επιφανειών» που αφορά κυρίως στους χώρους εξόρυξης ορυκτών, στα οδικά δίκτυα, στις βιομηχανικές ζώνες και στους χώρους οικοδόμησης. Επίσης σημαντική είναι η αύξηση της «Μη αρδευόμενης αρόσιμης γης» ενώ αξιοσημείωτη είναι και η αύξηση των «Υγροτόπων» και «Υδάτινων επιφανειών».

Πίνακας 120: Πίνακας Κατανομής εκτάσεων Περιφέρειας ΑΜΘ βάσει του χάρτη κάλυψης CORINE

Κατηγορία κάλυψης	1993		2000	
	Έκταση στρεμ.	%	Έκταση στρεμ.	%
Αστικός ιστός	142.475	1,01	162.059	1,14
Παραγωγικές δραστηριότητες, λοιπές τεχνητές επιφάνειες	17.503	0,12	94.216	0,66
Αρδευόμενη γεωργική γη	1.199.573	8,47	1.199.829	8,46
Αρόσιμη γεωργική γη	2.079.768	14,68	2.988.572	21,08
Δενδρώδεις καλλιέργειες	163.568	1,15	120.292	0,85
Ετερογενείς γεωργικές περιοχές	1.744.630	12,32	1.082.333	7,63
Δάση κωνοφόρων	352.717	2,49	347.433	2,45
Δάση Πλατύφυλλων και Μικτά Δάση	3.133.204	22,12	3.871.427	27,30
Δασικές και θαμνώδεις εκτάσεις	3.715.721	26,23	2.867.006	20,22
Φυσικοί βοσκότοποι –Λιβάδια	1.170.875	8,27	927.232	6,54
Περιοχές αραιής βλάστησης	160.354	1,13	148.979	1,05
Αποτεφρωμένες εκτάσεις	26.246	0,19	8.431	0,06
Υγρότοποι	128.865	0,91	204.690	1,44
Υδάτινες επιφάνειες	127.965	0,90	157.421	1,11
Σύνολο	14.163.464	100,00	14.179.920	100,00

Το εγκεκριμένο ΠΠΧΣΑΑ κατηγοριοποιεί σε τρεις ευρύτερες ζώνες τον χώρο της Περιφέρειας, σε παράκτιο, ορεινό και νησιωτικό χώρο. Ωστόσο, με βάση την γενικότερη γεωμορφολογία της Περιφέρειας, θα ήταν ορθότερο για τον παράκτιο χώρο να νοείται ως συνδυασμός παράκτιου και πεδινού χώρου, καθώς το μεγαλύτερο ποσοστό των πεδινών εκτάσεων της Περιφέρειας εμπίπτει στην παράκτια ζώνη, με εξαίρεση τις πεδινές περιοχές της ΠΕ Δράμας. Με εξαίρεση τα δύο νησιά Θάσο και Σαμοθράκη, οι υπόλοιπες ζώνες αναπτύσσονται σχεδόν γραμμικά, και μεταξύ τους παράλληλα, στον χώρο, με διεύθυνση από δύση προς ανατολή για το τμήμα που ακολουθεί την ακτο-

γραμμή μέχρι την Αλεξανδρούπολη, και προς βορρά από Αλεξανδρούπολη μέχρι τα βόρεια σύνορα της ΠΕ Έβρου.

Η παράκτια (και πεδινή) ζώνη σε γενικές γραμμές περιλαμβάνει, πέραν των κυριότερων οικιστικών κέντρων, την πλειοψηφία των αγροτικών γαιών, τα εκτεταμένα προστατευόμενα Εθνικά Πάρκα (σύνολο υδροβιοτόπων διεθνούς σημασίας) γύρω από τις εκβολές των ποταμών Νέστου και Έβρου και την λίμνη Βιστωνίδα, τους κύριους αρχαιολογικούς χώρους, καθώς και την πλειοψηφία χρήσεων που αφορούν τις περιοχές παραγωγικών δραστηριοτήτων, των μεταφορών, τον τουρισμό, την Β' κατοικία και διάσπαρτες χρήσεις αναψυχής. Με βάση τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του φυσικού χώρου και τις διαπιστωμένες χρήσεις γης, το υφιστάμενο ΠΠΧΣΑΑ διαχωρίζει την παράκτια ζώνη σε οκτώ τμήματα:

- Δυτικές ακτές Καβάλας
- Αστική και τουριστική περιοχή Καβάλας
- Λιμνοθάλασσες Καβάλας
- Τόξο Υδροβιοτόπων και αρχαιολογικών χώρων Ξάνθης και Ροδόπης
- Άξονας Παραλία Πετρωτών-Κρωβύλη Ροδόπης
- Παραλία Ίμερου-Δυτικό όριο αστικής ζώνης Αλεξανδρούπολης
- Αστική και τουριστική περιοχή Αλεξανδρούπολης
- Υδροβιότοπος Δέλτα Έβρου

Στη ζώνη του παράκτιου χώρου, το κυριότερο διαχρονικά ζήτημα ρύθμισης των χρήσεων γης ήταν η προστασία των ευαίσθητων οικολογικά και πολιτιστικά περιοχών από τις προφανείς οικιστικές πιέσεις που προκαλεί η παρουσία της θάλασσας αλλά και η έντονη παρουσία του πρωτογενή τομέα, καθώς και η αποφυγή συγκρούσεων μεταξύ των χρήσεων (παραγωγικές με τουριστικές, ειδικές με αγροτικές κοκ). Η διάταξη των οικιστικών περιοχών σε τόξο και σε απόσταση γύρω από τις περιοχές προστασίας και τους υδροβιοτόπους δείχνει ότι, ως προς την οικιστική χρήση τουλάχιστον, αποφεύχθηκε η άμεση γειτνίαση με τις ευαίσθητες οικολογικά περιοχές. Επιπλέον, στο θεσμικό πλαίσιο των τελευταίων ορίζονται αυστηρές ρυθμίσεις και περιορισμοί ως προς τις επιτρεπόμενες χρήσεις γης, γεγονός που καθιστά δύσκολη την προσέλευση άλλων ετερόκλητων χρήσεων που θα μπορούσαν να προκαλέσουν συγκρούσεις.

Η χρήση του προγράμματος CORINE σχετικά με την κάλυψη του εδάφους για τον παραλιακό-πεδινό χώρο, οδηγεί σε πρώτη ανάλυση σε κάποια βασικά και προφανή συμπεράσματα, όσον αφορά στη χωρική διασπορά των χρήσεων. Ειδικότερα, στη ζώνη αυτή συγκεντρώνεται η συντριπτική πλειοψηφία των οικιστικών και των παραγωγικών ζωνών του Δευτερογενή και Τριτογενή τομέα (βιομηχανικών και εμπορικών ζωνών), οι οποίες χωροθετούνται ως επί το πλείστον κατά μήκος του κύριου οδικού και αναπτυξιακού άξονα Δράμας-Καβάλας-Ξάνθης-Κομοτηνής-Αλεξανδρούπολης-Ορεστιάδας. Το ίδιο ισχύει και για τις βασικές εγκαταστάσεις μεταφορών, όπως και για την αρώσιμη γεωργική γη, τις μόνιμες καλλιέργειες και τα λιβάδια. Πρέπει να σημειωθεί ότι η αρδευόμενη γη έχει ανόμοια κατανομή σε σχέση με την συνολική αρώσιμη γη, με υψηλά ποσοστά στις ΠΕ Έβρου και Καβάλας, ενώ σε απόλυτα μεγέθη ακολουθεί η ΠΕ Δράμας. Αξίζει να σημειωθεί ότι στην ΠΕ Καβάλας το ποσοστό της αρδευόμενης γης είναι μεγαλύτερο από της αρώσιμης, ενώ στις ΠΕ Ροδόπης και Ξάνθης η αναλογία είναι συντριπτικά αντίστροφη. Το γεγονός αυτό σχετίζεται πιθανόν με το ποσοστό της άρδευσης από γεωτρήσεις στον κάμπο της Ξάνθης και της Κομοτηνής, σε αντίθεση με τα αρδευτικά κανάλια από το Νέστο στην πεδιάδα της Καβάλας και από τον Έβρο στην ομώνυμη πεδιάδα. Ομοίως, στην ζώνη αυτή εντοπίζεται και η πλειονότητα των υδροτόπων.

Πίνακας 121: Κατανομή εκτάσεων ανα Περιφερειακή Ενότητα στην Περιφέρεια ΑΜΘ βάσει του χάρτη κάλυψης CORINE

Κατηγορία κάλυψης	ΠΕ Δράμας		ΠΕ Καβάλας		ΠΕ Ξάνθης		ΠΕ Ροδόπης		ΠΕ Έβρου	
	Έκταση στρεμ.	%	Έκταση στρεμ.	%	Έκταση στρεμ.	%	Έκταση στρεμ.	%	Έκταση στρεμ.	%
Αστικός ιστός	32.012	0,92	35.655	1,68	18.662	1,04	26.030	1,02	49.700	1,17
Παραγωγικές δραστηριότητες, λοιπές τεχνητές επιφάνειες	11.660	0,34	24.700	1,17	11.341	0,63	20.698	0,81	25.817	0,61
Αρδευόμενη γεωργική γη	214.742	6,19	246.922	11,65	40.226	2,24	67.272	2,64	630.667	14,86
Αρόσιμη γεωργική γη	388.038	11,19	173.310	8,18	442.174	24,60	892.050	34,98	1.093.000	25,75
Δενδρώδεις καλλιέργειες		0,00	74.775	3,53	454	0,03	10.073	0,40	34.990	0,82
Ετερογενείς γεωργικές περιοχές	115.374	3,33	228.813	10,80	158.596	8,82	184.742	7,25	394.808	9,30
Δάση κωνοφόρων	224.727	6,48	87.515	4,13	5.448	0,30	6.815	0,27	22.928	0,54
Δάση Πλατύφυλλων και Μικτά Δάση	1.453.536	41,90	321.578	15,17	603.285	33,57	514.659	20,18	978.369	23,05
Δασικές και θαμνώδεις εκτάσεις	652.561	18,81	655.466	30,93	341.273	18,99	585.768	22,97	631.938	14,89
Φυσικοί βοσκότοποι –Λιβάδια	318.464	9,18	180.632	8,52	89.837	5,00	104.272	4,09	234.027	5,51
Περιοχές αραιής βλάστησης	26.597	0,77	36.744	1,73	16.810	0,94	52.033	2,04	16.795	0,40
Αποφρωμένες εκτάσεις		0,00	8.431	0,40		0,00		0,00		0,00
Υγρότοποι	262	0,01	25.960	1,22	35.396	1,97	47.442	1,86	95.630	2,25
Υδάτινες επιφάνειες	30.840	0,89	18.702	0,88	33.767	1,88	37.994	1,49	36.118	0,85
Σύνολο	3.468.813	100,00	2.119.203	100,00	1.797.269	100,00	2.549.848	100,00	4.244.787	100,00

Πηγή: European Enrrironmantal Agency - Corine Land Cover 2000, ίδια επεξεργασία

Η έτερη ευρεία χωρική ζώνη της Περιφέρειας αποτελεί τον ορεινό χώρο, που εκτείνεται από τα ορεινά της ΠΕ Δράμας έως την Δαδιά του Έβρου, περιλαμβάνοντας αξιόλογες δασικές περιοχές, όπως τα παρθένα δάση Φρακτού και Καρά Ντερέ στο Παρανέστι, την ευρύτερη ορεινή περιοχή της δυτικής Ροδόπης που διασχίζεται από τον Νέστο, τις τεχνητές λίμνες των υδροηλεκτρικών φραγμάτων της ΔΕΗ, τα στενά Νέστου με το Αισθητικό δάσος και το όρος Χαϊντού-Κούλα στην ΠΕ Ξάνθης, το Φαλακρό όρος με τα σπήλαια, την ορεινή-ημιορεινή περιοχή της ΠΕ Ροδόπης, τις κοιλάδες Κομπάτου και Φιλίουρι, τις δασικές περιοχές του ορεινού Έβρου. Οι ορεινές περιοχές καλύπτουν περίπου το 40% της έκτασής της. Πρόκειται για μια ζώνη με εξίσου σημαντικό και πλούσιο φυσικό περιβάλλον, ενώ σε ορισμένες περιοχές εμφανίζονται συγκρούσεις χρήσεων μεταξύ των ευαίσθητων περιοχών και εξορυκτικών δραστηριοτήτων. Σε αυτή τη ζώνη οι κατηγορίες εδαφικής κάλυψης του CORINE περιλαμβάνουν κατά κύριο λόγο τις αμιγώς δασικές εκτάσεις και τις υπόλοιπες προστατευόμενες περιοχές (υγρότοπους και χερσαία ύδατα ορεινής ζώνης), και σημαντικό μέρος των εκτάσεων θαμνώδους-ποώδους βλάστησης και των ετερογενών γεωργικών περιοχών (γεωργο-δασικές περιοχές, βοσκότοπους, μεταβατικές δασώδεις και θαμνώδεις εκτάσεις).

Σύμφωνα πάντως με τα αποτελέσματα της ανάλυσης κάλυψης εδάφους κατά την βάση δεδομένων CORINE Land Cover, παρατηρείται ότι οι τελευταίες δύο βασικές κατηγορίες κάλυψης εδάφους (θαμνώδη-ποώδη και ετερογενείς γεωργικές) μοιράζονται και στις δύο ευρείες χωρικές ενότητες της Περιφέρειας, δηλαδή και στο παράκτιο-πεδινό τμήμα της αλλά και στην ορεινή ζώνη.

Όσον αφορά στον νησιωτικό χώρο, παρατηρείται μεν διαφορά στο επίπεδο τουριστικής ανάπτυξης μεταξύ Θάσου και Σαμοθράκης, καθώς στην Θάσο η τουριστική ανάπτυξη βασίστηκε στον μαζικό τουρισμό και στη Σαμοθράκη σε ηπιότερες μορφές, αλλά πολλές ομοιότητες στα φυσικά χαρακτηριστικά τους (συνδυασμός παραλιών και ορεινής μορφολογίας, αξιόλογο και πλούσιο φυσικό και πολιτιστικό-αρχαιολογικό περιβάλλον και στα δύο νησιά). Η Θάσος εμφανίζει και σημαντική δραστηριότητα όσον αφορά την εξόρυξη (λατομεία μαρμάρου, πετρέλαιο), σε αντίθεση με τη Σαμοθράκη. Βάσει της ανάλυσης κάλυψης εδάφους με το CORINE Land Cover, η πλειοψηφία των εδαφών και των δύο νησιών καλύπτεται από δάση και περιοχές θαμνώδους-ποώδους βλάστησης.

Η διαφορά στο επίπεδο τουριστικής έντασης είχε καταφανή επίπτωση στην περίπτωση της Θάσου, με σημαντικές αλλοιώσεις στο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον. Επιπλέον, η παρουσία της εξόρυξης μαρμάρου στην ενδοχώρα της Θάσου ενέχει κινδύνους υποβάθμισης του τοπίου, κάτι που αποτελεί τουριστικό πόρο και επομένως αποτελεί στοιχείο σύγκρουσης χρήσεων γης. Συγκρούσεις σε μικρότερο βαθμό παρατηρούνται και μεταξύ τουριστικών χρήσεων και της μικρής κλίμακας αγροτικής δραστηριότητας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Παράρτημα Ι: Προγραμματιζόμενα έργα με αντικείμενο τη διαχείριση υδάτινων πόρων στην ΠΑΜΘ

Όνομασία Έργου	Κατηγορία Έργου	ΠΕ	Δήμος	ΥΔ	Κατάσταση	Αξιολόγηση
Ανακατασκευή διώρυγας Δ3 του αρδευτικού δικτύου Κ. Αγρού-Φωτολιβούς	Αρδευτικά Δίκτυα	Δράμας	Δράμας - Προσοτσάνης	ΥΔ 11	Προς υλοποίηση	Θετική
Κατασκευή αρδευτικού δικτύου αγροκτήματος Αδριάνης και μεταφορά νερού στην κτηνοτροφική ζώνη του ΔΔ Αδριάνης	Αρδευτικά Δίκτυα	Δράμας	Παρανεστίου	ΥΔ 11	Προς υλοποίηση	Αρνητική
Ανακατασκευή τμήματος κεντρικής διώρυγας αρδευτικού δικτύου Σιταγρών-Μυλοποτάμου	Αρδευτικά Δίκτυα	Δράμας	Δράμας -Προσοτσάνης	ΥΔ 11	Προς υλοποίηση	Θετική
Αξιοποίηση δύο γεωτρήσεων στις θέσεις "Ιλάν-Τεπέ και Βάλτες" αγροκτήματος Φωτολιβούς	Αρδευτικά Δίκτυα	Δράμας	Προσοτσάνης	ΥΔ 11	Προς υλοποίηση	Ουδέτερη
Διευθέτηση-Καθαρισμός των χειμάρρων που διαρρέουν το ΔΔ Χωριστής	Διευθετήσεις Αντιπλημμυρικά	Δράμας	Δράμας	ΥΔ 11	Υλοποιείται	Ουδέτερη
Επένδυση με σαρζανέτι τμήματος πρηνών χειμάρρου Αγ. Βαρβάρας πλησίον οικισμού ΔΔ Κουδουνίων	Διευθετήσεις Αντιπλημμυρικά	Δράμας	Δράμας	ΥΔ 11	Υλοποιείται	Ουδέτερη
Αρδευτικό έργο Ποταμών	Αρδευτικά δίκτυα	Δράμας	Κ. Νευροκοπίου	ΥΔ 12	Υλοποιείται	Αρνητική
Διευθέτηση χειμάρρου Παρανεστίου και Ξαγνάντου	Διευθετήσεις Αντιπλημμυρικά	Δράμας	Παρανεστίου	ΥΔ 12	Υλοποιείται	Ουδέτερη
Ολοκλήρωση αρδευτικών δικτύων δυτικής πεδιάδας Νέστου	Αρδευτικά δίκτυα	Καβάλας	Νέστου	ΥΔ 12	Προς υλοποίηση	Θετική
Βελτίωση-Εκσυγχρονισμός αρδευτικών δικτύων και προσαγωγού διώρυγας Δυτικής πεδιάδας Νέστου	Αρδευτικά δίκτυα	Καβάλας	Νέστου	ΥΔ 12	Προς υλοποίηση	Θετική
Κατασκευή φράγματος Μαρμαρά (Ακροποτάμου) Ν. Καβάλας	Φράγματα ταμιευτήρες	Καβάλας	Παγγαίου	ΥΔ 11	Υλοποιείται	Αρνητική
Κατασκευή ταμιευτήρα σε τρικάναλο Φιλίππων και τρικάναλο Κρηνιδών	Φράγματα ταμιευτήρες	Καβάλας	Καβάλας	ΥΔ 11	Προς υλοποίηση	Ουδέτερη
Ανακατασκευή (υπογείωση) αρδευτική διώρυγας Β εντός οικισμού Χρυσούπολης Ν. Καβάλας	Αρδευτικά δίκτυα	Καβάλας	Νέστου	ΥΔ 12	Προς υλοποίηση	Ουδέτερη
Έργα για τη μεταφορά και διανομή νερού από τον ποταμό Νέστο στην πεδιάδα Ξάνθης για την αποκατάσταση του υπογείου υδροφορέα-Έργα κεφαλής	Αρδευτικά δίκτυα	Ξάνθης	Τοπίου - Ξάνθης - Αβδήρων	ΥΔ 12	Προς υλοποίηση	Ουδέτερη
Έργα για τη μεταφορά και διανομή νερού από τον ποταμό Νέστο στην πεδιάδα Ξάνθης για την αποκατάσταση του υπογείου υδροφορέα-Έργα μεταφοράς και διανομής της περιοχής Α2	Αρδευτικά δίκτυα	Ξάνθης	Τοπίου-Ξάνθης-Αβδήρων	ΥΔ 12	Προς υλοποίηση	Ουδέτερη
Μελέτη και κατασκευή φράγματος Ιάσμου Ν. Ροδόπης	Φράγματα ταμιευτήρες	Ροδόπης	Ιάσμου	ΥΔ 12	Προς υλοποίηση	Αρνητική
Κατασκευή φράγματος Ιασίου Νομού Ροδόπης	Φράγματα ταμιευτήρες	Ροδόπης	Αρριανών- Μαρων-Σαπών	ΥΔ 12	Υλοποιείται	Αρνητική
Λιμνοδεξαμενή Ξηροπόταμου Νήσου Σαμοθράκης	Φράγματα ταμιευτήρες	Έβρου	Σαμοθράκης	ΥΔ 12	Προς υλοποίηση	Ουδέτερη
Έλεγχος χημικής ποιότητας αρδευτικών υδάτων (επιφανειακών και υπογείων) σε κλίμακα λεκανών απορροής ποταμών Μακεδονίας, Θράκης, Θεσσαλίας και Στερεάς Ελλάδας	Λοιπά έργα και δραστηριότητες			ΥΔ 12	Υλοποιείται	Θετική

Παράρτημα ΙΙ: Στοιχεία αναδασωτέων εκτάσεων ΠΕ (2007-2011)

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΝΑΔΑΣΩΤΕΩΝ ΕΚΤΑΣΕΩΝ ΠΕ ΔΡΑΜΑΣ (ΕΤΗ 2007-2011)							
ΔΑΣΑΡΧΕΙΟ ΔΡΑΜΑΣ							
Α/Α	ΑΡ.ΑΠΟΦΑΣΗΣ Δ/ΝΣΗΣ ΔΑΣΩΝ ΠΑΜΘ Ή Δ/ΝΣΗΣ ΔΑΣΩΝ ΔΡΑΜΑΣ	ΦΕΚ	ΘΕΣΗ/ ΠΕΡΙΟΧΗ	ΤΚ ή ΔΔ ή πρώην ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ	ΔΗΜΟΣ ή ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ	ΕΚΤΑΣΗ (στρ.)	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
1	7272/3-12-08	627/Δ/31-12-08	Δίχαλο	Κοκκινογείων	Προσοτσάνης	135	Αναδασωτέα λόγω πυρκαγιάς
2	6907/12-11-08	580/Δ/2-12-08	Ραβίκα	Καλλιφύτου	Δράμας	7,50	Αναδασωτέα λόγω πυρκαγιάς
3	7274/3-12-08	627/Δ/31-12-08	Σπουργίτης	Μοναστηρακίου	Δράμας	293,00	Αναδασωτέα λόγω πυρκαγιάς
4	6691/4-11-08	568/Δ/26-11-08	Πετρώδες	Δενδρακίων	Δράμας	84,60	Αναδασωτέα λόγω πυρκαγιάς
5	6844/12-11-08	579/Δ/2-12-08	Πετρώδες	Δενδρακίων	Δράμας	8,00	Αναδασωτέα λόγω πυρκαγιάς
6	6693/4-11-08	568/Δ/26-11-08	Ιερέυς Παπακορυφίδης	Αγείρου	Δοξότου	5,58	Αναδασωτέα λόγω πυρκαγιάς
7	7273/3-12-08	627/Δ/31-12-08	Καμάλα	Πηγαδιών	Δοξότου	134,00	Αναδασωτέα λόγω πυρκαγιάς
8	6047/29-9-08	491/Δ/15-10-08	Αντλιοστάσιο	Νικηφόρου	Νικηφόρου	11,00	Αναδασωτέα λόγω πυρκαγιάς
9	6692/4-11-08	568/Δ/26-11-08	Καλύβια Βιδούρα	Μαυροκορδάτου	Νικηφόρου	138,50	Αναδασωτέα λόγω πυρκαγιάς
10	6906/12-11-08	580/Δ/2-12-08	Πτελέα	Πτελέα	Νικηφόρου	21,00	Αναδασωτέα λόγω πυρκαγιάς
11	6846/12-11-08	579/Δ/2-12-08	Κεραίες	Πλατανιάς	Νικηφόρου	72,20	Αναδασωτέα λόγω πυρκαγιάς
12	6845/12-11-08	580/Δ/2-12-08	Κοκκινόχωμα	Πλατανόβρυσης-Πλατανιάς	Νικηφόρου	745,40	Αναδασωτέα λόγω πυρκαγιάς
13	118/7-1-09	17Δ/27-1-09	Άγιο Πνεύμα	Πύργων	Προσοτσάνης	12,50	Αναδασωτέα λόγω πυρκαγιάς
14	216/14-1-09	21/Δ/29-1-09	Ξάγναντο	Παρανεστίου	Παρανεστίου	28,50	Αναδασωτέα λόγω πυρκαγιάς
15	2757/9-6-09	256/Δ/26-6-09	Πετρωτό	Πτελέας	Νικηφόρου	2,17	Αναδασωτέα λόγω πυρκαγιάς
16	23694/1330/18-11-09	566/Δ/18-12-09	Λυκοφωλιά	Καλλιφύτου	Δράμας	17,20	Αναδασωτέα λόγω πυρκαγιάς
17	198/42/19-1-10	69/Δ/17-2-10	Βηρινίτσα	Πύργων	Προσοτσάνης	110,14	Αναδασωτέα λόγω εκχέρωσης
18	9880/1102/1-3-10	189/Δ/14-4-10	Πελίτης	Σιδηρονέρου	Σιδηρονέρου	13,30	Αναδασωτέα λόγω εκχέρωσης
19	18542/2028/22-4-10	287/Δ/7-6-10	Λοχαγού Γιαννόπουλου	Σκαλωτής	Σιδηρονέρου	11,28	Αναδασωτέα λόγω εκχέρωσης
20	3292/30-3-2011	82/Δ/10-5-11	Κάστρο	Μικροχωρίου-Παράμερου	Παρανεστίου	3,35	Αναδασωτέα λόγω εκχέρωσης
21	57841/5531/19-10-10	612/Δ/11-11-10	Τριγωνομετρικό	Μαυροκορδάτου	Νικηφόρου	549,97	Αναδασωτέα λόγω πυρκαγιάς
22	59451/5701/26-10-10	612/Δ/11-11-10	Στρογγυλόν	Χαριτωμένης	Προσοτσάνης	11,65	Αναδασωτέα λόγω πυρκαγιάς
23	60269/5760/26-10-10	612/Δ/11-11-10	Καλίκρουνο	Πολυνερίου	Παρανεστίου	14,34	Αναδασωτέα λόγω πυρκαγιάς
24	12373/2-9-2011	345/Δ/20-9-2011	Δέλτα	Αγγίτη	Προσοτσάνης	71,33	Αναδασωτέα λόγω πυρκαγιάς
25	15261/12-10-2011	419/Δ/1-11-2011	Λατομείον	Μοναστηρακίου	Δράμας	4,49	Αναδασωτέα λόγω πυρκαγιάς
26	15264/12-10-2011	425/Δ/2-11-2011	Δράκος	Καλλιφύτου	Δράμας	32,734	Αναδασωτέα λόγω πυρκαγιάς
27	16035/26-10-2011	455/Δ/8-11-2011	Δράκος	Καλλιφύτου	Δράμας	0,783	Αναδασωτέα λόγω πυρκαγιάς
28	16108/31-10-2011	472/Δ/17-11-2011	Υδροαγωγείον	Καλλιφύτου	Δράμας	19,533	Αναδασωτέα λόγω πυρκαγιάς
29	16795/9-11-2011	-	Λυκοφωλιά	Καλλιφύτου	Δράμας	292,012	Αναδασωτέα λόγω πυρκαγιάς
30	17794/24-11-2011	-	Ράχη	Πύργων	Προσοτσάνης	3,44	Αναδασωτέα λόγω πυρκαγιάς

ΔΑΣΑΡΧΕΙΟ ΝΕΥΡΟΚΟΠΙΟΥ							
1	-	216/Δ/27-6-2011	Καμένη Αχλαδιά	-	-	27	Δεν απαιτείται τεχνητή αναδάσωση

Πηγή: ΔΑΣΑΡΧΕΙΟ ΔΡΑΜΑΣ (Έγγραφο με α.π. 18345/1-12-2011)

Σημείωση: Σε όλες τις περιπτώσεις προβλέπεται η φυσική αναδάσωση των εκτάσεων και για καμία από αυτές δεν υπάρχει εγκεκριμένη μελέτη. Για το έτος 2007 δεν έχει εκδοθεί καμία απόφαση αναδάσωσης. Οι δύο τελευταίες αποφάσεις της Δ/νσης Δασών Δράμας δεν έχουν ακόμα δημοσιευθεί στο ΦΕΚ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΝΑΔΑΣΩΤΕΩΝ ΕΚΤΑΣΕΩΝ ΠΕ ΞΑΝΘΗΣ (2007-2011)					
ΔΑΣΑΡΧΕΙΟ ΞΑΝΘΗΣ					
Α/Α	ΑΡ.ΑΠΟΦΑΣΗΣ Δ/ΝΣΗΣ ΔΑΣΩΝ ΠΑΜΘ Ή Δ/ΝΣΗΣ ΔΑΣΩΝ ΞΑΝΘΗΣ	ΦΕΚ	ΘΕΣΗ/ ΠΕΡΙΟΧΗ	ΕΚΤΑΣΗ (τμ)	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
1	7639/07.12.2007		ΜΑΝΔΡΑ	312,16	Με την 7512/22.08.2011 Απόφαση έγινε άρση της απόφασης για 114,51 τ.μ
2	638/20.10.2008	547/Δ/14.Π.2008	ΣΗΜΑΝΤΡΑ	4.053	
3	6575/03.11.2008	568/Δ/26.11.2008	ΤΟΞΟΤΗΣ	20.741,55	
4	6576/03.11.2008	574/Δ/27.11.2008	ΜΑΝΤΑΙΝΑ	66.080	Συντάχθηκε μελέτη με θέμα 'ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΕΙΣΑΣ ΕΚΤΑΣΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ "ΠΑΝΙΒΟ" ΜΑΝΤΑΙΝΑΣ ΔΗΜΟΥ ΜΥΚΗΣ ΝΟΜΟΥ ΞΑΝΘΗΣ" η οποία εγκρίθηκε με την υπ αριθμ.58560/5629/13.10.2010 Απόφαση Δ/νσης Δασών Περιφέρειας. Το έργο έχει υλοποιηθεί.
5	317/11.01.2008		ΛΙΜΝΗ ΒΙΣΤΩΝΙΔΑ	319,149	
6	6827/08.08.2008		ΠΕΛΕΚΗΤΟ	908,26	
7	7177/26.11.2008	600/Δ/11.12.2008	ΚΑΖΙΝΟ - ΠΕΡΙΑΣΤΙΚΟ	181.090,27	Συντάχθηκε μελέτη με θέμα "ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΑΕΙΣΑΣ ΕΚΤΑΣΗΣ ΣΤΟ ΠΕΡΙΑΣΤΙΚΟ ΔΑΣΟΣ ΠΟΛΕΩΣ ΞΑΝΘΗΣ" η οποία εγκρίθηκε με την υπ'αριθμ. 40565/4076/30.07.2010 Απόφαση Δ/νσης Δασών Περιφέρειας. Το έργο δεν έχει υλοποιηθεί.
8	47891/4631/31.08.2010	492/Δ/21.09.2010	ΚΑΛΕΣ ΚΙΜΜΕΡΙΩΝ	9.059,72	
9	63627/6012/12.11.2010		ΤΑΡΝΑΝΕ ΓΛΑΥΚΗΣ	435,89	
10	11049/1262/03.03.2010	170/Δ/08.04.2010	ΤΣΟΥΚΟΥ ΜΥΚΗΣ	1.667,76	
11	11048/1261/01.03.2010	170/Δ/08.04.2011	ΕΛΙΚΟΔΡΟΜΙΟ ΓΛΑΥΚΗΣ	1.500	
12	33852/3532/22.06.2010	362/Δ/27.06.2010	ΑΓΡΟΚΤΗΜΑ ΟΑΣΙΣ ΜΥΚΗΣ	3.259,74	
13	2065/15.04.2011		ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΟ 511 Τ.Π ΓΛΑΥΚΗΣ	2.516,78	ΛΔΑ:4ΑΙΥΟΡΙΥ-9Χ
14	2342π.ε/15.04.2011		ΓΛΑΥΚΗ	93,57	ΑΔΑ:4ΑΓΥΟΡΙΥ-ΑΑ
ΔΑΣΑΡΧΕΙΟ ΣΤΑΥΡΟΥΠΟΛΗΣ					
1		283/Δ' 17-06-2008	Σταυρούπολη (Θέση: Λιβάδια Καλύβας)	110,30στρ.	Δεν απαιτείται τεχνητή αναδάσωση, δεν υπάρχει εγκεκριμένη μελέτη
2		362/Δ' /21-7-2010	Σταυρούπολη (Θέση: Συστάδα 37β' Δ.Σ. Καλύβας-αργαριτίδου)	3,50στρ.	Δεν απαιτείται τεχνητή αναδάσωση, δεν υπάρχει εγκεκριμένη μελέτη

Πηγή: ΔΑΣΑΡΧΕΙΟ ΞΑΝΘΗΣ, (Έγγραφο με α.π 12052/ 05/12/2011)

ΔΑΣΑΡΧΕΙΟ ΣΤΑΥΡΟΥΠΟΛΗΣ (Έγγραφο με α.π 12048/1-12-2011)

Σημείωση: Εκτός των υπ'αριθμ. 4 & 7 εκτάσεων, δεν κρίνεται απαραίτητη τεχνητή αναδάσωση στις υπόλοιπες καείσες εκτάσεις

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΝΑΔΑΣΩΤΕΩΝ ΕΚΤΑΣΕΩΝ ΠΕ ΕΒΡΟΥ (ΕΤΗ 2007-2011)						
ΔΑΣΑΡΧΕΙΟ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ						
A/A	ΑΡ.ΑΠΟΦΑΣΗΣ Δ/ΝΣΗΣ ΔΑΣΩΝ ΠΑΜΘ Η Δ/ΝΣΗ ΔΑΣΩΝ ΕΒΡΟΥ	ΦΕΚ	ΘΕΣΗ	ΠΕΡΙΟΧΗ	ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ	ΕΚΤΑΣΗ (ha.)
1	950/12-2-2007*	Δ86/06-03- 2007	Γήπεδο Παλαγίας	Παλαγία	Δημόσια Δασική Εποικιστική Έκταση	0.1512
2	1550/21-03-2007*	Δ155/19-04- 2007	Παχιά Άμμος	Σαμοθράκη	Διακατεχόμενη Έκταση	3,9402
3	5452/06-09-2007	Δ 451/14-09- 2007	Πανόραμα- Κυανή Ακτή	Μάκρη	Δημόσια Δασική Έκταση	0,0773
4	5760/18-09-07	Δ 486/09-10- 2007	Ραχούλες	Καβησός	Δημόσια Δασική Έκταση	2.0840
5	5761/18-09-07	Δ 477/04-10- 2007	Κεραία	Δορίσκος	Δημόσια Δασική Έκταση	34.6303
6	5759/18-09-07	Δ 474/03-10-2007	Πλησίον Οικισμού Μελιά	Πυλαία	Δημόσια (Εποικιστική) Δασική Έκταση	1,2161
7	5804/20-09-07	Δ 477/04-10- 2007	Σταθμός Εγνατίας	Μάκρη	Δημόσια Δασική Έκταση	1,0287
8	5805/20-09-07	Δ 477/04-10- 2007	Καλύβια Γούλα	Αισύμη	Δημόσια Δασική Έκταση	9,2767
9	5451/25-09-07*	Δ 486/09-10- 2007	Ουρανός	Καλλιθέα - Ν.Χιλή	Δημοτική Δασική Έκταση	0,7561
10	5914/25-09-07	Δ/537/26-10- 2007	Μάτι	Μελιά	Εποικιστική	100,0469
11	6096/01-10-07	Δ/537/26-10- 2007	-	Αύρα Συκορράχη	Δημόσια και Εποικιστική Έκταση	162,9313
12	3142/08-05-2008	Δ 245/30-05- 2008	Δ. Όχθη Χειμάρρου	Λουτρός	Δημόσια (Εποικιστική) Έκταση	1,1788
13	4832/30-07-08	Δ 384/13-08- 2008	Γουρουνόρεμα	Μάκρη	Δημόσια Δασική Έκταση	0,3016
14	5670/15-09-08	Δ 467/01-10- 2008	Αλεποφωλιά	Πλάκα	Δημόσια Δασική Έκταση	7,7513
15	5672/15-09-08	Δ 467/01-10- 2008	Περισσικό Λάσος Βίγλα	Σαμοθράκη	Δημοτική Δασική Έκταση	4,4307 & 3,7486
16	3299/22-06-2009	Δ 277/2009	Φανός	Παλαγία	Δημόσια Εποικιστική Έκταση	0,2518
17	19087/959/30-10- 2009*	ΚΑΔΔ 197801 Δ 512/19-11- 09	Δρυμός - Λουτρά	Λουτρά Ιεύκα Νίψα	Δημόσια Εποικιστική Έκταση	17.496.250 τμ
18	18293/873/30-10- 2009	ΚΑΔ Δ 197801 Δ 511/18-11- 09	Μοναστήρι	Αετοχώρι	Δημόσια Εποικιστική Δασική Έκταση	215.395,93 τμ
19	8650/968/26-02- 2010	Δ 132/19-03-2010	Ξηρό	Πυλαία	Δημόσια Δασική Έκταση	6,40589
20	60246/5742/22- 10-2010*	Δ 612/11-11-10	Πλησίον Οικισμού	Μεσημβρία	Δημόσια (Εποικιστική) Δασική Έκταση	0.800
21	14394/30-8-2011	ΛΔΛ: 45111ΝΟΡ1Υ- ΑΨΒ ΦΕΚ 337/19- 09-2011	Τριγωνομετρικό Φιλίτσα	Δίκελλα	Δημόσια (Εποικιστική) Δασική Έκταση	2.500 τμ
22	17914/27-09-2011	ΛΔΛ: 45740Ρ1Υ- 520 ΦΕΚ 399/Δ'/18-10-2011	Εγνατία Οδός Δίδυμοι Λόφοι	Μάκρη	Δημόσιο Δάσος	11.950 τμ
23	8614/09-05-2011	ΛΔΑ : 4Α3ΚΟΡ1 Υ- 32 (ΦΕΚ 128/02- 06-2011)	Ανατ. Όχθη Ρέματος Λουτρού	Λουτρά	Δημόσιο Δάσος	5.178,19 τμ
24	18850/06-10-2011	ΑΛΑ : 4574ΟΡ1Υ- ΡΡΣ ΦΕ 412/Δ"/25-10- 2011	Εγνατία Οδός- Λυκόρεμα- Πλάκα	Πλάκα	Δημόσιο Λάσος	1.324.046, 155 τμ
25	18848/06-10-2011	ΑΛΑ : 4574ΟΡ1 Υ- 92Θ ΦΕΚ 413/Δ' /25-10- 2011	Καβησός Φερών	Καβησός	Δημόσιο Εποικιστικό Λάσος	825.408,85 τμ
26	20046/01-11- 2011**		Λευκίμη Κοίλα Δρυμός	Λευκίμη Κοίλα Δρυμός	Δημόσιο Δάσος	20.631.8 στρ

ΔΑΣΑΡΧΕΙΟ ΣΟΥΦΛΙΟΥ					
Α/Α	ΑΡ.ΑΠΟΦΑΣΗΣ	ΦΕΚ	ΠΕΡΙΟΧΗ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ	ΕΚΤΑΣΗ
1	4412/19-8-2009	398/17-9-2009	Δ.Θ. "Βρύση" Λευκίμης	Δεν απαιτείται τεχνητή αναδάσωση	
2	5508/28-3-2011	82/10-5-2011	Δ.Θ. "Πεδίο Βολής" Λευκίμης	Δεν απαιτείται τεχνητή αναδάσωση	
3	20046/1-11-2011	Εκκρεμεί η δημοσίευση	Λευκίμη- Βυρίνη- Κιτρινόπετρα	Υπάρχει εγκεκριμένη μελέτη τεχνητής αναδάσωσης	500στρ.
ΔΑΣΑΡΧΕΙΟ ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ					
1		ΦΕΚ 510/Δ/30-10-2008		Δεν απαιτείται τεχνητή αναδάσωση	11στρ.

Πηγή: ΔΑΣΑΡΧΕΙΟ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ (Έγγραφο με α.π. 23246/5-12-2011)

ΔΑΣΑΡΧΕΙΟ ΣΟΥΦΛΙΟΥ (Έγγραφο με α.π. 23190/5-12-2011)

*Απαιτείται τεχνητή αναδάσωση

** Αφορά και 37.295,79 στρ. αρμοδιότητας Δασαρχείου Σουφλίου

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΝΑΔΑΣΩΤΕΩΝ ΕΚΤΑΣΕΩΝ ΠΕ ΡΟΔΟΠΗΣ (ΕΤΗ 2007-2011)						
ΔΑΣΑΡΧΕΙΟ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ						
Α/Α	ΑΡ.ΑΠΟΦΑΣΗΣ Δ/ΝΣΗΣ ΔΑΣΩΝ ΠΑΜΘ Η Δ/ΝΣΗ ΔΑΣΩΝ ΡΟΔΟΠΗΣ	ΦΕΚ	ΘΕΣΗ	ΑΙΤΙΑ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ	ΕΚΤΑΣΗ (στρ.)
1	656/ 25-2-2007	379 Δ7 23-8-2007	Κρυστάλλη-Διχάλα, (ηρώην) Δήμου Σώστη	ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΔΑΣΙΚΩΝ ΕΔΑΦΩΝ ΜΕ ΤΗ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΑΝΑΔΑΣΩΣΕΩΝ	Οριστική Μελέτη, Αριθ. Έγκρισης 2445/10-4-2006 Δ/ντή Δασών ΠΑΜΘ	872
2	4002/ 21-3-2011	75 Δ' /6-5-2011	Κρυστάλλη-Πόδα, Δήμου Ιάσμου	ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΔΑΣΙΚΩΝ ΕΔΑΦΩΝ ΜΕ ΤΗ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΑΝΑΔΑΣΩΣΕΩΝ	Οριστική Μελέτη Αριθ. Έγκρισης 46767/4534/ 23-8-2010 Δ/ντή Δασών ΠΑΜΘ	1510,49

Πηγή: Δ/ΝΣΗ ΔΑΣΩΝ ΡΟΔΟΠΗΣ (Έγγραφο με α.π. 23005/7-12-2011)

Παράρτημα ΙΙΙ: Εγκατεστημένες μονάδες στις ΒΙΠΕ της ΠΑΜΘ, και το υφιστάμενο καθεστώς λειτουργίας τους (εν λειτουργία ή μη)

(Πηγή: Στοιχεία Περιφέρειας ΑΜΘ)

Α/Α	ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
ΒΙΠΕ ΔΡΑΜΑΣ			
1	ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΑΒΕΕ	ΠΟΤΟΠΟΙΙΑ	
2	ΝΤΙΝΑΚΗΣ ΠΕΤΡΟΣ	ΣΟΛΕΣ ΥΠΟΔΗΜΑΤΩΝ	ΚΛΕΙΣΤΗ
3	ΜΕΓΑΛΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ	ΕΠΙΠΛΟΠΟΙΙΟ	
4	Χ. ΥΦΑΝΤΗΣ - ΔΙΑΝΟΜΕΣ ΕΒΡΟΥ ΑΕ	ΠΑΡΑΓΩΓΗ & ΕΜΠΟΡΙΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ	
5	ΖΑΦΕΙΡΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	ΕΠΙΠΛΟΠΟΙΙΟ	ΚΛΕΙΣΤΗ
6	ΛΟΥΛΟΥΔΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ & ΣΙΑ ΟΕ	ΕΠΙΠΛΟΠΟΙΙΟ	
7	Γ. ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ - ΜΑΡΜΑΡΑ ΔΡΑΜΑΣ	ΜΑΡΜΑΡΑ	
8	ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ ΠΑΝΑΓ. & ΣΙΑ ΟΕ	ΦΑΝΟΠΟΙΙΟ ΛΕΩΦΟΡΕΙΩΝ	
9	ΠΗΓΑΣΟΣ ΑΕ	ΑΣΦΑΛΤΙΚΑ	
10	ΠΑΥΛΙΔΗΣ Α.Ε.ΜΑΡΜΑΡΑ ΓΡΑΝΙΤΕΣ	ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΜΑΡΜΑΡΩΝ	
11	ΣΙΣΚΟΥ ΛΟΥΙΖΑ	ΕΠΙΠΛΟΠΟΙΙΟ	ΚΛΕΙΣΤΗ
12	ΓΕΡΟΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΧΡΥΣΑΦΗΣ	ΚΛΕΙΣΤΟ	
13	Χ.ΠΑΝΙΔΗΣ & ΣΙΑ ΟΕ	ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΕΙΔΗ-ΡΟΛΛΑ	
14	ΣΟΛΑΚΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ Α.Ε.	ΜΑΡΜΑΡΑ	
15	ΑΛΡΗΑ BANK	ΤΡΑΠΕΖΑ	ΚΛΕΙΣΤΗ
16	ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ ΘΕΟΔΩΡΑ	ΒΙΟΤΕΧΝΙΑ ΚΟΥΡΤΙΝΩΝ	
17	ΕΥΡΟΠΛΑΣΤ ΑΒΕΕ	ΣΥΝΘΕΤΙΚΑ ΚΟΥΦΩΜΑΤΑ ΡΟΛΛΑ	ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΙ ΣΕ ΤΕΛΩΝΕΙΟ 5000 ΤΜ ΚΑΙ ΣΕ ΥΔΡΑΜΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ 10402 ΤΜ
18	ΤΕΧΝΟΠΛΑΣΤΙΚΗ ΔΡΑΜΑΣ	ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΕΙΔΗ	
19	Δ. ΤΟΚΜΑΚΙΔΗΣ & ΣΙΑ Ο.Ε.	ΜΕΤΑΛΛΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	
20	ΚΑΡΑΚΕΛΛΕΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	ΟΙΚΙΑ	
21	ΣΤΕΦΑΝΙΔΗΣ ΣΑΒΒΑΣ		ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΙ ΣΕ ΜΑΥΡΟΠΟΥΛΟ ΧΡΗΣΤΟ
22	ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΔΡΑΜΑΣ	ΑΠΟΘΗΚΕΣ ΚΑΠΝΟΦΥΛΛΩΝ	ΚΛΕΙΣΤΗ
23	ΦΩΤΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ		ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΙ ΣΕ ΔΕΚΤΕ ΑΕ
24	ΠΟΥΛΙΟΥΔΗΣ ΣΤΕΡΓΙΟΣ	ΕΙΔΗ ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΙΚΗΣ	ΚΛΕΙΣΤΗ
25	ΤΑΛΩΣ ΡΟΜΠΟΤΙΚΗ ΑΒΕ	ΡΟΜΠΟΤΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	
26	ΤΑΣΙΟΥΛΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ		ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΙ ΣΕ ΖΗΣΠΟΥΛΟ ΜΙΧΑΗΛ
27	ΠΑΡΜΟ ΑΕ	ΜΑΡΜΑΡΑ	
28	ΙΡΙΣ ΑΕ / ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΣ Α.Ε.	ΜΕΤΑΛΛΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ ΚΑΙ ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ Φ/Β	
29	ΡΑΔΙΟΠΟΥΛΟΣ ΑΒΕΕ	ΞΗΡΟΙ ΚΑΡΠΟΙ	
30	MASS FASHION ΑΕ	ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ	
31	ΣΑΒΒΙΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΕΠΙΠΛΟΠΟΙΙΟ	
32	Ι.Χ. ΜΠΥΡΟΣ Κ ΣΙΑ Ε.Ε.	ΜΑΡΜΑΡΑ	
33	ΡΕΝΚΑΠ Α.Ε.	ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ ΚΑΛΩΔΙΩΝ	
34	ΧΑΤΖΟΓΛΟΥ ΦΩΤΕΙΝΗ & ΣΙΑ Ο.Ε.	ΚΟΥΦΩΜΑΤΑ ΑΛΟΥΜΙΝΙΟΥ	
35	ΝΕΤΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΝΕΔΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	- ΕΠΙΠΛΑ	ΚΛΕΙΣΤΗ
36	ΜΠΟΓΓΙΟΓΛΟΥ ΙΩΑΝΝΗΣ	ΕΠΙΠΛΟΠΟΙΙΟ	
37	Ο.Τ.Ε.	ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	
38	ΒΑΜΒΑΚΟΥΡΓΙΑ Κ.Σ. ΑΒΕΕ	ΕΚΚΟΚΙΣΤΗΡΙΟ ΒΑΜΒΑΚΟΣ	
39	ΜΑΡΟΥΣΗ Α.Β.Ε.Ε.	ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ - ΕΜΠΟΡΙΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ	
40	ΔΩΡΙΚΑ ΜΑΡΜΑΡΑ Α.Β.Ε.Ε.	ΕΜΠΟΡΙΑ & ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΜΑΡΜΑΡΟΥ	
41	ΦΡΑΓΚΟΥΛΗΣ ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ	ΚΡΕΑΤΟΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ	
42	ΟΓΗ ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΗ Α.Ε.	ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ	ΚΛΕΙΣΤΗ
43	ΒΟΡΕΑΣ ΑΠΟΣΤΑΓΜΑΤΑ Α.Ε.	ΠΟΤΟΠΟΙΙΑ	
44	ΑΦΟΙ ΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΙ Α.Ε.	ΕΙΔΗ ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΙΚΗΣ	
45	ΑΦΟΙ ΣΑΒΒΑΪΔΗ Ο.Ε.	ΚΡΕΑΤΟΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ	
46	ΜΑΥΡΟΠΟΥΛΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ	ΒΙΟΤΕΧΝΙΑ	
47	ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ ΣΑΒΒΑΣ	ΕΠΙΠΛΟΠΟΙΙΟ	ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΙ ΑΠΟ ΣΤΕΦΑΝΙΔΗΣ ΣΑΒΒΑΣ

A/A	ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
48	ΤΕΛΩΝΕΙΟ ΔΡΑΜΑΣ		
49	ΜΑΝΟΛΑΚΟΥ ΣΤΑΜΑΤΙΑ	ΞΥΛΙΝΕΣ ΠΟΡΤΕΣ ΚΑΙ ΚΟΥΦΩΜΑΤΑ	ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΙ ΑΠΟ ΕΥΡΟΠΛΑΣΤ ΑΒΕΕ 130026
50	ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ ΚΩΝ/ΝΟΣ	ΥΦΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙΠΛΩΝ-ΥΛΙΚΑ ΤΑΠΕΤΣΑΡΙΑΣ	ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΙ ΑΠΟ ΓΙΑΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ ΜΑΚΡΙΝΑ - ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ
51	ΔΕΠΑ ΑΕ (ΔΕΣΦΑ)	ΕΜΠΟΡΙΑ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ	
52	ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ ΒΟΛΟΥ Α.Ε.	ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ ΜΕΤΑΛΛΩΝ	ΚΛΕΙΣΤΗ
53	ΤΖΕΛΕΠΗ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ	ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗ ΚΡΕΑΤΟΣ	
54	ΨΑΘΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ του ΧΡΗΣΤΟΥ	ΚΛΕΙΣΤΟ	
55	ΖΗΣΟΠΟΥΛΟΣ ΜΙΧΑΗΛ & ΣΙΑ Ο.Ε.	ΦΩΤΟΤΥΠΙΚΑ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ	
56	ΑΦΟΙ ΓΚΑΝΗ ΑΒΕΕ	ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΞΥΛΟΥ	ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΙ ΑΠΟ ΤΑΣΙΟΥΛΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ
57	ΑΝΔΡΕΟΒΙΤΣ ΜΙΧΑΗΛ	ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ & ΕΜΠΟΡΙΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ	
58	RETIRE Α.Β.Ε.Ε.	ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ ΕΛΑΣΤΙΚΩΝ	
59	Ι. ΜΠΥΡΟΣ - Κ. ΠΑΠΠΟΣ & ΣΙΑ Ο.Ε.	ΑΠΟΘΗΚΕΥΤΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ ΕΤΟΙΜΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΜΑΡΜΑΡΟΥ	
60	Δ.Ε.Κ.Τ.Ε. Α.Ε.	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΜΕΤΑΛΛΙΚΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ	
61	ΓΟΥΝΑΤΙΔΗΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ	ΚΑΝΤΙΝΑ / ΚΥΛΙΚΕΙΟ	
62	ΟΥΖΟΥΝΗΣ ΒΑΣΙΛΗΣ	ΚΛΕΙΣΤΟ	ΚΛΕΙΣΤΗ
63	ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ	ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΞΥΛΟΥ	ΕΝΟΙΚΙΑΣΗ ΟΙΚΟΠΕΔΟΥ ΑΠΟ ΦΩΤΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟ 130033
64	Δ. ΜΑΥΡΟΠΟΥΛΟΣ Α.Β.Ε.Ε.	ΠΑΡΑΓΩΓΗ -ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΚΑΛΛΥΝΤΙΚΩΝ	ΟΙΚΟΠΕΔΟ
65	ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ ΜΑΚΡΙΝΑ		ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΙ ΣΕ ΜΑΝΟΛΑΚΟΥ ΣΤΑΜΑΤΙΑ
66	ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ		ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΙ ΣΕ ΜΑΝΟΛΑΚΟΥ ΣΤΑΜΑΤΙΑ
67	ΝΕΔΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΞΥΛΟΥ (ΕΞ ΑΔΙΑΙΡΕΤΟΥ ΤΟ ΟΙΚΟΠΕΔΟ ΜΕ ΝΕΔΗ ΔΗΜΗΤΡΙΟ)	
68	MGI ΜΑΡΜΑΡΑ ΓΡΑΝΙΤΕΣ ΔΙΕΘΝΗΣ FHL ΑΒΕΕ	ΜΑΡΜΑΡΑ ΓΡΑΝΙΤΕΣ	
69	ΦΑΕΘΩΝ Α.Ε.	ΦΩΤΟΒΟΛΤΑΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΓΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	
70	ΦΩΤΟΚΒΑΝΤΟΥΜ Α.Ε.	ΦΩΤΟΒΟΛΤΑΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΓΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	
71	ΕΤΗΛΑ Α.Β.Ε.Ε.	ΞΥΛΙΝΕΣ & ΜΕΤΑΛΛΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	
72	ΥΔΡΑΜΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΑΒΕΕ	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΕΜΠΟΡΙΑ ΣΥΝΘΕΤΙΚΩΝ ΚΟΥΦΩΜΑΤΩΝ ΡΟΛΩΝ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ ΠΑΡΕΜΦΕΡΩΝ ΕΙΔΩΝ.	ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΙ ΑΠΟ ΕΥΡΟΠΛΑΣΤ ΑΒΕΕ
73	ΜΕΓΑΛΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ & ΣΙΑ Ο.Ε.	ΕΠΙΠΛΑ ΚΟΥΖΙΝΑΣ	
74	ΜΠΕΣΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	ΚΛΕΙΣΤΟ	ΚΛΕΙΣΤΟ
75	ARC ENERGY Α.Ε.	ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΜΕ ΦΩΤΟΒΟΛΤΑΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	
76	ΣΠΥΡΙΔΗΣ ΑΝΕΣΤΗΣ	ΒΙΟΤΕΧΝΙΑ ΚΕΝΤΗΜΑΤΩΝ	
ΒΙΠΕ ΚΑΒΑΛΑΣ			
1	ALPINE BAU – ΑΤΤΙΚΑΤ –ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ – ΑΕΓΕΚ	ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	ΚΛΕΙΣΤΗ
2	ECOM ΧΑΡΤΙΚΑ Μ.Ε.Π.Ε.	ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΕΙΔΗ ΓΡΑΦΕΙΟΥ	
3	M.M.S. Α.Ε.	ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ ΜΑΡΜΑΡΟΥ	
4	MAC PAC ΑΒΕΕ	ΥΛΙΚΑ ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑΣ	
5	ΑΒΔΗΜΝΙΩΤΗΣ ΤΡΟΦΕΑΣ Α.Ε.	ΤΡΟΦΙΜΑ	Πρ. LIDNER
6	ΑΛΚΥΩΝ Α.Ε.	ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	
7	ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ ΒΟΛΟΥ Α.Ε.	ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ ΜΕΤΑΛΛΩΝ	
8	ΑΣΛΑΝΙΔΟΥ ΤΑΤΙΑΝΑ	ΔΟΡΥΦΟΡΙΚΕΣ ΚΕΡΑΙΕΣ	Δεν άρχισε κατασκευή
9	ΑΤΛΑΝΤΙΣ Α.Ε.	ΑΣΦΑΛΤΙΚΑ ΓΑΛΑΚΤΩΜΑΤΑ	
10	ΑΦΟΙ ΔΑΟΥΤΣΑΛΗ Ο.Ε.	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑ ΨΥΓΕΙΑ	
11	ΑΦΟΙ ΔΙΝΑΚΗ Ο.Ε.	ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΙΜΩΝ ΥΛΙΚΩΝ	
12			
13	ΑΦΟΙ ΚΑΡΑΜΕΛΙΔΗ Ο.Ε.	ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΜΑΡΜΑΡΩΝ	
14	ΑΦΟΙ ΧΑΤΖΗΒΑΡΥΤΗ	ΜΗΧΑΝΟΥΡΓΕΙΟ ΕΛΑΣΜΑΤΟΥΡΓΕΙΟ	Δεν άρχισε κατασκευή
15	Β. ΒΑΣΙΛΑΜΙΔΗΣ & ΣΙΑ ΑΒΕΕ	ΕΙΔΗ ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΙΚΗΣ	
16	ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ ΣΩΚΡΑΤΗΣ Α.Ε.	ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΚΤΙΡΙΑ	
17	ΒΙΚΕΛΙΔΗΣ –ΧΡΥΣΑΝΘΙΔΗΣ & ΣΙΑ	ΒΙΟΜ. ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΙΚΗΣ	

A/A	ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
	A.B.E.E.		
18	ΓΚΟΥΣΤΕΡΑ Α.Ε.	ΒΙΟΛΟΓΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	
19	Γ. ΙΩΣΗΦΙΔΗΣ & ΣΙΑ Ο.Ε.	ΦΥΤΟΚΕΝΤΡΟ ΕΛΑΙΟΥΡΓΕΙΟ	Εποχιακή λειτουργία
20	ΓΑΛΑΚΤΙΔΗΣ Α.Ε.	ΚΡΕΑΤΟΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ	
21	ΓΑΛΑΝΟΣ – ΖΑΧΟΠΟΥΛΟΣ ΑΒΕΕ ΒΙΕΜΕΚ Α.Β.Ε.Ε.	ΜΕΤΑΛΛΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	
22	ΓΕΝΙΚΗ ΜΑΡΜΑΡΩΝ Α.Ε.	ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΜΑΡΜΑΡΩΝ	
23	ΓΕΩΡΓ. ΑΞΑΡΛΗΣ	ΑΝΑΓΟΜΩΣΕΙΣ ΠΥΡ/ΣΤΗΡΩΝ	
24	Δ.Ε.Π.Α. Α.Ε.	ΕΓΚ/ΣΗ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ	Εγκατάσταση Ελέγχου
25	ΦΑΓΕ	ΔΙΑΝΟΜΗ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΙΚΩΝ	
26	ΕΚΚΟΚΚΙΣΤΗΡΙΑ ΚΑΒΑΛΑΣ Α.Ε.	ΕΚΚΟΚΚΙΣΤΗΡΙΟ	Εποχιακή λειτουργία
27	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΙΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.	ΑΠΟΘΗΚΕΣ	Αποθήκη υλικών
28	ΕΝΩΣΗ ΓΕΩΡ. ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ	ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ	
29	Ι. ΣΤΕΦΑΝΙΔΗΣ-Μ. ΠΟΥΡΣΑΪΤΙΔΟΥ	ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ & ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΜΕΓΑΛΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ	
30	Ι. ΦΑΚΑΣ	ΕΙΔΗ ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑΣ ΑΠΟ ΧΑΡΤΙ	
31	ΙΩΣΗΦΙΔΗΣ ΑΒΕΕ	ΕΙΔΗ ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΙΚΗΣ	
32	Κ. ΖΑΦΡΑΝΑΣ Α.Ε.- Microfill	ΓΕΜΙΣΤΙΚΑ ΥΛΙΚΑ ΜΑΡΜΑΡΟΥ	Δεν άρχισε κατασκευή
33	ΚΑΜΠΑΝΑΣ ΝΙΚ. – ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ Ε.Ε.	ΞΥΛΟΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	ΚΛΕΙΣΤΗ
34	ΚΑΤΣΙΚΑΡΗΣ ΑΘ. & ΣΙΑ Ο.Ε.	ΞΥΛΙΝΑ ΕΠΙΠΛΑ	
35	ΚΥΡΙΑΚΙΔΟΥ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ - "ΜΠΡΟΥΤΖΟΤΕΧΝΙΚΗ ΚΑΒΑΛΑΣ"	ΕΙΔΗ ΑΠΟ ΕΥΓΕΝΗ ΜΕΤΑΛΛΑ	Πρ. ΧΤΕΝΑΣ ΣΤΑΥΡΟΣ
36	ΚΥΨΕΛΗ ΑΒΕΕ	ΑΡΤΟΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ	Διακοπή λειτουργίας - Πτώχευση
37	ΚΩΣΤΙΔΗΣ ΠΕΤΡΟΣ & ΣΙΑ Ο.Ε	ΔΙΑΝΟΜΗ ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	Δεν άρχισε κατασκευή
38	Μ. ΓΚΟΓΚΟΥ & ΣΙΑ Ο.Ε.	ΓΛΑΚΤΟΜΙΚΑ	
39	Μ. ΤΣΟΥΛΦΙΔΗΣ	ΜΗΧΑΝΟΥΡΓΕΙΟ	Δεν άρχισε κατασκευή
40	ΤΣΟΥΤΣΟΥ ΑΡΡΥΡΩ Ε.Ε.	ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΜΑΡΜΑΡΟΥ	Ενοικιασμένη χωρίς έγκριση
41	ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΑ ΜΑΡΜΑΡΑ Α.Ε.	ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΕΞΟΥΣΗ ΜΑΡΜΑΡΟΥ	
42	ΜΑΡΙΑ ΣΙΔΗΡΕΛΛΗ	ΕΝΥΔΡΙΑ	Δεν άρχισε κατασκευή
43	ΜΑΡΜΑΡΑ ΛΑΖΑΡΙΔΗ Α.Ε.	ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΜΑΡΜΑΡΟΥ	Σε διεκδίκηση για αναστροφή
44	ΜΑΡΜΑΡΑ ΜΙΧΕΛΑΚΗ Α.Ε.	ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΜΑΡΜΑΡΟΥ	
45	ΜΑΡΜΑΡΑ ΝΑΞΟΥ ΑΒΕΕ	ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΜΑΡΜΑΡΟΥ	
46	Χ. ΠΑΝΤΑΖΟΓΛΟΥ & ΣΙΑ Ο.Ε	ΟΠΤΙΚΑ	
47	ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ ΣΠΥΡΟΣ & ΣΙΑ Ο.Ε.	ΞΥΛΟΥΡΓΕΙΟ	Δεν άρχισε κατασκευή
48	ΝΕΤΜΑΚ - ΑΘ. ΚΑΛΑΪΤΖΗΣ Ε.Π.Ε.	ΕΙΔΗ ΑΛΙΕΙΑΣ	-
49	ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΟΥΡΑΤΗΣ	ΨΥΓΕΙΑ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ	
50	Ο. ΒΡΥΖΑΣ -Ι. ΝΤΩΝΤΗΣ Ο.Ε.	ΞΗΡΑΝΤΗΡΙΟ	Εποχιακή λειτουργία
51	ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΑΕΒΕ	ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ	ΚΛΕΙΣΤΗ
52	ΠΑΥΛΟΣ ΤΡΙΦΩΝΙΔΗΣ Α.Ε.	ΙΧΘΥΡΑ	
53	Σ. ΓΕΩΡΓΟΥΛΙΑΣ Α.Ε.	ΕΜΠΟΡΙΑ ΔΙΑΝΟΜΗ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΣ	
54	ΣΑΜΕΡΚΑΣ Α.Ε.	ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
55	ΣΟΥΛΗΣ Α.Β.Ε.Ε.	ΕΙΔΗ ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑΣ ΦΡΟΥΤΩΝ & ΚΗΠΕΥΤΙΚΩΝ	
56	Γ. & ΣΙΑ Ο.Ε.	ΑΝΑΓΟΜΩΣΗ ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΗΡΩΝ	Υπό κατασκευή
57	ΤΑΙΝΙΟΠΛΕΚΤΙΚΗ Α.Ε.	ΚΟΡΔΟΝΙΑ - ΤΑΙΝΙΕΣ	
58	ΦΕΡΣΙΔΟΥ – ΛΑΔΑ & ΣΙΑ Ε.Ε.	ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΨΥΞΗΣ	Δεν άρχισε κατασκευή
59	ΦΙΛΙΠΠΟΣ Α.Ε.	ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
ΒΙΠΕ ΞΑΝΘΗΣ			
1	ΜΑΧΙ ΑΒΕΕ	ΣΤΡΩΜΑΤΑ -ΥΠΟΣΤΡΩΜΑΤΑ	πρ. COCOMAT AE – GREEN COTTON AE
2	COTON SOFT ΑΒΕΕ	ΠΛΕΚΤΑ ΕΙΔΗ	
3	LEON GAS AE	ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΕΣ ΥΓΡΑΕΡΙΟΥ	
4	Τ. ΧΑΝΤΖΗΜΕΣΤΗΣ ΖΗΡΟΣ ΑΕΒΕ OVER VALUE	ΕΞΩΡΟΥΧΑ	ΚΛΕΙΣΤΗ
5	THRACE ΣΑΡΑΝΤΗΣ Α.Ε.	ΣΑΚΟΙ BIG BAGS	
6	ΑΤΕ Α.Ε.	ΠΛΕΚΤΑ ΕΙΔΗ	ΚΛΕΙΣΤΗ πρ. YAMCOTEX
7	ΑΘΛΗΤ. ΕΝΔ. ΘΡΑΚΗΣ ΑΕ	ΑΘΛΗΤΙΚΑ ΕΝΔΥΜΑΤΑ	ΚΛΕΙΣΤΗ
8	ΑΛΛΑΝΤΙΚΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΑΒΕΕ	ΑΛΛΑΝΤΙΚΑ	ΚΛΕΙΣΤΗ
9	ΑΛΟΥΜΙΝΙΟ ΞΑΝΘΗΣ ΜΠΛΕΤΣΑΣ Ε.Π.Ε.	ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΑΛΟΥΜΙΝΙΟΥ	
10	ΑΦΟΙ ΤΣΑΤΣΟΥΛΗ ΑΒΕΕ - ROYAL	ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΛΑΧΑΝΙΚΩΝ	
11	ΒΙΟΚΕΡ ΑΕ	ΚΕΡΙΑ	
12	ΒΙΟΜΕΚΑΤ ΕΠΕ	ΜΕΤΑΛΛΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	ΚΛΕΙΣΤΗ

A/A	ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
13	ΓΡΑΜΜΗ ΑΕ	ΕΙΔΗ ΑΠΟ ΞΥΛΟ	ΚΛΕΙΣΤΗ
14	Δ. ΧΑΣΑΠΗΣ & ΣΙΑ ΟΕΒΕ	ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗ ΚΡΕΑΤΩΝ	
15	ΔΑΣΤΕΡΙΔΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ	ΤΑΠΕΤΣΑΡΙΕΣ ΣΑΛΟΝΙΑ ΣΚΕΛΕΤΟΙ	
16	ΔΑΣΤΕΡΙΔΗΣ ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ	ΤΑΠΕΤΣΑΡΙΕΣ ΣΑΛΟΝΙΑ ΣΚΕΛΕΤΟΙ	
17	ΔΟΜΙΚΑ ΥΛΙΚΑ ΘΡΑΚΗΣ ΑΒΕΕ	ΔΟΜΙΚΑ ΥΛΙΚΑ	ΚΛΕΙΣΤΗ
18	ΕΒΡΟΦΑΡΜΑ ΑΒΕΕ	ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΙΚΑ	
19	ΕΥΡΟΠΛΑΣΤΙΚΗ ΑΕ	ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΕΙΔΗ ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑΣ	ΚΛΕΙΣΤΗ
20	ΘΕΟΦΥΛΑΚΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	ΑΡΤΟΠΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ - ΠΙΤΣΕΣ	
21	Μ. ΣΟΛΑΚΙΑΝ ΑΒΕΕ	ΚΟΡΔΟΝΙΑ	
22	ΜΑΡΜΑΡΑ ΠΟΥΛΙΟΣ ΑΕ	ΜΑΡΜΑΡΑ	
23	ΜΕΒΓΑΛ ΑΕ	ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΙΚΑ	
24	ΜΥΛΟΙ ΓΕΩΡΓΙΟΥ	ΑΛΕΥΡΟΜΥΛΟΙ	ΚΛΕΙΣΤΗ
25	Ν.ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ & ΣΙΑ ΟΕ	ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ	
26	ΝΑΣΗΣ ΑΒΕΕ	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑ ΨΥΓΕΙΑ	ΚΛΕΙΣΤΗ
27	ΞΑΝΘΗ ΑΕ	ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΙΚΑ	
28	ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΘΡΑΚΗΣ Α.Ε. (πρ. ΑΝΑΠΛΑΣΤ) ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ Β	ΣΑΚΟΙ BIG BAGS	
29	ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ	ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ	
30	ΠΥΡ/ΚΑ ΒΟΡ. ΕΛΛ. ΑΕ (GROUP LION)		
31	ΣΕΚΑΠ ΑΕ+ΒΙΟ ΑΒΕΕ	ΚΑΠΝΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ	
32	ΣΟΓΙΑ Β.ΕΛΛΑΔΟΣ ΑΕΒΕ (ΣΟ.ΒΕ. Α.Ε.)	ΞΗΡΑΝΣΗ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	
33	ΤΑΣΕΛΑΡΙΔΗΣ ΜΑΝΘΟΣ	ΧΑΛΒΑΔΟΠΟΙΙΑ	
34	ΤΥΠΟΓΡΑΜΜΑ ΑΕ	ΕΚΤΥΠΩΣΕΙΣ	
35	ΦΡΑΓΚΟΥΛΗΣ Ο.Ε.	ΕΜΠΟΡΙΑ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ ΥΛΙΚΩΝ	
ΒΙΠΕ ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ			
1	ΑΛΦΑ ΒΕΤΑ-ROTO ΑΒΕΕ	ΕΥΚΑΜΠΤΑ ΥΛΙΚΑ ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑΣ	
2	BENJAMIN MOORE MEDITERR.SA	ΧΡΩΜΑΤΑ	
3	ΒΕΤΑΝΕΤ ΑΒΕΕ	ΣΥΣΤΗΜ ΑΤΑ ΟΡΓΑΝΟΜΕΝΗΣ ΔΟΜΗΣΗΣ	ΚΛΕΙΣΤΗ
4	BOLERO- ΖΑΧΑΡΩΔΗ ΘΡΑΚΗΣ ΑΕ	ΖΑΧΑΡΩΔΗ ΠΡΟΙΟΝΤΑ	
5	ΔΙΑΧΟΝ ΑΒΕΕ	ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΦΙΛΜ ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑΣ	
6	ELVIPLAST Α.Ε.Β.Ε.	ΠΛΑΣΤΙΚΟΙ ΣΑΚΟΙ	
7	EUROSAN S.A.	ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΒΙΟΜΗΧ ΕΙΚΟΝΑΣ-ΕΞΥΠΝΕΣ ΚΑΡΤΕΣ, CD	
8	FANWARE ΑΕ	ΑΘΛΗΤΙΚΑ ΕΝΔΥΜΑΤΑ	ΚΛΕΙΣΤΗ
9	K.S. ΕΛΛΑΣ Α.Ε.	ΚΡΟΥΝΟΠΟΙΪΑ	ΚΛΕΙΣΤΗ
10	LIFE-T ΛΙΠΑΣΜΑΤΑ & ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΘΡΑΚΗΣ Α.Ε.	ΥΓΡΑ ΛΙΠΑΣΜΑΤΑ & ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΕΙΔΗ ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑΣ	
11	MARGIN BANK Α.Ε.	ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ	ΚΛΕΙΣΤΗ
12	MEDICAL TECHNO SUPPLIES ΑΕΒΕ	ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΑ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΑ ΥΛΙΚΑ	ΚΛΕΙΣΤΗ (σε πτώχευση)
13	POLYFORM MANUFACTURING ΕΠΕ	ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΡΗΤΙΝΩΝ	ΚΛΕΙΣΤΗ
14	PRISMA Α.Ε.	ΚΥΛΙΝΔΡΟΙ ΒΑΘΥΤΥΠΙΑΣ	
15	SIFREN Α.Ε.	ΤΑΚΑΚΙΑ ΦΡΕΝΩΝ	ΜΟΝΟ ΕΜΠΟΡΕΙΑ
16	SUNLIGHT RECYCLING ΑΒΕΕ	ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ ΜΠΑΤΑΡΙΩΝ	ΥΠΟ ΑΝΕΓΕΡΣΗ
17	ΑΛ-ΑΝ Α.Ε.	ΑΛΥΣΙΔΕΣ ΑΝΕΛΚΥΣΤΗΡΩΝ	ΚΛΕΙΣΤΗ
18	ΑΛΟΥΚΟΜ ΑΕ	ΠΡΟΦΙΛ ΑΛΟΥΜΙΝΙΟΥ	
19	ΑΛΦΙΝ Α.Ε.	ΠΡΟΦΙΛ ΑΛΟΥΜΙΝΙΟΥ	
20	ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ Α.Ε.	ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ ΜΕΤΑΛΛΩΝ, ΠΛΑΣΤΙΚΩΝ,ΧΑΡΤΙΟΥ & ΓΥΑΛΙΟΥ	
21	ΑΝΤΩΝΗΣ ΤΣΙΛΙΓΓΙΡΗΣ Α.Ε. "ΕΒΙΤΑ"	ΠΛΕΚΤΗΡΙΟ	
22	ΑΡΤΕΜΙΣ ΠΛΗΡ/ΚΗ ΑΕ	ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΣΕ CD-ROM	ΚΛΕΙΣΤΗ (ημιτελής)
23	ΑΡΤ ΠΑΚΕΤ Α.Ε.	ΓΗΠΕΔΟ	ΚΛΕΙΣΤΗ
24	ΑΤΕ (πρ. ΚΖΥ)	ΗΛΕΚΤΡΟΔΙΑ	ΚΛΕΙΣΤΗ
25	ΑΦΟΙ ΑΡΒΑΝΙΤΗ ΑΕΒΕ	ΕΠΙΠΛΟΠΟΙΪΑ	
26	ΑΦΟΙ ΠΛΙΑΤΣΙΚΑ ΕΠΕ	ΣΟΛΕΣ ΓΙΑ ΥΠΟΔΗΜΑΤΑ	ΚΛΕΙΣΤΗ
27	ΑΦΟΙ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΠΟΥΛΟΙ ΑΕ – ΖΥΜΑΡΙΚΑ STAR	ΖΥΜΑΡΙΚΑ	ΚΛΕΙΣΤΗ
28	ΑΦΟΙ ΧΑΣΑΠΗ ΑΒΕΕ	ΠΟΤΟΠΟΙΪΑ	ΚΛΕΙΣΤΗ
29	ΑΧΑΙΚΑ ΠΛΑΣΤΙΚΑ Α.Ε. & KRONE Ε.Π.Ε.	ΠΛΑΣΤΙΚΟΙ ΣΑΚΟΙ	
30	ΒΑΡΩΦΥΤ Α.Ε.	ΑΡΩΜΑΤΙΚΑ ΦΥΤΑ	ΚΛΕΙΣΤΗ
31	ΒΙΜΕΚΑΤ ΑΒΕΕ	ΜΕΤΑΛΛΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	
32	ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΑΕΡΙΑ ΘΡΑΚΗΣ Α.Ε.	ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΑΕΡΙΑ	ΚΛΕΙΣΤΗ
33	ΒΙΟΦΛΕΣ ΑΕ	ΦΛΕΞΟΓΡΑΦΙΕΣ	ΚΛΕΙΣΤΗ
34	Γ. & Ι. ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ ΑΒΕΕ	ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΕΙΔΗ ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑΣ	Ενοικιάστηκε στην ALFA BETA ROTO
35	Γ. ΔΡΙΝΗΣ Α.Ε.	ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΞΥΛΟΥ	ΚΛΕΙΣΤΗ
36	Γ. ΚΑΡΑΠΙΠΕΡΗ & ΣΙΑ ΑΕΒΕ	ΚΑΡΦΩΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	ΚΛΕΙΣΤΗ

A/A	ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
37	ΓΑΙΑ ΘΑΚΗΣ ΑΕ	ΠΡΟΤΗΓΑΝΙΣΜΕΝΕΣ ΠΑΤΑΤΕΣ	ΚΛΕΙΣΤΗ
38	Δ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΗΣ & ΣΙΑ ΟΕ	ΑΔΡΑΝΗ ΥΛΙΚΑ	Εκτός ΒΙ.ΠΕ.
39	ΔΕΗ ΑΕ / ΚΜΕΕ ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ ΔΕΘ ΑΗΣ ΚΟΜΟΤ.	ΗΛΕΚΤΡΙΚΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ	
40	ΔΕΠΑ Α.Ε.	ΦΥΣΙΚΟ ΑΕΡΙΟ	Εγκατάσταση Ελέγχου
41	ΔΙΑΤΡΗΤΑ ΘΕΜΕΛΗ ΑΕ	ΔΙΑΤΡΗΤΕΣ ΛΑΜΑΡΙΝΕΣ	
42	ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΚΘΕΣΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΑΝ.	ΕΚΘΕΣΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ	
43	ΜΑΚ.-ΘΡΑΚΗΣ		
44	ΕΒΡΟΦΑΡΜΑ ΑΒΕΕ	ΓΗΠΕΔΟ	ΚΛΕΙΣΤΗ
45	ΕΚΚΟΚΙΣΤΗΡΙΑ ΘΡΑΚΗΣ ΑΕ	ΕΚΚΟΚΙΣΤΗΡΙΟ	
46	ΕΚΟΠΛΙΝ ΕΛΛΑΣ ΑΒΕΕ	ΡΥΘΜΙΣΤΕΣ ΑΕΡΙΩΝ	
47	ΕΛ. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΠΕΡΙΝΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΑΕΒΕ -HELESI	ΚΑΔΟΙ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ	
48	ΕΛΒΙΟΜΕΤ Α.Ε.	ΜΕΤΑΛΛΟΠΟΙΗΣΗ ΦΙΛΜ	ΚΛΕΙΣΤΗ
49	ΕΛΛΗΝ.ΣΥΝΘΕΤΙΚΑ ΥΛΙΚΑ ΑΕΒΕ - "HELCO"	ΔΙΑΦΟΡΑ ΣΥΝΘΕΤΙΚΑ ΥΛΙΚΑ	
50	ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΕΡΜΑΤΩΝ	πρ. ΔΕΡΜΑΚΟ Α.Ε.
51	ΕΜΦΙΑΛΩΣΗ ΑΕΡΙΟΥΧΩΝ ΠΟΤΩΝ ΑΕ	ΑΕΡΙΟΥΧΑ ΠΟΤΑ	ΚΛΕΙΣΤΗ
52	ΕΝΩΜΕΝΗ ΚΛΩΣΤΟΥΦΑΝΤΟΥΡΓΙΑ Α.Ε.	ΑΘΛΗΤΙΚΑ ΕΙΔΗ	ΚΛΕΙΣΤΗ
53	ΕΤΕΠΑΛ ΑΕ	ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ ΑΛΟΥΜΙΝΙΟΥ	Θυγατρική ΑΛΦΙΝ
54	ΕΤΠΑ-ΠΡΟΒΟΛΗ LABELS ΑΕ	ΑΥΤΟΚΟΛΛΗΤΕΣ ΕΤΙΚΕΤΕΣ	
55			
56	ΖΥΘΟΠΟΙΙΑ ΜΑΚΕΔ. -ΘΡΑΚΗΣ ΑΕ	ΖΥΘΟΠΟΙΪΑ	
57	ΘΡΑΒΙΑΛΑΤ ΑΕ	ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΛΑΑΤΟΣ	ΚΛΕΙΣΤΗ
58	Ι. ΔΟΥΚΙΔΗΣ&ΥΙΟΣ ΟΕ	ΤΥΡΟΚΟΜΕΙΟ	
59	ΙΝΤΕΡΠΛΑΣΤ ΑΕ	ΠΛΑΣΤΙΚΟΙ ΣΩΛΗΝΕΣ & ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ	
60	ΙΝΤΕΡΧΑΛΚΟ ΑΕ	ΜΑΡΜΕΛΑΔΕΣ	ΚΛΕΙΣΤΗ
61	ΙΣΜΑΪΛ ΓΙΟΥΣΟΥΦ	ΞΥΛΟΥΡΓΕΙΟ	Εκτός ΒΙΠΕ
62	ΙΧΘΥΟΤΡΟΦΕΙΑ ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ ΑΕ	ΙΧΘΥΟΤΡΟΦΕΙΟ	ΚΛΕΙΣΤΗ
63	ΙΩΑΝΝΟΥ ΑΕ	ΠΡΟΤΗΓΑΝΙΣΜΕΝΕΣ ΠΑΤΑΤΕΣ - ΚΑΤΕΨΥΓΜΕΝΑ ΑΓΡ. ΠΡΟΪΟΝΤΑ	
64	Κ. ΧΙΟΝΗΣ & ΣΙΑ ΑΒΕΕ	ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ	ΚΛΕΙΣΤΗ
65	ΚΑΚΡΕΛΗΣ -ΝΑΤΖΗΣ ΟΘΩΝ	ΠΡΑΤΗΡΙΟ ΚΑΥΣΙΜΩΝ	Εκτός ΒΙ.ΠΕ.
66	ΚΑΝΤΙΑ ΕΠΕ-ΑΡΩΜΑΤΙΚΑ ΦΥΤΑ & ΒΟΤΑΝΑ	ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΜΑΛΛΙΟΥ & ΑΡΩΜΑΤ. ΦΥΤΩΝ	ΚΛΕΙΣΤΗ
67	ΚΛΩΣΤΗΡΙΑ ΘΡΑΚΗΣ ΑΒΕΕ	ΚΛΩΣΤΗΡΙΟ	
68	ΚΡΕΚΟΜ ΑΕ	ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗ ΚΡΕΑΤΩΝ	Ημιτελής
69	ΛΙΠΑΝΤΙΚΑ ΘΡΑΚΗΣ ΑΕ	ΑΝΑΓΕΝΝΗΜΕΝΑ ΛΑΔΙΑ	ΚΛΕΙΣΤΗ
70	ΛΥΚΑΡΤΖΗΣ ΕΜΜ.	ΕΙΔΗ ΟΡΘΟΔΟΝΤΙΚΗΣ	Δεν άρχισε κατασκευή
71			
72	Μ. ΣΑΡΡΗΣ Α.Ε	ΥΠΟΔΗΜΑΤΟΠΟΙΪΑ	ΚΛΕΙΣΤΗ
73	ΜΑΡΩΝ Α.Ε. (ΕΥΡΩΕΚΤΥΠΩΤΙΚΗ ΑΕ)	ΕΚΤΥΠΩΣΕΙΣ	ΚΛΕΙΣΤΗ
74	ΜΕΤΑΛΛΟΝ Α.Ε.	ΜΕΤΑΛΛΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	
75	ΝΕΝΤΙΜ Α.Β.Ε.Ε.	ΕΤΟΙΜΑ ΓΕΥΜΑΤΑ -ΓΛΥΚΑ	
76	ΝΙΚΗ ΤΖΕΛΕΠΙΔΟΥ & ΣΙΑ ΟΕ	ΧΑΛΒΑΔΕΣ	Περιορισμένη λειτουργία
77	ΟΛΥΜΠΙΚ ΦΙΛΤΕΡ ΑΒΕΕ	ΦΙΛΤΡΑ ΑΕΡΟΣ ΜΗΧ/ΤΩΝ	
78	ΟΞΥΜΑΧΟΝ ΑΕ	ΚΕΡΑΜΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	ΚΛΕΙΣΤΗ
79	Π. ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ ΑΕ	ΒΑΦΕΙΟ-ΦΙΝΙΡΙΣΤΗΡΙΟ	ΚΛΕΙΣΤΗ
80	ΠΑΛΚΟ Α.Ε.	ΠΛΕΚΤΗΡΙΟ ΥΦΑΣΜΑΤΩΝ	
81	ΠΛΕΚΤΗΡΙΑ ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ ΑΕΒΕ	ΠΛΕΚΤΑ ΕΝΔΥΜΑΤΑ	ΚΛΕΙΣΤΗ
82	ΠΟΤΟΠΟΙΪΑ-ΟΙΝΟΠΟΙΪΑ ΘΡΑΚΗΣ Α.Ε.	ΠΟΤΟΠΟΙΪΑ	
83	ΡΕΚΟΡ ΜΠΑΤΑΡΙΕΣ ΑΕ	ΜΠΑΤΑΡΙΕΣ ΑΥΤ/ΤΩΝ	ΚΛΕΙΣΤΗ
84	"ΝΟΒΑ -ΣΥΣΣΩΡΕΥΤΕΣ ΕΠΕ		
85	ΣΕΛΜΑΝ ΑΕ	ΞΥΛΕΙΑ ΠΑΝΤΟΣ ΤΥΠΟΥ	
86	ΣΕΝΙ ΑΒΕΕ	ΚΑΛΛΥΝΤΙΚΑ - ΕΙΔΗ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ	
87	ΣΩΛΗΝΟΥΡΓΕΙΑ ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ Α.Ε.	ΜΟΡΦΟΣΩΛΗΝΕΣ ΚΥΛ/ΚΟΙ & ΣΙΔ/ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	
88	ΤΕΚΤΩΝ ΑΕ	ΕΤΟΙΜΟ ΣΚΥΡΟΔΕΜΑ	
89	ΤΟΥΛΙΠ ΑΒΕΕ	ΚΑΡΑΜΕΛΕΣ - ΣΟΚΟΛΑΤΕΣ.	
90	ΥΠΟΔΗΜΑΤΟΠΟΙΪΑ ΡΟΔΟΠΗΣ Α.Ε.Β.Ε.	ΥΠΟΔΗΜΑΤΟΠΟΙΪΑ	Ενοικιάστηκε στην ALFA BETA ROTO
91	ΧΑΛΒΑΔΟΠΟΙΪΑ ΡΟΔΟΠΗΣ ΑΕ	ΧΑΛΒΑΔΟΠΟΙΪΑ	ΚΛΕΙΣΤΗ
92	ΧΑΡΤΟΠΟΙΪΑ ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ Α.Ε.	ΧΑΡΤΟΠΟΙΪΑ	
93	ΧΑΤΖΗΛΟΥΚΑΣ ΑΕ	ΦΟΡΜΑΛΔΕΨΗ -ΧΗΜΙΚΑ ΚΟΛΕΣ ΤΕΧΝΙΤΗΣ ΞΥΛΕΙΑΣ	
94	ΨΗΦΙΑΚΗ ΤΕΧΝΟΛ.ΘΡΑΚΗΣ ΑΕ -Digi Thrace	ΜΗΤΡΕΣ ΨΗΦΙΑΚΩΝ ΔΙΣΚΩΝ	ΚΛΕΙΣΤΗ

A/A	ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
95	ΩΡΙΩΝ ΑΤΕΒΕ	ΕΤΟΙΜΟ ΣΚΥΡΟΔΕΜΑ	Ημιτελής
ΒΙΠΕ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ			
1	ALFA MECHANICS ΑΕΒΕ	ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΠΡΟΦΙΛ ΑΛΟΥΜΙΝΙΟΥ	ΚΛΕΙΣΤΗ
2	ARTISTI CONSTRUCTION ΑΕ	ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ	ΑΝΕΝΕΡΓΟ ΠΡΟΣΩΡΙΝΑ
3	CHAMPIGNON HELLAS ΑΕ	ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΜΑΝΙΤΑΡΙΩΝ	ΚΛΕΙΣΤΗ
4	ELDON'S A.E.B.E.	ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΟΡΥΚΤΕΛΑΙΩΝ-ΛΙΠΑΝΤΙΚΩΝ	ΚΛΕΙΣΤΗ
5	EVROS LEAD ΑΕ	ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΣΚΑΓΙΩΝ & ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗΣ ΜΟΛΥΒΔΟΥ	
6	GREEN OIL ΑΕΒΕ	ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΟ	
7	HELLAS FIBRE A.E.	ΠΟΛΥΕΣΤΕΡΙΚΑ ΦΥΛΛΑ	ΚΛΕΙΣΤΗ
8	HORIZON ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Ε.	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΟΛΚΛΗΡΩΜΕΝΟΥ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	Δεν άρχισε κατασκευή
9	LUNCHEON MEAT ΕΒΡΟΥ ΑΕ	ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΑΛΛΑΝΤΙΚΩΝ	
10	STRAPTECH ΑΕ	ΑΥΤΟΚΟΛΛΗΤΕΣ ΤΑΙΝΙΕΣ ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑΣ - ΧΑΡΤΙΝΟΙ ΚΥΛΙΝΔΡΟΙ	
11	ASTRIA ΑΕ	ΣΥΜΠΙΕΣΤΕΣ ΟΙΚΙΑΚΩΝ ΨΥΓΕΙΩΝ	ΚΛΕΙΣΤΗ
12	ΑΘΛΗΤΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ ΘΡΑΚΗΣ Α.Ε. - DYNAMIC	ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ	ΚΛΕΙΣΤΗ
13	ΑΛΟΥΜΙΝΙΟ ΘΡΑΚΗΣ ΑΕ	ΠΡΟΦΙΛ ΑΛΟΥΜΙΝΙΟΥ	ΑΝΕΝΕΡΓΟ ΠΡΟΣΩΡΙΝΑ
14	ΑΡΙΣΤΟΣ ΦΙΛΗΣ ΑΕ	ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΕΞΥΠΝΩΝ ΚΑΡΤΩΝ	ΚΛΕΙΣΤΗ ΣΕ ΠΤΩΧΕΥΣΗ
15	ΒΙΟΠΕΤ ΑΕ	ΠΛΑΣΤΙΚΕΣ ΦΙΑΛΕΣ & ΛΙΠΑΣΜΑΤΑ	ΔΕΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΗΣΕ ΠΟΤΕ
16	ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΑΕΡΙΟΥ Α.Ε.	ΣΤΑΘΜΟΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ	
17	ΔΙΑΒΗΤΙΚΑ ΕΔΕΣΜΑΤΑ Α.Ε. - ΔΩΡΟΘΕΑ	ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΔΙΑΒΗΤΙΚΩΝ ΕΔΕΣΜΑΤΩΝ	ΚΛΕΙΣΤΗ
18	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΦΙΛΤΡΩΝ ΑΕ	ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΣΥΡΜΑΤΟΣΧΟΙΝΩΝ & ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΠΛΟΙΩΝ	ΔΕΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΗΣΕ ΠΟΤΕ
19	ΕΝΔΥΣΗ ΑΕ	ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ	ΔΕΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΗΣΕ ΠΟΤΕ
20	ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ Α.Ε.	ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΜΕ ΦΩΤΟΒΟΛΤΑΪΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	Υπο κατασκευή
21	ΙΑΤΡΙΚΑ ΕΙΔΗ Β. ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε. - INTERMEDICINE	ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΑΝΑΛΩΣΙΜΩΝ ΙΑΤΡΙΚΩΝ ΥΛΙΚΩΝ	
22	ΚΕΜΙΠΟΛ ΑΕ	ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΧΗΜΙΚΩΝ ΥΛΙΚΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ	ΚΛΕΙΣΤΗ
23	ΚΛΙΜΑΤΙΣΤΙΚΑ Β. ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.- CALDO	ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΛΙΜΑΤΙΣΤΙΚΩΝ	ΚΛΕΙΣΤΗ
24	Λ.Κ.ΚΟΛΛΙΑΣ & ΣΙΑ ΑΕΒΕ - ΛΑΣΑΚ	ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΛΙΠΑΡΩΝ ΟΞΕΩΝ	ΚΛΕΙΣΤΗ
25	Μ. ΜΑΪΛΗΣ ΑΕ	ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΠΛΑΣΤΙΚΩΝ ΥΛΙΚΩΝ ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑΣ	
26	ΠΡΙΣΜΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ ΑΕ	ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ & ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ	
27	ΣΟΦΕΜ ΑΕ	ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΛΕΥΚΩΝ ΚΕΝΤΗΤΩΝ ΕΙΔΩΝ	ΚΛΕΙΣΤΗ
28	ΧΗΜΙΚΑ ΘΡΑΚΗΣ ΑΒΕΕ	ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ ΧΗΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	ΚΛΕΙΣΤΗ
ΒΙΟΠΑ ΣΑΠΩΝ			
1	PHARMATHEN INTERNATIONAL S.A.	ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΑ ΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ	
ΒΙΟΠΑ ΟΡΕΣΤΙΑΔΑΣ			
1	ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΣΦΑΓΕΙΑ ΟΡΕΣΤΙΑΔΑΣ	ΣΦΑΓΕΙΟ	
2	ΚΑΡΑΠΑΤΣΙΑΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ	ΑΠΟΘΗΚΗ ΔΕΡΜΑΤΩΝ	
3	Χ.ΠΕΧΛΙΒΑΝΙΔΗΣ- Σ.ΤΡΑΝΗΣ - Α. ΚΑΠΤΣΙΚΑΣ ΕΠΕ	ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ ΜΑΡΜΑΡΩΝ	
4	ΑΚΡΙΤΑΣ Π.Ε.	ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΕΡΙΣΜΟΣ	
5	Γ. & Α. ΔΕΛΙΟΠΟΥΛΟΣ	ΣΥΝΕΡΓΕΙΟ ΦΟΡΤΗΓΩΝ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ	
6	ΝΕΡΑΝΤΣΙΔΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ & ΣΙΑ Ο.Ε.	ΔΙΑΝΟΜΕΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ & ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΠΝΟΥ	
7	Ι.Κ.Τ.Ε.Ο. ΕΒΡΟΥ Ε.Π.Ε.	ΚΕΝΤΡΟ ΤΕΧΝ. ΕΛΕΓΧΟΥ ΟΧΗΜΑΤΩΝ	
8	ΜΑΡΙΝΑ ΤΡΑΝΣ	ΣΥΝΕΡΓΙΟ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ & ΠΡΑΤΗΡΙΟ LGP	
9	Γ. & Ε. ΚΙΚΛΟΥΔΗΣ	ΣΤΑΘΜΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΛΕΩΦΟΡΕΙΩΝ	

Παράρτημα IV: Τουριστικές μονάδες που λειτούργησαν πρώτη φορά ή σταμάτησαν τη λειτουργία τους το χρονικό διάστημα 2000-2010

Μονάδες που λειτούργησαν πρώτη φορά το χρονικό διάστημα 2000-2010						
Ονομασία	ΤΥΠΟΣ	ΤΑΞΗ	ΔΩΜΑΤΙΑ	ΚΛΙΝΕΣ	ΠΕ	ΝΗΣΙ
ΠΑΓΓΑΙΟΝ ΠΡΙΓΚΗΠΙΣΣΑ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΚΛΑΣΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ	2**	15	28	ΚΑΒΑΛΑ & ΝΗΣΙ ΘΑΣΟΣ	
ΓΡΑΝΙΤΗΣ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΚΛΑΣΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ	3***	12	29	ΔΡΑΜΑ	
ΛΑ ΣΑΛΕ-ΞΥΛΙΝΟ ΣΠΙΤΙ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΚΛΑΣΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ	4****	38	82	ΞΑΝΘΗ	
ΑΡΚΑΔΙΑ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΚΛΑΣΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ	4****	85	170	ΡΟΔΟΠΗ	
ΓΑΛΑΖΙΑ ΘΕΑ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΚΛΑΣΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ	2**	18	42	ΚΑΒΑΛΑ & ΝΗΣΙ ΘΑΣΟΣ	ΘΑΣΟΣ
ΧΡΥΣΟ ΗΛΙΟΒΑΣΙΛΕΜΑ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΚΛΑΣΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ	2**	12	25	ΚΑΒΑΛΑ & ΝΗΣΙ ΘΑΣΟΣ	ΘΑΣΟΣ
ΑΝΑΙΣ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΚΛΑΣΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ	2**	10	20	ΚΑΒΑΛΑ & ΝΗΣΙ ΘΑΣΟΣ	ΘΑΣΟΣ
ΝΕΜΕΣΙΣ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΚΛΑΣΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ	3***	33	65	ΞΑΝΘΗ	
ΑΓΡΙΑΝΗ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΚΛΑΣΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ	3***	18	40	ΞΑΝΘΗ	
ΑΚΤΗ ΣΑΜΑΡΑ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΚΛΑΣΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ	1*	20	43	ΚΑΒΑΛΑ & ΝΗΣΙ ΘΑΣΟΣ	ΘΑΣΟΣ
ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΕΠΙΠΛ.ΔΙΑΜ/ΤΩΝ	2**	26	55	ΚΑΒΑΛΑ & ΝΗΣΙ ΘΑΣΟΣ	ΘΑΣΟΣ
ΚΟΣΤΑΛΙΝΑ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΕΠΙΠΛ.ΔΙΑΜ/ΤΩΝ	1*	12	24	ΚΑΒΑΛΑ & ΝΗΣΙ ΘΑΣΟΣ	ΘΑΣΟΣ
ΠΟΝΤΙΟΣ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΚΛΑΣΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ	2**	29	62	ΚΑΒΑΛΑ & ΝΗΣΙ ΘΑΣΟΣ	ΘΑΣΟΣ
ΒΕΡΓΙΝΑ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΕΠΙΠΛ.ΔΙΑΜ/ΤΩΝ	2**	15	34	ΚΑΒΑΛΑ & ΝΗΣΙ ΘΑΣΟΣ	ΘΑΣΟΣ
ΙΜΑΡΕΤ	ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ	Lux	30	60	ΚΑΒΑΛΑ & ΝΗΣΙ ΘΑΣΟΣ	
ΑΙΓΛΗ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΕΠΙΠΛ.ΔΙΑΜ/ΤΩΝ	1*	12	24	ΚΑΒΑΛΑ & ΝΗΣΙ ΘΑΣΟΣ	ΘΑΣΟΣ
ΑΧΙΛΛΕΙΟΝ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΚΛΑΣΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ	4****	31	63	ΔΡΑΜΑ	
ΑΚΤΙΝΑ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΚΛΑΣΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ	1*	10	18	ΔΡΑΜΑ	
ΝΕΦΕΛΗ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΚΛΑΣΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ	4****	37	88	ΕΒΡΟΣ & ΝΗΣΙ ΣΑΜΟΘΡΑΚΗ	
ΣΩΤΗΡΙΑΔΗΣ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΚΛΑΣΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ	2**	12	24	ΚΑΒΑΛΑ & ΝΗΣΙ ΘΑΣΟΣ	
ΚΩΣΤΑΣ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΕΠΙΠΛ.ΔΙΑΜ/ΤΩΝ	1*	10	20	ΚΑΒΑΛΑ & ΝΗΣΙ ΘΑΣΟΣ	ΘΑΣΟΣ
ΑΧΙΛΛΕΙΟΝ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΚΛΑΣΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ	4****	44	93	ΡΟΔΟΠΗ	
ΦΙΛΙΑ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΚΛΑΣΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ	2**	16	37	ΚΑΒΑΛΑ & ΝΗΣΙ ΘΑΣΟΣ	ΘΑΣΟΣ
ΚΟΜΨΟ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΚΛΑΣΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ	3***	14	30	ΔΡΑΜΑ	
ΩΡΑΙΟΣ ΑΝΕΜΟΣ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΕΠΙΠΛ.ΔΙΑΜ/ΤΩΝ	3***	51	80	ΕΒΡΟΣ & ΝΗΣΙ ΣΑΜΟΘΡΑΚΗ	
ΠΑΝΟΡΑΜΑ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΚΛΑΣΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ	3***	38	79	ΕΒΡΟΣ & ΝΗΣΙ ΣΑΜΟΘΡΑΚΗ	
ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΕΠΙΠΛ.ΔΙΑΜ/ΤΩΝ	2**	12	24	ΚΑΒΑΛΑ & ΝΗΣΙ ΘΑΣΟΣ	ΘΑΣΟΣ
ΧΩΡΙΟ ΔΙΟΝΥΣΟΥ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΚΛΑΣΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ	3***	10	22	ΚΑΒΑΛΑ & ΝΗΣΙ ΘΑΣΟΣ	
ΛΟΥΛΟΥΔΗΣ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΚΛΑΣΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ	3***	40	88	ΚΑΒΑΛΑ & ΝΗΣΙ ΘΑΣΟΣ	ΘΑΣΟΣ
ΜΕΓΑΛΗ ΑΚΤΗ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΕΠΙΠΛ.ΔΙΑΜ/ΤΩΝ	2**	17	33	ΚΑΒΑΛΑ & ΝΗΣΙ ΘΑΣΟΣ	ΘΑΣΟΣ
ΑΡΓΥΡΟΡΡΥΤΗΣ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΕΠΙΠΛ.ΔΙΑΜ/ΤΩΝ	3***	10	20	ΕΒΡΟΣ & ΝΗΣΙ ΣΑΜΟΘΡΑΚΗ	
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΚΛΑΣΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ	3***	10	21	ΡΟΔΟΠΗ	

Μονάδες που λειτούργησαν πρώτη φορά το χρονικό διάστημα 2000-2010						
Ονομασία	ΤΥΠΟΣ	ΤΑΞΗ	ΔΩΜΑΤΙΑ	ΚΛΙΝΕΣ	ΠΕ	ΝΗΣΙ
ΕΡΜΗΣ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΚΛΑΣΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ	3***	46	93	ΕΒΡΟΣ & ΝΗΣΙ ΣΑΜΟΘΡΑΚΗ	
ΧΩΡΙΟ ΤΗΣ ΣΑΜΟΘΡΑΚΗΣ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΚΛΑΣΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ	3***	24	48	ΕΒΡΟΣ & ΝΗΣΙ ΣΑΜΟΘΡΑΚΗ	ΣΑΜΟΘΡΑΚΗ
ΜΑΡΑΝΤΟΝ ΑΚΤΗ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΚΛΑΣΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ	4****	49	133	ΚΑΒΑΛΑ & ΝΗΣΙ ΘΑΣΟΣ	ΘΑΣΟΣ
ΠΕΤΡΙΝΟΣ ΛΟΦΟΣ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΚΛΑΣΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ	3***	10	20	ΞΑΝΘΗ	
ΝΕΣΣΟΣ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΚΛΑΣΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ	3***	10	21	ΔΡΑΜΑ	
ΚΟΧΥΛΙΑ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΕΠΙΠΛ.ΔΙΑΜ/ΤΩΝ	2**	30	60	ΚΑΒΑΛΑ & ΝΗΣΙ ΘΑΣΟΣ	ΘΑΣΟΣ
ΑΝΤΩΝΙΟΣ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΚΛΑΣΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ	3***	18	39	ΚΑΒΑΛΑ & ΝΗΣΙ ΘΑΣΟΣ	ΘΑΣΟΣ
ΣΜΑΡΑΓΔΙ ΙΙ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΚΛΑΣΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ	2**	23	44	ΚΑΒΑΛΑ & ΝΗΣΙ ΘΑΣΟΣ	ΘΑΣΟΣ
ΓΚΡΑΝ ΣΑΛΕ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΚΛΑΣΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ	4****	25	54	ΔΡΑΜΑ	
ΑΠΟΚΑΛΥΨΗ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΚΛΑΣΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ	2**	18	40	ΚΑΒΑΛΑ & ΝΗΣΙ ΘΑΣΟΣ	ΘΑΣΟΣ
ΗΛΙΟΦΩΤΙΣΤΟ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΚΛΑΣΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ	2**	19	37	ΚΑΒΑΛΑ & ΝΗΣΙ ΘΑΣΟΣ	ΘΑΣΟΣ
ΕΝΑΥΛΙΟΝ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΚΛΑΣΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ	3***	27	55	ΚΑΒΑΛΑ & ΝΗΣΙ ΘΑΣΟΣ	ΘΑΣΟΣ
ΑΡΧΟΝΤΙΣΣΑ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΕΠΙΠΛ.ΔΙΑΜ/ΤΩΝ	3***	23	53	ΕΒΡΟΣ & ΝΗΣΙ ΣΑΜΟΘΡΑΚΗ	ΣΑΜΟΘΡΑΚΗ
ΘΕΡΑΠΕΙΟ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΚΛΑΣΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ	3***	10	20	ΕΒΡΟΣ & ΝΗΣΙ ΣΑΜΟΘΡΑΚΗ	
ΣΕΙΡΗΝΕΣ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΕΠΙΠΛ.ΔΙΑΜ/ΤΩΝ	2**	21	42	ΚΑΒΑΛΑ & ΝΗΣΙ ΘΑΣΟΣ	ΘΑΣΟΣ
ΔΕΛΤΑ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΕΠΙΠΛ.ΔΙΑΜ/ΤΩΝ	3***	13	29	ΕΒΡΟΣ & ΝΗΣΙ ΣΑΜΟΘΡΑΚΗ	
ΦΙΛΟΞΕΝΙΑ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΚΛΑΣΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ	3***	29	59	ΞΑΝΘΗ	
Τ'ΑΛΩΝΙ ΤΟΥ ΚΥΡ'ΘΑΝΑΣΗ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΚΛΑΣΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ	3***	14	27	ΔΡΑΜΑ	
ΜΟΝΟΠΛΑΤΙ Ε6	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΚΛΑΣΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ	3***	15	32	ΔΡΑΜΑ	
ΕΛΑΤΙΑ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΚΛΑΣΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ	3***	10	20	ΔΡΑΜΑ	
ΞΕΝΟΔ. ΚΑΖΙΝΟ ΞΑΝΘΗ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΚΛΑΣΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ	5*****	27	61	ΞΑΝΘΗ	
ΓΟΡΓΟΝΑ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΕΠΙΠΛ.ΔΙΑΜ/ΤΩΝ	1*	10	20	ΚΑΒΑΛΑ & ΝΗΣΙ ΘΑΣΟΣ	ΘΑΣΟΣ
ΤΟ ΛΗΜΕΡΙ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΕΠΙΠΛ.ΔΙΑΜ/ΤΩΝ	2**	8	16	ΕΒΡΟΣ & ΝΗΣΙ ΣΑΜΟΘΡΑΚΗ	ΣΑΜΟΘΡΑΚΗ
ΤΣΙΓΚΑΣ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΕΠΙΠΛ.ΔΙΑΜ/ΤΩΝ	2**	11	22	ΚΑΒΑΛΑ & ΝΗΣΙ ΘΑΣΟΣ	
ΚΑΛΛΙΣΤΗ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΕΠΙΠΛ.ΔΙΑΜ/ΤΩΝ	3***	22	55	ΚΑΒΑΛΑ & ΝΗΣΙ ΘΑΣΟΣ	ΘΑΣΟΣ
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΕΠΙΠΛ.ΔΙΑΜ/ΤΩΝ	2**	15	30	ΚΑΒΑΛΑ & ΝΗΣΙ ΘΑΣΟΣ	ΘΑΣΟΣ
ΑΝΕΤΟΝ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΕΠΙΠΛ.ΔΙΑΜ/ΤΩΝ	2**	21	40	ΚΑΒΑΛΑ & ΝΗΣΙ ΘΑΣΟΣ	ΘΑΣΟΣ
ΦΙΛΙΠΠΕΙΟΝ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΚΛΑΣΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ	2**	23	47	ΚΑΒΑΛΑ & ΝΗΣΙ ΘΑΣΟΣ	
ΤΕΣΣΕΡΙΣ ΕΠΟΧΕΣ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΕΠΙΠΛ.ΔΙΑΜ/ΤΩΝ	2**	27	52	ΚΑΒΑΛΑ & ΝΗΣΙ ΘΑΣΟΣ	ΘΑΣΟΣ
ΘΑΣΙΑΚΕΣ ΒΙΛΛΕΣ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΕΠΙΠΛ.ΔΙΑΜ/ΤΩΝ	2**	22	38	ΚΑΒΑΛΑ & ΝΗΣΙ ΘΑΣΟΣ	ΘΑΣΟΣ
ΝΟΤΟΣ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΚΛΑΣΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ	4****	29	51	ΚΑΒΑΛΑ & ΝΗΣΙ ΘΑΣΟΣ	ΘΑΣΟΣ
ΣΚΟΡΠΙΟΣ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΕΠΙΠΛ.ΔΙΑΜ/ΤΩΝ	3***	19	30	ΚΑΒΑΛΑ & ΝΗΣΙ ΘΑΣΟΣ	ΘΑΣΟΣ
ΠΑΛΑΤΙ ΤΟ ΜΠΛΕ ΟΝΕΙΡΟ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΚΛΑΣΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ	4****	54	108	ΚΑΒΑΛΑ & ΝΗΣΙ ΘΑΣΟΣ	ΘΑΣΟΣ
ΚΥΡΙΔΗΣ ΙΙ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΚΛΑΣΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ	3***	46	90	ΡΟΔΟΠΗ	
ΠΕΤΑΛΟ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΕΠΙΠΛ.ΔΙΑΜ/ΤΩΝ	3***	10	15	ΔΡΑΜΑ	
ΣΤΗΝ ΓΕΙΤΟΝΙΑ ΤΟΥ ΦΕΓΓΑΡΙΟΥ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΕΠΙΠΛ.ΔΙΑΜ/ΤΩΝ	3***	12	29	ΚΑΒΑΛΑ & ΝΗΣΙ ΘΑΣΟΣ	ΘΑΣΟΣ
ΧΡΥΣΗ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΚΛΑΣΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ	5*****	47	122	ΚΑΒΑΛΑ & ΝΗΣΙ ΘΑΣΟΣ	ΘΑΣΟΣ
ΦΡΟΥΡΙΟ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΕΠΙΠΛ.ΔΙΑΜ/ΤΩΝ	3***	16	26	ΕΒΡΟΣ & ΝΗΣΙ ΣΑΜΟΘΡΑΚΗ	

Μονάδες που λειτούργησαν πρώτη φορά το χρονικό διάστημα 2000-2010						
Ονομασία	ΤΥΠΟΣ	ΤΑΞΗ	ΔΩΜΑΤΙΑ	ΚΛΙΝΕΣ	ΠΕ	ΝΗΣΙ
ΦΡΟΥΡΙΟ 2	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΕΠΙΠΛ.ΔΙΑΜ/ΤΩΝ	3***	16	26	ΕΒΡΟΣ & ΝΗΣΙ ΣΑΜΟΘΡΑΚΗ	
ΖΑΦΕΙΡΑ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΕΠΙΠΛ.ΔΙΑΜ/ΤΩΝ	2**	22	44	ΚΑΒΑΛΑ & ΝΗΣΙ ΘΑΣΟΣ	ΘΑΣΟΣ
ΑΣΤΕΡΙ ΤΗΣ ΑΝΝΑΣ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΚΛΑΣΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ	3***	19	39	ΚΑΒΑΛΑ & ΝΗΣΙ ΘΑΣΟΣ	ΘΑΣΟΣ
ΗΛΙΑΧΤΙΔΑ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΚΛΑΣΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ	2**	16	28	ΚΑΒΑΛΑ & ΝΗΣΙ ΘΑΣΟΣ	ΘΑΣΟΣ
ΕΛΛΗΝΑΣ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΕΠΙΠΛ.ΔΙΑΜ/ΤΩΝ	2**	12	21	ΚΑΒΑΛΑ & ΝΗΣΙ ΘΑΣΟΣ	ΘΑΣΟΣ
ΑΛΕΑ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΚΛΑΣΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ	4****	104	255	ΚΑΒΑΛΑ & ΝΗΣΙ ΘΑΣΟΣ	ΘΑΣΟΣ
ΘΑΛΑΣΣΙΕΣ ΝΕΟ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΚΛΑΣΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ	3***	24	47	ΚΑΒΑΛΑ & ΝΗΣΙ ΘΑΣΟΣ	ΘΑΣΟΣ
ΔΙΑΜΑΝΤΙ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΚΛΑΣΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ	3***	21	47	ΚΑΒΑΛΑ & ΝΗΣΙ ΘΑΣΟΣ	ΘΑΣΟΣ
ΦΙΛΙΠΠΕΙΟ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΚΛΑΣΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ	3***	12	24	ΚΑΒΑΛΑ & ΝΗΣΙ ΘΑΣΟΣ	
ΒΑΣΙΛ. ΘΕΡΕΤΡΟ ΑΚΤΗΣ ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΥ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΚΛΑΣΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ	5*****	78	176	ΚΑΒΑΛΑ & ΝΗΣΙ ΘΑΣΟΣ	ΘΑΣΟΣ
ΑΡΤΕΜΙΣ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΚΛΑΣΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ	3***	11	22	ΞΑΝΘΗ	
ΑΙΟΛΙΣ ΘΑΣΟΣ ΠΑΛΛΑΣ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΚΛΑΣΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ	4****	45	97	ΚΑΒΑΛΑ & ΝΗΣΙ ΘΑΣΟΣ	ΘΑΣΟΣ

Μονάδες που σταμάτησαν τη λειτουργία τους το χρονικό διάστημα 2000-2010						
Ονομασία	ΤΥΠΟΣ	ΤΑΞΗ	ΔΩΜΑΤΙΑ	ΚΛΙΝΕΣ	ΝΟΜΟΣ	ΝΗΣΙ
ΠΑΡΘΕΝΩΝ	ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ	Δ'ΤΑΞΗΣ	12	20	ΚΑΒΑΛΑ & ΝΗΣΙ ΘΑΣΟΣ	
ΝΕΑ ΕΛΛΑΣ	ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ	Ε'ΤΑΞΗΣ	5	9	ΔΡΑΜΑ	
ΞΕΝΙΑ	ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ	Β'ΤΑΞΗΣ	27	46	ΚΑΒΑΛΑ & ΝΗΣΙ ΘΑΣΟΣ	ΘΑΣΟΣ
ΠΑΝΟΡΑΜΑ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΚΛΑΣΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ	2**	52	99	ΚΑΒΑΛΑ & ΝΗΣΙ ΘΑΣΟΣ	
ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ	ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ	Ε'ΤΑΞΗΣ	25	43	ΚΑΒΑΛΑ & ΝΗΣΙ ΘΑΣΟΣ	ΘΑΣΟΣ
ΧΑΤΖΗΧΡΗΣΤΟΣ	ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ	Ε'ΤΑΞΗΣ	9	18	ΚΑΒΑΛΑ & ΝΗΣΙ ΘΑΣΟΣ	ΘΑΣΟΣ
ΕΥΡΩΠΗ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΚΛΑΣΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ	1*	7	14	ΚΑΒΑΛΑ & ΝΗΣΙ ΘΑΣΟΣ	
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΚΛΑΣΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ	1*	13	20	ΚΑΒΑΛΑ & ΝΗΣΙ ΘΑΣΟΣ	ΘΑΣΟΣ
ΕΡΜΗΣ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΚΛΑΣΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ	1*	8	13	ΚΑΒΑΛΑ & ΝΗΣΙ ΘΑΣΟΣ	ΘΑΣΟΣ
ΚΑΤΕΡΙΝΑ	ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ	Δ'ΤΑΞΗΣ	16	31	ΚΑΒΑΛΑ & ΝΗΣΙ ΘΑΣΟΣ	ΘΑΣΟΣ
Ο ΗΛΙΟΣ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΚΛΑΣΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ	1*	9	17	ΚΑΒΑΛΑ & ΝΗΣΙ ΘΑΣΟΣ	ΘΑΣΟΣ
ΠΑΝΟΣ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΚΛΑΣΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ	1*	8	16	ΚΑΒΑΛΑ & ΝΗΣΙ ΘΑΣΟΣ	ΘΑΣΟΣ
ΞΑΝΘΗ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΚΛΑΣΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ	1*	16	32	ΚΑΒΑΛΑ & ΝΗΣΙ ΘΑΣΟΣ	ΘΑΣΟΣ
ΠΑΤΡΑ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΚΛΑΣΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ	1*	12	24	ΚΑΒΑΛΑ & ΝΗΣΙ ΘΑΣΟΣ	ΘΑΣΟΣ
ΚΑΒΕΙΡΟΣ	ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ	Β'ΤΑΞΗΣ	28	53	ΕΒΡΟΣ & ΝΗΣΙ ΣΑΜΟΘΡΑΚΗ	ΣΑΜΟΘΡΑΚΗ
ΓΑΛΑΖΙΟΣ ΚΟΛΠΟΣ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΚΛΑΣΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ	3***	33	64	ΚΑΒΑΛΑ & ΝΗΣΙ ΘΑΣΟΣ	
ΦΑΙΔΡΑ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΕΠΙΠΛ.ΔΙΑΜ/ΤΩΝ	2**	18	30	ΚΑΒΑΛΑ & ΝΗΣΙ ΘΑΣΟΣ	ΘΑΣΟΣ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΚΛΑΣΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ	1*	13	25	ΚΑΒΑΛΑ & ΝΗΣΙ ΘΑΣΟΣ	
ΜΑΡΙΑ-ΛΟΥΙΖΑ	ΕΠΙΠΛΩΜΕΝΑ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΑ	Γ'ΤΑΞΗΣ	8	21	ΚΑΒΑΛΑ & ΝΗΣΙ ΘΑΣΟΣ	ΘΑΣΟΣ
ΟΡΑΜΑ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΚΛΑΣΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ	2**	12	24	ΚΑΒΑΛΑ & ΝΗΣΙ ΘΑΣΟΣ	ΘΑΣΟΣ
ΚΑΣΤΡΟ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΚΛΑΣΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ	2**	26	50	ΚΑΒΑΛΑ & ΝΗΣΙ ΘΑΣΟΣ	ΘΑΣΟΣ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ	ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ	Β'ΤΑΞΗΣ	25	56	ΚΑΒΑΛΑ & ΝΗΣΙ ΘΑΣΟΣ	

Μονάδες που σταμάτησαν τη λειτουργία τους το χρονικό διάστημα 2000-2010						
Ονομασία	ΤΥΠΟΣ	ΤΑΞΗ	ΔΩΜΑΤΙΑ	ΚΛΙΝΕΣ	ΝΟΜΟΣ	ΝΗΣΙ
ΗΛΕΚΤΡΑ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΚΛΑΣΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ	2**	11	21	ΕΒΡΟΣ & ΝΗΣΙ ΣΑΜΟΘΡΑΚΗ	ΣΑΜΟΘΡΑΚΗ
ΗΛΙΟΒΑΣΙΛΕΜΑ - ΣΑΝ ΣΕΤ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΚΛΑΣΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ	1*	12	24	ΚΑΒΑΛΑ & ΝΗΣΙ ΘΑΣΟΣ	ΘΑΣΟΣ
ΜΑΡΙΝΑ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΚΛΑΣΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ	2**	10	19	ΚΑΒΑΛΑ & ΝΗΣΙ ΘΑΣΟΣ	ΘΑΣΟΣ
ΛΥΠΑ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΚΛΑΣΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ	2**	20	40	ΕΒΡΟΣ & ΝΗΣΙ ΣΑΜΟΘΡΑΚΗ	
ΛΕΒΕΝΤΗΣ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΕΠΙΠΛ.ΔΙΑΜ/ΤΩΝ	1*	11	19	ΚΑΒΑΛΑ & ΝΗΣΙ ΘΑΣΟΣ	ΘΑΣΟΣ
ΑΡΤΕΜΙΣ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΕΠΙΠΛ.ΔΙΑΜ/ΤΩΝ	1*	13	22	ΚΑΒΑΛΑ & ΝΗΣΙ ΘΑΣΟΣ	
ΤΟ ΟΡΕΙΝΟ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΕΠΙΠΛ.ΔΙΑΜ/ΤΩΝ	2**	11	17	ΚΑΒΑΛΑ & ΝΗΣΙ ΘΑΣΟΣ	
ΤΟ ΛΗΜΕΡΙ	ΞΕΝ/ΧΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΕΠΙΠΛ.ΔΙΑΜ/ΤΩΝ	2**	8	16	ΕΒΡΟΣ & ΝΗΣΙ ΣΑΜΟΘΡΑΚΗ	ΣΑΜΟΘΡΑΚΗ

Παράρτημα V: Κατανομή κοινωνικών υποδομών στην ΠΑΜΘ

Τα στοιχεία του Παραρτήματος αυτού προέρχονται από:

- τη Διοίκηση Υγειονομικής Περιφέρειας ΑΜΘ, και
- την Περιφερειακή Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης ΑΜΘ.

Κατανομή κοινωνικών υποδομών στην ΠΑΜΘ													
			ΥΓΕΙΑ			Β΄ ΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ						ΠΟΛΙΤΙ ΣΜΟΣ	
ΥΠΟΜΝΗΜΑ			Περιφερειακό Ιατρείο	Κέντρο Υγείας	Γενικό Νοσοκομείο	Γυμνάσιο	Γενικό Λύκειο	Επαγγελματικό Λύκειο	Επαγγελματική Σχολή	Ειδικό Εργαστ. Επαγ- γελμ. Εκπαίδευσης	ΙΕΚ	Μουσείο	Πινακοθήκη
	Οικιστικό Κέντρο 1 ^{ου} και 2 ^{ου} επιπέδου												
	Οικιστικό Κέντρο 3 ^{ου} επιπέδου												
	Τοπικό Αναπτυξιακό Κέντρο												
	Λοιποί Οικισμοί με ιδιαίτερο ρόλο/ παραδοσιακοί οικισμοί												
Δήμος (Καλλικράτης)		Οικισμός											
ΠΕ ΔΡΑΜΑΣ	Δράμας	Δράμα			1	8	6	4	1	1	1	2	
		Σιδηρόνερο	1										
		Ξηροπόταμος	1			1							
		Καλλίφυτος	1										
	Νευροκοπίου	Κάτω Νευροκόπι		1		1	1	1					
		Παγονέρι	1										
		Ποταμοί	1										
		Περιθώριο	1			1							
		Βαθύτοπο	1										
		Λευκώγεια	1										
		Βόλαξ	1										
		Εξοχή											
	Προσοτσάνης	Προσοτσάνη		1		1	1	1					
		Φωτολίβος	1			1							
		Μικρόπολη	1			1							
		Πετρούσα	1			1							
		Καλλιθέα	1			1							
		Σιταγροί	1			1							
	Δοξάτου	Καλαμπάκι	1			1	1						
		Δοξάτο	1			1	1	1					
		Άγ.Αθανάσιος				1							
		Βαθύσπηλο											
		Κύργια	1			1							
	Παρανεστίου	Παρανέστι		1		1							1
		Νικηφόρος	1			1							
		Πλατανιά	1										
		Αδριανή	1										
		Ποταμοί											
ΠΕ ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλας	Καβάλα			1	10	9	3	1		1	3	
		Κρηνίδες	1			1	1						
		Ζυγός	1										
		Κρουνέρι				1							
		Αμυγδαλεώνα	1			1							
		Φίλιπποι	1									1	
		Νέα Καρβάλη				1						1	
		24 παραδοσιακοί οικισμοί											
	Παγγαίου	Ελευθερούπολη	1			1	1	1				1	
		Νέα Πέραμος	1										
		Ελευθεραί	1										
		Ποδοχώρι	1			1	1						

Κατανομή κοινωνικών υποδομών στην ΠΑΜΘ														
			ΥΓΕΙΑ			Β΄ ΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ						ΠΟΛΙΤΙ ΣΜΟΣ		
ΥΠΟΜΝΗΜΑ			Περιφερειακό Ιατρείο	Κέντρο Υγείας	Γενικό Νοσοκομείο	Γυμνάσιο	Γενικό Λύκειο	Επαγγελματικό Λύκειο	Επαγγελματική Σχολή	Ειδικό Εργαστ. Επαγ- γελμ. Εκπαίδευσης	ΙΕΚ	Μουσείο	Πινακοθήκη	
	Οικιστικό Κέντρο 1 ^{ου} και 2 ^{ου} επιπέδου													
	Οικιστικό Κέντρο 3 ^{ου} επιπέδου													
	Τοπικό Αναπτυξιακό Κέντρο													
	Λοιποί Οικισμοί με ιδιαίτερο ρόλο/ παραδοσιακοί οικισμοί													
	Δήμος (Καλλικράτης)	Οικισμός												
		Μουσθένη	1											
		Παλαιοχώρι	1											
		Νικήσιανη	1			1	1							
		Κοκκινοχώρι	1											
		Αυλή	1											
		Μυρτόφυτος	1											
		Κάρυανη												
		Ορφάνιο												
		Οφρύνιο												
		Γαληψός												
	Νέστου	Χρυσούπολη	1			1	1	1						
		Μακρυχώρι	1											
		Παράδεισος	1											
		Πέρνη	1			1								
		Χρυσοχώρι	1											
		Νέα Καρυά	1											
		Λεκάνη												
ΠΕ ΘΑΣΟΥ	Θάσου	Θάσος Λιμένας	1			1	1					1		
		Λιμενάρια	1			1	1							
		Πρίνος		1										
		Θεολόγος	1											
		Παναγιά	1											
		Μαριές												
		Ραχώνη												
		Καλλιράχη												
ΠΕ ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθης	Ξάνθη			1	10	7	2	1	1	1	2	1	
		Σταυρούπολη		1		1	1					1		
		Καρυόφυτον												
		Νεοχώρι	1											
		Κιμμερίων	1											
	Μύκης	Σμίνθη												
		Εχίνος	1			1	1							
		Θέρμες	1											
		Ωραίον	1											
		Κοτύλη	1											
		Μύκης	1											
		Κένταυρος	1											
		Σάτρες	1											
		Γλαύκη				1	1							
		Άνω Θέρμα				1								
		Δημάριο												
		Αβδήρων	Γενησέα	1			1							
			Άβδηρα	1			1	1					1	
	Σέλερο		1											
	Μάνδρα													
	Μυρωδάτο													
	Νέα Κεσσάνη													
	Λάγος													
	Διομήδεια		1											
	Κουτσό		1											
	Πολύσιτο					1								
	Τοπείρου	Εύλαλο	1											

Κατανομή κοινωνικών υποδομών στην ΠΑΜΘ													
			ΥΓΕΙΑ			Β' ΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ						ΠΟΛΙΤΙ ΣΜΟΣ	
ΥΠΟΜΝΗΜΑ			Περιφερειακό Ιατρείο	Κέντρο Υγείας	Γενικό Νοσοκομείο	Γυμνάσιο	Γενικό Λύκειο	Επαγγελματικό Λύκειο	Επαγγελματική Σχολή	Ειδικό Εργαστ. Επαγ- γελμ. Εκπαίδευσης	ΙΕΚ	Μουσείο	Πινακοθήκη
	Οικιστικό Κέντρο 1 ^{ου} και 2 ^{ου} επιπέδου												
	Οικιστικό Κέντρο 3 ^{ου} επιπέδου												
	Τοπικό Αναπτυξιακό Κέντρο												
	Λοιποί Οικισμοί με ιδιαίτερο ρόλο/ παραδοσιακοί οικισμοί												
	Δήμος (Καλλικράτης)	Οικισμός											
		Τοξότες	1			1							
		Εράσμιο	1			1	1						
		Γαλανή											
		Μάγγανα											
		Όλβιο				1							
ΠΕ ΡΟΔΟΠΗΣ	Κομοτηνής	Κομοτηνή			1	7	5	3	1	1	1	7	
		Αίγειρος											
		Νέο Σιδηροχώρι	1			1							
		Νέα Καλλίστη	1			1							
		Παραδημή	1										
		Θρυλόριο	1										
		Γρατίνη	1										
		Πάνδροσος	1										
		Νυμφαία											
		Φανάρι											
		Μέση											
		Βάκος											
		Μαυρομάτι											
	Μίσχος												
	Πόρπη												
	Ιάσμου	Ίασμος	1			1							
		Σώστης	1										
		Αμαξάδες											
		Πολύανθος	1										
		Ασώματοι	1										
		Αμβροσία	1										
	Αρριανών	Φιλλύρα	1										
		Αρριανά	1										
		Κέχρος	1										
		Οργάνη	1			1							
	Μαρωνείας - Σα- πών	Σάπες		1		1	1						
		Ξυλαγανή	1			1	1						
		Μαρώνεια	1										
		Προσκυνητές											
		Κρωβύλη											
		Ασκητές											
		Νέα Σάντα	1										
		Αρίσβη	1										
		Πάμφορο	1										
		Συκκοράχη	1										
		Στρύμη	1										
ΠΕ ΕΒΡΟΥ	Αλεξανδρού- πολης	Αλεξανδρούπολη			1	6	5	3	1	1	1	4	
		Φέρες	1			1	1						
		Άνθεια	1			1							
		Αισύμη	1										
		Πέπλος	1			1							
		Μάκρη	1										
		Κήποι											
		Αριστηνό											
	Διδυμότειχου	Διδυμότειχο			1	1	1	1				2	1
		Μεταξάδες				1							
		Μάνη	1										

Κατανομή κοινωνικών υποδομών στην ΠΑΜΘ													
			ΥΓΕΙΑ			Β' ΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ					ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ		
ΥΠΟΜΝΗΜΑ			Περιφερειακό Ιατρείο	Κέντρο Υγείας	Γενικό Νοσοκομείο	Γυμνάσιο	Γενικό Λύκειο	Επαγγελματικό Λύκειο	Επαγγελματική Σχολή	Ειδικό Εργαστ. Επαγ- γελμ. Εκπαίδευσης	ΙΕΚ	Μουσείο	Πινακοθήκη
	Οικιστικό Κέντρο 1 ^{ου} και 2 ^{ου} επιπέδου												
	Οικιστικό Κέντρο 3 ^{ου} επιπέδου												
	Τοπικό Αναπτυξιακό Κέντρο												
	Λοιποί Οικισμοί με ιδιαίτερο ρόλο/ παραδοσιακοί οικισμοί												
Δήμος (Καλλικράτης)		Οικισμός											
		Ελαφοχώρι	1										
		Πετρόδι	1										
		Κυανή	1										
		Πύθιο	1										
		Παλιούρι											
	Σουφλίου	Σουφλί		1		1	1						
		Τυχερό	1			1	1						
		Λάβαρα	1			1							
		Μεγάλο Δέρειο	1										
		Λυκόφωτο	1										
		Προβατώνας	1										
		Πρωτοκλήσι	1										
		Δαδιά											
		Μικρό Δέρειο											
		Σαμοθράκης	Σαμοθράκη		1		1	1					2
	Καμαριώτισσα		1										
	Ορεστιάδας	Ορεστιάδα		1		4	3	2		1	1	1	
		Δίκαια		1		1	1						
		Νέα Βύσσα	1			1	1						
		Ορμένιο	1										
		Κυπρίνος	1			1							
		Καστανιές	1										
		Πετρωτά	1										
		Σπήλαιο	1										
		Θούριο	1										
		Καβύλη	1										
		Βάλτος	1										
		Ριζία	1			1							
		Αμπελάκια	1										
		Ζώνη	1										

Παράρτημα VI: Αρχαιολογικοί Χώροι ΠΑΜΘ

ΠΕ Ροδόλης					
Ονομασία Μνημείου	Δήμος	Διαμέρισμα	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Ρωμαϊκά λουτρά και μεταγενέστερο νεκροταφείο.	ΑΡΡΙΑΝΩΝ	ΑΡΡΙΑΝΩΝ		Θέσις " Πετρότοπος" Β. του χωριού Αρριανά	Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία, Λουτρά, Αρχαιολογικές Θέσεις
Προϊστορικός τύμβος στη θέση " Καρπερά"	ΙΑΣΜΟΥ	ΑΜΑΞΑΔΩΝ		Θέση " Καρπερά", Ν του χωριού Αμαξάδες	Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία, Αρχαιολογικές Θέσεις
Ερείπια αρχαίας πόλεως Αναστασιουπόλεως/Περιθεωρίου	ΙΑΣΜΟΥ	ΑΜΑΞΑΔΩΝ		Παρά τη Βιστονίδα λίμνη	Οικιστικά Σύνολα
Μικρό φρούριο στη θέση " Σουκίστρα".	ΙΑΣΜΟΥ	ΙΑΣΜΟΥ		Θέση " Σουκίστρα " μεταξύ των χωριών Ίασμος και Κοπερό.	Αμυντικά Συγκροτήματα, Αρχαιολογικές Θέσεις, Κάστρα / Φρούρια
Ίασμος. Κτίριο ιδιοκτησίας Λειβαδά	ΙΑΣΜΟΥ	ΙΑΣΜΟΥ	Ίασμος	Ίασμος	Αστικά Κτίρια
Ίασμος. Κτίριο ιδιοκτησίας Παπαβασιλείου	ΙΑΣΜΟΥ	ΙΑΣΜΟΥ	Ίασμος	Ίασμος	Αρχοντικά, Αστικά Κτίρια
Λιθόκτιστη γέφυρα στον ποταμό Κομφάτο.	ΙΑΣΜΟΥ	ΣΩΣΤΟΥ		ΒΔ του χωριού Πολύανθος	Γέφυρες
Πολύανθος. Βυζαντινό φρούριο.	ΙΑΣΜΟΥ	ΣΩΣΤΟΥ		ΒΔ του χωριού Πολύανθος	Αμυντικά Συγκροτήματα, Κάστρα / Φρούρια
Τα τείχη της Μουσυνουπόλεως ή Μαξιμιανουπόλεως.	ΙΑΣΜΟΥ	ΣΩΣΤΟΥ		Μίσχος	Αμυντικά Συγκροτήματα
Σώστης . Προϊστορικός τύμβος.	ΙΑΣΜΟΥ	ΣΩΣΤΟΥ		Ν. του χωριού Σώστης.	Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία, Αρχαιολογικές Θέσεις
Παπίκιο Όρος (τμήμα Ροδόλης)	ΙΑΣΜΟΥ	ΣΩΣΤΟΥ		Παπίκιο Όρος, τμήμα Ροδόλης	Φυσικοί Χώροι, Μοναστηριακά Συγκροτήματα, Θρησκευτικοί Χώροι
Παπίκιο Όρος (τμήμα Ροδόλης)	ΙΑΣΜΟΥ	ΣΩΣΤΟΥ		Παπίκιο Όρος, τμήμα Ροδόλης	Φυσικοί Χώροι, Μοναστηριακά Συγκροτήματα, Θρησκευτικοί Χώροι
Παπίκιο Όρος (τμήμα Ροδόλης)	ΙΑΣΜΟΥ	ΣΩΣΤΟΥ		Παπίκιο Όρος, τμήμα Ροδόλης	Φυσικοί Χώροι, Μοναστηριακά Συγκροτήματα, Θρησκευτικοί Χώροι
Κτίριο του παλαιού Κοινοτικού Καταστήματος, στον οικισμό Αγίασμα	ΙΑΣΜΟΥ	ΣΩΣΤΟΥ	Αγίασμα		Αστικά Κτίρια, Κέντρα Διοίκησης
Φρουριακός περίβολος.	ΙΑΣΜΟΥ	ΣΩΣΤΟΥ	Δύμη	Ύψωμα "Ασαρτζίκ " μεταξύ Δύμης και Συμβόλων	Αμυντικά Συγκροτήματα, Αρχαιολογικές Θέσεις, Κάστρα / Φρούρια
Μίσχος (Τσέμπελι). Παραδοσιακός οικισμός	ΙΑΣΜΟΥ	ΣΩΣΤΟΥ	Μίσχος	(τ. Τσέμπελι)	Οικιστικά Σύνολα
Αρχαία Στρώμη. Καθορισμός Ζωνών Προστασίας Α και Β.	ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ	ΑΙΓΕΙΟΥ		Μητρικόν, χερσόνησος Μολυβωτή	Αγροτική Οικονομία, Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία, Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα
Αρχαϊκό - κλασσικό νεκροταφείο αρχαίας πόλεως "Δίκαια παρ' Άβδερα."	ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ	ΑΙΓΕΙΟΥ		Περιοχή " Πηγάδι " του Φαναρίου	Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία, Αρχαιολογικές Θέσεις
Περιοχή Φαναρίου. Προϊστορικός τύμβος.	ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ	ΑΙΓΕΙΟΥ		Περιοχή Φαναρίου	Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία, Αρχαιολογικές Θέσεις
Θεμέλια οικιών και πιθανόν τμήμα τείχους της πόλης " Δίκαια παρ' Άβδερα."	ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ	ΑΙΓΕΙΟΥ		Φανάρι. Θέση " Κατσαμάκια"	Αμυντικά Συγκροτήματα, Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα
Ελλειψοειδής περίβολος.	ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ	ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ		Μεταξύ των χωριών Νυμφαία και Άνω και Κάτω Μύτικας	Αμυντικά Συγκροτήματα, Αρχαιολογικές Θέσεις
Βυζαντινό φρούριο	ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ	ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ		ΝΔ του χωριού Νυμφαία	Αμυντικά Συγκροτήματα, Κάστρα / Φρούρια
Βυζαντινά τείχη Γρατινουπόλεως	ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ	ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ		Πάνω από τη Γρατινή	Αμυντικά Συγκροτήματα
Παπίκιο Όρος (τμήμα Ροδόλης)	ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ	ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ		Παπίκιο Όρος, τμήμα Ροδόλης	Φυσικοί Χώροι, Μοναστηριακά Συγκροτήματα, Θρησκευτικοί Χώροι
Παπίκιο Όρος (τμήμα Ροδόλης)	ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ	ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ		Παπίκιο Όρος, τμήμα Ροδόλης	Φυσικοί Χώροι, Μοναστηριακά Συγκροτήματα, Θρησκευτικοί Χώροι
Βυζαντινά τείχη Κομοτηνής - Καθορισμός ζώνης προστασίας.	ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ	ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ	Κομοτηνή		Αμυντικά Συγκροτήματα

ΠΕ Ροδόνης					
Όνομασία Μνημείου	Δήμος	Διαμέρισμα	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Ι. Ναός Κοιμήσεως της Θεοτόκου	ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ	ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ	Κομοτηνή		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Κτίριο μορφωτικού ομίλου Κομοτηνής (αρχοντικό Πείδου). Λαογραφικό Μουσείο.	ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ	ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ	Κομοτηνή		Αρχοντικά, Αστικά Κτίρια, Κτίσματα Κοινής Ωφελείας
Συναγωγή Κομοτηνής	ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ	ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ	Κομοτηνή		Συναγωγές, Θρησκευτικοί Χώροι
Κομοτηνή. Πτωχοκομειόν (Ιμαρέτ)	ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ	ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ	Κομοτηνή	Ελευθερίου Βενιζέλου	Εμπόριο, Αστικά Κτίρια, Κτίσματα Κοινής Ωφελείας
Κτίριο επί της οδού Ιωακείμ Γ' ιδιοκτησίας Αντ. Γεωργίου	ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ	ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ	Κομοτηνή	Ιωακείμ Γ' Κομοτηνή	Αστικά Κτίρια
Καπναποθήκη στην κεντρική πλατεία της Κομοτηνής, ιδ. Ι. Καλδιριμτζή.	ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ	ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ	Κομοτηνή	Κεντρική πλατεία Κομοτηνής	Βοηθητικοί Χώροι
Κομοτηνή. Το μέγαρο της Ελληνικής Αστικής Σχολής. (Μέγαρο Τσανακλή)	ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ	ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ	Κομοτηνή	Κομοτηνή	Αστικά Κτίρια, Κτίσματα Κοινής Ωφελείας, Κέντρα Διοίκησης
Κομοτηνή. Δικαστικό μέγαρο.	ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ	ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ	Κομοτηνή	Κομοτηνή	Αστικά Κτίρια, Κέντρα Διοίκησης
Αρχοντικό Στάλιου επί της οδού Κονδύλη αρ.64 , ιδιοκτησίας Αφών Κυραρζόγλου.	ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ	ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ	Κομοτηνή	Κονδύλη 64 Κομοτηνή	Αρχοντικά, Αστικά Κτίρια
Διόροφο βοηθητικό κτίριο στη Λεωφόρου Ηρώων, ιδ. Υ-πουργείου Εθνικής Άμυνας	ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ	ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ	Κομοτηνή	Λεωφόρος Ηρώων	Αστικά Κτίρια
Κτίριο Παλαιάς Μεραρχίας στη Λεωφόρου Ηρώων, ιδ. Υ-πουργείου Εθνικής Άμυνας	ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ	ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ	Κομοτηνή	Λεωφόρος Ηρώων	Στρατιωτικές Εγκαταστάσεις, Αστικά Κτίρια
Τμήμα της παραδοσιακής αγοράς της Κομοτηνής	ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ	ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ	Κομοτηνή	μεταξύ των οδών Ορφέως, Συντάγματος, Κρητών, Ερμού, πλ. Ηφαιστού, Κανάρη, Κιλκίς, Γραβιάς, Ξενοφώντος, Βενιζέλου	Ισλαμικά Τεμένη, Εμπόριο, Αστικά Κτίρια, Θρησκευτικοί Χώροι, Κτίσματα Κοινής Ωφελείας
Το αρχοντικό Δερμερτζόγλου στην οδό Νέστορος Τσανακλή αρ. 23.	ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ	ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ	Κομοτηνή	Νέστορος Τσανακλή αρ. 23 Κομοτηνή	Αρχοντικά, Αστικά Κτίρια
Κτίριο στις οδούς Αγίου Γεωργίου και Χατζηκωνσταντή Ζωΐδη, ιδ. αφών Ιωαννίδη και Δήμου Κομοτηνής	ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ	ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ	Κομοτηνή	οδοί Αγίου Γεωργίου και Χατζηκωνσταντή Ζωΐδη	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στις οδούς Κούλογλου και Σεφέρη, ιδ. Δήμου Κομοτηνής	ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ	ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ	Κομοτηνή	οδοί Κούλογλου και Σεφέρη	Αστικά Κτίρια
Κτίριο επί της οδού Αγίου Γεωργίου 42, ιδιοκτησίας Δημοσίου.	ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ	ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ	Κομοτηνή	οδός Αγίου Γεωργίου 42 Κομοτηνή	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Βενιζέλου 10, ιδ. Θεολόγου	ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ	ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ	Κομοτηνή	οδός Βενιζέλου 10	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Κούλογλου 6 - 8, ιδ. Σπεντζόπουλου και Δήμου Κομοτηνής	ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ	ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ	Κομοτηνή	οδός Κούλογλου 6 - 8	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Τζεμβρακάκη 25	ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ	ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ	Κομοτηνή	οδός Τζεμβρακάκη 25	Αστικά Κτίρια
Καπναποθήκη επί της οδού Παρνασσού αρ. 8, ιδιοκτησίας ΤΕΕ Θράκης	ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ	ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ	Κομοτηνή	Παρνασσού 8 Κομοτηνή	Βοηθητικοί Χώροι
Ξενοδοχείο "Αστώρια ".	ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ	ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ	Κομοτηνή	Πλατεία Ειρήνης	Καταλύματα, Αστικά Κτίρια
Κτίριο επί της οδού Τσανακλή αρ. 6. (Αρχοντικό Ηλιάδη), ιδιοκτησίας Γ. Αντωνιάδη.	ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ	ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ	Κομοτηνή	Στουκόπουλου και Ν.Τσανακλή 6 Κομοτηνή	Αρχοντικά, Αστικά Κτίρια
Οικία επί της οδού Τσανακλή αρ. 15, ιδιοκτησίας Αικ. Ταμάρεση.	ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ	ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ	Κομοτηνή	Τσανακλή 15 Κομοτηνή	Αστικά Κτίρια

ΠΕ Ροδόνης					
Όνομασία Μνημείου	Δήμος	Διαμέρισμα	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Τύμβος Παραδημή.	ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ	ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ	Παραδημή	Παραδημή	Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία, Αρχαιολογικές Θέσεις
Προϊστορικός οχυρωματικός περίβολος.	ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ	ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ	Σαρακηνή	Ύψωμα " Ασάρ - Τεπέ " (Τας λόφος)	Αμυντικά Συγκροτήματα, Αρχαιολογικές Θέσεις
Σύμβολα. Μακεδονικός τάφος.	ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ	ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ	Σύμβολα	800μ. βόρεια του χωριού Σύμβολα	Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία, Αρχαιολογικές Θέσεις
Μαυρομμάτιο. Παραδοσιακός Οικισμός	ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ	Ν.ΣΙΔΗΡΟΧΩΡΙΟΥ	Μαυρομμάτιον		Οικιστικά Σύνολα
Αρχαιολογικός χώρος της θέσης "Σύναξη" Μαρωνείας	ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ - ΣΑΠΩΝ	ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ		"Σύναξη"	Αρχαιολογικές Θέσεις
Προσκυνητές. Λείψανα οικισμού νεολιθικής και πρώιμης χαλκής εποχής.	ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ - ΣΑΠΩΝ	ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ		200μ. περίπου ΝΔ των Προσκυνητών	Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα
Μαρώνεια. Σπήλαιο με κεραμική της νεολιθικής και της χαλκής εποχής.	ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ - ΣΑΠΩΝ	ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ		Θέση " Κουφού το πλάι " , ΒΔ του χωριού Μαρώνεια.	Φυσικοί Χώροι, Σπήλαια, Αρχαιολογικές Θέσεις
Προϊστορικός τύμβος.	ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ - ΣΑΠΩΝ	ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ		Θέση "Αμόραντος", ΝΔ του χωριού Αμόραντα.	Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία, Αρχαιολογικές Θέσεις
Αρχαιολογικός χώρος της τοποθεσίας " Αλώνι . "	ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ - ΣΑΠΩΝ	ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ		Τοποθεσία " Αλώνι "	Αμυντικά Συγκροτήματα, Αρχαιολογικές Θέσεις, Κάστρα / Φρούρια
Προϊστορική ακρόπολη στο ύψωμα " Κρεμαστή."	ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ - ΣΑΠΩΝ	ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ		Ύψωμα " Κρεμαστή" ΝΔ του χωριού Εργάνη	Ακροπόλεις, Αμυντικά Συγκροτήματα, Αρχαιολογικές Θέσεις
Κατασκευές λαξευμένες στους βράχους.	ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ - ΣΑΠΩΝ	ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ	Ασκηταί	"Καργαντερέ"	Φυσικοί Χώροι, Αρχαιολογικές Θέσεις
Βάκος (Βακούφο). Παραδοσιακός οικισμός	ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ - ΣΑΠΩΝ	ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ	Βάκος	(τ. Βακούφο)	Οικιστικά Σύνολα
Αρχαιολογικός χώρος Μαρωνείας (αρχαία πόλη και τείχη)	ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ - ΣΑΠΩΝ	ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ	Μαρώνεια		Αμυντικά Συγκροτήματα, Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα
Αρχοντικό Ταβανιώτη	ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ - ΣΑΠΩΝ	ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ	Μαρώνεια		Αρχοντικά, Αστικά Κτίρια
Ο οικισμός Μαρώνειας.	ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ - ΣΑΠΩΝ	ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ	Μαρώνεια	Μαρώνεια	Οικιστικά Σύνολα
Παραλία Πετρωτών. Θεμέλια τετραπλεύρου κτίσματος και άλλοι χώροι.	ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ - ΣΑΠΩΝ	ΣΑΠΩΝ		Παραλία Πετρωτών	Αρχαιολογικές Θέσεις, Τμήματα Κτιρίου
Κρωβύλη. Προϊστορικός οικισμός.	ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ - ΣΑΠΩΝ	ΣΑΠΩΝ	Κρωβύλη	Θέση " Παπά - Αμπέλια "	Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα
Η περιοχή μεταξύ των χωριών Ασκητές και Πετρωτά.	ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ - ΣΑΠΩΝ	ΣΑΠΩΝ	Πετρωτά	Μεταξύ των χωριών Ασκητές και Πετρωτά	Φυσικοί Χώροι, Αρχαιολογικές Θέσεις
Πετρωτά. Προϊστορικός οικισμός.	ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ - ΣΑΠΩΝ	ΣΑΠΩΝ	Πετρωτά	Πετρωτά , ύψωμα " Άγιος Γεώργιος"	Ακροπόλεις, Αμυντικά Συγκροτήματα, Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα
Στρώμη. Σπηλιά με προϊστορικά ευρήματα.	ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ - ΣΑΠΩΝ	ΣΑΠΩΝ	Στρώμη	Χαράδρα Κάτω Ρέμα [" Ιν - ντερέ "]	Φυσικοί Χώροι, Σπήλαια, Αρχαιολογικές Θέσεις

ΠΕ Δράμας					
Όνομασία Μνημείου	Δήμος	Διαμέρισμα	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Αρχαιολογικός χώρος στο λόφο "Παναγιά" Κεφαλαρίου (ακρόπολη Ρωμαϊκών και Βυζαντινών χρόνων)	ΔΟΞΑΤΟΥ	ΔΟΞΑΤΟΥ		Λόφος "Παναγιά"	Ακροπόλεις, Αμυντικά Συγκροτήματα, Αρχαιολογικές Θέσεις

ΠΕ Δράμας					
Όνομασία Μνημείου	Δήμος	Διαμέρισμα	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Αρχαιολογικός χώρος λόφου Κεφαλάρι (προϊστορικός οικισμός)	ΔΟΞΑΤΟΥ	ΔΟΞΑΤΟΥ		Λόφος 1 χλμ. ανατολικά του Αγίου Αθανασίου	Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα
Αρχαιολογικός χώρος λόφου Δοξάτου τεπέ (προϊστορικός οικισμός)	ΔΟΞΑΤΟΥ	ΔΟΞΑΤΟΥ		Λόφος Δοξάτου τεπέ, ανάμεσα στη Φτελιά και το Καλαμπάκι	Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα
Ι. Ναός Αγίου Αθανασίου στο Δοξάτο	ΔΟΞΑΤΟΥ	ΔΟΞΑΤΟΥ	Δοξάτο		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Αρχαιολογικός χώρος στη θέση "Καλαμπάκι - τεπέ" Καλαμπακίου (προϊστορικός οικισμός)	ΔΟΞΑΤΟΥ	ΚΑΛΑΜΠΑΚΙΟΥ		"Καλαμπάκι - τεπέ", 1χλμ από το Καλαμπάκι	Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα
Αρχαιολογικός χώρος στη θέση "Συκιά" Καλαμπακίου (προϊστορικός οικισμός)	ΔΟΞΑΤΟΥ	ΚΑΛΑΜΠΑΚΙΟΥ		"Συκιά", 2.5 χλμ από το Καλαμπάκι	Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα
Αρχαιολογικός χώρος Μυλοποτάμου (προϊστορικός οικισμός)	ΔΡΑΜΑΣ	ΔΡΑΜΑΣ			Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα
Πρώην Γυμνάσιο Αρρένων Δράμας (σημερινό 1ο Γυμνάσιο?Λύκειο Δράμας)	ΔΡΑΜΑΣ	ΔΡΑΜΑΣ			Αστικά Κτίρια, Κτίσματα Κοινής Ωφελείας
Κτίρια και εγκαταστάσεις συγκροτήματος του Ελληνικού Καπνολογικού Ινστιτούτου, στη Δράμα, φερομένης ιδιοκτησίας Ελληνικού Δημοσίου (Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων)	ΔΡΑΜΑΣ	ΔΡΑΜΑΣ			Αγροτική Οικονομία, Βοηθητικοί Χώροι, Βιοτεχνία / Βιομηχανία, Εγκαταστάσεις Υποδομής / Παραγωγής, Τμήματα Κτιρίου, Αστικά Κτίρια
Αρχαιολογικός χώρος στη θέση "Προφήτης Ηλίας" Ξηροποτάμου (προϊστορικός οικισμός)	ΔΡΑΜΑΣ	ΔΡΑΜΑΣ		"Προφήτης Ηλίας", ανατολικά του Ξηροποτάμου	Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα
Αρχαιολογικός χώρος "Μπουνάρ - Μπασί" (προϊστορικός οικισμός, 2 χλμ. ΒΔ. Μυλοποτάμου).	ΔΡΑΜΑΣ	ΔΡΑΜΑΣ		"Μπουνάρ - Μπασί", 2 χλμ. ΒΔ. Μυλοποτάμου	Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα
Αρχαιολογικός χώρος λόφου "Καλελίκ" Ξηροποτάμου (αρχαίο πόλισμα)	ΔΡΑΜΑΣ	ΔΡΑΜΑΣ		Λόφος "Καλελίκ"	Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα
Αρχαιολογικός χώρος Καλλιφύτου (προϊστορικός οικισμός)	ΔΡΑΜΑΣ	ΔΡΑΜΑΣ		Λόφος 500 μ. δυτικά του Καλλιφύτου	Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα
Ι. Ναός της Αγίας Σοφίας στη Δράμα	ΔΡΑΜΑΣ	ΔΡΑΜΑΣ	Δράμα		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Τα τείχη της Δράμας	ΔΡΑΜΑΣ	ΔΡΑΜΑΣ	Δράμα		Αμυντικά Συγκροτήματα, Αρχαιολογικές Θέσεις
Ι. Ναός Κοιμήσεως της Θεοτόκου (Παλαιά Μητρόπολη) στη Δράμα	ΔΡΑΜΑΣ	ΔΡΑΜΑΣ	Δράμα		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ναύδριο των Ταξιαρχών στη Δράμα	ΔΡΑΜΑΣ	ΔΡΑΜΑΣ	Δράμα		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Το κτίριο των Παλαιών Εκπαιδευτηρίων Δράμας	ΔΡΑΜΑΣ	ΔΡΑΜΑΣ	Δράμα		Τμήματα Κτιρίου, Αστικά Κτίρια, Κτίσματα Κοινής Ωφελείας
Το κτίριο του πρώην Ορφανοτροφείου Αρρένων Δράμας	ΔΡΑΜΑΣ	ΔΡΑΜΑΣ	Δράμα		Τμήματα Κτιρίου, Αστικά Κτίρια, Κτίσματα Κοινής Ωφελείας
Ιστορικό κέντρο της Δράμας. Ιστορικός διατηρητέος τόπος	ΔΡΑΜΑΣ	ΔΡΑΜΑΣ	Δράμα		Ιστορικοί Τόποι, Οικιστικά Σύνολα
Υδρόμυλος Δημητρόπουλου μαζί με τον μηχανολογικό εξοπλισμό του στην Αγία Βαρβάρα Δράμας	ΔΡΑΜΑΣ	ΔΡΑΜΑΣ	Δράμα	Αγία Βαρβάρα	Αγροτική Οικονομία, Μύλοι
Υδρόμυλος Ζώνκες μαζί με τον μηχανολογικό εξοπλισμό του στην Αγία Βαρβάρα Δράμας	ΔΡΑΜΑΣ	ΔΡΑΜΑΣ	Δράμα	Αγία Βαρβάρα	Αγροτική Οικονομία, Βοηθητικοί Χώροι, Μύλοι, Αστικά Κτίρια
Υδρόμυλος Παντούλη μαζί με τον μηχανολογικό εξοπλισμό του στην Αγία Βαρβάρα Δράμας	ΔΡΑΜΑΣ	ΔΡΑΜΑΣ	Δράμα	Αγία Βαρβάρα	Αγροτική Οικονομία, Βοηθητικοί Χώροι, Μύλοι
Κέλυφος διώροφης κατοικίας επί της οδού Αγίας Βαρβάρας	ΔΡΑΜΑΣ	ΔΡΑΜΑΣ	Δράμα	επί της οδού Αγίας Βαρβάρας, στο Ο.Τ 84	Αστικά Κτίρια
Ι. Ναός Αγίου Νικολάου στη Δράμα	ΔΡΑΜΑΣ	ΔΡΑΜΑΣ	Δράμα	Κεντρική πλατεία	Ισλαμικά Τεμένη, Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Αρχαιολογικός χώρος νότια του νεκροταφείου Δράμας	ΔΡΑΜΑΣ	ΔΡΑΜΑΣ	Δράμα	Νότια του νεκροταφείου	Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα

ΠΕ Δράμας					
Όνομασία Μνημείου	Δήμος	Διαμέρισμα	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
(προϊστορικός οικισμός)					
Συγκρότημα τριών κατοικιών (αδελφομοιρίων) στις οδούς Αγίας Βαρβάρας και Περδίκας	ΔΡΑΜΑΣ	ΔΡΑΜΑΣ	Δράμα	Οδοί Αγίας Βαρβάρας και Περδίκας	Οικιστικά Σύνολα, Αστικά Κτίρια
Κτίριο κληρονόμων Βαμβακόπουλου και Γ. Κασμερίδη	ΔΡΑΜΑΣ	ΔΡΑΜΑΣ	Δράμα	οδοί Εθνικής Αμύνης και Αρχιμήδους	Αστικά Κτίρια
Μουσουλμανικό τέμενος στην οδό Μεγάλου Αλεξάνδρου, Λάμπρου Λαμπριανίδη και Κωνσταντίνου Παλαιολόγου στη Δράμα	ΔΡΑΜΑΣ	ΔΡΑΜΑΣ	Δράμα	Οδός Μεγάλου Αλεξάνδρου, Λάμπρου Λαμπριανίδη και Κωνσταντίνου Παλαιολόγου	Ισλαμικά Τεμένη, Θρησκευτικοί Χώροι
Κτίριο στην οδό Αγίας Βαρβάρας 26 στη Δράμα, ιδ. Β. Θεοχαρίδη και Κ. Κουσαλάκη.	ΔΡΑΜΑΣ	ΔΡΑΜΑΣ	Δράμα	Οδός Αγία Βαρβάρας	Αστικά Κτίρια
Καπναποθήκη στην οδό Αγίας Βαρβάρας στη Δράμα (ΟΤ 82), ιδ. Αυστροελληνικής Εταιρείας Καπνού	ΔΡΑΜΑΣ	ΔΡΑΜΑΣ	Δράμα	Οδός Αγίας Βαρβάρας (ΟΤ 82)	Βοηθητικοί Χώροι
Η οικία Καλιώρα στην οδό Αγίας Βαρβάρας 5 στη Δράμα	ΔΡΑΜΑΣ	ΔΡΑΜΑΣ	Δράμα	Οδός Αγίας Βαρβάρας 5	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Αγίας Σοφίας 3 στη Δράμα, ιδ. Μπούμπουρα - Μ. Ζέμου	ΔΡΑΜΑΣ	ΔΡΑΜΑΣ	Δράμα	Οδός Αγίας Σοφίας 3	Αστικά Κτίρια
Πρώην μουσουλμανικό τέμενος στην οδό Άρμεν 25 στη Δράμα	ΔΡΑΜΑΣ	ΔΡΑΜΑΣ	Δράμα	Οδός Άρμεν 25	Ισλαμικά Τεμένη, Θρησκευτικοί Χώροι
Καπναποθήκη Μιχαηλίδη στην οδό Βασιλέως Όθωνος και Πατριάρχου Μελετίου στη Δράμα, ιδ. Θεοδώρου και Ευμορφίας Τριανταφυλλίδου	ΔΡΑΜΑΣ	ΔΡΑΜΑΣ	Δράμα	Οδός Βασιλέως Όθωνος και Πατριάρχου Μελετίου	Βοηθητικοί Χώροι
Ι. Ναός των Ταξιστών στην οδό Βενιζέλου στη Δράμα	ΔΡΑΜΑΣ	ΔΡΑΜΑΣ	Δράμα	Οδός Βενιζέλου	Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Κτίριο στην οδό Γούναρη 10 στη Δράμα, ιδ. Θ. Παπαθεοδώρου	ΔΡΑΜΑΣ	ΔΡΑΜΑΣ	Δράμα	Οδός Γούναρη 10	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Γούναρη 16 στη Δράμα, ιδ. κληρονόμων Έξαρχου	ΔΡΑΜΑΣ	ΔΡΑΜΑΣ	Δράμα	Οδός Γούναρη 16	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Γούναρη 18 και Καποδιστρίου στη Δράμα, ιδ. Τεζαψίδη	ΔΡΑΜΑΣ	ΔΡΑΜΑΣ	Δράμα	Οδός Γούναρη 18 και Καποδιστρίου	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Γούναρη 30, Νευροκοπίου και Νικηφόρου στη Δράμα, ιδ. Ο.Σ.Κ.	ΔΡΑΜΑΣ	ΔΡΑΜΑΣ	Δράμα	Οδός Γούναρη 30, Νευροκοπίου και Νικηφόρου	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Γούναρη 8 στη Δράμα, ιδ. κληρονόμων Η. Τζήμα	ΔΡΑΜΑΣ	ΔΡΑΜΑΣ	Δράμα	Οδός Γούναρη 8	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Γούναρη και Νευροκοπίου στη Δράμα, ιδ. Ματσίνη	ΔΡΑΜΑΣ	ΔΡΑΜΑΣ	Δράμα	Οδός Γούναρη και Νευροκοπίου	Αστικά Κτίρια
Το βιομηχανικό συγκρότημα της "Βιομηχανικής ΑΕ" (πρώην παγοποιείο) στην οδό Εθνικής Αμύνης στη Δράμα, ιδ. Παυλίδη	ΔΡΑΜΑΣ	ΔΡΑΜΑΣ	Δράμα	Οδός Εθνικής Αμύνης	Βοηθητικοί Χώροι, Βιοτεχνία / Βιομηχανία
Κτίριο στην οδό Ελευθερίου Βενιζέλου 116 στη Δράμα, ιδ. Δημητρίου Παναγιωτίδη (πρώην κληρονόμων Δαβέλλα)	ΔΡΑΜΑΣ	ΔΡΑΜΑΣ	Δράμα	Οδός Ελευθερίου Βενιζέλου 116	Αστικά Κτίρια
Ο κινηματογράφος "Ολύμπια" στην οδό Ελευθερίου Βενιζέλου 118 στη Δράμα, ιδ. Ισραηλιτικής Κοινότητας Καβάλας και Ιουλίας Χασιδ	ΔΡΑΜΑΣ	ΔΡΑΜΑΣ	Δράμα	Οδός Ελευθερίου Βενιζέλου 118	Κινηματογράφοι
Δύο κτίρια στην οδό Βενιζέλου 158 και 160 στη Δράμα, ιδ. Κ. Παυλίδη	ΔΡΑΜΑΣ	ΔΡΑΜΑΣ	Δράμα	Οδός Ελευθερίου Βενιζέλου 158 και 160	Αστικά Κτίρια
Κέλυφος κτιρίου στην οδό Ελευθερίου Βενιζέλου 164 στη Δράμα, ιδ. Ζιώγα. Αποχαρακτηρισμός	ΔΡΑΜΑΣ	ΔΡΑΜΑΣ	Δράμα	Οδός Ελευθερίου Βενιζέλου 164	Αστικά Κτίρια

ΠΕ Δράμας					
Όνομασία Μνημείου	Δήμος	Διαμέρισμα	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Κτίριο στην οδό Ελευθερίου Βενιζέλου 168 στη Δράμα, ιδ. Χατζηαντωνίου	ΔΡΑΜΑΣ	ΔΡΑΜΑΣ	Δράμα	Οδός Ελευθερίου Βενιζέλου 168	Αστικά Κτίρια
Το πανδοχείο "Ν. Ζίχνη" στην οδό Ελευθερίου Βενιζέλου 47 στη Δράμα	ΔΡΑΜΑΣ	ΔΡΑΜΑΣ	Δράμα	Οδός Ελευθερίου Βενιζέλου 47	Καταλύματα, Εμπόριο, Αστικά Κτίρια
Κτίριο του καφενείου "Ελευθερία" στην οδό Ελευθερίου Βενιζέλου 7 και Κουντουριώτου στη Δράμα, ιδ. δήμου Δράμας	ΔΡΑΜΑΣ	ΔΡΑΜΑΣ	Δράμα	Οδός Ελευθερίου Βενιζέλου 7 και Κουντουριώτου	Καφενεία, Αστικά Κτίρια
Κτίριο πρώην Ξενοδοχείου «ΣΑΝΤΡΑΛ» στην οδό Ελευθερίου Βενιζέλου 72 στη Δράμα	ΔΡΑΜΑΣ	ΔΡΑΜΑΣ	Δράμα	Οδός Ελευθερίου Βενιζέλου 72	Καταλύματα, Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Κέννεντυ 48 στη Δράμα, ιδ. Καλαιτζήδη	ΔΡΑΜΑΣ	ΔΡΑΜΑΣ	Δράμα	Οδός Κέννεντυ 48	Εμπόριο, Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Κουντουριώτου 18 στη Δράμα, ιδ. Αδελφών Δάκου	ΔΡΑΜΑΣ	ΔΡΑΜΑΣ	Δράμα	Οδός Κουντουριώτου 18	Αστικά Κτίρια
Κτίριο Εθνικής Τράπεζας Ελλάδος στην οδό Λαμπριανίδου, Ερυθρού Σταυρού, Μεγάλου Αλεξάνδρου και Ερμού στη Δράμα	ΔΡΑΜΑΣ	ΔΡΑΜΑΣ	Δράμα	Οδός Λαμπριανίδου, Ερυθρού Σταυρού, Μεγάλου Αλεξάνδρου και Ερμού	Εμπόριο, Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Μ. Αρκαδικού 8 στη Δράμα, ιδ. Κ. Πέκη κ.ά.	ΔΡΑΜΑΣ	ΔΡΑΜΑΣ	Δράμα	Οδός Μ. Αρκαδικού 8	Αστικά Κτίρια
Κτίριο Παλαιού Ταχυδρομείου Δράμας στην οδό Μεγάλου Αλεξάνδρου 52 στη Δράμα (πρώην Μέγαρο Φαίς), ιδ. Στυλιανού και Μαρίας Ζαχαροπούλου	ΔΡΑΜΑΣ	ΔΡΑΜΑΣ	Δράμα	Οδός Μεγάλου Αλεξάνδρου 52	Αστικά Κτίρια, Κτίσματα Κοινής Ωφελείας, Κέντρα Διοίκησης
Καπναποθήκη Μιχαηλίδη στην οδό Όθωνος (ΟΤ 83) στη Δράμα, ιδ. Μ. Πρωτόπαπα	ΔΡΑΜΑΣ	ΔΡΑΜΑΣ	Δράμα	Οδός Όθωνος (ΟΤ 83)	Βοηθητικοί Χώροι
Κτίριο στην οδό Παύλου Μελά 8 και Χατζηανέστη 7 στη Δράμα	ΔΡΑΜΑΣ	ΔΡΑΜΑΣ	Δράμα	Οδός Π. Μελά 8 και Χατζηανέστη 7	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Παύλου Μελά 10 στη Δράμα, ιδ. Μπάλλα	ΔΡΑΜΑΣ	ΔΡΑΜΑΣ	Δράμα	Οδός Παύλου Μελά 10	Αστικά Κτίρια
Καπναποθήκη στην οδό Πεردίκα 10 και Δωδεκανήσου στη Δράμα, ιδ. ΣΕΚΕ (πρώην Πορτοκάλογλου)	ΔΡΑΜΑΣ	ΔΡΑΜΑΣ	Δράμα	Οδός Πεردίκα 10 και Δωδεκανήσου	Βοηθητικοί Χώροι
Κτίριο στην οδό Πεردίκα 10 και Παπαϊωακείμ στη Δράμα, φερόμενο ως ιδιοκτησία Δ/σης Στέγης και Ακίνητης Περιουσίας ΙΚΑ	ΔΡΑΜΑΣ	ΔΡΑΜΑΣ	Δράμα	Οδός Πεردίκα 10 και Παπαϊωακείμ	Αστικά Κτίρια
Κτίριο καπναποθήκης στην οδό Πεردίκα 17 και Νίκης στη Δράμα, φερόμενο ως ιδιοκτησία Φ. Αθανασόπουλου	ΔΡΑΜΑΣ	ΔΡΑΜΑΣ	Δράμα	Οδός Πεردίκα 17 και Νίκης	Βοηθητικοί Χώροι, Βιοτεχνία / Βιομηχανία
Κτίριο στην οδό Ρούσβελτ 168 στη Δράμα, ιδ. Μ. Θεοδωρίδου	ΔΡΑΜΑΣ	ΔΡΑΜΑΣ	Δράμα	Οδός Ρούσβελτ 168	Αστικά Κτίρια
Ελληνιστικός τάφος στην οδό Τροίας στη Δράμα	ΔΡΑΜΑΣ	ΔΡΑΜΑΣ	Δράμα	Οδός Τροίας	Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία
Κτίριο στην οδό Χατζηανέστη 13 στη Δράμα	ΔΡΑΜΑΣ	ΔΡΑΜΑΣ	Δράμα	Οδός Χατζηανέστη 13	Αστικά Κτίρια
Παλιό Δημοτικό Νοσοκομείο και το παράρτημά του στο ΟΤ 289 στη Δράμα	ΔΡΑΜΑΣ	ΔΡΑΜΑΣ	Δράμα	ΟΤ 289	Αστικά Κτίρια, Κτίσματα Κοινής Ωφελείας
Παλιά καπναποθήκη στο ΟΤ 78 στη Δράμα, ιδ. Δ. Ηλιάδη	ΔΡΑΜΑΣ	ΔΡΑΜΑΣ	Δράμα	ΟΤ 78	Βοηθητικοί Χώροι
Μέγαρο στην πλατεία Ταξιαρχίας στη Δράμα, ιδ. κληρονόμων Α. Τζήμου	ΔΡΑΜΑΣ	ΔΡΑΜΑΣ	Δράμα	Πλατεία Ταξιαρχίας	Φυσικοί Χώροι, Αστικά Κτίρια, Κέντρα Διοίκησης
Αρχαιολογικός χώρος στον Καλό Αγρό (προϊστορικός οικισμός)	ΔΡΑΜΑΣ	ΔΡΑΜΑΣ	Καλός Αγρός	Γήλοφος αμέσως βόρεια έως βορειοδυτικά από την αυλή του Δημοτικού σχολείου	Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα
Κτίριο (κατοικία - πολιτιστικό εργαστήρι) στο Μοναστηρά-	ΔΡΑΜΑΣ	ΔΡΑΜΑΣ	Μοναστηρά-		Βοηθητικοί Χώροι, Αστικά Κτίρια

ΠΕ Δράμας					
Όνομασία Μνημείου	Δήμος	Διαμέρισμα	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
κι, ιδ. Άγγελου Κέρα			κιον		
Κτίριο στη Χωριστή, ιδ. Ευριπίδη Σαμαρά	ΔΡΑΜΑΣ	ΔΡΑΜΑΣ	Χωριστή		Αστικά Κτίρια
Κτίριο του Αναγνωστηρίου στη Χωριστή	ΔΡΑΜΑΣ	ΔΡΑΜΑΣ	Χωριστή		Αστικά Κτίρια, Κτίσματα Κοινής Ωφελείας
Τα Εκπαιδευτήρια της Χωριστής	ΔΡΑΜΑΣ	ΔΡΑΜΑΣ	Χωριστή		Φυσικοί Χώροι, Αστικά Κτίρια, Κτίσματα Κοινής Ωφελείας
Ι. Ν. Εισοδίων Θεοτόκου	ΔΡΑΜΑΣ	ΔΡΑΜΑΣ	Χωριστή		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί
Αρχαιολογικός χώρος στους Ποταμούς (προϊστορικός οικισμός και τύμβοι)	ΚΑΤΩ ΝΕΥΡΟΚΟΠΙΟΥ			Αριστερή όχθη του Νέστου	Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία, Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα
Αρχαιολογικός χώρος στο "Τσιφλίκ" Μικρομηλιάς (Ρωμαϊκός οικισμός και τύμβοι)	ΚΑΤΩ ΝΕΥΡΟΚΟΠΙΟΥ			Περιοχή "Τσιφλίκ"	Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία, Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα
Ι. Ναός Προφήτη Ηλία στον Βώλακα	ΚΑΤΩ ΝΕΥΡΟΚΟΠΙΟΥ		Βώλαξ		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Μουσουλμανικό τέμενος στην Εξοχή	ΚΑΤΩ ΝΕΥΡΟΚΟΠΙΟΥ		Εξοχή		Ισλαμικά Τεμένη, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Αγίων Θεοδώρων	ΚΑΤΩ ΝΕΥΡΟΚΟΠΙΟΥ		Κάτω Βροντού		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Κτίριο στο Περιθώριο, ιδ. κληρονόμων Ηλία Ξαντίνη	ΚΑΤΩ ΝΕΥΡΟΚΟΠΙΟΥ		Περιθώριον	Κεντρική πλατεία	Αστικά Κτίρια
Αρχαιολογικός χώρος στη θέση "Καλέ" Πλατανιάς (ρωμαϊκό πόλισμα)	ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ	ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ		"Καλέ", βόρεια της Πλατανιάς	Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα
Αρχαιολογικός χώρος Πλατανιάς (προϊστορικός οικισμός)	ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ	ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ		Λόφος 1.5 χλμ. δυτικά της Πλατανιάς	Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα
Αρχαιολογικός χώρος μετά τη διασταύρωση προς Παρανέστι και Πλατανιά (προϊστορικός οικισμός)	ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ	ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ		Λόφος μετά τη διασταύρωση προς Παρανέστι και Πλατανιά	Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα
Αρχαιολογικός χώρος Νικηφόρου (προϊστορικός οικισμός)	ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ	ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ		Λόφος σε απόσταση 800 μ. από τον Νικηφόρο	Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα
Αρχαιολογικός χώρος μετά τη διασταύρωση προς Παρανέστι και Πλατανιά (προϊστορικός οικισμός)	ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ	ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ		Λόφος μετά τη διασταύρωση προς Παρανέστι και Πλατανιά (προϊστορικός οικισμός)	Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα
Αρχαιολογικός χώρος στη θέση "Μοναστηρχάρ" Χαριτωμένης (λείψανα ρωμαϊκών κτιρίων)	ΠΡΟΣΟΤΣΑΝΗΣ	ΠΡΟΣΟΤΣΑΝΗΣ		"Μοναστηρχάρ", βορειοδυτικά της Χαριτωμένης	Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα
Αρχαιολογικός χώρος στη θέση "Κάστρο" Προσοτσάνης*	ΠΡΟΣΟΤΣΑΝΗΣ	ΠΡΟΣΟΤΣΑΝΗΣ		"Κάστρο", στην κορυφή του λόφου	Αρχαιολογικές Θέσεις
Αρχαιολογικός χώρος στη θέση "Πύργος" Προσοτσάνης*	ΠΡΟΣΟΤΣΑΝΗΣ	ΠΡΟΣΟΤΣΑΝΗΣ		"Πύργος", στην κορυφή του υψώματος	Αμυντικά Συγκροτήματα, Πύργοι
Αρχαιολογικός χώρος μεγάλης και μικρής Τούμπας Πετρούσας (προϊστορικοί οικισμοί)	ΠΡΟΣΟΤΣΑΝΗΣ	ΠΡΟΣΟΤΣΑΝΗΣ		5 χλμ. νότια της Πετρούσας	Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα
Μεσαιωνικό φρούριο στο λόφο των πηγών του ποταμού Αγγίτη	ΠΡΟΣΟΤΣΑΝΗΣ	ΠΡΟΣΟΤΣΑΝΗΣ	Αγγίτης	Επί του λόφου των πηγών του ποταμού Αγγίτη	Αμυντικά Συγκροτήματα, Κάστρα / Φρούρια
Ερείπια βυζαντινού κάστρου στην Καλλιθέα	ΠΡΟΣΟΤΣΑΝΗΣ	ΠΡΟΣΟΤΣΑΝΗΣ	Καλλιθέα		Αμυντικά Συγκροτήματα, Κάστρα / Φρούρια
Ι. Ναός Ταξαρχών Κοκκινόγειων Δράμας μαζί με τον αύλειο χώρο του	ΠΡΟΣΟΤΣΑΝΗΣ	ΠΡΟΣΟΤΣΑΝΗΣ	Κοκκινόγεια		Φυσικοί Χώροι, Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Κτίριο Εκπαιδευτηρίων Προσοτσάνης (νυν Α' Δημοτικό Σχολείο Προσοτσάνης)	ΠΡΟΣΟΤΣΑΝΗΣ	ΠΡΟΣΟΤΣΑΝΗΣ	Προσοτσάνη		Αστικά Κτίρια, Κτίσματα Κοινής Ωφελείας
Η παλαιά Καπναποθήκη «Χατζηκωνσταντίνου», επί της οδού Α. Παπαδάκη 15 στο Δήμο Προσοτσάνης Δράμας.	ΠΡΟΣΟΤΣΑΝΗΣ	ΠΡΟΣΟΤΣΑΝΗΣ	Προσοτσάνη		Αγροτική Οικονομία, Βιοτεχνία / Βιομηχανία, Αστικά Κτίρια
Αρχαιολογικός χώρος Ζωοδόχου Πηγής ή Τσόρλακ στον Μυλοπόταμο (προϊστορικός οικισμός)	ΠΡΟΣΟΤΣΑΝΗΣ	ΣΙΤΑΓΡΩΝ			Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα

ΠΕ Δράμας					
Όνομασία Μνημείου	Δήμος	Διαμέρισμα	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Αρχαιολογικός χώρος στη θέση "Γκεράνι" Μικροκάμπου (προϊστορικός οικισμός)	ΠΡΟΣΟΤΣΑΝΗΣ	ΣΙΤΑΓΡΩΝ		"Γκεράνι", 1200 μ. βόρεια του Μικροκάμπου	Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα
Αρχαιολογικός χώρος στη θέση "Τούμπα" Σιταγρών (προϊστορικός οικισμός)	ΠΡΟΣΟΤΣΑΝΗΣ	ΣΙΤΑΓΡΩΝ		"Τούμπα"	Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα
Αρχαιολογικός χώρος στον Μεγαλόκαμπο (προϊστορικός οικισμός)	ΠΡΟΣΟΤΣΑΝΗΣ	ΣΙΤΑΓΡΩΝ		Λόφος 1χλμ. βορειοδυτικά του Μεγαλοκάμπου	Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα

ΠΕ Έβρου					
Όνομασία Μνημείου	Δήμος	Διαμέρισμα	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Αποδέσμευση θαλάσσιας περιοχής ανατολικά της Μαρώνας, στην περιοχή Γιαλός	ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ	ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ		Ανατολικά της Μαρώνας, στην περιοχή Γιαλός	Ενάλιοι Χώροι
Ερείπια κάστρου στο ύψωμα Προφήτης Ηλίας Μάκρης	ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ	ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ		Ύψωμα Προφήτης Ηλίας, 1500 μ. περίπου βορειοδυτικά της Μάκρης	Αμυντικά Συγκροτήματα, Αρχαιολογικές Θέσεις, Κάστρα / Φρούρια
Αρχαιολογικός χώρος στη θέση "Χαμάμ Γερί" Μεσημβρίας	ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ	ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ		"Χαμάμ Γερί"	Αρχαιολογικές Θέσεις
Μεσαιωνικός παραθαλάσσιος πύργος γνωστός ως "Γάτος" στη Μάκρη	ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ	ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ		1500 μ. δυτικά της αρχαίας Μεσημβρίας	Αμυντικά Συγκροτήματα, Πύργοι
Μεσαιωνικά τείχη στον Ποταμό	ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ	ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ		2 χλμ περίπου βορειοανατολικά του Ποταμού	Αμυντικά Συγκροτήματα
Σπηλιά των Αγίων Θεοδώρων στην Κίρκη	ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ	ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ		Στο 120 χλμ της σιδηροδρομικής γραμμής Αλεξανδρουπόλεως - Κίρκης	Σπήλαια, Τμήματα Κτιρίου, Αστικά Κτίρια
Φρουριακός περίβολος στο ύψωμα Τσεπέλ Καγιά	ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ	ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ		Ύψωμα Τσεπέλ Καγιά (=Μοναστήρι - λόφος), ανατολικά της Κίρκης	Αμυντικά Συγκροτήματα, Κάστρα / Φρούρια
Η Λεονταρίδεις Ελληνική Αστική Σχολή Αρρένων στην Αλεξανδρούπολη	ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ	ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ	Αλεξανδρούπολις		Αστικά Κτίρια, Κτίσματα Κοινής Ωφελείας
Κτίριο του Σχολείου της Ελληνικής Κοινότητας (γνωστό ως 3ο Δημοτικό Σχολείο) Αλεξανδρουπόλεως	ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ	ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ	Αλεξανδρούπολις		Αστικά Κτίρια, Κτίσματα Κοινής Ωφελείας
Κτίριο Ζαριφείου Παιδαγωγικής Ακαδημίας στην Αλεξανδρούπολη	ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ	ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ	Αλεξανδρούπολις		Αστικά Κτίρια, Κτίσματα Κοινής Ωφελείας
Κτίριο Παλαιού Νοσοκομείου Αλεξανδρουπόλεως	ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ	ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ	Αλεξανδρούπολις		Αστικά Κτίρια, Κτίσματα Κοινής Ωφελείας
Κτίριο παλαιάς καπναποθήκης στην οδό Αίνου 16 στην Αλεξανδρούπολη, ιδ. του δήμου	ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ	ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ	Αλεξανδρούπολις	Οδός Αίνου 16	Βοηθητικοί Χώροι
Κτίριο στην οδό Βενιζέλου και Κομνηνών στην Αλεξανδρούπολη, ιδ. Ν. Παπαθανασίου	ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ	ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ	Αλεξανδρούπολις	Οδός Βενιζέλου και Κομνηνών	Αστικά Κτίρια
Τμήματα της Εγνατίας οδού στα δυτικά της Εθνικής οδού Κομοτηνής - Αλεξανδρούπολης	ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ	ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ	Δίκελλα	Περιοχή από Κόμαρα ως Δίκελα	Αρχαιολογικές Θέσεις
Τμήματα Εγνατίας οδού στα δυτικά της Εθνικής οδού Κομοτηνής-Αλεξανδρούπολης	ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ	ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ	Κόμαρος	Περιοχή από Κόμαρα ως Δίκελα	Αρχαιολογικές Θέσεις
Φρουριακός περίβολος στη βορειοανατολική πλευρά του υψώματος Γκιρμεού τεπέ Λεπτοκαρυάς	ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ	ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ	Λεπτοκαρυά	Βορειοανατολική πλευρά του υψώματος Γκιρμεού τεπέ	Αμυντικά Συγκροτήματα, Αρχαιολογικές Θέσεις, Κάστρα / Φρούρια
Φρουριακός περίβολος στο ύψωμα Καλέ τεπέ Λεπτοκαρυάς	ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ	ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ	Λεπτοκαρυά	Ύψωμα Καλέ τεπέ	Αμυντικά Συγκροτήματα, Αρχαιολογικές Θέσεις, Κάστρα / Φρούρια

ΠΕ Έβρου					
Όνομασία Μνημείου	Δήμος	Διαμέρισμα	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Αρχαιολογικός χώρος εντός του περιβόλου των βυζαντινών τειχών Μάκρης	ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ	ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ	Μάκρη		Αμυντικά Συγκροτήματα
Ι. Ναός Αγίας Αναστασίας στη Μάκρη	ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ	ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ	Μάκρη		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Χαμάμ στη Μάκρη	ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ	ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ	Μάκρη		Λουτρά
Αρχαιολογικός χώρος προϊστορικής τούμπας μετά του σπηλαίου του Κύκλωπος στη Μάκρη (αρχαία πόλη Σέρρειον ή Ζώνη)	ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ	ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ	Μάκρη	Πλησίον της Μάκρης	Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα
Αρχαιολογικός χώρος αρχαίας Μεσημβρίας	ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ	ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ	Μεσημβρία		Ακροπόλεις, Αμυντικά Συγκροτήματα, Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία, Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα
Αρχαιολογικός χώρος Ακρόπολης στη Συκορράχη	ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ	ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ	Πέραμα	Μεταξύ Κόμαρου και Περάματος	Ακροπόλεις, Αμυντικά Συγκροτήματα, Αρχαιολογικές Θέσεις
Αρχαιολογικός χώρος αρχαίας Τραϊανουπόλεως	ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ	ΤΡΑΪΑΝΟΥΠΟΛΗΣ	Λουτρά Τραϊανουπόλεως		Ακροπόλεις, Αμυντικά Συγκροτήματα, Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα
Αρχαιολογικός χώρος αρχαίου Δορίσκου (κοινώς Σαράγια του Ξέρξη)	ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ	ΦΕΡΩΝ	Δορίσκος	Σαράγια του Ξέρξη	Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα
Μεγαλιθικά μνημεία (Dolmen) στη θέση "Καλντερίμ - Καγιά" (Πετρόδρομος) Κοίλων	ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ	ΦΕΡΩΝ	Κοίλα	"Καλντερίμ - Καγιά" (Πετρόδρομος)	Αρχαιολογικές Θέσεις, Θρησκευτικοί Χώροι
Διπλός ελλειψοειδής περίβολος στα Κοίλα	ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ	ΦΕΡΩΝ	Κοίλα	Υψωμα Καλές, 1600 μ. βόρεια των Κοίλων	Ακροπόλεις, Αμυντικά Συγκροτήματα, Αρχαιολογικές Θέσεις, Τμήματα Κτιρίου
Τμήματα της Εγνατίας οδού στην Τραϊανούπολη	ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ	ΦΕΡΩΝ	Μοναστηράκιον	Μεταξύ Τραϊανουπόλεως και Μοναστηρακίου	Αρχαιολογικές Θέσεις
Βυζαντινός Ι. Ναός Αγίας Σοφίας στις Φέρες	ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ	ΦΕΡΩΝ	Φέροι		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Βυζαντινό υδραγωγείο στις Φέρες	ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ	ΦΕΡΩΝ	Φέροι		Συστήματα Ύδρευσης
Αρχαιολογικός χώρος στη θέση "Πανωκκλήσι" Πραγγίου (βυζαντινή βασιλική, γλυπτά αρχιτεκτονικά μέλη)	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ		"Πανωκκλήσι"	Τμήματα Κτιρίου, Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Σπήλαιο με προϊστορική κεραμική στη θέση "Βούβες" Κουφοβούνου	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ		"Βούβες"	Φυσικοί Χώροι, Σπήλαια, Αρχαιολογικές Θέσεις
Αρχαιολογικός χώρος λόφου Πλωτινιούπολεως στην Αγία Πέτρα	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ		Αγία Πέτρα*	Αρχαιολογικές Θέσεις
Τζαμί Ιλντερήμ Μπαγιαζήτ στο Διδυμότειχο	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	Διδυμότειχον		Ισλαμικά Τεμένη, Θρησκευτικοί Χώροι
Το τείχος του Διδυμότειχου	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	Διδυμότειχον		Αμυντικά Συγκροτήματα, Αρχαιολογικές Θέσεις
Παλαιό κτίριο ανεγερθέν από τον Γ. Χατζηρβασάνη στο Διδυμότειχο	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	Διδυμότειχον		Αστικά Κτίρια
Αρχαιολογικός χώρος της βυζαντινής πόλης του Διδυμότειχου	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	Διδυμότειχον		Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα
Ι. Ναός Αγίου Γεωργίου του Παλαιοκαστρίτη στο Διδυμότειχο	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	Διδυμότειχον		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός του Σωτήρος Χριστού στο Διδυμότειχο	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	Διδυμότειχον		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Μητροπολιτικός Ι. Ναός Αγίου Αθανασίου στο Διδυμότειχο	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	Διδυμότειχον		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι

ΠΕ Έβρου					
Ονομασία Μνημείου	Δήμος	Διαμέρισμα	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Ναύδριο Αγίας Αικατερίνης στο Διδυμότειχο	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	Διδυμότειχον		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Αγίας Σοφίας (ερείπωμένος) στο Διδυμότειχο	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	Διδυμότειχον	Εντός του φρουρίου	Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Οθωμανικό λουτρό Feridum Ahmet στο Διδυμότειχο	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	Διδυμότειχον	Κεντρική πλατεία	Λουτρά
Ναύδριο της Αγίας Μαρίας στην οδό Αγίας Μαρίας στο Διδυμότειχο	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	Διδυμότειχον	Οδός Αγίας Μαρίας	Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Κτίριο στην οδό Αθηνάς 2 στο Διδυμότειχο, ιδ. Θεοδόση Πυλούδη	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	Διδυμότειχον	Οδός Αθηνάς 2	Αστικά Κτίρια
Κτίριο παλιάς τουρκικής σχολής ιππικού ("αχούρια Γερμι-τζή") στην οδό Αμαλίας 17 στο Διδυμότειχο, ιδ. Ιωάννη Γιαρμαντζή	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	Διδυμότειχον	Οδός Αμαλίας 17	Στρατιωτικές Εγκαταστάσεις
Κρήνη (έργο ισλαμικής γλυπτικής) στην οδό Αφροδίτης στο Διδυμότειχο, ιδ. του δήμου	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	Διδυμότειχον	Οδός Αφροδίτης	Συστήματα Ύδρευσης, Κρήνες
Κτίριο στην οδό Βασιλέως Αλεξάνδρου 54 στο Διδυμότειχο, ιδ. κληρονόμων Ψαρρά	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	Διδυμότειχον	Οδός Βασιλέως Αλεξάνδρου 54	Εμπόριο, Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Βασιλέως Αλεξάνδρου 20 στο Διδυμότειχο, ιδ. Παρασκευά Πατσουριδίδη και Κωνσταντίνου Τερζούδη. Αποχαρκτηρισμός του εσωτερικού του	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	Διδυμότειχον	Οδός Βασιλέως Αλεξάνδρου 20	Βοηθητικοί Χώροι, Εμπόριο, Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Βατάτζη 26 στο Διδυμότειχο, ιδ. Στάικου Πατσιακά	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	Διδυμότειχον	Οδός Βατάτζη 26	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Βατάτζη 28 στο Διδυμότειχο, ιδ. Δημητρίου Καραματζάρη	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	Διδυμότειχον	Οδός Βατάτζη 28	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Βατάτζη 30 στο Διδυμότειχο, ιδ. Κωνσταντίνου Κηπουρού	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	Διδυμότειχον	Οδός Βατάτζη 30	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Βατάτζη 32 μαζί με το γωνιακό ισόγειο κτίσμα στο Διδυμότειχο, ιδ. Χρήστου Γιουρτζόγλου	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	Διδυμότειχον	Οδός Βατάτζη 32	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Βατάτζη 51 στο Διδυμότειχο, ιδ. κληρονόμων αδελφών Σιναπιδή	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	Διδυμότειχον	Οδός Βατάτζη 51	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Βατάτζη και Κολοκοτρώνη 22 στο Διδυμότειχο, ιδ. Ιωάννη Αρβανιτιδή	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	Διδυμότειχον	Οδός Βατάτζη και Κολοκοτρώνη 22	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Βενιζέλου 21 στο Διδυμότειχο, ιδ. Στέφανου Χατζηβασιλειάδη	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	Διδυμότειχον	Οδός Βενιζέλου 21	Εμπόριο, Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Βρανά 25 στο Διδυμότειχο, ιδ. αδελφών Τσικούρα	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	Διδυμότειχον	Οδός Βρανά 25	Αγροτική Οικονομία, Βιοτεχνία / Βιομηχανία, Μύλοι
Κτίριο στην οδό Βρανά 66 στο Διδυμότειχο, ιδ. Δημητρίου Μανάκα	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	Διδυμότειχον	Οδός Βρανά 66	Εμπόριο, Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Βρανά 90 στο Διδυμότειχο, ιδ. Παναγιώτη Καρτσιδή	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	Διδυμότειχον	Οδός Βρανά 90	Εμπόριο, Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Γεφύρας στο Διδυμότειχο, ιδ. της αρμένικης εκκλησίας	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	Διδυμότειχον	Οδός Γεφύρας	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Γεφύρας 11 στο Διδυμότειχο, ιδ. Μαλαματής Παπαδοπούλου	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	Διδυμότειχον	Οδός Γεφύρας 11	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Γεφύρας 6 στο Διδυμότειχο, ιδ. Γεωργίου Παλατσιδή	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	Διδυμότειχον	Οδός Γεφύρας 6	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Δημοκρατίας 36 στο Διδυμότειχο, ιδ. κληρονόμων Παπαζάν και Ιωάννη Τσοσούνη	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	Διδυμότειχον	Οδός Δημοκρατίας 36	Αστικά Κτίρια

ΠΕ Έβρου					
Όνομασία Μνημείου	Δήμος	Διαμέρισμα	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Κτίριο στην οδό Δημοκρατίας 50 - 52 στο Διδυμότειχο, ιδ. Αριστείδη και Ηρακλή Δούλογλου	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	Διδυμότειχον	Οδός Δημοκρατίας 50 - 52	Καφενεία, Εμπόριο, Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Δημοκρατίας 54 στο Διδυμότειχο, ιδ. αδελφών Σιναπίδη	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	Διδυμότειχον	Οδός Δημοκρατίας 54	Εμπόριο, Αστικά Κτίρια
Κτίριο παλιάς στρατιωτικής διοίκησης στην οδό Ελληνοχωρίου και Αγίας Φωτεινής στο Διδυμότειχο, ιδ. Ιωάννη Ναλμπάντη	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	Διδυμότειχον	Οδός Ελληνοχωρίου και Αγίας Φωτεινής	Στρατιωτικές Εγκαταστάσεις, Εγκαταστάσεις Υποδομής / Παραγωγής
Κτίριο στην οδό Ελληνοχωρίου και Αγίας Φωτεινής στο Διδυμότειχο, ιδ. Πάρολου	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	Διδυμότειχον	Οδός Ελληνοχωρίου και Αγίας Φωτεινής	Βιοτεχνία / Βιομηχανία
Κτίριο στην οδό Θεοφίλου 2 στο Διδυμότειχο, ιδ. Αθανασίου Μαυρομάτη	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	Διδυμότειχον	Οδός Θεοφίλου 2	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Θεοφίλου 8 στο Διδυμότειχο, ιδ. Αθανασίου Σωτηριάδη	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	Διδυμότειχον	Οδός Θεοφίλου 8	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Κανάρη 1 στο Διδυμότειχο, ιδ. Δημητρίου Τσάγγου	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	Διδυμότειχον	Οδός Κανάρη 1	Εμπόριο, Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Κανάρη 2 στο Διδυμότειχο, ιδ. Ευαγγελίας Γιατζή	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	Διδυμότειχον	Οδός Κανάρη 2	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Κανάρη 3 στο Διδυμότειχο, ιδ. Άννας Αλεξανδρίδου	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	Διδυμότειχον	Οδός Κανάρη 3	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Κανάρη 5 στο Διδυμότειχο, ιδ. Μόρφως Ευσταθιάδου	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	Διδυμότειχον	Οδός Κανάρη 5	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Καντακουζηνού 66 στο Διδυμότειχο, ιδ. Γρηγορίου Κυριάκογλου	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	Διδυμότειχον	Οδός Καντακουζηνού 66	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Καραϊσκάκη 14 στο Διδυμότειχο, ιδ. Στάικου Πατσιακού	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	Διδυμότειχον	Οδός Καραϊσκάκη 14	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Καραϊσκάκη 28 και Μεταξά στο Διδυμότειχο, ιδ. Στέφανου Αθανασιάδη. Αποχαρκτηρισμός	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	Διδυμότειχον	Οδός Καραϊσκάκη 28 και Μεταξά	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Κατακουζηνού 10 στο Διδυμότειχο, ιδ. Κωνσταντίνου Κεσόγλου	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	Διδυμότειχον	Οδός Κατακουζηνού 10	Εμπόριο, Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Κατακουζηνού 24 στο Διδυμότειχο, ιδ. Πασχάλη Χρηστίδη	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	Διδυμότειχον	Οδός Κατακουζηνού 24	Εμπόριο, Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Κατακουζηνού 34 - 36 στο Διδυμότειχο, ιδ. Παναγιώτη Χατζηγεωργίου	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	Διδυμότειχον	Οδός Κατακουζηνού 34 - 36	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Κατακουζηνού 6 στο Διδυμότειχο, ιδ. Ιωάννη Θεοδοσιάδη	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	Διδυμότειχον	Οδός Κατακουζηνού 6	Εμπόριο, Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Κολοκοτρώνη 15 (Ασφάλεια "Κόσμος") στο Διδυμότειχο, ιδ. Αριστείδη Ψαλτόπουλου	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	Διδυμότειχον	Οδός Κολοκοτρώνη 15	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Κολοκοτρώνη 19 στο Διδυμότειχο, ιδ. αδελφών Τσιγγίδη	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	Διδυμότειχον	Οδός Κολοκοτρώνη 19	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Λαχαναγοράς 3 στο Διδυμότειχο, ιδ. Δημητρίου Χατζηπουλίδη. Αποχαρκτηρισμός	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	Διδυμότειχον	Οδός Λαχαναγοράς 3	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Μανδολίδου 39 στο Διδυμότειχο, ιδ. κληρονόμων Δημητρίου Μπακιρτζή	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	Διδυμότειχον	Οδός Μανδολίδου 39	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Μανδολίδου 56 στο Διδυμότειχο, ιδ. Βάγιας Δεκίδου	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	Διδυμότειχον	Οδός Μανδολίδου 56	Αστικά Κτίρια

ΠΕ Έβρου					
Όνομασία Μνημείου	Δήμος	Διαμέρισμα	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Κτίριο του 1ου Δημοτικού Σχολείου Διδυμοτείχου στην οδό Μιαούλη 8 στο Διδυμότειχο, ιδ. Σχολικής Εφορείας	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	Διδυμότειχον	Οδός Μιαούλη 8	Αστικά Κτίρια, Κτίσματα Κοινής Ωφελείας
Κτίριο στην οδό Πατριάρχου Διονυσίου 11 στο Διδυμότειχο, ιδ. Απόστολου Τσολακίδη	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	Διδυμότειχον	Οδός Πατριάρχου Διονυσίου 11	Αστικά Κτίρια
Κτίριο (λαϊκή κατοικία) στην οδό Τσιμισκή 26 στο Διδυμότειχο, ιδ. Στάικου Σταϊκίδη	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	Διδυμότειχον	Οδός Τσιμισκή 26	Αστικά Κτίρια
Κτίριο επί της οδού Μελά αρ.6 και Ι. Μεταξά, ιδιοκτησίας Χ. Μπαχτεβάνη	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	Διδυμότειχον	Π. Μελά και Ι. Μεταξά	Αστικά Κτίρια
Κτίριο αποθήκης εμπορευμάτων στο σιδηροδρομικό σταθμό Διδυμοτείχου	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	Διδυμότειχον	Σιδηροδρομικός σταθμός	Βοηθητικοί Χώροι, Σιδηροδρομικοί Σταθμοί
Κτίριο εκδοτηρίου εισιτηρίων στο σιδηροδρομικό σταθμό Διδυμοτείχου	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	Διδυμότειχον	Σιδηροδρομικός σταθμός	Σιδηροδρομικοί Σταθμοί, Εμπόριο, Αστικά Κτίρια
Κτίριο κατοικίας κλειδούχου στο σιδηροδρομικό σταθμό Διδυμοτείχου	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	Διδυμότειχον	Σιδηροδρομικός σταθμός	Σιδηροδρομικοί Σταθμοί, Αστικά Κτίρια
Κτίριο κατοικίας σταθμάρχη στο σιδηροδρομικό σταθμό Διδυμοτείχου	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	Διδυμότειχον	Σιδηροδρομικός σταθμός	Σιδηροδρομικοί Σταθμοί, Αστικά Κτίρια
Κτίριο κυλικείου στο σιδηροδρομικό σταθμό Διδυμοτείχου	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	Διδυμότειχον	Σιδηροδρομικός σταθμός	Σιδηροδρομικοί Σταθμοί, Αστικά Κτίρια
Βυζαντινό κάστρο στο Πύθιο	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	Πύθιον		Αμυντικά Συγκροτήματα, Κάστρα / Φρούρια
Κτιστός θρακικός τάφος που καλύπτεται από τύμβο στο Ελαφχώρι	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	ΜΕΤΑΞΑΔΩΝ			Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία, Αρχαιολογικές Θέσεις
Προϊστορικός τύμβος στη θέση "Παλιές εκκλησίες" Παλιουρίου	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	ΜΕΤΑΞΑΔΩΝ		"Παλιές εκκλησίες", 2 χλμ ανατολικά του Παλιουρίου	Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία, Αρχαιολογικές Θέσεις
Ι. Ναός Αγίου Αθανασίου στο Αλεποχώρι	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	ΜΕΤΑΞΑΔΩΝ	Αλεποχώριον		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Η αγροτική κατοικία με το πρόσκτισμα (φούρνο), που βρίσκεται στον οικισμό Βρυσιών Έβρου στο Δήμο Μεταξάδων.	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	ΜΕΤΑΞΑΔΩΝ	Βρυσικά		Αγροτική Οικονομία, Αστικά Κτίρια
Κουκουλόσπιτο με αρ. 170 στους Μεταξάδες, ιδ. της κοινότητας	ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ	ΜΕΤΑΞΑΔΩΝ	Μεταξάδες		Αγροτική Οικονομία
Κτίριο Δασονομείου Ορεστιάδας, ιδ. Υπουργείου Γεωργίας	ΟΡΕΣΤΙΑΔΑΣ	ΟΡΕΣΤΙΑΔΟΣ	Ορεστιάς		Αστικά Κτίρια, Κέντρα Διοίκησης
Αρχαιολογικός χώρος στη θέση "Φονιάς" Σαμοθράκης (οικιστικό σύνολο από τα κλασικά μέχρι και τα βυζαντινά χρόνια)	ΣΑΜΟΘΡΑΚΗΣ			"Φονιάς"	Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα
Αρχαιολογικός χώρος στη θέση "Αγιανέμη" Σαμοθράκης (λείψανα οχυρωματικού περιβόλου)	ΣΑΜΟΘΡΑΚΗΣ			"Αγιανέμη"	Αμυντικά Συγκροτήματα, Αρχαιολογικές Θέσεις
Αρχαιολογικοί χώροι στις θέσεις "Βρυχός", "Σελλάδα", "Γιαλόμαντρα" Σαμοθράκης	ΣΑΜΟΘΡΑΚΗΣ			"Βρυχός", "Σελλάδα", "Γιαλόμαντρα"	Ακροπόλεις, Αμυντικά Συγκροτήματα, Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία, Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα
Αρχαιολογικός χώρος στη θέση "Κεραμιδαριά" Σαμοθράκης (συγκρότημα κεραμικών εργαστηρίων ελληνιστικής εποχής)	ΣΑΜΟΘΡΑΚΗΣ			"Κεραμιδαριά", στη βόρεια παραλία της νήσου Σαμοθράκης, μεταξύ των οικισμών Άνω Καρυώτες και Θέρμα	Βιοτεχνία / Βιομηχανία
Αρχαιολογικός χώρος στη θέση "Μάνταλ Παναγιά" Σαμοθράκης (ιερό γυναικείας θεότητας (Αρτέμιδος;) και αρχαίο λατομείο)	ΣΑΜΟΘΡΑΚΗΣ			"Μάνταλ Παναγιά"	Εγκαταστάσεις Εξόρυξης, Αρχαιολογικές Θέσεις, Εγκαταστάσεις Υποδομής / Παραγωγής, Αρχαία Ιερά, Θρησκευτικοί Χώροι
Αρχαιολογικός χώρος στη θέση "Παπά Βουνός" Σαμοθράκης (οικισμός υστεροελληνιστικών - ρωμαϊκών χρόνων)	ΣΑΜΟΘΡΑΚΗΣ			"Παπά Βουνός"	Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα

ΠΕ Έβρου					
Όνομασία Μνημείου	Δήμος	Διαμέρισμα	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Αποδέσμευση θαλάσσιας περιοχής βορειανατολικά της περιοχής Αγκιστρας στη Σαμοθράκη για υποβρύχιες δραστηριότητες	ΣΑΜΟΘΡΑΚΗΣ			Βορειανατολικά της περιοχής Αγκιστρας	Ενάλιοι Χώροι
Βυζαντινή Ι. Μονή του Χριστού (ερείπωμένη) στα Λουτρά Σαμοθράκης	ΣΑΜΟΘΡΑΚΗΣ			Λουτρά	Μοναστηριακά Συγκροτήματα, Τμήματα Κτιρίου, Αστικά Κτίρια, Θρησκευτικοί Χώροι
Ο πύργος του Φονιά στη Σαμοθράκη	ΣΑΜΟΘΡΑΚΗΣ			Στις εκβολές του ρέματος Φονιάς	Αμυντικά Συγκροτήματα, Πύργοι
Αρχαιολογικός χώρος στη θέση "Μικρό Βουνί" Αλωνίων (προϊστορικός οικισμός)	ΣΑΜΟΘΡΑΚΗΣ		Αλώνια	"Μικρό Βουνί"	Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα
Ερείπια βυζαντινής εκκλησίας στην Παλαιόπολη	ΣΑΜΟΘΡΑΚΗΣ		Παλαιόπολις		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Πύργοι στην Παλαιόπολη	ΣΑΜΟΘΡΑΚΗΣ		Παλαιόπολις		Αμυντικά Συγκροτήματα, Πύργοι
Αρχαιολογικός χώρος αρχαίας Σαμοθράκης	ΣΑΜΟΘΡΑΚΗΣ		Παλαιόπολις		Φυσικοί Χώροι, Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα
Αρχαιολογικός χώρος του ιερού των Καβείρων	ΣΑΜΟΘΡΑΚΗΣ		Παλαιόπολις	Περιοχή Παλαιόπολεως	Αρχαιολογικές Θέσεις, Αρχαία Ιερά, Θρησκευτικοί Χώροι
Το κάστρο της Χώρας Σαμοθράκης	ΣΑΜΟΘΡΑΚΗΣ		Σαμοθράκη		Αμυντικά Συγκροτήματα, Κάστρα / Φρούρια
Κτίριο (φούρνος - κατοικία) στη Χώρα Σαμοθράκης, ιδ. Ιωάννη Αντωνίου	ΣΑΜΟΘΡΑΚΗΣ		Σαμοθράκη		Εμπόριο, Αστικά Κτίρια
Μεγαλιθικά μνημεία (Dolmen) στη θέση "Κουμ - Ταρλά" (Αμμοχώραφα)	ΣΟΥΦΛΙΟΥ	ΟΡΦΕΑ		"Κουμ - Ταρλά" (Αμμοχώραφα)	Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία, Αρχαιολογικές Θέσεις, Θρησκευτικοί Χώροι
Φρουριακός περίβολος στο λόφο "Μεσημλέρ καλέ", κοντά στο Μεσημέρι	ΣΟΥΦΛΙΟΥ	ΟΡΦΕΑ		"Μεσημλέρ καλέ", δυτικά του ερειπωμένου χωριού Μεσημέρι	Αμυντικά Συγκροτήματα, Αρχαιολογικές Θέσεις, Κάστρα / Φρούρια
Κτίριο παλαιού Δημοτικού Σχολείου στο Αμόριο, ιδ. της κοινότητας	ΣΟΥΦΛΙΟΥ	ΟΡΦΕΑ	Αμόριον		Αστικά Κτίρια, Κτίσματα Κοινής Ωφελείας
Συγκρότημα αγροτικών κατοικιών στα Λάβαρα, ιδ. Αθανασίας Κωνσταντινίδου	ΣΟΥΦΛΙΟΥ	ΟΡΦΕΑ	Λάβαρα		Αγροτική Οικονομία, Οικιστικά Σύνολα
Ι. Ναός Κοιμήσεως της Θεοτόκου και το καμπαναριό του στην Κορνοφωλιά	ΣΟΥΦΛΙΟΥ	ΣΟΥΦΛΙΟΥ	Κορνοφωλιά		Κωδωνοστάσια, Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ερείπια φρουριακού περιβόλου στο ύψωμα Σειτάν - Καλέ	ΣΟΥΦΛΙΟΥ	ΣΟΥΦΛΙΟΥ	Σιδηρώ	Ύψωμα Σειτάν - Καλέ	Αμυντικά Συγκροτήματα, Κάστρα / Φρούρια
Κτίριο στο Σουφλί (δωρεά Μπρίκα), ιδ. του δήμου	ΣΟΥΦΛΙΟΥ	ΣΟΥΦΛΙΟΥ	Σουφλίων		Αστικά Κτίρια
Κτίριο του Γυμνασίου και το παράρτημά του στο Σουφλί, ιδ. Σχολικής Εφορείας	ΣΟΥΦΛΙΟΥ	ΣΟΥΦΛΙΟΥ	Σουφλίων		Αστικά Κτίρια, Κτίσματα Κοινής Ωφελείας
Αρχοντικό Κουρτίδη στο Σουφλί, ιδ. Πολ/κού Τεχνολογικού Ιδρύματος ΕΤΒΑ	ΣΟΥΦΛΙΟΥ	ΣΟΥΦΛΙΟΥ	Σουφλίων		Αρχοντικά, Αστικά Κτίρια
Κτίριο (Το "Καφενείο Παπάζογλου") στην οδό Αγίου Αθανασίου 7 στο Σουφλί	ΣΟΥΦΛΙΟΥ	ΣΟΥΦΛΙΟΥ	Σουφλίων	Οδός Αγίου Αθανασίου 7	Καφενεία, Αστικά Κτίρια
Κτίριο του 1ου Δημοτικού Σχολείου στην οδό Αδριανουπόλεως στο Σουφλί	ΣΟΥΦΛΙΟΥ	ΣΟΥΦΛΙΟΥ	Σουφλίων	Οδός Αδριανουπόλεως	Αστικά Κτίρια, Κτίσματα Κοινής Ωφελείας
Κτίριο στην οδό Αδριανουπόλεως 55 στο Σουφλί, ιδ. Σακελλαρίδη	ΣΟΥΦΛΙΟΥ	ΣΟΥΦΛΙΟΥ	Σουφλίων	Οδός Αδριανουπόλεως 55	Βοηθητικοί Χώροι, Εμπόριο, Αστικά Κτίρια
Κτίριο βιομηχανικού συγκροτήματος "Τζιβρέ" στην οδό Βασιλέως Γεωργίου στο Σουφλί, φερόμενο ως ιδιοκτησία κληρονόμων Τζιβρέ	ΣΟΥΦΛΙΟΥ	ΣΟΥΦΛΙΟΥ	Σουφλίων	Οδός Βασιλέως Γεωργίου	Βιοτεχνία / Βιομηχανία, Εμπόριο, Αστικά Κτίρια
Παλαιό κουκουλόσπιτο στην οδό Βασιλέως Γεωργίου 200 στο Σουφλί, ιδ. Ε. Μαλιαχούστα	ΣΟΥΦΛΙΟΥ	ΣΟΥΦΛΙΟΥ	Σουφλίων	Οδός Βασιλέως Γεωργίου 200	Αγροτική Οικονομία
Κτίριο στην οδό Βασιλέως Γεωργίου 212 στο Σουφλί, ιδ.	ΣΟΥΦΛΙΟΥ	ΣΟΥΦΛΙΟΥ	Σουφλίων	Οδός Βασιλέως Γεωργίου 212	Βοηθητικοί Χώροι, Βιοτεχνία / Βιομηχανία

ΠΕ Έβρου					
Όνομασία Μνημείου	Δήμος	Διαμέρισμα	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Γ. Παπαγεωργίου					
Κτίριο στην οδό Βασιλέως Γεωργίου 214 στο Σουφλί, ιδ. κληρονόμων Α. Καραβαριώτη	ΣΟΥΦΛΙΟΥ	ΣΟΥΦΛΙΟΥ	Σουφλίων	Οδός Βασιλέως Γεωργίου 214	Βοηθητικοί Χώροι, Βιοτεχνία / Βιομηχανία
Κτίριο στην οδό Βασιλέως Γεωργίου 216 στο Σουφλί, ιδ. αδελφών Μπακαλούδη	ΣΟΥΦΛΙΟΥ	ΣΟΥΦΛΙΟΥ	Σουφλίων	Οδός Βασιλέως Γεωργίου 216	Βοηθητικοί Χώροι, Βιοτεχνία / Βιομηχανία
Κτίριο στην οδό Βασιλέως Γεωργίου 218 στο Σουφλί, ιδ. Κ. Ντιώνα	ΣΟΥΦΛΙΟΥ	ΣΟΥΦΛΙΟΥ	Σουφλίων	Οδός Βασιλέως Γεωργίου 218	Βοηθητικοί Χώροι, Βιοτεχνία / Βιομηχανία
Κτίριο στην οδό Βασιλέως Γεωργίου 220 στο Σουφλί, ιδ. Σ. Κουρούδη	ΣΟΥΦΛΙΟΥ	ΣΟΥΦΛΙΟΥ	Σουφλίων	Οδός Βασιλέως Γεωργίου 220	Βοηθητικοί Χώροι, Βιοτεχνία / Βιομηχανία
Κτίριο στην οδό Βασιλέως Γεωργίου 222 στο Σουφλί, ιδ. Μ. Θεοφίλου	ΣΟΥΦΛΙΟΥ	ΣΟΥΦΛΙΟΥ	Σουφλίων	Οδός Βασιλέως Γεωργίου 222	Βοηθητικοί Χώροι, Βιοτεχνία / Βιομηχανία
Κτίριο στην οδό Βασιλέως Γεωργίου 84 στο Σουφλί, ιδ. Σ. Παπαδημητρίου	ΣΟΥΦΛΙΟΥ	ΣΟΥΦΛΙΟΥ	Σουφλίων	Οδός Βασιλέως Γεωργίου 84	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Βασιλέως Γεωργίου Β' 199 στο Σουφλί, ιδ. Π. Παπαοικονόμου	ΣΟΥΦΛΙΟΥ	ΣΟΥΦΛΙΟΥ	Σουφλίων	Οδός Βασιλέως Γεωργίου Β' 199	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Βασιλέως Γεωργίου Β' 229 στο Σουφλί, ιδ. Χ. Τόλκα	ΣΟΥΦΛΙΟΥ	ΣΟΥΦΛΙΟΥ	Σουφλίων	Οδός Βασιλέως Γεωργίου Β' 229	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Βασιλέως Γεωργίου Β' 257 στο Σουφλί, ιδ. Γ. Δερμεντζόγλου	ΣΟΥΦΛΙΟΥ	ΣΟΥΦΛΙΟΥ	Σουφλίων	Οδός Βασιλέως Γεωργίου Β' 257	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Βασιλέως Γεωργίου Β' 259 στο Σουφλί, ιδ. Π. Αραμπατζή	ΣΟΥΦΛΙΟΥ	ΣΟΥΦΛΙΟΥ	Σουφλίων	Οδός Βασιλέως Γεωργίου Β' 259	Αστικά Κτίρια
Δύο κτίρια στην οδό Κυρίλλου 5ου και 14ης Μαΐου στο Σουφλί, ιδ. Πιρπίρη. Αποχαρακτηρισμός	ΣΟΥΦΛΙΟΥ	ΣΟΥΦΛΙΟΥ	Σουφλίων	Οδός Βασιλέως Κυρίλλου 5ου και 14ης Μαΐου	Αστικά Κτίρια
Κτίριο (κουκουλόσπιτο) στην οδό Δ. Μόκαλη 22 στο Σουφλί, ιδ. Ν. Καλέση	ΣΟΥΦΛΙΟΥ	ΣΟΥΦΛΙΟΥ	Σουφλίων	Οδός Δ. Μόκαλη 22	Αγροτική Οικονομία
Κτίριο στην οδό Κουρτίδου 3 στο Σουφλί, ιδ. Ευαγγέλου Μερζέ. Αποχαρακτηρισμός	ΣΟΥΦΛΙΟΥ	ΣΟΥΦΛΙΟΥ	Σουφλίων	Οδός Κουρτίδου 3	Αγροτική Οικονομία, Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Κυρίλλου 5ου και 14ης Μαΐου στο Σουφλί, ιδ. Παπατσαρουχά	ΣΟΥΦΛΙΟΥ	ΣΟΥΦΛΙΟΥ	Σουφλίων	Οδός Κυρίλλου 5ου και 14ης Μαΐου	Εμπόριο, Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Κυρίλλου 5ου και Πλουτάρχου στο Σουφλί, ιδ. Θεοφανούδη	ΣΟΥΦΛΙΟΥ	ΣΟΥΦΛΙΟΥ	Σουφλίων	Οδός Κυρίλλου 5ου και Πλουτάρχου	Αγροτική Οικονομία, Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Κυρίλλου του 5ου στο Σουφλί, ιδ. Σ. Δαδιώτη	ΣΟΥΦΛΙΟΥ	ΣΟΥΦΛΙΟΥ	Σουφλίων	Οδός Κυρίλλου του 5ου	Αγροτική Οικονομία, Αστικά Κτίρια
Κτίριο αποθήκη στην οδό Νεοφύτου Παπαναστασίου 31 στο Σουφλί, ιδ. Σ. Πίττα	ΣΟΥΦΛΙΟΥ	ΣΟΥΦΛΙΟΥ	Σουφλίων	Οδός Νεοφύτου Παπαναστασίου 31	Βοηθητικοί Χώροι
Κτίριο στην οδό Νεοφύτου Παπαναστασίου 84 στο Σουφλί, ιδ. Ηλία Μουστακίδη	ΣΟΥΦΛΙΟΥ	ΣΟΥΦΛΙΟΥ	Σουφλίων	Οδός Νεοφύτου Παπαναστασίου 84	Βοηθητικοί Χώροι, Εμπόριο, Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Τσιμισκή 2 στο Σουφλί, ιδ. Ε. Καρπούζη	ΣΟΥΦΛΙΟΥ	ΣΟΥΦΛΙΟΥ	Σουφλίων	Οδός Τσιμισκή 2	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Τσιμισκή 4 στο Σουφλί, ιδ. Χ. Μπίκου	ΣΟΥΦΛΙΟΥ	ΣΟΥΦΛΙΟΥ	Σουφλίων	Οδός Τσιμισκή 4	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Τσιμισκή 6 στο Σουφλί, ιδ. Α. Μουταφίδου	ΣΟΥΦΛΙΟΥ	ΣΟΥΦΛΙΟΥ	Σουφλίων	Οδός Τσιμισκή 6	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Τσιμισκή 8 στο Σουφλί, ιδ. Γ. Μερσινόγλου	ΣΟΥΦΛΙΟΥ	ΣΟΥΦΛΙΟΥ	Σουφλίων	Οδός Τσιμισκή 8	Αστικά Κτίρια
Κτίριο (κουκουλόσπιτο) στην οδό Χαριλάου Τρικούπη 10 στο Σουφλί, ιδ. κληρονόμων Σ. Καληπακά	ΣΟΥΦΛΙΟΥ	ΣΟΥΦΛΙΟΥ	Σουφλίων	Οδός Χαριλάου Τρικούπη 10	Αγροτική Οικονομία

ΠΕ Έβρου					
Όνομασία Μνημείου	Δήμος	Διαμέρισμα	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Κτίριο (κουκουλόσπιτο) στην οδό Χαριλάου Τρικούπη 34 και Ανδριανουπόλεως στο Σουφλί, ιδιοκτησίας Ευαγγέλου Γκάζου. Αποχαρκτηρισμός εσωτερικού	ΣΟΥΦΛΙΟΥ	ΣΟΥΦΛΙΟΥ	Σουφλίον	Οδός Χαριλάου Τρικούπη 34 και Ανδριανουπόλεως	Αγροτική Οικονομία
Κτίριο καφενείου στην πλατεία 25ης Μαρτίου 21 στο Σουφλί, ιδ. Μ. Μόκαλη και Ε. Ρέμμου	ΣΟΥΦΛΙΟΥ	ΣΟΥΦΛΙΟΥ	Σουφλίον	Πλατεία 25ης Μαρτίου 21	Καφενεία, Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην πλατεία Ζάχου στο Σουφλί, ιδ. κληρονόμων Τιάκα. Μερικός αποχαρκτηρισμός	ΣΟΥΦΛΙΟΥ	ΣΟΥΦΛΙΟΥ	Σουφλίον	Πλατεία Ζάχου	Αστικά Κτίρια
Φρούριο στο ύψωμα Τσάμτσας Καλέ	ΣΟΥΦΛΙΟΥ	ΤΥΧΕΡΟΥ		Ύψωμα Τσάμτσας Καλέ	Αμυντικά Συγκροτήματα, Αρχαιολογικές Θέσεις, Κάστρα / Φρούρια
Το κέλυφος του αρχοντικού Κρεμιζή στη Λευκίμμη	ΣΟΥΦΛΙΟΥ	ΤΥΧΕΡΟΥ	Λευκίμμη		Αρχοντικά, Αστικά Κτίρια
Κτιριακό συγκρότημα (κτίριο - φούρνος) και ο περιβάλλων χώρος του στον οικισμό Λευκίμμη Έβρου, ιδιοκτησίας Γ. Ντόμπρα.	ΣΟΥΦΛΙΟΥ	ΤΥΧΕΡΟΥ	Λευκίμμη		Βοηθητικοί Χώροι, Αστικά Κτίρια

ΠΕ Θάσου					
Όνομασία Μνημείου	Δήμος	Διαμέρισμα	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Θάσος. Μετόχι Μονής Βατοπεδίου.	ΘΑΣΟΥ				Μοναστηριακά Συγκροτήματα, Θρησκευτικοί Χώροι
Παναγία Θάσου. Σπήλαιον "Δρακότρυπα"	ΘΑΣΟΥ			ΒΑ πρόποδες του ορεινού όγκου της Παναγίας	Φυσικοί Χώροι, Σπήλαια, Αρχαιολογικές Θέσεις
Λιμένας Θάσου. Αρχαία πόλις Θάσου.	ΘΑΣΟΥ			Λιμένας	Φυσικοί Χώροι, Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα
Λιμένας Θάσου. Ερείπια σταυρικής βασιλικής.	ΘΑΣΟΥ			Λιμένας	Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Λιμένας Θάσου. Ο Ναός του Αγίου Νικολάου.	ΘΑΣΟΥ			Λιμένας	Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ποτός. Λόφος Αγίου Αντωνίου. Καθορισμός ζωνών προστασίας.	ΘΑΣΟΥ			Λόφος Αγ. Αντωνίου	Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα
Σκάλα Ποταμιάς. Κτίριο Καλογερικό.	ΘΑΣΟΥ			Σκάλα Ποταμιάς	Μοναστηριακά Συγκροτήματα, Θρησκευτικοί Χώροι
Αρχαιολογικός Χώρος Αλυκής	ΘΑΣΟΥ		Αλυκή		Εγκαταστάσεις Εξόρυξης, Αρχαιολογικές Θέσεις, Εγκαταστάσεις Υποδομής / Παραγωγής, Αρχαία Ιερά, Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Αρχαιολογικός Χώρος Κοινότητας Θεολόγου (Αλυκή, Αστρίς, Θυμωνιά, Κοίνυρα)	ΘΑΣΟΥ		Αστρίς		Ισλαμικά Τεμένη, Βιοτεχνία / Βιομηχανία, Αρχαιολογικές Θέσεις, Θρησκευτικοί Χώροι
Λιμένας Θάσου. Περιοχή λιμανιού Αρχαίας Θάσου.	ΘΑΣΟΥ		Θάσος		Φυσικοί Χώροι, Ενάλιοι Χώροι, Αρχαιολογικές Θέσεις
Λιμένας Θάσου. Διώροφο νεοκλασικό κτίριο, ιδιοκτησίας Αιγυπτιακής Κοινότητας.	ΘΑΣΟΥ		Θάσος	Λιμένας	Αστικά Κτίρια
Λιμένας Θάσου. Το "Καλογερικόν", ανήκον εις την Σχολικήν Εφορείαν του Δημοτικού Σχολείου.	ΘΑΣΟΥ		Θάσος	Λιμένας	Μοναστηριακά Συγκροτήματα, Θρησκευτικοί Χώροι
Θεολόγος. Οικία Χατζηγεώργη.	ΘΑΣΟΥ		Θεολόγος		Αστικά Κτίρια
Ο οικισμός Θεολόγου	ΘΑΣΟΥ		Θεολόγος		Εγκαταστάσεις Εξόρυξης, Αρχαιολογικές Θέσεις, Εγκαταστάσεις Υποδομής / Παραγωγής, Αρχαία Ιερά, Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι

ΠΕ Θάσου					
Όνομασία Μνημείου	Δήμος	Διαμέρισμα	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Κτίριο στον Θεολόγο, ιδ. Βενετίας Χρηστίδη	ΘΑΣΟΥ		Θεολόγος		Χώροι
Όψεις κτιρίου με την επωνυμία «Κονάκι» στο Θεολόγο Θάσου, ιδιοκτησίας Δήμου Θάσου.	ΘΑΣΟΥ		Θεολόγος		Αστικά Κτίρια
Αρχαιολογικός Χώρος Κοινότητας Θεολόγου (Αλυκή, Αστρίς, Θυμωνιά, Κοίνυρα)	ΘΑΣΟΥ		Θυμωνιά		Τμήματα Κτιρίου, Αστικά Κτίρια
Κτίριο ιδιοκτησίας Ευαγγελίας Τατόγλου στην Καλλιράχη Θάσου	ΘΑΣΟΥ		Καλλιράχη		Αμυντικά Συγκροτήματα, Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα
Κτίριο στην Καλλιράχη Θάσου, ιδιοκτησίας Αικατερίνης Καπετανανδρέου	ΘΑΣΟΥ		Καλλιράχη		Αστικά Κτίρια
Αρχαιολογικός Χώρος Κοινότητας Θεολόγου (Αλυκή, Αστρίς, Θυμωνιά, Κοίνυρα)	ΘΑΣΟΥ		Κοίνυρα (νησίς)		Εγκαταστάσεις Εξόρυξης, Αρχαιολογικές Θέσεις, Εγκαταστάσεις Υποδομής / Παραγωγής
Λιμενάρια. Ι. Ναός Αγίου Αθανασίου	ΘΑΣΟΥ		Λιμενάρια		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Κτίριο "Μικρό Παλατάκι" και ο περιβάλλων χώρος στα Λιμενάρια Θάσου	ΘΑΣΟΥ		Λιμενάρια		Αστικά Κτίρια
Κτίριο ιδιοκτ. Στέφανου Σούλτου και Χρυσούλας Μυταυ- τσή	ΘΑΣΟΥ		Λιμενάρια		Αστικά Κτίρια
Κτίριο ιδ. Λασκαρούδας, χήρας Ιωαν. Παπαβασιλείου, στα Λιμενάρια Θάσου	ΘΑΣΟΥ		Λιμενάρια		Αστικά Κτίρια
Κτίριο ιδ. Οικονομίδη - Πιπλικάτση	ΘΑΣΟΥ		Λιμενάρια		Αστικά Κτίρια
Ο ιστορικός τόπος του αργούντος μεταλλείου στην πε- ριοχή «Βουβές» που βρίσκεται ανατολικά του οικισμού Λιμενάρια στη νήσο Θάσο (Νομός Καβάλας).	ΘΑΣΟΥ		Λιμενάρια		Εγκαταστάσεις Εξόρυξης
Ι. Ναός Αγίας Κυριακής	ΘΑΣΟΥ		Μεγάλος Πρίνος (τ.Πρίνος)		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός των Αγίων Αποστόλων	ΘΑΣΟΥ		Μεγάλος Πρίνος (τ.Πρίνος)		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Ι. Ναός Αγίου Γεωργίου	ΘΑΣΟΥ		Μικρός Πρίνος		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Νερόμυλος	ΘΑΣΟΥ		Μικρός Πρίνος	στις νότιες υπώρειες του συνοικισμού	Αγροτική Οικονομία, Μύλοι
Ο οικισμός Παναγίας	ΘΑΣΟΥ		Παναγία		Ιστορικοί Τόποι, Οικιστικά Σύνολα
Κτίριο ιδιοκτησίας Νικολάου Μεθοδίου στην Παναγιά Θάσου. Αποχαρκτηρισμός.	ΘΑΣΟΥ		Παναγία		Αστικά Κτίρια
Κτίριο ιδιοκτησίας Δημητρίου Χατζηγεωργίου στην Πανα- γιά Θάσου. Αποχαρκτηρισμός.	ΘΑΣΟΥ		Παναγία		Αστικά Κτίρια
Παναγία Καβάλας. Κτίριο επί της οδού Ανθεμίου 35 - 37, ιδιοκτησίας Γ. Αλβανού και Παπαστεργίου.	ΘΑΣΟΥ		Παναγία	Ανθεμίου 35 - 37	Αστικά Κτίρια
Ποταμιά. Το κτίριο του Δημοτικού Σχολείου.	ΘΑΣΟΥ		Ποταμιά		Αστικά Κτίρια, Κτίσματα Κοινής Ωφελείας
Ποταμιά. Κτίριο ιδιοκτησίας Αφών Νικολούδη	ΘΑΣΟΥ		Ποταμιά		Αστικά Κτίρια
Ποταμιά. Κτίριο ιδιοκτησίας Δ. Αθανασέλη.	ΘΑΣΟΥ		Ποταμιά		Αστικά Κτίρια
Ποταμιά. Κτίσμα ιδιοκτησίας Γκρέτσικου	ΘΑΣΟΥ		Ποταμιά		Αστικά Κτίρια
Οικισμός Ποτού	ΘΑΣΟΥ		Ποτός		Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα
Ραχώνι. Αρχοντικό ιδιοκτησίας Κ. Καραμανίδη, Α. Μάντη κλπ.	ΘΑΣΟΥ		Ραχώνιον		Αρχοντικά, Αστικά Κτίρια
Παλιό Σχολείο	ΘΑΣΟΥ		Σωτήρ		Αστικά Κτίρια, Κτίσματα Κοινής Ωφελείας
Κρήνη στην πλατεία Πλατανά	ΘΑΣΟΥ		Σωτήρ	Πλατεία Πλατανά	Συστήματα Υδρέυσης, Κρήνες

ΠΕ Καβάλας					
Όνομασία Μνημείου	Δήμος	Διαμέρισμα	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Αρχαιολογικός Χώρος Ο.Τ.Γ988Α και Γ983 της περιοχής «Περιγιάλι» Δήμου Καβάλας	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ		Ο.Τ.Γ988Α και Γ983 της περιοχής «Πε-ριγιάλι»	Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα
Αποδέσμευση θαλάσσιας περιοχής εκατέρωθεν του ακρωτηρίου Κακόσκαλας Καβάλας.	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ		εκατέρωθεν του ακρωτηρίου Κακόσκα-λας	Ενάλιοι Χώροι
Αποδέσμευση θαλάσσιας περιοχής έναντι του ακρωτηρίου Κακόσκαλας έως της νησίδος Ξηρονήσι Καβάλας.	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ		έναντι του ακρωτηρίου Κακόσκαλας έως της νησίδος Ξηρονήσι	Ενάλιοι Χώροι
Καλαμίτσα. Ο χώρος της αρχαίας πόλεως Αντισάρας.	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ		Καλαμίτσα	Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα
Εγνατία οδός.	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ		Παρά την μονή του αγίου Σύλλα	Οδικό σύστημα
Αρχαιολογικός χώρος Χαλκερού	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ		Στο ύψωμα βόρεια της Ε.Ο. Καβάλας - Ξάνθης, πριν τη διασταύρωση προς Χαλκερό	Εγκαταστάσεις Εξόρυξης, Αρχαιολογικές Θέσεις, Εγκαταστάσεις Υποδομής / Παραγωγής, Αρχαία Ιερά, Θρησκευτικοί Χώροι
Τείχος Καβάλας. Ζώνη προστασίας.	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα		Αμυντικά Συγκροτήματα
Η οικία του Μωχάμετ Άλη.	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα		Αστικά Κτίρια
Ιμαρέτ.	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα		Οικιστικά Σύνολα
Το μαυσωλείο της μητρός του ιδρυτή της Αιγυπτιακής Δυναστείας	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα		Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία
Το εν Καβάλα υπ' αριθ. 13027/1476 ανταλλάξιμον ακίνη-τον	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα		Αστικά Κτίρια
Δήμος Καβάλας. Αποχαρακτηρισμός.	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα		Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα
Το μεσαιωνικό υδραγωγείο "Καμάρες"	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα		Συστήματα Ύδρευσης
Το κτίριο όπου στεγάζεται το 5ο Γυμνάσιο Καβάλας, επί της οδού Πουλίδου 16, στη συνοικία Παναγιά του Δήμου Καβάλας, Ν. Καβάλας.	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα		Αστικά Κτίρια
Συγκρότημα δύο όμοιων καπναποθηκών στην α' πάροδο της οδού Αναγεννήσεως, ιδιοκτησίας Ισραηλιτικής Κοινό-τητας Καβάλας και Άννας Ταρτσίνη	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	α' πάροδος της οδού Αναγεννήσεως	Βοηθητικοί Χώροι, Οικιστικά Σύνολα
Συγκρότημα τριών όμοιων καπναποθηκών στην β' πάροδο της οδού Αναγεννήσεως, ιδιοκτησίας Αχ. Ανα-στασιάδη	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	β' πάροδος της οδού Αναγεννήσεως	Βοηθητικοί Χώροι, Οικιστικά Σύνολα
Η Χερσόνησος "Παναγία"	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	"Παναγία"	Φυσιικοί Χώροι, Ιστορικοί Τόποι, Αρχαιολογι-κές Θέσεις, Αρχαία Ιερά, Θρησκευτικοί Χώροι
Το κτίριο επί της οδού VII Μεραρχίας 34, ιδιοκτησίας Α. Μοσκοβέλη . Γ. Χαρακτηρίζουμεν ως έργα τέχνης χρήζο-ντα ειδικής κρατικής προστασίας τα κάτωθι :	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	VII Μεραρχίας 34	Αστικά Κτίρια
Κτίριο επί της οδού Αιμιλιανού 13. Σουηδικό Αρχαιολογικό Ινστιτούτο.	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	Αιμιλιανού 13	Αστικά Κτίρια, Κτίσματα Κοινής Ωφελείας

ΠΕ Καβάλας					
Όνομασία Μνημείου	Δήμος	Διαμέρισμα	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Κτίριο επί της οδού Αριστοφάνους 3 και Μίνως 6-6Α, ιδιοκτησίας Γεωργίου Βούρδα και Γλυκερίας Λευκοπούλου.	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	Αριστοφάνους 3 και Μίνως 6-6Α	Αστικά Κτίρια
Κτίριο επί της οδού Βενιζέλου 69 (πρώην 97), ιδιοκτησίας "Μάρμαρα Καβάλας ΑΕ"	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	Βενιζέλου 69 (πρώην 97)	Αστικά Κτίρια
Κτίριο επί της οδού Βενιζέλου 95	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	Βενιζέλου 95	Αστικά Κτίρια
Αποχαρκτηρισμός. Οικία επί της οδού Βενιζέλου 99 ιδιοκτησίας Κλέωνος Κραντανέλλη.	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	Βενιζέλου 99	Αστικά Κτίρια
Αποχαρκτηρισμός. Κτίριο επί της οδού Βενιζέλου και Βελισσαρίου, ιδιοκτησίας Παύλου Τροφωνίδη.	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	Βενιζέλου και Βελισσαρίου	Αστικά Κτίρια
Τα κτίρια επί της βορείας πλευράς της οδού Βενιζέλου τα ευρισκόμενα εις τα τρία οικοδομικά τετράγωνα μεταξύ των οδών Μητροπόλεων και Βότση.	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	Βόρεια πλευρά οδού Βενιζέλου	Αστικά Κτίρια
Κτίριο παλαιού ωδείου επί των οδών Δαμιανού, Ηρώων και Νίκης 2.	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	Δαμιανού, Ηρώων και Νίκης 2	Θέατρα / Ωδεία
Κτίριο επί της οδού Εθνάρχου Μακαρίου 12, ιδιοκτησίας Α.Χάνου - Σ. Μούτουλα κ.α.	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	Εθνάρχου Μακαρίου 12	Αστικά Κτίρια
Κτίριο γραφείων στην οδό Ελευθερίας 2, ιδιοκτησίας Ελ. Παρχαριδη.	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	Ελευθερίας 2 - 4	Αστικά Κτίρια
Παλιά Καβάλα. Θέση "Κεσελέρ".	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	Θέση "Κεσελέρ"	Αμυντικά Συγκροτήματα, Αρχαιολογικές Θέσεις
Κτίριο επί της οδών Θεσσαλονίκης και Αριστοφάνους, ιδιοκτησίας Αλεξανδρίδη.	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	Θεσσαλονίκης και Αριστοφάνους	Αστικά Κτίρια
Κτίριο επί της οδού Κολοκοτρώνη 120, (102), ιδιοκτησίας Α. Ιορδανίδου, Ι. Εμπέογλου και Α. Κεχαγιόγλου.	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	Κολοκοτρώνη 120 (102)	Αστικά Κτίρια
Το επί της οδού Κύπρου 4 οίκημα της Καθολικής Αποστολής.	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	Κύπρου 4	Βοηθητικοί Χώροι
Το Δημαρχείο στην οδό Κύπρου 8	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	Κύπρου 8	Αστικά Κτίρια, Κέντρα Διοίκησης
Κτίριο επί της οδού Κωνσταντινίδου Ποιητού 16, (Παλιό Γυμνάσιο). Ιδιοκτησία του Δημοσίου	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	Κωνσταντινίδου Ποιητού 16	Αστικά Κτίρια, Κτίσματα Κοινής Ωφελείας
Οικοδομικό τετράγωνο μεταξύ των οδών Ηπείρου και Δαγκλή	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	Μεταξύ των οδών Ηπείρου και Δαγκλή	Βοηθητικοί Χώροι, Οικιστικά Σύνολα
Κτίριο επί της οδού Μεχμέτ Αλή 45 - 47.	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	Μεχμέτ Αλή 45 - 47 Συνοικία "Παναγιά"	Αστικά Κτίρια
Κτίριο επί της οδού Μοσχοπουλίδου 12 , ιδιοκτησίας Α. Σταματέκου.	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	Μοσχοπουλίδου 12	Αστικά Κτίρια
Τα κτίρια τα ευρισκόμενα επί της νότιας πλευράς της οδού Φιλίππου μεταξύ των οδών Βότση και Μητροπόλεως.	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	Νότια πλευρά οδού Φιλίππου	Οικιστικά Σύνολα

ΠΕ Καβάλας					
Όνομασία Μνημείου	Δήμος	Διαμέρισμα	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Κτίριο καπναποθήκης στην οδό Αμύντα 5, ιδιοκτησίας Παπαδόπουλου Ιγνάντιου και Γεσθημανής, Κωνσταντίνου Εμμανουηλίδη, Αφών Γεωργιάδη, Μουράτη-Αλεξ., Καραθάνου, Διονυσίου και Αικ. Τσιαμπάζη	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	οδό Αμύντα 5	Βοηθητικοί Χώροι
Κελύφη κτιρίων επί των οδών 7ης Μεραρχίας 4, Αγ. Λαύρας 1 και στη γωνία των οδών 7ης Μεραρχίας 2 και Π. Π. Γερμανού 1,φερομένων ως ιδιοκτησίας των Αλκ.Σμπαρούνη, Αθ. Σμπαρούνη, Φεβρ.Μπαλάνου, Αικ. Παναγιωτάκου	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	οδοί 7ης Μεραρχίας 4, Αγ. Λαύρας 1 και στη γωνία των οδών 7ης Μεραρχίας 2 και Π. Π. Γερμανού 1.	Αστικά Κτίρια
Αποχαρκτηρισμός. Καπναποθήκες επί των οδών Μητροπόλεως, Φιλίππου, Δαγκλή και Βενιζέλου	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	Οδοί Μητροπόλεως, Φιλίππου, Δαγκλή και Βενιζέλου	Βοηθητικοί Χώροι
Κτίριο στις οδούς Φιλίππου 38 και Σκρα στην Καβάλα, ιδ. Ρουσόπουλου, Φηκούρα - Σημαιονόγλου - Αθανασόπουλου.	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	οδοί Φιλίππου 38 και Σκρα	Αστικά Κτίρια
Κτίριο καπναποθήκης στην οδό Αμύντα 7, ιδιοκτησίας Παπαδόπουλου Ιγνάντιου και Γεσθημανής, Κωνσταντίνου Εμμανουηλίδη, Αφών Γεωργιάδη, Μουράτη-Αλεξ., Καραθάνου, Διονυσίου και Αικ. Τσιαμπάζη	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	οδός Αμύντα 7	Βοηθητικοί Χώροι
Κτίριο καπναποθήκης στην οδό Αμύντα 9 και πάροδος Ι. Δραγούμη, ιδιοκτησίας Παπαδόπουλου Ιγνάντιου και Γεσθημανής, Κωνσταντίνου Εμμανουηλίδη, Αφών Γεωργιάδη, Μουράτη-Αλεξ., Καραθάνου, Διονυσίου και Αικ. Τσιαμπάζη	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	οδός Αμύντα 9 και πάροδος Ι. Δραγούμη	Βοηθητικοί Χώροι
Συγκρότημα τριών καπναποθηκών στην οδό Αναγεννήσεως 4, ιδιοκτησίας Γ. Γεωργίου	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	οδός Αναγεννήσεως 4	Βοηθητικοί Χώροι, Οικιστικά Σύνολα
Κτίριο καπναποθήκης στην οδό Αναγεννήσεως 6, ιδιοκτησίας Ο. Θεοδωρίδη και Αικ. Σαχσαμάνογλου	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	οδός Αναγεννήσεως 6	Βοηθητικοί Χώροι
Κτίριο καπναποθήκης στην οδό Αρχελάου, ιδιοκτησίας της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	οδός Αρχελάου	Βοηθητικοί Χώροι
Το τμήμα της οδού Βενιζέλου από τον κόμβο του Φαλήρου μέχρι το Δημοτικό Κήπο.	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	Οδός Βενιζέλου	Οικιστικά Σύνολα
Καπναποθήκη επί της οδού Βενιζέλου και Δαγκλή, ιδιοκτησίας κληρονόμων Παπαδογιάννη.	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	οδός Βενιζέλου και Δαγκλή	Βοηθητικοί Χώροι
Κτίριο Εμπορικής Τράπεζας επί της οδού Βενιζέλου και πλ. Ομονοίας.	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	Οδός Βενιζέλου και πλατεία Ομονοίας	Εμπόριο, Αστικά Κτίρια
Αποχαρκτηρισμός. Καπναποθήκη επί της οδού Βενιζέλου και Φιλικής Εταιρείας, ιδιοκτησίας Π. και Κ. Σεκέρογλου.	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	οδός Βενιζέλου και Φιλικής Εταιρείας	Βοηθητικοί Χώροι
Ισόγειο κτίριο των καπναποθηκών στην οδό Δαμιανού 21 και 23Α, ιδιοκτησίας Σ.Ε.Κ.Ε. Α.Ε.	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	οδός Δαμιανού 21 και 23Α	Βοηθητικοί Χώροι
Κτίριο καπναποθήκης στην οδό Δαμιανού 12, ιδιοκτησίας	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	οδός Δαμιανού 12	Βοηθητικοί Χώροι

ΠΕ Καβάλας					
Όνομασία Μνημείου	Δήμος	Διαμέρισμα	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Α. Ευστρατιάδη Ο.Ε.					
Κτίριο καπναποθήκης στην οδό Δαμιανού 14, ιδιοκτησίας Αντώνη Πουλάκη	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	οδός Δαμιανού 14	Βοηθητικοί Χώροι
Κτίριο καπναποθήκης στην οδό Δαμιανού 16, ιδιοκτησίας κληρονόμων Δ. Σπόντη	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	οδός Δαμιανού 16	Βοηθητικοί Χώροι
Κτίριο καπναποθήκης στην οδό Δαμιανού 18, ιδιοκτησίας κληρονόμων Δ. Σπόντη	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	οδός Δαμιανού 18	Βοηθητικοί Χώροι
Αποχαρκτηρισμός. Κτίριο επί της οδού Ελ. Βενιζέλου 73.	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	Οδός Ελ. Βενιζέλου 73, Καβάλα	Αστικά Κτίρια
Κτίριο καπναποθήκης στην οδό Ελευθερίας 3-5, ιδιοκτησίας Ιωάννη Τόμπρου	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	οδός Ελευθερίας 3-5	Βοηθητικοί Χώροι
Καπναποθήκες στην οδό Ελευθερίας 4, ιδιοκτησίας Ελ. Παρχαριδη	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	οδός Ελευθερίας 4	Βοηθητικοί Χώροι
Καπναποθήκη στην οδό Ελευθερίας 7, ιδιοκτησίας Καπνεμπορικής επιχείρησης Δημ. Κ. Ιορδάνογλου Α.Ε.	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	οδός Ελευθερίας 7	Βοηθητικοί Χώροι
Κτίριο καπναποθήκης στην οδό Ευγ. Ιορδάνου και Αριστείδου, ιδιοκτησίας Ισραηλτικής Κοινότητας Καβάλας	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	οδός Ευγ. Ιορδάνου και Αριστείδου	Βοηθητικοί Χώροι
Κτίριο καπναποθήκης στην οδό Κίμωνος 2, ιδιοκτησίας Κ. Γιωριζίκη, Π. Χαΐτα και Θ. Παπαδοπούλου	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	οδός Κίμωνος 2, συνοικία "Παναγιά"	Βοηθητικοί Χώροι
Κτίριο καπναποθήκης στην οδό Κίμωνος 4, ιδιοκτησίας Κ. Γιωριζίκη, Π. Χαΐτα και Θ. Παπαδοπούλου	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	οδός Κίμωνος 4, συνοικία "Παναγιά"	Βοηθητικοί Χώροι
Κτίριο καπναποθήκης στην οδό Κίμωνος 6, ιδιοκτησίας Κ. Γιωριζίκη, Π. Χαΐτα και Θ. Παπαδοπούλου	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	οδός Κίμωνος 6, συνοικία "Παναγιά"	Βοηθητικοί Χώροι
Κτίριο καπναποθήκης στην οδό Κίμωνος 8, ιδιοκτησίας Κ. Γιωριζίκη, Π. Χαΐτα και Θ. Παπαδοπούλου	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	οδός Κίμωνος 8, συνοικία "Παναγιά"	Βοηθητικοί Χώροι
Το τμήμα της οδού Κομνηνών από την οδό VIIης Μεραρχίας μέχρι την οδό XVIης Ταξιαρχίας. Αποχαρκτηρισμός.	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	Οδός Κομνηνών	Οικιστικά Σύνολα
Η οδός Κύπρου.	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	Οδός Κύπρου	Οικιστικά Σύνολα
Κτίριο της Φιλοπτώχου Αδελφότητας Κυριών στην οδό Κύπρου 10-10ε	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	οδός Κύπρου 10-10ε	Αστικά Κτίρια
Κτίριο της Φιλοπτώχου Αδελφότητας Κυριών στην οδό Κύπρου 12-12β	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	οδός Κύπρου 12 - 12β	Αστικά Κτίρια
Κτίριο καπναποθηκών. Τα προς Ανατολάς του Δημαρχείου κτίρια της GLEN TOBACCO COMRANY. (Κύπρου 6).	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	οδός Κύπρου 6	Βοηθητικοί Χώροι

ΠΕ Καβάλας					
Όνομασία Μνημείου	Δήμος	Διαμέρισμα	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Ιδιοκτησία Πετριδίη					
Κτίριο καπναποθήκης στην οδό Λάμπρου Κατσώνη 8, ιδιοκτησίας Βροχίδου	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	οδός Λάμπρου Κατσώνη 8, συνοικία "Παναγιά"	Βοηθητικοί Χώροι
Καπναποθήκη στην οδό Μ. Αλεξάνδρου και Αβέρωφ	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	οδός Μ. Αλεξάνδρου και Αβέρωφ	Βοηθητικοί Χώροι
Καπναποθήκη επί της οδού Νίκης και Ηρώων., ιδιοκτησίας Ι. Δορφάνη, Ε. Μπότση και Ε. Αναγνωστόπουλου.	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	οδός Νίκης 2 και Ηρώων	Βοηθητικοί Χώροι, Βιοτεχνία / Βιομηχανία
Κτίριο καπναποθήκης στην οδό Νίκης 5, ιδιοκτησίας ιδιοκτησίας Κ. Δρακοπούλου και Παρλαπά	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	οδός Νίκης 5	Βοηθητικοί Χώροι
Κτίριο καπναποθήκης στην οδό Νίκης 7, ιδιοκτησίας ιδιοκτησίας Κ. Δρακοπούλου και Παρλαπά	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	οδός Νίκης 7	Βοηθητικοί Χώροι
Κτίριο καπναποθήκης στην οδό Νίκης 9, ιδιοκτησίας ιδιοκτησίας Κ. Δρακοπούλου και Παρλαπά	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	οδός Νίκης 9	Βοηθητικοί Χώροι
Κτίσμα καπναποθηκών επί της οδού Ολυμπιάδος 10	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	οδός Ολυμπιάδος 10	Βοηθητικοί Χώροι
Κτίσμα καπναποθηκών επί της οδού Ολυμπιάδος 11.	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	οδός Ολυμπιάδος 11	Βοηθητικοί Χώροι
Οικία επί της οδού Ολυμπιάδος 13	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	οδός Ολυμπιάδος 13	Εμπόριο, Αστικά Κτίρια
Κτίσμα καπναποθηκών επί της οδού Ολυμπιάδος 3	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	οδός Ολυμπιάδος 3	Βοηθητικοί Χώροι
Κτίσμα καπναποθηκών επί της οδού Ολυμπιάδος 4 (ΑΠΟΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ)	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	οδός Ολυμπιάδος 4	Βοηθητικοί Χώροι
Κτίσμα καπναποθηκών επί της οδού Ολυμπιάδος 5	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	οδός Ολυμπιάδος 5	Βοηθητικοί Χώροι
Κτίσμα καπναποθηκών επί της οδ Ολυμπιάδος 6 - 8	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	οδός Ολυμπιάδος 6 - 8	Βοηθητικοί Χώροι
Κτίριο καπναποθήκης στην οδό Παλαιολόγου 9-9Α και Δαγκλή, ιδιοκτησίας Γ. Πετριδίη	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	οδός Παλαιολόγου 9-9Α και Δαγκλή	Βοηθητικοί Χώροι
Κτίριο καπναποθήκης στην οδό Πιπίνου 6, ιδιοκτησίας Στ. Παπαστεργίου, Β. Παπαδημητρίου και Κ. Αθηνοδώρου	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	οδός Πιπίνου 6	Βοηθητικοί Χώροι
Το τμήμα της οδού Φιλικής Εταιρείας από το Αρχαιολογικό Μουσείο μέχρι το ΙΚΑ.	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	Οδός Φιλικής Εταιρείας	Αστικά Κτίρια
Παλαιά καπναποθήκη επί της οδού Φιλίππου 12, ιδιοκτησίας Ε. Νικοκάβουρα	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	Οδός Φιλίππου 12	Βοηθητικοί Χώροι
Η οδός Φιλίππου σε όλο το μήκος της.	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	Οδός Φιλίππου	Αστικά Κτίρια
Κτίριο καπναποθηκών στην οδό Φιλίππου 10, ιδιοκτησίας της Αυστροελληνικής Εταιρείας Καπνών Α.Ε	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	οδός Φιλίππου 10	Βοηθητικοί Χώροι
Παλαιά καπναποθήκη επί της οδού Φιλίππου 14 και 14Α, ιδ. Κ. Ιωαννίδη	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	οδός Φιλίππου 14 και 14Α	Βοηθητικοί Χώροι
Αποχαρακτηρισμός. Η παλαιά οικία επί της οδού Φιλίππου 18 μετά του παρακειμένου ισόγειου 20.	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	οδός Φιλίππου 18	Κήποι / Πάρκα, Αστικά Κτίρια

ΠΕ Καβάλας					
Όνομασία Μνημείου	Δήμος	Διαμέρισμα	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Η επί της οδού Φιλίππου 28 παλαιά οικία μετά του κήπου και του τοξωτού πυλώνα.	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	οδός Φιλίππου 28	Κήποι / Πάρκα, Τμήματα Κτιρίου, Αστικά Κτίρια
Κτίριο καπναποθήκης, στην οδό Φιλίππου 30-32, ιδιοκτησίας Θεοδωρίδη	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	οδός Φιλίππου 30-32	Βοηθητικοί Χώροι
Παλαιά καπναποθήκη επί της οδού Φιλίππου 6, ιδιοκτησίας Γ. Πετρίδη	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	οδός Φιλίππου 6	Βοηθητικοί Χώροι
Αποχαρκτηρισμός. Κτίριο επί της οδού Φιλίππου 7.	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	Οδός Φιλίππου 7, Καβάλα.	Αστικά Κτίρια
Αποχαρκτηρισμός. Κτίριο επί της οδού Φιλίππου 9.	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	Οδός Φιλίππου 9, Καβάλα	Αστικά Κτίρια
Συγκρότημα Ι. Ναού Τιμίου Προδρόμου.	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	οδός Φιλίππου και οδός Βενιζέλου	Οικιστικά Σύνολα, Τμήματα Κτιρίου, Αστικά Κτίρια, Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Κτίριο καπναποθήκης στην πάροδο Αμερικανικού Ερυθρού Σταυρού και παλαιού Υδραγωγείου, ιδιοκτησίας Τσιμίνο Σαμπετάι και Δημ. Κουγιουμτζόγλου.	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	πάροδος Αμερικανικού Ερυθρού Σταυρού και παλαιού Υδραγωγείου	Βοηθητικοί Χώροι
Το οίκημα το χρησιμοποιούμενον ως διδακτήριον υπό της Φιλοπτώχου Αδελφότητας Κυριών.	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	Πίσω από το κτίριο της οδού Κύπρου 10 - 10ε	Αστικά Κτίρια, Κτίσματα Κοινής Ωφελείας
Το συγκρότημα των παλαιών καπναποθηκών επί της πλατείας 28ης Οκτωβρίου, ιδιοκτησίας του Δήμου Καβάλας	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	Πλατεία 28ης Οκτωβρίου, μεταξύ των οδών Κασσάνδρου και Αβέρωφ	Βοηθητικοί Χώροι, Οικιστικά Σύνολα
Κτίριο επί της οδού Πουλίδου 20, ιδιοκτησίας Ανθούλη και Θάνου	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	Πουλίδου 20	Αστικά Κτίρια
Κτίριο επί της οδού Πουλίδου 4, ιδιοκτησίας του Δημοσίου.	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	Πουλίδου 4	Αστικά Κτίρια
Κτίριο επί της οδού Ρωμανού 18, ιδιοκτησίας κληρονόμων Ε. Χρηστίδη.	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	Ρωμανού 18	Αστικά Κτίρια
Κτίριο επί των οδών Σαλαμίνας 1 - 1Α και Αναγεννήσεως, ιδιοκτησίας κληρονόμων Ταγκαζάν.	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	Σαλαμίνας 1 - 1Α και Αναγεννήσεως	Αστικά Κτίρια
Το κτίριο επί της οδού Σερδάλογλου 2, ιδιοκτησίας Δ. και Μ. Σαραφίδη	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	Σερδάλογλου 2	Αστικά Κτίρια
Τέμενος Χαλίλ Μπέη ("Παλιά Μουσική") και κτίριο συνοδείας του στη συνοικία Παναγία	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	Συνοικία Παναγία	Ισλαμικά Τεμένη, Θρησκευτικοί Χώροι
Αποχαρκτηρισμός.Το κτίριο επί της οδού XVI Ταξαρχίας και Κομνηνών 48	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Καβάλα	XVI Ταξαρχίας και Κομνηνών 48 Καβάλα	Αστικά Κτίρια
Λείψανα αρχαίου τείχους	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Λεύκη	Θέση Εσκιτεπέ, κοντά στην τοποθεσία "Μύλος του Ντελή"	Φυσικοί Χώροι, Αμυντικά Συγκροτήματα, Αρχαιολογικές Θέσεις
Ι. Ναός Αγίου Γρηγορίου	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Νέα Καρβάλη		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Λείψανα της αρχαίας πόλεως Ακόντισμα στη Νέα Καρβάλη	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ	Νέα Καρβάλη	Λόφος μεταξύ της Ν. Καρβάλης και του εργοστασίου χημικών λιπασμάτων.	Φυσικοί Χώροι, Αμυντικά Συγκροτήματα, Αρχαιολογικές Θέσεις

ΠΕ Καβάλας					
Όνομασία Μνημείου	Δήμος	Διαμέρισμα	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Αρχαιολογικός χώρος Φιλίππων	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΦΙΛΙΠΠΩΝ			Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία, Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα
Φίλιπποι. Βασιλική Γ' (extra muros)	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΦΙΛΙΠΠΩΝ			Αρχαιολογικές Θέσεις, Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Παλύστιλο. Προϊστορικός οικισμός.	ΚΑΒΑΛΑΣ	ΦΙΛΙΠΠΩΝ		Θέση "Τούμπα"	Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα
Παράδεισος. Ερείπια τειχών και κτηρίων ρωμαϊκών χρόνων. Τόπειρος.	ΝΕΣΤΟΥ	ΧΡΥΣΟΥΠΟΛΗΣ			Αμυντικά Συγκροτήματα, Αρχαιολογικές Θέσεις
Πετροπηγή. Βυζαντινό κάστρο.	ΝΕΣΤΟΥ	ΧΡΥΣΟΥΠΟΛΗΣ			Αμυντικά Συγκροτήματα, Κάστρα / Φρούρια
Ποντολίβαδο. Αρχαία Πίστυρος.	ΝΕΣΤΟΥ	ΧΡΥΣΟΥΠΟΛΗΣ		3 χλμ ανατολικά της κοινότητας.	Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα
Ν. Κώμη. Αρχαίο φρούριο ρωμαϊκών χρόνων.	ΝΕΣΤΟΥ	ΧΡΥΣΟΥΠΟΛΗΣ		Ν. Κώμη	Αμυντικά Συγκροτήματα, Αρχαιολογικές Θέσεις, Κάστρα / Φρούρια
1ου Δημοτικό Σχολείο επί της οδού Ελ. Βενιζέλου, στο Δ. Δ. Χρυσούπολης, Ν. Καβάλας (χωρίς τη νεώτερη προσθήκη στο πίσω μέρος του κτιρίου)	ΝΕΣΤΟΥ	ΧΡΥΣΟΥΠΟΛΗΣ		οδός Ελ. Βενιζέλου	Κτίσματα Κοινής Ωφελείας
Χρυσούπολη. Παλαιό Διοικητήριο.	ΝΕΣΤΟΥ	ΧΡΥΣΟΥΠΟΛΗΣ	Χρυσούπολις		Εγκαταστάσεις Υποδομής / Παραγωγής, Αστικά Κτίρια, Κέντρα Διοίκησης
Κηλιά. Ερείπια ιερού Ελληνιστικών και Ρωμαϊκών χρόνων.	ΠΑΓΓΑΙΟΥ	ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΠΟΛΗΣ		Θέση "Τσακίλ - μπαίρ" (Νοτιοανατολικά του χωριού)	Αρχαιολογικές Θέσεις, Αρχαία Ιερά, Θρησκευτικοί Χώροι
Αρχαιολογικός χώρος στις θέσεις Σιτζάκ Ντερέ Ν. Ηρακλείτσας, Βουλγαρικά Κανόνια ή Πυροβολείο και Οχυρό Κοκκινοχώματος	ΠΑΓΓΑΙΟΥ	ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΠΟΛΗΣ		Σιτζάκ Ντερέ Ν. Ηρακλείτσας, Βουλγαρικά Κανόνια ή Πυροβολείο και Οχυρό Κοκκινοχώματος, στο όρος Σύμβολο	Αμυντικά Συγκροτήματα, Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία, Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα
Ελευθερούπολη. Ι. Ναός Αγίου Νικολάου.	ΠΑΓΓΑΙΟΥ	ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΠΟΛΗΣ	Ελευθερούπολις		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Γέφυρα Φανίτσου	ΠΑΓΓΑΙΟΥ	ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΠΟΛΗΣ	Ελευθερούπολις		Γέφυρες
Παλιό τμήμα οικιστικού κέντρου Ελευθερούπολης	ΠΑΓΓΑΙΟΥ	ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΠΟΛΗΣ	Ελευθερούπολις		Ιστορικοί Τόποι, Οικιστικά Σύνολα
Ελευθερούπολη. Κτίριο επί της οδού Εγνατίας 68, ιδιοκτησίας Αγγελικής Αποστολάκη - Τσιώνη.	ΠΑΓΓΑΙΟΥ	ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΠΟΛΗΣ	Ελευθερούπολις	Εγνατίας 68	Αστικά Κτίρια
Ελευθερούπολη. Κτίριο επί της οδού Κωνσταντινουπόλεως 3, ιδιοκτησίας Λευκής Σαμολαδά.	ΠΑΓΓΑΙΟΥ	ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΠΟΛΗΣ	Ελευθερούπολις	Κωνσταντινουπόλεως 3	Αστικά Κτίρια
Κτίριο επί της οδού Μ. Αλεξάνδρου 6 στην Ελευθερούπολη Καβάλας, ιδιοκτησίας Αντωνίου Σταύρου	ΠΑΓΓΑΙΟΥ	ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΠΟΛΗΣ	Ελευθερούπολις	Μ. Αλεξάνδρου 6	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Μ. Αλεξάνδρου 21 στην Ελευθερούπολη, ιδ. κληρονόμων Κανλή	ΠΑΓΓΑΙΟΥ	ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΠΟΛΗΣ	Ελευθερούπολις	οδός Μ. Αλεξάνδρου 21	Αστικά Κτίρια
Ελευθερούπολη. Κτίριο επί της οδού Υψηλάντου 11, ιδιοκτησίας Αγγελου Χατζή.	ΠΑΓΓΑΙΟΥ	ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΠΟΛΗΣ	Ελευθερούπολις	Υψηλάντου 11	Αστικά Κτίρια
Ν. Πέραμος. Περιοχή παραλίας.	ΠΑΓΓΑΙΟΥ	ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ			Φυσικοί Χώροι
Σπήλαιο Νυμφών στη θέση Αετοπλαγιά	ΠΑΓΓΑΙΟΥ	ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ		Αετοπλαγιά	Φυσικοί Χώροι, Σπήλαιο, Αρχαιολογικές Θέσεις

ΠΕ Καβάλας					
Όνομασία Μνημείου	Δήμος	Διαμέρισμα	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Αρχαίο Νεκροταφείο από τη θέση Κουμού Λόφος Ελευθερών μέχρι τη θέση Κουτσικάρι Μέλισσας	ΠΑΓΓΑΙΟΥ	ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ		από τη θέση Κουμού Λόφος Ελευθερών μέχρι τη θέση Κουτσικάρι Μέλισσας	Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία, Αρχαιολογικές Θέσεις
Ν. Πέραμος. Η θέση "Άσπρη Άμμος" όπου το αρχαίο νεκροταφείο Οισύμνης.	ΠΑΓΓΑΙΟΥ	ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ		Θέση "Άσπρη Άμμος"	Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία, Αρχαιολογικές Θέσεις
Αρχαιολογικός Χώρος "Καλέ Τσιφλίκ" (τείχη και θέση της βυζαντινής πόλης Ανακτορουπόλεως)	ΠΑΓΓΑΙΟΥ	ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ		Λόφος "Καλέ Τσιφλίκ", παρά την Ν. Πέραμο.	Αμυντικά Συγκροτήματα, Οικιστικά Σύνολα
Σπήλαιο στη θέση Σείντη Βρύση	ΠΑΓΓΑΙΟΥ	ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ		Όρος Σύμβολο, θέση Σείντη Βρύση	Φυσικοί Χώροι, Σπήλαιο, Αρχαιολογικές Θέσεις
Βραχογραφήματα στο ύψωμα Γραμμένη Πέτρα	ΠΑΓΓΑΙΟΥ	ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ		Όρος Σύμβολο, ύψωμα Γραμμένη Πέτρα	Φυσικοί Χώροι, Αρχαιολογικές Θέσεις
Αρχαιολογικός χώρος στις θέσεις Σιτζάκ Ντερέ Ν. Ηρακλείτσας, Βουλγαρικά Κανόνια ή Πυροβολείο και Οχυρό Κοκκινοχώματος	ΠΑΓΓΑΙΟΥ	ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ		Σιτζάκ Ντερέ Ν. Ηρακλείτσας, Βουλγαρικά Κανόνια ή Πυροβολείο και Οχυρό Κοκκινοχώματος, στο όρος Σύμβολο	Αμυντικά Συγκροτήματα, Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία, Οικιστικά Σύνολα
Ν. Πέραμος. Περιοχή της κοινότητας	ΠΑΓΓΑΙΟΥ	ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ	Νέα Πέραμος		Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία, Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα
Ν. Πέραμος. Καθορισμός ζωνών Α και Β προστασίας αρχαιολογικού χώρου .	ΠΑΓΓΑΙΟΥ	ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ	Νέα Πέραμος		Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα
Σπήλαιο στη θέση Αρκουδότρυπα	ΠΑΓΓΑΙΟΥ	ΟΡΦΑΝΟΥ		Αρκουδότρυπα, στο Παγγαίο	Φυσικοί Χώροι, Σπήλαιο, Αρχαιολογικές Θέσεις
Αρχαιολογικός χώρος στη θέση Βουρλάκια	ΠΑΓΓΑΙΟΥ	ΟΡΦΑΝΟΥ		Βουρλάκια	Συστήματα Ύδρευσης, Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία, Αρχαιολογικές Θέσεις
Αρχαιολογικός χώρος στις θέσεις Γαϊδουρόκαστρο, Μεταλλείο και Πιθάρι	ΠΑΓΓΑΙΟΥ	ΟΡΦΑΝΟΥ		Γαϊδουρόκαστρο, Μεταλλείο και Πιθάρι	Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία, Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα
Αρχαιολογικός χώρος στη θέση Γιαλίμια	ΠΑΓΓΑΙΟΥ	ΟΡΦΑΝΟΥ		Γιαλίμια	Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα
Αρχαιολογικός χώρος στη θέση Γιατρού	ΠΑΓΓΑΙΟΥ	ΟΡΦΑΝΟΥ		Γιατρού	Αγροτική Οικονομία, Αρχαιολογικές Θέσεις
Αρχαιολογικός χώρος αρχαίας Ηιόνας και βυζαντινής Χρυσουπόλεως	ΠΑΓΓΑΙΟΥ	ΟΡΦΑΝΟΥ		Ηιόνα (αρχαία) και Χρυσούπολη (βυζαντινή)	Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα
Καριανή. Τμήμα βυζαντινού τείχους.	ΠΑΓΓΑΙΟΥ	ΟΡΦΑΝΟΥ		Θέση "Πύργος"	Αμυντικά Συγκροτήματα
Αρχαιολογικός χώρος στη θέση Καβαλιώτη Λόφος	ΠΑΓΓΑΙΟΥ	ΟΡΦΑΝΟΥ		Καβαλιώτη Λόφος	Αγροτική Οικονομία, Αρχαιολογικές Θέσεις
Αρχαιολογικός χώρος στη θέση Λόφος Καλαμούδι	ΠΑΓΓΑΙΟΥ	ΟΡΦΑΝΟΥ		Καλαμούδι Λόφος	Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία, Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα
Αρχαιολογικός χώρος στις θέσεις Κανόνι και Μετόχι (αρχαίος Φάγρυς)	ΠΑΓΓΑΙΟΥ	ΟΡΦΑΝΟΥ		Κανόνι και Μετόχι	Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία, Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα
Αρχαιολογικός χώρος στη θέση Κλήμα	ΠΑΓΓΑΙΟΥ	ΟΡΦΑΝΟΥ		Κλήμα	Αγροτική Οικονομία, Αρχαιολογικές Θέσεις
Ο Βυζαντινός πύργος της Απολλωνίας.	ΠΑΓΓΑΙΟΥ	ΟΡΦΑΝΟΥ		Λουτρά Ελευθερών	Αμυντικά Συγκροτήματα, Πύργοι
Αρχαιολογικός χώρος σε λόφο κοντά στο χωριό και στις θέσεις Άγιος Γεώργιος και Μιζέρια ή Τουρκικά Μνήματα	ΠΑΓΓΑΙΟΥ	ΟΡΦΑΝΟΥ		Λόφος 1 χλμ ΝΔ του χωριού, Άγιος Γεώργιος και Μιζέρια ή Τουρκικά Μνήματα	Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα

ΠΕ Καβάλας					
Όνομασία Μνημείου	Δήμος	Διαμέρισμα	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Αρχαιολογικός χώρος μεταξύ θέσεων Μεγάλη Αρίκα και Τραπεζίτσα	ΠΑΓΓΑΙΟΥ	ΟΡΦΑΝΟΥ		μεταξύ θέσεων Μεγάλη Αρίκα και Τραπεζίτσα	Ισλαμικά Τεμένη, Συστήματα Ύδρευσης, Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα, Θρησκευτικοί Χώροι
Αρχαιολογικός χώρος στη θέση Ντεβέγελο	ΠΑΓΓΑΙΟΥ	ΟΡΦΑΝΟΥ		Ντεβέγελο, μεταξύ της παραλιακής και μεσογειακής Ε.Ο. Καβάλας - Θεσ/νίκης.	Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία, Αρχαιολογικές Θέσεις
Αρχαιολογικός χώρος στη θέση Οχυρά	ΠΑΓΓΑΙΟΥ	ΟΡΦΑΝΟΥ		Οχυρά	Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία, Αρχαιολογικές Θέσεις
Αρχαιολογικός χώρος στη θέση Παλαιού Λατομείου	ΠΑΓΓΑΙΟΥ	ΟΡΦΑΝΟΥ		Παλιό Λατομείο	Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία, Αρχαιολογικές Θέσεις
Αρχαιολογικός χώρος στις θέσεις Παλιάμπελα ή Μπαϊρέλα και Αμπελώνες	ΠΑΓΓΑΙΟΥ	ΟΡΦΑΝΟΥ		Παλιάμπελα ή Μπαϊρέλα, νότια της μεσογειακής Ε.Ο. Καβάλας - Θεσσαλονίκης, και Αμπελώνες	Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα
Αρχαιολογικός χώρος στη θέση Παλιόκαστρο	ΠΑΓΓΑΙΟΥ	ΟΡΦΑΝΟΥ		Παλιόκαστρο	Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα
Αρχαιολογικός χώρος στη θέση Πασά Μεζάρ	ΠΑΓΓΑΙΟΥ	ΟΡΦΑΝΟΥ		Πασά Μεζάρ	Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα
Αρχαιολογικός χώρος στη θέση Πλατάνια	ΠΑΓΓΑΙΟΥ	ΟΡΦΑΝΟΥ		Πλατάνια	Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα
Προϊστορικός οικισμός στη θέση Τούμπα Προφήτης Ηλίας	ΠΑΓΓΑΙΟΥ	ΟΡΦΑΝΟΥ		Τούμπα Προφήτης Ηλίας	Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα
Αρχαιολογικός χώρος στη θέση Τούμπα Χαρμάν Τεπέ	ΠΑΓΓΑΙΟΥ	ΟΡΦΑΝΟΥ		Τούμπα Χαρμάν Τεπέ, ανατολικά της μεσογειακής Ε.Ο. Καβάλας - Θεσ/νίκης	Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα
Αρχαιολογικός χώρος στη θέση Τσαρδάκια	ΠΑΓΓΑΙΟΥ	ΟΡΦΑΝΟΥ		Τσαρδάκια	Οικιστικά Σύνολα
Αρχαιολογικός χώρος στη θέση Χαρίτου Τούμπα	ΠΑΓΓΑΙΟΥ	ΟΡΦΑΝΟΥ		Χαρίτου Τούμπα	Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα
Αρχαιολογικός χώρος στη θέση Αμμούδες	ΠΑΓΓΑΙΟΥ	ΟΡΦΑΝΟΥ	Κοκκινοχώριον	Αμμούδες	Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα
Αρχαιολογικός χώρος στη θέση Νιφάρ Μπαχάρ ή "Δεύτερη Κατηγορία"	ΠΑΓΓΑΙΟΥ	ΟΡΦΑΝΟΥ	Κοκκινοχώριον	Νιφάρ Μπαχάρ ή "Δεύτερη Κατηγορία"	Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα
Αρχαιολογικός χώρος στη θέση Προφήτης Ηλίας	ΠΑΓΓΑΙΟΥ	ΟΡΦΑΝΟΥ	Λουτρά Ελευθερών	Προφήτης Ηλίας	Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα
Ποδοχώρι. Οθωμανικό λουτρό.	ΠΑΓΓΑΙΟΥ	ΟΡΦΑΝΟΥ	Ποδοχώριον	Στην όχθη "Κρουορέματος"	Λουτρά, Οικιστικά Σύνολα
Παγγαίο	ΠΑΓΓΑΙΟΥ	ΠΑΓΓΑΙΟΥ			Φυσικοί Χώροι, Εγκαταστάσεις Εξόρυξης, Αρχαιολογικές Θέσεις, Εγκαταστάσεις Υποδομής / Παραγωγής
Παλαιοχώρι. Βυζαντινό φρούριο.	ΠΑΓΓΑΙΟΥ	ΠΑΓΓΑΙΟΥ		Θέση "Κάστρο"	Αμυντικά Συγκροτήματα, Κάστρα / Φρούρια
Μουσθένη. Αρχαίος περίβολος.	ΠΑΓΓΑΙΟΥ	ΠΙΕΡΕΩΝ			Αρχαιολογικές Θέσεις, Τμήματα Κτιρίου
Αρχαίο Νεκροταφείο από τη θέση Κουμού Λόφος Ελευθερών μέχρι τη θέση Κουτσικάρι Μέλισσας	ΠΑΓΓΑΙΟΥ	ΠΙΕΡΕΩΝ		από τη θέση Κουμού Λόφος Ελευθερών μέχρι τη θέση Κουτσικάρι Μέλισσας	Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία, Αρχαιολογικές Θέσεις
Δωμάτια. Έξι πετρόκτιστα γεφύρια	ΠΑΓΓΑΙΟΥ	ΠΙΕΡΕΩΝ		Δωμάτια	Γέφυρες
Το κτίριο με τον αύλειο χώρο του στην Μουσθένη Καβάλας φερομένης ιδιοκτησίας Χρύσας Κονδυλίδου, Μαρίας Φλώρου και Δημ. και Κων. Μπότση.	ΠΑΓΓΑΙΟΥ	ΠΙΕΡΕΩΝ	Μουσθένη		Αστικά Κτίρια

ΠΕ Ξάνθης					
Όνομασία Μνημείου	Δήμος	Διαμέρισμα	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Κτίριο κατοικίας με αποθήκη και περίβολο αυλής, στο Δήμο Αβδήρων, Ν. Ξάνθης, φερομένης ιδιοκτησίας Γαρυφαλιάς Μακρή	ΑΒΔΗΡΩΝ	ΑΒΔΗΡΩΝ			Βοηθητικοί Χώροι, Τμήματα Κτιρίου
Προϊστορικός οικισμός Λαφρούδας	ΑΒΔΗΡΩΝ	ΑΒΔΗΡΩΝ		ΝΔ πλευρά της λίμνης " Λαφρούδα "	Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα
Φραγκικό φρούριο των Αβδήρων (Πολύστυλον)	ΑΒΔΗΡΩΝ	ΑΒΔΗΡΩΝ	Άβδηρα		Αμυντικά Συγκροτήματα, Κάστρα / Φρούρια
Άβδηρα. Οικία ιδ. Δ. Ν. και Σ. Χατζόπουλου.	ΑΒΔΗΡΩΝ	ΑΒΔΗΡΩΝ	Άβδηρα		Αστικά Κτίρια
Άβδηρα. Οικία ιδ. Ελπίδας Καρπούζη.	ΑΒΔΗΡΩΝ	ΑΒΔΗΡΩΝ	Άβδηρα		Αστικά Κτίρια
Κτίριο ιδιοκτησίας Α. Κυριακά και Μ. Λεμονίδου στα Άβδηρα	ΑΒΔΗΡΩΝ	ΑΒΔΗΡΩΝ	Άβδηρα		Αστικά Κτίρια
Άβδηρα. Αρχοντικό Παμουκτσόγλου, ιδ. ΙΘ' ΕΠΚΑ	ΑΒΔΗΡΩΝ	ΑΒΔΗΡΩΝ	Άβδηρα		Αρχοντικά, Αστικά Κτίρια
Κτίριο παλαιού σχολείου στα Άβδηρα	ΑΒΔΗΡΩΝ	ΑΒΔΗΡΩΝ	Άβδηρα		Αστικά Κτίρια, Κτίσματα Κοινής Ωφελείας
Αρχαιολογικός χώρος των Αβδήρων, Νομού Ξάνθης	ΑΒΔΗΡΩΝ	ΑΒΔΗΡΩΝ	Άβδηρα	Παρά την παραλιακή έκταση της κοινότητας	Αμυντικά Συγκροτήματα, Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία, Λουτρά, Λιμενικές Εγκαταστάσεις, Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα, Τμήματα Κτιρίου, Αρχαία Ιερά
Κοινοτική βρύση στα Άβδηρα	ΑΒΔΗΡΩΝ	ΑΒΔΗΡΩΝ	Άβδηρα	Πλατεία των Αβδήρων	Συστήματα Ύδρευσης, Κρήνες
Τα ερείπια της εκκλησίας του Πόρτο Λάγο και η περί αυτήν περιοχή.	ΑΒΔΗΡΩΝ	ΑΒΔΗΡΩΝ	Λάγος	Λάγος	Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Κτίριο Λιμεναρχείου με τον περιβάλλοντα χώρο του στο Πόρτο - Λάγος, ιδ. Δημοσίου	ΑΒΔΗΡΩΝ	ΑΒΔΗΡΩΝ	Λάγος	Πόρτο - Λάγος	Αστικά Κτίρια, Κέντρα Διοίκησης
Το κτίριο της Καπναποθήκης που βρίσκεται στη Γενισέα του Δήμου Βιστωνίδας στο Νομό Ξάνθης και στεγάζει τα Γραφεία της «Ένωσης Γεωργικών Συνεταιρισμών Γενισέας».	ΑΒΔΗΡΩΝ	ΒΙΣΤΩΝΙΔΟΣ			Βιοτεχνία / Βιομηχανία, Αστικά Κτίρια
Η οικία επί της οδού Αγ. Αθανασίου που βρίσκεται στη Γενισέα του Δήμου Βιστωνίδας στο Νομό Ξάνθης, φερόμενης ιδιοκτησίας Μυλωνοπούλου.	ΑΒΔΗΡΩΝ	ΒΙΣΤΩΝΙΔΟΣ	Γενισέα		Αστικά Κτίρια
Το διώροφο λιθόκτιστο κτίριο με κεραμοσκεπή (οικία), επί της οδού Αγ. Αθανασίου που βρίσκεται στη Γενισέα του Δήμου Βιστωνίδας στο Νομό Ξάνθης, φερόμενης ιδιοκτησίας Δέσποινας Χιάλη.	ΑΒΔΗΡΩΝ	ΒΙΣΤΩΝΙΔΟΣ	Γενισέα		Αστικά Κτίρια
Το κτίριο επί της οδού Αγ. Αθανασίου «Παλαιά Ταβέρνα», που βρίσκεται στη Γενισέα του Δήμου Βιστωνίδας στο Νομό Ξάνθης, φερόμενης ιδιοκτησίας Δήμου Βιστωνίδας.	ΑΒΔΗΡΩΝ	ΒΙΣΤΩΝΙΔΟΣ	Γενισέα		Αστικά Κτίρια
Το κτίριο επί της οδού Αγ. Αθανασίου στο οποίο στεγαζόταν η Υποδιοίκηση Χωροφυλακής Γενισέας και μετέπειτα η Ελληνική Αστυνομία, που βρίσκεται στη Γενισέα του Δήμου Βιστωνίδας στο Νομό Ξάνθης, ιδιοκτησίας Δημοσίου.	ΑΒΔΗΡΩΝ	ΒΙΣΤΩΝΙΔΟΣ	Γενισέα		Αστικά Κτίρια

ΠΕ Ξάνθης					
Όνομασία Μνημείου	Δήμος	Διαμέρισμα	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Το κτίριο που στεγάζει τον Οργανισμό Τηλεπικοινωνιών Ελλάδος (Ο.Τ.Ε.), που βρίσκεται στη Γενισέα του Δήμου Βιστωνίδας στο Νομό Ξάνθης.	ΑΒΔΗΡΩΝ	ΒΙΣΤΩΝΙΔΟΣ	Γενισέα		Αστικά Κτίρια
Το Συγκρότημα των δύο (2) Καπναποθηκών με την ονομασία «Αφοι Κόντη», που βρίσκεται στη Γενισέα του Δήμου Βιστωνίδας στο Νομό Ξάνθης φερόμενης ιδιοκτησίας του Δήμου Βιστωνίδας.	ΑΒΔΗΡΩΝ	ΒΙΣΤΩΝΙΔΟΣ	Γενισέα		Βιοτεχνία / Βιομηχανία, Αστικά Κτίρια
Διομήδεια. Τούμπα.	ΑΒΔΗΡΩΝ	ΒΙΣΤΩΝΙΔΟΣ	Διομήδεια	Παρά το χωρίον Διομήδεια	Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα
Κουτσό. Θεμέλια ελληνιστικών οικιών και ρωμαϊκοί τάφοι.	ΑΒΔΗΡΩΝ	ΒΙΣΤΩΝΙΔΟΣ	Κουτσόν	Αγρόκτημα Φερεζλέρ, μετά το δυτικό άκρο του χωριού Κουτσό.	Νεκρικοί Χώροι και Μνημεία, Αρχαιολογικές Θέσεις, Οικιστικά Σύνολα
Παλαιό αρχοντικό, ιδ. της κοινότητας Διομήδειας	ΑΒΔΗΡΩΝ	ΒΙΣΤΩΝΙΔΟΣ	Πετεινός		Αρχοντικά, Αστικά Κτίρια
Ο Μπεκτασικός τεκές Σελίνου.	ΑΒΔΗΡΩΝ	ΒΙΣΤΩΝΙΔΟΣ	Σέλινον		Ισλαμικά Τεμένη, Θρησκευτικοί Χώροι
Φρουριακός περίβολος στην κορυφή " Καλές" του υψώματος Ζαρκάδια.	ΑΒΔΗΡΩΝ	ΣΕΛΕΡΟΥ	Λευκόπετρα	Περιοχή "Καλές" του υψώματος "Ζαρκάδια", 2.5 χλμ ΒΔ του χωριού Λευκόπετρα.	Αμυντικά Συγκροτήματα, Αρχαιολογικές Θέσεις, Κάστρα / Φρούρια
Φρούριο ασβεστόκτιστο στη θέση " Καλές"	ΑΒΔΗΡΩΝ	ΣΕΛΕΡΟΥ	Φίλια	" Καλές" Βόρεια του χωριού Φίλια	Αμυντικά Συγκροτήματα, Αρχαιολογικές Θέσεις, Κάστρα / Φρούρια
Μέδουσα. Γέφυρα.	ΜΥΚΗΣ	ΘΕΡΜΩΝ			Γέφυρες
Ανάγλυφο Μίθρα Ταυροκτόνου επάνω σε βράχο.	ΜΥΚΗΣ	ΘΕΡΜΩΝ	Θέρμαι	Ανατολικό άκρο του οικισμού του χωριού Θέρμες.	Φυσικοί Χώροι, Αρχαιολογικές Θέσεις
Θέρμες. Μεσαιωνικός φρουριακός περίβολος με αρχαιότερα τμήματα.	ΜΥΚΗΣ	ΘΕΡΜΩΝ	Θέρμαι	Υψωμα "Σπήθωμα" (Γκράντιστε), ΒΑ του οικισμού του χωριού Θέρμες	Αμυντικά Συγκροτήματα, Αρχαιολογικές Θέσεις, Κάστρα / Φρούρια
Ωραίο. Γέφυρα του Παπά	ΜΥΚΗΣ	ΜΥΚΗΣ			Γέφυρες
Ωραίο. Γέφυρα του Ρέμματος	ΜΥΚΗΣ	ΜΥΚΗΣ		Ρέμμα	Γέφυρες
Τρεις Γέφυρες στην Κοινότητα Σατρών	ΜΥΚΗΣ	ΣΑΤΡΩΝ		Σάτραι	Γέφυρες
Γέφυρα	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ		Στο 4ο χιλιόμετρο από πόλη Ξάνθης	Γέφυρες
Γέφυρα	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ		Στο 5ο χιλιόμετρο από πόλη Ξάνθης	Γέφυρες
Γέφυρα	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ		Στο 8ο χιλιόμετρο από πόλη Ξάνθης	Γέφυρες
Φρουριακός περίβολος στην κορυφή υψώματος Προφήτης Ηλίας	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ		Υψωμα Προφήτης Ηλίας. Νότια του χωριού Μακάριο	Αμυντικά Συγκροτήματα, Αρχαιολογικές Θέσεις, Κάστρα / Φρούρια
Κιμμέρια. Φρουριακός περίβολος.	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Κιμμέρια	Υψωμα "Καλές", Β. του χωριού Κιμμέρια.	Αμυντικά Συγκροτήματα, Αρχαιολογικές Θέσεις, Κάστρα / Φρούρια
Ιερός Ναός Μονής Ταξιάρχων	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Μονή Ταξιάρχων		Ιεροί Ναοί Χριστιανικοί, Θρησκευτικοί Χώροι
Φρούριο Ξάνθης.	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Μονή Ταξιάρχων	Παρά τη μονή Ταξιάρχων	Αμυντικά Συγκροτήματα, Κάστρα / Φρούρια
Το παλαιό τμήμα της πόλεως Ξάνθης	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη		Οικιστικά Σύνολα

ΠΕ Ξάνθης					
Ονομασία Μνημείου	Δήμος	Διαμέρισμα	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Κτίριο στην οδό ΙΧ Μεραρχίας. Κέντρο Παιδικής Μέριμνας Θηλέων	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	ΙΧ Μεραρχίας	Αστικά Κτίρια, Κτίσματα Κοινής Ωφελείας
Κτίριο στην οδό ΙΧ Μεραρχίας 33, ιδ. Δήμου Ξάνθης και κληρονόμων Κολοκοτρώνη	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	ΙΧ Μεραρχίας 33	Στρατιωτικές Εγκαταστάσεις, Αστικά Κτίρια
Δύο κτίρια καπναποθηκών στην οδό Αβδήρων 48, ιδ. Εμ. Μαύρη.	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Αβδήρων 48	Βοηθητικοί Χώροι
Καπναποθήκη στην οδό Αβδήρων 50, ιδ. Μπαστούδη.	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Αβδήρων 50	Βοηθητικοί Χώροι
Καπναποθήκη στην οδό Αβδήρων 52, ιδ. κληρονόμων Καραδημόγλου.	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Αβδήρων 52	Βοηθητικοί Χώροι
Κτίριο στην οδό Αγ. Αθανασίου 8, ιδ. Δ. Παναγιωτακόπουλου	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Αγ. Αθανασίου 8, Παλαιά Πόλη Ξάνθης.	Αρχοντικά, Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Αγ. Βλασίου 13, ιδ. Αλεξάνδρας Βάμσλερ - Βαληξόγλου.	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Αγ. Βλασίου 13	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Αγ. Βλασίου 25, ιδ. Χρ. Μιχάλογλου.	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Αγ. Βλασίου 25	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Αγ. Βλασίου 31, ιδ. Ολγας Μιχαηλίδου.	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Αγ. Βλασίου 31 Παλαιά Πόλη Ξάνθης	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Αγ. Βλασίου 4, ιδ. Αγγελικής Σάββα.	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Αγ. Βλασίου 4	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στις οδούς Αγ. Γεωργίου 1 και Ελ. Βενιζέλου, ιδ. Δημοσίου.	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Αγ. Γεωργίου 1 και Ε. Βενιζέλου	Αστικά Κτίρια
Κτίριο στην οδό Αγίου Βλασίου 23 και 23Α, ιδ. Περικλή Χονδρού και Ροΐδου Σταύρου.	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Αγίου Βλασίου 23 και 23Α
Κτίριο στην οδό Αγίου Βλασίου 27, ιδ. Αρ. Μιχάλογλου.	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Αγίου Βλασίου 27
Κτίριο στην οδό Αγίου Βλασίου 28, ιδ. Χρ. Κηπουρού και Δ. Καρατσούλη.	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Αγίου Βλασίου 28 Παλαιά Πόλη Ξάνθης
Κτίριο στην οδό Αγ. Βλασίου 29, ιδ. Τηλέμαχου και Καλλιόπης Πασιωάννου.	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Αγίου Βλασίου 29 Παλαιά Πόλη Ξάνθης
Κτίριο στις οδούς Αγίου Γεωργίου 2 και Ελ. Βενιζέλου, ιδ. κληρονόμων Στάλιου.	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Αγίου Γεωργίου 2 και Ελ. Βενιζέλου
Κτίριον στην οδό Αν / γου Στογιαννίδη 22 (Χάνι Μουσουλμανικής ιδ.)	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Αν /γου Στογιαννίδη 22
Κτιριακό συγκρότημα καπναποθήκης στην οδό Ανδρέου Δημητρίου 2- 4, ιδ. Αφών Σπήρερ και Σία Α.Ε.	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Ανδρέου Δημητρίου 2- 4
Κτίριο καπναποθήκης στην οδό Ανδρούτσου 4 και Έλλης, ιδ. Οικονομικής Εφορείας Ξάνθης.	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Ανδρούτσου 4 και Έλλης
Κτίριο στην οδό Αντίκα 11, ιδ. Β. Στεφανή.	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Αντίκα 11
Κτίριο στην οδό Αντίκα 14, ιδ. Μητροπολιτικού ναού Τιμίου Ιωάννου Προδρόμου.	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Αντίκα 14
Παρεκκλήσιο στην οδό Αντίκα 16, ιδ. Ιερού Ναού Τιμίου Ιωάννου Προδρόμου.	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Αντίκα 16

ΠΕ Ξάνθης					
Ονομασία Μνημείου	Δήμος	Διαμέρισμα	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Κτίριο στην οδό Αντίκα 18, ιδ. Μητροπολιτικού Ναού Τιμίου Ιωάννου Προδρόμου.	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Αντίκα 18 (πλατεία Μητροπόλεως)
Νηπιαγωγείο Στάλιου. στην οδό Αντίκα 19Α, ιδ. Σχολικής Εφορείας Α' Δημοτικού Σχολείου.	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Αντίκα 19Α
Κτίριο στην οδό Αντίκα 41, ιδ. αγνώστου.	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Αντίκα 41
Κτίριο στην οδό Αντίκα 43, ιδ. Ευαγγελίας Ευαγγελινού.	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Αντίκα 43
Λαογραφικό Μουσείο στην οδό Αντίκα 5 - 7, ιδ. Φιλοπρόοδης Ένωσης Ξάνθης.	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Αντίκα 5 - 7
Κτίριο στις οδούςΒενιζέλου 17 και Αγ. Βλασίου	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Βενιζέλου 17 και Αγ. Βλασίου
Κτίριο στην οδό Βενιζέλου 29, ιδ. Ευγενίας Καραγιαννίδου	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Βενιζέλου 29 Παλαιά Πόλη Ξάνθης
Κτίριο στην οδό Βενιζέλου 5, ιδ. Τράπεζας της Ελλάδος	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Βενιζέλου 5 Παλαιά Πόλη Ξάνθης
Κτίριο στην οδό Βενιζέλου 6, ιδ. Παν. Γούναρη	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Βενιζέλου 6 Παλαιά Πόλη Ξάνθης
Κτίριο στην οδό Βενιζέλου 9 ιδ. Βαρτάν Μπαλατιάν	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Βενιζέλου 9 Παλαιά Πόλη Ξάνθης
Κτίριο στην οδό Βύρωνος 39, ιδ. Ιερού Ναού Ακαθίστου Υμνου. Αποχακτηρισμός.	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Βύρωνος 39 Παλαιά Πόλη Ξάνθης
Κτίριο στην οδό Βύρωνος 8, ιδ. Αικατερίνης Σταυροπούλου.	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Βύρωνος 8 Παλαιά Πόλη Ξάνθης
Κτίριο στη συμβολή των οδών Ε. Βενιζέλου και Αγίου Αθανασίου, ιδ. Βαρτάν Μπαλατιάν .	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Ελευθερίου Βενιζέλου και Αγίου Αθανασίου Παλαιά Πόλη της Ξάνθης
Κτίριο καπναποθήκης στην οδό Έλλης και παρόδου Αβδήρων, ιδ. Οικονομικής Εφορείας.	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Έλλης και πάροδος Αβδήρων Ξάνθη
Κτίριο στην οδό Ι.Σγούρου 1, ιδ. Αργυρώς Μπάφη	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Ι. Σγούρου 1, Παλαιά Πόλη Ξάνθης
Κτίριο στην οδό Ι. Σγούρου 4, ιδ. Μερόπης Σεβαστοπούλου.	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Ι. Σγούρου 4 Παλαιά Πόλη Ξάνθης
Κτίριο στην οδό Κομοτηνής 55 (Το Χάνι του Βρέντζου), Μουσουλμανικής ιδ..	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Κομοτηνής 55 Παλαιά Πόλη Ξάνθης
Κτίριο καπναποθήκης στην οδό Κονδύλη 1, ιδ. Δημοσίου	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Κονδύλη 1
Καπναποθήκη στην οδό Κονδύλη 14, 15, ιδ. Δημοσίου.	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Κονδύλη 14, 15
Κτίριο στην οδό Λευκάδος 1, ιδ. Χ. και Μ. Μιχαλόπουλου.	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Λευκάδος 1
Κτίριο στην οδό Λευκάδος 2, ιδ. Νικολάου Κυδώνη	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Λευκάδος 2, πλ. Μητροπόλεως
Εξοχική κατοικία με τον περιβάλλοντα χώρο της στην περιοχή Λευκού Πύργου, ιδ. κληρονόμων Αγκόρτζα	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Λευκός Πύργος
Εξοχική κατοικία με τον περιβάλλοντα χώρο της στην περιοχή Λευκού Πύργου, ιδ. κληρονόμων Βόγια	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Λευκός Πύργος
Κτίριο στην οδό Μ. Μπότσαρη 46, ιδ. του Δήμου Ξάνθης.	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Μ.Μπότσαρη 46
Κτίριο στην οδό Μ.Μπότσαρη 8, ιδ. Χρ. Μοιράγια	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Μ.Μπότσαρη 8 Παλαιά Πόλη Ξάνθης
Κτίριο στην οδό Μαλετσίδου 9, ιδ. Ουρανίας Παντελιάδου.	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Μαλετσίδου 9, Παλαιά Πόλη Ξάνθης
Κτίριο στην οδό Ματσίνη 19, ιδ. Θ. Ασημίδη.	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Ματσίνη 19

ΠΕ Ξάνθης					
Όνομασία Μνημείου	Δήμος	Διαμέρισμα	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Κτίριο στην οδό Ματσίνη 7, ιδ. Ιεράς Μητροπόλεως Ξάνθης	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Ματσίνη 7
Δημαρχείο στην οδό Μαυρομιχάλη 2 και Παλαιολόγου, ιδ. Δήμου Ξάνθης	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Μαυρομιχάλη 2 και Παλαιολόγου
Κτίριο στην οδό Μαυρομιχάλη 8, ιδ. Ερασμίας Μείμαρδου	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Μαυρομιχάλη 8 Ξάνθη
Χάνι στην οδό Μαυρομιχάλη και Μαλετσίδου, ιδ. Μ. Μπάμπη και Α. Οικονόμου	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Μαυρομιχάλη και Μαλετσίδου
Κτίριο στην οδό Μελά 1, ιδ. Χ. Μαργαριτοπούλου	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Μελά 1
Καπνοβιομηχανικό συγκρότημα 4 κτιρίων μεταξύ των οδών Κονδύλη, Αναξάρχου και Λευκίππου, ιδ. κληρ. Τηλ. Πετρίδη και Κων/νου Παναγιωτόπουλου	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	μεταξύ των οδών Κονδύλη, Αναξάρχου και Λευκίππου (πρώην Γκλεν)
Κτίριο στις οδούς Αντίκα (Μαξ. Νορδάου) και Ορφέως, ιδ. ΕΟΤ.	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Οδοί Αντίκα (Μαξ. Νορδάου) και Ορφέως
Καπναποθήκη στις οδούς Δώδεκα Αποστόλων και Αβδήρων, ιδ. Ελληνικού Αντικαρκινικού Ινστιτούτου	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	οδοί Δώδεκα Αποστόλων και Αβδήρων
Κτίριο Δημοτικής Αγοράς Ξάνθης	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	οδοί Ηρώων Πεσόντων και Μεγάλου Ρεύματος
Αποχαρκτηρισμός προσόψεως κτιρίου στην οδό Αγ. Γεωργίου, ιδ. Α. Βαληξόγλου	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Οδός Αγίου Γεωργίου
Κτίριο στην οδό Αγίου Γεωργίου 29 στην Ξάνθη ιδιοκτησίας Αναστασίας Βαληξόγλου	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	οδός Αγίου Γεωργίου 29
Κτίριο Συναγωγής της Ισραηλιτικής Κοινότητας Ξάνθης. Αποχαρκτηρισμός.	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Οδός Ανατολικής Θράκης και Χατζησταύρου, Συνοικία Αγίου Ελευθερίου, Ξάνθη
Κτίριο στην οδό Ανω Χαράδρας (Βιζυηνού) και Ταξιαρχών στην Παλαιά Πόλη της Ξάνθης.	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Οδός Ανω Χαράδρας (Βιζυηνού) και Ταξιαρχών, Παλαιά Πόλη Ξάνθης
Τμήματα λουτρού εποχής Τουρκοκρατίας, στην οδό Αριστείδου 2Α και 4	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	οδός Αριστείδου 2Α και 4
Χάνι Αβέρωφ (τμήμα του κτιρίου)	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	οδός Καραολή 10 και Δαγκλή 17
Κτίριο στην οδό Μ. Καραολή 40, ιδ. Αφών Γουλιμάρη. Αποχαρκτηρισμός.	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	οδός Καραολή 40
Κτίριο στην οδό Μ. Καραολή 42, ιδ. Αφών Γουλιμάρη. Αποχαρκτηρισμός.	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	οδός Μ. Καραολή 42
Κτίριο στην οδό Μ. Καραολή 42 (Α-Β), ιδ. Αφών Γουλιμάρη. Αποχαρκτηρισμός.	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	οδός Μ. Καραολή 42 (Α-Β)
Κτίριο καπναποθήκης στην οδό Μ. Καραολή αρ. 81, ιδ. Ένωσης Αγροτικών Συνεταιρισμών Ξάνθης	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	οδός Μ. Καραολή αρ. 81
Κτίριο στην οδό Ματσίνη (Α΄ Νηπιαγωγείο), ιδ. της Σχολικής Εφορείας του Α΄ Δημοτικού Σχολείου. Ξάνθης	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Οδός Ματσίνη
Κτίριο "Παλαιά Διαπύλια" στην οδό Ξάνθης - Εχίνου, ιδ. του Δημοσίου	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Οδός Ξάνθης - Εχίνου
Κτίριο με εφραπτόμενο φούρνο σε οδό Ορφέως 16-18, ιδ. Νικ.	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	οδός Ορφέως 16-18

ΠΕ Ξάνθης					
Όνομασία Μνημείου	Δήμος	Διαμέρισμα	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
και Παν. Αμπεριάδη					
Κτίριο στην οδό Ορφέως 24 - 26 ιδ. κληρονόμων Καλεύρα.	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Ορφέως 24 - 26
Κτίριο στην οδό Ορφέως 28, ιδ. Ανθής Γκέρμαν.	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Ορφέως 28
Κτίριο στην οδό Ορφέως 36 και 38 (αδιέξοδο), ιδ. Αν. Ποπόλια και Γ. Παπαντωνίου..	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Ορφέως 36 και 38 Παλαιά Πόλη Ξάνθης
Κτίριο στην οδό Ορφέως 40, ιδ. κληρονόμων Βάρδαλη.	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Ορφέως 40
Κτίριο στην οδό Ορφέως 43, ιδ. Κυριάκου Ψαθά	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Ορφέως 43
Κτίριο στην οδό Ορφέως 45, ιδ. Λούσου Σερκισιάν.	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Ορφέως 45
Κτίριο στην οδό Ορφέως 46, ιδ. Α. Κερπετζή.	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Ορφέως 46
Κτίριο στην οδό Ορφέως 47, ιδ. Α. Σκορδούλη.	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Ορφέως 47
Κτίριο στην οδό Ορφέως 6, ιδ. Ευάγγελου Αλεξίου.	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Ορφέως 6 Ξάνθη
Κτίριο επί της Παλαιολόγου 11, ιδ. Β. Κουλάκογλου.	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Παλαιολόγου 11
Κτίριο στην οδό Παλαιολόγου 13, ιδ. Ελένης Μανιάτη.	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Παλαιολόγου 13
Κτίριο στην οδό Παλαιολόγου 14, ιδ. Φιλοπροόδου Ένωσης Ξάνθης.	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Παλαιολόγου 14 και Μαυρομιχάλη
Κτίριο στην οδό Παλαιολόγου 15, ιδ. Ιερού Ναού Παμμεγίστων Ταξιαρχών.	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Παλαιολόγου 15
Κτίριο στην οδό Παλαιολόγου 18, ιδ. " Στοά Εκάτη.".	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Παλαιολόγου 18
Κτίριο στην οδό Παλαιολόγου 19, ιδ. Κομνηνού.	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Παλαιολόγου 19
Συγκρότημα τεσσάρων κατοικιών, ιδ. Δημοσίου και Βικτώριας Στεφανίδου, στις οδούς Άνω Χαράδρας και Ταξιαρχών στην παλιά πόλη της Ξάνθης	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	παλιά πόλη, οδοί Άνω Χαράδρας και Ταξιαρχών
Παλιά Χρύσα. Κτίριο ιδ. Αθαν. και Ζωής Πετρά	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Παλιά Χρύσα
Κτίριο στην οδό Πινδάρου 2, ιδ. Ι. Φιλippiδης.	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Πινδάρου 2
Μητροπολιτικό Μέγαρο στην Πλατεία Μητροπόλεως.	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Πλατεία Μητροπόλεως
Κτίριο επί της Πλατείας Μητροπόλεως και οδού Ματσίνη, ιδ. Σχολικής Εφορείας Α' Δημοτικού Σχολείου.	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Πλατεία Μητροπόλεως και οδός Μαντσίνη
Παλαιά Επισκοπή στην οδό Πυγμαχού Χρηστίδη 47, ιδ. Δέσποινας Καραπαναγιωτίδη.	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Πυγμαχού Χρηστίδη 47
Κτίριο στην οδό Σγούρου 2, ιδ. Ειρήνης Μενούτη.	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Σγούρου 2 Παλαιά Πόλη Ξάνθης
Κτίριο στην οδό Σγούρου 8, ιδ. Ζηνοβίας Αδαμίδου.	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Σγούρου 8 Παλαιά Πόλη Ξάνθης
Κτίριο καπναποθήκης στη συμβολή των οδών 12 Αποστόλων αρ. 14 και Ανδρούτσου, ιδ. Ελληνικού Αντικαρκινικού Ινστιτούτου	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	στη συμβολή των οδών 12 Αποστόλων αρ. 14 και Ανδρούτσου
Κτίριο καπναποθήκης στη συμβολή των οδών Κουγιουμτζόγλου και Σταθμού, ιδ. Δήμου Ξάνθης	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	στη συμβολή των οδών Κουγιουμτζόγλου και Σταθμού

ΠΕ Ξάνθης					
Όνομασία Μνημείου	Δήμος	Διαμέρισμα	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Κτίρια καπναποθηκών στις οδούς Σταθμού 14, Σαλαμίνας 1, 3, 5 και Γ. Κονδύλη 16	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	στις οδούς Σταθμού 14, Σαλαμίνας 1, 3, 5 και Γ. Κονδύλη 16
Κτίριο στην οδό Ταξιαρχών 2, ιδ. Στέφανου Μπλάτσιου	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Ταξιαρχών 2
Οικία στην οδό Ταξιαρχών 3, ιδ. Ε. Δημητριάδη.	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Ταξιαρχών 3
Κτίριο επί τη ς οδού Τσιμισκή 61, ιδ. Ιωάννου Μανίτσα	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Τσιμισκή 61 Παλαιά Πόλη Ξάνθης
Κτίριο στην οδό Υδραγωγείου 2, ιδ. Δημ. Ψωμά.	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Υδραγωγείου 2
Κτίριο στην οδό Φιλίππου 28, ιδ. Β Μουσόπουλου.	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Φιλίππου 28 Παλαιά Πόλη Ξάνθης
Κτίριο στην οδό Χασριτζόγλου 2, ιδ. κληρονόμων Αβεντίν Μενεντιάν	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Χασριτζόγλου 2 Παλαιά Πόλη Ξάνθης
Κτίριο στην οδό Χασριτζόγλου 3 - 5 , ιδ. Μενέλαου Καρυωτάκη.	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Χασριτζόγλου 3 - 5 Παλαιά Πόλη Ξάνθης
Κτίριο στην οδό Χασριτζόγλου 8, ιδ. κληρονόμων Λεονταρίδη	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Χασριτζόγλου 8 Παλαιά Πόλη Ξάνθης
Κτίριο στην οδό Χατζησταύρου 10. Μειονοτικό Λύκειο Ξάνθης.	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Χατζησταύρου 10
Χρύσα. Ταφικός τύμβος και οικισμός.	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	Χρύσα
Αγροτική κατοικία ιδ. Π. Μουρατίδου	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΣΤΑΥΡΟΥΠΟΛΗ		
Κομνηνά. Αρχαίος οικισμός ελληνοιστικών - ρωμαϊκών χρόνων.	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΣΤΑΥΡΟΥΠΟΛΗ		Θέση "Μύτικας " , 800μ. από το χωριό Κομνηνά.
Κομνηνά. Βυζαντινό φρούριο.	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΣΤΑΥΡΟΥΠΟΛΗ		ΝΔ του χωριού Κομνηνά. Θέση "Εξοχή "
Γέφυρα Πιλήματος	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΣΤΑΥΡΟΥΠΟΛΗ		Πίλημα
Φρούριο ελληνοιστικής εποχής.	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΣΤΑΥΡΟΥΠΟΛΗ		Ύψωμα "Καλές " προς τα Δ. του ερειπωμένου σήμερα χωριού "Αερίκο "
Γέρακας. Φρουριακός περίβολος.	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΣΤΑΥΡΟΥΠΟΛΗ		Ύψωμα "Νεροπλαγιά "
Φρουριακός περίβολος στο ύψωμα Καλές	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΣΤΑΥΡΟΥΠΟΛΗ		Ύψωμα Καλές, ΝΑ του χωριού "Πασχαλιά", στη δυτική όχθη ποταμού Νέστου
Φρουριακός περίβολος στην κορυφή υψώματος Προφήτης Ηλίας.	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΣΤΑΥΡΟΥΠΟΛΗ		Ύψωμα Προφήτης Ηλίας. Νότια του χωριού Μακάριο
Φρουριακός περίβολος υστεροελληνιστικών χρόνων.	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΣΤΑΥΡΟΥΠΟΛΗ	Καλύβα	Ύψωμα "Καλές "
Κάτω Καρυόφυτο. Γέφυρα	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΣΤΑΥΡΟΥΠΟΛΗ	Κάτω Καρυόφυτον	
Κτίριο νερόμυλου στο Κάτω Καρυόφυτο, ιδ. Δήμου Σταυρού-πολης	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΣΤΑΥΡΟΥΠΟΛΗ	Κάτω Καρυόφυτον	
Κτίριο αγροτικής κατοικίας στα Πλατάνια, ιδ. Σπυριάδη	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΣΤΑΥΡΟΥΠΟΛΗ	Κάτω Καρυόφυτον	Πλατάνια

ΠΕ Ξάνθης					
Όνομασία Μνημείου	Δήμος	Διαμέρισμα	Οικισμός	Θέση	Είδος Μνημείου
Κομνηνά. Μακεδονικός τάφος	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΣΤΑΥΡΟΥΠΟΛΗΣ	Κομνηνά	Θέση "Μάγκοβα". Χωρίον Κομνηνά
Κτίριο στη λεωφόρο Σταθμού, ιδ. Ι. Μονής Ξάνθης	ΞΑΝΘΗΣ	ΞΑΝΘΗΣ	ΣΤΑΥΡΟΥΠΟΛΗΣ	Σταυρούπολις	Λεωφόρος Σταθμού
Αρχαιολογικά λείψανα Ελληνιστικών χρόνων.	ΞΑΝΘΗΣ	ΤΟΠΕΙΡΟΥ		Μέλισσα	Θέση "Λασπώδες" του χωρίου Μέλισσα
Οικισμός των Ελληνιστικών χρόνων στο χωριό Μέλισσα.	ΞΑΝΘΗΣ	ΤΟΠΕΙΡΟΥ		Μέλισσα	Χωρίον Μέλισσα
Ύψωμα " Γαλάζια Κορυφή ". Αρχαιολογικός χώρος.	ΞΑΝΘΗΣ	ΤΟΠΕΙΡΟΥ		Νέα Αμισός	Ύψωμα "Γαλάζια Κορυφή "
Αρχαιολογικός χώρος στο ύψωμα Μαυσωλείο	ΞΑΝΘΗΣ	ΤΟΠΕΙΡΟΥ		Τοξόται	Ύψωμα "Μαυσωλείο"

Παράρτημα VII: Πολιτιστικά δρώμενα στην ΠΑΜΘ ⁷⁷

ΠΕ Δράμας

- **Μπάμπω:** Γιορτή γονιμική, ευετηριακή και αμιγώς γυναικεία, όπου τιμάται η Μπάμπω, η μαμή του χωριού. Τελείται στην αρχή του νέου χρόνου στις 8 Γενάρη και συμπίπτει με την περίοδο του μετα-δωδεκαήμερου, που είναι και περίοδος καρναβαλική στη Β. Ελλάδα καθώς οδηγεί σε μεταμφιέσεις και ελευθεριότητες που γίνονται αποδεκτές απ' όλη την τοπική κοινωνία με την προσδοκία μιας ευτυχισμένης και τυχερής χρονιάς.
- **Καλόγερος:** Έθιμο θρακιώτικης καταγωγής τελείται τη Δευτέρα, μετά την Κυριακή της Απόκριεω στα χωριά της Μακεδονίας. Πρόκειται για έναν κεφάτο θίασο μεταμφιεσμένων τελεστών που δίνει το μήνυμα της καλοχρονιάς, της υγείας, της καλής σοδειάς, της γονιμότητας της φύσης μέσα από ένα σύνθετο, πολύπλευρο και εξαιρετικά δραματοποιημένο τελετουργικό. Το δρώμενο περιλαμβάνει εικονική σπορά και αροτρίωση, όπως εικονικό θάνατο και ανάσταση του καλόγερου. Το έθιμο κλείνει με οινοποσία, γλέντι και χορό με τη συνοδεία οργάνων και τη συμμετοχή όλων των παρευρισκόμενων ως αργά το βράδυ.
- **Αράπηδες:** Ευετηριακό έθιμο που τελείται ανήμερα των Θεοφανείων (6 Γενάρη) στο Μοναστηράκι, και στη Νηκίσσιανη Δράμας. Οι Αράπηδες με την υπόλοιπη ομάδα των μεταμφιεσμένων ξεκινώντας από το προαύλιο της εκκλησίας του χωριού και αφού περάσουν από τα σπίτια των χωριανών τους καταλήγουν στην πλατεία για την κορύφωση του εθίμου με την συμμετοχή των παρευρισκόμενων.
- **Αρκούδες:** Το έθιμο τελείται στις 8 Γενάρη στον Βώλακα Δράμας. Οι Αρκούδες, ομάδες μεταμφιεσμένων, συμπληρώνουν τη σατυρική αναπαράσταση γάμου που γίνεται την ίδια μέρα μέσα σε ένα κλίμα σκωπτικό, σατυρικό και γιορτινό.
- **Καμήλα:** Το έθιμο τελείται στις 7 και 8 Γενάρη στην Πετρούσα Ν. Δράμας. Η εικονική καμήλα με τη συνοδεία ομάδας τελεστών τελεί το ευετηριακό δρώμενο με κορύφωση εικονική σπορά και θερισμό καθώς και σατυρική αναπαράσταση τοπικού γάμου. Στις Φέρρες Έβρου συμπίπτει με τον εορτασμό της Αποκριάς. Η καμήλα εκεί είναι η πρωταγωνίστρια της τελευταίας Κυριακής της Αποκριάς.
- **Μπαμπούγερα:** Μια παρέα ζωόμορφων κουδονοφόρων μεταμφιεσμένων είναι οι πρωταγωνιστές του δρωμένου που τελείται στις 6 Γενάρη στην Καλή Βρύση Δράμας. Οι ομάδες των Μπαμπούγερων γυρίζουν στα δρομάκια του χωριού και πειράζουν κυνηγώντας τους περαστικούς και τους χωριανούς τους. Τα μπαμπούγερα στην κορύφωση του εθίμου όπου τελείται εικονικός σκωπτικός γάμος «κλέβουν» τη νύφη.
- **Μωμογόεροι ή Μωμογέρια:** Λαϊκό σατυρικό ευετηριακό δρώμενο με προθεατρική μορφή. Τελείται από τους Πόντιους με παραλλαγές στους νομούς Δράμας (Πλατανιά και Σιταγρούς) και στο Θρυλόριο Ν. Ροδόπης. Αναπαρίσταται στις αυλές των σπιτιών και στις πλατείες τις ημέρες του Δωδεκαήμερου μεταξύ 17 Δεκεμβρίου και 1ης Ιανουαρίου).
- **Αναστενάρια:** Τα Αναστενάρια, από τις πιο χαρακτηριστικές εκδηλώσεις της ελληνικής λαϊκής λατρείας, τελούνται προς τιμήν των αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης στις 21 Μαΐου, στην Μαυρολεύκη Δράμας, στον Λαγκαδά Θεσσαλονίκης στην Μελίκη Ημαθίας και στην Αγία Ελένη Σερρών. Το πανηγύρι ξεκινά την παραμονή και διαρκεί συνολικά τέσσερις ημέρες. Περιλαμβάνει τελετουργικό χορό στο κονάκι μπροστά στο στασίδι με τα εικονίσματα των αγίων με τη συνοδεία λύρας, γκάιντας και νταουλίου, πυροβολία και τελετουργικό γεύμα την τελευταία ημέρα του πανηγυριού.
- **Καρναβάλι:** Καρναβαλική παρέλαση μεταμφιεσμένων στην Χωριστή Ν. Δράμας με τη συμμετοχή πλήθους κόσμου.
- **Ιπποδρομίες:** Κάθε χρόνο στις 2 Μαΐου στο Δοξάτο Δράμας αναβιώνει ένα παλιό έθιμο που περιλαμβάνει παρέλαση αλόγων και ιπποδρομίες.

⁷⁷ Πηγή: http://www.ipet.gr/thesaurusII/index.php?lang=gr&mod=&p_id=49&thm=9

ΠΕ Έβρου

- **Το δρώμενο του Μπέη:** Έθιμο της Αν. Ρωμυλίας ο Μπέης, τελείται στα χωριά του Β. Έβρου. Ευετηριακό έθιμο με διονυσιακή καταγωγή και πρωταγωνιστή τον Μπέη ,η κιοπέκ Μπέη ή βασιλιά και θιάσο ακολούθων. Καταλήγει σε εικονική σπορά και αροτρίωση στην πλατεία του χωριού. Ο κιοπεκ – Μπέης, σύμβολο της εξουσίας θεωρείται κατά μία έννοια προάγγελος της έλευσης της Περσεφόνης , κόρης της θεάς της γεωργίας Δήμητρας πάνω στη γη. Γι' αυτό το ίδιο το έθιμο έφερε στην περιοχή του Ορτάκιοι, στην ανατολική Ρωμυλία, την ονομασία Δημήτρεια. Ο κιοπέκ Μπέης είχε εκεί μια πιο μυστηριακή θέση, σαν θεότητα, της γονιμότητας και της χαράς που προανήγγειλε τον ερχομό της άνοιξης.
- **Γιορτή του Αγίου Τρύφωνα:** Η Γιορτή του Αγίου Τρύφωνα προστάτη της αμπελουργίας, είναι έθιμο της Αν. Ρωμυλίας και τελείται την 1η Φλεβάρη στη Μεσούνη Ν. Ροδόπης και στα Δίκαια Ν. Έβρου
- **Κορτοπούλα:** Ευετηριακό έθιμο του Δωδεκαημέρου με θιάσο μεταμφιεσμένων που τελείται στο Φυλακτό Έβρου την ημέρα των Χριστουγέννων
- **Κοκοροθυσίες του Αη Δημήτρη:** Οι κάτοικοι της περιοχής Διδυμοτείχου ανήμερα του Αγίου Δημητρίου 26 Οκτωβρίου, θυσιάζουν κοκόρια προς τιμήν του, στο μικρό παρεκκλήσι –προσκυνητάρι του Αγίου στον λόφο Καλέ Διδυμοτείχου.
- **Μπαμπούσιαρς:** Έθιμο του Δωδεκαημέρου με πρωταγωνιστή τον Μπαμπουσιαρς και την ακολουθία του. Τελείται στο Ρήγιο Ν. Έβρου την δεύτερη μέρα των Χριστουγέννων.
- **Το λαϊκό δρώμενο της Βάγιας:** Έθιμο της Κυριακής των Βαίων, όπου ομάδα κοριτσιών φτιάχνουν και περιφέρουν στα σπίτια του χωριού μια κούκλα την Βάγια .
- **Εντερλές - HEDERELLEZ:** Πανάρχαια γονιμική γιορτή, για το καλωσόρισμα της άνοιξης τελείται από τους μουσουλμάνους της Θράκης κυρίως από τους Πομάκους και τους POM στις 6 Μαΐου. Το συναντούμε με διάφορες παραλλαγές σ όλα τα χωριά του ορεινού όγκου της Ροδόπης και στους POM περιοχής Αναχώματος και Αλάν Κογιου Κομοτηνής
- **Γιορτή Τσίπουρου στο Σουφλί:** Στα μέσα Νοέμβρη στο Σουφλί λίγες μέρες αφιερώνονται στις γιορτές του Τσίπουρου καθώς η πόλη έχει παράδοση στην απόσταση του.
- **Λαζαρίνες:** Έθιμο που τελείται το Σάββατο του Λαζάρου. Μία ομάδα κοριτσιών περιφέρεται από σπίτι σε σπίτι τραγουδώντας τα κάλαντα του Λαζάρου.
- **Καμήλα:** Το έθιμο τελείται στις 7 και 8 Γενάρη στην Πετρούσα Ν. Δράμας. Η εικονική καμήλα με τη συνοδεία ομάδας τελεστών τελεί το ευετηριακό δρώμενο με κορύφωση εικονική σπορά και θερισμό καθώς και σατυρική αναπαράσταση τοπικού γάμου. Στις Φέρρες Έβρου συμπίπτει με τον εορτασμό της Αποκριάς. Η καμήλα εκεί είναι η πρωταγωνίστρια της τελευταίας Κυριακής της Αποκριάς.

Νομός Ξάνθης

- **Ξανθιώτικο καρναβάλι:** Το Καρναβάλι της Ξάνθης είναι ένας ιδιαίτερα δημοφιλής θεσμός που τα τελευταία χρόνια έχει αποκτήσει πανελλήνια εμβέλεια.
- **Μπάμπω Γιορτή:** Γονιμική, ευετηριακή και αμιγώς γυναικεία ,όπου τιμάται η Μπάμπω, η μαμή του χωριού. διαβάστε αναλυτικά ...
- **Τζαμάλα:** Έθιμο της Αν. Θράκης. Τελείται τέλη Οκτωβρίου στην Νέα Ανδριανή Ν. Ροδόπης. Τελετουργικό αγροτικό, ευετηριακό έθιμο της σποράς και της καλής σοδειάς με δραματοποιημένη δράση. Στην Σταυρούπολη της Ξάνθης τελείται με παραλλαγές τις αποκριές. Παλαιότερα το έθιμο γινόταν με παραλαγές και στα Βρυσικά Διδυμοτείχου, Ν.Έβρου.
- **Γιορτές της παλιάς πόλης:** Ένα μεγάλο λαϊκό πανηγύρι την περίοδο που η πόλη αποχαιρετά το καλοκαίρι και καλωσορίζει το Φθινόπωρο .Το πρώτο δεκαήμερο του Σεπτεμβρίου η πόλη γιορτάζει προσφέροντας ευκαιρίες για ενημέρωση, διασκέδαση και πολιτιστικές εκδηλώσεις.

- **Γιορτές του Νέστου:** Τον Αύγουστο ένα δυναμικό παρόν των νέων κάθε ηλικίας με πλήθος οικολογικών και πολιτιστικών εκδηλώσεων στις όχθες του πανέμορφου ποταμού.

Νομός Ροδόπης

- **Κλήδονας ή Καλογιάννια:** Έθιμο που τελείται από τους Σαρακατσάνους Ν. Ροδόπης στις 24 Ιουνίου, γιορτή του Αη Γιάννη του Κλήδονα, στον παραδοσιακό οικισμό των Σαρακατσάνων στο Πόρτο Λάγος (σύνορα Ν.Ροδόπης-Ν.Ξάνθης).
- **Τζαμάλα:** Έθιμο της Αν. Θράκης. Τελείται τέλη Οκτωβρίου στην Νέα Ανδριανή Ν. Ροδόπης. Τελετουργικό αγροτικό, ευετηριακό έθιμο της σποράς και της καλής σοδειάς με δραματοποιημένη δράση. Στην Σταυρούπολη της Ξάνθης τελείται με παραλλαγές τις αποκριές. Παλαιότερα το έθιμο γινόταν με παραλαγές και στα Βρυσιτικά Δίδυμοτείχου, Ν.Εβρου.
- **Λαϊκό Δρώμενο του κλεψίματος:** Έθιμο της Αν. Θράκης της περιοχής Μαλαγάρων, τελείται, στις 26 Φλεβάρη, παραμονή των Αγίων Θεοδώρων στα χωριά Παμφορο, Αι-γειρος και Ροδίτης. Τα παλικάρια του χωριού κατά ομάδες, μετά τις 12 τα μεσάνυχτα εφορμούν στις αυλές των κοριτσιών που είναι σε ηλικία γάμου και «κλέβουν» αγροτικά εργαλεία, κάρα, καρότσες κλπ τα οποία εναποθέτουν στην πλατεία του χωριού όπου τα βρίσκουν την επομένη το πρωί οι γονείς των κοριτσιών.
- **Γιορτή του Αγίου Τρύφωνα:** Η Γιορτή του Αγίου Τρύφωνα προστάτη της αμπελουργίας, είναι έθιμο της Αν. Ρωμυλίας και τελείται την 1η Φλεβάρη στη Μεσοούνη Ν. Ροδόπης και στα Δίκαια Ν. Εβρου.
- **Πιπερούγγα:** Ένα είδος λιτανείας για την πρόκληση βροχής. Τελείτο παλαιότερα σε πολλά χωριά του Ν. Δράμας και του Ν. Ροδόπης χριστιανικά και μουσουλμανικά και τη συναντάμε με πολλές παραλλαγές και ονομασίες. Σήμερα τελείται στην Νέα Ανδριανή από τον πολιτιστικό Σύλλογο Γυναικών.
- **Λαϊκό Δρώμενο της Πρωτομαρτίας:** Λέγεται και έθιμο της φωτιάς. Ανάβουν φωτιές, ψήνουν λαλαγγίτες, λουκουμάδες, φορούν τον Μάρτη, γιορτάζουν τον ερχομό της Άνοιξης. Τελείται ακόμη, με παραλλαγές και με πρωτοβουλία των Πολιτιστικών Συλλόγων Γυναικών στη Μέση, Παραδημή, Πάμφορο.
- **Λαϊκό Δρώμενο ΝΤΕΒΕ (καμήλα):** Ένας θιάσος νεαρών αντρών μεταμφιέζεται στους ρόλους ενός γάμου. Κάποιος άντρας ντύνεται νύφη, άλλος γαμπρός και τα υπόλοιπα μέλη του θιάσου αναλαμβάνουν τους ρόλους των συγγενών. Η παρέα των μεταμφιεσμένων επισκέπτεται τα σπίτια του χωριού ή του μαχαλά, και στις αυλές τους αναπαριστούν στοιχεία από το τελετουργικό των γάμων. Στο τέλος της μιμικής δράσης τα μέλη του θιάσου δέχονται συμβολικά προσφορές χρημάτων.
- **Μπάμπω:** (δες πιο πάνω).
- **Μωμόγεροι ή Μωμογέρια:** Λαϊκό σατυρικό ευετηριακό δρώμενο με προθεατρική μορφή. Τελείται από τους Πόντιους με παραλλαγές στους νομούς Δράμας (Πλατανιά και Σιταγρούς) και στο Θρυλόριο Ν. Ροδόπης. Αναπαρίσταται στις αυλές των σπιτιών και στις πλατείες τις ημέρες του Δωδεκαημέρου μεταξύ 17 Δεκεμβρίου και 1ης Ιανουαρίου).
- **Καρναβάλι Σαππών:** Καρναβαλική παρέλαση ,αρμάτων και μεταμφιεσμένων την τελευταία Κυριακή της Αποκριάς.
- **Το Κουρμπάνι Αγίου Αθανασίου:** Το κουρμπάνι ανήμερα της γιορτής του Αγίου Αθανασίου στις 2 Μαΐου, τελείται προς τιμή του Αγίου σε χωριά όπως η Στρώμη (Ν. Ροδόπης) και η Δαδιά (Ν. Έβρου). Ένα μοσχάρι σφάζεται, ευλογείται από τον ιερέα του χωριού, μαγειρεύεται στον αυλόγυρο της εκκλησίας και προσφέρεται στους προσερχόμενους.
- **Εντερλές –HEDERELLEZ:** (δες πιο πάνω)
- **Σαγιά:** Την παραμονή των Φώτων στις 5 Γενάρη οι κάτοικοι του χωριού Ασκητές Ν. Ροδόπης ανάβουν μεγάλη φωτιά γύρω από την οποία χορεύουν και τραγουδούν.

- **Πανηγύρι της Πάλης στο Χίλια (γιορτή *gagla*):** Παλαιστές από Τουρκία, Ελλάδα και Βουλγαρία παλεύουν για τρεις μέρες με τη συμμετοχή χιλιάδων επισκεπτών στην ορεινή περιοχή Χίλια Ν. Ροδόπης στις αρχές του Αυγούστου (δεν είναι σταθερή η ημερομηνία τέλεσης του)
- **Πανηγύρι της Πάλης στο Αλάν Τεπέ:** Πλήθος κόσμου συγκεντρώνεται στην περιοχή Αλάν Τεπέ της Ορεινής Ροδόπης κάθε χρόνο στα τέλη Αυγούστου για να παρακολουθήσει τριήμερη πάλη.
- **Φωτιά της Πρωταυγουστιάς:** Ανάβουν στο χωριό της Μαρώνειας την 1η Αυγούστου μεγάλες φωτιές παράλληλα με γλέντι χορό και οиноποσία
- **Χελιδονίσματα:** Έθιμο για την υποδοχή της Άνοιξης. Ομάδα νέων κοριτσιών και αγοριών κρατώντας στεφάνια γυρνούν από σπίτι σε σπίτι τραγουδώντας το τραγούδι της χελιδόνας την 1η του Μάρτη.
- **Λαζαρίνες:** Έθιμο που τελείται το Σάββατο του Λαζάρου. Μία ομάδα κοριτσιών περιφέρεται από σπίτι σε σπίτι τραγουδώντας τα κάλαντα του Λαζάρου
- **Κάλαντα των Βαΐων:** Ποντιακό έθιμο της Κυριακής των Βαΐων, στο Θρυλόριο.
- **Ποντιακό ταφικό έθιμο:** Ένα ιδιαίτερο έθιμο των Ποντίων του Θρυλορίου ανήμερα του Αγίου Πνεύματος .
- **Κρέμασμα του αυγού και ο χορός της σκούπας:** Την τελευταία Κυριακή της Αποκριάς ο Πολιτιστικός Σύλλογος Γυναικών Στρώμης (Ν. Ροδόπης) διοργανώνει γλέντι όπου οι γυναίκες τελούν ένα πατροπαράδοτο δρώμενο με σατυρικό και ψυχαγωγικό σκοπό χορεύοντας με τη σκούπα. Επίσης συμπληρώνουν τη διασκέδαση τους με το κρέμασμα του αυγού. Σύμφωνα με το έθιμο οι γυναίκες κάθονται σε κύκλο και έχοντας τα χέρια πίσω στην πλάτη προσπαθούν ν' αρπάξουν με το στόμα το βρασμένο αυγό που κρέμεται από μια κλωστή στηριγμένη σε ένα μακρύ ξύλο που κρατά μια εξ αυτών.

Παράρτημα VIII: Έργα ολοκλήρωσης κάθετων αξόνων Εγνατίας Οδού

ΕΡΓΟ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ ΚΑΘΕΤΟΥ ΑΞΟΝΑ: ΑΡΔΑΝΙΟ-ΚΑΣΤΑΝΙΕΣ ΕΛΛΗΝΟΒΟΥΛΓΑΡΙΚΑ ΣΥΝΟΡΑ - ΚΑΣΤΑΝΙΕΣ - ΕΛΛΗΝΟΤΟΥΡΚΙΚΑ ΣΥΝΟΡΑ

Έργο: Κατασκευή του τμήματος από το Αρδάνιο μέχρι την Μάνδρα της ΠΕ Έβρου του Κάθετου Άξονα της Εγνατίας Οδού Αρδάνιο – Ορμένιο⁷⁸

Το τμήμα Αρδάνιο – Σουφλί, Σουφλί – Μάνδρα του κάθετου της Εγνατίας Οδού θα έχει μήκος 37,5 χλμ. με πλάτος οδοστρώματος 12μ. Περιλαμβάνει τις παρακάμψεις των οικισμών Προβατώνα και Κορνοφωλιάς (συνολικού μήκους 7,7 χλμ.), την κατασκευή δέκα (10) ανισόπεδων κόμβων (Πέπλου, Θυμαριάς, Προβατώνα, Φυλακτού, Λύρας – Λαγυνών, Δαδιάς, Κορνοφωλιάς, Νότιος Σουφλίου, Βόρειος Σουφλίου, Μάνδρας) με συνολικό μήκος κλάδων 9,6 χλμ., την κατασκευή παράπλευρου οδικού δικτύου και τις αποκαταστάσεις του δικτύου τοπικών οδών (κάθετες οδοί), συνολικού μήκους (παράπλευρου και κάθετου δικτύου) 54,6 χλμ. διάφορων διατομών πλάτους από 4,5μ. έως 6,5μ.. Επίσης περιλαμβάνει τις εργασίες αποκατάστασης βλαβών του οδοστρώματος σε τμήματα της αρτηρίας Αρδάνιο – Μάνδρα όπου απαιτείται και κατασκευή νέας ασφαλικής στρώσης κυκλοφορίας σε όλο το μήκος αυτής. Επιμέρους στοιχεία του έργου δίνονται παρακάτω:

Δικαιούχος Φορέας	ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ Α.Ε
Προϋπ/σμός Δημόσιας Δαπάνης	96.696.500 €
Πληρωμές	2.230.035 €
Ολοκλήρωση	2 %
Έναρξη	30/03/2011
Λήξη	30/03/2014
Υποέργα	3

Τα υποέργα του άξονα αυτού παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα:

Πίνακας 122: Υποέργα του Έργου: «Κατασκευή του τμήματος από το Αρδάνιο μέχρι την Μάνδρα ΠΕ Έβρου του Κάθετου Άξονα της Εγνατίας Οδού Αρδάνιο-Ορμένιο»					
Αρ.	Τίτλος	Ανάδοχοι	Π/Υ	Έναρξη	Λήξη
1	Κατασκευή τμήματος Αρδάνιο - Μάνδρα (κωδ. ΕΟΑΕ 80.1 & 80.2)	ΑΕΓΕΚ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	51.253.380 €	22/06/2011	22/06/2014
2	Απαλλοτριώσεις τμήματος Αρδάνιο - Μάνδρα		5.000.000 €	01/04/2011	31/12/2014
3	Εργασίες αποκατάστασης δικτύων Ο.Κ.Ω στο τμήμα Αρδάνιο - Μάνδρα.	ΔΗΜΟΣ ΣΟΥΦΛΙΟΥ, ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ, ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ-ΥΔΡΕΥΣΗΣ-ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΙΣ, ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	1.230.000 €	22/06/2011	22/06/2014

Πηγή: ΑΝΑΠΤΥΞΗ.gov.gr, 2012

⁷⁸ Βλ. και ΑΝΑΠΤΥΞΗ.gov.gr, 2012

Σχήμα 49: Πορεία υλοποίησης υποέργων του Έργου: «Κατασκευή του τμήματος από το Αρδάνιο μέχρι την Μάνδρα του Νομού Έβρου του Κάθετου Άξονα της Εγνατίας Οδού Αρδάνιο-Ορμένιο»

Πηγή: ΑΝΑΠΤΥΞΗ.gov.gr, 2012

Οι συμβάσεις των υποέργων υπογράφηκαν το 2011 και το έργο παρουσιάζει ικανοποιητική πορεία υλοποίησης (ΑΝΑΠΤΥΞΗ.gov.gr, 2012).⁷⁹

⁷⁹ ό.π.

Έργο: Κατασκευή του τμήματος από την Μάνδρα μέχρι τους Ψαθάδες της ΠΕ Έβρου, του Κάθετου Άξονα της Εγνατίας Οδού Αρδάνιο-Ορμένιο⁸⁰

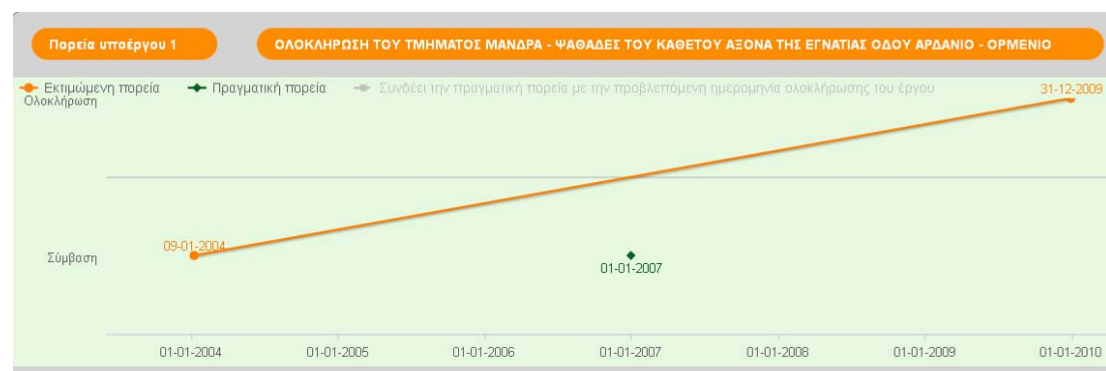
Το αντικείμενο του έργου είναι η ολοκλήρωση της πλήρους κατασκευής οδού, μήκους 14χλμ. οδού, ταχείας κυκλοφορίας, πλάτους 12μ. από τον οικισμό της Μάνδρας μέχρι τον οικισμό των Ν. Ψαθάνων της ΠΕ Έβρου.

Δικαιούχος Φορέας	ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ ΑΕ
Προϋπ/σμός Δημόσιας Δαπάνης	35.377.495 €
Πληρωμές	10.907.994 €
Ολοκλήρωση	31 %
Έναρξη	09/01/2004
Λήξη	31/12/2015
Υποέργα	3

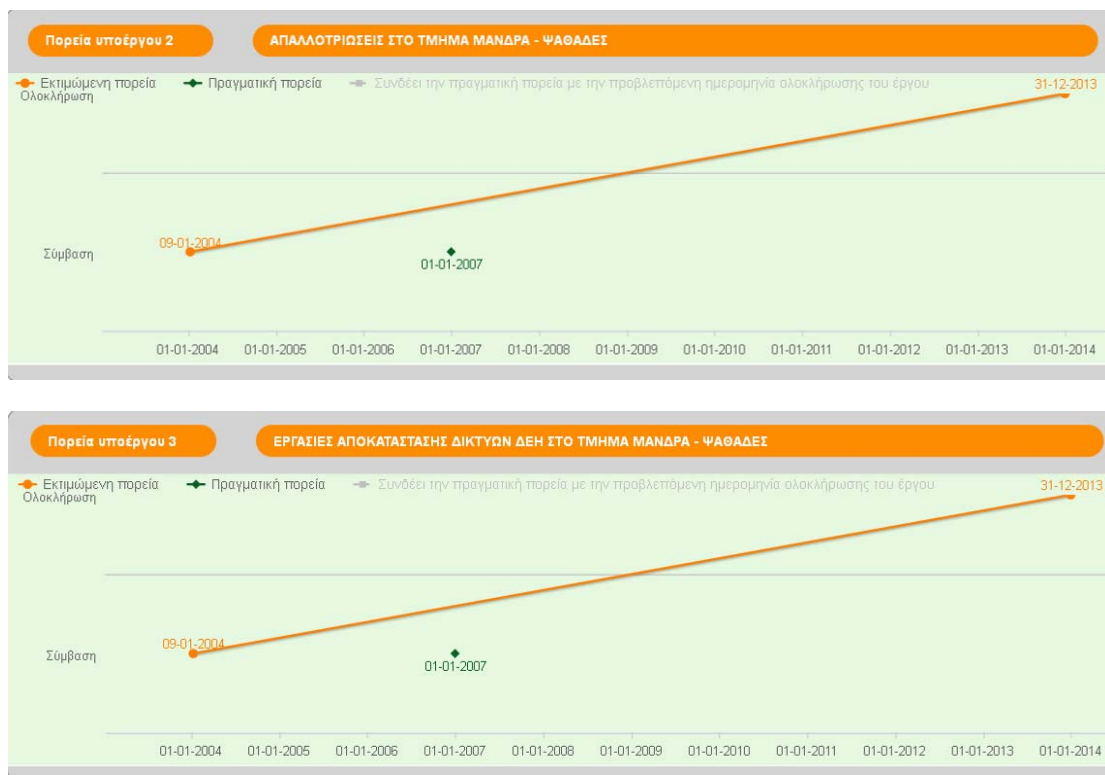
Τα υποέργα του άξονα αυτού παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα:

Πίνακας 123: Υποέργα του Έργου: «Κατασκευή του τμήματος από την Μάνδρα μέχρι τους Ψαθάδες ΠΕ Έβρου, του Κάθετου Άξονα της Εγνατίας Οδού Αρδάνιο-Ορμένιο»					
Αρ.	Τίτλος	Ανάδοχοι	Προϋπολογισμός	Έναρξη	Λήξη
1	ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΜΑΝΔΡΑ - ΨΑΘΑΔΕΣ ΤΟΥ ΚΑΘΕΤΟΥ ΑΞΟΝΑ ΤΗΣ ΕΓΝΑΤΙΑΣ ΟΔΟΥ ΑΡΔΑΝΙΟ - ΟΡΜΕΝΙΟ	ΑΕΓΕΚ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ,ΒΙΟΤΕΡ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΤΕΧΝΙΚΑ ΕΡΓΑ	30.293.360 €	01/01/2007	31/12/2009
2	ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΕΙΣ ΣΤΟ ΤΜΗΜΑ ΜΑΝΔΡΑ - ΨΑΘΑΔΕΣ		1.923.082 €	01/01/2007	31/12/2013
3	ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΔΙΚΤΥΩΝ ΔΕΗ ΣΤΟ ΤΜΗΜΑ ΜΑΝΔΡΑ - ΨΑΘΑΔΕΣ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ,ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	2.751.661 €	01/01/2007	31/12/2013

Πηγή: ΑΝΑΠΤΥΞΗ.gov.gr, 2012

⁸⁰ Ο.Π.

Σχήμα 50: Πορεία υλοποίησης υποέργων του Έργου: «Κατασκευή του τμήματος από την Μάνδρα μέχρι τους Ψαθάδες ΠΕ Έβρου, του Κάθετου Άξονα της Εγνατίας Οδού Αρδάνιο-Ορμένιο»

Πηγή: ΑΝΑΠΤΥΞΗ.gov.gr, 2012

Το υποέργο 1 εκτιμήθηκε ότι θα ολοκληρωθεί στα τέλη του 2009. Παρόλα αυτά σήμερα βρίσκεται ακόμη υπό κατασκευή και η πορεία υλοποίησης του έργου συνολικά θεωρείται ικανοποιητική.⁸¹

ΕΡΓΟ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ ΚΑΘΕΤΟΥ ΑΞΟΝΑ: ΚΟΜΟΤΗΝΗ – ΝΥΜΦΑΙΑ – ΕΛΛΗΝΟΒΟΥΛΓΑΡΙΚΑ ΣΥΝΟΡΑ (23χλμ.)

Το συνολικό μήκος των 23 χλμ. της αρτηρίας είναι περίπου 19,0 χλμ. σε νέα χάραξη και 4 χλμ. βελτίωση του υφιστάμενου άξονα σε τυπική διατομή 7,50/10,50 μ. που περιλαμβάνει μία λωρίδα κυκλοφορίας ανά κατεύθυνση 3,75 μ. και έρεισμα 1,50 μ. εκατέρωθεν. Η ταχύτητα μελέτης στο μεγαλύτερο μήκος του είναι 80 χλμ./ώρα. Στο έργο προβλέπεται η κατασκευή μίας (1) Γέφυρας, πέντε (5) Οδικών Σηράγγων, πέντε (5) Κτιρίων Εξυπηρέτησης Σηράγγων, δύο (2) Κόμβων σύνδεσης και παράπλευρου οδικού δικτύου (ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ Α.Ε., 2007-2012).

Σε σημεία με μεγάλη κατά μήκος κλίση κατασκευάζεται μία επιπλέον λωρίδα (βραδυπορίας) πλάτους 3,50 μ. στην ανωφέρεια οπότε το συνολικό πλάτος της διατομής αυξάνεται σε 11,00/14,00 μ. Τέλος σε ένα τμήμα μήκους 900 μ. περίπου εφαρμόζονται επιπλέον λωρίδες (βραδυπορίας) και στις δύο κατευθύνσεις οπότε και το συνολικό πλάτος αυξάνεται ακόμη περισσότερο σε 14,50/17,50 μ. Το έργο περιλαμβάνει την κατασκευή (5) οδικών σηράγγων, συνολικού μήκους 1,7 χλμ. περίπου, δύο (2) Ισόπεδων Κόμβων σύνδεσης και ενός (1) Α/Κ σύνδεσης. Το έργο υλοποιείται με μια (1) εργολαβία κατασκευής. Επίσης περιλαμβάνει όλες τις λοιπές απαραίτητες δαπάνες για απαλλοτριώσεις, μετατοπίσεις δικτύων Οργανισμών Κοινής Ωφέλειας, αρχαιολογικές εργασίες κ.λ.π.⁸²

⁸¹ ό.π.

⁸² ό.π.

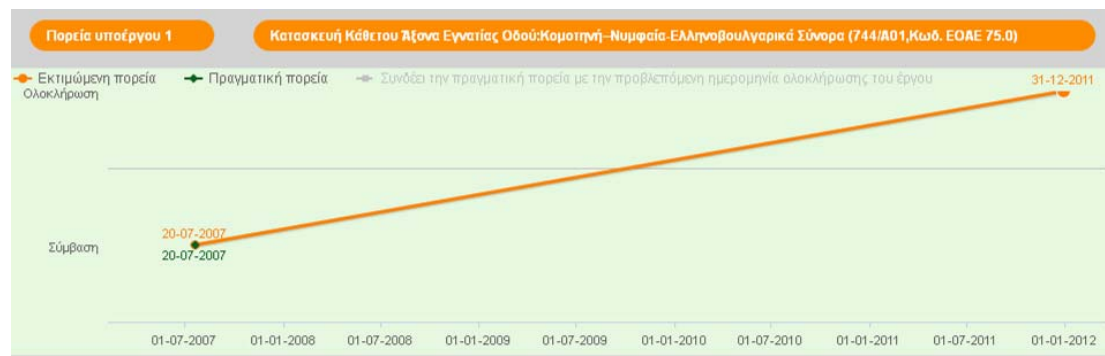
Δικαιούχος Φορέας	ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ ΑΕ
Προϋπ/σμός Δημόσιας Δαπάνης	83.106.862 €
Πληρωμές	69.839.644 €
Ολοκλήρωση	84 %
Έναρξη	01/07/2008
Λήξη	31/12/2015
Υποέργα	4

Το συνολικό φυσικό αντικείμενο του έργου περιλαμβάνει την κατασκευή της αρτηρίας μήκους 22,5 χλμ. (νέα χάραξη) με 1 λωρίδα κυκλοφορίας ανά κατεύθυνση. Η κατασκευή του έργου ξεκίνησε στο πλαίσιο του Γ' ΚΠΣ (Έργο Γέφυρα). Το μεγαλύτερο μέρος των εργασιών θα κατασκευαστεί στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ.⁸³

Πίνακας 124: Υποέργα του Έργου: «Νέος Οδικός Άξονας από την Κομοτηνή μέχρι τα Ελληνοβουλγαρικά σύνορα, μέσω Νυμφαίας»

Αρ.	Τίτλος	Ανάδοχοι	Προϋπολογισμός	Έναρξη	Λήξη
1	Κατασκευή Κάθετου Άξονα Εγνατίας Οδού: Κομοτηνή-Νυμφαία-Ελληνοβουλγαρικά Σύνορα (744/Α01,Κωδ. ΕΟΑΕ 75.0)	CONSORZIO STABILE ITALIMPRESE S CA R L	52.044.320 €	20/07/2007	31/12/2011
2	Απαλλοτριώσεις σε τμήματα του Κάθετου Άξονα Εγνατίας Οδού:Κομοτηνή-Νυμφαία-Ελληνοβουλγαρικά Σύνορα (Κωδ. ΕΟΑΕ 75.0)		1.500.000 €	01/07/2008	31/12/2013
3	Εργασίες αποκατάστασης δικτύων Οργανισμών Κοινής Ωφελείας (Ο.Κ.Ω.) σε τμήματα του Κάθετου Άξονα Εγνατίας Οδού:Κομοτηνή-Νυμφαία-Ελληνοβουλγαρικά Σύνορα (Κωδ.ΕΟΑΕ 75.0)	ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ,ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	607.136 €	01/07/2008	31/12/2011
4	1η Συμπληρωματική Σύμβαση Κατασκευής Κάθετου Άξονα Εγνατίας Οδού:Κομοτηνή-Νυμφαία-Ελληνοβουλγαρικά Σύνορα (744/Α02,Κωδ. ΕΟΑΕ 75.0)	CONSORZIO STABILE ITALIMPRESE S CA R L	28.955.400 €	30/09/2009	31/12/2011

Πηγή: ΑΝΑΠΤΥΞΗ.gov.gr, 2012

⁸³ Ο.Π.

Σχήμα 51: Πορεία υλοποίησης των υποέργων του Έργου: «Νέος Οδικός Άξονας από την Κομοτηνή μέχρι τα Ελληνοβουλγαρικά σύνορα, μέσω Νυμφαίας»

Πηγή: ΑΝΑΠΤΥΞΗ.gov.gr, 2012